SIGISMVNDI SCACCIAE IVRISC. ROMANI,

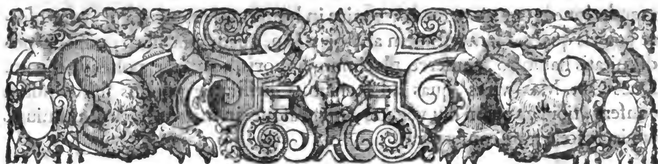
Tractatus

DE APPELLATIONIBVS

Pars Secunda.

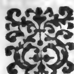

ROMAE,
Ex Typographia Iacobi Mascardi. M.DCXI.
SVPERIORVM PERMISSV.

MICHAELI ANGELO TONTO

S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO.

SIGISMVNDVS SCACCIA.

VM plures iam menses totus in eo essem, quo pacto maiorem, quàm pro meo in te merito aditum mihi ad tuam in me beneuolentiam aperirem, arripienda hæc erat offerendi tibi aliquem laborum meorum fructum occasio, vt darem tibi aliquem meæ, si non doctrinæ, saltem industriæ, ac vigilantiæ gustum, ex quò placerem tibi vel hoc nomine (si nihil aliud esset, quod in me laudares) quòd ad tuum patrocinium virtutis via, quam vnam ab ineunte pueritia tenuisti, grassarer; apud quem ius meriti valet, inania transmittuntur. Vt igitur mihi patefacerem iter non modo ad mei apud te notitiam, quam mihi tua per se benignitas honorificis verbis obtulit, ac nulli ferè negat, sed ad gratiam, ac tutelam; ob hanc præcipuè causam lucubrationum mearum partem tibi dono, dicoque; in qua non tàm quid amplitudini tuæ conueniat, quàm quid à me præstari nunc possit expendas velim, quia ex hoc ipso, quòd paruum hunc vigiliarum mearum fructum tui commenda-

mendatione nominis ornatum venire in hominum manus volui, cognoscere poteris quanti tuam æstimem auctoritatem, quam huic libro, nihil ex me dignitatis habituro, conferre plurimum honoris, ac gratiæ posse intelligam. Deus Opt. Max. vires, quas ad Reipub. Christianæ pondus sustinendum confers, tibi per quàm diu vegetas, integrasque in magna rerum omnium copia, ac fœlicitate conseruet.

SIGISMVNDI SCACCIAE IVRISCONS. ROMANI DE APPELLATIONIBVS EX Tract. de iudic. cauſ. ciuil. crimin. & hæret.

LIBRI TERTII CAP. II.

Quæſtio XIX.

ARGVMENTVM.

De remedijs, deficiente appellatione.

QVI appellationis deſtituitur auxilio, multis ſubuenitur remedijs, quorum primum ex noſtro ordine erit nullitas, cuius materiam vt facilius explicem procedam per concluſiones.

Prima concluſio. Quid ſit nullitas.

Secunda concluſio. Duæ ſunt ſpecies ſententiarum, à quibus licet non poſſit appellari, poteſt tamen dici de nullitate.

Tertia concluſio. Nullitas poteſt intentari dupliciter.

Quarta concluſio. Nullitas deducta per viam actionis non impedit executionem.

Quinta concluſio. Nullitas deducta per viam exceptionis non impedit executionẽ.

Sexta concluſio. De nullitate poteſt agi coram eodem iudice, & coram ſuperiore.

Septima concluſio. Facultas agendi de nullitate durat vſque ad triginta annos. 1

XIX. QVAEST. REM. I. CONCL. I.

SVMMARIVM.

Quid ſit nullitas, num. 1.

1 NVLLITAS eſt ius, & commune auxilium ad irritandum, ſeu irritum nun-

nuntiandum actum, de quo quæritur, competens, Vant. tract. null. in princ. rubr. quid sit nullitas. fol. 371. & vocatur non solum commune auxilium, sed etiam remedium, & defensio, Vant. vbi supra nu. 7. vers. quod autem. vel est iuris remedium, legum tutamen, pœna temerariorum, auxilium cōmune, & vera defensio oppressorum, ob publicam vtilitatem introducta, vt ex Riminal. refert & sequitur Ruginel. tract. de appell. §. 3. cap. 1. num. 1.

Declara, esse auxilium, seu remediū ordinarium, quia competit, siue deficiat, siue non deficiat appellatio, & ideo potest intentari etiam cum ipsa appellatione, vt explicaui infra concl. 3. num. 4.

XIX. QVAEST.^NIS. REM. I. CONCL. II.

SVMMARIVM.

NVLLITAS potest deduci aduersus sententias inappellabiles, nu. 1. & seqq. in quibus dantur duæ species eiusmodi sententiarum, & in vtraque specie afferuntur exempla, impugnaturq; & defenditur conclusio, vsque ad num. 13. inclusiuè.

Declaratur I. conclusio, vt procedat in nullitate, quæ deducitur principaliter, secus in ea, quæ stat accessoriè ad appellationem, quia ista non potest opponi contra sententiam inappellabilem, num. 14.

Declaratur II. restringendo, vt non procedat in sententia lata in possessorio summarijssimo, num. 17. Contrarium, ibidem.

Declaratur III. vt non procedat in Gallia, num. 18.

Declaratur IV. an & quando nullitas possit deduci contra sententiam Principis, num. 19. & seqq.

Declaratur V. vt non procedat, quando est prohibita etiam nullitas, num. 33.

1 DVAE sunt species sententiarū, quæ & si inappellabiles sint, potest tamen dici de earum nullitate.

Prima dicitur inappellabilis ex natura causæ.

Secunda dicitur inappellabilis propter excellentiam iudicis, qui eam tulit.

Capio primam, quæ est in appellabilis ex natura causæ, & aduersus eam posse dici de nullitate quatuor ostendo exemplis.

Exemplifica primo in re iudicata, seu tribus sententijs conformibus, à quibus non potest appellari, l. vnica, C. ne lic. in vna eademq. caus. & ibi Glos. Cyn. Bar. Bal. Salyc. & Paul. de Castr. & alij, quos retuli, & & sequutus sum supra quæst. 17. limit. 1. num. 1.

Et tamen potest dici de earum nullitate, testibus Huber. de Bob. Io. de Deo, Spec. Vant. & Contar. quos retuli, & sequutus sum ead. q. 17. limit. 1. num. 55.

2 Exemplifica secundo, quando, cumulatis simul appellatione, & nullitate, deseritur postea appellatio, quia nihilominus remanet nullitas, vt retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 2. num. 126. & seqq. quare licet causa appellationis, & nullitatis accessoriæ ad eam sit deserta, tamen non dicetur deserta causa nullitatis principaliter deductæ, seu deducendæ, Corn. cons. 323. animaduertens. num. 4. in fine & num. 5. lib. 4. & latius declaraui d. limit. 2. num. 131.

3 Exemplifica tertio in sententia, lata in iudicio possessorio momentaneo, à qua non non potest appellari, testibus Spec. Bar. Nicel. Osasch. Lancell. & alijs, quos retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 3. num. 3.

Et tñ potest dici de eius nullitate, Bal. in l. 1. not. 2. nu. 3. C. ne lic. tert. prou. idem Bal. in l. vnica, col. penult. nu. 12. vers. quæro nunquid sententia. & Salyc. q. 5. num. 5. C. si de momen. possess. Abb. cons. 55. in causa quæ. paulò supra num. primum. lib. 2. Paul. de Castr. in l. 6. quisquis. C. quor. appell. non recip. Ias. in l. 1. nu. 6. vers. & per hoc séper. ff. de iust. & iur. Vant. tract. null. rubr. quis poss. dic. de null. sub nu. 34. vers. & propterea. fol. 376. Caball. ad constitut. march. lib. 6. cap. 2. in verbo. ciuili. limit. 5. nu. 5. fol. 370. Achil. Person. tract. de adipisc. possess. num. 338. vers. & si hoc. fol. 269. Ios. Cumia super ritib. sicil. cap. 38. sub num. 188. fol. 204. Marches. tract. de commiss. par. 2. in commis. appell. cap. 2. nu. 47. limit. 5. fol. 39. & de receptissima * opin. testatur Contar. in d. l. vnica, limit. 7. num. 9. & num. 1. & seqq. C. si de momen. possess.

4 Extende hanc exemplificationem, vt procedat etiam si nullitas non sit euidens, neque resultet ex actis; Doctores enim, quos viderim, dum aiunt, posse dici de nullitate huius sententiæ, non requirunt, quòd nullitas

tas sit euidens, quia esse euidens, vel non euidens consideratur solum, quando agitur de retardanda executione.

5 Quicquid scripserint Caball. & Marchesi supra proximè citati.

6 Exemplifica quarto in sententia, lata in causis criminalibus, à qua &si prohibita sit omnis appellatio, & sententia habeatur pro re iudicata, tamen iudex, constitò sibi de nullitate sententiæ; debet eam reuocare, aut saltem supersedere, & consulere Principem, vt latè declaraui supra lib. 1. cap. 97. num. 184. & hęc de prima specie causarum inappellabilium, posita supra sub num. 1. vers. capio primam.

7 Capio secundam, quæ est inappellabilis propter excellentiam iudicis, & aduersus eam posse dici de nullitate multipliciter ostendo.

Primo, quia, prohibita appellatione, non censetur prohibita nullitas, Grauat. qui alios citat, in annot. ad prax. Vestr. lib.8. cap.1. num.24. sunt enim duo remedia iuris ad inuicem separata, ideoque prohibitus appellare non censetur prohibitus dicere de nullitate, Franch. quem citaui, & sequutus sum supra q.17. limit.2. num.125. Vant. tract. null. rubr. quis poss. dic. de null. num. 33. vers. nunquid autem. & num.34. in fine, vers. siue igitur. & seqq. fol. 376. & Marches. tract. de commiss. par.2. de cõmiss. super nullit. cap. 1. sub num. 1. fol.123. & lex, tollens appellationem, vti exorbitans, debet strictè intelligi; & ideo non debet extendi ad nullitatem, quæ est diuersa, Vant. vbi supra, & quòd constitutio, prohibens appellare, non prohibeat agere de nullitate; refert, & sequitur Rebuff. tract. de appell. art. 1. gl. 2. num. 19. vers. quarto. tom.3. fol.485. & renuntians appellationi nõ dicitur renuntiare nullitati, quæ stat principaliter, vide supra d. limit.2. num.125.

8 Secundo, quia difficilius admittitur remediũ contra sententiam inappellabilem ex natura causæ, quàm contra sententiam inappellabilem propter excellentiam iudicis; quare remedium supplicationis non admittitur contra sententiam inappellabilem ex natura causæ, testibus Ias. Maran. Ios. Cumia, Boss. Rol. à Vall. & Achil. Person. quos retuli, & sequutus sum infra rem. 3. num. 16. vers. tertius casus. & tamen admittitur contra sententiam inappellabilem propter excellentiam iudicis, testibus iisdem Ias. Maran. Rol. à Vall. Achil. Person. & Boss. quos retuli, & sequutus sum d. rem. 3. sub num. 2. vers. in primo.

Ergo cum nullitas admittatur contra sententiam inappellabilem ex natura causę, vt dixi supra num. 1. & seqq. à fortiori admittitur contra inappellabilem propter excellentiam iudicis.

9 Tertio, quia regulariter potest dici de nullitate cuiuslibet sententiæ, vt scribit Ias. in l.1. num.6. vers. & per hoc semper. ff. de iust. & iur.

Quarto, & attingo in terminis, quia à sententia Præfecti prætorio non datur appellatio, Glos. Azo, Spec. Archid. Salcy. Nicol. Guid. Pap. & alij, quos retuli, & sequutus sum supra q.16. limit.9. num.1.

10 Et tamen potest dici de nullitate sententiæ, latæ à Præfecto prætorio, seu à quouis etiam maximo Magistratu, Vant. tract. null. rubr. an quælibet sententia &c. num. 3. & num. 1. in fine, etiam si sit sententia Cardinalis Legati Sedis Apostolicæ, Vant. ibidem num. 5. & 6. fol.378. & quòd exceptio nullitatis militet etiam aduersus sententiã Principis, & retardet illius executionem refert & sequitur Lancellot. tract. de attent. par.2. cap.17. de attent. null. pend. ampl.5. num.59. fol. 396. & tamen non dari appellationem à sententia Principis dicit text. in l.1. ff. à quib. appell. non lic. & testantur Az. Spec. Archid. Franch. Ias. & alij, quos retuli, & sequutus sum supra d.q.16. limit.1. nu.1.

11 Argumentor contra vniuersam hanc secundam conclusionem, quia à quo remouetur genus, remouentur necessariò eius species, Euer. de locis argumen. in loco, à genere ad speciem. num.1. fol.67.

12 Sed appellatio veluti genus quoddam comprehendit etiam nullitatem, Vestr. in prax. lib.8. cap.1. num.1. & est nomen generale, vt scribit Ruginel. tract. de appell. post præfat. tit. de appell. num.2. fol.11. & quòd sub simplici appellatione includatur nullitas, & iniustitia, scribit Alex. cons.59. viso titulo. sub num.9. ibi, quia respondeo, lib.4. ideoque ei, cui committitur causa appellationis, cẽseri commissam etiam causam nullitatis incidẽtis declarat Card. Alex. in cap. 63. dilecto. nu.54. & 55. de appell. eumque, qui renuntiauit appellationi, censeri renuntiasse etiam nullitati, quę tacitè inest appellationi, retuli, & sequutus sum concl. seq. nu.14. vers. infero tertio.

Ergo, prohibita appellatione, siue ex natura causæ, siue propter excellentiam iudicis, intelligitur prohibita etiam nullitas.

13 Huic argumento resp. dupliciter. Primo, quòd appellatio est genus quodam æquiuocum, quod potest sumi in genere, prout continet etiam nullitatem, & potest sumi in specie, prout continet solam appellationem, vt aduertit etiam Vestr. eod. cap. 1. num. 2. sicut in simili dicimus de prouocatione, de adoptione, de cognatione, & de iure ciuili, quæ posse sumi in genere, & in specie ostendi singillatim supra q. 1. num. 9. & seqq. sed in odiosis verba sunt strictè, & potius in specie, quàm generaliter intelligenda, & prohibitio appellationis est odiosa: ergo &c. & quòd verbum appellare sit æquiuocum scripsi supra dicta q. 1. num. 3. Secundo respondeo, quòd appellatio continet eam nullitatem, quæ stat accessoriè ad appellationem, & in ea concedo argumentum; sed non continet eam, quæ deducitur de per se, & principaliter, & de hac intelligimus in conclusione, & ita sentit Bar. in l. 19. si expressim. num. 3. vers. videndum est. ibi, nec obstat. ff. de appell. & apertè declarauit Vant. tract. nullit. rubr. quis possit dicere de nullit. num. 36. fol. 376.

14 Firmata hac secunda cõclusione in vtraque specie sententiarum inappellabilium.

Declara primo eã in vtraq. specie, vt procedat, quando nullitas opponitur principaliter, & de per se, Paul. de Eleaz. in clem. 1. de iudic. Bal. Salyc. Caballin. Achil. Person. Marches. & Contar. quos retuli, & sequutus sum supra num. 3. vers. & tamen potest. & ita declaraui etiam supra q. 17. limit. 6. memb. 2. sub num. 31. vers. subdeclara.

Secus si nullitas stet incidenter, & adhærenter appellationi, sitque eius accessoria, quia ista transit sub prohibitione appellationis, Bal. Salyc. & Caball. hic remissiuè citati, & Vant. tract. null. rubr. quis poss. dic. de null. sub num. 36. fol. 376. Achil. Person. tract. de adipisc. poss. sub num. 338. vers. sed ibi. fol. 269. & Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 6. vers. nullitas enim. & sub num. 9. ibi, & eorum opinio. C. si de momen. poss. & est opinio communis * omnium; vnde si sit renuntiatum appellationi, censetur renuntiatum etiam nullitati, inclusæ adhærenter in ipsa appellatione, &, deserta causa appellationis, censetur deserta causa nullitatis, quæ inhærebat appellationi, vt ex Franch. Rip. & alijs retuli, & sequutus sum d. limit. 2. sub num. 131.

15 Ratio est in promptu, tùm quia accessorium sequitur naturam sui principalis, ideoque, remota appellatione, censetur remota nullitas, quæ stat accessoriè ad appellationem, Vant. dicta rubr. quis poss. dic. de null. sub num. 36. tum quia alias via esset aperta ad illudendam legem prohibentem appellationem, quia non alias posset cognosci de nullitate, nisi vna cum appellatione, quando nullitas stat adhærenter appellationi, sicque cognosceretur causa appellationis, Contar. d. limit. 7. sub num. 9.

16 Nullitas quando dicatur deduci principaliter, & quando incidenter declaraui concl. seq. num. 3. & seqq.

17 Declara secundo restringendo, vt non procedat in sententia, lata in possessorio summarijssimo, quia de eius nullitate dici non potest, cum in eo nullus requiratur ordo, Menoch. tract. de retinen. poss. rem. vlt. q. 18. sub num. 52.

Contra hanc declarationem, quòd enim possit dici de nullitate sequestri in possessorio summarijssimo, retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 2. num. 28. & 30.

Nec dicat Menoch. posse dici de nullitate sequestri, quando iudex sequestrat in casu, quo constat, alterum ex contendentibus esse in possessione, aut nullum subesse timorem scandali; secus autem quando, causa cognita, decernit, aliquem eorum esse in possessione.

Quia respondeo, quòd etiam isto casu potest euenire, vt decernat, esse in possessione eum, quem constat non esse in possessione, & in summa non potest dari ratio, quare iudex possit magis nulliter procedere sequestrando, quàm non sequestrando.

18 Declara tertio restringendo, vt non procedat in Gallia, quia, cum ibi non agatur de nullitate, nisi per appellationem, vt scribit Rebuff. tract. de appell. art. 1. gl. 2. num. 19. vers. quarto. tom. 3. fol. 485. sequitur, quòd, remota appellatione, sit sublata nullitas; sed tu aduertè, quòd in Gallia facilius admittitur appellatio, vt patet ex his, quæ scripsi supra q. 17. limit. 6. memb. 2. num. 41. & limit. 48. num. 36. & 37. & ideo potest semper appellari quãdo sententia est nulla, eo quia tunc continet notoriam iniustitiam, & sic per viã appellationis est deducẽda nullitas.

Decla-

19 Declara quarto eandem conclusionem in secunda specie, dum supra sub num. 10. dixi, posse dici de nullitate etiam aduersus sententiam Principis, quia sunt distinguendi duo casus principales.

Primus casus est, quando nullitas consistit in defectu iuris naturalis, vt puta, quia sententia sit lata, sublatis defensionibus, vel non adhibita causæ cognitione; & isto casu conclusio, quod possit dici de eius nullitate, erit vera indistinctè secundum ea, quæ scribunt Afflict. decis. 283. diu est. num. 7. vers. fuit per totum. & Vant. tract. null. rubr. an qualibet sententia &c. num. 13. vers. quando autem. & num. 19. vers. & quod. fol. 378.

20 Extende istum casum, vt habeat locum, etiam si Princeps procedendo expresserit, quòd vult vti plenitudine potestatis, quia nihilominus potest eius sententia impugnari, Vant. d. num. 13.

21 Infero primo ex isto casu, quòd sententia Principis, carens citatione, redditur inualida, vt ex comm. Doctorũ opinione refert, & sequitur Vant. d. rubr. an qualibet sentent. &c. num. 14. vers. idcirco. ideoque talis nullitas impedit executionem sententiæ latæ à Consil. Neap. sub nomine Regiæ Maiestatis, vt ex voto totius Consil. Neap. refert, & sequitur Afflict. citatus supra sub num. 19.

Ratio est manifesta, quia citationis effectus, seu citatio est de iure naturali, & de iure diuino, & respicit defensionem, & ideo citationis defectum Princeps supplere non potest; quare citatio requiritur etiam in sententia Principis, vt ex pluribus retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 88. ampl. 1. num. 2.

22 Infero secundo, quod iniusta, & inualida est sẽtẽtia Principis, quæ est lata sine causæ cognitione, vt refert, & sequitur Vant. d. rubr. an qualibet sententia &c. num. 15. fol. 378.

Ratio est, quia discussio, & cognitio causæ est de substantia iudicij, vt scripsi dicto cap. 88. ampl. 2. num. 2. versus finem, & Princeps non potest sumere iudicium sine substantia iudicij, quia non potest facere impossibilia.

23 Infero tertio, quòd inualida est sententia Principis, si deficiat mandatum procuratoris, quia deficeret consensus partium, quem consensum Princeps supplere non potest, Vant. ead. rubr. an qualibet sententia &c. num. 16. fol. 378.

Ratio est eadem cum præcedenti, quia actor, & reus sunt de substãtia iudicij, vt retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 2. nu. 5.

24 Infero quarto, quòd inualida esset sententia, quam Imperator ferret contra Episcopum, seu Cardinalem, vel præsbiterum, seu alium clericum, quia priuilegium fori, concessũ clericis, est de iure diuino, vt scripsi supra lib. 1. cap. 11. num. 44. vers. ratio. ideoque Regem, ac Imperatorem non posse cognoscere causas clericorum retuli, & sequutus sum d. cap. 11. num. 32. & 34.

25 Subinfero ex ista illatione, quòd neque sententia Papæ, lata super re omnino temporali contra laicum, esset valida, si posset dari casus, in quo ille laicus nullatenus esset subditus Papæ in iurisdictione temporali, eo quia de iure diuino diuisa esset iurisdictio iuxta ea, quæ scripsi supra q. 8. sub nu. 100. vers. prima ratio.

26 Aduerte obiter, quòd nullitas ex defectu iurisdictionis habet facilius locum in sententia, lata à seculari, quàm in sententia lata ab ecclesiastico, quia iurisdictio ecclesiastica, vti maior, & amplior iurisdictione seculari, potest facilè protogari ad iurisdictionem, quam habet habitu, vt scripsi dicto lib. 1. cap. 11. num. 10. & sub num. 12. quare licet Episcopus nõ se intromittat in casibus, qui absolutè spectant ad forum seculare, tamen si laicus coram eo conuentus non declinet eius iurisdictionem, sed prosequatur litem coram eo, processus, & sententia, quam Episcopus ferret, esset valida, vt scribit Io. de Grassi tract. de arbor. iudic. in 1. princip. num. 9. tom. 3. par. 1. fol. 23. & hæc de primo casu, posito supra num. 19.

27 Secundus casus est, quando nullitas consistit in defectu iuris positiui, & tunc subdistingue tria membra.

Aut constat, quod Princeps in procedendo vti voluerit plenitudine potestatis, vt puta, quia hoc expressit, & tunc processus, eiusq; sententia nõ potest impugnari de nullitate, proueniente ex defectu iuris positiui, Vant. tract. null. rubr. an qualibet sententia &c. num. 13. vers. quando autem. fol. 378. & in his terminis clarè procedit, quod scribit Afflict. decis. 283. diu est. versus finem, sub num. 7. licet ipse loquatur simpliciter, non habita consideratione, an voluerit, vel noluerit vti plenitudine potestatis.

Ratio est manifesta, quia Princeps est solutus legibus, vt scribit, & exornat Vant. d. rubr. an qualibet sententia &c. num. 7. & seqq. vers. & dubium facit. & ciuilis ratio ciuilia

ciuilia corrumpere potest, Vant. ead. rubr. sub num. 13. fol. 378.

28 Aut constat, quòd Princeps noluerit vti plenitudine potestatis, & recedere à dispositione iuris communis, & tunc potest contra eius processum, & sententiam opponi etiam nullitas, procedens ex defectu iuris positiui, vt sentit Vant. ead. rubr. an quælibet sententia &c. num. 12. vers. primo casu. fol. 378. & sic procedit conclusio.

29 Aut non constat de eius voluntate, sed sumus in dubio, & tūc posse eius processum, & sententiam impugnari de nullitate, procedente ex defectu iuris positiui, latè ostendit Vant. d. rubr. an quælibet sententia &c. nu. 20. & seqq. vers. si verò. & num. 25. vers. idcirco. fol. 379.

30 Ratio est, quia in dubio non præsumitur, quòd Princeps voluerit vti plenitudine potestatis, sicut etiam dicimus, quòd certa scientia non præsumitur in Principe, sed debet de ea legitimè constare, Vant. ead. rubr. num. 20. & 21.

31 Limita quando actus, per Principem factus, peccaret in totū quoad formam iuris, quia tunc ad effectum, vt iste actus valeat, præsumetur, quòd Princeps voluerit vti plenitudine potestatis, ac iuri contrario derogare secundū Felyn. quē refert, sed non omnino sequitur Vant. ead. rubr. nu. 29. vers. in præmissis. fol. 378. relinquens cogitandum.

32 Extende hæc omnia, quæ dixi de Principe in isto secundo casu, vt habeant locum etiam in Ciuitate, seu alio Domino non recognoscente superiorem in terris suis, vt ex communi opin. refert, & sequitur Vant. d. rubr. an quælibet sententia &c. num. 10. versus finem, ibi, & quod dicitur. fol. 378.

33 Declara quinto, vt non procedat, quando etiam nullitas est prohibita à lege, vel à statuto, quia tunc de ea dici non potest, Franch. in cap. 63. dilecto. num. 125. q. 42. de appell. & adde, quæ scripsi infra conclus. 4. num. 45. 47. & 48. & explica hanc declarationem ex his, quæ scripsi ead. concl. 4. num. 49. 56. & seqq.

XIX. QVAEST. REM. I. CONCL. III.

SVMMARIVM.

NVLLITAS sententiæ potest dupliciter deduci, num. 1. & 2.

Nullitas duobus modis deducitur principaliter, & qui sint hi duo modi, num. 3. 4. & seqq.

Nullitas quatuor modis deducitur incidenter, num. 11. & seqq.

1 NVLLITAS sententiæ dupliciter deduci potest, principaliter scilicet, & incidēter, seu adhærenter appellationi, Bar. in l. 19. si expressim. nu. 12. vers. nunc aliqua videamus. ff. de appell. & relat. Franch. in cap. 63. dilecto. nu. 8. q. 3. & Card. Alex. nu. 16. vers. secunda est quæstio principalis. de appell. Vant. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. null. &c. num. 1. fol. 379. Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 7. vers. redeundo ad primam. fol. 395. & quòd condemnatus possit proponere dupliciter querelam de nullitate, videlicet in modum agendi, vel in modum excipiendi, scribit Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffin. in gl. fuisse & esse nullam. num. 1. & 3. fol. 409. & ita communiter * omnes in diuersis locis.

2 Contra hanc conclusionem oppono; quia imò de nullitate potest agi quinque modis. Primo per viam appellationis, quando scilicet appellatur à sententia, quia est nulla. Secundo, quādo appellatur simpliciter, quo casu nullitas venit accessoriè, & incidenter in appellatione. Tertio, quando nullitas intentatur æquè principaliter cum appellatione, dicendo sententiam esse nullam, & si quæ est appello. Quarto, quādo nullitas intentatur de per se principaliter. Quinto, quando nullitas intentatur per viam exceptionis, vt scribunt Franch. in cap. 63. dilecto. num. 148. & Card. Alex. num. 91. versus finem, vers. in contrarium. de appell. & Loc. Pat. in pract. capit. lib. 6. cap. 1. nu. 1.

Resp. quòd omnes hi quinque modi reducantur ad duos principales, de quibus dixi in conclusione, vt patebit ex infra dicendis.

Retenta conclusione.

Extende eam, vt procedat etiam si sententia, seu alius actus sit nullus ipso iure, quia adhuc poterit de eius nullitate principaliter agi, Franch. in d. cap. 63. dilecto. nu. 9. q. 4. de appell.

3 Principaliter nullitas deducitur duobus modis.

Primus modus est, quando deducitur separatim & de per se, & in hoc concordant omnes, sed sub diuersis verbis; nam nullitatem

tem deduci principaliter, qñ agitur, petendo principaliter pronutiari sententiam nullam, scribit Bar. in d. l. si expressim. num. 12. in fine. Quando nullitas sola allegatur, petendo sententiam pronuntiari nullam, scribit Papien in d. gl. fuisse & esse nullam. sub num. 3. ibi, alio modo. fol. 409. Quando intẽtatur agendo, siue petendo, vt sententia declaretur nulla absque eo, quòd alia petitio actoris, siue rei præcedat, scribit Card. Alex. d. cap. dilecto. num. 16. Siue quando mouetur de per se separatim ab appellatione, vt loquitur num. 94. vers. quinto modo. & sub num. 97. vers. sed quæstio elegans. Quando intentatur sola, & à quouis alio remedio separata per modum agendi (ad eam nobili iudicis officio implorato) in iudicium deducitur, scribit Vant. d. rubr. quot & quib. mod. &c. num. 2. vers. principaliter. fol. 379. Quando de ea agitur per viam principalis petitionis, scribit Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 7. C. si de momen. poss. Quando deducitur, petendo rescisionem alicuius actus, nulla facta appellationis mentione, quo casu omnes fatentur, nec quisquam hactenus dubitauit dici principaliter deductam, scribit Couar. pract. qq. cap. 24. sub num. 7. vers. est igitur. in vltimis verbis; quare Bal. in l. tale pactum. §. qui prouocauit. q. 12. sub nu. 11. ff. de pact. fol. 141. rectè quærit, an nullitas possit de per se sine appellatione intentari coram superiore.

4 Secundus modus est, quando nullitas deducitur expressim vna cum appellatione, vt puta (dico sententiam nullam, &, si quæ est, appello) quia dicitur æquè principaliter deducta, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 42. & 43. vers. dicite ergo. & sub num. 92. vers. tertio modo. de appell. Iaſ. in l. 1. sub num. 7. ibi, semper putaui. ff. de iust. & iur. Euer. de loc. argument. in loco, à natura copulæ. num. 4. ibi, primo enim. Couar. pract. qq. cap. 24. num. 6. in fine, vers. est igitur. & num. 7. fol. 526. Vant. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 11. & 12. vers. prout etiam. iuncto num. 9. tom. 4. fol. 379. Achil. Person. tract. de adipisc. poss. sub num. 338. vers. sed ibi. fol. 269. & Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 2. vers. verum hic. C. si de momen. poss. qui tres postremi referũt, * & sequuntur, esse opin. cõmunem. * & quòd de nullitate dicatur principaliter agi, quando venit incidenter ad appellationem interpositam sub prædicta formula, scribit Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffin. in gl. fuisse & esse nullam. sub num. 3. fol. 409. & quòd, commissa causa appellationis, & nullitatis, causa nullitatis veniat æquè principaliter, tenuit Rot. de qua A. M. Pap. in addit. ad Rot. decis. 23. alias 237. voluerunt. num. 9. de rescript. in nou.

Et quòd consuetudo admittat eiusmodi appellationem, testatur, & consuetudinem esse iuridicam ostendit Bar. in l. 19. si expressim. q. 3. sub num. 4. ibi, dicendum est. breuiter. & num. 5. ff. de appell. & relat. & ꝙ libellus; *dico sententiã, nullã & si quæ est, appello.* procedat, tenent cõmuniter * Scribentes, vt testãtur Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffin. in gl. & in quantum sit aliqua. sub num. 3. vers. insuper apud scholasticos. fol. 411. Card. Alex. d. cap. dilecto. num. 34. vers. sed nunquid procedet. & quòd appellatio, & nullitas licet sint diuersa remedia, & videantur incompatibilia, tamen possint eadem commissione, & libello cumulari secundum magis veram opinionem, testatur, & sequitur Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. num. 5. vers. nec videatur. & ideo nos passim videmus in Curia commissiones appellationis, appellationum, nullitatis, & nullitatum &c.

5 Extende primo hunc secundum modum, vt procedat non solum in nullitate sententiæ, vt dixi, sed etiam in nullitate cuiusuis alterius actus, quia poterit nullitas æquè principaliter intentari, & cumulari cum alio remedio, vt puta, dico testamentum patris mei nullum, eò quòd non fuit ritè, & solemniter factum, & quatenus aliquod apparuerit, dico illud tanqam inofficiosum debere rescindi, Vant. d. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 5. vers. principaliter. fol. 379.

Idem etiã dicimus, si quis ita libellũ daret: dico, quòd tale instrumentum ex defectu talis solemnitatis est nullum, & inualidũ, & quatenus sit validum, dico, me ex eo vltra dimidiam iusti pretij fuisse deceptum, ac propterea illud rescindi, & rem meam mihi restitui, aut illius pretium suppleri debere, Vant. vbi supra nu. 6 & 7. fol. 379.

Ratio, quare sustineatur hæc cumulatio nullitatis, & appellationis, seu alterius remedij, est, quia vtrumque remedium censetur deductum conditionaliter, & disiunctiuè, & nulla insurgit perplexitas, Vant. dicta rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 8. vers.

vers. sustinetur. fol. 379. & Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 5. vers. nec videatur. sicut in simili sustinetur cumulatio nullitatis, & restitutionis in integrum, Bar. in l. 19. si expressim. num. 9. vers. quarto quid in causa restitutionis. ff. de appell. & relat. Bal. in l. 3. edita. nu. 86. q. 7. C. de eden. in 2. repetit. & Bellam. decis. 298. de consuetudine. quia possunt intentari simul, non simpliciter, & copulatiuè, sed conditionaliter, & disiunctiuè, Bal. vbi supra. & quòd ista duo remedia, nullitatis, & appellationis possint cumulari sine repugnantia, ostendit Bar. in dicta l. 19. si expressim. num. 7. vers. circa tertium.

6 Extende secũdo, vt non solũ possint simul cumulari, sed possint etiã simul, & semel cognosci, Vant. d. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 14. vers. & ne dum. fol. 379. dicens, quòd vtraque causa, videlicet, nullitatis, & iniustitiæ potest eodem tempore, ac simul, & semel instrui, & super vtraque probationes admitti, & Vestr. vbi supra.

7 Intellige hanc extensionem, dummodo contrarietas, vel repugnantia non resultet, sicut intelligit, & explicat idem Vant. viden. d. rubr. quot & quib. mod. nullit. &c. sub nu. 14. vers. quod intellige. & num. 15.

8 Extende tertio, vt in tantum possint simul cumulari, vt cumulans non teneatur, etiam parte petente, alteram eligere, Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 5. vers. nec videatur.

9 Declara hunc secundum modum, vt in causis, seu sententijs inappellabilibus remaneat nullitatis oppositio sola, & appellatio nullũ operetur effectum, ac si non fuisset interposita, seu cumulata, sicquè iudex nullitatis pronuntiabit solum super nullitate; quia non est in potestate partis facere sententiam appellabilem, quam lex fecit inappellabilem, Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 10. vers. & licet. C. si de mom. poss.

10 An, & quando currant fatalia appellationis, dum disputatur de nullitate sententiæ, vide supra q. 15. num. 91. & seqq. & num. 262.

11 Incidenter nullitas deducitur quatuor modis.

Primus modus est, quando appellatur simpliciter à sententia diffinitiua, non aliter expressa nullitate sententiæ, quia tunc causa nullitatis includitur in appellatione, & stat in ea accessoriè, & incidenter, Franch. in cap. 63. dilecto. num. 54. q. 19. & Card. Alex. nu. 92. vers. secundo deducitur. de appel. Vant. tract. null. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 18. vers. dicetur. fol. 379. & Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 1. ibi, addo quod etiam: dicens, quòd nullitas sub verbo appello censetur non principalis, sed incidenter, & accessoriè ad appellationem introducta.

12 Infero primo ex isto primo modo, q iudex appellationis potest, examinando appellationem, cognoscere etiam de nullitate; quam vbi viderit adesse, poterit declarare sententiam nullam, & eam reformare, vt latè retuli, & sequutus sum supra q. 11. nu. 114. & adde quæ scripsi supra q. 17. limit. 19. sub num. 8. 9. & 11. & bene probatur ex l. 42. quædam mulier. ff. fam. hercisc. & ex l. vlt. carmelia. ff. de iurepatr.

Amplia hanc illationem, vt habeat locum etiam in commissario, cui sit commissa causa appellationis, prout loquitur Vant. in loco supra proximè citato.

13 Infero secundo, q prohibita appellatione ab aliqua sententia, censetur prohibita etiã nullitas, quæ adhæret accessoriè appellationi, quia nullitas deducta via appellationis assumit naturam ipsius appellationis, Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 6. vers. nullitas. C. si de momen. possess. seu, & clarius, quia accessorium sequitur naturam sui principalis.

14 Infero tertio, quòd si quis renuntiat appellationi, intelligitur in consequentiam renuntiasse nullitati, inclusæ in ipsa appellatione, vt retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 2. sub num. 131. vers. secus. & ideo, deserta causa appellationis, dicitur deserta etiam causa nullitatis, quæ accessoriè stabat inclusa in ea, vt retuli, & sequutus sum supra q. 15. num. 101. & dicta limit. 2. sub num. 131. vers. & ideo.

Secus est, quando nullitas stat principaliter cum appellatione, quia tunc renuntiatio appellationis non se extendit ad nullitatem, vide supra d. limit. 2. num. 125. & seqq.

15 Infero quarto, quòd licet appellans doceret, sententiam esse notoriè nullam, tamen non obtinebit, nisi iustificet appellationem, probando se appellasse infra legitima tempora, & cætera formalia appellationis, vt retuli, & sequutus sum supra quæst. 12. num. 59.

Limita

16 Limita primo dicta in hoc primo modo, eiusq; prima illatione, vt non procedant, quâ appellans reseruasset sibi ius dicendi de nullitate, quia tunc non includeretur in appellatione, & consequenter iudex appellationis non potest cognoscere de nullitate, vel validitate sententiæ, & ideo sententiam, quam ferret super nullitate, vel validitate sententiæ, nō valeret, tanquam non conformis libello iuxta ea, quæ congerit Alexan. cons. 59. viso titulo. num. 10. & seqq. vers. sed quando. lib. 4.

17 Limita secundo, vt dicta in isto primo modo non procedant in appellatione ab interlocutoria, quia illa appellatio non includit nullitatē, Franch. in cap. 63. dilecto. num. 54. q. 19. de appell. Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 1. ibi, secus verò in appellatione ab interlocutoriâ. & Grauat. ibidem in in annot. ad eum, num. 20. qui alios citant.

Appellatio à sententia nulla quot, & quos effectus pruducat, vide supra q. 17. limit. 19. num. 8. & seqq.

Appellari an possit à sententia nulla vide d. limit. 19. num. 1. & seqq.

18 Secundus modus est, quādo vna partium petit, iterum pronuntiari, dicens, sententiam primo latam esse nullam, Bar. in l. 19. si expressim. sub num. 12. vers. nunc aliqua. ff. de appell. & relat. seu petit, denuò pronuntiari, quia prima sentētia est nulla, Salyc. in l. 6. si præses. sub nu. 6. vers. si verò hoc. C. quom. & quan. iud. Card. Alex. in cap. 63. dilecto. nu. 17. vers. secundo modo. de appel. & Affl. decis. 283. diu est. num. 2. seu petit principaliter, quòd iterum sententietur; sicque quæstio nullitatis veniret incidenter, Bar. in d. l. si expressim. sub num. 14. ibi, ego dico. seu petit ab eodem iudice, iterum pronuntiari in causa, & deducit nullitatem incidenter, Abb. in cap. 9. in literis. num. 5. de offic. & potest. iudic. deleg. seu petit sententiam ex eisdem actis reformari, habita prima pro nulla, quia reformatio intentatur principaliter, & nullitas incidenter, Felyn. in cap. 40. per tuas. sub num. 8. ibi, sed est alia distinctio. de sent. excomm. & Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. nu. 7. vers. si tractabimus. fol. 374. seu cum petitum fuerit, quòd, cassata, seu habita prima sententia pro nulla, ex integro super negotio principali pronuntietur, ac sententia prædicta reformetur, Vant. tract. null. rubr. quot. & quib. mod. nullitas &c. nu. 17. vers. incidenter. fol. 379. & quòd deducens nullitatem per viam causæ, vt puta, quia appellat à sententia, quia est nulla, dicatur deducere nullitatem incidenter, scribit Cōtar. in l. vnica, limit. 7. sub num. 9. versus finem, ibi, qui verò deducit. C. si de momen. poss. & de hac nullitate, quando quis appellat à sententia, quia est nulla, loquitur Card. Alex. d. cap. dilecto. sub num. 91. versus finem, vers. in contrarium.

19 Tertius modus est, cum ille, contra quem petitur executio sententiæ, excipit de nullitate sententiæ, Bar. in d. l. si expressim. sub nu. 12. vers. nunc aliqua. ff. de appell. & relat. Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffin. in gl. fuisse & esse nullam. sub num. 3. ibi, excipiendo verò. fol. 409. Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 16. vers. secunda est quæstio. & nu. 93. vers. quarto modo. de appel. & latius Vant. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 20. vers. cognoscitur. fol. 379. vbi ponit exempla.

20 Extende hunc tertium modum, vt idem sit, quando nullitas deducitur in replicatione, quia replicatio sortiretur naturam exceptionis, & consequenter nullitas in ea deducta diceretur incidenter deducta, Vant. vbi supra.

21 Exemplifica hāc extensionem: Tu petis, restitui tibi domum iure dominij, seu quasi dominij: ego excipio, quòd tu mihi eam vendidisti, seu alio contractu in me transtulisti; tu replicas de illius contractus nullitate, Vant. d. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. sub num. 20. fol. 379.

Exemplifica etiam: Tu petis à me centum vigore obligationis cameralis: ego excipio, quòd obtinui decretum, seu sententiam absolutoriam, tu replicas, quòd sententia est nulla.

Quartus modus est quotiescumque agitur de nullitate notoria, quia notoria nullitas habet naturam, vt indistinctè intelligatur deducta incidenter, vt retuli infra num. 27. vers. comprobatur secundo.

XIX. QVAEST. REM. I. CONCL. IV.

SVMMARIVM.

NVLLITAS deducta agendo non impedit executionem, num. 1.

Exten-

Extenditur I. hæc conclusio in nullitate aduersus tres sententias conformes, num. 3. & seqq.

Extenditur II. in nullitate aduersus vnam, seu duas sententias, quæ transierint in iudicatum, num. 6.

Extenditur III. in nullitate aduersus instrumentum, seu obligationem executiuam, num. 7. & 8. vbi declaratur.

Extenditur IV. etiam si causa nullitatis sit cōmissa sine clausulis præseruatiuis executionis, num. 9.

Extenditur V. si causa nullitatis pensionis sit commissa sine retardatione pensionis, nu. 10.

Extenditur VI. etiam si commissio causæ nullitatis non reformetur, num. 11.

Extenditur VII. etiam si iudex, cui committitur causa nullitatis, inhibeat, num. 12. Contrarium, num. 13.

Extenditur VIII. in nullitate aduersus vnicam sententiam, & appellabilem, quia si nullitas deducatur sine appellatione, non impedit executionem, num. 19. & 20. vbi declaratur.

Extenditur IX. etiamsi nullitas diceretur notoria, num. 21. Contraria opinio est vera, num. 25. & seqq.

Extenditur X. etiam si executio esset irretractabilis, num. 73. Contrarium, nu. 74. & seqq. in quibus ampliatur.

Extenditur XI. in nullitate aduersus sententiam interlocutoriam, num. 84.

Extenditur XII. in nullitate aduersus testamentum, num. 85.

¶ Restringitur I eadem conclusio, vt non procedat in nullitate notoria, quia hæc impedit executionem, num. 86.

Restringitur II. quando iudex superior inhiberet, num. 87.

Restringitur III. in nullitate aduersus sententiam latam in possessione momentanea, nu. 89. Contrarium, ibidem.

Restringitur IV. de consuetudine Florentina, num. 90

Restringitur V. in Regno Neap. &c. num. 91.

Restringitur VI. in nullitate deducta per viam appellationis, num. 92.

Restringitur VII. quando nullitas postea deducitur per modum exceptionis, num. 94.

Restringitur VIII. in nullitate causata ex aliquo iusto impedimento, num. 95.

Restringitur IX. in nullitate ex defectu iurisdictionis, num. 96.

Restringitur X. in nullitate, causata dolo partis, num. 97.

Restringitur XI. in nullitate respectu tertij, num. 98.

1 NVLLITAS deducta per viā actionis nō impedit executionē, Rot. decis. 3. alias 280. licet per viā. ibi, tñ huiusmodi executio. de except. in nou. Bal. in l. 1. sub num. 1. C. ne lic. in vna eademque caus. tert. prou. Ang. in l. 1. num. 5. ff. nil nou. appell. pend. Franch. in cap. 63. dilecto. num. 32. q. 10. ibi, sed interim pendente lite. & Card. Alex. num. 66. vers. secundum principale. & in specie num. 72. & 73. vers. secundum est mēbrum. vbi conciliat Bartolum contrariantem, & num. 74. fall. 1. de appell. Vant. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. sub num. 29. vers. secundo quando. fol. 380. Vital. tract. de clausul. in clausula nil nouari nullitate pendente. in princ. & num. 11 tom. 18. fol. 381. & Contar. in l. vnica, limit. 7. sub num. 17. & 19. C. si de momen. poss. & quòd isto casu nullitas non operetur effectum suspensiuum, vt sententia non præsumatur iusta, scribit Rebuff. tract. de sent. prouis. art. 1. gl. 9. num. 7. tom. 1. fol. 262. dicens, quòd, nullitate processus pendente, solet exequi sententia &c. hancque opinionem latè prosequitur, & defendit Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 17. vers. secunda sit opinio. & eam esse veriorem, & communiorem * testatur ibidem, num. 32. fol. 395.

Ratio huius conclusionis est, quia cum nullitas, quæ proponitur agendo, requirat telam ordinariam iuditij, & executio debeat fieri summarie, illa via ordinaria non potest excludere executiuam secundum Bal. in d. l. 1. sub num. 1. C. ne lic. &c. vel quia, cum nullitas in iudicio ordinario desideret, & expectet sententiam, quæ declaret sententiam nullam, non potest statim impedire executionem sententiæ, quia esset dare executionem sententiæ priusquam ipsa sententia ferretur contra regulas iuris, Vant. dicta rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 29. versus finem, fol. 380. quem referunt, & sequuntur Contar. in dicta limit. 7. sub num. 19. vers. alij verò. & Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 18. in fine. & num. 19. fol. 395. & sub num. 59. limit. 1. & num. 60. fol. 396.

Con-

2 Contrariam opinionem, nempe, quòd si condẽnatus præueniat, petendo, sententiam declarari nullam, & mãdari actori, quòd lite pendente, nullam faciat nouitatẽ, impediatur executio, tenent & esse magis communẽ * testantur Paul. de Castr. in l.4.§. condemnatum. num. 3. ff. de re iud. & Couar. pract.qq.cap.24.sub num. 6.vers.tandem in hac.ibi, quandoque principaliter. fol. 526. & quòd hæc opinio seruetur Florentiæ, quia festinanter dant libellum super nullitate antequam sit implorata executio, & faciunt inhiberi tam iudici, ad quem pertinet executio, quàm etiam parti, ne lite pendente super nullitate, procedatur ad executionẽ, testatur idem Paul. de Castr. in auth. quæ supplicatio.sub num.3.C. de precib. imper. offer. quem referunt, & sequuntur Dec. cons.103. in causa possessionis. in princip. Rip. in d. §. condemnatum. sub num. 28. Contar. d. limit. 7. num. 23. & Lancell. dicto cap. 17. de attent. nullit. pend. sublimit. 6. num. 83. fol. 397. & pro hac contraria opin. multos cumulat, sed non sequitur idem Lancell.eod.cap.17.num. 8. in fine, & num. 9. & seqq. vsque ad num. 17. fol.395.

Hanc Pauli de Castr.opinionem Rip. vbi supra intelligit, concurrentibus quibusdam, sed Ripam impugnat Lancell. d. cap. 17. num.85.

Contra eandem Castrensis opin.dat cautelam Contar. d. limit.7.num. 24. vers. tamen etiam. quam tu poteris videre, quia cum mihi non satisfaciat, eam non refero.

Præsupposita sine veri præiudicio hac contraria opinione Castrens, si duo sint aduertenda.

Primo aduertendum est, quòd hæc opinio non procedit, nisi cum hoc præsupposito, ꝙ prius sit intentata nullitas, quàm petita executio, quia illa præuentio operatur suspensionem executionis; secus ergo si sit prius petita executio, quia tunc nullitatis obiectio eam nõ retardaret, & cum hoc grano salis loquuntur Paul.de Castr.& eius sequaces, & ita procedit practica Florentina.

Secundo aduertẽdum est, quòd & si nullitas opposita cum præuentione impediat executionẽ, maximè quando intercessit præceptum, seu inhibitio, tamen, si executio adhuc fuerit facta, non reuocabitur per viam attentati ante omnia, sed solum cum fuerit pronuntiatum, sententiam esse nullã, Paul. de Castr.in d.§.condemnatum. sub num. 3. & hoc, quando non intercessit inhibitio superioris, qui cognoscit de nullitate, clarè scribit Couar. d. cap. 24. sub num. 6. vers. tandem.ibi, quod si nouatio. sed si intercessit inhibitio, tunc vide, quæ scripsi infra num.12.

In foro Capitolino nullus admitti potest ad dicendum principaliter de nullitate sententiæ latæ super executionibus facti, seu sententiarum, quibus mandatur executio instrumentorum etiam dotalium, apocharum, testamentorum, & vltimarum voluntatum, sententiarum, & laudorum, nisi dicens de nullitate infra triduũ deposuerit summã iudicatam, aut pignora æquiualentia, &c. vt disponitur in stat.Vrbis lib.1. cap. 170.

Retenta tamen simpliciter conclusione, quæ videtur magis communis.

Infero ex ea, quòd pendentia litis super nullitate principaliter intentatæ non impedit executionem, & consequenter executio, quæ fit, non dicitur attentata, neque potest reuocari per viam attentati, sed debet expectari finis negotij, & demum, sequuta victoria super nullitate, tunc est, quòd omnia interim innouata, & inde sequuta veniunt officio iudicis reuocanda, Franch. in cap.63. dilecto. sub nu.32. q.10.de appell.& quòd, pendente iudicio nullitatis principaliter intentatæ, possit fieri executio, latè probat Lancell.tract.de attent.par.2. cap.17. de attent.nullit.pend.num.17.& seqq.vers.secunda sit opinio.tom.5.fol.395.

3 EXTENDE I hanc eandem conclusionem, vt procedat in nullitate deducta aduersus tres sententias cõformes, quia, nisi prius sint plenariè mandatæ executioni, non potest dici de earum nullitate, clem. 1. vt calumnijs.de sent.& re iud. Bal.Franch. Vant. & alij, quos retuli, & sequutus sum supra q.17.limit.1. num. 58. & 59. & adde, quæ scripsi conclus.seq.num.16.

Infero ex hac extensione, quòd non solum pendentia nullitatis non retardat executionem trium sententiarum conformium, sed ipsa pendẽtia executionis retardat processum nullitatis, cum exceptio nullitatis non cognoscatur, nisi sententiæ conformes sint prius plenariæ executioni mandatæ, vt retuli, & sequutus sum d.limit.1.nu.59.

4 Subextende primo hanc extensionem, eiusq. illationem, vt habeant locum etiã in nullitate aduersus duas sententias conformes,

mes, quæ vigore statuti facerent rem iudicatam, quia etiam in eis procedit clem. vt calumnijs.supra citata,vt retuli,& sequutus sum supra q.17.limit.1.num.67.

Subextende secundo vt habeant locum, etiam in nullitate aduersus tres interlocutorias conformes,quia d.clem.vt calumnijs. habet locum etiam in sententijs interlocutorijs, Rot. decis.17. alias 417. nota causa. de sent.& re iud.in antiq. Couar. pract.qq. cap.25.sub num.3.vers.quinto. & Gabr. in conclus.lib.2.tit.de execut.rei iud. conclus. 1.ampl.8.nu.15.& vers.& tenendo.

Quicquid in contrarium scripserit Crauet.cons.183.regula quod appellatio. in fine,num.5.

De nullitate incidenter deducta, an impediat executionem,habes in seq.conclus.

6 EXTENDE II. vt procedat etiam in nullitate aduersus vnam, seu duas sententias, quæ transierint in iudicatum ob non interpositam appellationem, quia nullitas contra eas opposita non operatur effectum suspensiuum, Vestr.in prax.lib. 8.cap.1. sub num. 7. ibi, secus verò si nullitas. & ibi, & isto casu quando nullitas.dicens,quòd sicut pendentia executionis non retardat processum in causa nullitatis, ita vice versa causa nullitatis (licet Signatura det commissionem, vt in ea procedatur) non operatur effectum suspensiuum, vt interim non possit ad executionem procedi.

Nota differentiam inter hanc secundam, & primam extensionem,quòd in casu primæ extensionis causa nullitatis non solum non impedit executionem sententiæ, sed ipsa executio sententiæ impedit causam nullitatis, donec ipsa executio sit plenariè consumata,vt dixi supra num.3.sed in casu huius secundæ extensionis causa nullitatis non impedit,neq. impeditur.

7 EXTENDE III. vt habeat locum etiam in nullitate aduersus instrumentum,seu aliã scripturam, habentem executionem paratam ex forma iuris communis,vel ex dispositione statutorum,vel ex consuetudine,aut ex conuentione partium, quia nullitas non retardat executionem, & ideo licet ad instantiam debitoris, præueniẽdo creditorem, committatur causa nullitatis alicui iudici, tamen creditor potest petere executionem instrumẽti coram ordinario, qui potest procedere ad executionem, etiam si delegatus, cui commissa est causa nullitatis, inhibuerit ei, & creditori, ne, nullitatis causa indecisa pendente, procederent, & executio instrumenti valebit, nec reuocabitur via attentatorum,sed solum via iniustitiæ, si debitor obtinuerit in causa nullitatis, Ant. de Canar.tract.de execut.instr.q. 52.nu.91. tom. 5.fol.45.& Gallef.ad form.cam.oblig. par. 3.rubr.de vi instr.oblig.cam. in fine,nu.26. tom.6. par.2.fol.360.quos refert, & sequitur Lancell. tract. de attent. par.2.cap.20. de attent.post inhibit.limit.5. princip.num. 3.tom. 5.fol. 414. & 9 nullitas, ordinariè agendo, non suspendat contractum, scribit Franch. in cap. 63. dilecto. num. 32. ibi, sed interim.de appell.

8 Declara hanc extensionem, vt si nullitas sit euidens, tunc possit debitor illam opponere coram iudice ordinario executore, & retardabit executionem, vt retuli, & sequutus sum concl. seq.num.30. vers.extende tertio.

9 EXTENDE IV. vt procedat etiam si causa nullitatis sit commissa absque aliqua ex infrascriptis clausulis, quibus Signatura solet rescribere in commissionibus nullitatum,videlicet (*parito iudicato*) *sine præiudicio trium conformium*) *sine præiudicio rei iudicatæ*) *sine præiudicio legitimæ executionis*) *non retardata legitima executione*) quia adhuc executio non retardaretur per ea, quæ ex Rot.refert, & sequitur Lancell. tract. de attent.par.2 cap.17. de attent. nullit.pend. limit.1.sub num.61.& 62. fol. 396. dicens, quòd declaratoria Auditoris Cameræ pro pensionibus decursis, pro quibus agebatur executiuè, pendente causa nullitatis pensionis vigore commissionis specialis, eidem A.C.antea præsentatæ,erat valida,tùm quia de nullitate non constabat incõtinenti, tum quia cum nullitas esset opposita coram eodem iudice,& is nihilominus processisset ad vlteriora, videtur eam reiecisse, & rursus,& clarius num.92.vers.decimotertio. fol.397. vbi, relatis rationibus, quæ faciunt contra hanc extensionem,recenset decisionem Rotæ facientem pro ista extensione, quam decisionem allegat etiam sub nu.d. 61. & 62. ipse tamẽ vltimo loco non omnino acquiescit huic extensioni; pro eadem extensione adduco Vestr.quem retuli, & sequutus sum extensione præced.dicentem,quòd licet Signatura committat causam nullitatis,tamẽ non operatur effectum suspensiuum executionis.

Con-

Contra hanc extensionem videntur sentire Staphil. & Vant. infra citati; nã Staph. tract. de signat. liter. iustit. rubr. de sanat. contract. inualid. sub num. 10. vers. hinc est, & num. 11. & 12. fol. 287. in paruis, quem sequitur Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. super nullit. cap. 2. sub nu. 8. & 9. fol. 141. scribit q vbi agitur de nullitate, & petitur super ea procedi, nõ debet addi in signatura clausula (*sine præiudicio rei iudicatæ*) quia, si sententia est nulla, nõ potest dici iudicatum, sed debet addi (*sine præiudicio triũ sententiarum*) & postea subdit, q alij aliter dicunt, quia etiam sententiæ nullæ demandantur executioni, & deinde, relatis his duabus opinionibus, subdit, posse distingui, quia aut ex parte eius, qui petit procedi super nullitate, nihil est probandum, vt quia dicit, quòd non fuit citatus, & tunc procedit prima opinio, quia isto casu non potest dici iudicatum, & exceptio huiusmodi nullitatis impedit executionem, idem, inquit, quando in causa nullitatis est aliquid probandum, sed potest incontinenti probari: Aut, inquit, probatio facienda super nullitate habet altiorem indaginem; & isto casu potest procedere secunda opinio, quia tunc, non obstante exceptione nullitatis, sententia potest executioni demandari, & consequenter isto casu debet in signatura addi clausula (*sine tamen præiudicio rei iudicatæ*) quod, inquit, procedit quando executio non dum est facta, alias, si est facta, & aliquid petitur contra eam, non debet in commissione dici (*sine præiudicio rei iudicatæ*) quia iam est facta executio, sed dicitur (*sine præiudicio legitimæ executionis*) idem, inquit, si non dùm est facta, sed est cœpta; ex quibus, vt vides, sentit Staph. quòd executio non retardetur, cum apponitur aliqua ex his clausulis, sicque à contrario sensu retardatur, cum non apponitur, & Vant. tract. nullit. rubr. quoties & intra quod tempus &c. sub num. 5. vers. idcirco. fol. 383. dum scribit, quòd dicens de nullitate est audiendus, cum, opposita nullitate ex defectu iurisdictionis aduersus tres sententias conformes, summariè de exceptione, & de non calumnia cœperit constare; subdens, quòd Signatura rarissimè solet rescribere absque prædicta clausula (*sine præiudicio trium conformium*) ne prætextu dictarum nullitatum debitæ executiones impediantur.

Confirmatur hæc opinio contra extensionem, quia Signatura superfluè rescriberet cum præfatis clausulis, si etiam sine illis executio non retardaretur.

Non recedas ab extensione.

10 EXTENDE V. vt maximè procedat, qñ in cõmissione causæ nullitatis reseruationis pẽsionis, siue illius reductionis ad instantiã rectoris beneficij grauati adiecta est clausula (*sine retardatione pensionis*) quia tũc executor prius datus à Papa in literis reseruationis annuæ pẽsionis nõ impeditur, quominus cõpellere possit, lite pendente, illũ debitorẽ ad soluẽdam pensionem, cũ eius auctoritati, stante dicta clausula, derogatum non videatur, Gig. tract. de pension. q. 69. sub num. 4. & 5. tom. 15. par. 1. fol. 355. quem refert, & sequitur Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 61. fol. 369.

11 EXTENDE VI. vt procedat, etiam commissione causæ nullitatis non reformata, quia reformatio commissionis non est necessaria, sed est ad bene esse, & ad faciliorem expeditionem, vt in casu præcedentis extensionis in commissione causæ nullitatis pensionis resoluisse Rotam, refert Lancel. d. cap. 17. num. 92. paulò supra finem, fol. 397.

Confirmatur hæc extẽsio, quia ẽt Auditor Cam. põt exequi mandatũ relaxatũ vigore obligationis cameralis, non aliter reformata appellationis commissione, in qua non sit facta mẽtio obligationis cameralis, vt scripsi supra q. 17. limit. 9. num. 59.

Contra hanc extensionem recenset aliqua fundamenta Lancell. d. num. 92. limit. 13. quibus ipse recedit ab hac extensione, præterquàm in casu illius decisionis, in quo nullitatis causa erat remissa cognoscenda arbitrio iudicis &c.

Non recedas ab extensione.

12 EXTENDE VII. vt procedat etiam si iudex, cui cõmissa est causa nullitatis principaliter intentatæ, inhiberet, quia adhuc sententia posset mandari executioni, & mãdata non reuocaretur vti attentata, Rot. decis. 3. alias 280. licet. de except. in nou. & scribunt Franch. in cap. 63. dilecto. num. 38. q. 10. limit. 3. & Card. Alex. sub nu. 74. fallen. 3. de appell. vbi licet referant, quòd missa per superiorem inhibitione, inferior non possit exequi sententiam, tamen postea sequuntur cõtrarium, Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 7. versus finem, ibi, quod procedit etiamsi iudex causæ inhibuisset.

buisset, Vant. tract. nullit. rubr. quot. & quib. mod. nullitas &c. num. 30. fol. 380. quem refert, & sequitur Contar. in l. vnica, limit. 7. sub num. 19. vers. alij verò. C. si de momen. poss. dicens, hanc opinionem prævaluisse, & seruari in practica.

Contrariam opinionem; quando causa nullitatis est commissa sine clausulis, de quibus supra num. 9. extens. 4. seu sumus in iudice ordinario appellationum, & nullitatũ, qui inhibeat; quòd enim his casibus inhibitio impediat executionem, dubitando scribit Vant. d. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 30. in fine, dicens (quamuis forsan impediretur, si inhibitio emanaret simpliciter, & absque clausulis, & declarationibus) & sentit Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 12. de attent. & innou. appell. pend. limit. 25. princ. nu. 16. & 17. fol. 372. quem retuli, & sequutus sum supra quæst. 17. limit. 6. memb. 3. num. 25. dicens, quòd, sequuta inhibitione iudicis ad quem, non potest iudex à quo exequi sententiam latam in causa possessorij, & apertè in terminis nostris, citatis prius ijsdem auctoritatibus allegatis hic in extẽsione, alijsq. superadditis, scribit, & firmat eod. tract. de attẽt. par. 2. cap. 17. de attẽt. nullit. pend. nu. 63. & sub nu. 64. ibi, ego tñ simpliciter. fol. 396. & hãc contrariã opin. sequitur Couar. prac. qq. cap. 24. sub nu. 6. vers. tandẽ. versus finẽ & facit quod scripsi infra nu. 88. vbi vide.

Ratio huius contrariæ opinionis est, quia vel causa est in Curia, & tunc facilis est aditus ad Signaturam pro remedio iustitiæ, vel est in partibus, & tunc non est aperienda via inferioribus, vt inhibitiones negligantur, Lancell. eod. cap. 17. num. 66.

13 Nos in Curia seruamus hanc opinionem contrariam; quare instamus coram iudice, vt velit moderari suam inhibitionem; quo renuente moderari, recurrimus ad Signaturam iustitiæ, vt rescribat pro commissione causæ sine præiudicio executionis.

Amplia eam, vt procedat etiam si causa nullitatis esset commissa cum clausulis, de quibus supra num. 9. iuxta casuum contingentias, quia adhuc inhibitio iudicis delegati impediret executionem, vt videtur firmare Lancell. d. cap. 17. sub num. 64. ibi, ego tamen simpliciter. & num. 66. in fine, & videtur sentire Gig. tract. de pension. d. q. 69. in fine, fol. 355. dicens, quòd executor litterarum pensionis, cui sit inhibitum, nõ videtur posse procedere, quamuis iudici qui inhibuit, sit commissa causa nullitatis pensionis cum clausula (sine retardatione pensionis.)

Ratio huius ampliationis est, quia Signatura iustitiæ non iudicat, sed delegat causas, & delegando, vtitur verbis, quæ partium iura non lædant; quare aut nos supponimus nullitatem euidentem, ac notoriam; & tunc iudex delegatus poterit inhibere, quamuis causa sit ei commissa cum clausula (sine præiudicio trium conformium) aut (sine præiudicio rei iudicatæ) vel (sine præiudicio legitimæ executionis) quia, attenta notoria nullitate, non dicuntur tres conformes, quia sententia nulla non dicitur sententia; non dicitur res iudicata, quia sententia nulla non transit in rem iudicatam, neque esset executio legitima, quia non extat iudicatum; quoties enim nullitatis probatio contra sententiam offertur in promptu, potest negari esse iudicatum, Oldr. cons. 106. quod litera. in fine, & Staph. tract. de signat. liter. iustit. rubr. de sanatione contractus inualidi, sub num. 10. & 12. fol. 287. & 288. sicquè executio venit retardanda, quamuis sit rescriptum cum prædictis clausulis, quia non verificãtur verba, apposita in clausulis: aut non supponimus nullitatem euidentem; & tunc iudex delegatus non debet inhibere, quamuis commissio causæ sit simplex sine clausula (sine præiudicio legitimæ executionis.)

Comprobatur hæc ratio, quia; quæcumque clausula ponatur in commissione sub quacumque verborum forma, nunquam prætextu talis amplæ commissionis iudex poterit reijcere exceptionem acquisitam parti, quantumcunque sit de rigore iuris inducta, Ias. in l. 78. ff. sic legatũ. nu. 38. ibi, item diligenter. ff. de leg. 1. & dixi supra lib. 1. cap. 53. num. 35. versus finem: ergo, cum nullitatis notoriæ exceptio competat ad impediendam executionem per ea, quæ scripsi infra nu. 25. & seqq. non intelligitur sublata ex clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) posita in rescripto.

15 Conrra hanc ampliationem; quòd enim, attentis præfatis clausulis, non impediatur executio, quamuis iudex ad quem inhibuerit; tenet Vant. d. rubr. quot. & quib. mod. nullitas &c. sub num. 30. fol. 380.

16 Confirmatur primo hæc opinio contra ampliationem, quia licet iudex, cui causa appel-

appellationis à sententia, lata super possessorio momentaneo, est commissa cum clausula (*sine præiudicio legitimæ executionis*) inhibuerit iudici à quo, tamen iudex à quo potest, non obstante appellatione, & inhibitione, procedere ad executionem citra vitium attentatorum, vt ex eodem Lancellot. qui propterea posset videri sibi parum constans, retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 3. num. 24.

17 Confirmatur secundo, quia si commissio causæ nullitatis sit signata (prout de iure,) tunc, non obstante inhibitione iudicis, potest procedi ad executionem, vt ex Rot. refert & sequitur idem Lancellot. eodem cap. 17. num. 67. vers. hæc tamen. fol. 396.

18 Ego non discedo ab hac opinione contra ampliationem, quia supposito, quòd Signatura committat simpliciter causam nullitatis, & quòd iudex delegatus inhibeat, & quòd propterea is, cui est inhibita executio, recurrat ad Signaturam, vt remoueat obstaculũ inhibitionis, Signatura, remouendo illud, non rescribit aliter, quàm cũ præfata clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) ergo cum ab initio committit causam cum hac clausula, dicitur ab initio remouisse.

Non obstat ratio, adducta pro ampliatione, quia respondeo, quòd Signatura iudicat ea, quæ sunt necessaria ad delegationem causæ, & ad formam delegandi.

19 EXTENDE VIII. vt procedat etiã si nullitas deducatur aduersus vnicam tantum sententiam, & appellabilem, quia nihilominus, si deducatur principaliter, & sine appellatione, illa de sui natura non impedit executionem, tum quia communis conclusio est, quòd nullitas principaliter intentata sine appellatione non impedit executionem, testibus Bal. Rot. Franch. & alijs, quos retuli, & sequutus sum supra num. 1. tum quia illæ rationes, quas adducunt Franch. in cap. 63. dilecto. num. 31. & 32. vers. circa tertium. q. 10. de appell. & clarius Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. num. 17. & seqq. tom. 5. fol. 395. ad ostendendum, quòd nullitas, principaliter intentata, non impedit executionem, bene applicantur in terminis huius extensionis.

20 Declara hanc extensionem, vt non procedat duobus casibus.

Pimus casus est, quando nullitas deducitur ante lapsos decem dies, quia tunc, si habuit iustam causam dicendi de nullitate, fatalia appellationis interim non currunt, testibus Cyn. Franch. & alijs, quos retuli, & sequutus sum supra q. 12. nu. 169. limit. 11. neque ad prosequẽdum, teste Franch. quem retuli, & sequutus sum supra q. 15. num. 92. & seqq.

Secundus casus est generalis, vt, donec superest tempus ad appellandum, vel ad prosequendum, non possit fieri executio.

21 EXTENDE IX. vt procedat etiã si nullitas diceretur esse notoria ex actis, quia adhuc executio trium sententiarum conformium non retardaretur, Bal. in l. 1. sub nu. 1. ibi, si verò non agitur. C. ne lic. vna ead. caus. &c. vbi, notando differẽtiam inter nullitatem, quæ proponitur agendo, & nullitatem, quæ deducitur excipiendo, inquit, si verò non excipitur, sed agitur de nullitate, tunc indistinctè procedit libellus, tamen per ipsum non retardatur executio, & dicit (indistinctè,) quia in nullitate per modum excipiendi distinguit, an sit nullitas euidẽs, vel non; eandemq; extensionem, loquendo de nullitate euidenti contra tres sententias, tenẽt ij, quos citaui concl. seq. sub nu. 27. vers. contra.

Hæc extensio sequentibus probatur argumentis.

22 Primo, quia clem. 1. vt calumnijs. de sent. & re iud. prohibendo, condemnatũ per tres sententias conformes nullatenus admitti ad agendum de nullitate ipsarum, vel alicuius ex eis, donec fuerint plenariè executioni mandatæ, loquitur de nullitate per modum agendi, eamq; prohibet cum dictione (nullatenus) quæ est vniuersalis.

Secundo, quia fortius operatur exceptio, quàm petitio, & ideo licet debitor per viam principalis petitionis coram episcopo petat declarari, aliquod instrumentum esse vsurarium, tamen non impedit illius executionem; secus est si coram iudice seculari conuentus opponat, excipiendo de vsuraria prauitate cõtra instrumentum, & petat se remitti ad iudicem ecclesiasticum, quia tunc impedit executionem secundum aliqua, quæ intra dentes refert Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 72. vers. secundum est membrum. de appell. & facilius admittitur exceptio, quàm actio, vt multis com-

23 probaui infra num. 50. & seqq. † & ideo executio facilius impeditur exceptione nullitatis, quàm actione nullitatis, Staph. tract.

de signat.litter.iustit.rubr. exceptio sola plus operatur ad impediendam executionem, quàm actio nullitatis &c.fol.289.in paruis, & Lancell.tract.de attent.par. 2.cap.17.de attent.nullit.pend.sub num.98.fol. 397. in fine, & quòd nullitas, deducta per viam exceptionis, impediat executionem, scribunt Rot. & Vant. & sentiunt Alex. & Rip. quos oẽs citaui concl.seq. sub nu.1.vers. contrariũ.& nu.2.secus aũt si sit deducta per viam actionis,Rot. Bal. Ang. Franch. Card. Alex. & Vant. quos retuli, & sequutus sum supra num.1.

Sed nullitas, deducta per modum exceptionis, impedit executionem trium conformium, quando ipsa nullitas est notoria, & non alias,Rip.Gabr.& Couar.quos retuli,& sequutus sum concl.seq.num. 27.

Ergo, vt remaneat aliqua differentia, sequitur, quòd nullitas deducta, agendo, non impediat executionem, etiam si ipsa nullitas sit notoria.

24 Tertio, quia nullitas per modum agendi seorsum, & principaliter deducta est actio ordinaria, vt scribit Bal.in l.1. num. 1.in fine, C.ne lic. in vna eademque caus. &c. & ideo necesse est, quòd cognoscatur iuris ordine, ac tela iudiciaria seruatis, vt scribit Vant.tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c.num.24.vers. & pro maiori.fol. 379.& num.39.& num.46.vers.sed si nullitas.fol.380.quia nullitas in iudicio ordinario principaliter proposita desiderat sententiam, vt ex Vant.Contar.& Lancell. retuli, & sequutus sum supra sub num. 1. vers. ratio. & requirit sententiam diffinitiuam, vt scribit Vant.d.rubr.quot & quib.mod. nullitas &c.num.26.fol.379. & quòd,introducta nullitate æquè principaliter, sit necessaria litis contestatio,& plenaria terminorum obseruatio iuxta naturam causæ, scribit Vestr.in prax.lib.8. cap.1.sub num. 12. ibi, quòd si nullitas. fol. 230. ergo non potest impedire iudicium executiuum rei iudicatæ præsertim vigore trium conformium.

25 Contraria opinio; his non obstantibus; est vera;nam quòd nullitas notoria, quamuis sit deducta agendo, impediat executionem trium conformium, tenet Franch. in cap.63.dilecto.num.22.vers. quarto operatur.& num.27.vers. adde & limita. ibi. nisi nullitas esset euidens. de appell. & sentit apertè Vestr.in prax.lib.8.cap.1. sub num. 7. ibi.mitigaretur tamen.fol.228.dum scribit, quòd volens agere de nullitate auditur, & sic limitatur d.clem. vt calumnijs. si alleget nullitatem euidentem, & in promptu, & num.9.fol.229. & sentiunt cæteri omnes alij, limitantes dictam clem. vt non procedat in nullitate notoria,prout inter alios limitat Contar. in l.vnica, limit.7. num. 63. vers.verum.C.si de momen.poss.dicẽs,quòd lex, prohibens, dici de nullitate ad impediendam executionem trium conformium, non procedit quando nullitas est certa, & notoria præsertim ex actis, & ita, inquit, limitatur text.in d. clem. vt calumnijs. Quinimo in eandem contrariam opinionem possunt allegari cæteri alij, qui, limitando dictam clem. loquuntur de exceptione nullitatis notoriæ,vt inter alios loquitur Gabr. in concl.lib. 2.tit. de except.concl. 4.num. 1.dicens, veriorem, & magis communem * opin. esse, vt d.clem. limitetur,vt non procedat in exceptione nullitatis notoriæ; nam tàm ipsum,quàm alios limitãtes dictã clem. & loquentes in limitatione de exceptione nullitatis notoriæ interpretari debemus, vt capiant exceptionem pro actione propter subiectam materiam rei limitatæ,quia limitatio extrahitur ex limitato;sed limitatum, nẽpe clem.vt calumnijs.est de nullitate per modum agendi: ergo limitatio etiam debet esse de nullitate per modum agendi, vel (& melius) debemus eos interpretari,vt loquãtur de exceptione in genere, quæ compræhendit etiam actionem;nam etiam excipiẽs dicitur agere,prout hanc genericam naturam in terminis eiusdem clem.vt calumnijs. considerat Rip.in l.4.§.condemnatum. sub num.15. fallen.2. ff.de re iud.quare idem Gabr. ead. concl.4.num.1.memor forsan, quòd in isto articulo exceptio, & actio possunt promiscuè sumi, eandem veriorem, & magis communem * opin. loquentem de exceptione nullitatis notoriæ, postea num.2. vers. tenendo.nullo discrimine considerato,declarat eam, vt procedat, quando intentans nullitatem preuenit,& tamen nos scimus, quòd intentare nullitatem, præueniendo,non est excipere,sed agere;& in terminis non esse faciendam differentiam, an nullitas intentetur per viam principalis petitionis,vel per viam exceptionis,sed solum, quouis modo intentetur, considerandum esse,an requirat, vel non requirat altiorem indaginem, scribit Socc. cons.78. licet. sub nu.4.ibi,respondeo ad hoc dupliciter. lib.3.

Multi

Multi tamen, considerantes forsan, quòd posset fieri aliqua scrupulosa differentia inter nullitatem per modum agendi, & nullitatem per modum excipiendi, loquuntur simpliciter de nullitate, Vitall. in tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate pendente. num. 2. fol. 381. inquit, quòd si sententia, quæ allegatur nulla, puta sententia banni appareat nulla, tunc nihil debet innouari, Caputaq. decis. 266. seu 6. nullitas ex eisdem. par. 2. inquit, nullitas ex eisdem actis resultans impedit executionem, & facit, vt quis audiatur absque paritione rei iudicatæ.

26 Comprobatur primo hæc opinio, quia ratio, quare clem. vt calumnijs prohibet nullitatem aduersus tres sententias conformes, est, vt occurratur calumnijs litigantium, quæ ratio cessat quando nullitas est notoria, vt in terminis huius opin. considerauit Vestr. d. lib. 8. cap. 1. sub num. 7. ibi, & cõmunis ratio. fol. 228. & in terminis eiusdem clem. loquendo de nullitate euidenti, in promptu, seu notoria, aduertunt Oldr. cons. 106. quod litera. versus finem, sub nu. 5. Bal. in d. l. 1. sub num. 2. vers. ex hoc. C. ne lic. in vna eademque &c. Franch. in cap. 63. dilecto. num. 27. in fine, vers. adde & limita primo. de appell. Alex. cons. 77. in causa & lite. sub num. 12. vers. nec ad hoc. ibi, sed quando sunt latæ. lib. 2. & Rip. in d. §. condẽnatum. sub num. 15. fallen. 2. Sed etiam nullitas, quæ proponitur agendo, potest esse notoria: ergo etiam in ea cessabit prohibitio dictæ clem.

27 Comprobatur secundo, quia nullitas, quæ resultat ex eisdem actis, & processu, & de se patet, intelligitur incidenter deducta in iudicio, quasi reus dicat, sententiam contra se latam esse nullam, ideoque petat, eam reforformari, Affl. decis. 283. diu est. num. 2. vers. & ista nullitas. quem refert, & sequitur Vãt. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. num. 13. vers. & est aduertendũ. fol. 374. & rubr. quot & quibus modis nullitas &c. num. 21. fol. 379. quæ forma dicendi de nullitate conuenit nullitati, quæ incidenter deducitur, vt retuli, & sequutus sum concl. præced. num. 18. vers. secundus modus. Sed nullitas notoria deducta incidenter impedit executionem, vt retuli, & sequutus sum. concl. seq. num. 23. vers. limita primo.

28 Comprobatur tertio, quia, quod est notorium nunquam comprehenditur in dispositione exclusiua, Contar. in l. vnica, limit. 9. num. 17. vers. vel potius. C. si de momen. poss. quia notorium non subiacet regulis iuris, Contar. ead. limit. 9. nu. 16.

Comprobatur quarto, quia in notorijs non requiritur ordo, seu processus, testibus Ant. de Butr. Spec. Gand. & alijs, quos remissiue retuli, & sequutus sum lib. præced. cap. 9. num. 39. 40. & nu. 47. & seqq. & præsertim num. 51. & in nostra specie limitando scribit. Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 12. versus finem, ibi, quod tamen perpetuum non est. fol. 230. Si non requiritur processus: ergo non potest dici, quòd eius processus retardetur pendentia executionis.

Soluo nunc adducta in contrarium pro extensione.

Ad primum adductum supra num. 22. respondeo, quòd prohibitio illius clementinæ non se extendit ad nullitatẽ notoriã per ea, quæ dixi supra num. 26. & seqq. Nec obstat ponderatio illius dictionis (*nullatenus*) quia illi ponderationi respondet Oldr. d. cons. 106. sub num. 5. quem refert, & sequitur Vestr. d. lib. 8. cap. 1. sub num. 7. ibi, mitigaretur tamen.

Ad secundum adductum supra num. 23. resp. negando illud assumptum, quando nullitas est notoria, tùm quia in ea, siue deducatur principaliter, siue incidenter, cessat ratio prohibitionis, vt ostendi supra nu. 26. tùm quia nullitas notoria semper sumitur vti deducta incidenter, vt dixi num. præcedenti.

Ad tertium adductum supra num. 24. nego similiter assumptum; hæcq. negatio probatur ex his, quæ dixi hic supra in quarta comprobatione.

29 Firmata hac opinione contra extensionem, pro absoluta eius intelligentia, & eorum omnium, quæ dicturus sum de nullitate notoria, adhibe duas declarationes.

Declara primo, nullitatem notoriam in genere sumptam, prout est manifesta, & euidens, diuidi in tres species.

Prima species est; quando ex parte eius, qui eam proponit, nihil est probandum, vt loquendo de exceptione nullitatis, scribit Bar. in l. 4. §. condemnatum. num. 2. ibi, breuiter dic. ff. de re iud. quem referunt, & sequuntur Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate pendente. num. 6. versus finem, tom. 18. fol. 382. & Staph. tract. de si-

gnat.liter.iustit.rubr. de sanat.contract. inualidi,num.11.in fine,& 12.fol.288.in paruis, & de hac possunt intelligi, vt loquantur Rot.Card.Alex.Vant.Gabr. & Lancell. quos vltra citatos retuli, & sequutus sum concl.seq.nu.23.vers.limita primo.

30 Secunda species dicitur,qñ potest incontinēti probari, seu paratas habet probationes, ideoquè non requirit altiore indaginē, & de hac loquuntur Bar.Socc. Vital.Staph. & Contar.quos retuli,& sequutus sum cōcl. seq.nu.34.vers.extende quarto.

31 Tertia species dicitur, quando requirit altiorem indaginem,& de hac specie loquũtur Bar.in cod.§. condemnatum.num. 3.ibi, quandoque est aliquid probandum. Vital. d.tract. de clausul. in claus.nil nouari nullitate pendente.sub num. 7.ibi,quandoq. verò.fol.381.& Staph.d. rubr. de sanatione contractus inualidi, sub nu.12. ibi, aut probatio facienda. fol. 288. & de hac loquuntur etiā Franch.Card.Alex.Alex. idē Vital. Moder. Lancell. Guid. Pap. Boss. Clar. & Prosp. Farin. quos retuli, & sequutus sum infra num.75.vers.amplia 2.& Rip.Vant.& idem Lancell. quos retuli, & sequutus sum concl.seq.num.44.

32 Hac adhibita declaratione.

Amplia primo nunc eandem opinionem firmatam supra num. 25.& seqq. vt habeat locum in prima specie nullitatis notoriæ, quia illa impedit executionem sententiæ,vt pluribus ostendam exemplis.

33 Exemplifica primo hanc ampliationem in nullitate, apparēte ex defectu citationis, hæc enim nullitas, cum ex parte eius, qui eam proponit,nihil sit probandum, impedit executionē,vt scribunt Bar.in l.4. §.cōdemnatum.num.2.ibi,breuiter dic.ff. de re iud. Vital.tract. de clausul.nil nouari nullitate pendente.num.6. versus finem, tom.18.fol. 382.& Staphil.tract. de signat. liter. iustit. rubr.de sanatione contractus inualidi, num. 12.ibi,quia aut.fol.288.in paruis,quos etiā citaui,& sequutus sum concl. seq. num.23. & dicitur nullitas euidens ex actis, quia defectus citationis probatur per acta ipsius causæ,quia id,quod ibi non apparet,dicitur nō factum,Vant.tract.nullit. rubr.de nullit. ex defec.citat.num.14. vers. consueuit. fol. 407. & quòd dicatur nullitas euidens ex actis,scribit Rot. diuers. quam retuli, & sequutus sum num. seq. & quod apparet ex actis,dicitur euidens,& notorium,idē Vant. rubr. quis possit dicere de nullitate.nu. 51. vers.insuper.fol.377.seu euidens,& notoria nullitas dicitur quando apparet ex actis, Contar.in l.vnica,limit.7.num.57.vers.euidens autem.C.si de momen. poss. quia acta inducunt notorium, Rip. in dicto §. condemnatum. num. 15. in vltimis verbis, hæcque nullitas ex defectu citationis impedit executionem sententiæ, etiam si sit sententia Principis, vt,loquendo de sententia Consilij Neap. retuli, & sequutus sum supra concl.2.num.20.illat.1.

34 Comprobatur hæc exemplificatio, quia nullitas ex defectu citationis, vti resultans ex actis, nunquam; quibusuis verbis statutum excludat,seu reijciat nullitates; censetur exclusa,Rot.diuers. decis.666. proposita.num.2.in fine.& 3.par. 1.& quòd nullitas ex defectu citationis, cum proueniat ex defectu iuris naturalis, non comprehendatur in statuto,excludente nullitates, quia huic nullitati derogari non potest, scribunt Anch.cons.211.de iure communi. sub num. 4.Franch.in cap.63.dilecto.nu.128.& seqq. q.42.limit.3.& Card.Alex. sub nu. 87.fall. 3. de appell. & Ruginel. tract. de appell. §. 12.gl.2.cap.4.num. 10.limit.8.

Intellige hanc exemplificationem,vt habeat locum tàm si citatio sit omissa, quàm si sit nulliter facta, Franch.in d. cap. 63. dilecto.num.129.versus finem, q.42. limit.3. & ita video seruari; secus si defectus consistat in ordine, vel in falsa causa, Ruginel. tract. de appell. §.4. cap. 2. sub num. 104. vers.quod intelligendum.

36 Exemplifica secundo in nullitate, apparente ex defectu mandati,quia cum ex parte eius, qui eam proponit,nihil sit probandum,impedit executionem, vt scribunt Bar. Vital.& Staph.quos retuli, & sequutus sum supra num. 33. & quòd hæc nullitas ex defectu mandati sit adeo potens, vt impediat executionē trium sententiarū conformium, refert,& sequitur Marches.tract. de cōmiss. par.2.in cōmis.sanat.nullit. cap.2.nu.4.fol. 339. in secunda impressione,& q hæc nullitas dicatur euidens ex actis, & consequenter notoria, probatur iisdem medijs, quibus vsi sumus in nullitate ex defectu citationis in præcedēti exemplificatione, & sententia, quæ laboret isto defectu,dicitur inualida, etiamsi si sit sentētia Principis, vt scripsi supra concl.2. num.23.

37 Comprobatur hæc exemplificatio, quia nullitas

nullitas ex defectu mandati non includitur in statuto reijciente exceptiones, Vãt. tract. nullit. rubr. de nullit. ex defec. inhabilit. seu mand. num. . fol. 399. & quòd, sublatis per Principis rescriptum generaliter omnibus nullitatibus, non censeatur sublata ista ex defectu mandati, nisi specifice fuerit sublata, scribit Marchesf. d. cap. 2. num. 5.

Intellige primo istam exemplificationẽ vt paria sint deficere mandatum, vel personam comparentem esse inhabilem per ea; quæ late scribit Vãt. dicta rubr. de null. ex defec. inhabil. seu mand. &c. fol. 399.

Intellige secundo, vt procedat, quoad impediendam executionem sententiarum; quare si excommunicatus impetrauerit iudicem delegatum, & ab eo obtinuerit vltimam sententiam fauorabilem, eiusq; peteret executionem, poterit impediri, etiamsi haberet tres sententias conformes, Felyn. in cap. 12. exceptionem. num. 46. vers. quid autem. de except. & Couar. pract. qq. cap. 25. num. 4. in fine, vers. hinc sanè.

Secus est si non agatur de executione petenda ab ipso excommunicato, sed agatur de validitate commissionis in Curia, quia licet sit impetrata ab excommunicato, seu alio non habente mandatum, tamen valet, vt retuli, & sequutus sum supra q. 5. sub nu. 7. subdecl. 2. & sub num. 74. vers. contra. & quòd sententia lata pro excommunicato valeat, refert & sequitur Felyn. d. cap. exceptionem. sub num. 46.

38 Exemplifica tertio in nullitate, apparente ex defectu iurisdictionis; hæc enim nullitas impedit executionem sententiæ, vt latè prosequutus sum concl. seq. num. 43. etiamsi ageretur de executione trium sententiarum conformium, vt ex Marf. Dec. Rip. Gabr. Natt. Couar. Lancel. Crescen. & Marchesf. retuli, & sequutus sum d. concl. seq. nu. 45.

36 Hæc nullitas dicitur euidens ex actis, quia in primis iudices ordinarij saltem à principio debent ostendere literas, quibus creati sunt iudices, vt scribit Vant. tract. nullit. rubr. de nullit. ex defect. iurisd. num. 15. vers. ideoque. fol. 386. quę literæ registrantur apud acta, seu libros solitos patentes, & consequenter ex ipsis literis apud acta registratis constabit, an is, qui sententiam tulit, sit iudex, seu an iudicauerit de re pertinente ad suam iurisdictionem. Similiter iudices delegati absque dubio debent fidem facere de eorum potestate, Vant. vbi supra num. 16. vers. & de iudice. & stylus Vrbis est, quòd semper rescriptum, seu commissio delegatoria sit penes notarium causæ.

De hac nullitate vide quæ copiose scripsi conclus. seq. num. 43. & seqq.

40 Exemplifica quarto in nullitate, apparente ex facie sententiæ, nam ea nullitas sententiæ magis quàm quæuis alia dicitur euidens ex actis, Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 66. vers. & multò magis. C. si de mom. possess.

41 Comprobatur hæc exemplificatio, quia licet statutum precisè prohibeat dici, vel opponi de nullitate, tamen non censetur sublata nullitas, quæ apparet ex facie sententiæ, vide infra num. 56.

42 Exemplifica quinto in nullitate prouenienti ex non seruatis terminis substantialibus, quia sententia lata, non seruatis terminis substantialibus, est notoriè nulla, & nullitate insanabili, quia termini sunt de substantia, vt firmaui lib. præced. cap. 3. sub num. 289. & 290. & dicitur nullitas euidens ex actis, quia termini sunt de processu, & de actis, & quòd nullitas prouenie ns ex defectu substantiæ actus, vel inobseruatæ formæ statuti impediat executionem sentẽtiæ, quamuis statutum præcipiat sententiæ executionem, non obstante quauis nullitate, bene deducit Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 87. q. 14. fall. 4. de appell. licet concludat hanc exemplificationem esse multum periculosam, & restringere totam istam materiam, & adde quæ scripsi concl. seq. sub num. 50. vers. primus.

43 Subamplia eandem primam ampliationem positam supra nu. 32. vt habeat locum nõ solum in nullitate notoria aduersus executionem sententiæ, prout in ea locuti sumus, sed etiam in nullitate notoria aduersus executionem instrumenti, quia, si ex parte eius, qui nullitatem proponit, nihil est probandum, vt puta quia instrumentum non est publicum, vel caret annis Domini, indictione, vel testibus, aut subscriptione notarij, vel obligatio in instrumento deducta est nulla, vtique impedietur executio instrumenti, Ant. de Canar. tract. de execut. instrum. q. 11. nu. 21. tom. 5. fol. 41. quæ subampliatio inniti itur doctrinæ Bartoli, & aliorum, quos retuli, & sequutus sum supra sub nu. 29. vers. prima. adde quæ scripsi concl. seq. sub num. 50.

44 Infero ex eadem prima ampliatione, posita

sita supra num.32. quòd statutum, reijciens nullitates, non intelligitur reijcere nullitatem notoriam, quæ potest statim ex actis probari, testibus Franch. in cap.63. dilecto. sub num.152. q.54. ibi, ex quibus omnibus, Card. Alex. sub num.71. fallen.1. de appell. Felyn. in cap.9. inter cæteras. col.6. declar. 6. sub num.4. de sent. & re iudic. Vant. tract. nullit. rubr. quis poss. dic. de null. sub nu. 51. vers. & quod nullitas. fol. 377. Natt. cons. 120. magnifice. num.14. Rot. diuers. decis. 666. proposita. num.3. par.1. Contar. in l. vnica, limit.7. num.64. vers. quæ conclusio. C. si de momen. poss. Ant. de Canar. Rol. à Val. Flam. Cartar. & Moder. quos retuli, & sequutus sum supra lib.1. cap. 97. num.34. & 192. & dixi lib. præced. cap.3. num.293. vers. respondeo.

45 Restringe hanc illationem, vt non sit vera, si statutum præfigeret terminum ad dicendum de nullitate, quia, termino illo elapso, non posset agi de nullitate etiam euidenti, & notoria, Natt. d. cons.120. num.15. Rol. à Vall. consil. 83. videtur. sub num. 16. versic. secundo respondetur. lib. 1. Lancell. tract. de attent. par.2. cap.17. de attent. nullit. pend. limit. 5. nu. 129. 130. 131. & seqq. fol. 398. & Contar. ead. limit.7. num.67. vers. quæ tamen. hancque restrictionem veriorem esse testatur, & sequi videtur Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de except. conclus. 4. num.3. & 5. & qui Doctores tenuerint hanc restrictionem latius recenset Ruginel. tract. de appell. §.4. cap.2. num.1. & seqq. & signanter num.46.

Ratio huius restrictionis est, quia permittens, labi terminum præfixum à statuto ad dicendum de nullitate, censetur ita iuri suo renuntiare, vt super eiusmodi nullitate amplius audiri non possit, Lancel. d. cap.17. de attēt. null. pend. nu.129. & seqq. fol.398.

Contra hanc restrictionem: quòd enim nullitas notoria possit opponi etiam post lapsum terminum præfixum à statuto, tenent Vant. tract. nullit. rubr. quis possit dicere de nullitate. num.54. iuncto num.52. vers. talis. fol.377. Gabr. sibi forsan parum constans in cōclus. lib.6. tit. de statut. concl. 3. num.16. vers. contrarium. & ita sub longa & implicita distinctione tenet Franch. in cap.63. dilecto. nu.146. & seqq. vsq. ad nu. 152. ibi, ex quibus omnibus concludendū videtur. de appell. dicens, quòd si nullitas esset manifesta aliquo modo ex his, de quibus egit in eod. cap. nu.125. & seqq. q.52. statutū non intelligeretur de illis nullitatibus, de quibus egit per octo limitationes, & postea in fine dicti num. 152. in vltimis verbis ait, ita se consuluisse illo anno in Ciuitate Cremonę, & ex eo refert, & sequitur Card. Alex. in eod. cap. dilecto. num.91. in fine, vers. in contrarium, licet non benè referat, quia ipse Card. Alex. non loquitur de nullitate manifesta, sed solum de nullitate per modum excipiendi, vel per modum agendi, & pro hac parte contra restrictionem multa adducit argumenta, multosque cōgerit Doctores Ruginel. d. cap.2. num.47. & seqq. & num. 81. & scripsi supra lib.1. cap.50. num.6.

In hac controuersia Rot. de qua Cæs. de Grass. decis.1. fuit dictum num.6. & 8. vers. secunda. de constitut. fol.2. videns difficultatem, cum hinc inde sint doctrinæ, & decisiones per eum allegatæ, ad inuincem pugnantes, maturius super ea cogitandum tunc decreuit.

Ego, omissa conciliatione, quam adducit Ruginel. eod. cap.2. num.82. vers. quid igitur. pro faciliori explicatione non discedo à restrictione, quam tamen extendendo, & subrestringendo explicabo.

46. Retenta igitur restrictione pro vera.

Extende primo eam, loquendo simpliciter de nullitate, sine qualitate, an sit notoria, vel non, vt procedat tàm in nullitate, quæ deducitur per modum agendi, quàm in ea, quæ deducitur per modum excipiendi, quia si statutum prohibeat nullitatem post certum terminum, illo elapso, nec agēdo, nec excipiendo potest dici de nullitate, Paul. de Castr. cons.288. ad primum. sub nu. 2. vers. circa secundum. ibi, sed postquam statutum. lib.1. Card. Alex. in cap.63. dilecto. num.91. versus finem, ibi, in contrarium. de appell. Crauet. cons. 179. in causa appellationis. sub nu.4. ibi, addo circa præmissa. & Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 128. & seqq. limit. 5. fol.398. & quando statutum vtitur verbo, dicere, Rugin. tract. de appellat. §. 4. cap. 2. num. 37. & 96. vers. quintus casus.

Contra hanc extensionem videtur tenere Franch. in d. cap. dilecto. sub num.150. vers. his sic præmissis. q.54. de appell. dicēs, quòd ad hoc vt intelligatur sublata exceptio per statutum, est necesse, quòd expresse dicat, agendo, & excipiendo; & pro hac opinione

contra

contra extensionem adducit quinque argumenta, sed non sequitur Card. Alex. in d. cap. dilecto. sub num. 90. vers. sed numquid.

47 Subextende eandem extensionem, vt habeat locum quando statutum prohiberet dici de nullitate, quia, cum verbum (dicere) sit generale, aptum compræhendere etiam exceptionem, dicitur prohibita nullitas etiã per modum exceptionis, Ruginel. supra proximè citatus.

Contra hanc subextensionẽ sentit Frãch. quem loquentem de statuto, vtente verbo, dicere, retuli infra sub num. 49.

48 Extende secundo, vt procedat, si cœptum sit dici de nullitate, & dicens de ea permiserit labi tempus, quia tunc censetur tacitè renuntiasse iudicio nullitatis, siue nullitas sit notoria, siue non, Cęph. cons. 202. moniales. num. 18. lib. 2. quem referunt, & sequuntur Lancel. d. cap. 17. num. 131. & 132. fol. 398. & Contar. in l. vnica, limit. 7. sub num. 67. vers. quod maximè. & quòd si quis dixerit de nullitate infra tempus pręfixum à statuto, sed non fuerit sequuta declaratio iudicis super nullitate infra tempus præfixum à statuto, intelligatur exclusus non solum à via agendi, sed etiam à via excipiendi, & sit, ac si non dixisset, quia suũ dicere nõ habuit effectũ, & ꝙ sit clarum, & indubitatum apud oẽs, testatur Paul. de Castr. cons. 288. ad primũ. sub num. 2. vers. circa secundum. lib. 1. dicens se de hoc nunquam vidisse dubitari.

49 Subrestringe primo eãdem restrictionem positam supra num. 45. vt non procedat, quando statutum loquitur verbis, quæ sonant in modum agendi, vt puta, quia dicat (non possit pars, quæ succubuit, appellare, vel nullam dicere) & maximè si statutum subderet (appellans, vel nullam dicens, debeat postea producere libellum in scriptis) quia tunc statutum non includit nullitatem per modum excipiendi, & maximè si statutum diceret, quòd post certum tempus non possit agi de nullitate, seu denegetur actio, Franch. in cap. 63. dilecto. num. 150. vers. his sic præmissis. q. 54. de appell. & Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 67. in fine, vers. intellige. C. si de momen. poss.

50 Ratio huius subrestrictionis est, quia statutum, prohibens agi post annum, non compræhendit excipientem post annum, Contar. ead. limit. 7. num. 68. vers. statutum quia statutum, loquens in agente, non habet locum in excipiẽte, Ruginel. d. §. 4. cap. 2. sub num. 77. vers. vndecimum. & signanter num. 78. 83. & 84. & differentiam esse, an nullitas deducatur agendo, vel excipiendo, testatur Alex. quem retuli, & sequutus sum concl. seq. sub nu. 2. vers. confirmatur.

51 Ratio generalior est, quia licet actio de nullitate sit temporalis, tamen exceptio nullitatis erit perpetua, vt retuli, & sequu-
52 tus sum infra concl. 7. num. 4. † vnde licet actio aliquo casu sit annalis, tamẽ exceptio in eod. casu erit perpetua, vt scripsi & declaraui lib. præced. cap. 8. sub num. 183.

53 Confirmatur quia ius, quod deducitur per modum defensionis, debet esse perpetuum, vt refert, & sequitur Ruginel. d. cap. 2. sub num. 55. sed exceptio sapit naturam defensionis. Igitur

An, & qñ hæc subrestrictio in casu statuti, prohibentis post certũ terminum appellari, vel sententiã dici nullã, intelligatur prohibere etiã nullitatem per viam agendi, vide Franch. in d. cap. dilecto. num. 151. ibi, si vero quæratur an nullitas. de appell. vbi suppositis quinq. modis agẽdi de nullitate, à me ex eo relatis cõcl. præced. nu. 2. scribit, non posse agi in illis primis tribus modis; secus in quarto modo, & postea restringit, vt possit agi, si nullitas sit manifesta aliquo ex modis, de qbus scripsi supra nu. 56. & seqq.

55 Explica extendendo eandẽ subrestrictionem, vt statutum, quod post certum terminum prohibet agi de nullitate, intelligatur etiam prohibere, ne possit replicari de nullitate, quia replicatio habet naturam actionis, Put. decis. 301. iulius. nu. 8. lib. 2. & Cõtar. in l. vnica, limit. 7. n. 68. in fine, vers. rursus. & nu. 69. C. si. de mom. poss. & ꝙ replicatio respectu tẽporis reguletur secundũ naturã actionis, quia durat tanto tẽpore, quanto durat actio, referunt, & sequũtur Dec. in cap. 9. si autem. nu. 28. & 29. vers. tertia conclusio. de rescrip. & Rot. diuers. decis. 132. licet agentes. num. 20. in fine, vers. non obstat. & num. 21. & 22. vers. si quidem par. 2.

Non obstat, ꝙ concl. præcedenti nu. 20. dixerim, quòd replicatio sortitur naturam exceptionis, quia resp. quòd hoc est verum quoad alia, in quibus replicatio habet naturã exceptionis, sed non quoad tẽpus, quia in hoc habet naturã actionis, Dec. d. cap. si aũt. nu. 29. & Rot. diuers. d. dec. 132. nu. 22.

56 Subrestringe secundo, vt non procedat quando nullitas apparet ex tenore senten-

tiæ,

tiæ, quia hæc nullitas non cenſetur excluſa à ſtatuto, excludente nullitates, Franch. in cap.63.dilecto. num.137. & ſeqq.q.42. limit.8.de appell. & Dec. conſ.8. viſo puncto.ſub num.7.in 2.reſponſione; quare hæc nullitas poteſt opponi etiam poſt lapſum tempus,quia licet partes poſſint renuntiare nullitati ſententiæ, & renuntiatio teneat, tamen poſſunt adhuc dicere de nullitate, quæ apparet ex tenore ſententiæ, Felyn. in cap.4.de cauſis. ſub num. 7. in 4. concluſ. fallen. 1.de offic.& poteſt.iud. deleg. quem refert,& ſequitur Lancell. tract. de attent. par.2.cap.17.de attent.null.pend.nu. 133. & 136.in fine,fol.398.

Amplia hanc ſubreſtrictionem, vt procedat etiam quãdo nullitas cauſatur ex ineptitudine libelli,& modi agendi, quia,cum talis nullitas cenſeatur patens per relationem ſententiæ ad libellum, non intelligitur excluſa per ſtatutum, Frãch.in cap.63. dilecto. num. 127.q. 42. limit. 2. & Card. Alex.ſub num. 87. fall.2. de appell.

57 Subreſtringe tertio in nullitate, cauſata ex perplexitate, ſeu repugnantia, Franch. in cap.63.dilecto.q.42. limit.1. num. 126. in fine,& Card.Alex.ſub num.87. fall.1.de appell. Fely. & Lancell. in fallen. & ſublimit.2.citati nu.præcedenti; quare ſentẽtia, quę cõtinet repugnãtiã, eſt ipſo iure nulla, l.149.vbi repugnantia.ff.de reg.iur. Anch. conſ.372.pro declaratione. ſub num.5. ibi, ex quibus concluditur. Alex. conſ. 124. in cauſa & lite. in fine, num. 14. verſ. poſſet etiam.lib.2. & Vant. tract.nullit. rub. de null.ex defec.proceſſ. ſub num.101.verſ.& propterea.in fine, tom.4. fol.418. imò perplexitas magis vitiat, quàm impoſſibilitas, Crauet.conſ.79. quorundam. num.5. verſ. primo ratione. vnde fatuus eſſet iudex, ſi diceret in ſententia (excommunico te, vel abſoluo te) Gloſ. in cap. 101.ſi is qui. in verbo.cogi. 11. q.3. & hæc nullitas tolli non poteſt per ſtatutum, quia lex ad tollẽdum naturalem ſenſum actus nullam habet poteſtatem,Card.Alex. vbi ſupra.

58 Subreſtringe quarto, quando nullitas cauſaretur dolo aduerſarij, Anch.conſ.211. de iure communi.num.2. Franch.in d.cap. dilecto.num.136.limit.7.& Card. Alex.ſub num.7.fallen.7.de appell.Felyn.& Lancel. in fallen.& ſublimit.3.citati ſupra nu. 56.

59 Subreſtringe quinto, vt non habeat locum in nullitate proueniente ab incompetentia iudicis, Franch. in d.cap.63. dilecto. num.135.limit.7.de appell. Felyn. & Lancel.in fallen. & ſublimit. 4. citati ſupra nu. 56. & quòd non habeat locum in nullitate, proueniente ex defectu poteſtatis, & iuriſdictionis, quia de ea põt opponi etiam poſt lapſum tempus pręfixum à ſtatuto ad dicendum de nnllitate, conſuluit Becc. conſ.40. viſo compromiſſo. ſub num.5.verſ.præmiſſis tamen. & num. 6. & 7. iunctis his, quæ ſcribit ſub num.4.verſ.nam ad hoc.lib.1. & hanc ſubreſtrictionem ſequitur Gabr. in concluſ. lib. 6. tit.de ſtatut. concl.3. num. 17.verſ. ſed contrarium. & quòd poſſit excipi de iudicis incompetentia,quamuis ſtatutum prohibeat excipi de omni genere nullitatis,ſcribit Ruginel.tract. de appell.§. 4.cap.2.num.131. verſ. concluſio. & quòd retardetur executio, ſcribit Lancel. d. cap. 17.ſub nu.136.fol.398.

Subreſtringe ſexto in nullitate,prouenięte ex defectu iuris naturalis,quia ſtatutum, excludens nullitatem, non intelligitur de tali nullitate, Franch.in d.cap. 63. dilecto. num.128.& 129.limit.3.& Card. Alex.ſub num.87.fall.3.de appell.& adde,quæ ſcripſi ſupra num.34.

Subreſtringe ſeptimo in nullitate, proueniente ex capite alterius ſtatuti, vt declarãt ijdem Franch.d.cap.63. dilecto. num. 131. limit.4.& Card. Alex.ſub num.87. fallen.5.

Subreſtringe octauo in nullitate procedente ex defectu poteſtatis,& iuriſdictionis, vt puta quia ſententia ſit lata contra iam deciſa, vel ſuper re non compræhenſa in compromiſſo,Franch.in d.cap.dilecto.num. 132.& ſeqq.limit.5.& Card.Alex.ſub num. 87. fall. 6. & adde, quæ ſcripſi infra concl. 7.nu.3. De nullitate, & exceptione ex defectu iuriſdictionis ad impediendam executionẽ ſententiæ vide quæ latè ſcripſi concl. ſeq.num.43.& ſeqq.

Et hæc de prima ampl.poſita ſup.nu.32.

60 Amplia ſecundo eandem opin. firmatam ſupra num. 29. vt habeat locum in ſecunda ſpecie nullitatis notoriæ, quando ſcilicet non apparet euidenter ex actis, ſed tamen poteſt incontinenti probari;de qua ſecunda ſpecie dixi ſupra num.30. quia eiuſmodi nullitas impedit executionem,Bar.Socc. Vital.Siaph. & Contar. quos retuli, & ſequutus ſum concl. ſeq.nu.34.

Ratio huius ampliationis eſt, quia exceptio nullitatis, ſeu alia legitima exceptio excludi-

excluditur propter præsũptã malitæ fraudẽ, quæ præsumptio cessat in probatione, quæ offertur incontinenti, Dec.cons.424. proponitur. sub num. 6. Vant. & Contar. in locis infra proximè citatis, & quòd tollatur suspitio calumniæ, si pars velit incontinenti probare, refert, & sequitur idem Cõtar.ead. limit. 7. infra citata, num. 46. vers. vbi tamen.

61 Exemplifica hanc secundam ampliationem, quando de nullitate constaret per instrumentum publicum; quare habẽs instrumentum in manibus, ac illud absque alia dilatione ostendens, diceretur incontinenti probare, vt referunt, & sequuntur Dec. d. cons.424.sub nu.7.Vant.tract. nullit. rubr. quis possit dicere de nullitate, sub num. 54. vers.intellige præmissa.fol.377. & ex Vant. refert, & sequi videtur Contar. in l. vnica, limit.7.num.65.vers.idque verum est. C.si

62 de momen. poss. † & quòd; si nulla exceptio probanda sit admittenda contra instrumentum publicum, habens executionem paratam, nisi ea, quæ momento probari possit; admittatur ea, quæ possit probari per aliud instrumentum publicum, supponit, admonendo eum, qui exceptionem opponit, vt sit cautus & offerat eam incontinenti probare, Ant. de Canar. tract. de execut. instrum.q.9.in fine sub nu.19.tom.5.fol.41.

63 Comprobatur hæc exemplificatio, quia instrumẽtum inducit notorium, inducit rem certam, facit rem manifestam, dicitur probatio probata, probatio patens, euidens, euidentissima, vt ex Abb.Ias.Socc. Dec.Dilect. Menoch.& Bal. retuli, & sequutus sum lib. præced.cap.7.num.152.

64 Extende hanc exemplificationem, vt procedat, etiamsi opponatur aliquid validi contra instrumentum, quia & si probatio per instrumentum sit euidens, quando cõtra instrumẽtũ nihil opponitur, vel si quid opponitur, incoloratè opponitur, vt refert, & sequitur Cõtar.in l.vnica, limit.9.nu.29.vers. idemque.& vers.tamẽ. C.si de momen poss. & instrumentum non dicatur liquida probatio quandiu potest impugnari, & non faciat liquidam probationem ante conclusionem in causa, & res efficiatur dubia eò solo, ꝙ instrumẽta negantur, & probatio per instrumentum super causa proprietatis non impediat restitutionem possessionis, quando allegatur aliquid contra instrumentum, per ea, quæ scripsi dicto cap.7.nu. 156.& 157.

Tamen in casu huius ampliationis sic exemplificatæ satis est, quòd oppositio, & impugnatio instrumenti possit infra tempus executionis discuti per ea, quæ dixi num. seqq.

65 Pro explicatione huius secundæ ampliationis, quando nullitas dicatur probari incontinenti, circũferuntur plures opiniones.

Prima opinio est; quòd nullitas dicatur probari incontinenti, si probetur infra illud tempus, infra quod solet examinari executio secundum Bar. in l.4. §. condemnatum. num. 4. ff.de re iudic.quem citant Franch. in cap.63.dilecto.nu.29.vers. sed circa prædicta.q.10.& Card.Alex. sub num. 70.vers. sed operæ pretium. de appell. Vestr. in prax.lib.8.cap.1.sub num. 7.circa medium, ibi, & in proposito illa nullitas. hancque vti frequentem, cõmunem, * & æquam opinionẽ sequitur Moder.tract.de process.execut.par.4.cap.2.sub num.10.vel, & clarius, illæ exceptiones dicuntur non posse probari incontinenti, & requirere altiorẽ indaginem, quæ non possunt examinari intra tantum tempus, intra quantum processus principalis expediretur, etiam si tales exceptiones non opponerentur, Ant.de Canar.tract. de execut. instrum.q.9.sub num.19.tom. 5. fol.40.

66 Infra quantum tempus executio examinetur, vide Felyn. in cap. 38. veniens. il secondo sub num. 15. & latius ibidem Aret. sub num.24. de testib. qui duo postremi testantur, hoc non esse in iure determinatum.

Secunda opinio est, quòd nullitas dicatur posse probari incontinenti, si possit probari infra triduum, vt ex Bal.& Lud. Rom. refert Card. Alex.d.cap.63.dilecto.num. 70. vers. sed operę pretium.de appell.

67 Tertia opinio est, quòd de consuetudine debeat probari infra decem dies, vt testatur idem Franch. in d.cap.63.dilecto. sub num. 29.q.10.vers.sed circa prædicta.de appell.

Quarta opinio est, quòd relinquatur arbitrio iudicis; Contar.in l. vnica, limit.7. num.56. in fine, C. si de momen. poss. Moder.tract.de process.execut.par.4.cap.2.nu. 6.hæcque opinio est communis, * & seruatur in praxi, vt testatur Aret. d. cap. veniens. sub nu.24.& 26.de testib.

Comprobatur hæc opinio etiam ex mente eiusdem Bar. supra citati secundum considerationem, quam facit Card. Alex. vbi supra,

supra, quia quando executio fit in eadem re, in qua est facta condemnatio, tunc nulla fit discussio executionis: ergo tunc, cum non habeamus aliquod tempus discussionis executionis, à quo possit regulari tempus probandæ nullitatis, dicemus, tempus esse arbitrarium; huiusque comprobationis motiuum ad impugnandam eiusdem Bartoli opinionem considerant in d.cap.38.veniēs. il secondo, de testib. Abb. sub nu.11. Aret. sub num.25.& Felyn.sub num.15.

Sed huic considerationi, & motiuo, defendendo Bartolum, respōdet Rip. in l.4.§. condemnatum. sub num. 32.ibi, tu aduerte quod.ff.de re iudic.

68 Retenta hac quarta opin.quòd relinquatur arbitrio iudicis.

Limita primo eam,vt non procedat,quādo executio ex forma statuti potest fieri realiter, & personaliter ad voluntatem creditoris, quia tunc non admittitur alia exceptio,nisi ea, quæ momento probari posset forsan per aliud publicum instrumentum, vt retuli supra q.17. limit.9. sub num.52.

69 Limita secundo, vt hoc arbitrium iudicis non debeat esse effrænatum, sed regulatum, vt declarat Moder.tract. de process. execut. par.4.cap.2.num.8.in fine, & num.9. quare in casibus, in quibus à iure, vel consuetudine,vel Iurisconsultorum communi opinione est determinatum certum tempus,cessat arbitrium iudicis per ea, quæ in alio articulo retuli,& sequutus sum supra q.14.nu. 35.

Et hæc de secūda ampl.posita,sup.nu.60.

70 Amplia tertio eandem opinionem positam supra nu. 25. vt in duobus casibus procedat etiam in tertia specie nullitatis notoriæ,quando scilicet requirit altiorem indaginem; quam tertiam speciem posui supra num.31.

Primus casus est, qñ. opponitur contra executionem irretractabilem, vt ex Franch. Card. Alex. & alijs retuli, & sequutus sum infra num. 75. vers. amplia secundo. etiam si esset executio trium sententiarum conformium, vt ex Rip. & Lancel. retuli, & sequutus sum infra nu.76.

Secundus casus est, quando prouenit ex defectu iurisdictionis, vt retuli, & sequutus sum concl.seq.num.44.

In reliquis casibus extra hos duos regulariter non retardat executionem, Bar. in l. 4.§.condemnatum. num.3. ibi, quandoque est aliquid probandum. ff. de re iud. Vital. tract.de clausul. in clausu.nil nouari nullitate pendente,sub num.7. ibi,quandoque verò per illum. fol. 382. Staph. Couar. Rip, Lancel.& Ant.de Canar. quos retuli, & sequutus sum conlc.seq.num.4.

Nec dicatur, quòd,cum hæc nullitas, seu alia exceptio requirat altiorem indaginem, non potest dici notoria. Quia respondeo, dari etiam notorium, quod requirat altiorem indaginem, vt patet ex his, quæ scripsi supra nu.31.iuncto vers.declara.sub nu.29.

Et hęc de prima declar.posita sup.nu.29.

71 Declara secundo eandem opinionem firmatam supra nu. 25.& seqq.vt non singulæ illæ tres species nullitatis notoriæ, quas posui supra sub num.29.30.& 31.retardent quamlibet executionem, sed retardant cum seq.distinctione.

Aut enim agitur de executione trium sententiarum conformium,& tunc executio retardatur solum prima specie nullitatis notoriæ, quæ est manifesta, & euidens ex actis, nec sufficit ea nullitas, cuius probatio aliter, quàm ex actis, incontinenti offerretur,Rip.Couar. Gabr.& Lancel.quos retuli, & sequutus sum concl.seq.nu.6.

Imò nō sufficit,quòd sit euidens ex actis, sed requiritur etiam,quòd aliqua probatione, vel probabili exceptione non reuocetur in dubium, vel non recipiat disputationem

72 iuris,vt retuli d. concl. seq.sub nu.6.† quia nullitas,quæ potest reuocari in dubium, verè non est notoria; quamuis appareat ex actis,Felyn.in cap.9.inter cæteras. declaratione 6. sub num.4. ibi, soleo quædam alia. de sent. & re iud. & quòd nullitas velata, quæ potest habere dubitationem, & disputationem, non dicatur notoria,scribit Contar.in l.vnica,limit.7.num.61. vers. facitq. C.si de momen. poss. notoria enim nullitas non patitur disputationem,Cæph.cons.202. moniales.num.16.lib.2. & similiter iniustitia euidens, quæ potest impedire executionem, non debet habere aliquod probabile dubium,quia, si haberet, non diceretur euidens,Contar.in d.l.vnica.limit.9.num. 9.& 10.vers.debet igitur. quia euidens iniustitia dicitur illa,quæ constat ex actis,quę non habent disputationem, seu offuscationem. Contar.ead. limit.9. num. 34. vers.ex quibus.& ideo licet exceptio notoria possit opponi, non obstante statuto, tamen illigitur, quando exceptio est ita notoria, vt non habeat disputationem, Contar. ead. limit. 9. sub

sub num. 33. vers. sed hæc adiuuat. multa enim dicuntur notoria, quæ non sunt notoria, cap. 14. consuluit. il primo, de appell. & scribunt Iacob. de Aren. tract. de bannit. nu. 14. Felyn. d. cap. inter cæteras. declar. 6. Dec. cons. 402. in causa illustrissimi. sub num. 11. & cons. 483. pro resolutione. sub num. 27. Rol. à Vall. cons. 53. quod legitimè. num. 34. lib. 2. Clar. recep. sent. lib. 5. §. fin. q. 9. vers. item quæro. versus finem, Natt. cons. 275. visis motiuis, nu. 3. lib. 2. Caputaq. decis. 248. alibi 250. seu vnica, notoria. num. 1. par. 2. & dixi lib. præced. cap. 8. num. 340.

Aut agitur de executione vnius sententiæ inappellabilis, seu instrumenti habẽtis executionẽ paratã, & tũc executio retardatur nõ solũ nullitate euidẽti, & notoria ex actis, sed ẽt ea nullitate, quæ aliter quàm ex actis põt incõtinenti probari, vt retuli, & sequutus sũ concl. seq. nu. 5. & apertius nu. 34. & in specie, quòd probatio per instrumentum impediat, dixi supra num. 61. & seqq.

Aut agitur de executione irretractabili, & tunc executio impeditur non solũ nullitate notoria, & euidenti ex actis, & ea, quæ põt aliũde, quàm ex actis incontinenti probari, sed ẽt ea, quę requirit altiorẽ indaginẽ: ẽt si esset executio triũ sententiarum, vt dixi infra sub nu. 75. ampl. 2. & nu. 76.

Idem etiam est, qñ executio impugnatur ex defectu iurisdictionis, quia hæc nullitas, etiam quòd requirat altiorem indaginem, impedit executionem, vt retuli, & sequutus sum concl. seq. nu. 44.

73 EXTENDE X. vt procedat etiamsi executio sit irretractabilis, quia adhuc nullitas, deducta principaliter per modum agendi, non impedit executionem, nisi is, qui eam deducit, offerat se incontinenti probaturum, attenta clem. vt calumnijs. de sent. & re iud. quæ loquitur generaliter, & militat eius ratio, videlicet, calumniæ præsumptio.

74 Contra hãc extensionem tenent Franch. in cap. 63. dilecto. num. 28. & 73. q. 10. limit. 2. & Card. Alex. sub num. 74. fall. 2. de appell. dicens, quòd pendentia nullitatis etiam principaliter intentatę est potens ad impediendam executionem irretractabilem, Ang. tract. de malef. in verbo, præsente dicto caio. nu. 24. vers. sin autem non appellauit. in fine, & ibi August. Vãt. tract. null. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. sub. nu. 31. fol. 380 Vestr. in prax. lib. 8. c. 1. sub nu. 9. ibi, rursus finge. fol. 229. Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attẽt. null. pend. nu. 75. sublimit. 3. fol. 397. & nu. 52. & 53. & nu. 95. & seqq. testãs vtrobiq. de opinione cõmuni. *, & loquẽdo de exceptione nullitatis, Rip. in l. 4. §. condemnatum. nu. 21. fall. 4. restr. 1. ff. de re iud. Couar. pract. qq. cap. 25. num. 2. in fine, vers. secunda. fol. 529. & latè Card. Alex. d. cap. dilecto. sub. nu. 71. fall. 5. & sub d. n. 74. fall. 2. & Lancel. d. c. 17. sub nu. 98. &, loquẽdo de exceptione innocẽtiæ, Moder. tract. de proces. execut. par. 4. cap. 1. nu. 129. fall. 30.

Confirmatur hæc opinio, quia in simili dicimus, quòd licet à sententia lata in possessorio momentaneo non detur appellatio per ea, quæ dixi supra quæst. 17. limit. 6. num. 1. & memb. 3. num. 3. tamen si sententia inferat damnum, quod reparari non possit in petitorio, datur appellatio, vt retuli, & sequutus sum ead. limit. 6. memb. 8. num. 1. & seqq. & impedit executionem.

75 Firmata hac contraria opinione,

Amplia primo eam, vt habeat locum non solum in executione criminali, & capitali, vt multi Doctores loquuntur, & præsertim Vital. tract. de clausul. in clau. nil nouari nullitate pendente, sub num. 4. fol. 381. sed etiam in qualibet executione irretractabili, etiam in ciuilibus, quia etiam in ciuilibus potest considerari irretractabilitas, Lancel. d. cap. 17. num. 76. & 77. fol. 397.

Amplia secũdo, vt procedat etiã si nullitatis exceptio requireret altiorem indaginẽ, seu aliunde quàm ex actis veniret probãda, quia nihilominus impediret executionem, Franch. in cap. 63. dilecto. nu. 28. q. 10. limit. 2. & Card. Alex. sub nu. 71. fall. 5. de appell. Alex. cons. 17. requisitus. col. 3. num. 6. lib. 1. dicens, quòd quando periculum aliter reparari non potest, exceptio nullitatis admittitur, vbi alias non admitteretur, & Addit. ad eum, Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate, pendente, sub num. 4. tom. 18. fol. 381. Moder. tract. de process. execut. par. 4. cap. 1. fallen. 30. num. 131. iuncto num. 129. fol. 773. Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 95. & 96. fol. 397. & licet præfati omnes loquantur de nullitate per modum exceptionis, tamen isti alij loquuntur simpliciter de pendentia nullitatis, quòd impediat executionẽ, Guid. Pap. tract. de appell. num. 92. vers. si autem intra. fol. 61. & esse cõmunem * opinionem referunt, & sequuntur Boss. tract. crim. tit. de nullit. aduersus sententiã sub nu. 4. Clar.

recept. sent. lib. 5. §. fin. q. 94. vers. scias autem. Lancel. d. cap. 17. de attent. null. penden. ampl. 3. num. 54. & 55. iunctis num. 52. & 53. fol. 396. & Farin. in qq. crim. q. 101. nu. 111. sublimit. 5.

Confirmatur hæc ampliatio, quia si nullitas esset notoria, tunc impediret executionem, siue executio esset retractabilis, siue non: itē siue nullitas deduceretur per viam exceptionis, siue per viam principalis petitionis, vt patet ex his, quæ scripsi supra nu. 25. & concl. seq. num. 23.

76 Amplia tertio, vt procedat etiam aduersus tres sententias conformes, Rip. in l. 4. §. condemnatum. num. 21. fall. 4. restr. 1. ff. de re iud. & Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 98. fol. 397.

77 Limita nunc eandem contrariam opinionem, retentam contra extensionem supra num. 74. vt non procedat, quando iudex videt, nullitatem calumniosè animo solum retardandæ executionis deduci, quia tunc potest, non obstante allegata nullitate, procedere ad executionem, Ang. tract. de malef. in verbo. præsente dicto caio. sub nu. 24. vers. sin autē. fol. 264. Vestr. in prax. lib. 8. cap. 1. sub num. 9. ibi, rursus finge. fol. 229. Boss. tract. crim. tit. de nullit. aduers. sentent. nu. 4. in fine, & ità sentit Clar. lib. 5. recept. sent. §. fin. q. 94. vers. scias autem. dū dicit, quòd, pendente causa nullitatis non calumniosæ, suspenditur bannū Card. Alex. in cap. 64. dilecto sub num. 71. fall. 5. ibi, quod tamen intelligite. de appel. Lācel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 56. fol. 396. & facit quod scripsi rem. seq. num. 89.

78 Ratio in omni materia, & circumscripta irreparabilitate, est, quia iudex, videns seu vehementer suspicans, exceptionem calumniosè opponi causa morandæ litis, potest eā spernere, nec debet curare de appellatione, quia illa non prodest, nisi probetur veritas causæ iuxta ea, quæ scribunt Innoc. in cap. 7. post electionē. nu. 3. in verbo, quæ institutio. de concess. præben. Bal. in l. 2. peremptorias. col. 6. in fine, not. 4. num. 42. C. sentent. rescin. non poss. Anchar. cons. 158. ex narratis. col. penult. sub num. 19. ibi, vbi si iudex. Dec. in cap. 9. licet causam. nu. 43. not. 6. de probat. Marsil. in pract. crim. §. opportunè. num. 82. in fine, & num. 88. Staphil. tract. de signat. liter. iustit. rubr. exceptio sola plus operatur &c. num. 3. fol. 290. in paruis, & Io. Redin. tract. de maiest. princ. seu in princ. Instit. imperatoriam &c. vers. sed etiam per legitimos tramites &c. num. 135. & 137. tom. 16. fol. 165. &, loquendo de exceptione nullitatis ad retardandam executionem, Rip. in l. 4. §. cōdemnatum. fall. 1. num. 14. ff. de re iudic. & latè Lācel. qui plures cumulat, & sequitur d. c. 17. limit. 4. num. 121. & seqq. fol. 398. & q̄ si allegetur nullitas ex iniusta causa, & calumniosè, tunc pendentia nullitatis non impediat executionem, quia non sunt attendendæ friuolæ defensiones, scribit Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate pendente, num. 2. & 3. tom. 18. fol. 381.

Confirmatur primo hæc ratio, quia in simili dicimus, quòd licet restitutio in integrum impediat executionem, vt retuli, & sequutus sum. rem seq. num. 64. tamen non impedit, si sit calumniosè petita, Paris. Vestr. Vital. Lancel. & alij, quos retuli, & sequutus sum eod. rem. seq. nu. 85.

79 Confirmatur secundo, quia licet actus, facti, lite pendente, dicantur attentati; tamen hoc non est verum, quando lis fuit calumniosè, in fraudem, aut dolosè instituta, Lancel. tract. de attent. lite pendente, limit. 4. princip. nu. 1. & seqq. tom. 5. fol. 327.

Contra istam rationem in terminis nostris, qn̄ agitur de executione irretractabili refert, & sequitur Mars. sing. 686. calūniosè petita. versus finem, dicens, quòd vbi agitur de præiudicio irreparabili non repellitur ex quacunquē præsumptione calumniæ.

Non recedas à ratione, quæ est sancta, & vtinam iudices præsertim Rom. Curiæ eam obseruarent.

80 Extende hanc limitationē, vt procedat ēt si nullitas deduceretur per viā exceptionis; prout in terminis huius extensionis loquitur Card. Alex. citatus supra num. 77.

81 Exemplifica eandē limitationem, quādo fuit per rei euidentiam facta recognitio cadaueris, seu alterius delicti, reus est confessus, & conuictus, habuit terminum ad se defendendum, fuit citatus ad sententiam, & notoria est iudicis iurisdictio, & competentia, vt puta, quia sententia est lata ab Auditore Cam. & nihilominus reus dicit, sententiam esse nullam, quia isto casu non debet audiri, sed debet procedi ad executionem, nisi in specie alleget nullitatem, quæ incontinenti cognoscatur, & ita & in dubitabiliori casu seruatur, & seruaretur.

Ratio huius exemplificationis est, quia confessio

cõfessio iudicialis, quã in exemplificatione supponimus, sanat omnes nullitates, omnesque defectus processus, vt ex Innoc. Bar. Alex. Neuiz. & alijs retuli, & sequutus sum supra quæst. 11. nu. 139. meritò nullitatis oppositio, vti euidenter, & notoriè calumniosa, est reijcienda.

82 Intellige hanc limitationem, vt eius vsus, & experientia fiant, & innitantur discrimini, & periculo ipsius iudicis, qui, si postea, facta executione appareret de sentẽtiæ nullitate, posset puniri, & iuxta qualitatem casus incurrere periculum, prout in iudice, qui propter moræ periculum, spreta appellatione, procedit ad executionem, scripsi supra quæst. 13. num. 111. vers. aduerte. quare iudex sit cautus, quia ex futura pronuntiatione super nullitate pendebit eius periculum.

83 Cõprobatur notabiliter ista intelligẽtia, quia si, pendente causa nullitatis banni, occidatur bannitus, stante statuto, quòd bannitus possit impune occidi, & sequatur sententia contra bannum, quòd esset nullum, tunc ille, qui occidit bannitum, puniretur, vt homicida, alias secus, & sic quoad hoc inspicitur veritas, non sola litispendentia, & hæc comprobatio procedit, etiam si nullitas allegata contra bannum non esset euidens, Franch. in cap. 63. sub num. 37. q. 10. limit. 2. de appell.

84 EXTENDE XI. vt maximè procedat in nullitate, quæ intentatur aduersus sententiam interlocutoriam, quia quod fiet, nullitate pendente, non dicitur innouatum, quia sicut appellatio regulariter non facit attentata, quando sententia est interlocutoria, ita & pendentia nullitatis non facit attentata, Rot. quam refert, & sequitur Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. nu. 91. vers. duodecimo. tom. 5. fol. 397.

85 EXTENDE XII. vt procedat etiã in nullitate, quæ proponitur contra testamentum, nam, si propono testamentum nullum, non impeditur aditio hæreditatis ex eo, Vant. tract. nullit. rubr. quot & quibus mod. nullitas &c. nu. 29. vers. secundo quando. fol. 380.

86 RESTRINGE I. nunc eandem quartam conclusionem positam supra num. 1. vt non procedat quando nullitas est notoria, quia tunc impedit executionem, vt firmaui supra num. 25. & seqq. vers. contraria opinio.

87 RESTRINGE II. vt non procedat, quãdo iudex superior, coram quo est introducta causa nullitatis, inhibet inferiori, ne sententiam exequatur, vide supra num. 15. vers. contrariam.

88 Infero extendendo hanc restrictionem, quòd si creditor coram iudice seculari petat executionem vigore obligationis cameralis, seu guarintigiæ, quæ habent executionem paratam, & debitor proponat coram iudice ecclesiastico per viam actionis, quòd contractus est vsurarius, & ab eo obtineat, iudici seculari inhiberi, non potest iudex secularis vlterius procedere, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 72. vers. secundum est membrum, versus finem, ibi, tamen federicus. de appell. Alex. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 17. & 18. & Rip. num. 29. ff. de re iudic. & Vital. tract. de clausul. in clauf. nil nouari nullitate pendente, num. 4. & 5. tom. 18. fol. 382. licet oẽs loquantur intra dentes, & aliqui dicant solum, quòd potest inhibere, & sub pœna excõmunicationis, vt super executione supersedeat, sed aiunt, quòd non deberet inhibere, quia nullitatis allegatio non retardat executionem.

An Episcopus possit inhibere, parte non citata, vide quòd non communem opinionem, quam retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub num. 53. sed declara, eam esse veram, quando iurisdictio iudicis secularis non est suspensa, secus si sit suspensa, quia tunc potest inhibere, parte etiam non citata, Vital. tract. de clausul. in clauf. nil nouari nullitate pendente, sub num. 6. tom. 18. fol. 382.

89 RESTRINGE III. vt nõ procedat in nullitate deducta contra sententiam latam in possessorio momentaneo, quia licet sit deducta principaliter, tamen impedit executionem sententiæ secundum commun. opinion. quam refert, & sequitur Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pendent. nu. 58. & 90. fol. 397.

Contra hanc restrictionem tenet in effectu Contar. in l. vnica. limit. 7. num. 17. & 19. vers. alij verò. C. si de momen. poss. vbi testatur, quòd hæc opinio negatiua præualuit; & quia ego nil magis cõsiderabile reperio in nullitate aduersus sententiam latã in possessorio, quàm in nullitate aduersus alias sententias, ideo censeo hanc restrictionem esse superfluam.

90 RESTRINGE IV. vt non procedat de consuetudine Florentina, quia ibi, dato libello super nullitate ante petitam executionem sententiæ, retardatur executio, vt testantur Paul. de Castr. Dec. Couar. & Lancel. quos retuli supra nu. 2. vers. cõtrarium

91 RESTRINGE V. vt non procedat in Regno Neap. quando nullitas deducitur aduersus decretum affirmatiuum, habens executionem paratam, quia allegatio nullitatis impedit executionem ex dispositione pragmaticæ incipientis, magnæ curiæ vicariæ ritum, quam citat Affl. decis. 356. fuit dubitatum, nu. 1. & ex eo refert Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pēd. sublimit. 7. num. 86. fol. 397. & num. 139. & 140. fall. 7. fol. 198.

Et quid seruetur de stylo Curiæ Delphinatus, & iure regio in Hispania, vide eūdem Lancell. qui citat d. cap. 17. nu. 87. & 141. fall. 8. fol. 398.

92 RESTRINGE VI. vt non procedat, qñ nullitas deducitur simul cum appellatione, seu per viam appellationis, quia tunc, quamuis nullitas dicatur principaliter deducta, impedit executionem sententiæ, Vāt. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas &c. num. 34. vers. prout etiam fol. 380. Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. sublimit. 2. num. 68. fol. 397. & Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 53. vers. cautius, & num. 54. C. si de momen. poss. ideoq; attentata, nullitate pendente, esse isto casu reuocanda scripserunt Couar. pract. qq. cap. 24. sub num. 7. vers. sed & si verum. Contar. d. num. 54. & Lancel. d. num. 68. & quòd deducta nullitate per viam appellationis, interim nihil possit innouari, & attentata sint nulla, & veniant reuocanda vi, & priuilegio attētatorum, refert, & sequitur Franch. in cap. 63. dilecto, sub num. 32. ibi, ex quibus omnibus tene menti q. 10. de appell.

Ratio est, quia nullitas acquirit vires ab appellatione, ideoque est potentior, quàm si esset deducta sine appellatione, Vant. & Contar. vbi supra, seu quia assumit naturam appellationis Lancel. vbi supra.

93 Hæc restrictio licet verissima sit, tamen quia nullitas nō suspendit, vt nullitas, sed vt appellatio, hæc restrictio euanescit, cum sit appellatio, quæ suspendit, & impedit, ideoque, data causa inappellabili, nullitas non impediret executionem.

94 RESTRINGE VII. quando is, qui nullitatem principaliter intentauit, postea dat de nullitate per modum exceptionis, quia tunc, excipiendo, impedit executionem sententiæ, seu instrumenti, vt ex Io. de Imol. & Alex. refert, & sequitur Socc. cons. 78. licet, sub num. 4. ibi, & si dicatur lib. 3. quod scribunt etiam Franch. in cap. 63. dilecto. sub num. 37. q. 10. vers. sed aduerte, & Card. Alex. sub nu. 74. fall. 1. de appell. Corn. cons. 208. in hac consultatione. sub num. 3. vers. nec obstat. ibi, cum itaq. lib. 3. dicens, q̄ licet nullitas fuerit principaliter deducta, & nullitatis deductæ causa pendeat, tamen, inquit, si coram eodem iudice, adito super executione sententiæ, opponatur ne dum exceptio litis pendentiæ super nullitate, sed etiam exceptio nullitatis, offeratque excipiens se incontinenti probaturum nullitatem sententiæ, cuius executio petitur ab aduersario, erit, inquit, excipiens admittendus ad probandam nullitatem, & supersederi debet in executione, & Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 20. vers. ego tamen. C. si de momen. poss.

Quamuis contra hanc restrictionem moueat, & alleget Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. penden. vers. nono, sub nu. 88. fol. 397.

95 RESTRINGE VIII. vt non procedat in nullitate procedente ex eo, quòd quis fuit condemnatus, dum erat absens ex iusta, rationabili, & necessaria causa, vt puta, causa Reip. vel dū alio erat legitimo impedimento detentus, puta, impedimento infirmitatis, quia talis nullitas impedit executionem sententiæ, eaque nullitate pendente, nihil est innouandum, Innoc. in cap. 31. cum in iure. sub num. 2. vers. alij dicunt. de offic. & potest. iud. deleg. & Lancel. d. cap. 17. de attent. null. pend. sublimit. 4. num. 78. & seqq. fol. 397.

Declara, vt ista restrictio possit procedere, supposito, quòd iudici antequam ferret sententiam fuerit notificatum impedimentum, quia tūc sententia est nulla, vt retuli, & declaraui supra q. 12. sub nu. 142. vers. primus casus, vel q̄ iudex aliter esset certus de impedimento, vt retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub num. 45. vers. contrarium, alias si iudex ignorauerit impedimentum, sententia mero iure tenet, vt retuli, & sequutus sum dicta q. 12. sub nu. 142. vers. prima conclusio, & ideo competit solum remedium restitutionis in integrum, vt retuli, & se-

& sequutus sum lib. præced. cap. 9. nu. 1908.

96 RESTRINGE IX. vt nõ procedat in nullitate ex defectu iurisdictionis, quia eã posse allegari, & deduci, latè ostendi concl. seq. num. 43. limit. 3.

97 RESTRINGE X. vt non procedat, quãdo nullitas proponitur ab eo, qui, dum esset absens, fuit condemnatus dolo aduersarij per falsa instrumẽta, quia eiusmodi nullitas impedit executionem sententiæ, l. 75. si pater. §. marcellus. ff. de iudic. Ang. in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudic. Socc. reg. 122. exceptio nullitatis. num. 4. & titubando, & non figendo pedes, refert Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 71. fallen. 3. de appell.

Contra hanc restrictionem, quòd etiam debeat de absentia, & falsitate incontinenti doceri, alias, si requireretur altior indago, non supersederetur in executione, sẽtit Bar. in d. §. condemnatum. sub num. 1. & 2. dum allegãdo dictum §. marcellus. distinguit postea, quòd executio impeditur, si possit incontinenti probari, & ità expresse tenet Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate pendente, num. 8. in fine fol. 382.

Pro concordia Rip. in eod. §. condemnatum. nu. 26. restr. 3. quem sequitur Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. penden. num. 81. sublimit. 5. & num. 106. fol. 397. distinguit, vt si exceptio falsitatis iuuetur aliqua coniectura, tunc procedat restrictio, alioquin procedat opinio cõtra restrictionem: tu cogita.

98 RESTRINGE XI. vt non procedat respectu tertij, quia is potest opponere nullitatem, & impedire executionem, etiã trium sententiarum conformium; Rot. decis. 13. alias 441. nota vtrum latis. de sent. & re iud. in antiq. Felyn. in cap. 38. veniens. il secondo, num. 17. not. 3. de testib. & cap. 17. cum super. col. penul. num. 18. vers. item nota. de sent. & re iud. Vant. tract. nullit. rubr. quis possit dicere de nullitate. num. 19. vers. quinimo. fol. 376. Rot. diuers. dec. 320. fuit. sub nu. 1. par. 1. & Gabr. cons. 28. qñ. nu. 42. lib. 2. & de cõmuni * opin. testatur, & sequitur Couar. pract. qq. cap. 15. nu. 9. vers. hinc apertissimè. & quòd tertius possit opponere nullitatẽ, & audiatur pro suo interesse, licet reus, qui succubuit in illis, non possit, refert, & sequitur ex Card. testante de communi opin. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, limit. 2. num. 13. de accusat.

99 Declara ampliando hanc restrictionem, vt procedat etiã quòd nullitas sit talis, quæ si opponeretur à principali, qui est tribus sententijs condemnatus, non impediret earum executionem, quia nihilominus opposita à tertio impedit, Rot. d. decis. 13. de sent. & re iud. in antiq. Vant. d. rubr. quis possit dicere de nullitate, num. 18. vers. tertio ampliando. fol. 376. & de magis cõmuni * opinione testatur, & sequitur Alex. cons. 84. in causa quæ vertitur, num. 8. ibi, vnde videmus. in fine, lib. 3.

100 Subrestringe eandem restrictionem, vt non procedat, quando sententia de sui natura, vel ratione scientiæ præiudicat tertio, quia tunc, si principalis non possit dicere de nullitate, tertius etiam dicere non poterit; nam sic etiam in appellatione retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 71. & hoc est, quod sub obscuriori sermone sentit Couar. d. cap. 15. sub num. 9. vers. ego verò.

Confirmãtur hæc vndecima restrictio, & dicta in ea ex his, quæ de appellatione tertij ad impediendam executionem, quamuis principales appellare nõ possint, latè retuli, & sequutus sum dicta limit. 6. memb. 4. nu. 41. & seqq.

XIX. QVAEST. REM. I. CONCL. V.

SVMMARIVM.

NVLLITAS deducta excipiendo non impedit executionem sententiæ, num. 1. & seqq.

Extenditur I. hæc conclusio, quando nullitas nõ est euidens, num. 4. & seqq.

Extenditur II. in nullitate calumniose opposita, num. 7.

Extenditur III. quando nullitati est renuntiatum, num. 8. & seqq. in quibus subextenditur, & restringitur.

Extenditur IV. quando nullitas proponitur coram subdito eius, qui sententiam tulit, num. 13.

Extenditur V. quando statutum disponit, posse procedi ad executionem &c. num. 14. & 15. vbi restringitur.

Extenditur VI. in nullitate aduersus tres sententias conformes, num. 16. & 17.

Extenditur VII. etiãsi executio petatur actione iudicati, num. 18.

Extenditur VIII. quando nullitas, quæ obijcitur contra executionem instrumenti, fuisset di-

ſputata in negotio principali, num. 19.

Extenditur IX. vt procedat in nullitate, quæ opponitur cõtra inſtrumentum, quod alias habuerit executionem, &c. num. 20.

¶ *Limitatur I. eadem concluſio, vt non procedat in nullitate notoria, quia impedit executionẽ, num. 23. & ſeqq. in quibus extenditur.*

Limitatur II. quãdo executio eſt irretractabilis, num. 41.

Limitatur III. in nullitate ex defectu iuriſdictionis, num. 43. & ſeqq. in quibus extenditur.

Limitatur IV. in nullitate ex defectu conſenſus, num. 63.

Limitatur V. in nullitate per viam appellationis incidenter, num. 64.

1 SICVT nullitas deducta principaliter, & per viam petitionis non retardat executionem ſententiæ, ita etiam non retardat nullitas deducta per viã exceptionis, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. num. 71. verſ. facite ergo regulã negatiuè. de appellat. Corn. conſ. 208. in hac conſultatione. num. 2. verſ. ſed his non obſtantibus. & nu. 3. lib. 3. Socc. reg. 122. exceptio nullitatis. Rip. in l. 4. §. condemnatum. num. 15. fallen. 2. ff. de re iudic. fol. 36. & Couar. pract. qq. cap. 25. num. 1. & 2. nam etiam ſententiæ nullæ poſſunt mandari executioni ſecundum aliquos, vt dicit Staph. quem citaui concl. præced. ſub num. 9. verſ. contra.

Confirmatur hæc cõcluſio, quia nullitas, principaliter deducta, non retardat executionem, teſtibus Rot. Bal. & alijs, quos retuli, & ſequutus ſum concluſ. pręcedenti num. 1. ſed quoad impediendam executionem non eſt differentia inter nullitatem, quæ deducitur principaliter, & nullitatem, quæ deducitur per viam exceptionis, teſte Socc. quem retuli, & ſequutus ſum concluſ. præced. ſub num. 25.

Contrariam opin. nẽpe, ꝙ nullitas, deducta incidenter per viam exceptionis, impediat executionem rei iudicatæ, tenent Rot. deciſ. 3. alias 280. licet per viam. de except. in nou. & Vãt. tract. nullit. rubr. quot & quibus modis nullitas &c. num. 32. verſ. ſed ſi nullitas. iuncto num. 27. verſ. quãdo autem. fol. 380. is enim nu. 24. & ſeqq. volens oſtẽdere differentias inter nullitatem, quæ intentatur principaliter, & eam, quæ intentatur per viam exceptionis, ponit etiam iſtam, quòd nullitas, principaliter intentata, non impedit executionem, ſed ea, quæ intentatur per viam exceptionis impediat, vide eum num. 29. & 32.

2 Confirmatur hæc opinio contraria, quia clem. vt calumnijs. quæ prohibet nullitatem aduerſus tres ſententias cõformes, loquitur de nullitate per modum agendi: ergo non comprahendit nullitatem per viã exceptionis, Alex. in conſ. 77. in cauſa & lite. ſub num. 12. ibi, poteſt etiam aliter reſponderi. lib. 2. quam differentiam dubitando conſiderauit etiam Rip. in dicto §. condemnatum num. 15. fallen. 2. eſtque differentia conſiderabilis, quia facilius admittitur exceptio, quàm actio, vt dixi concluſ. præcedenti ſub num. 22. verſ. ſecundo quia. num. 23. & nu. 50. & ſeqq.

3 Retenta concluſione, quæ eſt vera, communis, & ſeruatur in practica.

Reſpondeo primò ad Rot. & Vant. quòd ipſi loquuntur de nullitate, quæ poteſt probari incontinenti, & non requirit altiorem indaginem, ſicque non loquuntur in terminis concluſionis, ſed in terminis limitationis, de qua infra num. 23. & ideo Vant. non accuratè loquutus eſt, quia volẽs oſtendere differentiam, oſtendit conuenientiam.

Reſpondeo ſecundo ad hanc confirmationem, quòd verbum (agere) poſitum in d. clem. ſtat largè, prout ſignificat etiam (excipere) & quia in d. clem. eſt expreſſa ratio, ideo ex tali ratione expreſſa licita eſt extenſio etiã in correctorijs, vt reſpondendo ad motiuum per verbum (fortè) ſcribit Rip. in d. §. condemnatum. ſub num. 15. fallen. 2. quem etiam citaui concl. pręced. ſub nu. 25.

4 EXTENDE I. declarando eandem concluſionem, vt procedat quando nullitas non eſt euidẽs, nec poteſt ſtatim, ſeu incontinenti probari, & ideo requirit altiorem indaginem, quo caſu ea non impediri executionem ſcribunt Bar. in l. 4. §. condemnatum. num. 3. ibi, quandoque eſt aliquid probandum, iuncto num. 2. ff. de re iud. Bal. in l. 1. ſub num. 1. C. ne lic. in vna ead. cauſ. &c. Vital. tract. de clauſul. in clauſ. nil nouari nullitate pendẽte. nu. 4. & ſub nu. 7. tom. 18. fol. 381. & 382. Staph. tract. de ſignat. liter. iuſtit. rubr. de ſanatione contractus inualidi, ſub nu. 12. ibi, aut probatio fienda. fol. 288. in paruis, latè Couar. pract. * qq. cap. 25. in princip. & ex cõm. * opinione referunt, & ſequuntur Rip. in d. §. condemnatum. num. 20. fallen. 4. ff. de re iud. & Lan-

& Lancell. qui plures de ead. communi testantes cumulat in tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 94. ibi, nihilominus quando exceptio nullitatis. fol. 397. & ita, loquendo de exceptione probanda contra instrumentum habens executionem paratam, scribit Ant. de Canar. tract. de execut. instr. q. 11. sub num. 21. ibi, quandoq. est aliquid probandum. tom. 5. fol. 41.

5 Pro intelligentia huius extensionis, quãdo nullitas dicatur requirere, seu non requirere altiorem indaginem, distingue duos casus.

Primus casus est, quando nullitas obijcitur aduersus vnicam sententiam, vel contra publicum instrumentum, habens executionem paratam, & isto casu dico, quòd nullitas dicitur requirere altiorem indaginem, quoties de ea non constat ex actis, vel saltem non potest aliunde incontinenti probari; nam omnes Doctores, dum dicunt, exceptione nullitatis impediri, retardarique executionem, loquuntur de exceptione nullitatis notoriæ, apparẽtis ex actis, vt ex Bar. Rot. Card. Alex. Staph. Vant. Gabr. & Lancell. retuli, & sequutus sum infra num. 23. limit. 1. vel saltem incontinenti probabilis, vt ex Bar. Socc. Vital. & Contar. retuli, & sequutus sum infra num. 34.

6 Secundus casus est, quando nullitas obijcitur aduersus tres sententias conformes; & isto casu ad hoc vt nullitas non dicatur rerequirere altiorem indaginem, debet habere has duas qualitates. Prima qualitas est, vt habeat euidentiam ex actis, quia nõ sufficit, quòd excipiens offerat, se incontinenti eam probaturum aliter, quàm ex actis, Rip. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 15. ff. de re iud. seu non sufficit, quòd offeratur cum probatione, statim, & incontinenti, vt aiunt, assumenda, Couar. pract. qq. cap. 25. sub nu. 2. vers. primũ igitur. ibi, ex quibus. seu quòd excipiens offerat nullitatem incontinenti verificare, Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de execut. rei iud. conclus. 1. num. 10. vers. tenendo. & quòd, pendente nullitatis exceptione, etiam incontinenti probanda aduersus tres conformes, fiat executio, firmat ex mente omnium Doctorum, dicens esse limitationem veram, & tenendam Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. num. 113. limit. 3. fol. 398. Secunda qualitas est, vt quamuis habeat euidentiam ex actis, tamen hoc non sufficit, sed requiritur vlterius, quòd aliqua probatione, vel probabili exceptione in dubium non reuocetur, alias executionem trium conformium non retardari censuit Rip. d. §. condemnatum. sub num. 17. ibi, quam sententiam. quem referunt, & sequuntur Gabr. in conclus. dicto tit. de execut. rei iudic. concl. 1. num. 9. dicens, quòd si nullitas obiecta recipit disputationẽ iuris, non impedit executionem, & Contar. in l. vnica, limit. 7. nu. 58. vers. quod tamen. C. si de momen. poss. & quòd nullitas, constans ex actis, non retardet executionem trium sententiarum conformium, quando contra nullitatem datur aliqua exceptio releuans, scribit Achil. de Grass. decis. 2. alias 214. clementinam. de sent. & re iud. fol. 99. & quòd exceptio altiorem censeatur requirere indaginẽ, quando continet iuris subtilitatem, & quando prolixiorem habet tractatum, refert, & sequitur Lancellot. dicto cap. 17. de attent. null. pend. num. 111. & 112. vers. declara. fol. 398. & adde omnino, quæ ad hoc cumulaui concl. præcedenti. num. 71. in fine, & num. 72.

Sed hãc secũdam qualitatẽ malè iudices seruant in practica; volunt enim omnimodo prius cognoscere nullitatem apparentem ex actis, quantum longa sit disputatio, & plus æquo retardetur executio.

7 EXTENDE II. vt maximè procedat, quando iudex aliqua probabili causa suspicatur, nullitatis exceptionem per calumniam, vel causa morãdæ solutionis fuisse deductam, quia tunc potest, nullitatis exceptione non attenta, procedere ad executionem, vt latè retuli, & sequutus sum conclus. præced. num. 79. imò procedit hæc extensio, etiam si ageretur de executione irretractabili, vt retuli, & sequutus sum ead. concl. præced. num. 77.

8 EXTENDE III. vt maximè procedat, quando excipiens de nullitate iam renuntiasset huic exceptioni nullitatis, quia tunc executio non retardatur, Rip. in l. 4. §. condemnatum. nu. 18. & 19. fall. 3. ff. de re iud. & Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. limit. 5. num. 128. & quòd possit per pactũ renuntiari nullitati scribunt Frãch. in c. 63. dilecto. sub nu. 116. & 117. q. 50. & Card. Alex. sub nu. 84. vers. sed nunqd. de appell. dicẽs, hãc esse veritatẽ. & Felyn.

& Felyn.in cap.4.de causis.conclus.4. num. 7.de offic. & potest.iud.deleg. & quòd nullitatis exceptio non retardet executionem obligationis cameralis, quando in ipso contractu promissum esset non opponere eius nullitatẽ, scribit Galles. ad form.camer.oblig.par.1.q.3. num.6.tom.6.par.2.fol. 352.

9 Contra hãc extensionem facit, quia nullitas non causatur nisi ex aliquo defectu substãtiali sententiæ, sed substãtialia iudicij non possunt partium consensu remitti, testibus ijs, quos retuli, & sequutus sum lib. præced.cap.8.nu.454.

10 Tenendo extensionem, quæ est vera, respondeo huic argumento, quòd licet pacto partium non possit confirmari sententia nulla in vim sententiæ, tamen intelligitur confirmata in vim qualis qualis conuentionis, quia possunt pacisci, quòd valeat in vim pacti per ea, quæ scribunt Franch. & Rip. in locis supra proximè citatis; quare nõ sequitur consequentia: non possunt confirmare sententiã nullam: ergo nõ possunt renuntiare nullitati, Franch. & Card. Alex. vbi supra.

11 Subextende hanc extensionem, vt procedat, etiã si tacitè renuntiasset, vt puta quia permiserit labi terminum, præfixum à statuto ad dicendum de nullitate; eo enim lapso, non auditur excipiens de nullitate, testibus ijs, quos retuli, & sequutus sum concl. præcedenti num.45 .& seqq. vbi latè prosequutus sum, etiamsi nullitas esset notoria.

12 Restringe eandem extensionem, vt non procedat in sequentibus casibus, quia in eis potest dici, & excipi de nullitate, non obstante renuntiatione.

Primus casus est, quando ex tenore sententię apparet error iuris expressus, Franch. in d.cap. 63. dilecto.num. 118. limit. 1. & Card. Alex. num. 85. fallen. 1. & adde, quæ scripsi concl. præced. sub num.56.

Secundus casus est, qñ nullitas resultat ex repugnantia, Franch. & Card. Alex. vbi supra fall. 2. quæ enim contradictionem implicant, etiam apud Deum reputantur impossibilia, & ideo sententia, quæ habet repugnantiam, nõ habet materiam exequibilem, & consequenter renuntiatio nullitatis est vana, quia non potest operari; adde pro intelligentia, quæ scripsi concl. præceden. num.57.

Tertius casus est, qñ nullitas causatur ex dolo iudicis, vel partis, Frãch. & Card. Alex. vbi supra fall. 3. vide ẽt cõcl. præced. nu.58.

Quartus casus est, quando nullitas procedit ex defectu potestatis, Franch. & Card. Alex. vbi supra fall. 4. & adde, quæ scripsi concl. præced. num.59. & seqq.

13 EXTENDE IV. vt maximè procedat, quando nullitatis exceptio proponeretur coram iudice, qui esset subditus illi, qui tulit sententiam, de cuius executione agitur, quoniam hic subditus precisè cogitur exequi, non obstante exceptione nullitatis, Innoc. in cap. 31. cum in iure. sub nu. 3. ibi, si autem subdito. de off. & potest. iud. deleg. dummodo non sit controuersia de iurisdictione, vt loquitur ibidẽ, vide Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pẽd. limit. 6. num. 137. & 138. fol. 398. & adde, quæ scripsi concl. seq. num. 78. ideoque cum delegatus apostolicus præcipit ordinario, vt suam sententiam executioni mandet, cogitur ordinarius præcisè ad executionem sententiæ, & non potest querelam aliquam admittere contra sententiam, sed si suspicabitur sententiam nullam propter aliqua verisimilia, debet consulere iudicantem, & supersedere quousque secundum mandatum recipiat, Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari nullitate pendente, num. 7. tom. 18. fol. 382. nam inferior, videns iussionem superioris esse iniustam, potest credere eam fuisse per importunitatem, vel subreptitiè obtentam, ideoque potest expectare secundam iussionem, Auth. vt null. iudic. collat. 9. de qua secunda iussione, & quòd miseri Prælati non debeant tantum timere literas Papæ, vt non audeant reclamare, si eas videant iniustas, quia reclamando potius seruiunt Papę, quàm deseruiant, latè, multa cumulando, scribit Albert. tract. de agnosc. assert. cathol. q. 22. nu. 2. & seqq. tom. 11. par. 2. fol. 73.

Qualis tamen debeat esse reclamatio, & vsque ad quantum tempus debeat expectari secunda iussio, & quid si superior non rescribat, dicam forsan alibi.

14 EXTENDE V. vt maximè procedat, quando rescriptum Principis, seu statutũ disponeret posse procedi ad executionem, nullitatis exceptione non obstante, Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. limit. 9. num. 143. & 144. fol. 398.

15 Restringe hanc extensionẽ, vt non procedat in casibus de quib. egi concl. præced. nu. 56. & seqq. vsque ad num. 60. exclusiue, & ita re-

ita restringit Lancell. eod. cap. 17. sub numer. 145.

16 EXTENDE VI. vt maximè procedat in exceptione nullitatis aduersus tres sententias conformes, quia, ea non obstante, datur executio, vt benè ostendunt, & sequuntur Rip. in l. 4. §. cōdemnatum. nu. 15. fallen. 2. ff. de re iud. Couar. pract. qq. cap. 25. num. 1. vers. huic verò. fol. 528. & Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de execut. rei iud. conclus. 1. num. 1. & seqq. & quòd exceptio nullitatis contra tres sententias conformes opponi non possit, scribit, sic constituendo regulam, Socc. reg. 121. exceptio nullitatis.

17 Sed quid si nullitas sit notoria, vide infra num. 27. & 29. iuncto num. 23.

18 EXTENDE VII. vt procedat etiā si exceptio nullitatis opponatur contra petitam actionem iudicati; licet ergo is, qui petit executionem sententiæ actione iudicati, debeat dare libellum, & litem contestari, quia tamen summariè proceditur, reijcitur exceptio, quæ requirit altiorem indaginem, vt verius, reprobata contraria opinione, credit Rip. in l. 4. §. cōdemnatum. nu. 27. restrict. 4. ff. de re iudic. fol. 36. quem refert, & vti rectè loquutum sequitur Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 107. sublimit. 4. fol. 398.

19 EXTENDE VIII. loquendo de executione instrumenti, vt habeat locum, quando nullitatis exceptio, quæ obijceretur aduersus instrumenti executionem, fuisset cognita, & disputata in negotio principali ante executionem, vt puta, quia in productione instrumenti fuerit disputatum super validitate mandati, seu processus propter ferias, & nunc in executione denuo opponeretur eadem nullitas, Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. limit. 12. num. 151. fol. 398.

20 EXTENDE IX. vt procedat in nullitatis exceptione, quæ opponeretur aduersus instrumentum, quod alias executionem habuisset, vt puta, quia sit instrumentum annuarum præstationum, quæ per plures annos solutæ fuerint, quia debitor, conuentus postea ad soluendam aliam præstationem, non potest ad retardandam solutionem, seu executionem allegare nullitatem, Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. limit. 11. num. 150. fol. 398.

21 Comprobatur hæc extensio, quia licet disputetur de validitate, & nullitate instrumenti, seu priuilegij, cuius virtute quis est in possessione, seu quasi possessione, aut in vsu alicuius rei, tamen non est interim priuandus commodo possessionis, seu vsus, Lācel. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. null. pend. limit. 13. num. 152. & 153. fol. 399. dicens, sic tacitè sensisse Dominos de Rota, dum, orto dubio, an possessio capta per Beatricem, lite pendente, diceretur attentata, & ipsa ad illa excusanda inter cæteras rationes fundaret se in instrumento concordiæ, in quo erat certum capitulum, quòd possessio posset capi citra vitium attentatorum; Domini tenuerunt in casu illo non constare de attentatis.

22 Reliquas extensiones collige ex his, quas firmaui concl. præced.

23 LIMITA I. nunc hanc eandem quintam conclusionem positam supra num. 1. vt non procedat in exceptione nullitatis, quæ sit euidens, & notoria ex actis, seu non requirat aliam probationem, seu altiorem indaginem, quia huiusmodi exceptio impedit executionem, vt scribunt Bar. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 2. & 3. ff. de re iudic. Bal. in l. 1. sub nu. 1. vers. sed quid si altera. ibi, respondeo in exceptione. C. ne in vna, eademq. caus. & c. Rot. decis. 3. alias 280. licet. de except. in nou. Card. Alex. in cap. 63. dilecto. num. 71. fallen. 1. de appell. Staph. tract. de signat. literar. iustitiæ. rubr. de sanatione contractus inualidi, sub num. 12. fol. 288. in paruis, Vital. tract. de clausul. in clauf. nil nouari nullitate pendente, num. 6. versus finem, fol. 382. Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 56. vers. & pro complemento. C. si de momen. poss. & hanc esse commu-
* nē,* opin. referunt, & sequuntur Vant. tract. nullit. rubr. quot & quib. mod. nullitas. &c. num. 32. vers. sed si nullitas. fol. 380. Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de execut. rei iud. conclus. 1. sub num. 8. vers. contrarium. & num. 10. & Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 93. fol. 397.

Confirmatur hæc limitatio, quia si nullitas notoria, etiam per viam actionis intentata impedit executionem, vt retuli, & sequutus sum supra concl. præced. num. 25. à fortiori impediet intentata per viam exceptionis argumento eorum, quæ scripsi ead. conclus. præced. sub num. 22. vers. secundo. & num. 23.

Ratio huius limitationis est illa, quā retuli, & sequutus sū concl. præcedenti, n. 26.

Exem-

24 Exemplifica multipliciter hanc limitationem, prout, loquendo de nullitate per modum agendi, exemplificaui concl. præcedenti num.33.& seqq. vsque ad num.42.inclusiuè, iuncto num.25.

25 Nullitas quando non requirat altiorem indaginem, & ideo dicatur notoria, & quando non notoria, vide in concl. præcedenti num.29.& seqq.

26 Extende primo eandem limitationem, vt procedat etiam si iudex vehementer suspicaretur, exceptionem nullitatis esse calumniosam, quia imò ipsa iudicis suspitio videretur calumniosa, cum non possint simul stare, quòd nullitas sit ita notoria, & sit suspecta de calumnia; notorium enim excludit quamcumque contrariam præsumptionem, etiam iuris, & de iure, Rip. in l. 4. §. condemnatum.num.16.ff.de re iud. fol.36. & facit quod scripsi concl.præced.sub num. 60.vers.ratio.

Secus tamen posset euenire in nullitate, cuius probatio offerretur incontinenti per ea, quæ dixi infra num.35.

27 Extende secundo, vt habeat locum etiam aduersus executionem trium sententiarum conformium, vt distinguendo cõcludit Rip. in l.4.§.condemnatum. sub num.15.ibi, tu clarius distingue.ff.de re iud.& ex communi * opin.referunt, & sequuntur Gabr.in cõclus.lib.2.tit.de execut.rei iud. concl.1. sub num.8.vers. contrarium. & num.9. vers.tenendo. & tit. de except. concl.4. num.1.& Couar. pract. qq. cap.25. num.2. vers.primum.

Comprobatur hæc extensio, quia si impedit nullitas notoria per modum agendi, vt retuli, & sequutus sum conclus. præced. num.25.à fortiori impedit nullitas per modum excipiendi per ea, quæ scripsi conclus. præcedenti num.22.in fine; vers. secundo quia.& num.23.

Contrariam opinionem, nẽpe, quòd nullitas etiam notoria non impediat executionem trium conformium, tenent Imol. Card. & Rom.quos citant, sed non sequuntur Rip. sub dicto num.15.ibi, contrarium tenent.& alij, quos cumulat, sed non sequitur Gabr.d. conclus.1.num.8.ampl.4.& in hanc sententiam videtur inclinasse Card. Alex. in cap. 63.dilecto. sub num.71. in secunda fallentia, vers.& ideo.de appell.dum, considerando dictum Glossæ in clem. 1.in verbo. pendere.de sent. & re iud. ponit casum, in quo nullitas est notoria, quia fuerat pronuntiatum, bene appellatum ab interlocutoria, & consequẽter inde apparebat, iudicem à quo nulliter processisse ad sententiam diffinitiuam; & nihilominus ait illa Glos. quod exceptio huius nullitatis non retardat executionẽ triũ cõformiũ; vnde ipse Card. occasione huius Glossæ, inhærendo Petro de Anch. scribit, esse speciale in casu trium sententiarum conformium, vt nullitas notoria non retardet executionem; secus quando ageretur de executione vnius sententiæ, quæ trãsijsset in rem iudicatam, vel de executione instrumenti guarentigiati.

28 Confirmatur hæc contraria opinio, quia dispositio dictæ clem.vt calumnijs. loquens de executione trium sententiarum conformium est specialis; sed nullã haberet specialitatẽ, si nos admitteremus, quòd exceptio nullitatis notoriæ impediat earum executionem, siquidem exceptio, quæ non sit notoria non solum non impedit executionem trium conformium, sed neque impedit executionem vnius sententiæ, & sic nulla remaneret differentia, seu specialitas in re iudicata trium conformium, Lud.Rom. sing. 291.clem. vt calũnijs; quem refert, sed non omnino sequitur Rip. d. §. condemnatum. sub num.15.

29 Non discedo ab extensione.

Ad Glos.citatam supra sub nu.27.in qua Card. Alex. videtur facere fundamentũ, respõdeo, quòd illa Glos.præsupponit eũ, qui habuit tres fauorabiles sententias diffinitiuas, appellasse à pronuntiatione, qua iudex dixit, fuisse benè appellatum ab interlocutoria, quo casu nullitas, causata ex ista pronuntiatione, est obfuscata, quia est suspensa per istam appellationem, sicque non est notoria; vnde non est mirum, si nõ impedit executionem. Vel responde cum declaratione, quam habes infra nu.50.& 52.

30 Extende tertio, vt habeat locum etiam aduersus executionem publici instrumenti habẽtis paratam executionem, quia, si pro parte opponentis nullitatem nihil est probandum, talis exceptio impedit executionem, siue nullitas respiciat instrumentum, vt puta quia instrumentum non est publicũ, vel caret anno domini, vel testibus &c. siue nullitas respiciat contractum, & obligationem principalem, Galles.ad form. camer.oblig.par.1.q.3. num.3. & 4.tom.6. par.2.fol.351.& ex Ant.de Canar. retuli, & sequu-

sequutus sum concl. præcedenti, num.43.

31 Declara primo hanc extensionẽ, vt tunc dicatur nihil esse probandum, quando nullitas apparet ex inspectione instrumenti, vel potest incontinenti probari, vt refert, & sequitur Gallesf.d.q.3.nu.4.

32 Declara secundo restringendo eam, dum dixi, quòd nullitas notoria contractus, seu obligationis impedit executionem contractus, quia hoc non procedit, quando contractus, seu obligatio inualida sustineretur propter appositum in ea iuramentum, vt puta, si donatio, quæ inter virum, & vxorem non valet, sit iurata; si contractus prodigi, cui sit bonis interdictum; item si contractus pupilli, pubertati proximi, sint iurati, quia licet sint inualidi, tñ, quia sunt iurati, proceditur ad executionem, non obstante nullitate contractus, seu obligationis, vt refert, & sequitur Gallesf.ad form. camer. oblig. par. 1.q.3.num.5.tom.6.par.2.fol.351.

33 Declara tertio restringendo, vt nullitas obligationis principalis non annullet obligationem fideiussoriam accedentem, quando nullitas obligationis principalis est inducta aliquo fauore speciali, quia tunc licet tollatur principale, tamen remanet accessorium; quare licet obligatio minoris, non seruata forma statuti, sit nulla, tamen obligatio fideiussoris remanet valida, Paris. cons. 16. circa præsentem. num. 110. & seqq. lib. 2. quem refert, & sequitur Gallesf.d.q.3. num. 7.& Crauet.tract. de indemnitatib. mulier. num.19. vers. quarto principaliter. tom. 6. par.2.fol.282.& maximè quando fideiussor se obligat vt principalis, Paris.& Gallesf.vbi supra.

34 Extende quarto, vt extra casum præcedentis secundæ extensionis habeat locum etiam si nullitas non sit notoria ex actis, sed tamen possit incontinenti probari, quia adhuc impediet executionem instrumenti, seu vnius sententiæ inappellabilis, Bar.in l.4.§. condemnatum.sub num.3.ibi, si verò incontinenti. ff.de re iud.dicens, quòd si exceptio nullitatis possit incontinenti probari, impediret executionem, quia in executione sententiæ debet adhiberi cognitio summaria, Socc.in reg.122. exceptio nullitatis. fall.1. Vital tract.de clausul.in claul.nil nouari nullitate pendẽte, nu.7.in fine, & nu.8.tom.18. fol.382. Staph. tract. de signat.liter. iustit. rubr. de sanatione contractus inualidi, sub nu.12.ibi, idem quando.fol. 288. in paruis, Contar. in l.vnica, limit.7. num.56. & 57. & num. 65. vers. & pro complimento. euidens.idque.C.si de momen. poss. & Gallesf. quem citaui, & sequutus sum supra sub nu. 30.& adde quæ scripsi conclus.præcedenti, num.60. & seqq. & cum hac extensione residet meo iudicio Franch. in cap. 63. dilecto.sub num.26.q.10. vers. circa secundum de effectu suspensionis.de appell. & pro hac extensione adde, quæ scripsi supra num. 5. vers.primus casus.

35 Restringe hanc extensionem, vt non procedat quando iudex suspicatur, exceptionem nullitatis (quamuis eius probatio offeratur incontinenti) esse calumniosam, & oppositam causa morandæ solutionis, quia iudex tunc potest adhuc procedere ad executionem, Rip.in l.4.§. condemnatum. nu. 14. fall.1.ff. de re iud. & adde quæ scripsi conclus.præcedenti, nu.78.

36 Declara primo, vt hæc suspitio debeat esse talis, vt ex ea iudici constet de calumnia excipientis de nullitate, Franch. in d.cap. dilecto.sub num.26.vers. tu intellige. quare suspitio debet esse vehemens, quia leuis nõ sufficit, Contar.in l.vnica, limit.7. sub num. 46.vers.posset tamen, & num.48.vers. regulariter. C. si de momen. poss. in summarijs tamen, & executiuis, in quibus agitur de sola possessione, leuior calumniæ præsumptio sufficit, Contar.dicta limit.7.num.49.& 50. vers.verum.

37 Cæterum, nisi constet de calumnia per coniecturas, inditia, & argumenta, iudex nõ potest de ea suspicari, quando offertur probatio incontinenti de nullitate per ea, quæ scripsi concl.præced.sub num.60.vers.ratio.

38 † & quòd requirantur coniecturæ, quæ militent contra oblatam incontinenti probationem, scribunt Rip. in d.§. condemnatum.num. 14. in fine, & Contar.d. limit.7. sub num.46.vers.posset.

Declara secundo, vt, si de calumniæ suspitione non appareat in actis, iudex sit cautus, vt faciat redigi apud acta ea, quæ calumniæ suspitionem inducunt, quia alias sibi non crederetur, Contar.d.limit.7.sub nu.50. & 51.vers.quod si.

40 Extende quinto, vt nullitas notoria patens ex actis in tantum possit opponi à parte, & opposita impediat executionem, vt iudexmet ex officio debeat illam opponere sine partis allegatione, & illam discutere, Anch.cons.311.de iure communi. sub num. 4.vers.

4.verſ.vlterius aduertendum.& Vant. tract. nullit. rubr. quis poſsit dicere de nullitate, num.57. verſ.& ne dum. fol.377. & ita ſeruatur; nullitas enim, reſultans ex actis, & notoria, non indiget aliqua propoſitione, ſeu allegatione,ſicque limitatur illud,quod dicimus, notorium releuare ab onere probandi, ſed non ab onere allegandi; nam debet intelligi de alio notorio,quàm de notorio reſultante ex actis, Vant. d. rubr. quis poſsit dicere de nullitate,num.52. & 53. & quòd notorium releuet etiam ab onere allegandi, quando apparet ex actis, ſcribit Dec.in cap.59. vt debitus. num. 11. & 12. de appell.

41 LIMITA II. quando executio ſententiæ eſſet irretractabilis, quia tunc nullitas, tàm agendo, quàm excipiendo impedit executionem, vt latè retuli, & ſequutus ſum concluſ.præced.nu.47.vbi vide,

42 Amplia, & ſublimita hanc limitationem, prout ampliaui,& limitaui concl.præcedenti,nu.75.& ſeqq.& nu.77.& ſeqq.

43 LIMITA III. quando exciperetur de nullitate proueniente ex defectu iuriſdictionis, quia hæc exceptio impediret executionem, cum non cenſeatur excluſa ab executione ſententiæ, Card. Alex. in cap. 63.dilecto.ſub nu.71.fallen.6. de appell. & clarius Rip.in l.4.S.condemnatum.num.23. reſtrict.2.ff. de re iud. Vant.tract.null.rubr. quot & quib.mod.nullitas &c.num. 33.fol. 380.& Lãcel.tract.de attent.par.2.cap.17. de attent.nullit.penden.nu.100.ſublimit.2. fol.398.

Ratio huius limitationis eſt triplex. Prima, quia exceptio nullitatis ex defectu iuriſdictionis negat, ſententiam eſſe latam, quia ſententia non poteſt ferri, niſi à iudice habente iuriſdictionem; ſed quantumuis ſit prohibita exceptio in aliquo actu,nunquam intelligitur prohibita negatio,ſeu exceptio, qua negatur actus,teſtibus Bar.& Ant. de Canar. quos retuli, & ſequutus ſum infra ſub num. 50. verſ. primus. & hoc eſt, quod ſentit Gloſ. fin. in clem. vnica, de ſequeſtr. poſſ.& fruct.dicens,quòd poteſt opponi nullitas, per quam negatur iuriſdictio.Secunda ratio eſt,quia ſequeretur abſurdum, vt quilibet iuriſdictionem non habens valeret ſẽtententiam proferre, Ruginel. tract. de appel.S.12.gloſ. 2.cap.4. ſub num. 1. & quòd alias ſequeretur abſurdum, vt quis poſſet habere tres ſententias à tribus perſonis priuatis nullã iuriſdictionẽ habentibus, ſcribit eod.tract.S.4.cap.2.nu.137.in fine,& 138. Tertia ratio eſt,quia hæc nullitas eſt notoria,vt dixi concl.præced.num.39.verſ. hæc nullitas. ſed nullitas notoria non eſt excluſa,& retardat.ergo &c.

44 Amplia primo hanc limitationem, vt procedat etiam ſi exceptio iſtius nullitatis requireret altiorem indaginem, quia nihilominus impediret executionem, vt ſcribũt Rip. Vant. & Lancel.in locis proximè citatis,num.præcedenti.

45 Amplia ſecundo, vt procedat etiam ſi ageretur de executione trium ſententiarum conformium, vt deducitur ex Gloſ. fin. in clẽm.1.de ſequeſtr.poſſ.& fruct. & ſcribunt Marſ.in pract.crim. S. opportune. num. 28. Dec. conſ.8. viſo puncto.ſub num. 7. Rip.in l.4.S.condemnatum.ſub num. 24.reſtrict.2. ampl. 3. ff. de re iud. Gabr.in concluſ. lib. 6.de ſtatut. concl. 3.num.9. ampl. 7. Vant. tract.nullit.rubr.quis poſsit dicere de nullitate,num.37.fol.376. Natt. conſ. 271.concurro in ſententiam.nu.4. Couar. pract.qq. cap.25.num.4.fol.529.Lancel. tract. de attent.par.2.cap.17.de attent.nullit.penden. num.101.fol.398. Creſcen. deciſ. 22. alias 6. lib. 2. tres ſententiæ. de ſent.& re iudic. Marcheſ. tract. de cõmiſ. par.2.de commiſ. ſuper nullit.cap.2. num. 11.in fine, & ſeqq. fol. 142. & ſeq. quod idem ſcribit in 2.impreſsione,cap.1. num. 78. in fine, fol.338. & quòd d. Gloſ.fin. in clem. 1. de ſequeſtr. poſſ.& fruct. ſit cõmuniter * approbata teſtatur,& ſequitur Vant. d.tract. nullit. rubr. quoties & intra quod tempus &c. ſub num. 5.verſ.idcirco.fol.383.

46 Amplia tertio, vt procedat etiamſi lex diceret, executionem faciendam, non obſtante nullitatis exceptione, Rip. in l. 4. S. condemnatum.ſub nu.23.reſtrict.2.ff. de re iudic.fol.36.adde quæ ſcripſi concl. præcedenti num.59.ſubreſtric.5.& ſubreſtric.8.

47 Amplia quarto, etiam ſi excipiens promiſiſſet cum iuramento non allegare nullitatem, quia nihilominus poterit allegare nullitatem prouenientem ex defectu iuriſdictionis,Franch.in cap.63.dilecto.nu.120. & ſeq.q.50.limit.4.& Card. Alex.ſub num. 85.fallen.4. de appel. & alij,quos referunt, & ſequũtur Vant.tract. null.rubr. quis poſſit dicere de nullitate,ſub nu. 37. ibi,etiam ſi quis iuraſſet.fol.376.& Gabr. in concluſ. lib.6.tit.de ſtatut.ampl. 5.num.7. hancque amplia-

ampliationem amplexùs est etiam Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. penden. nu. 104. fol. 398.

Contrariam opinionem videtur firmare Rip. in l. 4. §. condemnatum. nu. 24. restrict. 2. ampl. 1. ff. de re iud. fol. 36. dicens, quòd sicut is, qui in specie cum iuramento promisisset non allegare nullitatem iurisdictionis, non esset audiendus, veniendo contra proprium iuramentum, ita, inquit, non debet audiri is, qui generaliter promiserit non dicere de nullitate, quia iuramentum habet, inquit, vim specialis renuntiationis.

Confirmatur hæc contraria opinio, quia actus nullus sustinetur iuramento, & ideo nullitas in actu iurato nō impedit executionem illius actus, vide supra num. 32. & de efficacia iuramenti, & necessaria illius absolutione vide quæ scripsi lib. præcedenti, cap. 2. num. 117. & 118.

48 Retenta hac contraria opinione.

Extende eam, vt procedat non solum quando constat, quòd renuntians nullitati sciebat iurisdictionis defectum, sed etiam quando est dubium, an sciuerit, quia adhuc non poterit allegare nullitatem; nam cum contrahens teneatur scire cōditionem eius, cū quo contrahit, præsumitur, ꝙ sciuerit cōditionem eius, qui sententiam erat laturus.

Nec obstat, si dicatur, quòd pacto priuatorum non potest dari iurisdictio, Rip. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 24. ff. de re iud. & dixi lib. præced. cap. 2. sub num. 4. & hic supra q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 10. & quòd neque potest tolli substantialis ordo iudicij, ita vt sententia valeat, testibus ijs, quos retuli, & sequutus sum eod. lib. præced. cap. 8. nu. 454.

Quia respondeo, quòd sententia valebit in vim pacti, & in vim pacti mandabitur executioni; vel dic, quòd licet partes non possint validare sententiam nullam, tamen possunt pacisci, quòd mittatur executioni per ea, quæ scripsi supra sub nu. 8. extens. 3.

49 Restringe eandem cōtrariam opinionem, vt non sit vera, quando constat, ꝙ is, qui iuramēto renūtiauit nullitati, ignorabat incōpetentiam, seu defectum iurisdictionis, quia tunc poterit opponere de nullitate; nā iuramentum nō extenditur ad ignorata, quia in ignoratis, & incogitatis deficit cōsēsus, Bar. Ias. Rol. à Vall. Neuiz. Natt. & Rom. quos in alio casu retuli, & sequutus sum lib. præced. cap. 2. nu. 139. & num. 424. & iuramentum non supplet consensum, Tiraq. in l. si vnquā. in præfatione, num. 148. vers. hanc posteriorem. C. de reuoc. donat. fol. 40. & tract. de legib. connub. in verbo, ex pers. glos. 7. num. 154. vers. quod tamen. fol. 331.

50 Amplia quinto declarando vniuersam limitationem, distinguendo duos casus principales.

Primus casus est, quando allegatur omnimodus defectus iurisdictionis, eo quia nunquam data fuerit iurisdictio in causa; & isto casu dico, quòd hæc nullitas ex defectu iurisdictionis nunquam videtur exclusa, quia cum sententia, lata à priuato sine aliqua iurisdictione, careat prima substantia, nullatenus est sententia, & lex, seu statutum excludens exceptionem ab aliquo actu, sēper admittit exceptionem, qua negatur penitus actus, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 71. fallent. 6. & sub num. 87. q. 14. fall. 4. de appell. & quòd statutum, prohibēs opponi de nullitate, non habeat locum in nullitate, quæ procedit ex defectu totalis iurisdictionis, declarat Paris. cons. 109. omisso. num. 3. & 4. lib. 4. & quòd statutum, prohibens posse opponi exceptiones contra instrumentum publicum, non tollat exceptionem, quòd illud non est instrumentum publicum, & consequenter possit opponi contraso lemnitates instrumenti, vt sunt, anni domini, inditio, subscriptio notarij, & similia, scribit Bar. in l. 1. §. & parui. sub num. 3. vers. ista glos. ff. quod vi aut clam. quem refert, & sequitur Ant. de Canar. tract. de execut. instrum. q. 11. versus finem, sub nu. 22. tom. 5. fol. 41. quare concordant isto casu * oēs * Doctores, quòd nullitas possit opponi, & opposita impediat executionem sententiæ, & isto casu procedant limitatio, & extensio, quas scripsi supra num. 43. & seqq. in quibus dixi, quòd nullitas ex defectu iurisdictionis impedit executionem, etiā si cognitio nullitatis requireret altiorem indaginem, & etiam si ageretur de executione triū sententiarum conformium.

51 Secundus casus est, quando non allegatur omnimodus defectus, cum iudex habuerit iurisdictionem in illa causa, sed tamen allegatur defectus iurisdictionis, eo quia protulit sētentiam tempore, quo iurisdictio erat suspensa, & isto casu sunt adhibendæ duæ considerationes.

Prima consideratio est; an nullitas opponatur

natur aduersus tres sentētias cōformes;& in ista consideratione ego concluderem, nullitatis exceptionem non esse admissibilem ad retardandam executionem trium sententiarum cōformium,Glos. Card. Alex.& alij citati num. seq.

52 Exemplifica primo hunc secūdum casum in hac prima consideratione, quando vna ex tribus sententijs diffinitiuis, & conformibus fuit lata, pendente appellatione ab aliqua interlocutoria, & in causa appellationis à dicta interlocutoria fuit pronunciatum, benè appellatum;quo casu et si ex ista pronuntiatione,quod sit benè appellatum ab interlocutoria,constet de nullitate illius sententiæ diffinitiuæ, quæ fuit lata, pendēte appellatione ab interlocutoria, tamen,non obstante hac nullitate,tres sententiæ mandantur executioni, vt latius retuli, & explicaui supra sub nu.27.vers.contrariū. quia iste defectus iurisdictionis superuenit ex accidenti;nam iudex benè habebat iurisdictionem, sed ex accidenti amisit, & ideo hæc nullitas non retardat executionem triū sententiarum conformium, Card. Alex. d. cap.63.dilecto,sub num.71.fallen.7.ibi, aut opponitur. de appell. & Couar.(quamuis is in meo libro ob ineptam impressionem confusè,ac sibi cōtrarius videatur loqui) pract. qq.cap.25.sub num.4. vers. septima. versus finem, ibi, at vbi iudex iurisdictionem ab initio habuit.& ita apertè sentit Alex. cons. 77.in causa & lite.sub num.9. vers.nec obstat si in contrarium,lib.2. vbi,respondendo motiuo,declarat,dictam Glos.quæ ostendit, non admitti nullitatem ex defectu iurisdictionis aduersus tres sententias conformes, procedere quando defectus iurisdictionis oritur post latam sententiam; & ita intelligas Ripam in l.4.§.condemnatum,num.25. limit.1. ff. de re iudic. dum allegat eandem

53 Glos.supra citatam †: & à fortiori dico hic obiter, ꝙ sicut hęc nullitas detecta ex eo, quòd est pronūciatum, fuisse benè appellatum ab interlocutoria, non impedit executionem, ita à fortiori non impedit pendentia causæ appellationis ab interlocutoria, Gabr. in conclus. lib. 2.tit. de execut. rei iud.conclus.1.ampl.3.num.6.

54 Exemplifica secundo,quando vna earum trium fuisset lata tēpore feriato in honorē Dei; quo casu licet sententia sit nulla per ea,quæ scripsi lib.præced.cap.5. num.1.17. & seqq.& in terminis retuli, & sequutus sū eod.lib.pręced.cap.3.nu.288.& 289.& nullitas dicatur apparere ex se, nullo alio extrinsecus probato,vt retuli, & sequutus sum eod.seq.nu.114.tñ eiusmodi nullitas nō est releuans contra rē iudicatā triū sententiarū conformium secundum doctrinam Cardinalis Alex.Rip.& Couar.in locis supra proximè citatis, dum scribunt, quòd exceptio defectus iurisdictionis,qui superuenit ex accidenti, seu nullitas non impedit, si iudex, qui sententiā tulit, non carebat omnino iurisdictione,licet esset suspensa,vel exceptione elidibilis,& Paris.cons.109.omisso.num. 9.lib.4. dicens, quòd vbi iudex habebat iurisdictionem,sed illa poterat elidi, exceptio talis defectus iurisdictionis non totalis non potest opponi in casu statuti, prohibētis oppositionem nullitatis.

Confirmatur hæc exemplificatio,quia licet vna sententia sit nulla, tamen si fuerit duabus alijs validè confirmata, remanent tres sententiæ conformes, vt retuli supra q. 17.limit.1.nu.24. similiter licet sententia sit nulla, si tamen fuerit validè confirmata, & ista confirmans fecerit transitum in iudicatum,non potest amplius quæri de nullitate sentētiæ cōfirmatæ,Additionat. ad Alex. cons.77.in causa & lite.sub nu.8. in verbo. defectu.in fine, lib.2.& Paris.supra proxime citatus,&adde quæ scripsi sup. q.11.n.120.

Contra hanc exemplificationem insurgo,quia Card.Alex. & alij,à nobis citati supra num. 52.loquuntur in casu,quo sententia fuit lata validè,sed postea,superueniente sententia super appellatione interposita ab interlocutoria, redditur inualida,imò supra sub num. 29. vers. non discedo. dixi, quòd eo casu fuerat denuo appellatum à sententia, lata in causa appellationis ab interlocutoria, quæ appellatio suspendebat effectū sententiæ, & consequenter nullitas sententiæ erat suspensa:similiter Rip.& Paris.citati supra hoc eodem num.in exemplificatione,loquuntur in casu seq.exemplificationis, quando iurisdictio non deficiebat,sed poterat exceptione elidi, qui casus est similiter omnino diuersus, quia si iurisdictio non fuit elisa,remansit, sicque cessat defectus iurisdictionis.

Ego non audeo recedere ab ista exemplificatione, quia licet casus, in quo loquuntur Doctores citati, habeat particularem rationem, tamen exempla non restringunt regulam; magna est virtus trium sententiarum

rum

rum conformium, & aliud est deficere semper,& omnino iurisdictionem, & aliud deficere quandoque,seu suspensam esse.

55 Exemplifica tertio, quando duo, pluresuè iudices habent iurisdictionem cumulatiuam, qualem habent in causis ciuilibus Senator Vrbis, & duo Collaterales, quia si in causa processerit Collateralis, qui erat præuentus à Senatore, & præuentio non fuerit opposita, vel si fuit opposita, nihilominus Collateralis, reijciendo expresse, vel tacitè præuentionis exceptionem, processerit ad vlteriora, processus, & sententia non possunt impugnari de nullitate, quia licet Collateralis iurisdictio in illa causa esset elidibilis per exceptionem præuentionis, tamen is habebat iurisdictionem, Paris. cons. 109. sub num. 4. & 5. lib. 4. quem refert, & sequitur Couar. pract. qq. cap. 25. sub num. 4. vers. septima. propè finem, fol. 530. & ita sentit Rip. in d. l. 4. §. condemnatum. nu. 25. ff. de re iudic.

Imò in casu huius exemplificationis cessat nullitas, quia, præuentione non opposita, processus est validus, vt ex Innoc. Ang. Vant. Affli. & alijs retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 12. num. 67. sicque cessat defectus iurisdictionis; opposita autem præuentione, si iudex præuentus non desistat, potest appellari, vt retuli, & sequutus sum eod. cap. 12. num. 71. & erit iusta causa appellandi, vt scribit Ant. de Butr. in cap. 9. cum M. ferrariensis. sub num. 59. vers. primus. de constitut. alias, nõ appellando, processus remanet validus, quia iudex, procedendo ad vlteriora, videtur tacitè pronuntiasse, se esse competẽtem, à qua tacita pronuntiatione debet appellari per ea, quæ scripsi supra lib. 1. cap. 101. sub num. 17. & 18. & supra q. 12. num. 84. & 85. & q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 47. & ideo si iudex, allegatus suspectus, procedat, & pars non appellet, processus tenet, vt scribit Rot. quã citaui d. cap. 101. sub num. 16. vers. contrariam.

56 Exemplifica quarto, quando constat de commissione causæ, directa iudici, qui tertiam tulit sententiam, quia dicitur constare de fundamento iurisdictionis, & ideo licet non appareat, commissionem fuisse illi iudici præsentatam, tamen sententia est executioni demandanda; cum enim constet de principio iurisdictionis, & de sententia, dicuntur verificata extrema, quibus verificatis, media præsumũtur, Crescen. decis. 22. alias 6. lib. 2. tres sententiæ. de sent. & re iud. quem referunt, & sequuntur Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 17. de attent. nullit. pend. num. 103. fol. 398. Ruginel. tract. de appell. §. 4. cap. 2. sub num. 144. & Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. sanat. nullit. cap. 1. num. 79. fol. 338. in secunda impress. addens, quòd si peteretur sanatoria, non esset deneganda.

57 Secunda consideratio est, an nullitas opponatur contra executionem vnius sententiæ, seu instrumenti, habentis executionem paratam; & in hac consideratione ego, vt aliqua remaneret differentia inter tres sententias conformes, & vnicam sententiam, seu instrumentum, dicerem, nullitatem ex defectu iurisdictionis posse opponi, quãuis iurisdictio nõ omnino, & nõ ab initio defecerit, & in terminis huius cõsiderationis potest procedere secunda ampliatio, & opinio contra secundam limitationem, quas, non figendo pedes, recenset Gabr. in cõclus. lib. 6. de statut. concl. 3. num. 4. & sub num. 11. dicens, posse dici de nullitate ex defectu iurisdictionis, quãuis iudex, qui sentẽtiã tulit, non esset omnino incompetens, quia nõ caruerit ab initio iurisdictione: sum expeditus ab hac quinta ampliatione, posita sup. nu. 50.

58 Amplia sexto, vt procedat etiam si statutum prohiberet, posse dici de nullitate, quia nihilominus exceptio iurisdictionis, seu potestatis nunquam videtur à statuto exclusa, Franch. & Card. Alex. quos citaui, & sequutus sum conclus. præceden. num. 59. sub restric. 5. & 8. & alij, quos abundanter refert, & sequitur Alex. in cons. 77. in causa & lite. sub num. 8. & 9. lib. 2. & post eum latè Gabr. in conclus. lib. 6. tit. de statut. conclus. 3. num. 1. & quòd statutum disponens, quòd in executione sentẽtiæ nulla exceptio possit opponi, non intelligatur de exceptione, proueniente ex defectu iurisdictionis iudicis iudicantis, scribit Franch. in cap. 7. si duobus. col. 6. num. 20. de appell.

59 Declara vt, si statuto sit prohibita nullitas præter aliquam, vt puta, præter nullitatẽ iurisdictionis, tũc illa debeat expressim allegari, quia, allegãdo simpliciter nullitatem, nõ admitteretur, Tiraq. tract. de pœn. tẽp. in præfat. num. 60. vers. sequitur etiam. fol. 8. & Contar. in l. vnica, limit. 7. sub num. 69. vers. item intellige. & num. 70. C. si de momen. poss. vbi tamen declarat, hoc esse ve-

rum, si aduersarius opponat; alias, eo non opponente, admitteretur simplex allegatio nullitatis.

60 Amplia septimo, vt in tantum exceptio nullitatis ex defectu iurisdictionis possit opponi, vt iudex eam attendere debeat, etiam parte non opponente, Gail. in pract. obseru. lib. 1. obseru. 123. num. 2. nullitas enim ex defectu iurisdictionis dicitur notoria, euidēs ex actis, & ideo potest opponi à iudice, etiā parte tacente per ea, quæ ex Anch. & Vant. retuli, & sequutus sum supra num. 40. vers. extende quinto.

61 Amplia octauo, vt nullitas ex defectu iurisdictionis possit allegari etiam si extet cōfessio eius, qui nullitatem allegat, sicut scribit Card. Alex. infra citatus, quia & si confessio sanet omnes defectus processus, vt ex Bar. Alex. Ias. & alijs retuli, & sequutus sum conclus. præcedenti, nu. 81. vers. ratio. etiam si nullitas proueniret ex defectu citationis, & ideo executio relaxata contra confessum non reuocatur tanquam nulla ex defectu citationis, Rot. diuers. decis. 151. faustinus. num. 5. par. 2. & etiam si nullitas proueniret ex eo, quòd sententia sit lata post instātiam, seu quia non fuerit seruata forma mandati, vt scribit Card. Alex. infra citatus.

62 Tamen, si nullitas processus prouenit ex defectu iurisdictionis, confessio partis confitentis intentum aduersarij nō iustificat processum, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 6. de appell.

63 LIMITA IV. vt non procedat in nullitate prouenïente ex defectu consensus, & habilitatis personæ contrahentis, quia talis nullitas potest opponi, & opposita impedit executionem contractus, etiam si in ipso cōtractu promissum sit non opponere nullitatem, Gallef. ad form. camer. oblig. par. 1. q. 3. nu. 6. tom. 6. par. 2. fol. 352.

64 LIMITA V. vt non habeat locum in nullitate, quæ deducitur per viam appellationis incidenter, & accessoriè ad ipsam appellationem iuxta ea, quæ scripsi supra conclus. 3. num. 11. quia hæc nullitas impedit executionem sententiæ, & ea pendente, nihil est innouandum, sed omnia vti attentata venirent reuocanda, vt scripsi conclus. præced. nu. 92. & 93. vbi vide.

XIX. QVAEST. REM. I. CONCL. VI.

SVMMARIVM.

NVLLITAS eorum, quæ fiunt extra iudicium, deducitur coram ordinario, nu. 1.

Nullitas sententiæ interlocutoriæ ante diffinitiuam deducitur coram eodem iudice, qui interlocutoriam tulit, num. 2. — Extenditur hoc quinque modis. — Primo vt nullitas deduci non possit coram superiore, num. 3. — Secundo, vt idem iudex possit contrariam interlocutoriam ferre, num. 4. — Tertio, vt ipse solus possit eam, vti nullam, reuocare, num. 5. — Quarto, vt neque iudex, ad quem esset appellatum, possit de nullitate cognoscere, nu. 6. & seqq. in quibus restringitur — Quinto, vt etiam iudex delegatus possit cognoscere de nullitate interlocutoria, num. 12.

Infertur, quòd sicut iudex potest cognoscere de nullitate, ita etiam potest reuocare, num. 13. — Ampliatur hæc illatio multipliciter, num. 14. & seqq. — Subinferuntur multa, num. 23. & seqq. — Limitatur eadem illatio nouem modis — Primo, vt nō procedat in interlocutoria habente vim diffinitiuæ, nu. 26. & seqq. in quibus sublimitatur, & exemplificatur — Secundo in interlocutoria, quæ post se non expectat aliquam diffinitiuam, num. 37. & seqq. in quibus exemplificatur, & sublimitatur — Tertio in interlocutoria super incompetentia, nu. 51. & seqq. in quibus extenditur, & sublimitatur — Quarto in interlocutoria, bis cōfirmata, num. 61. & seqq. — Quinto in interlocutoria appellata, num. 66. — Sexto in interlocutoria executioni demandata, nu. 67. — Septimo, quando iudex non dat apostolos, num. 68. — Octauo, quando iudex ad quem inhibuisset, num. 69. — Nono in interlocutoria lata simul cum diffinitiua, num. 70.

Regula prima est, quòd nullitas sententiæ diffinitiuæ potest principaliter sine appellatione cognosci tam ab eodem iudice ordinario, qui sententiam tulit, quàm à superiore, num. 73. & seqq. in quibus, an & quando inferior possit cognoscere de nullitate — Declaratur decem modis hæc regula — Primo, qui sint iudices ordinarij in Romana Curia, num. 79. — Secundo, ordinarios esse Primates, Archiepiscopos &c. nu. 80. — Tertio, Duces, Marchiones, & similes, num. 81. — Quarto, Episcopus, & Vicarius reputantur vnus, num. 82. — Quinto, successor, & prædecessor reputantur vnus,

vnius, num. 83. — Sexto qui sit superior, qui potest adiri via nullitatis sine appellatione, num. 84. & 85. — Septimo procedit regula in nullitate principaliter deducta, secus si incidenter, num. 86. & 87. — Octauo non procedit in nullitate aduersus sententiam latam pro aperitione testamenti &c. num. 88. — Nono non procedit, quando in sententia versantur sordes iudicis &c. num. 89. — Decimo procedit in iudice ordinario, non autem in delegato, num. 90. & seqq. in quibus ampliatur, & limitatur multipliciter hæc eadem decima declaratio, loquens de delegato.

Regula secunda est, quòd qui cognoscit de nullitate sententiæ diffinitiuæ, potest, vbi sententia fuerit reperta nulla, eandem reuocare, num. 109. & seqq. in quibus declaratur.

DE nullitate sententiæ potest agi coram eodem iudice, & coram superiore: hæc conclusio habet innumerabiles declarationes, & fallentias; ego materiam quo faciliori possum ordine explicabo; assumendo in primis duas inspectiones.

1 Prima inspectio est de nullitate eorum, quæ fiunt extra iudicium, puta, cõtractuum, testamentorum, & similium; & concludo, nullitatem hanc per modum agendi esse deducendam coram iudice loci ordinario cõpetente, Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit & debeat &c. num. 1. vers. ex quorum. fol. 374. & Mysing. in sing. obseru. cent. 5. obseru. 92. illud. num. 3. & quoniam hoc non habet dubium, teste eod. Vant. vbi supra, & non respicit scopum nostrum, non insisto.

2 Secunda inspectio est de nullitate eorum, quæ aguntur in iudicio, & hanc, quæ respicit scopum nostrum, diuido in duos casus principales.

Primus casus est in nullitate ante sententiam diffinitiuam, vt puta, quia intentetur nullitas alicuius decreti, seu sententiæ interlocutoriæ.

Secundus casus est in nullitate post sententiam diffinitiuam, de quo egi infra numer. 73.

¶ Capio primum casum in sententia interlocutoria; & concludo, eius nullitatem esse deducendam coram eodem iudice, qui interlocutoriam tulit, ne diuidatur continentia causæ, Franch. in cap. 63. dilecto. sub num. 67. vers. tertio limita. & Card. Alex. num. 59. ibi, sed quid de interlocutoria. de appell. & quia iudicandum est ex eisdem actis, Vãt. tract. nullit. rubr. coram quo possit & debeat &c. sub num. 1. vers. aut agimus. fol. 374. & Mysing. in sing. obseru. cent. 5. obseru. 92. num. 4.

3 Extende primo hanc conclusionem, vt in tantum nullitas sententiæ interlocutoriæ sit deducenda coram eodem iudice, vt coram superiore deduci non possit, Card. Alexan. in cap. 63. dilecto. sub num. 58. ibi, aut loquimur in ordinario. de appellat. & Vant. eadem rubr. coram quo possit & debeat &c. sub nu. 2. vers. & quod isto casu.

4 Extende secundo, vt is, qui eã tulit, possit non solum cognoscere de eius nullitate, sed possit etiam contrariam ferre per ea, quæ scripsi infra num. 19. & sub num. 109. vers. amplia.

5 Extende tertio, vt in tantum possit cognoscere de eius nullitate, vt eam ipse solus, & non alius possit, vti nullã, reuocare, Felyn. in cap. 9. in literis. nu. 4. in fine, vers. primo tandẽ declara. & nu. 5. de off. & pot. iud. del.

6 Extende quarto, vt in tantum iudex, qui tulit interlocutoriã, & non alius debeat cognoscere de eius nullitate, vt neq. iudex, ad quẽ fuerit appellatũ, possit de ea cognoscere, Vant. d. rubr. corã quo possit &c. sub nu. 6. vers. & graue esset. ibi, si verò nullitas. fol. 374. & Mysing. in sing. obseru. cẽt. 5. obseru. 92. illud. sub nu. 4. & q appellans ab interlocutoria nõ possit dicere de nullitate coram iudice ad quem, scribunt Guid. Pap. tract. de appell. q. 67. num. 48. fol. 59. Franch. Vestr. & Grauat. quos citaui, & sequutus sum supra conclus. 3. num. 17. & quòd nullitas interlocutoriæ non possit per se moueri corã superiore, scribit Bal. in l. 3. aduersus. sub num. 1. C. si aduers. rem iud. quem refert, & sequitur Rip. in l. 14. quod iussit. nu. 70. vers. quarto intellige. ff. de re iudic. & quòd non possit adiri superior, sed solum is, qui iudicauit, scribit Franch. in d. cap. 63. dilecto. sub num. 67. q. 27. limit. 3.

7 Restringe primo hanc extensionem, vt non procedat, quando nullitas interlocutoriæ deduceretur expressè simul cum appellatione, quasi per modum causæ, tanquam grauamen pro iustificatione appellationis interpositæ; quia isto casu posset iudex ad quẽ de ea cognoscere, ex quò est annexa, & inseparabilis ab appellatione, Franch. d. cap. 63. dilecto. sub num. 54. vers. secundo intellige. q. 19. & Card. Alex. sub num. 59. ibi, sed quid de interlocutoria. de appell. & ex alijs

refert, & sequitur Vant. tract. nullit. rubr. coram quo posit &c. num. 4. vers. si nullitas, & Mysing. in sing. obseru. cent. 5. obseru. 92. illud. sub num. 4.

8 Intellige hanc restrictionem, vt procedat, dũmodo in causa appellationis iustificetur illa nullitas, quæ fuit adducta pro grauamine, quia non sufficeret probare aliam nullitatem, Franch. vbi supra.

9 Restringe secundo, vt non procedat in nullitate, quæ incidenter proponitur, quia hæc nullitas, siue respiciat interlocutoriam, siue diffinitiuam, proponi debet coram eodem iudice, coram quo pendet causa, siue sit iudex causæ principalis, siue causæ appellationis, Papien. in pract. in form. appel. a sent. diffin. in glos. fuisse & esse. sub nu. 7. fol. 410.

10 Restringe tertio, vt non procedat, quando appellatur ab interlocutoria, lata per modum attentati, quia tunc potest de eius nullitate per modum attentati cognoscere iudex ad quem, Franch. eod. cap. dilecto. num. 54. q. 19. & Card. Alex. num. 59. in fine, de appell.

11 Extende quarto, vt etiam delegatus possit cognoscere de nullitate suæ interlocutoriæ, ex quò non dum dicitur functus officio suo, Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub num. 58. q. 8. ibi, in interlocutoria autem. de appell. & sentit apertè Vant. tract. nullit. rubr. coram quo posit &c. num. 3. vers. in omnibus. fol. 374. dicens, quòd in omnibus præterquam in diffinitiuis potest & debet tàm ordinarius, quàm delegatus iterum facere, quod minus ritè fecit.

Subextende hanc extensionem, vt habeat locum etiam in interlocutorijs habentibus vim diffinitiuæ, si tamen earum prolatione non expiret iurisdictio iudicis delegati, quia isto casu delegatus poterit de illarũ nullitate cognoscere ea ratione, quia non dicitur expirasse eius iurisdictio, Card. Alex. supra citatus.

12 Declara eandem extensionem, vt licet iudex delegatus posit cognoscere nullitatem suæ interlocutoriæ, tamen, eo omisso, nullaque etiam appellatione interposita, potest per viam simplicis querelæ adiri superior, qui delegauit, Bal. in l. 3. aduersus. num. 1. in fine, C. si aduers. rem iud. Franch. in cap. 63. dilecto. num. 67. in fine, vers. secundo intellige. q. 27. de appell. & Rip. in l. 14. quod iussit. sub num. 70. vers. quarto intellige. ff. de re iudic.

13 Infero ex hac conclusione sic extensa, quòd iudex sicut potest cognoscere de nullitate suæ interlocutoriæ, ita etiam potest eandem interlocutoriam, quam ipse tulit, reuocare, Ant. de Butr. in cap. 60. cum cessante. sub nu. 10. vers. ad primum. ibi, de interlocutoria autem. Abb. num. 10. vers. quoad primam. Franch. nu. 7. & 8. vers. si verò quæritur. Card. Alex. num. 40. vers. sit ergo regula. & Dec. num. 32. vers. quoad primum. de appell. Ias. in l. 14. quod iussit. num. 1. & Rip. num. 14. vers. regula est. ff. de re iud. & pro hac illatione adde, quæ scripsi supra q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 30. & seqq.

14 Amplia primo hanc illationem, vt is, qui interlocutoriam tulit, posit non solum eam reuocare, sed posit etiam contrariam ferre, vt dixi supra nu. 5.

15 Amplia secundo, vt non alius, quàm ipse possit interlocutoriam, vti nullam, reuocare, vt scripsi supra num. 6.

16 Amplia tertio, vt iudex posit interlocutoriam reuocare, etiam parte non petente, Socc. in l. 14. quod iussit. num. 24. & 25. vers. ex hoc. & doct. Ias. num. 30. ff. de re iudic.

17 Amplia quarto, vt in casu, quo reuocatio interlocutoriæ non est prohibita, iudex possit reuocare, inuitis etiam, & contradicentibus ambabus partibus, Franch. in cap. 60. cum cessante. nu. 4. not. 6. de appell.

18 Amplia quinto, vt posit reuocare, etiam si ab ea fuerit appellatum, vide infra num. 28. & 59.

19 Amplia sexto, vt posit reuocare, etiamsi in deterius reuocet, Ias. in d. l. quod iussit. sub num. 5. ampl. 4.

20 Amplia septimo, vt posit eam reuocare quandocunque vsque ad sententiam diffinitiuam, Ias. in d. l. quod iussit. sub num. 5. ampl. 5. & Socc. num. 23. & 24. quia interlocutoria quoad iudicem non transit in rem iudicatam, Glos. in cap. 3. romana. §. si verò. in verbo, interlocutoriam. de appellat. in 6. Franch. in cap. 39. directę. sub num. 6. conclus. 4. & cap. 60. cum cessante. num. 7. de appell. & dixi supra q. 12. num. 95. & 96. vbi declaraui.

21 Amplia octauo, vt posit eam reuocare, etiam non refectis expensis, quas fecerit is, qui interlocutoriam obtinuerat, & in cuius præiudicium postea reuocatur, Alex. in d. l. quod iussit. num. 20. fallen. 5. & Ias. num. 9. ampl. 9. vbi testantur, & sequuntur esse communem

* munem * opinionem, quã ego sequor cum distinctione, vt sit vera, si is, qui obtinet reuocari, non fuerit in culpa, aut negligentia, quare lata fuerit interlocutoria; secus si is fuerit in negligentia, seu culpa, & moueor ex eo, quia tunc ratione negligentiæ sapiũt naturam expensarum cõtumacialium, quas negligens debet reficere, vt latè scripsi supra q.17.limit.21.num.67.& seqq.

22 Amplia nono, vt etiam iudex delegatus possit suam interlocutoriam reuocare, Glos. & Bar.in l.14.quod iussit.num.8.q.2.Alex. num.4.vers. pro expeditione. Socc. num.7. ibi, contrarium. Ias.num.19.in fine, vers.in prima parte. & Rip. num. 10. not. 1. & sub num. 14.ff.de re iud. Abb.in cap.60. cum cessante.num.3. not.2. Franch.num. 3.vers. secundo tenementi. & Dec. num. 15.not.2. de appell.& quòd hæc sit regula, vt quilibet possit reuocare interlocutoriam, etiamsi sit iudex delegatus, scribit Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. num. 6. vers. venio igitur.& in fine, ibi, & etiam habet locum. de accus.

Amplia decimo in executore mixto, Rip. in d.l.quod iussit.sub nu.14.ampl.3.

Amplia vndecimo, vt etiam arbiter possit interlocutoriã reuocare, Rip.in d.l.quod iussit.num.14.ampl.1.

Amplia duodecimo, vt possit non solum reuocare interlocutoriam, sed etiam ipsam reuocationem, hacque ampliatione præcipuè vtitur Auditor Cameræ in materia executiua, vt scripsi supra q.17.limit. 47. mẽb. 1.num.31.

23 Subinfero primo, corroborando exemplis eandem illationem, quòd iudex potest reuocare, & mutare primum bannum, quia est interlocutoria, Ias.in d.l. quod iussit.num.2. vers. secundo adde. & adde quæ scripsi supra lib.1. cap. 97.num.38. & 106. & supra q.5.nu.91.

24 Subinfero secundo, quòd potest reuocare taxationem expẽsarum, Ias.in d.l.quod iussit.nu.6. ampl.6. etiam si eas taxauerit, præcedente iuramento partis, Franch. in cap. 60.cum cessante.num. 24.limit. 11.& num. 53.vers.decimoseptimo. de appell. & Afin. in prax. iudic.§.32. cap.7. num. 1. & seqq. fol.217.

Tempera hanc subillationem, vt non procedat, quando taxatio est facta cum ipsa sententia diffinitiua, quia iudex non potest eam reuocare, Franch.d.num.53.cum etiam illa taxatio sit diffinitiua, vt ex eod. Franch. retuli, & sequutus sum supra q.17.limit.21. num.64.

25 Subinfero tertio, quòd potest reuocare secundum decretum, idest missionem in possessionem ex secundo decreto, Ias.in d.l. quod iussit.num.7. ampl.7. & num.33. ibi, adde fortius.ff.de re iud. adde infra nu.49. quia hoc secundum decretum est sententia interlocutoria, vt retuli, & sequutus sum supra q.17. limit. 6. memb. 4. sub num. 130. vers.ratio.

Subinfero quarto, quòd potest reuocare sententiam excommunicationis iniustè latam, Ias.in d.l.quod iussit.num. 8.ampl.8.& Rip.sub num.14.ampl.7. & adde quæ scripsi supra lib.1.cap.97.nu.106.

Reliquas subillationes, quæ possunt esse innumerabiles, quia innumerabiles possunt esse interlocutoriæ, colliges ex his, quæ scripsi supra q.17.limit. 47.mẽb. 1.vide etiam infra num.54.

Adde quæ scripsi supra d. limit.47. mẽb. 1.nu.34.& 35.

26 Limita primo nunc eandem illationem, positam supra num. 13. vt non procedat in interlocutoria, habente vim diffinitiuæ, quia iudex, qui eam tulit, non potest eam reuocare, Glos.in cap.vlt.in verbo.inanes.de appell.in 6. Ant.de Butr.in cap. 60. cũ cessante. sub num. 10. vers. ad primum. ibi, fallit primo.& Franch.num.9.ibi, sed tamen limita. de appell. Alexan. in l. 14. quod iussit. num.17.fallen.4. Socc. num. 16.not.9.Ias. sub num.10.limit.9. & Rip.num.27. fallen. 8.ff.de re iud. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando.num.7.fallen.1.de accus. Rom.cõs. 358. in præsenti. Capic. decis. 1. num. 27. Thom. Triuis. decis. 4. in vna iustinopolit. nu.28.vers.vltra quod.lib.1. Lancel. tract. de attent.par.2.cap.12.limit. 1.num. 18.& 53.fol.359.Breder.tract.de appell.par.2.tit. 3.col.53. vers. sed tamen. litera B. & quòd

* ita teneant oẽs * testatur, & sequitur Abb. in d.cap.cum cessante.num.11.vers.hæc regula fallit. quem ibidem refert, & sequitur Dec.num.36.vers. primo conclusio. de qua communi sententia sentit etiam Felyn. in d.cap.qualiter & quando.sub num. 8.ibi, & est communis. dicens, communem esse sententiam, quòd interlocutoria, habens vim diffinitiuæ, reguletur, prout diffinitiua, & testatur expressè, & sequitur Gail.in pract. obseru.lib.1.obser.130.nu.5. in fine, & ego

sequutus

sequutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub num. 105. vers. contrariam. & in specie, quòd delegatus non possit eam reuocare, quia facilius extinguitur iurisdictio delegati, quàm iurisdictio ordinarij, scribit Dec. eod. cap. cum cessante. num. 15. & 16. not. 2.

27 Contraria opinio, nempè quòd possit eam reuocare, suadetur dupliciter.

Primo, quia sententia lata super desertione appellationis habet vim diffinitiuæ, & est interlocutoria solum ad effectum, vt possit reuocari, Tess. Fossan. decis. 122. tertio prouocare. sub num. 12. vers. quinto dicentur. & iudex potest reuocare absolutionem ab obseruatione iudicij, & interlocutoriam, non esse ad vlteriora procedendum, & appellationem esse desertam, quæ tamē habent vim diffinitiuæ, Magon. lucen. decis. 73. vincentius. num. 20. & multæ sunt interlocutoriæ, habentes vim diffinitiuæ, quę nō transeunt in rem iudicatam quoad iudicem, & possunt reuocari, Achil. de Grass. dec. 31. alias 257. attentata reuocanda. num. 2. de appell. fol. 117. & Mandos. tract. de commiss. in 17. commiss. appellat. in 1. instant. in verbo, seu vim diffinitiuæ haben. fol. 96. & ad de quæ scripsi supra q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 186. vers. declara.

28 Secundo, quia Doctores, tractantes quæ interlocutoriæ possint à iudice reuocari, sunt in diuersis opinionibus, quas hic summatim referam, & nunquam considerant, an interlocutoria habeat, vel non habeat vim diffinitiuæ, sed solum, an habeat, vel non habeat qualitates, de quibus in eorum opinionibus, nunc à me referendis.

Prima ergo opinio fuit Azonis, qui tenet, quòd omnis interlocutoria, quæ non continet, aliquid dari, vel fieri, potest reuocari; sicque sententia momentaneę possessionis, quę continet, aliquid dari, vel fieri, non potest reuocari; & consequenter omnis interlocutoria, per quā deciditur incidens, vel emergens, potest reuocari; hancque Azonis opin. recēsent Glos. in l. 14. ꝙ iussit. in verbo, prætor. Bar. nu. 9. vers. quæro de qua sententia. Alex. nu. 5. vers. vlterius potest quæri. & Ias. sub nū. 19. & 21. vers. in tertia parte. ff. de re iud. & Card. Alex. in cap. 60. cum cessante, nu. 39. vers. circa reuocationem. de appellat.

Secunda opinio fuit Hugonis, qui tenet, quòd interlocutoria, lata super aliquo incidenti, vel emergenti, non possit reuocari, sicque in hoc est de directo contrarius Azoni, licet cum eo concordet, quando interlocutoria continet, aliquid dari, vel fieri; hancq; Hugonis opinionem recensent etiam Glos. in d. l. quod iussit. in verbo, prætor. Bar. sub d. num. 9. ibi, alia est opin. Alex. sub num. 7. ibi, secunda est principalis opinio. & num. 11. vers. in eadem. & Ias. sub nu. 22. vers. secunda principalis opinio. ff. de re iudic. & Card. Alex. d. cap. cum cessante. sub nu. 39. vers. secunda fuit opinio.

Vlterius hæc secunda opinio, quæ fuit Hugonis, tenet, ꝙ reliquæ interlocutorię, quæ sunt ad præparandam, vel ordinandam litem, possint reuocari, vt puta quādo iudex iubet partibus, seu parti, quòd adsit idibus, vel calendis decembris, Glos. Bar. Alex. Ias. & Card. Alex. in locis supra proximè citatis.

29 Pro intelligentia huius secundæ opinionis sciendum est, quòd incidens, & emergēs dicitur tripliciter. Primo dicitur incidens, quod venit ad decisionem incidentis; vnde interlocutoria, qua pronuntiatur, esse, vel nō esse seruum, dicitur lata super incidenti: super emergenti verò dicitur lata, quādo pronuntiatur, quòd testis debeat admitti, vel nō admitti, Alex. in d. l. quod iussit. sub num. 7. ibi, secunda est principalis. Ias. sub num. 22. vers. secunda principalis opinio. & Rip. nu. 13. Secundo (& verius) incidens propriè dicitur illud, quod respicit merita causæ, sicque habuit originē ante litē motam, vt si opponatur exceptio pacti de nō petēdo, trāsactionis, aut compensationis: emergens verò propriè appellatur illud, quod respicit processum, & sic non habuit causam vetustiorem ante iudicium, vt si dicatur, dilationem esse, vel non esse dandam, & testem esse, vel non esse repellendum, quæ dicuntur emergētia, quia emergūt de nouo in causa, Alex. in d. l. quod iussit. sub num. 6. vers. tamen in quantum. Ias. num. 35. vers. in ea gl. & & Rip. d. num. 13. & Rebuff. tract. de expens. damn. & inter. art. 2. glos. vna, num. 10. tom. 3. fol. 445. Tertio (& copiosius) incidens quæstio dicitur illa, quę adiacet alteri, & venit adminiculatiuè, Bal. cons. 331. super prædicto. lib. 1. Contar. in l. vnica. limit. 2. §. 1. num. 25. C. si de momen. poss. seu, vt dicit num. 27. dicitur illa, quæ mouetur per viam exceptionis, vel replicationis, seu triplicationis, & concernit negotium principale; ita quòd, decisa principali quæstione, in consequentiam censetur tacitè etiam illa decisa; & ideo non est necesse, quòd decidatur expressè:

presſè: dicitur etiam incidens quæſtio quodam præambulum, per quod deuenitur ad ſententiam diffinitiuam, vel, vt dicit num. 28. verſ. differunt. dicitur illa, ex qua pendet ſubſtantia, vel defectus actionis intentatæ, & petitionis, & vt dicit, num. 29. dicitur incidens, quia incidit ipſum factum principale: emergens verò quæſtio eſt illa, quæ concernit processum, & eius ordinem, vel an perſonæ ſint legitimæ, vel an ſit danda dilatio, & hæ emergentes examinantur ſeorſim à principali, & ſuper eis eſt pronuntiandum, quia de eis cognoſcitur, & non terminantur vna cũ principali, ſicut terminantur incidentes, Contar. d. §. 1. ſub num. 28. & emergens dicitur ad deciſionem litis, Contar. eod. §. 1. ſub nu. 27.

30 Emergens exceptio, & incidens exceptio in quo differãt, explicat Fulu. Pacian. tract. de probat. lib. 1. cap. 58. num. 1. & ſeqq.

Incidens, emergens, dependens, annexum, & connexum in cauſis quid ſignificent explicat Mandoſ. tract. de commiſſ. in 2. commiſſ. cauſ. benefic. in verbo, incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis. fol. 17. & ſeqq.

In Regno Franciæ ſecundum communem vſum loquendi incidens, & emergens confunduntur, & vnum ſumitur pro altero, Rebuff. d. art. 2. gloſ. vna, nu. 11. tom. 3. fol. 445. & ſic etiam confunduntur apud nos.

Principalis quæſtio quæ dicatur, vide Bal. d. conſ. 331. in principio, & Contar. d. §. 1. ſub num. 27.

Tertia opinio fuit Gloſſæ in l. 1. C. ſent. reſcin. non poſſ. quæ tenet indiſtinctè, omnem interlocutoriam poſſe reuocari, hancq. tertiam opinionem recenſent ijdem Bar. in d. l. quod iuſsit. ſub nu. 9. ibi, tertia eſt opinio. & Alex. ſub nu. 11. verſ. tertia fuit opinio. ff. de re iudic. & Card. Alex. in cap. 60. cum ceſſante, ſub num. 39. verſ. tertia fuit opinio. de apell. hancq. opin. tenent Canoniſtæ ſecundum Bar. vbi ſupra, & ſequitur Iaſ. in d. l. quod iuſsit. nu. 22. in vltimis verbis, ibi, breuiter conclude. & nu. 23. dicens, quòd regula illius l. generaliter procedit, ſicut eſt generaliter poſita, quòd quælibet interlocutoria regulariter poteſt reuocari, & mutari, ſiue contineat, aliquid dari, vel fieri, vel quietè poſsideri, ſicque reprobat primam opin. ſiue ſit deciſiua incidentis, vel emergentis, ſicque reprobat ſecundam opinionem.

Has tres opiniones, & quamlibet earum reprobant Bar. in d. l. quod iuſsit. ſub nu. 9. verſ. ſed certè ego puto. & Card. Alex. d. cap. cum ceſſante. ſub num. 39. dicens, quòd prima opinio cõmuniter * reprobatur, quia etiam in ſententijs, quibus iubetur, aliquid dari, vel reſtitui, admittitur reuocatio, & q. ſecunda ſimiliter reprobatur, & quòd tertia opinia eſt contra textum in cap. ſignificantibus. &c.

Quarta, & vltima opinio eſt Bartoli in d. l. quod iuſsit. ſub num. 9. verſ. ſed certè ego puto. qui procedit, ſic diſtinguẽdo: quædam eſt interlocutoria, qua lata, iudicis officium non finitur; & iſta indiſtinctè poteſt reuocari: quædam eſt interlocutoria, qua lata, iudicis officium finitur; & hæc non poteſt reuocari; quod ex Bar. refert, & ſequitur Frãch. in cap. 60. cũ ceſſante. num. 11. limit. 2. de appellat. hancquè opin. videntur cæteri cõmuniter * ſequuti, vt teſtatur, & ſequitur Alex. qui multa pro eius corroboratione recenſet in d. l. quod iuſsit. num. 12. verſ. barto. hic. & ab ea non recedit Iaſ. ſuperius citatus pro tertia opinione, quia ſubdit, illam opin. eſſe intelligendam, & limitandam ſecundum Bar. & alios, niſi ſit talis interlocutoria, qua lata, finiatur officium iudicis.

Ex quibus opinionibus apparet, quòd facultas reuocandi interlocutoriam non pendet ab habere, vel non habere vim diffinitiuæ.

31 Retenta tamen limitatione, poſita ſupra nu. 26. quæ eſt communis.

32 Sublimita primo, declarando eam, vt procedat, quando hæc interlocutoria, habens vim diffinitiuæ, fertur ſuper articulo principali, quia tunc illa ſententia, lata ſuper eo, non poteſt retractari, cum per eam ſit finitum iudicium, ſecus ſi ſit lata ſuper articulo incidenti, Felyn. in rubr. ſub num. 4. ibi, hoc intelligit. de ſenten. & re. iud. & in cap. 17. qualiter & quando. il primo, ſub nu. 8. verſ. ſecundo limita. col. 6. verſus finem. de accuſ. & ex eo retuli, & ſequutus ſum ſupra lib. 1. cap. 97. ſub num. 105. verſ. confirmatur etiam.

Exemplifica primo hanc interlocutoriam ſuper articulo principali, quãdo iudex prõnũiat, inſtrumentũ eſſe executioni mãdandum, quia hæc interlocutoria habet vim diffinitiuæ, vt retuli, & ſequutus ſum ſupra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 191. & dicitur prolata

prolata super principali deducto,& per eam finitum iudicium: neque potest dici propriè diffinitiua, quia vbi deficit litis contestatio, omittunturque alia solemnia iudicij, non potest ferri sententia, quæ sit propriè diffinitiua, Bar. in l. 18. titia. num. 4. ibi, vnde pro declaratione. ff. de accus. quem refert,& sequi videtur Rip. in rubr. sub num. 14. ibi, vel aliter respondetur. ff. de re iud. etiam si per confessionem liqueat de causa, Abb. in cap. 28. peruenit. sub num. 8. de appell. nam cum ante litis cōtestationem causa principalis non dicatur deducta in iudicium, iudex non potest super ea pronuntiare, ad tradita per Bal. in auth. qui semel. nu. 5. C. quom.& quando iud. & alios, quos refert,& sequitur Andr. Gail. in pract. obseru. lib. 1. obseru. 74. num. 14. & obseru. 75. num. 4. quem retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. vlt. q. 7. sub num. 8. & faciunt, quæ dixi eod. lib. 1. cap. 97. num. 15. & ideo secundum decretum est interlocutoria, cum fiat, lite non contestata, Ias. quem citaui, & sequutus sum supra num. 25.

Contrariam opinionem, nempè, quòd iudex possit reuocare interlocutoriam, quam pronuntiauit, instrumentum esse executioni mandandum, tenent Rip. in d. rubr. ff. de re iudic. num. 13. & Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 3. cap. 2. num. 31. & 32. moti ea ratione, quòd sit interlocutoria.

Confirmatur hæc opinio contraria ex ipsa practica, & stylo Auditoris Cameræ, qui passim decernit mandata executiua, & eadem reuocat, & postea reconfirmat, seu reuocat reuocationem, reponendo modo vnū, & modo alterum, sicut retuli etiam supra q. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 31. & infra num. 36.

Non discedo, loquendo in puncto iuris, ab exemplificatione, tum quia habet vim diffinitiuæ, vt firmaui supra quæst. 17. mēb. 1. sub num. 191. vers. concludo. quod etiam tenuisse videmur supra lib. 1. cap. 97. nu. 107. vers. minus obstat. tū quia licet aliqui, quos citaui d. limit. 47. memb. 1. sub num. 191. vers. contra. dicant, esse interlocutoriam; tamen non tenet indistinctè consequentia, quòd ideo possit reuocari; nam si interlocutoria est talis, vt ea finiatur officium iudicis, tunc non potest reuocari, siue eam dicamus habere vim diffinitiuæ, siue non, vt patet ex his, quæ retuli supra nu. 30. versus finem, vers. quarta & vltima, in praxi tamen hæc exemplificatio apud nos in processu executiuo, & coram iudicibus ordinarijs non seruatur.

Exemplifica secundo, quando iudex post oblatum libellum facit præceptum contra confessum, seu conuictum de soluendo, quia hoc præceptum habet vim diffinitiuæ, & nō potest reuocari, Rip. in l. quod iussit. num. 3. vers. quandoque & tertio. ff. de re iudic. &, quòd iudex non possit reuocare præceptum, quod fecit parti, quòd soluat, quia est interlocutoria lata officio iudicis mercenario, seu proposita actione, quæ interlocutoria non expectat aliam sententiam post se, scribit Franch. infra proximè citatus.

33 Sublimita secundo declarando, vt procedat, quando talis interlocutoria est lata officio iudicis mercenario, seu proposita actione, quia tunc iudex dicitur functus officio suo, & ideo illam reuocare non potest, Franch. in cap. 60. cum cessante. sub num. 9. ibi, sed tamen limita primo. de appell. & Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, sub nu. 8. vers. sed aduerte. ibi, secundo procedit fallentia. de accusat.

Secus si petitur aliquid officio iudicis nobili, puta super decretis interponendis, Franch. vbi supra.

34 Sublimita tertio, vt non procedat, quando illa interlocutoria, habens vim diffinitiuæ, expectat post se aliam sententiam diffinitiuam, quia tunc potest reuocari, Alex. in l. 14. quod iussit. fallen. 4. sub num. 17. vers. dicebat. & Socc. num. 68. & 69. ff. de re iud. & Maran. in suo spec. par. 6. actu 1. in verbo. & demum fertur sententia. num. 46. fol. 438. quos retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub num. 105. vers. non obstant.

35 Sublimita quarto, vt non procedat quando ab interlocutoria, habente vim diffinitiuæ, est appellatum, quia tunc etiam si per illam interlocutoriam expirasset iurisdictio iudicis, tamen potest eam reuocare, quia per appellationem videtur remanere iudex, & non videtur expirata iurisdictio, vt in pronuntiatione super desertione appellationis dixit Rot. decis. 12. alias 89. si à pronuntiatione. de appell. in nou. quam referunt, & sequūtur Ant. de Butr. in cap. 60. cum cessante. num. 12. ibi, ex his deciditur. col. 4. Abb. sub num. 12. ibi, hoc tamen. Card. Alex. sub num. 40. fallen. 2. ibi, item hoc verum. de appell. Franch. in cap. 8. ex ratione. sub nu. 82. vers.

82. verſ. ſecundo quæritur. verſ. ſed tu limita. & Card. Alex. num. 48. verſ. quinta eſt quæſtio. ibi, hoc tamen limitabis. eod. tit. de appell. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. fallen. 2. limit. 2. ſub num. 8. col. 7. de accuſ. & Capic. deciſ. 1. num. 27. & 29. quem refert, & ſequitur Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 12. de attent. & innou. appell. pend. limit. 1. princip. num. 18. fol. 358. hãcq; ſublimitationem tenet etiam Socc. citatus infra verſ. ſed licet, & tenui ſupra lib. 1. cap. 97. ſub num. 61.

Confirmatur hæc ſublimitatio, quia ſi ſit lata interlocutoria appellabilis, & ab ea ſit appellatum, iudex poteſt eam reuocare, vt retuli, & ſequutus ſum infra num. 59. verſ. ſublimita tertio.

Contra hanc ſublimitationem de directo tenent Bal. in cap. 60. cum ceſſante. num. 9. de appell. dicens, quòd iudex non poteſt reuocare, ſi ſit appellatum, Io. Cal. & Imol. quos refert, & ſequitur Alex. in l. 14. quod iuſsit. ſub num. 29. verſ. ſed io. cald. ff. de re iud. dicens, quòd iſta opinio videtur fortè verior, & auctoritatibus, quæ adducuntur in contrarium, reſpondet, & ad hunc locum ſe remittit idem Alex. in ead. l. quod iuſsit. fallen. 4. ſub nu. 17. ibi, item ſubdit. vide eum, quia admonet, eſſe menti tenenda, quia, inquit, ſunt paſſus notabiles, & putat ab alijs non eſſe, vt ab ipſo, diſcuſſos.

Sed licet Alex. credat, ſe paſſum hunc benè diſcuſsiſſe, tamen contra eum, defendendo ſublimitationẽ, ſcribit ibidem Socc. nu. 47. & ſeqq. verſ. tertia difficultas.

At Rip. in eadem l. quod iuſsit. ſub num. 18. declarat. 2. citatis Rot. & aliquibus alijs pro ſublimitatione; poſtea, nemine citato, eã impugnat, dicẽs, eam ſibi non videri tutam, & ideo ſuper ea eſſe cogitandum.

36 Retenta ſublimitatione.

Intellige, eam eſſe veram etiã in delegato, prout in delegato loquuntur Franch. & Card. Alex. citati ſupra in ſublimitatione.

37 Infero etiam ex ea ortam eſſe cautelam, & ſtylum in tribunali Auditoris Cameræ, vt is, contra quem Auditor Cam. decernit mandatum, ſeu aliam profert interlocutoriam habentem vim diffinitiuæ, appellet, & Auditor Cam. eũ reponat, & aduerſarius appellet à repoſitione, & Auditor Cam. reponat à repoſitione, q̃a, attenta hac ſublimitatione, põt Auditor Cam. appellantes reponere à decretis habentibus vim diffinitiuarũ ſententiarum, prout hanc vim habere videntur omnia decreta, ſeu mandata, quę decernit executiuè, nõ cõteſtata lite iuxta ea, quæ retuli, & ſequutus ſum ſupra ſub num. 32. verſ. exemplifica. & hæc de prima limitatione poſita ſupra num. 26.

38 Limita ſecũdo eandem illationem poſitam ſupra num. 13. vt non procedat, quando interlocutoria non expectat poſt ſe aliquam diffinitiuam, vt puta, quia iudex pronuntiat, aliquem non eſſe audiendum, quia tũc per talem pronuntiationem expirat officium iudicis, & ideo iudex non poteſt hãc interlocutoriam reuocare, Franch. in cap. 60. cum ceſſante. ſub nu. 11. limit. 2. & Card. Alex. ſub num. 40. verſ. ſit ergo regula. de appell. hæcque limitatio videtur de mente Bartoli, & aliorum, quos retuli ſupra nu. 30. verſus finem, verſ. quarta. dum tenent, interlocutoriam, qua finitur officium iudicis, non poſſe reuocari; imò ſecundum Breder. tract. de appell. par. 2. tit. 3. col. 53. verſ. ſed tamẽ. litera B. interlocutoria iſta, quæ non expectat poſt ſe aliam ſententiam, non poteſt reuocari, quia dicitur habere vim diffinitiuæ, quod etiam ex Franch. retuli, & ſequutus ſum ſupra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 209.

39 Cõprobatur iſta limitatio, quando iudex pronuntiat, aliquẽ nõ eſſe audiendum, quia eiuſmodi interlocutoria trahit ſecũ executionem ſine facto hominis, Iaſ. in l. 14. quod iuſſit. ſub num. 32. ibi, amplia etiam. ff. de re iud. ſed iudex nõ poteſt reuocare interlocutoriam, cui datur executio à lege ſine facto hominis, Alex. Iaſ. & Card. Alex. quos retuli, & ſequutus ſum ſupra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 62. verſ. extende ſecundo. ergo &c.

40 Exemplifica primo eandem ſecundam limitationẽ in interlocutoria, qua iudex pronuntiat, non eſſe procedẽdum ad vlteriora, quia tunc dicitur finitum officium iudicis, ſeu dicitur finita iuriſdictio iudicis, vel dicitur functus officio ſuo, & conſequenter nõ poteſt reuocare, Bar. in d. l. quod iuſſit. ſub nu. 9. verſ. ſed certè puto. & Rip. nu. 17. verſ. ex iſta fallentia. ff. de re iud. Franch. in cap. 60. cum ceſſante. limit. 2. num. 11. de appell. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, ſub num. 8. fallen. 2. col. 7. de accuſat. quando enim interlocutoria eſt lata officio cio iudicis nobili, ſeu, propoſita actione, & non expectat poſt ſe aliam ſententiam, tunc non po-

nõ poteſt reuocare, Frãch.d.cap.60.cũ ceſſante.ſub nu.9. verſ.ſed tamẽ limita primo.

41 Exemplifica ſecundo, quãdo pronuntiat, abſoluendum eſſe reum ab obſeruatione iudicij, Felyn.vbi ſupra, & Franch.d. cap.60. cum ceſſante.ſub nu.11.limit. 2. de appell.

Intellige hanc exemplificationem in delegato, & arbitro; ſecus in ordinario, Frãch. & Felyn.in locis citatis, & adde ſupra num. 27.verſ.primo quia.

42 Exemplifica tertio, & eſt exemplum clarũ, quãdo delegatur vnus articulus incidẽs, vel emergens, vt puta, an ſententia ſit exequenda, vel teſtes ſint examinandi, quia cum is delegatus defieniendo pronuntiauerit ſuper illo articulo, non poteſt illam pronuntiationem amplius reuocare, quia functus eſt officio ſuo, Rip.in d. l. quod iuſsit. nu.21.limit.2.ff.de re iud.

43 Intellige hanc exemplificationem, vt in delegato procedat, etiam ſi interloqueretur cõditionaliter, cũ intimatione niſi ad primã diem, quare licet iudex executorialis decernat, & relaxet mandatum executiuum, niſi ad prima diem, cũ intimatione, & reus in termino intimationis compareat, & aliquid alleget, tamen delegatus non poteſt illum reponere, & ita vidi ſeruatum.

44 Amplia primò eandem limitationem, vt maximè procedat quando iudex pronuntiat, ſe eſſe incompetentem, de qua ampliatione, ſequutus morem aliorum, formaui ſequentem particularem limitationem infra num.51.vide ibi.

45 Amplia ſecundo, vt interlocutoria in prædictis exemplis reuocari non poſſit etiam de partium conſenſu: de hac ampliatione vide infra nu. 53.

46 Declara eandem limitationem, ſic exemplificatam, eſſe veram, quando iudex, aditus actione propoſita, pronuntiauit, quia tunc talis pronuntiatio dicitur facta officio iudicis mercennario, & conſequẽter dicitur functus officio ſuo, & ideo interlocutoriam reuocare nõ poteſt, qa eſt eadem ratio, quę in diffinitiua, Bart.in l. 14. quod iuſsit.nu.20. verſ.quæro qd in ſentẽtia.Alex.nu.37.verſ. vlterius quærit.Socc.nu. 66. verſ.ex dictis. ff.de re iud.Card.Alex.in cap.60.cũ ceſſante.ſub nu. 40. verſ.ſit ergo regula.de appell.

47 Subdeclara, hanc declarationem eſſe veram in interlocutoria, lata ex cauſa, quæ concernat merita cauſæ, vt puta, pronuntio, te non eſſe audiendum, ſeu non eſſe procedendum ad vlteriora, aut tuum aduerſarium eſſe abſoluendum ab obſeruatione iudicij, quia obſtat præſcriptio, tranſactio, vel abſolutio alias habita, quia eiuſmodi interlocutoriæ dicuntur habere vim diffinitiuarum, & ideo ab eis datur appellatio, vt retuli, & ſequutus ſum ſupra q. 17. limit. 47. memb.1.ſub num. 27. verſ. ſecus. & conſequenter, attentis etiam limitatione, de qua ſupra num.26. & dictis in ea, non poteſt iudex eas reuocare.

Secus ſi ſit lata ex cauſa, quæ non concernat merita cauſæ, vt puta, quia libellus eſt ineptus, vel quia inſtantia eſt finita, quia iſto caſu non dicitur iudicis iuriſdictio, ſeu officium finitum, cum, ſolutis parti expenſis, poſſit dari nouus libellus, & inchoari noua inſtãtia; eodẽ modo ſi iudex pronuntiauit, non eſſe procedendum in cauſa, eo quia non fuit ſatiſdatum de iudicio ſiſti, vel do iudicato ſoluendo, quia hæc pronuntiatio non finit officium iudicis, cum poſſit ſatiſdari, & in cauſa procedi, vt, motiuando contra Bar.ſcribunt Iaſ.in d.l. quod iuſſit.num. 24.verſ.aduerte circa primum. & Rip. num. 17.verſ.ex iſta fallentia.ff.de re iud.

Contra vtramque partem huius ſubdeclarationis oppono, & primo cõtra primam, quia Alex. & Socc. quos retuli, & ſequutus ſum ſupra num.34. ſublimit. 3. tenent, quòd iudex, qui pronuntiauit, exceptionem pacti obſtare, poteſt illam pronuntiationem reuocare, ex quò poſt ſe expectat aliam diffinitiuam.

Contra ſecundam partem, defendendo Bartolum, & reſpondendo motiuo ſcribunt ijdem Iaſ. vbi ſupra; quòd præfatæ interlocutoriæ, contentæ in hac ſecunda parte ſubdeclarationis, trahunt ſecum executionem, quia faciunt, vt non ſperetur amplius diffinitiua in illa cauſa, & ideo, inquit, non poteſt reuocari, ſicut quando eſſet facta executio per hominem, & Rip.vbi ſupra, dicens, quòd Bar.non facit illationem, quòd iudex non poſſit reuocare præfatas interlocutorias, quia ſit finita iuriſdictio, ſed quia iudex functus ſit officio ſuo, quæ ratio, inquit, adaptatur etiam ad caſum, quando iudex pronuntiauit libellum ineptum, & in eo nõ eſſe procedendum, quia tunc iudex quoad illud iudicium dicitur fuuctus officio ſuo.

48 Sublimita eandem ſecundam limitationem poſitam ſupra num. 37. vt non procedat, quando iudex aditus implorato eius nobili

nobili officio pronuntiat, quia tunc potest pronuntiationem, idest, interlocutoriam reuocare; vt puta, cum dat tutorem, cum interponit decretum super alienatione rei minoris, quia tunc non finitur officium iudicis nobile, & ideo poterit, eo denuo implorato, aditi, vt, causa cognita, reuocet, Bar. in d. l. quod iussit. sub num. 20. vers. quæro quid in sententia. ibi, si verò iudex. quem ibidem referunt, & sequuntur Alex. sub num. 37. vers. vlterius quærit. Soc. num. 66. & 70. vers. secunda conclusio. & num. 71. vers. tertia conclusio. Ias. sub nu. 49. vers. septimo quærit. ibi, secunda conclusio. ff. de re iudic. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, fallen. 1. limit. 1. sub num. 8. vers. sed aduerte quia ista fallentia. de accusat. & ex Franch. retuli, & secutus sum supra nu. 33. in vltimis verbis.

49 Exemplifica hanc sublimitationem in interlocutoria, quam iudex profert, interponendo secundum decretum; quia illam interlocutoriam, vti prolatam nobili iudicis officio, posse reuocari, scribunt Alex. in d. l. quod iussit. sub num. 37. vers. diligenter nota. Ias. ampl. 7. num. 7. & sub num. 49. vers. septimo quærit. ff. de re iud. Card. Alex. in cap. 60. cum cessante. sub num. 40. vers. sit ergo regula. fall. 2. de appell. & Conrar. in l. vnica, in secunda ratione decidendi, num. 43. vers. intellige tamen. C. si de momen. poss. & quòd ista videatur cōmunis* opinio scribit, impugnando eam, Ias. in d. l. quod iussit. sub num. 34. ibi, sed aduerte. dicens quòd cum habeat vim diffinitiuæ non debet posse reuocari.

50 Declara hanc exemplificationem esse veram in iudice ordinario, secus in delegato, quia is non potest secundum decretum reuocare, Alex. in d. l. quod iussit. num. 19. vers. imò alias. ff. de re iudic.

51 Limita tertio, seu potius exēplifica secundā limitationem positā sup. nu. 38. qn̄ iudex pronuntiat, se esse incōpetentem, quia tunc dicitur finitum eius officium, seu dicitur functus officio suo, & ideo non potest illam pronuntiationem reuocare, Abb. in cap. 60. cum cessante. sub num. 11. & 12. ibi, exemplum. Franch. limit. 2. nu. 11. & Card. Alex. sub num. 40. fallen. 2. de appell. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, sub nu. 9. fallen. 2. col. 7. de accus. Guid. Pap. tract. de appell. q. 80. num. 53. tom. 5. fol. 59. Bar. in repetitione l. 2. ex quacunque. sub num. 13. ff. si quis in ius voc. non ier. & in l. 14. quod iussit. sub num. 9. vers. sed certe ego puto. quem sequuntur omnes*, vt testantur ibidem Ias. num. 25. vers. secundum exemplum. & Rip. num. 16. vers. limita primo. ff. de re iud. quare est limitatio communis.

Ratio secūdum præcitatos Doct. est, quia per hanc interlocutoriam totaliter extinguitur iurisdictio iudicis.

52 Extende primo hanc limitationem, vt in tantum nō possit reuocare, quòd si reuocet, nulliter reuocet, & non sit necesse appellare à reuocatione, sed poterit agi de nullitate dictæ reuocationis, Guid. Pap. in loco citato num. præcedenti.

53 Extende secundo, vt delegatus reuocare non possit etiam de consensu partium, Ias. in d. l. quod iussit. num. 26. vers. istam conclusionem. in fine, ff. de re iud. & ita sentit Franch. in cap. 60. cum cessante. sub num. 11. limit. 2. de appell. si non oscitanter legatur.

54 Extende tertio, vt procedat etiam in interlocutoria, qua pronuntiauit, se esse cōpetētem, quia habet vim diffinitiuæ, & ideo eam reuocare non potest, Ias. in l. 14. quod iussit. sub nu. 25. vers. secundum exemplum. in fine, ibi, eodem modo. ff. de re iud.

Contra istam extensionem, quod enim possit eam reuocare, tenent Bar. in repetitione l. 2. ex quacunque. sub num. 13. versus finem, ibi, si autem iudex pronuntiat se iudicem esse. Ias. sub num. 38. vers. secundo limita quando ipsemet. ibi, an autem iudex. ff. si quis in ius voc. non ier. & firmat Rip. in d. l. 14. quod iussit. num. 26.

55 Sublimita primo eandem limitationem, vt procedat in delegato; qui eam reuocare nō potest, secus est in iudice ordinario, quia is potest eā reuocare, Alex. in l. 14. quod iussit. num. 27. fallen. 12. ff. de re iud. Franch. in cap. 8. ex ratione. num. 82. vers. secundo quæritur. & Card. Alex. num. 48. vers. quinta est quæstio. de appell. idem Frāch. in cap. 60. cum cessante. sub num. 11. limit. 2. vers. secundo aduertē. & Card. Alex. sub num. 40. fallen. 2. & Dec. num. 43. ibi, prædicta limitatio. de appel. & in hac sublimitatione residet Bar. in repetit. l. 2. ex quacūque. sub nu. 13. ff. si quis in ius voc. non ier. dicens, quòd si iurisdicto sibi competit in veritate, potest reuocare, & simpliciter Ias. sub nu. 38. vers. secundo limita quando ipsemet. ibi, an autem iudex. in fine.

Contra hanc sublimitationem, nēpè quod neque ordinarius possit reuocare, vrgēt motiua Alex. vbi supra, quibus non satisfaciūt responsiones Felyni, ideoque in hac cōtraria opinione, citatis etiam pro ea Rom. Mar. Socc. & Bal. videtur residere Ias. in d. l. quod iussit. sub num. 26. vers. istam conclusionem. ff. de re iud. & aduertè quòd lectura Iasonis in libro meo est corrupta, quia illa verba (*reprobat aliter hic*) sunt legēda (*reprobat Alex. hic*) in hac eadem contraria opinione videntur residere Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, sub num. 9. fallen. 2. vers. sed istam fallentiam. de accus. & Rip. in d. l. quod iussit. nu. 18. vers. declara modo, dum hanc vltimo referunt loco.

Non recedo à sublimitatione, tum quia eam defendit Dec. vbi supra, tum quia tenetur * communiter.

56 Infero ex hac sublimitatione, quòd iudex ordinarius potest reuocare interlocutoriam, qua pronuntiauit, causam appellationis esse desertam, Franch. in d. cap. ex ratione. num. 82. & Card. Alex. num. 48. de appell. & scripsi supra sub num. 27.

57 Sublimita secundo, vt procedat si iudex pronuntiauit, se esse incompetentem super negotio principali, quia tunc non potest reuocare, secus si super aliquo dependente à principale, quia nō expirat iudicis officium, Alex. d. l. quod iussit. fallen. 12. nu. 28. vers. item limita. & Rip. num. 19. declar. 3. ff. de re iud. Fely. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, sub num. 9. limit. 3. col. 7. de accus.

58 Infero notabiliter ex ista sublimitatione, quòd si iudex laicus, coram quo discuteretur emergenter articulus filiationis, & in isto articulo veniret discutienda causa matrimonij, & iudex laicus remitteret causam iudici ecclesiastico, posset remissionem reuocare, Rip. vbi supra, dicens, se ita consuluisse.

59 Sublimita tertio, vt non procedat, quando à tali interlocutoria fuit appellatum, quia tunc poterit reuocare, Dec. in cap. 60. cum cessante. sub num. 41. & 42. ibi, ista limitatio procedit. de appell. Ant. de Butr. Abb. Franch. Card. Alex. Felyn. Capic. Lancell. & Socc. quos retuli, & sequutus sū supra nu. 35. & quòd hæc sit * cōmunis testatur, & sequitur, respondēdo contrarijs, Dec. vbi supra, & quòd si sententia interloria sit appellabilis, & sit ab ea appellatum, possit iudex eam reuocare, scribit Bar. in l. 14. quod iussit. num. 12. vers. quæro vtrum. ff. de re iudic. & quòd iudex possit reuocare interlocutoriam, non obstante, quòd ab ea sit appellatum, scribit Franch. in d. cap. cum cessante. not. 6. num. 5. de appell.

Nec obstat, si dicatur, quòd iudex à quo non potest, pendente appellatione, aliquid innouare.

Quia respondeo, quòd potest reuocare grauamen illatum, quia tendit ad faciliorem exitum appellationis, vt refert, & sequitur Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 12. de attent. & innou. appell. pend. limit. 4. princ. num. 7. tom. 5. fol. 363.

Contra hanc sublimitationem titubando tenent Rip. in d. l. quod iussit. sub num. 18. declar. 2. ibi, ista declaratio. & sentiunt Ioan. Calder. Imol. & Alex. quos citaui supra sub num. 55. vers. contra hanc.

Non recedo à sublimitatione, quia est communis, & procedit etiam in delegato, vt notaui supra num. 36. vers. intellige.

60 Sublimita quarto, vt procedat in ordinario, seu delegato, principaliter dato, ad decisionem causæ; secus in executore, accessoriè dato pro executione gratiæ, Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, sub num. 10. limit. 4. col. 8. de accusat. & Rip. in d. l. quod iussit. sub num. 19. declar. 4. ff. de re iudic.

61 Limita quarto candē illationem positam supra num. 13. quando interlocutoria est bis confirmata, quia tunc sicut ab ea non licet amplius appellare, ita etiam non potest reuocari, Abb. in cap. 60. cum cessante. nu. 13. cas. 3. Franch. nu. 12. limit. 3. Card. Alexan. sub nu. 40. fallen. 3. & Dec. num. 45. fallen. 3. de appell. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, fallen. 3. num. 10. col. 8. de accus. Alex. in l. 14. quod iussit. fall. 6. num. 21. & Rip. fallen. 6. num. 25. ff. de re iud. dicēs, quòd hæc limitatio nullum habet dubium.

Neque in hac limitatione intelligo de confirmatione, quam idem iudex, dum partes appellant solet facere per viam repositionis, de qua loquitur Gallesi. ad form. camer. oblig. part. 3. rubr. reliqua de processu. num. 27. & seqq. tom. 6. part. 2. fol. 362. sed intelligo de confirmatione facta per viam appellationis à iudice ad quem.

Ratio

62 Ratio huius limitationis est, quia licet interlocutoria respectu iudicis sit de illo genere sententiarum, quæ non transeunt in rem iudicatam, de quibus sententijs locutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub nu. 131. tamen, quando est bis confirmata, transit in rem iudicatam & quoad partem, & quoad iudicem, Ant. de Butr. in cap. 6. fraternitatis. sub num. 32. vers. nota mirabilem. de frigid. & malef. & Franch. in cap. 60. cum cessante. sub num. 12. limit. 3. de appell.

63 Infero ex hac limitatione, quòd iudex potest bis tantum, & non vltra reuocare interlocutoriam, quia bis tantum potest appellari, Bar. in d. l. quod iussit. num. 17. vers. quæro an iudex. Socc. num. 60. & 61. ff. de re iud. Rebuff. in l. vnica, not. 1. nu. 6. C. de sentent. quæ pro eo &c. fol. 356. hancque esse communē * & magis comm. opin. & Canonistas eam sequi testatur Ias. in d. l. quod iussit. num. 43. vers. quarto quærit. & num. 46. in fine, & ex eo refert Tiraq. in l. bouef. §. hoc sermone. num. 45. vers. at sunt. in fine, ff. de verbo. signif.

Contra istam illationem, & erit secunda opinio; nempè quod iudex possit sæpius, & millies reuocare interlocutoriam, tenuerūt Ang. & alij, quos referunt ijdem Ias. in d. l. quod iussit. sub num. 43. vers. vnde secunda. & Tiraq. d. §. hoc sermone. num. 43. vers. & in hac. hancq. opin. contra illationem seruat Auditor Cameræ, vt recēset Gallef. d. rubr. reliqua. de processu, num. 27. & seqq. & scripsi supra quæst. 17. limit. 47. memb. 1. num. 31.

Contra eandē illationem, & cōtra secundā opinionem; & erit tertia opinio; nēpè q iudex possit semel tantum suam interlocutoriam reuocare; tenuit Petr. de Bexu. in d. l. quod iussit. vt refert ibidem Ias. sub d. nu. 43. vers. tertia fuit. & ex eo Tiraq. d. §. hoc sermone. num. 45. vers. at sunt. hancq. opin. comprobat Ias. in d. l. quod iussit. num. 44. & seqq. dicens, quod est sustentabilis in puncto iuris.

Non recedas ab illatione, à qua, quia est communis, minus videtur recedere ipsemet Ias. d. num. 46. in fine.

64 Extende eandē limitationē, vt procedat etiam quando semel tantum fuit via appellationis confirmata, quia tunc sine noua appellatione non potest amplius reuocari: Vel enim loquimur in iudice à quo, & is non potest, tùm quia reuocatio haberet in se notoriam iniustitiam, cum iam fuerit confirmata, sicut de ea, quæ bis fuerit confirmata, ait Abb. & ex eo refert, & sequitur Felyn. in locis citatis supra num. 61. tùm quia per appellationem, & deuolutionem illius articuli ipse non est amplius iudex in illo articulo, & maximè quia in eo grauauit: imò eo ipso quòd detulit appellationi, seu eo ipso quòd causa est deuoluta, non potest illam reuocare, testibus ijs, quos remissiuè citaui, & sequutus sum infra num. 66. Vel loquimur in iudice ad quem, & is similiter non potest eam reuocare, quia, cum pronuntiauerit in illo articulo, ipse functus est officio suo, & ideo succedunt ea, quæ scripsi supra num. 51. & nu. 30. versus finem, & maximè si confirmauit, quo casu causa de iure communi redit ad iudicem à quo, vt retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 47. mem. 3. num. 19. & consequenter expirauit eius iurisdictio.

65 Sublimitationes quasdam huius limitationis poteris, si placent, videre apud Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo. fall. 3. sub num. 10. de accusat.

66 Limita quinto, quando pars appellat ab interlocutoria, & iudex appellationi defert, quia postquam appellationi detulerit, non potest interlocutoriam reuocare; hanc limitationem, eiusque extensiones, citatis Bar. Socc. Felyn. Maran. & alijs, latè posui supra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 41. & seqq. vers. restringe quinto. ideo hic non repeto.

67 Limita sexto, quando interlocutoria esset executioni demandata, quia tunc iudex nō potest illam reuocare; hāc limitationem, eiusque extensiones posui supra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 58. & seqq. in quibus latè explicatur.

68 Limita septimo, quando iudex, debite requisitus, non daret apostolos; vide supra q. 13. nu. 59. & q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 54. & seqq. in quibus explicatur.

69 Limita octauo, quando iudex ad quem inhibuisset, vide supra q. 17. limit. 47. mēb. 1. nu. 69. & seqq. in quibus explicatur.

70 Limita nono, quando interlocutoria fertur simul cū diffinitiua super negotio principali, quia tunc iudex dicitur functus officio suo, & ideo eam reuocare non potest, Rip. in l. 14. quod iussit. limit. 4. nu. 23. ff. de re iudic.

71 Adde pro declaratione quod scripsi supra q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 35.

72 Reliquas limitationes, seu casus, in quibus iudex non potest interlocutoriam reuocare, non prosequor, tu poteris videre apud Doct. in d. l. quod iussit. ff. de re iudic. & in cap. 60. cum cessante. de appell. vbi Franch. num. 8. & seqq. vers. secundo limita. vsque ad num. 31. posuit quatuordecim limitationes, & Card. Alex. num. 40. congessit vigintiduas fallentias, seu limitationes, & de illis forsan intellexit Socc. in d. l. quod iussit. sub num. 50. vers. secunda conclusio. dum, inquit, possem etiam ponere vigintiduas limitationes; vide etiam Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, de accusat. & vide quæ scripsi supra q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 30. & seqq. & hæc sufficiant circa primum casum, positum supra sub nu. 2.

73 ¶ Capio secundum casum in sententia diffinitiua, positum supra sub d. nu. 2. & in hoc firmo duas regulas, & de secunda scripsi infra num. 109.

Prima igitur regula est, quòd, si nullitas deducitur principaliter, seu simpliciter sine appellatione, prout intentari posse retuli, & sequutus sum supra concl. 3. num. 3. vers. principaliter. poterit ea intentari vel coram eodem iudice ordinario, qui sententiam protulit, vel coram superiore, Bar. in l. 19. si expressim. sub num. 14. ff. de appell. & relat. & in l. 4. si vt proponis. sub num. 3. ibi, ad aliud. C. quom. & quan. iud. ad electionem eius, qui eam intentat, Abb. in cap. 9. in literis. versus finem, num. 6. ibi, aut deducitur nullitas. & Felyn. num. 4. vers. quis dicatur autem. de offic. & potest. iud. deleg. & in cap. 40. per tuas. sub num. 8. de sentent. excomm. Franch. in cap. 63. dilecto. sub num. 65. q. 27. vers. non obstat l. vbi cœptum. & Card. Alex. sub num. 58. q. 8. versus finem, ibi, aut principaliter. de appell. & ita intelligas Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffin. in glos. fuisse & esse. sub num. 7. fol. 410. & de com. opinione testatur, & sequitur Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. num. 7. & 8. fol. 374. & quòd possit iudex ordinarius à quo cognoscere de nullitate scribit Guid. Pap. quem retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 2. in fine, & quòd possit adiri vel ipse ordinarius, qui sententiam tulit, vel eius successor, scribit Franch. supra proximè citatus.

74 Infero ex hac regula, quòd inferior, quamuis sit iudex ordinarius, non potest cognoscere de nullitate sententiæ latæ à suo superiore, Franch. in d. cap. 63. dilecto. num. 68. & 69. q. 28. & Card. Alex. nu. 60. de appell.

Ratio huius illationis est, quia in nullitate venit tractanda rescissio sententiæ, quæ, vt loquendo in restitutione in integrum, retuli, & sequutus sum rem. seq. sub num. 31. vers. ratio. rescindi debet à superiore.

75 Restringe primo hanc illationem, vt non sit vera, quando nullitas est notoria, vel manifesta, apparens per inspectionem ipsius sententiæ, quia tunc nullitas se ipsam demonstrat, & habet vitium patens, ideoque non requiritur solemnis declaratio, & ordinarius posset isto casu cognoscere de nullitate processus, seu sententiæ delegati apostolici, quamuis delegatus apostolicus sit maior quocunque ordinario, Franch. d. cap. dilecto. nu. 70. q. 28. & Card. Alex. sub num. 60. ibi, quod limitabis. & Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. sub nu. 13. vers. & est aduertendum. in fine, fol. 374.

76 Restringe secundo, quando nullitas incidenter opponeretur per viam exceptionis contra executionem sententiæ, quia de ea posset cognoscere is, coram quo opponitur, quamuis sit inferior eo, à quo lata est sententia, Franch. d. cap. dilecto. num. 71. limit. 2. & Card. Alex. sub d. num. 60. ibi, item limitabis. de appell. & quòd de nullitate, quæ opponitur excipiendo, & sic incidenter, cognoscat is, coram quo opponitur, siue sit iudex causę principalis, siue causæ appellationis, scribit Papien. in pract. in form. appell. à sent. diffinit. in glos. fuisse & esse. sub num. 3. & sub num. 7. iunctis simul, fol. 409. & 410.

77 Extende hanc restrictionem, vt procedat etiam si sententia esset matrimonialis, lata à iudice ecclesiastico, quia adhuc iudex secularis posset cognoscere per viā exceptionis de nullitate dictæ sententiæ, Franch. d. cap. dilecto. q. 28. num. 73.

78 Subrestringe has duas restrictiones, hancque extensionem, vt quamuis coram executore sententiæ, latæ à suo superiore, possit nullitas illius sententiæ opponi, tamen ille executor non debet, nec potest pronuntiare super illa nullitate, sed debet huiusmodi incidentem quæstionem remittere ad superiorem, & interim, si ei constet de nullitate, debet in executione supersedere, vt refert, & sequitur Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. num. 2. fol. 375. quare exceptio nullitatis opposita coram inferiore eo, qui senten-

sententiam tulit, non impedit executionem, & ideo si Papa mandet, sententiam latam exequi, & coram executore opponatur, quòd sententia est lata per falsos testes, vel per fraudem, non potest ipse cognoscere, sed debet remittere ad Papam, Contar. in l. vnica, limit. 7. num. 36. & 37. C. si de momen. poss. & adde omnino, quæ retuli, & sequutus sum concl. præced. num. 13. vers. extende quarto.

79 Declara primo nunc eandem regulam positam supra num. 73. vt iudices ordinarij, quos dixi posse cognoscere de nullitate sententiæ diffinitiuæ, & eam vti nullam reuocare, & iterum sententiare, sint hic in Curia Camerarius, Auditor Cameræ, Gubernator Vrbis, Vicarius, Senator, Mareschallus, & Auditor contradictarum, quos idcirco posse eorum sententias nullas reuocare, & ex integro pronuntiare, scribit Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. nu. 18. vers. idcirco. fol. 374.

1 Confirmatur hæc declaratio, quia quòd Auditor contradictarum, & Auditor Cameræ habeant iurisdictionem ordinariam, scribunt Goffr. & Host. in summ. de offic. ordinar. num. 2. Glos. 1. in clem. auditor. de rescrip. Spec. tit. de offic. ordinar. §. 1. sub num. 2. & 3. lib. 1. partic. 1. fol. 39. Vant. vbi supra, & quòd Auditor Cameræ, & Auditor contradictarum sint ordinarij iudices non à se ipsis, sed à Papa substituti, scribit Vestr. in prax. lib. 3. cap. 3. sub num. 4. & quòd Auditor Cameræ habeat iurisdictionem ordinariam, scribunt etiam Glos. in clem. ne romani. §. eo tamen prouiso. in verbo. expirare. de elect. & elect. potest. Franch. in cap. 4. personas. sub num. 7. vers. vltimo quantum. de appell. Mandos. tract. de monitor. q. 44. num. 3. tom. 3. par. 2. fol. 67. & Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. cap. 2. num. 49. fol. 212. & retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap. 22. num. 5. Et quòd Camerarius habeat iurisdictionem ordinariam, scribunt Glos. in d. §. eo tamen prouiso. in verbo. expirare. Hostiens. Spec. & Vant. in locis supra proximè citatis. Et quòd Vicecancellarius habeat iurisdictionem ordinariam, scribunt Hostien. & Spec. vbi supra. Mareschallus quòd habeat iurisdictionem ordinariam, scribunt Glos. in d. §. eo tamen prouiso. in verbo. expirare, Spec. d. tit. de offic. ordinar. §. 1. sub num. 3. Vant. vbi supra, & Vestr. in prax. lib. 2. cap. 14. num. 2. Vicarius Domini Papæ quòd sit ordinarius, scribũt Ant. de Præt. vbi infra, & Vant. Vestr. & Marches. vbi sup. Gubernator Vrbis, & Senator quòd sint iudices ordinarij, scribit Vãt. d. rubr. corã quo possit &c. sub nu. 18. vers. idcirco. & de Gubernatore Vrbis sentit etiã Marches. loco citato. Quòd Præsidentes Cameræ Apostolicæ, Gubernator Vrbis, & Vicarius sint ordinarij iudices, non à se ipsis, sed à Papa substituti, scribit Vestr. d. lib. 3. cap. 3. sub num. 4. & nos de singulis scripsimus supra lib. 1. in eorum distinctis capitibus.

Contra hanc declarationẽ oppono, quia, vt refert Archid. in cap. 15. experientiæ. sub nu. 3. ibi, sed quicquid dicant. 11. q. 1. Papa VIII. publicè interlocutus fuit, quòd in Curia Romana nullus est ordinarius, nisi Papa, & licet Archid. non dicat nomen illius Papæ, tamen fuit Bonifatius VIII. vt dicunt Glos. 1. in clemen. 3. auditor. de rescrip. & Staph. & Gomes. infra citati; hancque opinionẽ Archidiaconi sequuntur Ant. de Præt. tract. de iurisd. episc. cap. 6. num. 47. tom. 13. par. 2. fol. 367. Granut. theor. 21. ordinarium. num. 14. Marches. qui posset forsan videri inconstanter loquutus d. cap. 2. num. 47. versus finem, fol. 212. & Staph. tract. de signat. liter. iustit. in princ. seu præludio, sub num. 7. & 8. fol. 268. in impressis Romæ de anno 1587. Gomes. in compen. vtriusque signat. vers. prima quia propter. fol. 506. & 507. & quòd in dubio, si aliud non appareat, vera sit hæc Archidiaconi opinio, quia hæc plus consistunt in facto, quàm in iure, scribit Card. quem refert, & sequitur Staph. sub d. num. 7.

Comprobatur hæc opinio contraria, quia ille dicitur iudex ordinarius, qui habet certam administrationẽ respectu territorij, sed præfati iudices Romanæ Cur. deputantur personis: ergo non sunt iudices ordinarij, Staph. d. tract. de signat. liter. in præludio, num. 8. fol. 278.

Non recedas à declaratione, quia, quicquid possit dici disputando, in facto reputantur ordinarij.

80 Declara secundo, vt ordinarij dicantur Primates, Archiepiscopi, Episcopi, & similes, habentes in ecclesiasticis iurisdictionem ordinariam à Papa, Spec. tit. de offic. ordin. §. 1. num. 1. lib. 1. partic. 1. fol. 39. & Primates, & Patriarchæ non differunt, nisi quantum ad sonum vocis, Hostien. in summ. tit. de

de offic. ordin. sub num. 2. vers. quis possit constituere ordinarium.

81 Declara tertio, vt Duces, Marchiones, Comites, & similes, qui habēt iurisdictionē vnius Prouinciæ, vel loci ab Imperatore, dicantur iudices ordinarij, Spec. citatus num. præcedenti.

82 Declara quarto, vt Episcopus, & Vicarius non reputentur duo ordinarij, sed vnus ordinarius; ideoq. vnus poterit cognoscere nullitatem sententiæ, latæ ab altero, Franch. in cap. 63. dilecto. q. 28. num. 72. de appell. vnde Episcopus restituit aduersus sententiam, latam à Vicario, vt retuli, & sequutus sum rem. seq. num. 33. vers. subdeclara secundo, & è contra secundum aliquos, quos citaui eod. rem. seq. nu. 34. in fine.

83 Declara quinto similiter, vt successor, & prædecessor reputentur vnus iudex, ideoq. successor restituit aduersus sententiam, latā à prædecessore, vt ex Spec. retuli, & sequutus sum remed. seq. num. 32. vers. subdeclara primo.

84 Declara sexto, superiorem, coram quo potest intentari nullitas principaliter de per se absq; appellatione, dici eū, qui habet omnimodam iurisdictionem, & non limitatam, Felyn. in cap. 9. in literis. versus finem, vers. ad dictum. de offic. & potest. iud. deleg. & Vant. tract. nullit. rubr. corā quo possit &c. num. 20. vers. insuper. fol. 375. quare, lata sententia ab Episcopo, potest illius sententiæ nullitas principaliter deduci coram Papa, seu coram Legato, vt declarat Card. Alex. in cap. 63. dilecto. num. 58. versus finem, ibi, ideo archiepiscopus. de appell. & sentiūt apertè Franch. & idem Felyn. citati num. seq. & probatur ex textu in cap. 1. de offic. leg. vbi habetur, quod etsi Archiepiscopus Cantauriensis non poterat metropolico iure audire causas de episcopatibus, nisi ad eū per appellationem deferrentur; tamen quia etiam legationis iure præerat, poterat legationis obtentu vniuersas causas Prouinciæ per appellationem, vel querimoniam in sua audientia introductas cognoscere. Et quod dico de Papa, seu Legato, qui eius vices gerit in Prouincia, suæ legationi commissa; idē dico de quolibet alio Principe supremo, Vant. vbi supra.

85 Secus est, si is superior habeat limitatam, ac restrictam iurisdictionem ad causas appellationum, quia is non poterit cognoscere de nullitate sententiæ principaliter deductæ; vnde Archiepiscopus, qui habet iurisdictionem limitatam solum in causis appellationum, non potest sine appellatione cognoscere de nullitate sententiæ, latæ ab Episcopo, Franch. in cap. 1. §. post hæc. sub num. 7. vers. sed aduerte. de appell. in 6. & in cap. 63. dilecto. sub num. 67. vers. secundus casus. de appell. dicens, quòd non potest adiri Archiepiscopus per viam querelæ, seu nullitatis sententiæ Episcopi, & ibidē Card. Alex. num. 58. versus finem, & Felyn. in cap. 9. in literis. versus finem, vers. secundus casus est. de offic. & potest. iud. deleg. & quòd iudex appellationum, qui nō potest adiri per viā querelæ, sed solum per viam appellationis, non possit cognoscere de causa nullitatis principaliter intētatæ, prætermisso appellationis articulo, scribit Rip. in l. 14. qd̄ iussit. sub num. 69. ff. de re iudic. & hanc esse magis communem * opin. testatur, & sequitur Vant. d. rubr. coram quo possit &c. num. 20. vers. insuper. versus finem, fol. 375. & quòd habeat iurisdictionem limitatam, dixi supra quæst. 17. limit. 47. memb. 3. nu. 7.

Hinc est, quòd statuta, seu nouæ reformationes statutorum Vrbis lib. 1. cap. 166. Capitaneo appellationum dant expresse iurisdictionem cognoscendi causas nullitatum, quia sentiebant, quòd de iure communi, vti iudex appellationum, non erat iudex nullitatum, quæ principaliter intentantur.

Contra istam declarationem in secunda parte tenent Abb. in d. cap. in literis. in fine, de offic. & potest. iudic. deleg. & Felyn. sibimet contrarius, qui eum refert, & sequitur in cap. 40. per tuas. versus finem, de sent. excomm. & Abbati videtur adhęrere Franch. in cap. 63. dilecto. q. 10. sub num. 24. de appellat.

Ratio, qua mouetur Abb. est, qa remediū nullitatis est æquipollens remedio appellationis, & vt, remouendo motiuum contrarium, inquit Felyn. vbi supra, licet Archiepiscopus non possit adiri via querelæ, potest tamen adiri via nullitatis, quare non tenet consequentia à querela ad nullitatem; in multis enim casibus subleuat querela, in quibus non subleuabit nullitas.

Non recedas à declaratione, tum quia est communis, tum quia ratio Abbatis non cōcludit, & contra eum tenet in specie idem Franch. in d. cap. 63. dilecto. sub nu. 67. vers. secundus casus. & Fely. est sibimet contrarius non solum in dicto, vt dixi, sed etiam in ratio-

ratione; nam in cap.in literis.prout eum retuli, & sequutus sum infra rem.3. num. 31. scribit,paria esse dicere de nullitate,vel adire per viam querelæ : dixi, quòd ratio Abbatis non concludit : nunc hoc dictum ostẽdo,quia appellatio est remedium separatum à nullitate,& differt ab ea in pluribus, & primo, quia appellatio potest interponi solum infra decem dies,& interposita impedit executionẽ : at nullitas potest interponi etiam post lapsos decem dies, & interposita non impedit executionem, testibus ijs, quos retuli, & sequutus sum supra concl. 4. & 5. vtrobique num. 1. & ideò non æquipollet : nam etiam restitutio in integrum posset secundum doctrinam Abbatis dici remedium æquipollens appellationi,quia tendit ad eundem finem,ad quem tendit appellatio, & solet impedire executionem, & tamen non valet consequentia à nullitate ad restitutionem,teste eodem Abb. quem retuli remed. seq. num.61. vers. ad secundum. dum scribit, quòd Archiepiscopus non potest restituere in integrum aduersus sentententiam Episcopi, quia non potest Archiepiscopus adiri,nisi per viam appellationis.

86 Declara septimo,dum dixi, nullitatem posse intentari electiuè, vel corã eodẽ iudice ordinario, qui sententiam tulit, vel coram superiore, esse veram in nullitate, quæ intentatur principaliter,seu simpliciter,prout loquuntur Bar. Abb. Fely. Card. Alex. & Vant. citati supra in conclusione,num.73.& Mysing.citatus num.seq.

87 Secus si nullitas veniat incidenter,vt puta, quia petam,iterum sententiari, & reformari sententiam ex eisdem actis,habita prima pro nulla, quia isto casu cognoscet idem iudex,qui sententiam tulit, & non superior, Bar.in l.19.si expressim.sub num.14.ibi,ego dico.ff.de appell. quem referunt, & sequuntur Abb. in cap. 9. in literis.num. 5. ibi,sed ipse bar.de offic.& potest.iud.deleg.Franch. in cap.63.dilecto.sub nu.65.q. 27. vers. sed certè.ibi, non obstat l.vbi cœptum.& Card. Alex.sub num. 58.versus finem, ibi, vnde bar.de appel.& Mysing.in sing.obseru.cent. 5.obseru.92.illud.num.5. & 6.dicens, quòd si prætendens sententiam nullam, petat principaliter eam reformari ex eisdem actis,habita prima pro nulla, iudex,qui sententiam tulit,debet cognoscere,ex quò principaliter agitur de reformatione,& incidenter de nullitate: & quòd hæc sit distinctio, quæ communiter * tenetur, testãtur,& sequuntur Felyn.in cap.40. per tuas. sub nu.8.ibi,sed est alia distinctio.de sent. excommun. & Vant. tract. null.rub. coram quo possit &c. nu. 7. vers.si tractabimus.fol.374.

Cõtra hanc declarationem, & præsertim cõtra secundã partẽ videtur tenere idẽ Bar. in l.4.si vt ꝓponis.nu.3. versus finẽ,C.quo. & quan.iud.&c. dicens,qñque sibi placuisse opinionem ; quòd ; si petatur, pronuntiari sententiam nullam, & iterum iudicari, debeat id peti corã eodẽ iudice : at modo,inquit, cum diligenter inspexerim, non videtur mihi forte verum, & puto, inquit, quòd indistinctè possit adiri superior, vt pronuntiet sententiam nullam, & iterum iudicet.

Tu,latius explicando,præmitte, qđ quinque modis potest dici de nullitate, quos quinque modos habes supra concl.3. nu. 2. hoc præmisso, cõcludo, in illis primis tribus modis, quos habes d.concl. 3.num.2. nullitatem,ex quò habet annexionem, & dependentiam cum appellatione, cognoscendam esse corã iudice appellationis, quia illa nullitas deuoluit, sicut ipsa appellatio, Franch. in cap.63.dilecto.num.149.q.54.de appell. quare si deducatur nullitas cum appellatione,dicendo (appello, quia sententia est nulla) iudex appellationis habet cognoscere de nullitate, & non ipse iudex ordinarius,qui tulit sententiam, Franch.d.cap.dilecto. q.9.num.19.& sub d.num.149.q.54. Guid.Pap.tract. de appell. q.46.num.37. & q.82.num.54. fol.59. & Contar.in l.vnica, limit.7.num.21.C.si de momen.poss.& multò magis si appellarem simpliciter à sententia, quia tunc etsi in illa appellatione contineatur accessoriè, & incidenter nullitas, tamen appellatio deuoluit cognitionem omnimodam, & sic etiam nullitatem ad iudicem appellationis, etiam si ille iudex appellationis haberet limitatam iurisdictionem, prout habet Archiepiscopus,Franch. in cap. 1.§.post hæc.sub num.7. vers. sed aduerte. de appell. in 6. In penultimo autem modo, quando deducitur principaliter, & de per se concludo,eam posse cognosci,vel ab ordinariomet, qui sententiã tulit, vel à superiore, vt sentiunt Bar.& alij citati supra nu. 86. & Frãch.sub d.nu.149. In vltimo verò modo, quando deducitur per viã exceptionis concludo, quòd potest cognosci coram quocumque ageretur de executione sententiæ, & sic coram eodem, & coram alio, etiam si sit in-

sit inferior, vt retuli, & sequutus sum supra num. 9. & 76. Addo alium modum, quando nullitas deducitur incidenter, petendo principaliter, sententiam reformari ex eisdem, quia sententia lata est nulla, vt latius scripsi supra concl. 3. num. 18. & in isto modo concludo, de nullitate agendum esse coram eodem iudice, qui tulit sententiam, vt dixi hoc num. vers. secus.

Tempera nunc, quod dixi, non iudicem ordinarium, qui tulit sententiam, sed iudicem appellationis cogniturum esse nullitatem, deductam inhærenter appellationi sub formula (appello, quia sententia est nulla) seu (dico sententiam nullam, & si qua est, appello) vt non procedat hoc, quando appellatus renuntiaret sententiæ nullæ, inuito etiam appellante, & peteret, ex eisdem actis sententiam iterum ferri per ordinariũ, qui eam tulit; quia isto casu posset ordinarius iterum sententiare, & appellans non posset contradicere, quia habet, quod quærebat; volebat enim, declarari sententiam nullam, & ita iudex à quo fecit, reassumendo causam in eo statu, in quo eam dimisit, Feder. de Senis cons. 243. si à sententia. & latius Franch. in d. cap. 63. dilecto. num. 124. q. 41. de appell.

88 Declara octauo, vt non procedat in nullitate aduersus sententiam, latam ad aperiendum testamentum, seu mittendum hæredem in possessionem ex testamento scripto, quia de eius nullitate potest dici solum coram eodem iudice, Paul. de Castr. in l. 6. quisquis. C. quor. appel. non recip.

89 Declara nono eandem regulam, dum dixi, nullitatem posse proponi, vel coram eodem iudice, vel coram superiore, esse veram, quando in sententia, de cuius nullitate agitur, non versantur sordes, aut malitia, & iniquitas iudicis; secus si versentur, quia, quando sententia est nulla propter iniquitatem, seu turpitudinem iudicis, indistinctè agendum est de nullitate coram superiore, Bar. in sæpè citata l. si expressim. sub num. 14. ibi, aut sententia est nulla. ff. de appell. Franch. in cap. 63. dilecto. num. 65. q. 27. vers. sed certe. & Card. Alex. sub num. 58. ibi, vnde iac. butr. q. 8. de appell. Felyn. in cap. 9. in literis. sub num. 5. vers. quarta declaratio. de off. & potest. iud. deleg. & clarius in cap. 40. per tuas. num. 8. ibi, & difficultas. de sent. excommun. & Vant. tract. null. rubr. coram quo possit &c. num. 10. & 11. vers. & quod iudex. fol. 374. & licet Abb. in d. cap. in literis. sub num. 4. dicat, hanc distinctionem non esse communiter traditam à legistis; tamen, quicquid tunc temporis esset, hodie ita cõmuniter scribunt, & qui tunc temporis non scripserunt, vel non scribunt, omittunt, sed non negant.

Ratio secundum Franch. in d. cap. 63. dilecto. num. 67. vers. hoc præmisso. est, quia vitium iudicis transfert iurisdictionem in suum superiorem: vel, vt ait Vant. vbi supra, quia non est verisimile, quòd idem iudex pronuntiet, ac declaret id, in quo versatur sua turpitudo, & propterea non debet suæ iniquitatis cognitor fieri, sed debet iri ad superiorem: vel secundum Card. Alex. vbi supra, quia licet iudex possit cognoscere de exceptione opposita contra iurisdictionem suam; tamen non potest cognoscere de exceptione, quæ sigillat personam iudicis, ita quòd iurisdictionem non habeat, puta de exceptione infamiæ, vel excommunicationis, & similium, de quibus nos loquuti sumus supra lib. 1. cap. 101. num. 29.

Sed an hæc iurisdictio cognoscendi de nullitate transferatur in superiorem, qui non potest adiri via querelæ, sed solum via appellationis, qualis est Archiepiscopus, Franch. supra citatus titubat.

90 Declara decimo, restringendo eandem regulam, vt procedat in iudice ordinario, prout loquitur ipsa conclusio, & loquuntur Bar. in l. 19. si expressim. sub num. 14. ff. de appell. & relat. Abb. in cap. 9. in literis. num. 6. iuncto num. 4. ibi, in ordinario dicit. & Felyn. num. 4. iuncto num. 3. vers. quid de ordinario. de offic. & potest. iud. deleg. Card. Alex. in cap. 63. dilecto. sub nu. 58. q. 8. versus finem, ibi, aut principaliter. de appell. & Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. num. 7. & 8. fol. 374.

91 Secus est in iudice delegato, quia is postquam diffinitiuam tulit sententiam dicitur functus officio suo, siue benè, siue malè pronuntiauerit; & ideo de validitate, vel inualiditate, aut nullitate sententiæ amplius iudicare, vel cognoscere non potest, l. 4. si vt proponis. & ibi Bar. num. 1. & 3. Bal. num. 7. & 8. & Salyc. sub num. 3. C. quom. & quan. iud. Innoc. in cap. 1. de sentent. & re iud. Bar. in d. l. 19. si expressim. nu. 14. vers. quæro coram. ff. de appell. & relat. Franch. in cap. 63. dilecto. num. 64. q. 27. & Card. Alex. sub nu. 58. q. 8. de appel. Fely. in cap. 17. qualiter

liter & quando. il 1. fall. 8. num. 38. de accuſ. Vant. tract. nullit. rubr. coram quo poſſit &c. nu. 14. verſ. ſi autem iudex. fol. 374. & quòd hæc ſit cõcluſio, ponit Rip. in l. 14. qđ iuſſit. nu. 63. ff. de re iudic. Myſing. in ſing. obſeru. cent. 5. obſeru. 92. illud. num. 7. Et quòd iudex delegatus ad vnam cauſam non poſſit ſententiam à ſe latam reuocare, quamuis ſit notoriè nulla, retuli, & ſequutus ſum ſupra lib. 1. cap. 97. num. 190. & quòd, ſi inutiliter iudicauerit, non poſſit iterum iudicare, ſcribit Tiraq. in l. boues. §. hoc ſermone. in limitationibus, declar. 4. num. 40. ff. de verb. ſignif. fol. 229.

92 Amplia primo hanc declarationem in ſecunda parte, vt procedat etiam in eo, qui habet iuriſdictionem ordinariam in cognoſcẽdo, & delegatam in definiẽdo, qualis eſt Auditor Rotæ, Rip. in d. l. quod iuſſit. ſub num. 63. ff. de re iud. & quòd Auditores Rotæ habeant iuriſdictionem ordinariam in procedendo, & delegatam in definiendo, ideoque ſuas ſententias diffinitiuas reformare non poſſint, quamuis nulliter ſententiauerint, retuli, & ſequutus ſum ſupra lib. 1. cap. 26. ſub num. 3.

93 Amplia ſecundo, vt habeat locum etiam in delegato Principis, quia is non poteſt reuocare ſententiam, quam nulliter protulit, Felyn. in cap. 9. in literis. fallen. 1. verſ. contrarium. ſub num. 1. de offic. & poteſt. iudic. deleg. & in cap. 17. qualiter & qñ. il 1. ſub num. 39. verſ. ſed aduerte. de accuſ. & hanc * eſſe communem * opin. reprobata opinione Angeli, teſtatur, & ſequitur Rip. in d. l. quod iuſſit. ſub num. 63. ampl. 2. ff. de re iud. & de * cõmuni * teſtatur etiam Dec. in d. cap. 9. in literis. fallen. 1. ſub num. 14.

94 Contra hanc ampliationẽ tenent Ang. in l. 55. iudex. nũ. 6. ff. de re iud. Boer. deciſ. 6. iudex delegatus. nu. 3. & ſeqq. quẽ refert, & ſequi videtur Vant. tract. null. rubr. coram quo poſſit &c. ſub num. 14. verſ. quod intellige. in fine, fol. 374. hancq; opinionem videri benigniorem, & ſecundum eam fuiſſe iudicatũ, teſtatur Boer. d. deciſ. 6. nu. 6. eamq; que conatur tueri Dec. d. cap. in literis. num. 15. & ſeqq.

Non diſcedo ab ampliatione, quæ eſt communis.

95 Explica eãdem declarationem, hãſq; duas ampliationes, vt de nullitate ſnæ delegati debeat cognoſcere ſuperior, Bar. in l. 19. ſi expreſſim. num. 14. verſ. quæro coram quo iudice. ff. de appell. & relat. & quòd debeat cognoſcere delegans, & non delegatus, ſcribit Card. Alexan. in cap. 63. dilecto. ſub nu. 58. q. 8. de appell. & quòd eundũ ſit ad iudicem delegantem, vel alium ſuperiorem iudicem, ſcribit Vant. tract. nullit. rubr. coram quo poſſit &c. num. 14. verſ. ſi autem iudex. fol. 374.

96 Amplia tertio, vt habeat locum etiam in arbitro, quia ſi nullam tulerit ſententiam, dicitur functus officio ſuo; & ideo iterum pronuntiare nõ poteſt, Lanfran. de Orian. tract. de arbitr. diuiſ. 7. q. 1. ſub nu. 2. tom. 3. par. 1. fol. 215. quem & alios, teſtando etiam de * communi * opinione, refert, & ſequitur Dec. in cap. 9. in literis. fallen. 3. ſub num. 26. de offic. deleg.

97 Contra iſtam ampliationem, loquendo in arbitris ex neceſſitate legis, ſeu ſtatuti, facit, quia eiuſmodi arbiter dicitur iudex ordinarius, Blanc. tract. de compromiſſ. q. 9. princip. de ſent. &c. ſub num. 90. verſ. dicas. fol. 202. & ex eod. Blanc. & Surd. retuli, & ſequutus ſum lib. præced. cap. 2. ſub num. 5. & 6. At iudex ordinarius poteſt iterum pronuntiare, vt retuli, & ſequutus ſum infra nu. 109. ergo &c.

98 Retenta ampliatione.

Reſtringe eam, vt non procedat in arbitratore, quia is poteſt ſuam ſententiam, quæ ſit ipſo iure nulla, corrigere, denuo ſententiando; ſecus ſi non ſit ipſo iure nulla, ſed veniat annullanda ope exceptionis, quia tunc non poſſet, Lanfr. de Orian. d. diuiſ. 7. q. 1. ſub num. 2. fol. 215.

99 Limita primo nunc eandem declarationem in ſecunda parte, vt non procedat in delegato ad vniuerſitatem cauſarum, quia is poteſt reuocare ſententiam nullam, cum æquiparetur ordinario, Bal. in l. 4. ſi vt proponis. num. 13. verſ. quæro quid ſi eſt delegatus. & Salyc. ſub num. 3. verſ. quæro igitur. C. quom. & quand. iud. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il 1. num. 40. verſ. ſecundus caſus. de accuſ. & in cap. 9. in literis. ſub num. 1. fallen. 2. de offic. & poteſt. iud. deleg. Vant. tract. nullit. rub. coram quo poſſit &c. nu. 17. verſ. cæteri. fol. 374. Rip. in l. 14. quod iuſſit. num. 64. verſ. fallit primo. ff. de re iud. & ſcripſi ſupra lib. 1. cap. 66. ſub num. 7. & cap. 97. num. 188.

Contra iſtam limitationem motiuat, & non determinat poſt Imol. quẽ citat Dec. in d. cap. 9. in literis. fallen. 2. ſub nu. 18. vſq; ad nu.

ad num. 21. de offic. & potest. iud. deleg.

Non recedas à sublimitatione.

100 Limita secundo in delegato, qui nulliter iudicauit per errorem facti, quia is potest sententiam reuocare, & iterum sententiare secundum doctrinam, quam tradit Innoc. in cap. 1. de sent. & re iud. dicens, quòd si delegatus, cui mandata est prouisio, prouidit alicui de prębenda non vacante, credens ignoranter, probabili errore ductus, eam vacare, poterit iterum prouidere; secus, inquit, est si prouidit de præbenda, quæ de iure verè vacabat, sed non de facto, quia eam alius occupauerat de facto, & prouisus, execrans lites, noluit eam acceptare, quia delegatus dicitur functus officio suo, & ideo non potest vlterius prouidere, & Innocentij sequaces adducit Tiraq. in l. boues. §. hoc sermone. limit. 1. num. 41. vers. sed quod dictum est. fol. 230. quasi Innocen. sic eius doctrina à nobis explicata, dixerit, delegatum posse iterū facere, si error nullum reddat id, quod ipse fecit, secus si error non reddat nullum.

Contra istam limitationem; nēpè quod delegatus non possit reuocare sententiam, quam nulliter tulit, quamuis errauerit vel in facto, vel in iure; tenent ipsemet Innoc. in cap. 9. in literis. num. 2. vers. si autem sit delegatus. de offic. & potest. iud. deleg. & alij, quos refert, & sequitur Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, cas. 4. num. 45. vers. sed aduerte. de accus. hancque opin. tenet etiam Bal. in l. 4. si vt proponis. sub nu. 11. vers. opponitur & videtur. C. quom. & quand. iud. quem ibidem refert, & sequitur Salyc. num. 5. & vtrumque refert, & sequitur Rip. in l. 14. quod iussit. sub nu. 65. fall. 2. ff. de re iudic. vbi respondet ad Innocen. supra allegatum. & quòd hæc opinio contraria sit verior, testatur, & sequitur Felyn. in d. cap. 9. in literis. fallen. 4. sub num. 2. de offic. & potest. iud. deleg. hancque contrariam opinionem, nimirum quòd in sententijs, alijsque iudicialibus actibus, siue sit erratum in facto, siue in iure, non toleretur reuocatio, sequutus videtur Tiraq. in d. §. hoc sermone. limit. 1. num. 42. & limit. 21. num. 6. vers. quid quod sunt. fol. 243.

Quid dicendum?

Respondeo, vtramq. opin. esse veram in casu suo, quia alius est casus, de quo Innoc. loquitur in d. cap. 1. & alius est, de quo loquitur in d. cap. in literis, quare malè Bal. & eius sequaces adducunt Innocentium pro ista secunda limitatione; loquitur enim Innoc. in delegato ad prouidendum de beneficio, sicque in extraiudicialibus, respicientibus gratiam, sicut aduertunt Felyn. Rip. & alij; at, cum loquitur de sententijs in d. cap. in literis. apertè tenet, delegatum non posse iterum sententiare, quare & Felyn. in d. cap. in literis. num. 2. ex his duobus casibus format diuersas fallentias, videlicet quartam, & octauam.

101 Retenta hac contraria opinione.

Infero, quòd licet delegatus condemnet reum, credens, eum fuisse citatum, & in hoc erret, quia non fuerit citatus, tamen non potest vlterius condemnationem reuocare, Bald. Salyc. & Rip. in locis proximè citatis num. præcedenti vers. contra.

102 Limita tertio, vt non procedat quando delegatus protulit sententiam contra formā rescripti, seu mandati, quia tunc nō dicitur functus officio suo, & ideo poterit iterum sententiare, Cyn. in l. 4. si vt proponis. sub num. 1. Bal. num. 11. vers. opponitur & videtur. C. quom. & quan. iud. Abb. in cap. 9. in literis. sub num. 4. ibi, ego putarem. de offic. & potest. iudic. deleg. Franch. in cap. 63. dilecto. sub num. 64. q. 27. ibi, tu intellige. de appell. & sentit Vant. tract. nullit. rubr. coram quo possit &c. sub num. 14. vers. quod intellige. fol. 374. & plures alios congessit Tiraq. in l. boues. §. hoc sermone. limit. 1. sub nu. 51. vers. declara septimo. & nu. 52. vers. & ita quidē. ff. de verb. sign. & esse cōmunē * opinionē testātur, & sequūtur Card. Alex. d. cap. 63. dilecto. num. 58. q. 8. Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, cas. 3. num. 41. & 43. vers. sed tamen. de accusat. & in cap. 9. in literis. fallen. 3. sub num. 1. vers. pro ista ratione. ibi, sed dicatis sic. de offic. & potest. iud. deleg. & esse communem * testatur, sed non sequitur Rip. in l. 14. quod iussit. fall. 3. nu. 66. ff. de re iud.

103 Confirmatur hæc limitatio, quia etiam arbiter, qui laudum, seu sententiam protulit contra formam compromissi, potest iterum pronuntiare l. 25. quid tamen. in princ. ff. de recept. arbitr. *nam si de omnibus, poterit mutare, non dum enim dixit sententiam*, Abb. Franch. & Card. Alex. supra pro proximè citati, Felyn. in d. cap. 17. qualiter & quando. il primo. cas. 3. num. 41. de accusat. & Tiraq. in l. bouesl. §. hoc sermone. limit. 1. sub num. 51. vers. declara septimo. ff. de verb. signif. fol. 231.

Contra

Contra hanc limitationem motiuat, non determinando, Dec. in cap. 9. in literis. fall. 3. num. 22. & seqq. de offic. & potest. iud. deleg. dicens, probabilem videri opinionem eorum, qui tenent, non procedere æquiparationem ab arbitrio ad iudicem, adducendo multas differentias, seu rationes differentiæ; contra eandem limitationem, nouum adducendo motiuum, & respondendo motiuis Decij, insurgit, sed sine certa determinatione Rip. in d. l. quod iussit. fallen. 3. sub num. 66.

104 Retenta limitatione, à qua non discedas. Exemplifica primo eam, quando rescriptum, seu commissio mandat, vt iudex, cui delegatur causa, cognoscat de omnibus simul, & is non iudicat de omnibus simul; quo casu dicitur iudicare, non seruata forma mandati, vt, loquendo in arbitro dicit textus, cuius verba retuli num. præceden. & scribit Salyc. in l. 4. si vt proponis. oppos. 4. sub nu. 3. C. quom. & quand. iud.

105 Intellige primo eandẽ limitationem, vt procedat qñ euidenter ex ipsius sententiæ tenore apparet, sententiam esse datam contra formam mandati, vt in casu adductæ exemplificationis; secus si non appareat euidenter ex tenore ipsius sententiæ, quia tunc non dicitur lata contra formam rescripti, & consequenter non potest delegatus eam reuocare.

Probatur hæc intelligentia, quia alias sequerentur duo absurda: Primum, quòd cõmuniter sententia iniusta delegati esset ipso iure nulla, quia communiter Papa, delegando causam, rescribit cum clausula (*& iustitiam faciat*) vt notaui lib. præced. cap. 2. num. 465. ergo sententia data à delegato diceretur contra formam mandati, & consequenter esset ipso iure nulla eo ipso, quòd esset iniusta, sicut ratiocinabatur Dominus Ottonis Cardinalis Portuensis, cuius opinionem improbat Felyn. in cap. 9. in literis. fallen. 3. sub num. 1. vers. pro ista ratione. de offic. & potest. iud. deleg. & in cap. 17. qualiter & quando. il primo, fallen. 8. cas. 3. num. 42. vers. sed tamen aduerte. de accusat. Secundum absurdum esset, quòd delegatus posset iterum pronuntiare.

106 Intellige secundo, vt non sufficiat, euidenter ex tenore ipsius sententiæ apparere sententiam latam esse contra formam rescripti, sed requitur etiam ꝙ sit lata contra formam substantialem mandati, & studiosè mandatam, alias si illa forma respiceret ius, & fauorem litigantium, & ipsi, seu alter eorum, videns inordinatè procedi, non excipit, & non appellat, processus, & sententia tenet secundum doctrinam, quam dat Innoc. in cap. 21. prudentiam. sub nu. 9. vers. & ideo dicimus. de offic. & potest. iud. deleg. quem refert, & sequitur Felyn. in cap. 17. qualiter & quando. il primo, fall. 8. cas. 3. in fine, vers. non obstat. sub num. 43. de accusat.

107 Comprobatur hæc intelligentia, quia licet sententia lata in causa proprietatis, non terminata prius causa spolij, dicatur lata contra formam iuris; tamen si spoliatus non exceperit, & non appellauerit, processus, & sententia tenent, vt latè retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 127.

108 Limita quarto, vt non procedat, quando iudex delegatus non iudicauit super toto, sicque nõ est perfectè functus officio suo, quia tunc illud, quod nulliter pronuntiauit, potest reuocare, & iterum pronuntiare, Bar. in l. 4. si vt proponis. num. 3. C. quom. & quan. iud. & Mysing. in sing. obseru. cent. 5. obser. 92. illud. sub num. 7.

An iudex delegatus, qui detulit appellationi, possit reuocare grauamen, & alia attentata pendente appellatione, vide supra quæst. 3. num. 38. vers. restringe. iunctis, nu. præcedentibus. 36. & 37.

Adde, si placet, vndecimam declarationẽ, quando instantia est perempta, quo casu posse adiri iudicem superiorem super nullitate, et incidenter deducta, de qua locutus sum supra nu. 87. scribit Franch. in cap. 63. dilecto. sub num. 65. q. 27. vers. tu limita. de appell. dicens, quòd isto casu non obstabit l. vbi cœptum.

Et hæc de prima regula posita supra num. 73.

109 Secunda regula est, quòd superior, qui fit aditus super nullitate sententiæ, poterit non solum cognoscere nullitatem sententiæ diffinitiuæ, sed vbi cognouerit, quòd sententia est nulla, poterit eam reformare, seu aliam ferre, & iterum pronuntiare, Bar. in l. 19. si expressim. sub num. 14. & 15. ff. de appell. & relat. & in l. 4. si vt proponis. num. 3. in fine, C. quom. & quand. iud. Abb. in cap. 9. in literis. versus finem, sub num. 6. & Felyn. num. 4. vers. quis dicatur. de offic. & potest. iud. deleg. & in cap. 40. per tuas. sub

num.

num.8.de sent. excomm. & est opinio communis *, vt retuli, & sequutus sum supra q. 11.num.122.extens.5.

Ratio est, quia sicut appellatio deuoluit totam causam ad superiorem adeo, quòd ipse potest sententiam reformare, ita etiam nullitas principaliter intentata deuoluit totam causam adeo, quòd iudex nullitatis potest primam sententiam reformare, Bar. Abb.& Felyn.in locis supra proximè citatis.

Amplia primo hanc regulam, vt etiam ipsemet iudex ordinarius, aditus super nullitate suæ sententiæ, possit eam non solum reformare,& reuocare,sed possit contrariam ferre; quare si primo tulerit condemnatoriam, poterit postea ferre absolutoriam, Felyn.in cap. 9. in literis. sub num. 5. declar. 2.de offic. & potest.iud.deleg. & in cap.17. qualiter & quando.num.37.fall.8.de accus. & Tiraq.in l.boues.§.hoc sermone.limit.1. declar.4.nu.40.ff.de verb.signif.fol. 229.& quòd iudex ordinarius possit tam ante decem dies, quàm postea reuocare sententiam nullam à se latam, retuli, & sequutus sum supra lib.1.cap.97.num.187.

Amplia secundo, vt procedat etiam in delegato, cui Princeps delegauerit causam nullitatis sẽtẽtiæ ab alio latæ, quia is etiã, cognito, quòd sententia est nulla, poterit procedere in negotio principali, & aliam ferre sententiam: Rationes huius ampliationes sunt plures. Prima ratio est,quia nullitas principaliter intentata coram iudice superiore, qui possit adiri via querelæ, deuoluit totam causam,sicut deuoluit appellatio,vt dixi nu.præced. vers.ratio. ergo cum ad Principem, qui potest adiri via querelæ,sit deuoluta tota causa, & is causam nullitatis deleget, intelligitur delegasse totam causam;quia idem dicimus,quando ad eum est deuoluta causa per viam appellationis, & is delegat causam appellationis. Secunda ratio est,quia delegatus Papæ potest cognoscere sicut posset ipse Papa, vt ex Franch. retuli supra q.17.limit.47.memb.3. sub nu. 12. versus finem, vers. contra. Tertia ratio est, quia sic videmus in causa restitutionis in integrum; nã ea delegata, iudex delegatus,vbi restituerit in integrum,procedit etiã in negotio principali, vt retuli, & sequutus sum concl.seq.num.132.

110 Declara primo eandem regulam, vt is superior possit cognoscere de nullitate principaliter deducta, & reformare sententiam, qui potest adiri per viam querelæ, secus si possit adiri solum per viam appellationis, vide supra num.84.& 85.

111 Declara secundo, vt iudex, aditus super nullitate principaliter intentata,debeat prius cognoscere, & pronunciare super nullitate, tanquam super iudicio principaliter deducto, & postea super meritis causæ principalis,vt distinguendo scribunt Bar. in l.4. si vt proponis.num.6.vers. quæro vtrum.C. quom. & quan.iud.Salyc. in l. 6. si præses. num.6.vers.quæro an iudex. C.eod.Bal.in l. tale pactum.§.qui prouocauit.q. 12. sub nu. 11.versus finem,ibi, & an teneat processus. ff.de pact.fol.141. & Card.Alex.in cap. 63. dilecto.nu.67.vers.sed nunquid.de appel.& ita tu intelligas Vestrium in prax.lib.8.cap. 1.nu.11.vers. introducta iam causa.& Lancell.tract.de attent.par.2.cap.17.de attent. nullit.pend.num.13.35.& 36.vers.ad quintum.fol.395. dum scribunt, quòd nullitas habet effectum suspensiuum quoad seipsum,vt is, qui cognoscit de nullitate, non possit interim procedere in negotio principali, adde omnino, quæ scripsi supra q. 11. num.127.restrict.1.

Effectus huius declarationis est, quòd processus super negotio principali non teneat;si prius nõ sit pronuntiatum super nullitate,Bal.vbi supra.

112 Subdeclara primo hanc declarationẽ esse veram, parte instãte, qñ scilicet is cõtra quẽ proceditur, opponit, non procedi in negotio principali, nisi sit prius definitus articulus nullitatis; secus si iste non opponat,sed permittat procedi super negotio principali, quia tunc posset ꝓcedi super negotio principali, omisso articulo nullitatis; quare sit cautus is,cõtra cuius rẽ iudicatã cõmittitur causa nullitatis, vt opponat nõ ꝓcedi in negotio principali,nisi terminato prius articulo nullitatis,Vestr. vbi supra. qa licet iudex nõ debeat peruertere ordinẽ, tñ si peruertat, parte non contradicente processus tenet, vt scripsi supra q.17.limit.6.memb.7.nu.127.

113 Subdeclara secundo, vt sit vera, quando nullitas est principaliter intentata; quia tunc est, quòd sententia super nullitate debet præcedere reformatoriam, Bar.d.l. si vt proponis. in fine, sub num.6.ibi, dixi quod debet. Salyc.d.l. si præses. sub num. 6. ibi, sed cognito de nullitate. & Card. Alex. vbi supra, & adde quæ scripsi supra q. 11. num. 127.vers.restringe primo.

Secus

Secus si nullitas sit intentata incidenter, vt puta, petendo principaliter, sententiam ferri de nouo, quia prima est nulla, quia tunc super hac nullitate, incidenter intentata, non est necessaria aliqua pronuntiatio, Bar. Salyc. & Card. Alex. in locis supra proximè citatis, vel si non agitur, sed excipitur de nullitate, Bal. in d. §. qui prouocauit. sub num. 11. q. 12. versus finem, quia vtroque casu nullitas dicitur deducta incidenter, vt retuli, & sequutus sum supra num. 18. & 19. vers. secundus. & vers. tertius. potest tamen pronunciare, si vult, vt dicit Card. Alex. d. cap. 63. dilecto. num. 67. in fine, de appel. sed hic reminiscaris, quòd hæc nullitas incidenter intentata venit cognoscenda solum ab eodem iudice ordinario, qui sententiam tulit, vt scripsi supra num. 87. vers. secus.

114 Subdeclara tertio, vt non procedat, quando nullitas sententiæ apparet manifestè, nullo probato extrinsecus, vt puta, quia est lata die dominico, vel præsente procuratore, & condemnatus est dominus, vel quia aliter apparet nulla, quia tunc iudex poterit de nouo iudicare sine alia cognitione, quia notũ est sibi ex dicta sententia, Bar. in d. l. si vt proponis. sub num. 6. vers. quandoque nullitas. & Salyc. in d. l. si præses, sub num. 6. rursus idem Bar. in l. 62. cum quærebatur. num. 2. vers. quæro si secundo. ff. de re iud. vide omnino supra q. 11. num. 120. art. 4. dub. 10.

XIX. QVAEST.NIS REM. I. CONCL. VII.

SVMMARIVM.

NVLLITATIS actio, & replicatio præscribitur spatio 30. annorum, num. 1.

Limitatur hoc multipliciter. — Primo, vt non procedat, quando agitur de periculo animæ. num. 2. — Secundo quando nullitas est notoria, & declaratur per tres casus, nu. 3. — Tertio in nullitate per viam exceptionis, num. 4. — Quarto, quando statutum aliter disponit, num. 5. — Quinto in instantia nullitatis, num. 6.

1 FACVLTAS agendi de nullitate sñiæ non durat nisi vsque ad 30. annos, Bal. in l. 11. data opera. col. 14. nu. 90. vers. sed quid si bannitus. C. qui accus. non poss. & Salyc. in l. 6. si præses. nu. 6. versus finem, C. quom. & quand. iud. Card. Alex. in cap. 63. dilecto. q. 15. princip. sub nu. 96. & Franch. q. 5. num. 10. de appell. vel, vt inquit Bal. loco citato, durabit, donec durat actio, Rebuf. tract. de appell. art. 1. glos. 2. num. 19. vers. quarto. tom. 3. fol. 485. Vant. tract. nullit. rubr. quoties & intra quod tempus &c. sub num. 8. vers. si verò nullitas. fol. 383. dicens, quòd si nullitas deducatur principaliter in iudicio per modum agendi, competit officium iudicis nobile, quod eatenus durabit, quatenus durant reliquæ actiones personales, videlicet triginta annis, sicque, inquit, intra istud tempus triginta annorum remedium nullitatis proponi debebit; hancq. esse veram conclusionem testatur, & sequitur Maran. in suo spec. par. 6. act. 1. princip. in verbo. & demum fertur sententia. num. 154. fol. 449. quem retuli, & secutus sum supra lib. 1. cap. 97. sub num. 131. & quòd hoc officium iudicis duret tanto tempore, quanto durat actio ꝑsonalis, scilicet triginta annis, scribit Papien. in pract. in form. appell. à senten. diffin. in glos. fuisse & esse nullam. num. 5. fol. 409. & quòd actio ordinaria dicatur iudicis officiũ, scribit, loquendo de nullitate principaliter intentata, Bal. in l. vnica, nu. 1. in fine, C. ne lic. in vna eademq. caus. &c. & quòd agens principaliter de nullitate, non agat iure actionis, sed solum officio iudicis, cum non sit materia habilis ad producendum in hoc actionem, scribit Papien. in d. glos. fuisse & esse nullam. fol. 409.

Amplia hanc conclusionem, vt habeat locum in nullitate, quæ deducitur replicando, quia quoad tempus sequitur naturam actionis per ea, quæ retuli, & sequutus sum supra concl. 4. num. 55.

2 Limita primo declarando eandem conclusionem, vt non procedat in causis, in quibus vertitur animæ periculum, quia in eis perpetuò agi, diciq. potest de nullitate, Vant. d. rubr. quoties & intra quod tempus &c. sub num. 8. vers. quod remedium. fol. 383. Maran. d. verbo, & demum fertur sententia. num. 154.

3 Limita secundo, vt non habeat locum in nullitate notoria, quia illa perpetuò reddit actum nullum ipso iure, & quæ ipso iure sunt nulla, tractu temporis non conualescũt, Vant. in loco supra proxime citato.

Confirmatur hæc limitatio, quia de nullitate ex defectu iurisdictionis, seu mandati potest agi vsque ad mille annos, Vant. d. rubr. quoties & intra quod tempus &c. sub

num.8.vers.quod remedium.

Declara hanc limitationem, distinguendo tres casus.

Primus casus est; quando actus, seu sententia est nulla ex eo, quòd per inspectionẽ ipsius actus apparet non interuenisse ea, quæ in ipsius actus celebratione erant necessaria ad validitatem ipsius actus; & isto casu dico, quòd potest agi de nullitate vsq; ad mille annos, quia nulla tẽporis diuturnitate potest præsumi, quòd interuenerit id, quod ex inspectione actus apparet, non interuenisse, & iste casus propriè procedit, qñ. deest solemnitas intrinseca; vt scripsi lib. præced.cap.11.num.687.& seqq.

Secundus casus est, quando actus est nullus ex eo, quòd non apparet, interuenisse id, quod vel in ipsius actus celebratione, vel postea requiritur ad validitatem actus, puta, cõsensus superioris in alienatione, seu transactione rei ecclesiasticæ; & isto casu dico, quòd non potest agi de nullitate, nisi vsque ad triginta annos, quia, elapsis triginta annis, iste consensus, & similes solemnitates extrinsecæ, quæ possunt adhiberi etiam post factum actum, tanto temporis spatio præsumuntur interuenisse, vt latè in alijs terminis retuli, & sequutus sum d.cap.11. num. 682.& seqq.& num.679.& seqq.& nu.690.

Tertius casus est (& est declaratio istius secundi) quando constat, solemnitatem interuenisse ex inspectione ipsius, vt puta, quia in præscriptione ostenditur titulus, in rei ecclesiasticę transactione ostenditur consensus superioris, sed imperfectus, & inualidus; & isto casu dico similiter, vt in primo, quòd perpetuò agi potest de nullitate, etiam post ipsos triginta annos, quia nullitas est manifesta; & ideo melius est non ostendere titulum, seu consensum, quàm ostendere nullum, & inutilem, quia non ostendendo, præsumitur validus, at vbi ostenditur inualidus, non potest stare præsumptio, vide quæ scripsi d.cap.11.num.691.& seqq. iunctis, quæ scripsi num.679.& seqq.

4 Limita tertio, vt non procedat in nullitate per modum excipiendi, quia de ea potest perpetuò opponi per viam exceptionis, quia ea, quæ ad agendum sunt temporalia, ad excipiendum sunt perpetua, Franch. in cap.63. dilecto. sub num. 10. q. 5. & sub nu. 150. vers. his sic præmissis. q.44. de appell. Vant. vbi supra, & ex Felyn. refert, & sequitur Gramm. in ciuil. cons. 165. in causa vniuersitatis. sub num.1.& 2. & sentit Crauet. cons.153. vltra iam scripta, num. 5. dicens, quòd de nullitate saltem per viam exceptionis potest perpetuò dici vsque ad triginta annos.

5 Limita quarto, quando statutum, seu cõsuetudo aliter disponeret, Franch. in cap. 63. dilecto. sub num.10.q.5. de appell. & de statuto, præfigente terminum ad dicendum de nullitate, vide quæ scripsi supra concl.4. num.46.& seqq.

6 Limita quinto declarando, vt quamuis de nullitate possit dici vsque ad triginta annos; tamen causæ nullitatis instantia, durat solum triennio, vt retuli, & sequutus sum supra quæst. 15. sub num.102. art.3.cas. 2.& num.261.art.11.ampl.9.

Videretur congruũ, vt post nullitatis remedium agerem de notoria iniustitia, sed id non facio, tum quia sententia, quæ alias sit inappellabilis, fit appellabilis, si notoriam contineat iniustitiam, vt retuli, & sequutus sum supra q.17. limit.6. memb.7. num. 79. & consequenter superest remedium appellationis, tum quia, cum notoria iniustitia, & nullitas fraternizent, & æquiparentur, vt dixi d.q.17.limit. 19. sub num.4.vers.sed notoria. quæ dixi de nullitate, multùm applicari possunt notoriæ iniustitiæ.

XIX. QVAES. REM. II.

ARGVMENTVM.

De restitutione in integrum.

SVMMARIVM.

RESTITVTIO in integrum datur aduersus sententiam inappellabilem, siue sit inappellabilis ex natura causæ, siue sit inappellabilis propter excellentiam iudicis, num. 1. & seqq. — Extenditur sex modis — Primo etiam si à statuto esset sublata facultas appellandi, & dicendi de nullitate, num.6. — Secundo etiam si esset sublata facultas excipiendi &c. num. 7. — Tertiò datur etiam ecclesiæ aduersus sententiam latam in possessione momentanea, num. 8. — Quarto datur cuilibet contradictori, num. 10. — Quinto quando ex aliquibus signis potest videri, quòd possessio inferat enormissimum damnum, num. 11. & seqq. in

quibus

quibus ampliatur etiam si damnum sit modicum. — Sexto datur non solum aduersus sententiam, sed etiam aduersus omissas probationes &c. num. 18. — Subextenduntur extensiones, loquentes do minore, num. 20. & seqq. — Restringitur, & declaratur eadem conclusio, num. 24. & 25.

Duplex est species restitutionis in integrum, nu. 26. & 27.

¶ *Quilibet iudex ordinarius potest restituere in integrum, prout de iure, num. 28. — Declaratur multipliciter — Primo, vt is iudex ordinarius possit restituere, qui habet administrationem, num. 29. & 30. — Secundo, vt possit restituere aduersus id, quid ipse, vel eius prædecessor, seu æqualis fecit, num. 31. & seqq. in quibus subdeclaratur — Tertio, vt iudex ordinarius, qui habet administrationem, possit restituere tàm incidenter, quàm principaliter, num. 43. — Inferuntur duo — Primum, quòd delegatus non potest restituere, num. 44. & seqq. in quibus limitatur. — Secundum, quòd iudex appellationum non potest restituere principaliter, nu. 53. & seqq. & 62. & 63. in quibus declaratur.*

¶ *Restitutio in integrum impedit executionem rei iudicatæ, num. 64. — Ampliatur multipliciter — Primo, vt sola petitio restitutionis impediat, num. 65. & 66. — Secundo impedit etiam missionem in possessionem ex l. fin. quando offeruntur probationes in promptu, nu. 67. — Tertio etiam si probationes non sint in promptu, num. 68. & seqq. — Quarto, quando executio est irretractabilis, num. 73. & seqq. in quibus exemplificatur, & subampliatur — Quinto in possessione momentanea, num. 76. — Sexto etiam si causa restitutionis aduersus tres sententias sit commissa cum clausula (si quid exequendum) nu. 77. & 78. — Septimo in restitutione ad appellandum, num. 79. & 80. — Octauo in restitutione, cuius causa committitur à Signatura, num. 81. — Nono ampliatur remissiuè, num. 83. — ¶ Limitatur multipliciter — Primo, si restitutio petatur calumniosè, nu. 85. & seqq. in quibus extenditur, subextenditur, & secundæ extensionis dantur exempla — Secundo, quando Signatura dat restitutionem cum termino ad docendam de læsione, quia, termino elapso, & non docto de læsione, non suspenditur executio, num. 115. — Tertio, quando Signatura dat restitutionem cum clausula (parito iudicato) num. 116. — Quarto in restitutione contra publicum instrumentum, stante statuto, quòd non possit aliquid opponi, num. 117. — Quinto in causis beneficialibus, nu. 118. & seqq. — Sexto in restitutione gratiosa, num. 131.*

¶ *Interlocutoria super restitutione in integrum ex accurata Romanæ Curiæ praxi omittitur, & quare, nu. 132. & seqq. in quibus declaratur.*

RESTITVTIONIS preludia, nempè quid sit restitutio in integrum: in quo ab alijs remedijs differat: an detur, si competat remedium appellationis, & similia, satis exposuerunt, qui de ea solemnes ediderunt tractatus; vnde, illis omissis, accedo ad rem nostram, procedendo per quatuor conclusiones.

Prima conclusio. Restitutio datur tam aduersus sententiam inappellabilem ex natura causæ, quàm aduersus sententiam inappellabilem propter excellentiam iudicum.

Secunda conclusio. Quilibet iudex ordinarius potest restituere in integrum, prout de iure.

Tertia conclusio. Restitutio in integrum impedit executionem.

Quarta conclusio. Concessa à Signatura restitutione in integrum, prout de iure, iudex restitutionis cautè agit, nó pronuntiando super ea.

1 CONCLVDO I. igitur, restitutionem in integrum dari tàm aduersus sententiam inappellabilem ex natura causæ, quàm aduersus sententiam inappellabilem propter excellentiam iudicum, quia, prohibita appellatione à statuto, vel à lege communi in aliquo casu, non intelligitur prohibita restitutio in integrum, Odd. tract. de restit. in integr. q. 15. sub num. 31. & 32. art. 2. & latius sub num. 44. vers. sed contra. vbi latè de magis * communi sententia, & patet ex l. 1. C. si aduers. rem. iud. & per totum illum titulum, vt scribit Odd. d. tract. de restit. in integr. par. 2. q. 68. sub nu. 42. vers. pro qua. art. 6.

2 Quòd restitutio in integrum detur aduersus sententiam inappellabilem ex natura causæ, exorditur Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. in principio, & num. 1. idque probatur in triplici sententia.

Primo in sententia, lata super momentanea possessione, à qua minori non dari appellationem scribunt ij, quos retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 6. memb. 3. num. 33. & tamen aduersus eam datur ei

Nnnn 2 restitu-

restitutio in integrum, vt egregiè disputando firmat Glos. vlt. in l. vnica, in verbo.reformationem. C. si de momen. poss. quam ibidem referunt, & sequuntur Bar. in fine, Bal.col.penult.num.13.vers.quæro nunquid ecclesia.Salyc. q.3. sub. num.4. & Contar. limit. 8.num.1. & seqq.& sub num.23.vers. cæterum.ibi,contrarium. Papien.in pract.in form.appell.à sent. diffin.in glos. coram vobis.sub num.9.vers.quæritur vltra.fol. 405. & de communi * & receptiori opinione testantur Benint. decis. 79. mota lite. num. 9. Menoch. tract. de retinen. poss. rem. 3. q.107. num.851. fol.110. & Odd. tract.de restit.in integr. par.2. q. 68. sub num. 42. vers.sed contra.art.6.

3 Secundo in sententia, quæ transiuit in rem iudicatam, à qua quis non potest appellare, & tamen potest petere restitutionē in integrum, vt ex d.l.1. C.si aduers. rem iud.scribit Socc.cons.299. capio primum, num.4. versus finem, ibi, præterea à sententia.lib.2.

4 Tertiò in sententia lata contra contumacem in non respondendo positionibus,ideoque declaratum pro confesso, quia ab ista sententia non datur appellatio, & tamen conceditur restitutio in integrum, vt retuli, & sequutus sum lib. præceden. cap. 7. sub num.546.

5 Quòd restitutio in integrum detur etiam aduersus sententiam inappellabilem propter excellentiam iudicis, patet, quia à sententia Principis non dari appellationem scripsi supra quæst. 16. limit. 1. num. 1. & tamen datur restitutio in integrum,Abb. in cap.5. tum ex literis. not. 2. num. 2. dicens, quòd potest peti restitutio in integrum aduersus sententiam Papæ, & latius num.17.vers.extra glos.de restit. in integr. dicens cum distinctione, quam tu poteris videre,ꝙ aduersus sententiā Principis pōt peti restitutio in integrū,& ad Abb. se remittit Foller.in addit.ad Marā.in spec. par.6.actu 2.princ.sub num. 109.fol.471.

6 Extende primo hāc conclusionem,vt procedat etiam in casu, quo statutum tolleret remedium appellandi, & remedium dicendi de nullitate, quia adhuc eo casu concederetur restitutiò in integrum, Socc. d. cons. 299. num. 4. vers. sed duo faciebant difficultatem.lib.2.& Contar. in l.vnica, limit.8.num.15.vers.idque verum est.C.si de momen.poss.

7 Extende secundo, vt procedat etiam si tolleret ius excipiendi, & dicendi se grauatum,& remedium recurrendi, quia adhuc posset peti restitutio in integrum Socc. d. cons.299. nu.5. & seqq. quem refert, & sequitur Contar.vbi supra.

8 Extende tertio, dum dixi,dari restitutionem aduersus sententiam latam in possessione,vt detur etiam ecclesiæ,Contar.in l.vnica,limit.8.sub num.12.vers.& ex his.& nu. 13.C.si de momen.poss.& quòd ecclesiæ sit concedenda restitutio in integrum,resoluit, adductis in vtramque partem argumentis, Goffr.quem refert,& sequitur Contar. ead. limit.8.nu.23.vers.cæterum.

9 Comprobatur hæc extensio,quia ecclesiæ competunt omnia priuilegia, quæ competunt minori in materia restitutionis in integrum,Odd.tract.de restit.in integr. par.1.q. 3. sub nu. 16. vers. sed contra. & num. 17. vbi, quòd ecclesia restituitur iure minoris, & de opinone * comm.

10 Extende quarto,vt ex iusta causa concedatur cuilibet contradictori, sicut, loquendo in possessione adipiscenda, scribunt Papien.in pract. in form. libell. quo petit. hæred.ex testam.in glos.quatenus ex officio.in fine,fol. 887. & alij,quos refert, & sequitur Achil.Person.tract.de adipisc.poss.nu. 348. vers.& quāuis. fol. 270. & in possessione ex l.fin.C.de edic.diu.adr.toll.Menoch.de adipisc.poss.rem.4.nu 906.q.103. & generaliter in possessione momentanea Socc. d.cōs. 299.sub n.4.lib.2.Menoch.d.q.103.n.907. & Achil.de Grass. decis. 5.alias 83. restitutionē.n.1. de in integr.restit.fol.42.in fine.

11 Extende quinto, vt concedatur restitutio in integrū quando ex aliquibus signis potest videri, quòd per possessionem infertur enormissimum damnum, quo casu Rot.de qua Achil. de Grass. vbi supra, tenuit dari restitutionem in integrum, non obstante,ꝙ Socc.cons. 266.in causa quæ vertitur.num. 26.lib.2.dixerit,contentionem de possessione non esse contentionem magnæ causæ, etiam si agatur de possessione magnæ rei.

12 Amplia hanc extensionem, vt concedatur etiam quando damnum,quod infertur, non est enormissimum,quia adhuc datur restitutio in integrum, Contar. in l. vnica, limit.8.num.24.vers.hæc decisio.C.si de momen.poss.

13 Confirmatur primo hæc ampliatio, quia restitutio conceditur etiam pro modica læsione,

sione, seu pro modico damno, vt in restitutione minoribus concedenda scribunt Cin. in l. 1. ibi, ad contraria sic respondetur. fol. 99. Bal. nu. 2. C. si aduers. vendit. pignor. fol. 149. & alij citati à Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de restit. in integr. conclus. 1. sub num. 1. vers. tamen, quibus addo Couar. variar. resolut. lib. 1. cap. 3. sub nu. 12. ibi, quamobrem pro modica læsione, vol. 1. fol. 24. & Contarin. l. vnica. limit. 8. num. 25. C. si de momen. poss.

14 Confirmatur secundo, quia restitutio in integrum datur etiam pro minimo damno, si ex tali restitutione non sequatur rescissio contractus magnæ rei, seu summæ, sed sequatur solũ rescissio ipsius modici damni, Dec. in cap. 8. maioribus. sub num. 3. de præben. Gabr. d. concl. 1. in fine, num. 4. & explicat apertius Contar. d. limit. 8. sub num. 25. ibi, vltra quòd restitutio, dicens, quòd restitutio datur etiam pro minimo in re, quæ absolutè de se sit minima, & nullam connexitatem, vel mixturam habeat cum re, vel maiori summa.

15 Contra hanc ampliationem, quòd enim restitutio in integrum non detur, nisi propter enormissimum damnum, sentit Rot. de qua Achil. de Grass. d. decis. 5. de in integr. restitut.

Nec obstant duæ confirmationes supra adductæ.

Ad primam enim; quòd restitutio concedatur pro modica læsione; respondeo, quòd contrarium tenent Spec. tit. de restit. in integr. §. 1. num. 37. vers. & scias. lib. 2. fol. 208. & Dec. in cap. 59. vt debitus. not. 2. num. 8. * de appell. & hanc esse communem * opin. quòd pro modica læsione non concedatur, testatur Dec. in d. cap. 8. maioribus, num. 3. vers. primum. de præbend. quam communẽ, & magis cõmunem refert, & sequitur Gabr. d. conclus. 1. sub num. 1. & in fine dicti num. 1. vers. tenendo.

Ad secundam; quòd concedatur etiam pro minimo damno; patet responsio ex præcedenti responsione: si enim non conceditur pro modica, multò minus concedetur pro minima; & quòd pro minimo damno non detur restitutio, scribunt Bal. in l. 1. nu. 2. vers. opp. & videtur. C. si aduers. vendit. pignor. dicens, quòd pro minimo damno non receditur à iure communi, & Odd. tract. de restit. in integr. part. 1. quæst. 4. sub num. 102. vers. qui in minima læsione. & sub num. 104. vers. conclusio firma, & sentiunt sine scrupulo illi omnes, qui tenẽt, restitutionem non dari pro modica læsione.

Videtur hæc contrarietas conciliari ex l. 4. ff. de restit. in integr. *ibi: illud à quibusdam obseruatum, ne propter satis minimam rem, vel summam, si maiori rei, vel summæ præiudicetur, audiatur is, qui in integrum restitui postulat.* Aut igitur non præiudicatur maiori rei, seu summæ, & datur restitutio. Aut præiudicatur, & non datur.

In hac multiplici opinionum varietate varij varia loquuntur; inter omnes tamen diligentius loquuti hucusque videntur Couar. var. resol. lib. 1. cap. 3. sub num. 11. vers. ego sanè. & num. 12. fol. 24. & 25. & Odd. tract. de restit. in integ. d. q. 4. nu. 96. & seqq. art. 12. qui, vt rem claram separet à dubia, distinguit tres casus, & tres inspectiones, quas poteris videre.

16 Ego tamen, intuens ex omnium dictis posse læsionem diuersimodè considerari, eandemq. vno respectu dici magnam, alio modicam, & alio minimam, adeo quòd in ea non potest dari certa doctrina; quia ex eo, quod multiplici subiacet expositioni, certa non potest haberi resolutio; quo factum est, vt qui eam explicauerint, inuoluerint, & veluti ansam soluentes, nodum ligarũt, vt loquitur textus in cap. 24. cum olim, de verb. signif. breuiter dico, quòd in effectu restitutio in integrum conceditur propter læsionem arbitrio iudicis, quia arbitrio iudicis relinquitur, quæ læsio dicatur magna, seu enormis ad effectum, vt concedi debeat restitutio in integrum, vt testantur Alex. cons. 67. videretur. num. 2. lib. 5. dicẽs, quòd secundum arbitrium iudicis, attenta qualitate personarum, erit iudicandum, quod dicatur grande damnum, Addit. ad Bal. in l. 1. C. si aduers. vendit. pignor. Couar. var. resolut. lib. 1. cap. 3. sub num. 11. vers. ego sanè, * circa medium, fol. 24. & de communi * opin. testantur & sequuntur ij, quos refert, & sequitur Odd. d. tract. de restit. in integr. q. 4. * sub num. 121. in 6. opin. hancq. communem * opin. loquendo de læsione, propter quam datur reductio laudi ad arbitriũ boni viri, retuli, & sequutus sum lib. præced. cap. 2. nu. 450. ergo siue dicamus, restitutionem in integrum concedi propter enormem læsionem, siue propter modicam, siue propter enormissimam, semper recurrendum erit ad arbitrium iudicis, quia eius arbitrio com-

mittitur, vt dixi, quæ læsio dicatur talis, & qualis, sicut ratiocinando aduertit etiam Odd.d.q.4. art.12.num.106.vers.ego puto.

17 Iudex verò in hoc arbitrio debet in primis considerare, vt dixi, qualitatem personarum, quia, vt dicit Glos. in l.52. sed & si suscepit.in §.si libertis. in verbo. modica. ff. de iudic. Comitissa Matilda, donando cuidã ecclesiæ quasdam terras, quæ extendebantur in viginti milliaria, dixit, quòd illi ecclesiæ concedebat aliquantulum terræ; nam, vt rationem reddit Franch. in cap. 11.de appellationibus. sub num. 2. versus finem, de appell. modicum erat respectu donantis. Debet etiã iudex cõsiderare qualitatem negotij, & quantitatem læsionis: Nam si agatur de aliquo contractu, seu negotio, in quo pretia rerum non sint omnino certa, tum quia res vno tempore magis, quàm alio valeant, tum quia diuersa sit bonitas, & qualitas rerum, diuersaq. subsint pericula, tunc læsio modica non dicetur læsio; quia etiam prudentes viri in eiusmodi contractibus, & negotijs se inuicem lædunt. Si agatur de pignore, quia expedit hominibus habere creditum, & inuenire pecuniam sub pignore, non dicetur læsus, qui daret maius pignus, nisi sit læsio valdè enormis. Si agatur de euidenti damno, & nulla subsit compensatiua vtilitas, tunc modica læsio æstimabitur læsio, vt puta, cùm quis clare debet habere decem à banco, & exigit nouem. Si agatur de contractu scutorum mille, tunc læsio scutorum viginti poterit esse modica, vel minima: & tamen, si ageretur de contractu scutorum sexaginta, esset læsio magna. Si vndequaque læsio sit minima, vt puta, quia agatur de vno nummo æneo, vel de vno ouo, tunc indistinctè denegaretur restitutio in integrum, quia minimum, & nihil æquiparantur, ideoq. minima læsio non diceretur læsio, sicut leuis febricula non dicitur febris, & vulnusculum non dicitur vulnus, & similia, de quibus scripsi supra lib.1. cap.42.sub num. 5. Quæ cum ita sint, apparet clarè, quòd restitutio in integrum, concedenda propter læsionem, relinquitur arbitrio iudicis, & consequenter frustratoria est illa distinctio de læsione enormissima, enormi, magna, & modica; sufficit enim læsio, quæ, vt dixi, si minima sit, non dicitur læsio.

18 Extende sexto, vt minori concedatur restitutio in integrum non solum aduersus sententiam, sed etiam aduersus omissam probationem, stq. ante sententiam, Bal. consil.208. præmissis. sub num.1. lib.1. Contar.in l.vnica, limit.8.num.13.vers. idque procedit. C.si de momen.poss. & quòd minor restituatur aduersus omissam probationem, etiam post latam diffinitiuam sententiam, scribit Bal. vbi supra, & quòd restituatur aduersus conclusionem in causa, & omissas probationes, scribit Odd. tract. de restit. in integr.q.65.sub nu.80.& seqq.art.12.

19 Amplia hanc extensionem, loquentem in minoribus, vt habeat locum etiam in maioribus, Odd.ead.q.65.num.29.art.12.

20 Subextende primo easdem extensiones, loquentes de restitutione, concedenda minori annis vigintiquinque, vt habeant locũ etiam stante statuto, quòd maior annis decem & octo possit validè contrahere absque authoritate alterius personæ, quia nihilominus minori vigintiquinque annis, & maiori decem & octo dabitur restitutio, Odd. tract. de restit.in integr.par.1.q.15.sub num.81. vers. in contrarium.art. 9. & Contar. d. limit.8.num. 14.vers.ex eodem.

Ratio huius subextensionis est, quia statutum, corrigens ius commune in vno, non debet extendi, vt corrigat in alio, de quo non loquitur iuxta ea, quæ retuli, & sequutus sum lib.præced.cap.8.num.410. & 411 sed hoc statutum corrigit ius commune quoad validitatem contractus, cum de iure communi contractus, factus à minore sine interuentu curatoris, sit ipso iure nullus, præsertim si sit contractus alienationis rei immobilis, vel mobilis, quæ seruando seruari possit, iuxta ea, quæ retuli, & sequutus sum lib.præced.cap. 2.num. 276. 286. 288. 311. & alijs num. ergo hoc statutum non debet extendi, vt censeatur etiam prohibere restitutionem in integrum; quia sic corrigeret ius commune etiam quoad restitutionem in integrum; nam de iure communi conceditur restitutio, præsupposita validitate contractus, vt retuli, & sequutus sum eod.cap.2.num.273.316.& 370. imò secundum Rot. diuers. decis. 180. circumscriptis num. 2.par. 1. & Odd. d. q. 15. sub num. 81.vers.in contrarium; & latius quæst. 17. sub num.62.quando contractus est de per se nullus, cessat restitutio in integrum.

21 Subextende secundo, vt procedant etiam si statutum, seu lex haberet minorem pro maiori in aliquo actu, seu simpliciter pro maiori in omnibus; quia nihilominus restituere-

tueretur ex capite minoris ætatis secundum communem * opin. quam refert, & sequitur Odd. d. q. 15. sub num. 75. vers. sed contra. art. 9. & ratio est eadē, quam adduxi in præcedenti; videlicet, quia statutum habilitat minorem ad contrahendum, sed non per hoc tollit ei restitutionem in integrum, quæ datur in contractu valido, vt dixi.

22 Subextende tertio, vt procedat etiam si statutum disponeret, quòd minor haberetur pro maiori in omnibus, & per omnia, quia adhuc concederetur ei restitutio in integrū secundum Affl. & Mathes. quos refert, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 15. sub num. 75. il secondo, vers. contrarium in hoc. fol. 149.

Ratio huius subextensionis est, quia censetur habilitatus in omnibus, & per omnia ad contrahendum sine solemnitatibus, sed nō per hoc erit sublata restitutio in integrū, quæ datur minori, quia ius commune quando dispensat, seu habilitat minorem, vt possit contrahere, remouet solemnitates requisitas in contractibus minorum, sed non remouet restitutionem in integrum: ergo idē dicendum est in statuto, vt recipiat interpretationem à iure communi; & illud non corrigat vltra id, in quo expresse corrigit.

23 Comprobatur hæc ratio, quia licet statutum disponat, quòd ætas annorum 18. intelligatur ætas perfecta, & legitima, prout disponit statutum Florentiæ, tamen non erit ætas legitima quoad alienationem bonorum immobilium, Odd. d. q. 15. nu. 77. vers. limitatur tamen: & Simoncel. tract. de decret. tit. 8. inspect. 3. num. 24. & 26. tom 6. par. 2. fol. 320. vbi de receptiori *, & veriori opin. reddens eandem rationem, quòd cum statutum prædictum possit verificari in cōtractibus, & obligationibus, in quibus agitur de minori præiuditio, non debet extendi ad contractum alienationis rerum immobilium, ad hoc vt ius commune minùs lædatur, quàm possibile sit.

Contra hanc subextensionē tenent Boer. decis. 350. minor 14. annorum. sub num. 4. paulò supra finem, loquens de statuto Florentiæ, & consuetudine Biturigensi, & alii, quos citat, sed non sequitur Odd. d. q. 15. num. 75. il secondo, vers. limitaturq. quibus addo Contar. in l. vnica, limit. 8. num. 17. vers. limita tamen. C. si de momen. poss. & habemus statutum Vrbis, sic loquens, quod citaui lib. præced. cap. 2. num. 546.

Quid in statuto disponente, & abbreuiante ætatem, vt puta, quòd minor ætas, quæ de iure communi est 25. annorum, sit annorum 20. vide Odd. d. q. 15. num. 78.

Et quid de aliis statutis, quæ vtuntur diuersis verbis, vide eosdem Odd. d. q. 15. nu. 84. & seqq. & Contar. d. limit. 8. num. 19. & seqq.

24 Retenta eadem conclusione, posita supra num. 8. quòd detur restitutio in integrum aduersus sententiam inappellabilem, latam super momentanea possessione.

Restringe eam, vt non procedat in sententia, lata in possessorio summariissimo, in quo fuit propter imminens periculum armorū, & rixæ prouisum, quis deberet esse actor, & quis reus, quia in eo non datur appellatio, neque restitutio in integrum, Beninten. decis. 79. mota lite. num. 8. Menoch. tract. de retinen. poss. remed. vlt. q. 20. num. 54. & 55. vbi loquitur etiam si restitutio peteretur à minore, & Contar. in l. vnica, limit. 8. nu. 22. vers. intellige. C. si de momen. poss.

25 Declara, imponendo finem huic primæ conclusioni, quòd licet detur restitutio in integrum, tamen ab ipso decreto de restituendo datur appellatio, vt retuli, & sequutus sum supra q. 17. limit. 47. membr. 1. nu. 169.

26 Antequam deueniam ad secundam conclusionem præmitto duo.

Primum, q̄ restitutio in integrum est duplex: prima, quæ dicitur Gratiæ: secunda, dicitur Iustitiæ, vt admonent Spec. tit. de restit. in integr. §. 1. num. 34. vers. in summa. lib. 2. fol. 108. & Odd. tract. de restit. in integr. par. 1. q. 1. num. 99. & 100. art. 15. de qua duplici specie restitutionis latè, & ordinatè tractat idem Odd. in 1. & 2. parte. & ideo nos hic in Curia videmus, quòd Summus Pontifex habet Signaturam gratiæ, & Signaturam iustitiæ, separatas, ita vt vna non se intromittat de altera, de qua duplici Signatura scripserunt eruditissimi viri Ludou. Gomes. in compendio vtriusque signat. Mandos. tract. de commiss. & de signatur. grat. & alii moderniores sparsim, & nos aliqua notauimus supra lib. 1. cap. 64. num. 3. & seqq. & num. 18. & seqq. & de restitutione in integrum, petenda aliquando in Signatura gratiæ, & aliquando in Signatura iustitiæ scripsit Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. cap. 1. nu. 4. 6. 29. & seqq. fol. 188. & seq. in prima impress. sed in secunda impress. par. 2. de commiss.

mis. restit. in integr. in princ. sub num. 30. fol. 376. & clarius num. 58. & seqq. fol. 381. & aliquas differentias inter vnam, & alteram notat num. 63. & seqq. fol. 382.

27 Secundum, quòd restitutio in integrum gratiosa est petenda à Principe, & non ab inferiore, quia facere gratiam, est Principis, & non iudicis, Odd. d. tract. de restitut. in integr. par. 1. q. 32. num. 29. in fine, & nu. 30. & 40. & par. 2. q. 92. in princ.

28 CONCLVDO II. quòd, his sic præmissis, quilibet iudex ordinarius potest concedere restitutionē in integrum, quæ est iustitiæ, & prout de iure, l. 17. in causæ. §. fin. cū l. seq. ff. de minor. & l. fin. & ibi Bar. & alij, C. vbi, & apud quem. Spec. tit. de restit. in integr. §. videndum restat, in princ. & num. 4. vers. & nota quod ordinarius, lib. 2. fol. 209. Maran. in suo spec. par. 5. in verbo. & omnia fiant durante instantia, num. 36. fol. 344. Odd. tract. de restit. in integr. q. 31. sub num. 28. vers. in contrarium. art. 3. Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 7. cap. 1. num. 3. vers. hic igitur. & P. Gregor. Tolos. tract. de appell. lib. 1. cap. 8. sub num. 7. vers. sic quilibet, & hæc est conclusio vera, & communis *, & quòd restitutio in integrum concedi debeat à Prætore Ciuitatis scribit Bertach. tract. de episc. lib. 4. par. 5. nu. 68. tom. 13. par. 2. fol. 350. & quòd peti possit coram magistratibus, vt coram Prætore olim, & Præside, scribit Gregor. Tolos. d. cap. 8. num. 7.

29 Declara primò hanc conclusionem, vt in proposito iudex ordinarius dicatur is, qui habet etiam administrationem iurisdictionis, alias, si non habet administrationem, non potest restituere in integrum, quamuis habeat iurisdictionem ordinariam, Spec. tit. de restit. in integr. §. videndum restat, num. 2. vers. sed nunquid. lib. 2. fol. 209. Bar. in l. fin. num. 8. C. vbi, & apud quem, dicens, quòd propterea chartularij non possunt restituere in integrum, Abb. in cap. 9. causa restitutionis. sub num. 7. de restit. in integr. & de cōmuni * opinione testatur, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. sub num. 46. vers. contrarium, art. 5. & qui iudices in Romana Cur. sint ordinarij, dixi rem. præced. conclus. 6. num. 79.

30 Subdeclara, vt iudices ordinarij habentes administrationem, dicantur ij, de quibus scripsi d. rem. præcedenti concl. 6. num. 79. 80. & seqq.

31 Declara secundo, vt ordinarius possit restituere in integrum aduersus id, quod ipse, seu prædecessor, vel eius æqualis, seu inferior fecit, seu coram ipsis factum est, sed non contra id, quod fecit eius superior, seu corā superiore factum est, Spec. tit. de restit. in integr. §. videndum restat. nu. 4. vers. & nota quod ordinarius, Abb. in cap. 9. causa restitutionis. num. 7. ibi, & generaliter cum quæritur. de restit. in integr. Io. Ferrar. tract. de appell. lib. 4. cap. 7. num. 301. vers. interim eorum, tom. 5. fol. 79. & quòd possit restituere aduersus propriam sententiam, firmat, & & ampliat Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. sub num. 131. vers. contra. & nu. 132. & seqq. art. 17. & quòd possit restituere aduersus sententiam iudicis sibi æqualis, firmat Odd. ead. q. 32. sub num. 152. vers. in contrarium, art. 20. & quòd iudex minor non possit restituere in integrum aduersus sententiam maioris patet ex l. 18. minor autem magistratus. ff. de minor. 25. ann. quam citat etiam Greg. Tolos. tract. de appell. lib. 1. cap. 8. num. 7. in fine, vers. primo minor, & de opin. comm. * testatur, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. sub num. 144. vers. sed contra. art. 19.

Ratio huius declarationis quare minor non possit restituere aduersus sententiam superioris est, quia in restitutione in integrum, venit tractanda rescissio sententiæ, quæ rescindi debet à superiore, Abb. in cap. 5. cum ex litteris. not. 3. num. 3. de restit. in integr. etenim non solum imperij necessitas in Rep. bene composita, sed ipsamet natura in functione iudiciaria ordines obseruandos ostendit, ne cum inferior in superiorem vsurpet, iudiciorum auctoritas dissipetur, Io. Ferrar. d. cap. 7. num. 301.

Nota primo illatiue ex hac declaratione, quòd iudex ordinarius non potest restituere in integrum aduersus sententiam Principis, Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. num. 35. art. 3. & Greg. Tholos. tract. de appell. lib. 1. cap. 8. sub num. 8. vers. item contra.

Nota secundo, quòd ordinarius non potest restituere aduersus sententiam, latam à delegato Principis, sed solus ipse Princeps poterit restituere, Abb. cons. 87. dico vnum. sub nu. 1. lib. 1. Odd. d. q. 32. nu. 34. & sub nu. 154. vers. in contrarium. art. 21. & Greg. Tholos. d. cap. 8. sub num. 8. vers. alius casus, & de opinione * communi Odd. d. nu. 34. &

Quare

Quare neque Episcopus, neque Archiepiscopus, neq. Legatus generalis Papæ potest restituere aduersus sententiam latam à delegato Papæ, Abb. vbi supra.

Praxis tamen circa hoc secundum notandum est, quòd non ipsemet Princeps restituat, sed quòd deleget causam restitutionis, Abb. vbi supra, & ita passim videmus seruari hic in Curia.

32 Subdeclara eandem secundam declarationem, vt prædecessor ordinarius, & successor ordinarius reputētur idem iudex, vel saltem sint æquales, ideoque successor potest restituere in integrum contra factum à suo prædecessore, Spec. tit. de restitut. in integr. §. videndum restat. num. 4.

33 Subdeclara secundo, vt æquales dici possint Episcopus, & Vicarius, q̃a Episcopus pōt restituere in integrū cōtra sētētiā latā à suo Vicario, Abb. in c. 5. tū ex literis. nu. 3. in fine, de restit. in integr. Frāch. in c. 66. dilecti. q. 9. sub nu. 44. de appell. & in cap. 3. romana. sub num. 5. vers. quid autem. ibi, sed an possit supplicari. & Gemin. sub num. 6. vers. quæro an episcopus. eod. tit. in 6. Bertach. tract. de episc. lib. 4. par. 7. q. 27, nu. 37. tom. 13. par. 2. fol. 358. Maran. in suo spec. par. 6. act. 2. princip. in verbo. & quandoque appellatur. num. 382. fol. 513. & Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. num. 156. vers. & concludc. art. 22. & ideo vnus potest etiam cognoscere de nullitate sententiæ latæ ab altero, vt dixi rem. præced. conclus. 6. nu. 82.

34 Vicarius tamen non potest restituere cōtra sententiam Episcopi, Abb. vbi supra, quem vltimo loco refert, & ideo sequi videtur Bertach. d. num. 37, in fine.

Contra hoc tenent Maran. & Odd. supra citati, & Franch. in d. cap. 66. q. 15. num. 48. vers. sed aduerte quia contrarium.

35 Subdeclara tertio, vt sicut inferior non potest restituere in integrum aduersus sententiam latam à suo superiore, ita etiam nō possit restituere contra contractum, in cuius celebratione interuenerit auctoritas iudicis maioris, Odd. ead. q. 32. num. 145. vers. amplia. art. 19.

36 Extende, & limita vna cum Odd. d. art. 19. num. 146. & seqq.

37 Nota ex hac subdeclaratione, quòd si Episcopus interposuit decretū in actu alienationis rei ecclesiasticæ, & ecclesia reperitur læsa, non potest inferior episcopo concedere restitutionem in integrum, Ias. in l. ait prætor. §. si minor. num. 13. ff. de iureiur.

38 Subdeclara quarto, vt iudex ordinarius à quo possit restituere ante diffinitiuam sententiam aduersus id, quod coram ipso factum est, vt puta aduersus omissas probationes, &c. vt declarat Bal. cons. 208. præmissis. sub num. 1. lib. 1. & quòd aduersus id, quod male actitatum est in primo iudicio, debeat peti restitutio in integrum coram iudice à quo, refert, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. num. 126. art. 16.

39 Amplia hanc subdeclarationem, vt corā iudice à quo sit petenda restitutio in integrum aduersus lapsum temporis ad appellandum, Bar. in l. 5. præses. num. 6. versus finē, C. de appell. & consult. Franch. in cap. 8. ex ratione. sub num. 57. vers. circa primum breuiter. ibi, aut nullo modo fuit appellatū. & Card. Alex. q. 8. princip. num. 34. de appellat. Abb. in cap. vlt. beneficio. nu. 6. ibi, quis autē. de restit. in integr. Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 13. vers. quod si. fol. 245. & alij, quos refert, & sequitur Odd. d. q. 32. num. 127. vers. exemplum. art. 16.

Ratio est, quia, si non est appellatum, causa non est deuoluta ad iudicem appellationis, & consequenter coram iudice à quo petenda est restitutio in integrū, Abb. Franch. & Vestr. vbi supra.

40 Explica hāc ampliationem, vt Signatura eam seruet, quādo datur commissio simplex restitutionis in integrum aduersus lapsum tempus ad appellandum, quia tunc committeret iudici à quo; secus autem, quando datur commissio restitutionis in integrum, & appellationis, prout passim videmus dari commissiones appellationis, appellationum, & restitutionis in integrum, quia tunc Signatura non delegat iudici à quo, sed alteri iudici propter mixturā appellationis, & quòd restitutio in integrum possit peti, & cumulari in commissione causæ appellationis, & nullitatis, testantur Bellamer. decis. 398. de consuetudine. fol. 65. & latius Marches. tract. de commiss. par. 2. de commis. restitut. in integr. cap. 1. num. 55. & seqq. fol. 194. & ita passim videmus.

41 Subdeclara quinto, vt iudex ad quē possit restituere aduersus id, quod est gestum coram ipso, & ideo aduersus omissas probationes post latam sententiam ipse restituet, Bal. d. cons. 208. sub num. 1. lib. 1. & demum restituet aduersus totum illud, quod malè gestum, vel omissum est in secunda instantia.

tia, Odd.d.q.32.sub num.127. vers. secundus casus.art.16.& restituet etiam aduersus non prosecutionem appellationis, coram se deuolutæ, Bar.in l.5.præses.nu.6.& Bal. sub num.5.& alij, C.de appell.& consult. Frāch. in cap.8.ex ratione.sub num. 57. vers. circa primum.& Card. Alex.q. 8.princip.nu.34. de appell. Abb.d.cap. beneficio. sub num.6. de restit. in integr. & Vestr. in prax. lib. 8. cap.3.sub nu. 13. vers.quod si. dicens, quòd Signatura eidem committeret causam restitutionis,& non iudici à quo.

42 Ratio,& benè secundum Card. Alex. vbi supra est, quia ille iudex dat restitutionem in integrum, qui est iudex competens in actu, in quo causata est læsio.

43 Declara tertio eandem conclusionem, vt ordinarius, habens administrationem, possit restituere in integrum tàm incidēter, quàm principaliter; nam quòd possit incidenter, nō potest cadere in dubitationem, quia quilibet iudex, coram quo causa agatur, potest restituere in integrum incidenter, vt retuli, & sequutus sum infra sub nu.45. vers. imò. & quòd possit etiam principaliter non inueni adhuc Iurisperitum, qui reuocauerit in dubium, sed omnes præsupponunt, dum quærunt solum, an delegatus possit restituere in integrum principaliter.

44 Firmata iam, ac declarata conclusione, quòd ordinarius restituat in integrum aduersus sententiam suam, vel sui æqualis, aut inferioris, infero multa.

Infero primo, quòd delegatus, cum non sit ordinarius, non restituit in integrum, Bar. in l. fin. sub num. 4. ibi, si verò petitur, C. vbi & apud quem. dicens, quòd si petitur restitutio principaliter contra sententiam latam in illa causa, non potest restituere delegatus, Franch. in cap. 66. dilecti. q. 10. num. 49. vers. hinc est quòd delegatus. de appell. Card. Alexan. in cap.8. ex ratione.q. 8.princip. sub nu.34. ibi, circa quæstionem. eod. tit. de appellat. & ita distinguendo scribunt * communiter omnes.

45 Limita primo declarando hanc illationem, vt sit vera quoad restitutionem principaliter intentandam, sic enim loquuntur Bar. Franch. & Card. Alex. in locis supra proximè citatis.

Secus si intentetur incidenter, quia incidenter potest intentari etiam coram iudice delegato, Bar. in d.l.fin. sub num.4. vers. oppono quod. ibi, quandoque delegatur causa principalis. C. vbi & apud quem. Abb. in cap.9. causa restitutionis. sub num.3. not.3. de restit. in integr. Franch. in cap.8. ex ratione. num.57. vers. circa primum breuiter. in fine,& Card. Alex.q.8. princip. sub num. 34. de appell. Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. num. 55. vers. aut loquimur. art. 6. & communiter * omnes, & ita intelligas Maran. in suo spec. par. 5. in verbo. & omnia fiant durante instantia. numer. 36. fol. 244. dum simpliciter scribit, quod quilibet delegatus potest restituere in integrum.

Imò restitutio incidenter potest intentari coram quocunque iudice, qui cognoscit de causa principali, vt loquitur Luc. Pæt. in pract. capitol. lib.7. cap.1. num.4. quare potest intentari coram ordinario, non habente administrationem, Abb. in d.cap.9. causa restitutionis. sub nu.7. ibi, ordinarius autem. seu coram iudicibus minimis, videlicet cartularijs, idest, notarijs, & similibus, qui habent iurisdictionem sine administratione, Odd. tract. de restit. in integr. q.32. num.49. limit. 2. art.5. iunctis num.45. & 46. & coram quocunque iudice etiam pedaneo, Ias. in l. ait prætor. §. si minor. num.14. ff. de iureiur. & coram arbitris secundum cōm. * opinionem, de qua testatur, & sequitur Odd. ead. q. 32. sub num. 75. vers. in contrarium. art.8.

46 Ratio est in promptu, quia mandatum iurisdictionale ampliatur ratione incidentiæ, sicut etiam mandatum procuratorium ratione incidentiæ extenditur ad specialiter non commissa, Abb. d. cap.9. causa restitutionis. not.3. sub num.3.

47 Quando restitutio dicatur peti principaliter, & quā incidenter, vide Vestr. in prax. lib.8. cap.3. nu.19. vers. cæterum. fol.248. & latius Luc. Pæt. in pract. capit. lib. 7. cap. 1. num.5. vers. prius igitur. vbi versus finem dicit, se multum laborasse priusquam intelligeret.

48 Hæc cognitio, quando restitutio dicatur peti principaliter, & quando incidenter est necessaria non solum eo, quia iudex delegatus possit restituere solum incidenter, sed etiam eo, quòd in restitutione, principaliter petita, requiruntur libellus, litiscontestatio, & alia solemnia iudicij ordinarij, vt declarant Franch. in cap. 8. ex ratione. num.58. vers. de secundo autem. de appell. Luc. Pæt. in pract.

in pract. capit. lib. 7. cap. 1. sub num. 5. vers. prius igitur. & clarius Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. num. 19. vers. cæterum vbi. fol. 248. at in restitutione, petita incidenter, proceditur summarie sine libello & sine cõtestatione litis, vt scribunt iidẽ Franch. Luc. Pæt. & Vestr. in locis hic citatis, quod est etiam dispositum per statuta Vrbis lib. 1. cap. 50.

49 Sublimita hanc limitationem in eius secunda parte, in qua diximus, quòd Iudices, habiles ad restituendum principaliter, sunt habiles ad restituendum incidenter, vt hoc non procedat, quando restitutio tenderet contra aliquem actum, factum coram superiore, quia neque incidenter possent restituere secundum Odd. d. q. 34. nu. 76. & 77. dum declarat doctrinam Bartoli.

50 Limita secundo, vt non procedat in delegato Principis, quia is potest restituere in integrum, Odd. tract. de restit. in integ. q. 32. num. 53. & 54. art. 6.

51 Contrariam opinionem, nempè, quòd non possit restituere, tenet Abb. cons. 87. dico vnum. sub num. 2. lib. 1. concludens in effectu, delegatum Papæ posse restituere cum incidit causa restitutionis priusquam functus sit omnino officio suo, & clarius in cap. 9. causa restitutionis. sub num. 7. ibi, delegatus verò à principe. de restit. in integr. dicens, quòd potest restituere in integrum, si veniat incidenter in causa sibi commissa, alias non.

52 Limita tertio, vt non procedat in delegato, cui causa restitutionis in integrum committitur ab ordinario, habente administrationem, quia is in vim specialis delegationis potest restituere in integrum, cap. 9. causa restitutionis. de in integr. rest. quare passim hic in Curia Signatura iustitiæ committit causas restitutionis in integrum, prout de iure, & delegatus procedit.

53 Infero secundò, quòd iudex appellationum, qualis est Capitaneus in foro Capitolino, non potest restituere principaliter in integrum, tum quia non est ordinarius, cum habeat limitatam iurisdictionem, vt scribit Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 7. cap. 1. sub num. 4. vers. ex hoc tu patrone. tum quia non habet aliquam administrationem, Gloss. in d. cap. 9. causa restitutionis. in verbo, non habent. & Abb. sub principio, ibi, item pone exemplum. de restit. in integr. & Odd. d. q. 32. art. 5. num. 46. vers. exemplificante. vnde in confirmatione huius illationis nos videmus, quòd in Curia Capitolina restitutiones in integrum petuntur coram Senatore, & Collateralibus, qui sunt iudices ordinarij; & in Curia Lucensi pluries vidi, restitutiones in integrum peti coram Auditore primarum instantiarum, & nunquam coram alijs Auditoribus Rotæ, qui sunt iudices appellationum, & praxis, seu consuetudo est optima legum interpres.

54 Comprobatur hæc illatio, quia iudex appellationum, qualis est Archiepiscopus, non potest adiri alia via, quã via appellationis, eius enim iurisdictio est ita restricta ad causas appellationum, vt in subditos sui suffraganei nullam habeat iurisdictionem, etiam ipsis volentibus, nisi accedat consensus suffraganei, vt in alio proposito scribit Rot. decis. 3. alias 11. fuit dubitatum. vers. de exceptione. in addit. de appel. in nou. & ideo via nullitatis principaliter intentandæ adiri nõ potest per ea, quæ scripsi rem. præced. concl. 6. num. 85. ergo neque potest adiri via restitutionis principaliter intentandæ.

55 Contra hanc illationem vrgent sex argumenta.

Primum, quia delegatus ad vniuersitatem causarum habet regulariter naturam iudicis ordinarij, vt retuli, & sequutus sum rem. præced. concl. 6. num. 99. sed iudex causarum appellationum est delegatus ad vniuersitatem causarum: ergo cessat primum fundamentum, cui innititur Luc. Pæt. dicens, Capitaneum appellationum non posse restituere, quia non est ordinarius.

56 Secundum, & confirmo magis hoc primũ, quia delegatus ad vniuersitatem causarum potest restituere, Bar. in l. fin. nu. 4. ibi, quãdoque delegatur vniuersitas. C. vbi & apud quem. & Abb. in cap. 9. causa restitutionis. sub num. 7. ibi, potest addi & tertius casus. de restit. in integr.

57 Tertium, quia licet Capitaneus, seu iudex appellationum non diceretur ordinarius, sed delegatus, tamen non est delegatus ab ordinario, sed à principe, qui delegatus à Principe, attenta opinione Oddi, quem citaui supra num. 50. potest restituere.

58 Quartum, quia appellatione non interposita infra legitima tempora, sicq. causa non deuoluta ad iudicem appellationis, potest nihilominus is adiri, non tanquam iudex appellationis, sed tanquam superior iudice a quo, & vt coram superiore, potest peti restitutio in integrum aduersus non interpositam

sitam appellationem, seu lapsum tempus ad appellandum, Card. Alex. in cap. 8. ex ratione. sub num. 34. q. 8. princip. ibi, tamen si pars. de appell. qui dicit, casum esse de brocha in l. 1. C. si sæpius in integr. restit. fuer. postul. & ex Card. Alex. refert, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 32. in fine, num. 130. vers. limitantur prædicta. vbi, loquendo generalius, scribit, quòd corã iudice ad quem potest peti restitutio in integrũ aduersus malè gesta coram iudice à quo, si talis restitutio petatur coram eo, non tanquã iudice ad quem, sed tanquã superiore.

Quintum, quia illa praxis petendi restitutionem coram Collateralibus, alijsque iudicibus ordinarijs primarum instantiarum videtur potius introducta, vt remaneat iudex appellationum, quàm quòd sit de necessitate; nam si restitutio in integrum petatur coram iudice ordinario primarum instantiarum, isque pronuntiet, esse vel non esse concedendam restitutionem, statim potest grauatus adire iudicem ordinarium appellationum; at si petatur restitutio in integrum coram iudice appellationum, isque pronuntiet, & à pronuntiatione contingat appellari, deficiet iudex appellationis, vel saltem deficiet primus iudex appellationis, quia secundus erit primus, sed non tenet consequentia: est vtile: ergo est necessarium.

59 Sextum, quia, si iudex appellationũ, qualis est Archiepiscopus, qui non potest adiri via querelæ, confirmet sententiam iudicis à quo, executio sententiæ petitur coram ipso iudice appellationum confirmante, vt retuli, & sequutus sum sup. q. 11. sub nu. 162. & potest executio coram eo peti non solũ officio iudicis, sed ẽt intentando actionẽ iudicati, vel in factũ ex ipsa snĩa, quæ tñ actio regulariter intẽtatur corã ordinario à quo, vel coram superioriore, qui possit adiri per viã querelæ, Franch. in cap. 3. romana. §. fin. cum aũt. sub nu. 3. limit. 2. de appell. in 6. ergo apparet, ꝙ saltem in his, quæ causantur ex sua sẽtentia, potest adiri tãquã superior, qui potest adiri etiam via querelæ, & consequenter potest in his coram eo peti restitutio in integrum principaliter.

60 His non obstantibus, non est recedendum ab illatione, quæ tenetur communiter, & seruatur in praxi, & ad argumenta in contrarium potest responderi.

Ad primũ, & secundum respondeo, quòd delegati ad vniuersitatem causarum possũt restituere in integrum in casibus, qui sunt de vniuersitate causarum eis delegata, quia in illis causis habent iurisdictionem generalem, & ideo in illis causis possunt adiri in prima instantia per omnes vias, nempè per viam agendi super negotio principali, per viam nullitatis, querelæ, & restitutionis in integrum; at iudices appellationum habent iurisdictionem limitatam ad causas appellationum, vt dixi supra num. 52.

Ad tertium respondeo, ꝙ contrariã opin. tenet Abb. quem citaui supra sub nu. 51.

61 Ad quartum respondeo, quòd l. 1. in qua se fundat Card. Alex. loquitur in Imperatore, sicut notat in ea Bar. sicque loquitur de superiore, qui potest adiri etiam sine appellatione, & consequenter potest adiri etiam via restitutionis in integrum, vt explicat Abb. in cap. vlt. in fine, de restit. in integr. vbi declarando Bartolum. in l. 5. præses. in fine, C. de appell. & consul. inquit, aut est talis superior, qui potest adiri sine medio appellationis, & procedit opinio Bartoli, dicentis posse etiam coram eo peti restitutionem in integrum aduersus omissam appellationem; aut est talis, qui non potest adiri sine appellatione, vt est Archiepiscopus respectu subditorũ Episcopi, & procedit opinio contraria, vt is non possit restituere.

Ad quintum respondeo, quòd facile est ordinare, vt à iudice appellationum iudicante in prima instantia appelletur ad iudicem ordinarium primæ instantiæ, prout in foro Capitolino à Capitaneo appellationũ in prima instãtia, appellatur ad Senatorem, vt scripsi sup. q. 8. nu. 140. & in Rep. Lucensi ab vno ex Auditoribus Rotæ iudicante in prima instantia, vti Consultore, seu Syndico, appellatur ad reliquos duos Auditores Rotæ, & ad Iudicem primæ instantiæ.

Ad sextum respondeo, quòd contra Franchum tenet Arch. quem ipse citat.

62 Declara primo eandem illationem, vt iudex appellationis possit restituere incidenter, vt retuli, & sequutus sum supra num. 41.

63 Declara secundo, vt non procedat in iudice appellationum, qui possit adiri etiam via querelæ, quia, cum is non habeat iurisdictionem limitatam, potest restituere in integrum etiã principaliter per ea, quæ scripsi supra num. 61. iuncto num. 58. nam cessat limitatio iurisdictionis, quæ obstaret, ne posset restituere, vt dixi supra num. 53. & 54. & benè applicantur, quæ de nullitate scripsi,

rem.

reni. præced. concl. 6. nu. 84. & 85. vbi vide.

64 CONCLVDO III. quòd restitutio in integrum impedit executionem rei iudicatæ, l. vnica, C. de restit. in integr. postul. &c. Spec. tit. de restit. in integr. §. vlt. num. 1. lib. 2. fol. 210. Ias. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 26. ff. de re iudic. Rebuff. tract. de appell. art. 16. glos. 1. nu. 32. tom. 3. fol. 526. & quòd hæc sit regula, scribit Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. sub num. 15. vers. at visis. ibi, nihilominus crediderim. Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 18. de attent. restit. in integr. pend. nu. 10. & seqq. tom. 5. fol. 400. Odd. tract. de restit. in integr. q. 43. num. 2. vers. regula. art. 1. & esse communem * opinionem testatur, & sequuntur Couar. pract. qq. cap. 25. num. 7. vers. duodecimo. fol. 531. Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 7. cap. 1. num. 20. vers. est igitur. Mohed. decis. 2. alias 177. in causa segobien. de restit. in integr. & esse magis communẽ * testatur, & sequitur Asin. in prax. §. 31. cap. 2. ampl. 38. limit. 5. sub num. 1. & 2. fol. 178. & hæc conclusio in foro Capitolino procedit etiam ex dispositione statutorum Vrbis lib. 1. cap. 50. de causis restitutionis, &c. quia dũ mandant inhiberi sine præiudicio duarum conformium, & rei iudicatæ, quando restitutio in integrum petitur principaliter post cœptam, seu petitam executionem; tacitè disponunt quòd, si sit petita restitutio in integrum ante cœptam, seu petitam executionem, inhibeatur simpliciter; & licet contra hanc tacitam dispositionem possem multa vrgentia allegare ex his, quæ, loquendo de re iudicata, retuli, & sequutus sum infra num. 95. exempl. 1. tamen, quia ita praxis interpretatur istud statutum, non insisto.

65 Amplia primo hanc conclusionem, vt sola restitutionis petitio impediat executionem, textus est in rubr. C. in integr. restit. post. ne quid nou. fiat. Put. decis. 285. die prima iunij. 1545. num. 1. lib. 2. fol. 392. Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 18. de attent. restit. in integr. pend. ampl. 2. num. 22. fol. 400. & de opinione * communi testatur idem Put. decis. 456. in vna iaceñ. sub num. 1. lib. 2. fol. 491. & quòd hæc ampliatio sit indubitabilis, scribit Odd. d. q. 43. sub nu. 19.

Confirmatur hæc ampliatio ex seq. subampliatione, & ampliatione.

66 Subamplia hanc ampliationem, vt non solum petitio restitutionis in integrum impediat executionem, sed etiam arreptio itineris, vel missio nuntij ad Papam ad petendam restitutionem in integrum, Lancell. d. cap. 18. ampl. 5. nu. 45. Odd. d. q. 43. nu. 6. & Cõtar. in l. vnica, limit. 8. nu. 52. vers. amplia. C. si de momen. poss. seu ad alium superiorem competentem, Lancell. eod. cap. 18. nu. 46. Odd. & Contar. vbi supra.

67 Amplia secundo, vt maximè procedat, quando quis per modum exceptionis deducit restitutionem in integrum, & probationes offert in prõptu, quo casu impediri executionem de mittendo in possessionem ex l. fin. C. de edict. diu. adr. toll. concedit etiam Menoch. tract. de adipisc. poss. rem. 4. q. 103. num. 912. in tertio casu. & hæc ampliatio in foro Capitolino seruatur etiam ex dispositione statutorum Vrbis. lib. 1. cap. 50. dummodo is, qui incidenter petit restitutionem, suam intentionem iustificet intra decem dies vtiles, vel ad summũ intra quindecim.

68 Amplia tertio, vt procedat etiam si petens restitutionem, non habeat probationes in promptu ad docendum de læsione, sicque restitutio in integrum requirat altiorem indaginem, quia nihilominus impediet executionem secundum cõmunem * opinionem, de qua contra Bar. testantur Ias. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 26. ibi, sed io. de imol. & Rip. sub num. 30. ibi, contrariũ tenent imol. & signanter ibi, & tunc procedat communis * opinio contra bar. ff. de re iud. Paris. cons. 100. contractus. num. 81. ibi, quæ distinctio. lib. 1. Beninten. decis. 85. dubitabatur. num. 16. in fine, Lancel. d. cap. 18. num. 19. & 20. & Odd. tract. de restit. in integr. q. 43. num. 63. vers. sed contrariam.

Confirmatur hæc ampliatio, tum quia rubr. C. in integr. rest. &c. nõ requirit aliud, quàm restitutionem esse postulatam, imò sola arreptio itineris ad petendam restitutionem in integrum impedit executionem,

69 vt dixi supra num. 66. † tum quia probationes de læsione non sunt necessariæ ad petendam restitutionem, sed sunt necessariæ ad obtinendam restitutionem, vt patet ex his, quæ scribunt Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. vers. addo pro breuiori. sub num. 8. fol. 244. & Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 14. de attent. pend. restit. in integr. ad appell. num. 3. & seqq. fol. 386. & quæ diximus nos lib. præced. cap. 2. num. 487. non enim de petitione restitutionis, sed de concessione restitutionis agunt Vestr. & Lancell. & egimus

nos quando diximus, requiri saltem quales quales summarias probationes de læsione; quare ad vsum totius praxis Curiæ Romanæ considero sex actus: Primus est quando, parte citata, vel nõ citata, damus alicui Referendario cõmissionẽ restitutionis in integrum, narrando in ea læsionem, & iustam causam: & in isto actu certum est, quòd non

70 requiritur aliqua probatio. †Secundus actus est, cũ postea, si casus postulet, informamus Signaturã, puta, quia contendimus de forma cõmittendi: & in isto actu ad facilitandã Signaturã debet is, q petit restitui, docere, nõ tñ in forma iudicij de aliquo fumo læsionis.

71 Tertius actus est, cum ipsa Signatura informata, & iustitia suadente causam restitutionis in prophanis committit per hæc verba. *placet de restitutione prout de iure*, Staph. tract. de signat. liter. iustit. clausula, & per breue sanctitatis vestræ. num. 17. vers. in prophanis verò. fol. 311. in paruis, quem refert, & sequitur Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. sub nu. 13. vers. quòd si non beneficiali. fol. 245. Quartus actus est, quãdo is, ad cuius instãtiã cõmissa est vt supra causa restitutionis, instat coram iudice delegato, vt restituat in integrum: & in isto actu debet is omnino coram eo docere de læsione summariè, & semiplenè, vt restitutionem petitam concedat, & ita procedant, quæ Vestr. & nos scripsimus supra in locis citatis num. 69. & donec iste iudex cognoscit, an sit, vel nõ sit cõcedenda restitutio, debet superserderi in executione, Contar. in l. vnica, limit. 8. num. 58. C. si de momen. poss. & quòd causa restitutionis in integrum commissa prout de iure impediat executionem, donec de ea discutiatur, scribit Marches. tract. de commiss. par. 2. de commis. restit. in integr. cap. 1. nu. 61. fol. 196. Quintus actus est, cum iudex, constito sibi summariè de læsione, interloquitur, restitutionem esse concedendam: & in isto actu post latam interlocutoriam tantò magis erit supersedendum in executione. Sextus actus est, cum, obtenta restitutione in integrum, proceditur ad annullationem, seu rescissionem sententiæ, aut alterius actus præiudicialis: & in isto actu debet restitutus plenè docere de læsione, & de alijs iustis causis, quibus ille actus, seu sententia debeat rescindi, vt breuiter innuit Vestr. in prax. d. lib. 8. cap. 3. sub num. 8. hæcque eadem praxis, quam in tribunali Signaturæ cõsiderauimus, potest accõmodari alijs tribunalibus, & iudicibus ordinarijs, quia si coram eis petatur restitutio in integrum, debet coram eisdem, vt eam concedant, probari aliqualiter læsio; quicquid dicat Benint. decis. 85. dubitabatur. num. 4. & seqq. * & nu. 9. in fine, testans, magis cõmunem * opinionem esse, vt de læsione debeat plenè constare, quando petitur restitutio in integrum, & quicquid magis in specie sub distinctione scribat Odd. tract. de restit. in integ. q. 36. art. 10. num. 71. 72. & 73. nam, teste Vestr. vbi supra, Palatium non desiderat plenam probationem; qua lęsione probata, restitutionem concedent, eaque concessa, tunc plene erit probanda læsio ad effectum, vt rescindatur actus, aduersus quem concessa est restitutio.

Et ex his apparet, verã nõ esse distinctionem Bartoli in l. 4. §. condemnatum. num. 3. in fine, ibi, & idem si petatur restitutio. ff. de re iudic. & reijciendam quoque esse conciliationem, quam adducit Odd. tract. de restit. in integr. q. 43. art. 4. sub num. 63. vers. quantum verò.

72 Restringe hanc ampliationem, vt non procedat quãdo restitutio deduceretur per modum exceptionis post petitam executionem de mittendo in possessionem ex l. fin. C. de edic. diu. adr. tol. quia tunc non impediret executionẽ, si restitutio reqrat altiorẽ indaginẽ, Menoch. tract. de adipisc. poss. rem. 4. q. 103. nu. 910. & 911. in secũdo casu, qui mouetur duplici fundamento; primo auctoritate Bartoli; secundo ea ratione, quòd hæc missio in possessionem requirat celeritatem.

Contrarium credo verum, quia vtrumq. fundamentum corruit; nam cõtra Bar. quem * ipse citat, habemus opin. * communem, quã retuli, & sequutus sum supra nu. 68. & contra rationem celeritatis, quam considerat, adduco, quòd etiam res iudicata, & quicquid sit, eo ipso, quòd habet executionẽ paratam, dicitur celeritatem desiderare, & tamen restitutio in integrum petita, etiam si altiorem indaginem requirat, impedit illam * executionem, vt ex commun. * opinione sequutus sum supra dicto num. 64. & 68. item licet restitutio deducatur post petitã executionem, tamen executio; dummodo non sit facta; impeditur, vt sequutus sum infra num. 110. & 111.

73 Amplia quarto, vt magis procedat quando executio esset irretractabilis, vt in causis capitalibus, vel alias esset magni præiudicij, vt

elj, vt ex Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari in integrum restitutione pendente sub num. 4. tom. 18. fol. 382. deducit, & tenet Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 18. de attent. restit. in integr. pend. num. 40. & seqq. ampl. 4. fol. 400. & nu. 134. & seqq. & ex eo & alijs Odd. tract. de restitut. in integr. quæst. 43. num. 17. & 98. & quòd restitutio in integrum impediat executionem, quæ est irretractabilis, sequitur Bened. de Barz. tract. de guarintig. par. 3. cap. 21. ibi, limitatur nisi. tom. 6. par. 2. fol. 349. & quòd executio irreuocabilis non possit fieri pendente restitutione in integrum, scribit Ant. de Canar. tract. de execut. instrum. quæst. 21. sub num. 48. ibi, secundo vero casu.

74 Exemplifica hanc ampliationem quando debitor vigore instrumenti potest carcerari, quia si is citatus petit restitutionem in integrum, impedit carcerationem secundum Bal. Paul. de Castr. & alios, quos refert Carauit. super rit. 166. quæst. 4. num. 52. & 53. quibus adde Ant. de Canar. d. q. 21. nu. 48. versus finem, fol. 42. Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari restit. in integr. pend. sub num. 6. fol. 382. Alex. in l. 4. §. condemnatum. num. 29. vers. & per istam. ff. de re iud. & Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. sub num. 16. & 17.

Contra hanc exemplificationem tenent ij, quos sequitur Beninten. decis. 85. dubitabatur. sub nu. 17. & vigore illius rit. tenet etiam Carauit. super d. rit. 166. sub num. 53. nisi de ipsa restitutionis causa possit statim, & in ipso instanti constare.

75 Subamplia hanc ampliationem, vt procedat etiam si contra petentem restitutionem in integrum militaret aliqua præsumptio calumniæ, quia adhuc retardaretur executio, Abb. in cap. 6. suscitata. num. 8. de restit. in integr. Vestr. d. cap. 3. sub num. 16. vers. addo quòd. fol. 247. Lancell. d. cap. 18. num. 41. ampl. 4. & sentit aperte Vital. vbi supra, & quòd stante irretractabilitate executionis, seu difficultate retractionis, executio impediatur etiam vbi alias non impediretur, sequitur ex communi* opinione Odd. tract. de restit. in integr. quæst. 43. sub num. 98. & ita tacitè disponunt statuta Vrbis lib. 1. cap. 50. de causis restitutionis &c. in illis verbis, *si executio irretractabilis non sit.*

Declara restringendo eandem ampliationē, & subampliationem, vt possint procedere in restitutione per viam iustitiæ, vt scribit Odd. tract. de restit. in integr. q. vlt. num. 5.

Secus in restitutione per viam gratiæ nō dum obtenta à Principe, vt quia bannitus supplicaret Principi pro gratia, & interim incideret in fortiam Curiæ, quia, non obstante supplicatione data, decapitaretur, Odd. d. quæst. vlt. sub num. 3. & Flam. Cart. tract. de execut. sent. capt. bann. cap. fin. sub nu. 407.

Quicquid possit dici in puncto iuris communis, hæc ampliatio, & subampliatio in causis capitalibus non seruatur; quare licet condemnatus ad mortem peteret restitutionem in integrum, tamen antequam illam obtineret committi, sententia mandaretur executioni; præsertim attentis motu proprio, de quo supra quæst. 17. limit. 48. num. 34. in fine, vbi quòd nulla commissio signetur, &c. & statuto Lucensi lib. 4. cap. 55. quo prohibetur etiam supplicatio, &c. vide quæ scripsi rem. seq. sub num. 9. vers. confirmatur.

76 Amplia quinto vt etiā in possessorio momentaneo restitutio in integrum impediat sententiæ executionem, Lancell. eod. cap. 18. num. 47. ampl. 6. fol. 401. & quia hæc ampliatio non habet aliquod singulare, ideo distinctiones, quas, considerando tres casus, facit Menoch. tract. de adipisc. poss. rem. 4. quæst. 103. à num. 908. vsque ad num. 913. exclusiue, & ex eo refert Lancell. d. cap. 18. nu. 48. aut non sunt veræ, aut non sunt magis necessariæ in executione sententiæ latæ super possessione, quàm in executione alterius sententiæ, sicut ante nos per diuersa verba aduertit Odd. d. quæst. 43. sub nu. 12. vers. sed in hac.

77 Amplia sexto, vt procedat etiam si causa restitutionis in integrum aduersus tres sententias conformes sit commissa cum clausula (*& si quid exequendum fuerit, exequatur,*) quia si iudex, qui sententiam tulit, exequatur, executio vti attētata, erit reuocanda, præsertim si iudex causæ restitutionis in integrum inhibuisset, Lancell. d. cap. 18. num. 54. ampl. 10. fol. 401. quem sequitur Odd. d. quæst. 43. num. 7. & ita vidi seruari in praxi, quia iudex, cui est commissa causa restitutionis, transportatis coram eo actis à parte, quæ instat pro executione, cognoscet ex eisdem, an sit procedendum ad executionem, & ideo interim suspenditur executio, imò si coram eo producantur noua iura, tunc stylus obseruat, vt ad executiorem procedere non valeat sine noua commissio-

missione executoriali,qui tamen stylus mihi non probatur.

78 Subamplia hanc ampliationem, vt procedat si causa restitutionis in integrum committatur cum clausula *(procedat ad legitimam executionem)* Odd.d.quæst.43.nu. 8. dicens, se ita accepisse à practicis Vrbis curialibus.

Contraria opinio, nempe quòd executio non suspendatur, suadetur ex eo,q clausula *(sine præiudicio legitimæ executionis,)*& clausula*(procedat ad legitimã executionẽ,)* videtur importare idem,per ea,quæ in alijs terminis considerat Rot.diuers.decis.100.ex nouem. sub num.12.vers.tres verò. & sub num. 20. vers.sexto.in fine,par.1.Sed clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) non retardat executionem,Rot.diuers. sub d. num. 20. &,loquendo in commissione nullitatis, Staph.tract.de signat.liter.iustit. rubr. de sanatione contractus inualidi,num. 12. in fine,vers.consequenter.& num.13.fol. 288. in paruis,dicens, quòd,si executio est facta, aut saltem coepta, rescribitur cum præfata clausula, & cum mysterio, inquit, additur verbum,*legitima*, quia si executio non sit ritè,& legitimè facta, sed contra dispositionem iuris,vel formam sententiæ, non meretur solitum fauorem, ideoque quatenus de facto processerit, potest de facto reuocari, etiam parte non citata, & dixi supra q. 17. limit.9.nu.51.

In hac controuersia stylus Romanæ Curiæ seruat hanc distinctionem: Aut causa restitutionis committitur cum clausula (sine præiudicio legitimæ executionis)& tunc iudex, qui sententiam tulit,exequitur,non obstante, quòd causa restitutionis in integrum sit cõmissa,& quòd iudex,cui est commissa, inhibuisset per ea,quæ scripsi remed. præced.concl. 4. nu. 15. & seqq. Aut committitur cum clausula (procedat ad legitimam executionem) seu cum clausula (si quid exequendum fuerit exequatur,) & tunc quia executio spectat ad iudicem, cui est commissa causa restitutionis, & is non debet procedere ad executionem,nisi causa cognita, dicimus, quòd restitutio retardat executionem, vt scripsi supra sub num. 77. quia hæ duæ clausulæ habent eandem vim.

79 Amplia septimo vt procedat etiam in restitutione in integrum ad appellandum, quia pendentia petitæ restitutionis impedit executionem sententiæ,Beninten.decis.85. dubitabatur.sub nu.14.Lancel.tract.de attent. par.2.cap.18.de attent.restit. in integr.penden.nu.26.ampl.7.fol.401.& Odd.tract.de restit.in integ.quæst.42. sub num. 33. vers. in contrarium.& quæst.43.nu.16.ampl. 10.

Quare executio,& alia gesta, pendente ista restitutione,regulariter dicuntur attentata,& vti talia veniunt reuocanda,Lancel. tract.de attent.par.2.cap.14.de atten. penden.restit. in integr. ad appell. num. 17. & seqq.fol.387.quem refert, & sequitur Odd. d.quæst.42.sub nu.33. vers. in contrarium.

80 Declara hanc ampliationem vltra alias communes declarationes,vt is,qui obtinet committi causam restitutionis in integrum ad appellandum, prout de iure,non debeat tanquam restitutus appellare infra decem dies à die præsentatæ commissionis, sed debet prius,docto de suo bono iure,propter quod sit restituendus ad appellandum, restitui ad appellandum, & cum fuerit restitutus,tunc debet infra decem dies à die obtentæ restitutionis appellare,Vestr. in prax. lib.8.cap.3.nu.18.ibi,qua in re memor eris. & Lancell.d.cap.14.sub num.11.fol.386.& cap.12.de attent.& innou. appell. pend. limit.50.princip.nu.109.vers.11.fol. 379.

81 Amplia octauo notabiliter, vt antonomasticè procedat, quando causa restitutionis committitur à Signatura,quia tunc executio duplici ratione retardatur:prima,quia restitutio de per se retardat,vt dixi supra in conclusione nu.64.secunda, quia causa restitutionis commissa à Signatura,dicitur cõmissa à Papa, qui, auocando ad se causam, censetur primo iudici, & partibus inhibere, vt scribunt Rot. decis.3. alias 11. fuit dubitatum.paulò post principium, ibi, sed pone quod committitur.de appell.in nou. Mil. in repert. in verbo.executio sententiæ contra quam.fol.126.in fine,Ant.de Canar.tract.de execut.instrum.quæst.21.in fine,tom.5.fol. 42.& Lancel.tract.de attent.par.2.cap. 18. uersus finem,nu.140.fol.402.

82 Subamplia hanc ampliationem vt procedat etiam quando Legatus committit causam restitutionis,Ant. de Canar. vbi supra, & Lancel.d.cap.18.in fine,nu.142.

83 Nota hinc tu Curialis, duplicem posse dari rationem,quare praxis Romanę Curiæ causam restitutionis in integrum postulet delegari à Signatura,& non petat coram ordinarijs, demptis tribunali Cameræ Apostolicæ, & Curia Capitolina, in quibus Signatura

gnatura iustitiæ non solet rescribere, nisi prout notaui supra quæst.8.nu.153.155.& 156. Prima ratio est, vt euitemus illam difficultatem, an omnes Curiæ Romanæ iudices sint delegati iuxta ea, quæ scripsi supra num. 79. qui non possunt restituere per ea, quæ dixi supra num.44. Secunda ratio est, quia plus impedit restitutio coram Principe, vt dixi hic supra nu.81.& 82.

84 Amplia nono, vt ampliat Lancell. dicto cap. 18. qui ponit vsque ad decem ampliationes, quas ex eo refert, & sequitur Odd. d. quæst.43.art.1. vsque ad num. 19. qui constituit ampliationes in numero tresdecim.

85 Limita primo nunc eandem conclusionem, vt non procedat, quando restitutio in integrum petitur calumniose, seu adest suspitio, quòd petatur calumniosè, quia tunc non impedit executionem, cap. 6. suscitata. & ibi Abb.num.8. de in integr.restit. Paris. cons.109.omisso.num.18.lib.4. hancque esse communem *limitationem testatur, & sequitur Vestr.in prax.lib. 8.cap. 3. sub num. 15.vers.at visis. & ita distinguendo, & declarando scribunt Vital.tract. de clausul. in claus.nil nouari restitutione in integr. pendente, num.4.fol. 382. Lancel. tract. de attent.par.2.cap.4.de attent.lit.pend.limit.4. princip.num.4.tom.5.fol.327.& cap.18. de attent.restit.in integr. pend. num. 55. vers. primo quando . & nu.58.& seqq.fol.401. Odd. tract.de restit.in integr.q. 43. nu. 69. & seqq. & clare sentit Rot. de qua Mohed. decis.2.alias 177.in causa segobien. in fine, de restit. in integr. dicens, quod restitutio impedit executioné, si cessat suspitio calũniæ, & esse opin.communiter * receptam testatur, & sequitur Contar.in l. vnica, limit. 8.sub num. 50. vers. sed an victo. C.si de moment.

86 Infero ex hac limitatione, quasi subuertendo conclusionem, eiusdemq. ampliationes, quòd materia huius sextæ conclusionis reducitur multum ad arbitrium iudicis; quia calumnia consistit in animo, & quæ consistunt in animo, probantur coniecturis, inditijs, argumentis, & præsumptionibus, vt sequutus sum lib.præced.cap.11.num. 846. sed quibus præsumptionibus probetur, & quibus non probetur calumnia in eo, qui petit restitutionem in integrum, non est determinatum in iure: ergo relinquitur arbitrio iudicis, sicut eandem illationem in litteris compulsorialibus deduxi eod. cap. 11. nu.847.vers.infero.quia debet iudex considerare, an petantur calumniose, vt dixi eod. cap.11.num.840.in fine, & 841.& ideo an litteræ remissoriales debeant concedi, remitti arbitrio iudicis, dixi eod. lib. præced. cap.8.num. 822. quia debet is considerare an petantur calumniosè, vt dixi eodem cap.8.num. 823. & quòd in casu restitutionis in integrum remittatur arbitrio iudicis, quando adsit, vel non adsit præsumptio calumniæ, sequitur Contard. d. limit. 8. num. 54.vers.quæ autem. iunctis num. 53. & 50. & ex Cassad. deducit, & tenet Ant. Bard. tract.de temp.vtil.cap.5.sub num.2.vers. & hoc idem.tom.5.fol.214.& ex Bal.in addit. ad Spec.refert, & non impugnat Beninten. decis.85.dubitabatur.nu. 14.in fine, hancq; esse securiorem sententiam testatur, & sequitur Odd.d.q.43.nu.76.in fine, & nu.77.

87 Subinfero, ex hac illatione facile potuisse oriri varietatem opinionum, quas recenset Lancell.d.cap.18. num. 3. & seqq. fol.400. & varietatem decisionum Rotæ, de qua locutus sum infra sub nu.98. eius enim varietatem ex hoc processisse, quòd aliquando arbitrata est, cessare calumniam, & aliquando non cessare, scribit Cassad. decis. 1. restitut sub nu.3.de restit.in integ.10.

88 Retenta limitatione.

Extende primo eam vt maxime procedat quando calumnia est manifesta, quia tunc certius executionem non impedit, Vital. tract.de clausul.in claus.nil nouari restit. in integr.pend.nu.4.tom.18.fol. 382. Lancel. tract.de attent.par.2.cap.18. de attent. restit.in integr.pend.num.58.vers.aut calumnia.fol.401.& Odd.tract.de restit.in integr. quæst.43.nu.69.

89 Subextende primo hanc extensionem, vt procedat etiam si ageretur de executione irretractabili, seu magni præiudicij, vt sentit Lancel.d.cap.18.ampl.4.num.42. fol. 400. dicens, quòd retardatur executio, nisi manifeste appareat de calumnia.

Comprobatur hæc subextensio ex his, quæ scripsi remed.præced.num.77. & seqq. iunctis num.præcedentibus 73.vers. contra. & seqq.

90 Subextende secundo vt procedat etiam si petens restitutionem in integrum offerat, se incontinenti probaturum læsionem, & causam restiutionis, Vital.d.claus.nil nouari restitut.in integr.pend.nu.4.Lancel. d. cap. 18.nu.59.& Odd.d.q.43.nu.72.

Oooo 3 Restrin-

91 Restringe declarando istam subextensionem, vt procedat, quando ita esset manifesta calumnia, vt per oblationem probationis incontinenti non cessaret; secus si cessaret, aut obscuraretur, quia tunc posset impediri executio, præsertim si ageretur de executione irretractabili, Vital. d. claus. nil nouari restit. in integr. pend. sub nu. 4. ibi, attamen hoc secundo casu.

92 Subextende tertio, vt executio fiat, nulla etiam præstita cautione de restituendo in casu victoriæ ei, qui restitutionem petit, Lancell. d. cap. 18. num. 58. vers. aut calumnia. fol. 401. & Odd. d. q. 43. nu. 70.

93 Intellige eandem extensionem, & eius subextensiones, vt relinquatur arbitrio iudicis, quæ calumnia dicatur manifesta, & quæ non manifesta, quia manifestum, & notorium subalternantur per ea, quæ dixi supra lib. 1. cap. 77. num. 1. sed quid sit notorium relinquitur arbitrio iudicis, vt remissiuè dixi lib. præced. cap. 8. nu. 344. & 345. sicque magis confirmamus illationem positam supra nu. 86.

94 Extende secũdo vt procedat etiam si calumnia esset præsumpta, & non manifesta, quia adhuc fieret executio, Corn. cons. 111. licet videatur. sub nu. 4. ibi, sed quando imminet aliqua præsumptio. lib. 1. Vital. tract. de clausul. in claus. nil nouari restitut. in integr. penden. sub num. 4. fol. 382. Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 7. cap. 1. num. 26. vers. 3. limitatur. Lancell. tract. de attent. par. 2. cap. 18. de attent. restit. in integr. pend. num. 61. vers. aut calumnia non est manifesta. & sub num. 63. fol. 401. & esse communem opin. testatur, & sequitur Odd. tract. de restit. in integr. q. 43. art. 5. nu. 76.

Declara hanc extensionem, vt isto casu petens executionem teneatur ad instantiam partis idoneè cauere de restituendo in casu succumbentiæ, cap. 6. suscitata. de in integr. restitut.

Amplia hanc extensionem, vt, cautione ante executionem non præstita, executio sit nulla, vt, loquendo in supplicatione, scribit Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. nu. 38. tom. 1. fol. 510.

Subdeclara primo restringendo, vt non teneatur cauere, nisi quando est suspectus de dilapidatione, vel est adeo pauper, vt non sit soluendo, Rot. decis. 6. alias 435. fuit dubitatũ. nu. 2. de restit. in integr. innou. quã citant, & sequuntur Ant. de Butr. in d. cap. suscitata. num. 22. in fine, vers. secundo limitant. de restit. in integr. &, testando de vsu Palatij, Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. sub nu. 15.

Quamuis Abb. in d. cap. suscitata, num. 9. in fine teneat indistinctè declarationem, reiecta ista subdeclaratione.

Subdeclara secundo, vt pars admittatur ad cautionem iuratoriam, si dicat, se non inuenire aliã, vt, loquendo in supplicatione, refert, & sequitur Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. sub nu. 38. tom. 1. fol. 510.

95 Exemplifica primo eandem secundam extensionem, quando sunt latæ tres sententiæ conformes, quo casu petens restitutionem in integrum, præsumitur calumniosè eam petere, argumento textus in clem. vt calumnijs. de sent. & re iud. nam sicut is, qui dicit de nullitate sententiæ aduersus tres conformes, præsumitur esse in calumnia ad impediendam executionem, Rip. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 15. versus finem, ff. de re iud. ita etiam petens restitutionem aduersus tres conformes: & quòd oriatur præsumptio, seu oriantur inditia cõtra eum, qui petit restitutionem aduersus plures sententias, quæ transierint in rem iudicatam, scribit Corn. d. cons. 111. sub num. 4. lib. 1. & quòd ex tribus conformibus resultet præsumptio calumniæ contra dicentem de nullitate, seu petentem restitutionem in integrum, scribit Lancell. d. cap. 18. num. 64. & seqq. fol. 401. & contra petentem restitutionem in integrum scribunt Ant. Bard. tract. de tempor. vtil. cap. 5. sub nu. 2. vers. & hoc. tom. 5. fol. 214. & Odd. tract. de restit. in integr. quæst. 43. sub num. 55. vers. secundo adducitur. & quòd, latis tribus sententijs conformibus, restitutio detur miserationis gratia, sed tunc, parito prius iudicato, scribit Rot. diuers. decis. 778. in causa toletan. in fine, par. 3. lib. 3. fol. 206. & quòd restitutio in integrum non impediat executionem trium sententiam conformium, sed sententia debeat exequi, tenet Rot. diuers. decis. 884. romana dotis. par. 3. lib. 3. fol. 224.

96 Et quòd minor, seu ecclesia non possint petere restitutionem in integrum contra tres sententias conformes, nisi facta plenariè executione, tenet Bal. in l. vnica, num. 16. vers. sed nunquid contra sententiam. C. ne lic. vna eademque caus. tert. prouoc. quem refert, & sequitur Alex. in l. 4. §. condemnatum. sub num. 27. fallen. 2. ibi, tamen puto opin. ff. de re iudic. hancque opin. Baldi sequuta

quuta est etiam sæpe Rota,vt testantur Cassad.decis.1.restitutio.num.3.de restit.in integr.Paris.cons.109.omisso.num.17.lib. 4. & Lancell.d.cap.18.num.85.fol. 401. hanc eandem opin. sequuti sunt Ant. de Canar. tract. de execut. instrum. q. 21. sub nu. 50. tom.5.fol.42.Couar.pract. qq. cap. 25. sub num.7.vers. duodecimo. ibi, mihi verò potius placet opinio alexandri. fol. 531. & Ant.Bard.d.cap.5.num.2.vers.sed talis.fol. 214. & quòd Rota frequentius sequuta sit istam opin.testatur Marches.tract. de commiss. par. 2. de commiss. restitut. in integr. cap.1.sub num.41.fol.191.in prima impressione,& similiter par.2.de commiss.restitut. in integr.in princ.sub num.83. ibi, tamen rota.fol.383. in secunda impressione, hancque opin. videtur in effectu sequutus Asin. in prax.§.31.cap.2.ampl.38. limit.5. nu. 4. vers.verum.& num.5.in fine, fol. 178. dum hanc vltimo loco adducit opin.

97 Confirmatur hæc opinio,quia quãdo cõtra excipientem sunt latæ tres sententiæ cõformes,tunc resultat præsumptio calumniæ, quæ est iuris,& de iure, contra quam non admittitur probatio,Rip.in l. 4. §. condemnatum.nu.15.in fine,ff.de re iud.

98 Contrariam opin.nempè;quòd minor, & ecclesia possint petere restitutionem in integrum aduersus sententiam secundæ appellationis,& sic petendo, impedire executionem trium sententiarum; tenuit, reprobata opinione Baldi,Salyc.in ead.l.vnica,in fine,num.8.C.ne lic. in vna eademque &c. & hanc esse communiorem * testatur, & sequitur Luc.Pæt.in pract. capitol.lib.7.cap. 1.sub nu.22.& vti veriorem,& magis communem * sequitur Lancel.tract. de attent. par. 2. cap. 18.de attent. restitut.in integr. pend.nu.93.fol.401.& magis communem * affirmat Odd.tract.de restit.in integ. q. 43. art.3.sub nu.55.vers.sed in contrariũ.hãcq; affirmatiuam opin.tenuit Capel.Tholos.decis.54.si latæ sint.& videntur sequuti Gabr. in conclus.lib.2.tit.de execut.rei iudic.concl.1.ampl.9.sub num.17. vers. contrarium. dum hanc vltimo refert loco, & Vestr. vbi supra, & Mil. in repert. in verbo. executio trium conformium.circa medium, fol. 127. hancque opinionem sequuta est etiam aliquando Rota, vt testantur Cassad. d. decis. 1.sub num.3.ibi, aliquando verò. de restit. in integr.Vestr.in prax.lib.8. cap.3. sub nu. 15.vers.at visis.& Luc.Pæt.d.cap.1.nu.21. versus finẽ,& corã D. Oradino Caputaqu. decis.330.seu.5.executio sententiæ.num.3. par.1.vnde Rota variauit, vt patet ex allegatis supra num. 96. & testantur ipsamet Rot.diuers.decis.346.num.8.par.1. & Cassad.Vestr.& Luc.Pęt.supra citati,& memini sup.lib.1.cap.97.sub nu.131. vers. non obstat quod rota.

Ratio huius contrariæ opinionis est,quia minor, qui petit restitutionem in integrum, vult se iuuare ætatis beneficio, & non sententiæ impugnatione, qua vult se iuuare is,qui dicit de nullitate sententiæ,sicq; non valet illatio à nullitate,& clemen.vt calumnijs.de sent.& re iud.non potest trahi ad restitutionem in integrum,Salyc.d.l. vnica, in fine.

Confirmatur hæc opinio, tollendo fundamentum, iactum ab Alex. citato pro alia opinione:inquit Alex. quòd nullitas est remedium de iure communi, & tamẽ tollitur, ne impediat executionum trium sententiarum conformium:ergo,inquit, multò magis debet tolli remedium restitutionis in integrum,quod est extraordinarium, quia facilius tollitur remedium speciale, quàm commune.

Sed hoc Alexandri fundamentum non est verum, quia, licet appellatio sit remedium iuris communis, & restitutio sit iuris specialis, tamen appellatio à sententia lata super possessione momentanea tollitur, & non tollitur restitutio in integrum, Cassad. d.decis.1.sub num. 3. dicens, quòd sic destruitur motiuum Alexandri, eoque destructo,remanet fundamentum Salyceti, quod, inquit,sonuit in aures meas.

In hac opinionum contrarietate aliqui, rei forsan difficultate deterriti, nihil videntur determinasse, inter hos sunt Rip. in l. 4. §.condemnatum.sub num.31. vers. sed an petitio.ff.de re iud.fol.36.qui,relata vltimo loco opinione Baldi,seu Alexandri, relataq; responsione eiusdem Alex.ad Salyc. subdit, quòd certè responsio Alexandri non concludit,Beninten.decis. 85. dubitabatur. sub num.14.ibi,& licet aduersus. videtur esse nudus relator opinionum sine determinatione.

Alij distinguunt: aut restitutio in integrum petitur eo prætextu, quòd sententiæ sint iniustæ; & tunc est vera prima opinio, idest exemplificatio:aut petitur eo prętextu, quòd victus sit læsus,vel imprudentia ætatis vel iu-

vel iusto errore, & ignorantia, & sic non prætextu alicuius defectus, seu iniustitiæ ipsius sententiæ; & tunc opinio contraria est verior, æquior, & seruanda in practica, Odd. d. quæst. 43. num. 57. vers. ego igitur.

Alij verò distinxerunt, quòd prima opinio habet locum quando adest præsumptio fraudis, secunda verò, quando non adest, huicque distinctioni videtur adhæsisse Rota, vt refert Cassad. d. decis. 1. sub nu. 3. & mentionem facit etiam Vestr. d. cap. 3. sub num. 15. & recenset eam Odd. d. quæst. 43. nu. 55. in fine, & 55.

Alij considerarunt, an damnum seu executio sit reuocabilis, idest, retractabilis, vel non retractabilis, Odd. d. num. 56. vers. alij dicunt.

99 Ego non recederem ab opinione Baldi negatiua, tum vt aliquando sit litium finis, & ne tot sententiæ, cum tanto dispendio, & labore, & tempore habitæ, ludibrio sint, vt bene aduertunt Cassad. d. decis. 1. sub num. 3. de rest. in integr. & Beninten. d. decis. 85. sub num. 14. tum quia petitio restitutionis aduersus tres conformes præsumitur calumniosa, vt scripsi supra nu. 95. tum quia vt plurimum, qui citantur pro contraria opinione, loquuntur in casu, quo remoueatur suspitio calumniæ.

100 Retenta exemplificatione.

Infero primo ex ea, quòd Signatura, delegando causam restitutionis aduersus tres sententias, rescribit cum clausula (*parito iudicato*) seu (*sine præiudicio rei iudicatæ*) Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. c. 1. nu. 62. fol. 196.

101 Infero secũdo, quòd licet Signatura delegando causam restitutionis in integrum contra tres conformes, rescriberet solum cũ clausula (*prout de iure*) & hęc clausula soleat apponi quando executio venit retardanda, donec discutitur an restitutio sit dãda, vt scribunt Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 18. num. 126. limit. 11. fol. 402. & Marches. d. cap. 1. nu. 61. tamen isto casu iudex, cui delegat, non debet impedire exequutionẽ, quia sic est de iure in tribus cõformibus.

Nec obstat, quòd Princeps, committendo causam restitutionis, dicatur ad se auocare negotium, & consequenter inhibere tacitè primo iudici & partibus, vt retuli, & sequutus sum infra num. 118. limit. 5.

Quia resp. quòd committit, & auocat cum clausula (*prout de iure*) quæ operatur, vt non retardet executionem, quando sunt latæ tres sententiæ conformes.

102 Extende primo eandem exemplificationem, vt procedat etiam si petens restitutionem allegaret propriam negligentiam, & non defectum sententiæ; quicquid sentiat Salyc. loquens de minore, & quicquid post Mysing. in suis obseruat. cent. 3. obseru. 84. distinguendo dixerit Odd. quem citaui supra sub num. 98. vers. alij distinguunt.

103 Extẽde secundo vt procedat tam in causa prophana, quàm in causa ecclesiastica, vel spirituali, seu criminali, aut mixta, Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. cap. 1. sub nu. 62. fol. 196.

104 Extende tertio, vt quæ dixi de tribus sententijs conformibus, habeant locum etiam in duabus conformibus, attẽto statuto, quòd duæ conformes habeant vim trium, & faciant rem iudicatam, Ant. de Canar. tract. de execut. instrum. quæst. 21. num. 50. ibi, & propterea si latæ. fol. 42. Paris. cons. 109. nu. 17. in fine, & 18. lib. 4. Lancel. tract. de attent. par. 2. cap. 18. de attent. restit. in integr. penden. num. 94. fol. 401. Odd. tract. de restit. in integr. quæst. 43. nu. 61. vers. prædicta omnia. & Luc. Pæt. in pract. capitol. lib. 7. cap. 1. num. 24. vers. & vnum notabis.

105 Restringe primo eandem exemplificationem, vt non procedat, quando executio esset irretractabilis, & moueor ad hanc restrictionem, quia licet non cesset præsumptio calumniæ, tamen retardatur executio sententiæ, quando executio esset irretractabilis, seu grauis præiudicij, Vitall. Lancel. Odd. & alij, quos retuli, & sequutus sum supra nu. 73. ampl. 4.

Vide quæ scripsi supra sub num. 75. vers. declara.

106 Restringe secundo vt non procedat, quãdo læsio esset euidens ex actis, quia tunc sicut nullitas sic euidens retardat executionem trium sententiarum, vt late comprobaui rem. præced. concl. 4. num. 25. & seqq. ita etiam debet isto casu retardare restitutio in integrum, quia, constando de euidenti læsione, apparet etiam de notoria iniustitia, quæ de per se obstat executioni.

107 Exemplifica secundo eandem secundam extensionem positam supra num. 94. in restitutione in integrum aduersus sententiam, latam à Principe, quia restitutio non retardat illius executionem, Alex. in l. 4. §. condemnatum. nu. 27. fallen. 1. & Rip. num. 30. in fine.

in fine,ff. de re iud. Vital. tract. de clausul. in clausf.nil nouar.restit.in integr.pend. nu. 6.fol.382.Luc.Pæt.in pract.capitol. lib. 7. c.1.nu.25. vers.secũdo principaliter.Couar. pract.qq.cap.25.sub num. 7. vers. duodecimo. ibi, item quia sententia principis. fol. 531.Lancell. tract.de attent.par.2. cap. 18. de attent.restit.in integr.pend.num.101. & seqq. limit. 5. fol. 402. & hanc esse magis communem * testatur Odd.tract.de restit.in integr.quæst.43. sub num. 51. vers. in contrarium. & sequitur cum distinctione sub eod.num.vers.ego puto.

Ratio secundum Alex. vbi supra est propter præsumptionem sententiæ, idest, Principis, seu, vt dicit Couar. propter summam eius auctoritatem, vel,vt dicit Vital. quia ex persona pronuntiantis est præsumptio contra petentem restitutionem in integrum.

108 Exemplifica tertio in restitutione in integrum aduersus lapsum fatalium in causis beneficialibus,quia Signatura consueuit rescribere cum magno temperamento,nempe cum clausula (*parito iudicato*) Saph. tract. de signat. liter.iusti t.clausf.& per breue sanctitatis vestrę. &c. sub nu. 8.fol.310.in paruis,Io.Bapt.Ferret.cons.43.num.7.& Odd. tract.de restit.in integr.quæst.71. num. 62. limit.2.& sub num.63. vers. sed tu aduerte. & dixi infra num.128.& 121.

109 Exemplifica quarto in restitutione in integrum, quæ postulatur post petitam ab aduersario executionem, quia tunc restitutio non retardat executionem,Bened. de Barz. tract.de guarintig.par.3.quæst. 21. tom. 6. par.2.fol.348.in fine,Rip.in l.4.§. condemnatum.sub num. 30. ff. de re iud. Cæs. de Graff.decis.1.alioqui 21.num.14. de restit. in integr.fol.34.Lancel.tract.de attent.par. 2.cap.18.de attent.restit.in integr.pend.nu. 116. limit. 6. fol.402. & quòd restitutio, principaliter petita per modum agendi post iam requisitam executionem sententiæ de immittendo in possessionem ex remedio l. fin.C.de edic. diui adr. toll. non impediat executionem,scribit Menoch. tract. de adipisc.poss.rem.4.quæst.103. sub num.908.in primo casu. & quòd si victus post petitam executionem excipiendo petat,se in integrũ restitui,non impediat executionem, nisi allegetur ratio patens,per quam ex actis, vel incontinenti possit apparere de læsione, scribit Contar.in l.vnica,limit. 8. sub num. 59.vers.vltimo intellige.ibi,aliud iuris.C. si de momen. poss. quod idem sentit Menoch. d.quęst.103.nu.910.in secundo casu,dicens quòd si restitutio deducta per modum exceptionis post petitam executionem requirat altiorem indaginem, non impedit executionem.

Ratio secundum Barz.vbi supra est, quia cum executio cognoscatur summariè, & restitutio in integrum,petita per modum conuentionis principaliter,requirat processum ordinarium, & plenariam cognitionem,non conuenit,vt in iudicio executiuo admittatur iudicium ordinarium ad retardandum executiuũ,hęcq;ratio in nullitate fuit à nobis exposita rem. præcedenti conclus. 4. sub nu.1.vers. ratio huius conclusionis. sed hæc ratio non est tuta per ea,quæ dixi supra num.67.ampl.2.

Ego verò dico, quòd ratio huius exemplificationis est, quia, qui tardè petit restitutionem in integrum post petitam, & multò magis post factam executionem, præsumitur esse in calumnia per ea, quæ de producente tardè accusationem, seu alias scripturas retuli, & sequutus sum supra lib. 1. cap.73.sub num.2.vers.non obstat. & vers. minus obstat.

110 Contra hanc exemplificationem: quòd enim restitutio in integrum impediat etiam executionem iam petitam,dummodo non sit realiter facta,hoc est,consumata, aut saltem cæpta,scribunt Beninten.decis. 85. dubitabatur.sub num.15.& Lancell.d.cap.18. num.117.fol.402. & de executione iam facta loquuntur Ant. de Canar. tract. de execut.instrum.quæst.21. sub num.48. fol. 42. tom.5. & Odd. tract. de restit.in integr. q. 43. sub num. 89. & quòd restitutio debeat esse petita, antequam sit coepta executio, alias si petatur post cæptam executionem, non supersedeatur,scribit Luc.Pæt. in pract. capitol.lib.7.cap.1.num.23. vers.hæc limitatio. & quòd diligentia procuratoris in impetranda executoriali, & præsentatione illius in actis priusquã aduersarius obtineat commissionem restitutionis in integrum nihil prosit,quia opus est, vn ante restitutionis commissionem,si non consumata,saltem cœpta sit executio, alias non impeditur executio,scribit Marches. tract. de commiss. par.2.de commiss.restit.in integr.cap.2. nu. 41.& seqq.& præsertim num. 44. in fine. fol. 213.

Retenta

111 Retenta hac contraria opinione, quæ est vera,& seruatur in praxi.

Extende eam,vt neque satis sit, commissam esse executionem à iudice, quia si non dum est realiter facta, non dicitur executio facti, sed executio iuris, quæ impeditur,superueniente petitione restitutionis in integrum,Beninten.ead.decis.85. sub num. 16. ibi,propterea si daretur casus. Lancel. eod. cap.18.num.118.& Marches. d. cap. 2. sub num.44.fol.213.

112 Infero ad vsum praxis Romanæ Curiæ, quòd si victus obtineret commissionem restitutionis in integrum post factam, seu saltem cœptam executionem, non facta mentione in commissione de executione iam facta,seu cœpta, poterit victor dare aliam commissionem reformatoriam, & obtinebit reformari commissionem aduersarij cũ clausula (*parito iudicato,*) vel (*sine retardatione,*) seu(*sine prejudicio vlterioris executionis*)Marches.tract.de commiss.par. 2.in commiss. de restit.in integr.cap.3.sub num.43. fol. 213.

113 Declara eandem contrariam opinionem, vt executio dicatur facta,& ideo non retardetur,quando instrumentum, seu sententia, continẽs annuas solutiones, fuisset iam alias pro præteritis solutionibus demandata executioni, quia si postea debitor peteret restitutionem in integrum,non retardaretur executio,Lancell.d.cap.18.num. 132.limit. 13.fol.402.quem refert,& sequitur Odd. d. q.43.sub nu.91.

114 Restringe eandem cõtrariam opinionem, & sequere exemplificationem in foro Capitolino ex dispositione statutorum Vrbis lib. 1.cap.50.de causis restitutionis,&c. quia disponunt,quòd si,iam cœpta,seu etiam petita executione, petatur principaliter restitutio in integrum, & inhiberi, concedatur inhibitio, & concessa intelligatur sine præiudicio duarum conformium,& rei iudicatę.

115 Limita secundo eandem conclusionem, quando Signatura,committendo causam restitutionis, mandat præfigi terminũ ad probandũ, & docendum de læsione,& causis,ex quibus prætendit sibi cõpetere restitutionẽ, quia tunc, licet Signatura cõmiserit causam restitutionis,prout de iure,tamen,elapso dicto termino,& aliquo, quod releuet, non probato, iudex potest, & debet exequi sententias,Vant.tract. nullit. rubr. quoties, & intra quod tempus,&c. sub num. 7. vers. in eadem curia. fol.383 Lancell. tract. de attẽt.par.2.cap.18.de attent.rest.in int. pẽd. limit.3.nu.96.& seqq.fol.401.Odd.d.q.43. nu.37.limit.10.& March.tract. de commiss. par.2.de cõm.super null.c.2.nu.10.fol. 141.

Dupliciter autem contingit,vt Signatura de hoc termino rescribat, videlicet,vel in ipsa commissione restitutionis in integrum, vel postea ad instantiam eius, contra quem causa restitutionis in integrum fuit commissa;& est aduertendum, quòd si causa restitutionis fuerit alteri,quã iudici à quo cõmissa, & ille iudex delegatus inhibuerit iudici à quo,debet tunc iudex delegatus, elapso illo termino,& nihil,quod releuet,docto moderari inhibitionem, qua moderata, iudex à quo exequitur, Vestr. in prax. lib.8.cap.3.sub num.17. ibi, quamobrem solemus.fol.247.quem referunt,& sequuntur Lancell.& Odd.supra citati.

116 Limita tertio, quando Signatura delegat causam restitutionis in integrum cum clausula(*parito iudicato*),quia tunc executio non retardatur,testibus Odd.tract.de restit. in integr.quæst.43.num.29. art. 1. limit. 8. & Lancell. infra citato: nam hæc clausula importat,vt orator dimittat possessionem, restituat fructus perceptos,& soluat expensas, Staph.tract.de signat. liter. iustit. clausula, & per breue sanctitatis vestræ,&c.nu. 9.fol. 310.in paruis,Vestr.in prax.lib.8.cap.3.sub num.10.vers.alia verò.fol.244. Lancell. d. cap.18.nu.127.& 128.fol.402. & Marches. tract.de com,par.2.de rest.cap.1.sub nu.62. fol. 196.& quibus casibus soleat Signatura restituere cum hac clausula, dixi supra sub nu.100.illat.1.& nu.108.112.& infra num. 118.& seqq.

117 Limita quarto in restitutione contra publicum instrumẽtum,& stante statuto,quòd contra publicum instrumentum non possit aliquid opponi, quia tunc non potest contra instrumẽtum peti restitutio in integrum, Bened.de Barz.tract.de guarantig.par.3. q. 21.versus finem,tom.6.par.2.fol.349.quem refert, & sequitur Lancell. d. cap. 18. num. 121.& seqq. limit.9.fol.402.

118 Limita quinto regulariter in beneficialibus,quia in eis est duplex stylus, diuersus à prophanis. Primus est,quòd Signatura non cõmittit in beneficialibus causam restitutionis in integrum, sed ipsa Signatura gratiosè restituit,Vest.in prax.lib.8.cap.3.nu.9.vers. in hac restitutionis specie.fol.244. & Odd. tract.de restit.in integr.quæst.43. num. 34. vers.

vers.cuius distinctionem.at in prophanis Signatura non concedit restitutionem, sed cõmittit causam restitutionis, Staphil.tract.de signat. litterar. iustit. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c.num. 17. vers. in prophanis.fol.311. in paruis, Vestr. in prax. lib.8.cap.3.num.13.vers. quod si non beneficiali.fol.245. & Odd. dicta quæst. 43. sub nu.34.fol.393. Secũdus stylus est, quòd Signatura in causis beneficialibus regulariter non restituit cum clausula(*prout de iure*)sed cum clausula (*parito iudicato*) vt apparet in sequentibus exemplis : at in causis prophanis committit causam restitutionis cum clausula(*prout de iure*)sicut eandem diuersitatẽ ex eod.Staph.refert Luc. Pæt.in pract. capitol.lib.7.cap.1.nu.21.in fine, & nu. 22.

119 Ratio huius diuersitatis potest esse, quia in beneficialibus agitur de re, quæ non est in bonis nostris, sed solum est commissa administrationi nostræ, & dependet tota à superioris gratia, & is, qui eam committit, magis ecclesiæ, quàm homini, cui beneficium datur, prouidere intendit, vt, loquendo de non concedendis remissorialibus, retuli & sequutus sum lib.præced.cap.8. nu. 776. limit.6.& quia, committendo causam restitutionis in integrum prout de iure, executio retardaretur in præiudicium ecclesiæ, & committendo cum clausula (*parito iudicato*,) pars videtur grauari, ideo Signatura adhibet temperamentum, concedendo ei restitutionem, non prout de iure, sed gratiosè sine alia disputatione, vt aduertit etiam Odd.d.quæst.43.sub num.34. sic enim vtrique consultum est iuxta ea, quæ dixi d.cap. 8.nu. 777.

120 Amplia hanc limitationem, seu verius hunc stylum, vt procedat etiam si causa restitutionis in integrum pendeat, in eaque latæ sint duæ sententiæ conformes, sed tamẽ suspensæ per appellationẽ, quia isto casu adhuc executio rei iudicatæ non impeditur, Caputaqu.decis.330.seu 5.executio sententiæ.num.1.& 5.par.1.

121 Exemplifica primo hanc limitationem, seu proprius secundm stylum, in ea positum de causis beneficialibus, quando petitur restitutio in integtum aduersus rem iudicatam, quia, etiam quòd non sit res iudicata trium sententiarum, datur restitutio cum clausula (*parito iudicato*,) Staph. tract. de signatur. liter. iustit. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c.sub nu.8.& 9.fol.310. in paruis, quẽ referunt, & sequũtur Vestr.in prax.lib.8.cap.3. sub num.9.vers.in hac restitutionis specie.fol.244. & Lancell. tract. de attent.par.2.cap.18.de attent.restit. in integr.pend.num.128.fol.402. quæ clausula quid importet ex eisdem retuli, & sequutus sum supra num.116.limit.3. & quòd solum in beneficialibus res iudicata debeat executioni demandari, non obstante restitutione in integrum à maiore postulata, & ita sit de mente omnium, & seruetur in practica, testatur, & sequitur Caputaq. d.decis. 330.num.2.par.1. & quòd in beneficialibus procedat decisio, quam ex Staph. adducit Io.Bapt.Ferret.cons.43.nu.7.dicens, quòd Signatura in Rom. Curia commissiones petitæ restitutionis in integrum aduersus lapsum fatalium non signat, nisi cum clausula (parito iudicato, & cõstito de bono iure,)& tunc committitur prout de iure, declarat Odd.tract.de restit.in integr.quæst.71.art.6. num.62.vers.limita secundo. & sub nu. 63. vers. sed tu.

Contra hanc exemplificationem; quòd enim lata vnica sententia, quæ transitum fecerit in iudicatum, non detur restitutio cum clausula(*parito iudicato*)quia sit nimis dura, sed detur cum clausula(*prout de iure*)aduersus lapsum fatalium, bis tenuit Rota, dicens sic restitutum esse audiendum etiam antequam soluat expensas, quia pendente articulo restitutionis, omnia conquiescunt, vt testatur Rot.diuers. decis. 778. in causa toletan.par.3.lib.3.fol.206.quam citat, & sequitur Marchesan.tract.de comm.par.2. de commiss. restit.in integr. cap.1. sub nu.70. & 71.fol. 199.

122 Retenta si placet exemplificatione.

Declara eandem exemplificationem loquentem de re iudicata vnius sententiæ, vt sit vera, quando sententia fuerit lata, parte, seu procutatore præsente, secus si parte, seu procuratore citato per contradictas, quia tunc restituitur cum clausula(*refectis duntaxat expensis*) in quibus suum aduersarium non comparendo defatigauit, Staph.eodem tract.clausula, & per breue sanctitatis vestrę &c.num.10.& 11. vers. sed hoc habet locum. fol.310.in paruis, & Vestr.d.lib.8.cap.3.nu. 10.vers.alia verò clausula. fol.244.& quòd procuratore, seu parte citata per contradictas, detur cum clausula (refectis expẽsis)refert ex eod. Staph. & non impugnat Marches.d.cap.1.num.67. fol. 197. & quòd isto casu

casu restitutus prout de iure non teneatur parere iudicato, tenuit, sequẽdo Staphileũ, Rot. diuers. decis. 1318. die 2. decembris. & decis. 1459. peregrinus. par. 3. lib. 3. fol. 272. & 280.

123 Contra hanc declarationem, & specialiter contra Staph. tenuit Rota, vt refert, & sequitur Caputaqu. decis. 256. seu 1. dictum staphilei. par. 1. & decis. 188. staphilei dictum. par. 3. dicens, quòd licet sit lata vna sententia per contradictas, quæ transiuit in rem iudicatam, tamen non datur commissio cum clausula (*refectis expensis,*) sed cũ clausula (*parito iudicato,*) quia Rota semper vult, quòd pareatur iudicato, quando non est aliqua nullitas resultans ex eisdem actis, vel de qua possit incontinenti doceri.

124 Retenta hac opinione contra declarationem, retentaque etiam, si placeret disputando, declaratione.

Intellige, vt hæc opinio, seu declaratio intret, quando condemnatus per contradictas fuit citatus personaliter saltem à principio, alias, si domi duntaxat, vel per edictum, seu contradictas fuerit citatus, non restituitur, quia potest appellare, & Signatura daret commissionem appellationis eo, quia verisimiliter potuit non habuisse notitiam citationis, Staph. d. tract. de signatur. liter. iust. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c. sub num. 11. fol. 310. in paruis, & apertius Vestr. d. lib. 8. cap. 3. num. 10. in fine, & num. 11. & Marches. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. cap. 1. sub num. 67. versus finem, fol. 197. quia tempus ad appellandum contra fictum contumacem non currit nisi à die scientiæ.

125 Exemplifica secundo multò magis quando adest res iudicata trium sententiarum, Staph. d. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c. num. 8. versus finem, ibi, quæ restitutio. fol. 310.

126 Extende hanc exemplificationem, vt procedat etiam si omnes tres sententiæ sint latæ in contumaciam, quia Signatura adhuc non restitueret, nisi cum clausula (*parito iudicato*) propter nimiam partis cõtumaciam, Staph. d. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, num. 12. vers. sed si per contradictas. fol. 310. & Vestr. d. cap. 3. sub num. 11. vers. & prædicta. fol. 245.

Contra hanc extensionem; quòd enim sit danda restitutio solum cum clausula (*refectis expensis*) primæ, secundæ, & aliquando tertiæ instantiæ, quia eadem, sit ratio si sit lata vna sententia, vel sint latæ plures sententiæ, censuit March. tract. de commiss. par. 2. de commiss. restit. in integr. cap. 1. num. 69. vers. si verò per contradictas. fol. 198.

Ego non recederem ab extensione.

127 Subextende hanc extensionem, vt procedat etiam si duæ tantũ sint sententię, Staph. & Vestr. in locis citatis nu. præcedenti.

128 Sublimita primo nunc declarando eandem quintam limitationem, seu proprius secundum stylum in ea positum; vt non omnino procedat, quando petens restitutionem narrat paupertatem, quia tunc Signatura restituit cum clausula (*placet, dimissa possessione tantum, & reseruatis fructibus, & expensis in fine litis, constito de oratoris paupertate*) Staph. tract. de signat. liter. iustit. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c. sub nu. 12. & 13. & fol. 310. & Vestr. d. cap. 3. nu. 12. vers. quod si is.

129 Sublimita secundo, vt non procedat quãdo orator, petẽs restitutionem in integrum, allegat, quòd ipse misit in termino procuratorem ad prosequendum, sed procurator decepit eum, & non iuit, quo casu, quia malitia procuratoris non debet domino imputari, Signatura consueuit etiam in his beneficialibus dare restitutionem cum clausula, (*prout de iure*) Staph. d. clausula, & per breue sanctitatis vestræ, &c. nu. 14. in fine, & num. 15. fol. 311. & Vestr. eod. cap. 3. num. 12. versus finem.

Contra sublimitationem videntur tenuisse Rot. diuers. decis. 156. in causa calaguritañ. nu. 4. & 5. par. 3. lib. 2. fol. 41. dicens quòd licet procurator constitutus recesserit à Curia, & substituerit duos alios procuratores, qui nunquam voluerint comparere, ideoque fuerit decretus processus per contradictas, & lata sententia, quæ transierit in rem iudicatam, tamen principalis non obtinuit restitutionem in integrum, quia mala electio fuit in culpa, & decis. 439. petebatur. sub num. 2. & seqq. ead. par. 3. lib. 3. dicens, quòd sola negligentia procuratoris in non appellando non probat iustam causam restitutionis in integrum, etiam si probaretur paupertas procuratoris, quia imputãdum est Domino, qui debebat eligere diligẽtiorẽ procuratorem, & clarius Cassad. decis. 5. regula iuris. num. 1. de appell. dicens, quòd si deseritur appellatio dolo, aut negligentia procuratoris, dominus non restituitur in integrũ.

Quid

130 Quid dicendum? Diſtinguo: Aut loquimur de negligentia procuratoris; & iſto caſu tenent omnes pro regula, quòd non detur reſtitutio, Card. Alex. in cap. 8. ex ratione, num.17.verſ.quarta ſpecies.de appell. Rot. diuerſ. & Caſſad.in locis ſupra proximè citatis,& non diſſentiunt Staph.& Veſtr.citati ſupra, quia loquuntur in ſequenti membro: Aut loquimur de dolo procuratoris; & hoc caſu ſtat controuerſia, nam Staph. & Veſtr.ſupra citati tenent, quòd detur reſtitutio, & idem ſub verbo dubitatiuo ſcribit Rot.diuerſ.d.deciſ.439.num.4.Contrarium tamen tenet Caſſad. vbi ſupra. Rurſus in caſu, quo non detur reſtitutio, diſtinguunt. Vel procurator eſt ſoluendo; & non dabitur reſtitutio, quia poterit agi ad intereſſe contra procuratorem, per ea, quæ dixi ſupra quæſt.15.num.135.& 136. art.3. caſ. 5.& num.327.& 328.art.11. caſ. 5.& vide ſupra quæſt.12.num. 124. & ſeqq. Vel non eſt ſoluendo; & datur reſtitutio, Cardin. Alex.vbi ſupra,& Caſſad.d.deciſ. 5. ſub nu. 2.& 3.& dixi in locis hic citatis; ſed hæc diſtinctio non admittitur in beneficialibus, quia in iſtis reſtitutio non datur; ſiue procurator ſit ſoluendo, ſiue non ſit ſoluendo, Rot.deciſ.27.alias 313.nota quod vbi procurator.de appell.in antiqu. Caſſad.ead.deciſ.5.ſub num.3. & ſeqq. quem refert, & ſequitur Marcheſ.tract.de commiſſ.par. 2. de commiſſ.reſtitut.in integr.cap. 1. ſub num. 12. & 13. fol. 186. quia cauſæ beneficiales non recipiunt æſtimationem, Caſſad.& Marcheſ.in locis ſupra proximè citatis, & quòd cauſæ beneficiales non recipiant intereſſe pecuniarium, ſeu extimationem, retuli, & ſequutus ſum ſupra quæſt.12.num. 133. verſ. extende tertiò. & quòd in ſpiritualibus non poſſit agi ad intereſſe, quia in ſpiritualibus non cadit intereſſe, ſcribit Rot.deciſ.8.alias 104.nota quod vbi.num.2.de procur. in antiqu. vt autem detur reſtitutio, opus eſt, vt quis aliquid amittat, niſi reſtitutio concedatur: ergo, cum in beneficialibus non habeat locum iſta conſideratio, ſequitur, quòd in eis non detur reſtitutio. Contrarium, impugnando dictam Rotæ deciſ. 27.& dubitando,& ſequendo Cardinalem, ſcribit Fely.in cap.1.num.7.verſ.cæterum. vt lit. non conteſt. & ex eo refert, & ſequitur Nicel. tract.de concord.gloſſ.concor.6. fallen. 18. ſub num.55.ibi, ſubijcit tamen. & num. 56. tom.18.fol.193. Tu cogita,& vide, quæ ſcripſi ſupra q.12.nu.124.& ſeqq.

131 Limita ſexto in reſtitutione gratioſa, conceſſa ex mera gratia Principis, quia iſta reſtitutio non retardat executionem, Corn. conſ.111.licet videatur. num. 3. in vltimis verbis,& nu.4.lib.1.quem refert,& ſequitur Beinten.deciſ.85.dubitabatur.ſub num.11. & 12.dicens, reſpondendo contraris, quòd in caſu ſuo reſtitutio in integrum non impediebat executionem, quia erat petita vigore ſpecialis reſcripti, & iura ſpecialia, inquit, ſunt minus efficacia, quàm iura communia, hancque limitationem videtur ſentire Anch.in cap.6.ſuſcitata.num.4.in fine, verſ.ſed pro maiori. & num. 5. de reſtit. in integr.Iaſ.in l.5.ſi quis aduerſus.num. 2. in prima differentia,& verſus finem in 5.differentia, & clarius in auth. quæ ſupplicatio. not. 3. num.4. C.de precib. imper. offer.& Odd.tract.de reſtit.in integr.quæſt.43. nu. 30.& 31.

Ratio huius limitationis eſt duplex.

Prima, quia reſtitutio gratioſa eſt ſpecies ſupplicationis, vt ſentiunt præcitati Doctores, qui loquuntur de ſupplicatione; ſed ſupplicatio non retardat executionem, teſtibus his, quos citaui, & ſequutus ſum rem. ſeq. num. 27. ergo idem dicendum eſt de reſtitutione gratioſa, quia quicquid prædicatur de genere, prædicatur de eius ſpecie, Bar. in l.celſus.nu.3.ff. de vſucap. & ibidem Balb. num.31.verſ.nunc venio.inter tract. diuerſ. de præſcript.fol.114.tom. 17. & dixi ſupra lib.1,cap.49.num.1.

Secunda ratio, quia Princeps non præſumitur, velle tollere ius quæſitum, ideoq; quod non tollit expreſſe, non dicitur ſubſtuliſſe: Sed reſtituendo in integrum in caſu, quo de iure non concedatur reſtitutio, tollit hoc vnum, quod reſtitutus poſſit agere, ergo non tollit hoc aliud, quòd impediat executionem.

132 CONCLVDO IV. quod vbi Signatura cauſam reſtitutionis in integrum delegauerit, prout de iure, iudex delegatus, præmiſſa debita cognitione circa cauſas petitæ reſtitutionis, ad fugiendam occaſionem appellationis ex accurata, & obſeruata diu praxi in Romana Curia, non ſolet expreſsè pronuntiare ſuper petita reſtitutione in integrum, quia ab hac pronuntione daretur appellatio, vt retuli, & ſequutus ſum ſupra quæſt.17.limit.47.memb.1. num. 169. ſed ſine alia pronuntione procedit ad vlteriora,

Pppp vt de-

vt declarant Vestr. in prax. lib. 8. cap. 3. nu. 17. fol. 247. & Cæs. de Graff. decis. 3. alioqui 23. fuit resolutum. num. 13. de restit. in integr. fol. 37. & decis. 110. alioqui 4. quæ est vltima, nu. 1. & 2. de appell. fol. 157. dicens, hūc stylum seruari in hac materia sine controuersia.

133 Declara primo, vt ista praxis contineat quandam laudabilem deceptionem, seu illusionem ad tollendam materiam appellandi, seu ad illaqueandū litigatorē, vt omittat appellare; sed non tamen tollit appellationem, quia nulla ratio suadere potest, vt quis possit appellare à verbis, & non à facto; esset enim imponere legem verbis, & non facto, quod est absurdum: vide pro ista declaratione quæ, loquendo de appellatione ab executione, scripsi supra limit. 10. nu. 14.

134 Declara secundo, vt relata praxis non possit accommodari restitutioni in integrum ad appellandum, quia tunc necessariò iudex restitutionis, priusquam procedat in negotio principali, debet non solum ipse apertis verbis restituere, sed ipse restitutus debet à die restitutionis in integrum appellare infra decem dies, vt ex Vestr. & Lancel. retuli, & sequutus sum supra num. 80. vers. declara.

XIX. QVAEST. REM. III.

NIS

ARGVMENTVM.

De supplicatione, querela, reclamatione, reuisione, & recursu.

S V M M A R I V M.

Probibita appellatione propter excellentiam iudicis, conceditur supplicatio apud eundem iudicem, nu. 1. 2. & 3.

Sublata appellatione de iure communi ex natura causæ, probibetur etiam supplicatio, num. 4. & seqq. & nu. 7.

Extenditur I. quando appellatio est sublata à iure communi, & a statuto, nu. 8.

Extenditur II. etiam si sit sublata à solo statuto, num. 9.

Extenditur III. vt supplicatio aduersus rem iudicatam trium conformium sit probibita sub pœna, nu. 10.

Extenditur IV. quando appellatio est sublata ob desertionem, nu. 11.

Extenditur V. vt supplicatio sit probibita contumaci, num. 12.

Restringitur I. in minoribus, & causis matrimonialibus, nu. 13.

Restringitur II. in tribunali Reuerendiss. Gubernatoris, & Illustriss. Vicarij, quando valor causæ est inappellabilis, nu. 14. secus si sit appellabilis, nu. 16. & 17.

Restringitur III. in actibus extraiudicialibus, num. 19.

Restringitur IV. in grauamine ex tarditate iudicis, num. 20.

Restringitur V. in supplicatione gratiosa, nu. 21.

Restringitur VI. in supplicatione via nullitatis, nu. 22.

In causa supplicationis admissæ proceditur, sicut in causa appellationis, nu. 24. & seq. Supplicatio tamen non suspendit executionem, num. 27. Neque potest reiterari, nu. 28.

Princeps non debet esse facilis in admissione supplicationis contra rem iudicatam, nu. 29.

Supplicatio, querela, reclamatio, recursus, & reuisio promiscuè vt plurimum sumuntur, nu. 30. & seqq. Differunt tamen, nu. 34.

TERTIVM remedium est recursus, seu supplicatio, cuius præludia scripsit Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. tom. 1. fol. 503. ego, illis omissis, remedium hoc sequentibus expediam conclusionibus.

Prima. Sublata appellatione, conceditur supplicatio, seu recursus.

Secunda. Admissa supplicatione, proceditur in ea, sicut in causa appellationis.

Tertia. Princeps non debet committere causas, & negotia iam determinata.

Quarta. Quæ dicuntur de supplicatione, possunt applicari querelæ, reclamationi, recursui, & reuisioni.

1 CONCLVDO I. igitur, quòd, sublata appellatione, cōceditur supplicatio, seu recursus, vt scribunt Paris. cōs. 54. in isto iudicio. sub num. 39. ibi, respondetur alias. lib. 3. Rol. à Vall. cons. 94. præsupposita. num. 1. & seqq. lib. 1. & cons. 38. de duobus. num. 3. in fine, vers. secundo facit. & num. 4. & 5. lib. 2. Menoch. tract. de arbitr. iudic. quæst. 70. nu. 22. & 24. lib. 1. Contar. in l. vnica, quæst. 8. num. 4. & 8. vers. quinhimo. C. si de momen. poss. & communem * esse opin. quòd, sublata appellatione, non sint sublata alia remedia iuris, testatur, & sequitur Vant. tract. nullit. rubr. quis pos. dic. de nullit. sub num. 33. tom. 4. fol. 376. & quòd supplicatio pro-

tio propriè non fiat, nisi ab illis, à quibus nō potest appellari, scribit Gem. in c. 3. romana. sub nu. 6. vers. quæro an eps. de appel. in 6.

2 Declara hanc conclusionem distinguendo duo membra principalia.

Primum membrum est, quando appellatio à sententia est prohibita propter excellentiam iudicis, qui sententiam tulit.

Secundū membrū est, quando appellatio est prohibita ex natura, & intuitu causæ.

In primo membro, quando appellatio est prohibita propter excellentiam iudicis, concludo, supplicationem concedi apud eundē iudicem, vt scribunt Ias. in auth. quæ supplicatio. sub num. 6. not. 5. C. de præcib. imper. offer. Maran. in suo spec. par. 6. act. 2. princip. in verbo. & quandoque appellatur. nu. 12. 13. & 14. fol. 462. latè Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. nu. 27. & seqq. tom. 1. fol. 508. Rol. à Vall. cons. 38. de duobus. nu. 1. 2. & sub nu. 16. lib. 2. Achil. Person. tract. de adipisc. poss. sub num. 350. vers. & supplicatio. tom. 3. par. 2. fol. 270. Boss. tract. crim. tit. de supplic. aduers. rem iud. sub num. 1. fol. 314. Ios. Cumia super ritib. sicil. cap. 74. not. 4. num. 42. fol. 375. & cap. 43. num. 14. fol. 283. Contar. in l. vnica, quæst. 8. nu. 20. vers. nec his obstat. C. si de momen. poss. & est omnium communis * opinio.

3 Ratio huius conclusionis est, quia etsi propter excellentiam iudicis præsumatur iustitia sententiæ, & ideo ab ea nullatenus liceat appellare, tamen, cum possit euenire, vt pars dolo aduersarij, aut propria negligētia fuerit impedita in producēdo iura sua, vel erratum sit in facto, debet iterum per viam supplicationis audiri, Paul. de Castr. in l. 5. si quis. sub num. 2. C. de præcib. imper. offer.

Infero ex hac ratione ad vsū praxis, quòd supplicans non debet conqueri de Principe, seu alio iudice, quia supplicatio nō teneret; quare debet allegare propriā negligētiā, vel circumuentionē aduersarij, & petere proprij erroris veniam, Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. num. 74. tom. 1. fol. 517. Rol. à Vall. d. cons. 38. num. 18. & 19. lib. 2. & cons. 94. præsupposita. sub num. 4. lib. 1. & Achil. Person. d. tract. de adipisc. poss. sub num. 349. vers. & aduerte. tom. 3. part. 2. fol. 270. & Greg. Tholos. tract. de appel. lib. 1. cap. 6. sub num. 2. fol. 35. & 36. nec debet conqueri de errore iuris, quia Senatores, alijque supremi iudices, à quorum sententijs prohibetur appellatio, non solent errare in iure, quia sicut Princeps censentur habere omnia iura in scrinio pectoris, Rebuff. d. tract. de supplic. in præfat. nu. 11. & 70. fol. 515. & Greg. Tholos. d. cap. 6. num. 3. & 4. & dato, quòd errarent in iure, tamen in supplicatione, & in sentētia ferenda super supplicatione debet dici, fuisse erratum in facto, Rebuff. d. num. 70. in fine, & num. 81. turpe enim admodum esset, quòd aperiretur error iuris in istis, qui dicuntur habere iura in scrinio pectoris; quare Philippus Macedonum Rex, cum dormitabundus iniuria condemnasset, quēdam Machetem, isque ad Philippum recurrisset, Philippus, cognito errore, sententiam non rescissit, sed pecuniam, ad quam Machetem condemnauerat, persoluit, vt ex Plutar. recenset Rebuff. in d. præfat. nu. 51. fol. 512.

Declara, vt, causa commissa cum clausula, quæ tollat appellationem, supplicatio non interponatur ad eundem iudicem, sed ad superiorem, qui delegauit, vt scripsi supra quæst. 17. limit. 15. num. 5. iuncto num. 3. & quod, causa commissa, appellatione remota, possit supplicari, scribit Rebuff. tract. de supplic. in præfat. num. 91. tom. 1. fol. 519.

De vsu huius supplicationis, & de probando errore in Curijs Franciæ, vide Rebuf. tract. de supplicat. in præfat. num. 16. & seq. tom. 1. fol. 506. & Greg. Tholos. tract. de appell. lib. 1. cap. 6. nu. 8.

4 In secundo membro, quando appellatio est prohibita de iure communi, ex natura, & intuitu causæ, seu materiæ, licet Doctores, quos citaui infra num. 7. communiter scribant, censeri prohibitā esse etiam supplicationem, tamen ego, vt certiorem habeamus resolutionem, considero plures casus, in quibus omnibus & si prohibita sit etiam supplicatio, tamen difformiter est prohibita.

Primus casus est, quando appellatio non est omnino prohibita, sed est prohibita solum respectu eiusdem tribunalis, vt puta, ne à Vicario appelletur ad Episcopum, à Locumtenenente ad Gubernatorem, seu Vicariū Sanctissimi: & isto casu certum est, quòd ad idem tribunal, seu eosdem iudices est prohibita etiam supplicatio, & recursus; & ratio est duplex: prima, ne vna via prohitū, alia veniret concessum, & sic fieret fraus, Gemin. in cap. 3. romana. sub num. 6. vers. quæro an episcopus. de appell. in 6. secunda ratio est, quia cum supersit facultas appellandi ad superiorem, cessat supplicatio, quæ est remedium subsidiarium, Rebuff. tract. de

ſupplicat.in præfat.num.12.tom.1.fol.505. & pro maiori intelligentia huius caſus vide,quæ ſcripſi ſupra q.8.nu.78.79.& 80.

5 Secundus caſus eſt,quando appellatio eſt prohibita ad effectum ſuſpenſuum, ſed non ad deuolutium: & iſto caſu concludo idem, quod in præcedenti; quia, cum ſuperſit remedium appellandi,quod eſt ordinarium, fruſtra deſideratur remediũ ſupplicationis, quod eſt ſubſidiarium, quod,quamuis concederetur, non ſuſpenderet executionem, teſtibus his,quos ſequutus ſum infra nu.27.

Verum in cauſis executiuis Curia ſeruat praxim,vt idem iudex, dummodo ſit ordinarius, quod fecit, & decreuit etiam diffinitiuè, poſſit ſuſpendere, & deinde ſæpius reuocare, & contrarium decernere, vt dixi ſupra rem.1.concl.6.num.37. & quæſt. 17. limit.47.memb.1.num.31.etiam ſi mandatum decreuiſſet per ſubſcriptionem cedulæ; quia & ſi, ſubſcribendo cedulam, videatur magis functus officio ſuo, & cum diliberatione animi ſtatuiſſe, vlterius nõ audire,tamẽ dummodo executio non ſit cõſumata,& actum ſit via executiua, poterit quandocumque ſuperſedere,& etiam reuocare,quia iudex in executiuis eſt executor cum iuriſdictione, qualis eſt Auditor Cameræ in obligatione camerali,qui,donec executio ſit conſumata,ſemper poteſt audire, quę emergunt in ipſa executione, iuxta ea, quę ſcripſi ſupra quæſt.17.limit.10.num.42.ita, vt ſi debitor ante conſumatam executionem oſtenderet inſtrumentum ſolutionis, vel pacti de non petendo,poſſet Auditor ſuperſeſſoriam concedere,&, cognita ſolutione, aut alia ſatisfactione, parte citata, mandatum etiam ſubſcriptum reuocare: quaſi nunquam ſit functus officio ſuo, niſi executio ſit conſumata, præſertim ſi teneamus illam opinionem, quòd ſententia, mandans exequi inſtrumẽtum,eſt interlocutoria,cũ feratur ſine libello,& lite non conteſtata iuxta ea,quæ ſcripſi ſupra q.17.limit.47.memb.1. ſub nu.191.verſ.cõtra hãc,& nu.195.& hæc praxis videtur vtilior,quàm ſupplicatio formalis,quia iſta noua cognitio cũ ſuperſeſſoria ſuſpendit,&non habet inſtantiam à lege.

6 Imò Auditor Cameræ poſſet reuocare etiam decreta ſui Locumtenentis, quia Auditor Cameræ habet in facultatibus,vt poſſit iudicare per ſuos Locumtenentes; vnde ſi poteſt reuocare ipſe Locumtenẽs,vt dixi, debet poſſe etiam Auditor, cum reputentur vnus iudex,vt,loquendo de Epiſcopo,& Vicario,ſcripſi ſupra rem.1.concl.6. num. 82. &,reuocando, poteſt auocare cauſam à Locumtenente, qua auocata, Locumtenens non debet vlterius in ea procedere per ea, quæ ſic dicimus de Vicario,& Epiſcopo,qui poteſt reuocare interlocutoriam Vicarij, vt ſcripſi ſupra q.8.ſub nu.73.& poteſt auocare cauſam ab eo,vt dixi ibidẽ,nu.57. ſed nõ ita de facili poſſet Locũtenens reuocare decreta Auditoris per ea,quę,loquendo de reſtitutione in integrũ,ſcripſi de Vicario rem. præced.nu.33.& 34. Laudabiliter tñ Auditor Camerę abſtinet ſe àb eiuſmodi reuocatione decretorũ ſui Locũtenẽtis, ſed vrbanè agẽdo,qñ notoria eſſet iniuſtitia, eam ſignificat Locumtenenti, vt ipſemet moderetur, & reuocet;quod raro poteſt contingere,quia Papa non aſſumit ad Locumtenentatus officiũ,niſi inſignẽ iuriſperitũ,qui ſit literis, & moribus valde cõſpicuus,& cũ ſit aſsũptus à Papa,eò magis Auditor cũ illo vrbane agit, & ne alias,orta inter eos diſſentione,neruus iuſtitię,& eccleſiaſticę diſciplinę cõfūdatur.

Reſtat vnum aduertendum, quòd etſi Auditor Camerę, ſeu eius Locumtenẽs,alijque iudices poſſint,procedendo in executiuis, reuocare decreta, & mandata de exequendo;tamen actor poteſt ab iſta mandanti reuocatione appellare, quia iſta reuocatio eſt negatio executionis, ſed actor poteſt appellare à pronuntiatione negatiua,vt dixi ſupra quæſt.17.limit.9.nu. 50. & ſub nu. 58.& limit.10.nu.21. nam appellatio actoris habet ſolum effectum deuolutiuum, ad quem effectum poteſt etiam reus appellare: ſed non ſolet actori expedire appellatio, niſi cum nulla ſupereſt amplius ſpes,quòd iudex ſit executionẽ conceſſurus,quod eſt, cũ is per cedulã reum diffinitiue abſoluit, quo caſu dicitur vulneraſſe obligationẽ executiuam,& cauſam factam eſſe appellabilem, vt ſcripſi d.limit.9.ſub nu.58.verſ.ſubextende.

Tertius caſus eſt, quando appellatio eſt prohibita eo, quia condemnato reſeruatur ius in alio iudicio,vt in poſſeſſione momentanea,in qua cõdẽnato nõ datur appellatio, quia ſupereſt ei recurſus ad petitoriũ:& iſto caſu intelligitur prohibita etiã ſupplicatio, Rebuf.trac.de ſuppl.art.3.gloſ.vnica,tom.1. fol.534.Cont.in l.vnica,q.8.ſub nu.14.verſ. cõtraria.C.ſi de mom.poſſ.& Greg. Tholoſ. tract.de appell.lib.1.c.6.ſub nu.16.caſ.4.nã quoties ſupereſt aliquod remedium ordinarium,ceſ-

rium cessat supplicatio, quæ est remedium extraordinarium, Rebuff. & Contar. vbi supra, & dixi supra sub num. 4. & 5. in 1. & 2. casu.

Hac ratione prohibetur etiam supplicatio ab interlocutoria, cuius grauamen possit reparari per appellationem à diffinitiua, Rebuff. in d. præfat. num. 66. fol. 515. & art. 1. glos. 16. fol. 528. & glos. 12. fol. 525. & Greg. Tholos. tract. de appell. lib. 1. cap. 6. sub nu. 16. cas. 10.

7 Quartus casus est, quando appellatio est prorsus, & omni respectu prohibita: & isto casu firmo eandem conclusionem, quòd, prohibita appellatione ex natura causæ, cẽsetur prohibita etiam supplicatio, vt scribũt Ias. in auth. quæ supplicatio. not. 5. sub num. 6. C. de prec. imper. offer. Maran. in suo spec. par. 6. act. 2. princip. in verbo. & quandoque appellatur. nu. 14. in fine fol. 462. Boss. tract. crim. tit. de supplicat. aduers. rem iudic. sub num. 1. fol. 314. Ios. Cumia super ritib. sicil. cap. 74. not. 4. num. 40. fol. 375. &, loquendo in iudicio possessorio, scribit Roll. à Vall. cons. 38. de duobus. num. 10. & seqq. nu. 16. & sub num. 20. ibi, sed in casu isto. lib. 2. quem sequitur Achil. Person. tract. de adipisc. poss. num. 350. vers. & quamuis. tom. 3. par. 2. fol. 270. & quòd aduersus sententiam inappellabilem ex natura causæ non possit victus supplicare Principi, nisi per viam gratiosam, & alias audiri non debeat, scribit Contar. in l. vnica. q. 8. nu. 16. vers. aliud iuris. iunctis, quæ scribit num. præcedentibus, & num. 20. & 21. C. si de momen. poss. & quòd, prohibita appellatione de iure communi, respectu causæ, vt puta, quia sint latæ tres sententiæ conformes, vel quia sit expresse, vel tacitè renuntiatum appellationi, intelligatur tunc prohibita etiam supplicatio, scribit Paul. de Castr. in l. 5. si quis. sub num. 3. C. de precib. imper. offer. & de magis communi * opin. testatur, & sequitur Contar. ead. quæst. 8. num. 20. 21. & 22. & quòd in possessorio summariissimo, quando contenditur, quis sit in possessione, denegetur etiã supplicatio, scribit Menoch. tract. de retinen. poss. rem. vlt. q. 19. nu. 53. fol. 130.

Contra hunc casum (dum dicimus supplicari non posse aduersus rem iudicatam trium conformium, neque aduersus sententiam, cuius appellationi sit renuntiatum) tenet Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. nu. 61. & sub num. 64. & 73. in fine, tom. 1. fol. 514. dicens, quod solet recipi supplicatio, & quòd in literis debet exprimi tertia sententia, & quòd Princeps potest ex æquitate recipere supplicationem, & dispensare contra ius, subdens, quòd etiam si quis renuntiauerit appellationi potest supplicare, quia renuntians vni remedio, non perdit aliud.

Ego non discedo à conclusione huius quarti casus, quia sententia Rebuffi potest procedere in supplicatione ex mera gratia, quæ semper potest patere, quoties Principi placet, & non in suplicatione per viam iustitiæ.

8 Extende primo conclusionẽ huius quarti casus, vt multò magis procedat, quando appellatio est prohibita & à iure communi, & à statuto, vt in casu, de quo loquitur Achil. Person. d. nu. 350. vers. & quamuis. vbi * de opin. communi. *

9 Extende secundo, vt procedat etiamsi appellatio sit prohibita à solo statuto, quia, dummodo sit prohibita intuitu causæ, non poterit supplicari, Paul. de Castro in l. 5. si quis aduersus. in fine, C. de præc. imper. offer. Dec. in cap. 53. pastoralis. num. 38. ibi, secus si à statuto. de appell. & Ios. Cumia d. cap. 74. num. 40. dicens, non posse supplicari, quando appellatio est prohibita de iure communi, vel statutario; ita etiam clare sentit Boss. tract. crimin. tit. de supplicat. aduers. rem. iudic. sub num. 1. dum scribit, contra sententiam criminalem in Ducatu Mediolani non posse supplicari, quia ab ea est prohibita appellatio ex ordinibus illius Ducatus, & tamen clarum est, quòd ordines illi sunt leges municipales.

Confirmatur hæc extensio, quia in criminalibus de iure communi licita est appellatio, vt sequutus sum supra quæst. 17. nu. 23. & seqq. & tamen quia ex legibus, seu consuetudinibus localibus, lata sententia, statim deuenitur ad executionem, & sic statuto tollitur appellatio, non potest supplicari, Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. nu. 71. & 90. tom. 1. fol. 516. & Greg. Tholos. tract. de appell. lib. 1. cap. 6. sub nu. 11. in 2. differ. & sub nu. 16. cas. 7.

Nec aduersatur huic confirmationi, quòd in criminalibus dentur supplicationes tendentes ad consequendam gratiam delicti.

Quia respondeo, quòd in supplicatione gratiosa petitur venia delicti, & sic ante iudicatum, at nos loquimur de supplicatione, quæ tendit ad iustitiam, & in qua allegatur

error facti, & ista est, quæ in criminalibus non admittitur, Rebuff. vbi supra.

Minus aduersatur extensioni, quòd Dec. cons. 533. iuridicas puto. nu. 2. Rol. à Vall. d. cons. 38. num. 7. in fine, & 9. & sub num. 20. vers. ad secundum. lib. 2. Menoch. tract. de arbitr. iud. quæst. 70. nu. 24. lib. 1. Achil. Person. tract. de adipisc. poss. nu. 350. vers. & quamuis. fol. 270. & Contar. in l. vnica, q. 8. num. 9. C. si de momen. poss. testando omnes de communi * opin. præter Achil. & Contar. scribant, quòd, prohibita appellatione à statuto, non censetur prohibita supplicatio.

Quia respondeo, quòd id est verum, quādo statutum non prohibet appellationem intuitu causæ, secus si prohibet intuitu causæ, vt puta, quia mandet, seruari aliquam solemnitatem in appellatione, alias censeri tacitè renuntiatum appellationi, quia isto casu censetur prohibita etiam supplicatio, & decipitur, qui arbitraretur, appellationem posse à iure communi solo prohiberi intuitu causæ, & non à statuto, imò statutum dicitur ius commune illius loci, in quo extat, vt dixi lib. præced. cap. 2. num. 523.

10 Extende tertio, vt aduersus rem iudicatā triū conformiū supplicatio sit prohibita sub pœna, vt retuli, & sequutus sum supra, q. 17. limit. 1. nu. 14. extens. 7.

11 Extende quarto, vt neque possit supplicari aduersus sententiam, quæ ob non prosecutam, seu non interpositā appellationē transierit in iudicatū, quia tunc appellans dicitur tacitè renūtiasse appellationi, & acquieuisse sententiæ; vnde, si acquieuit sententiæ, non debet vlterius contra sententiam audiri, vide supra sub num. 7.

12 Extende quinto, vt habeat locum in sententia lata contra verum contumacem, quia is sicut non potest appellare, ita neque potest supplicare, Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. sub num. 64. ibi, ideo quando remouetur appellatio. tom. 1. fol. 514. Dec. & Maran. quos sequutus sum supra quæst. 17. limit. 3. num. 7. vers. extende quarto. & ratio est, quia contra contumacem omnia iura clamant; ergo etiam iura supplicationis.

Casus, in quibus supplicatio non conceditur, habes congestos apud Rebuff. tract. de supplicat. in præfat. nu. 55. & seqq. tom. 1. fol. 513. & seqq. vbi discurrit partim de iure cōi, & partim scd̄m cōstitutiones Frācię sexdecim casus, quorū vnū, nempe in criminalibus, retuli supra sub nu. 9. vers. confirmatur.

13 Restringe primo eandem conclusionem, vt non procedat in minoribus, & in causis matrimonialibus, quia beneficio ætatis, aut fauore matrimonij potest supplicari, etiam si appellatio esset prohibita de iure cōmuni, vt referūt, & sequuntur Ias. in auth. q̄ supplicatio. sub nu. 6. not. 5. C. de præc. imper. offer.

Confirmatur hæc restrictio, prout loquitur in causa matrimoniali, quia & si sententia, lata in causa matrimoniali, possit, sicut quælibet alia sententia, transire in rem iudicatam ad effectum, ne ab ea vlterius possit appellari iuxta ea, quæ retuli, & sequutus sum supra quæst. 12. num. 81. tamen quoad alia remedia non transit in rem idicatam, & ideo potest reuideri, & retractari per viā querelæ, vt sequutus sum d. q. 12. nu. 81. & posse supplicari scripsi supra q. 17. limit. 1. nu. 15. alias si transiret in rem iudicatā, etiā quoad alia remedia, errassent Doct. qui dicunt, eam non transire in rē iudicatā, & cōsequenter non differret ab alijs sententijs.

14 Restringe secūdo in tribunali Reuerendissimi Gubernatoris Vrbis, & Illustrissimi Vicarij Sanctissimi, quia ex tenore facultatum & inueterato stylo, si valor causæ non contineat summam appellabilem, de qua scripsi supra quæst. 17. limit. 43. nu. 1. à Gubernatoris Locumtenēte in ciuilibus datur recursus ad Gubernatorem, & à Vicarij Locumtenente ad Vicarium; & quid seruetur in Regno Neap. retuli d. q. 17. limit. 40. sub nu. 16. & ratio est, quia cum appellatio sit prohibita propter exiguum causæ valorem, ne scilicet maiores sint sumptus litis in transportatione actorum, & in sportulis, quàm sit valor rei litigatæ, prout de facili contingeret hic in Curia, si committeretur causa appellationis, siue suspensiue, siue deuolutiue, vt scripsi supra quæst. 17. limit. 40. num. 1. & 2. & per viam recursus cessent istæ expensæ, debet concedi recursus, vt condemnatus non remaneat grauatus.

Secus est, si summa sit appellabilis, quia tunc etsi coram Gubernatore agatur de mercede, tamen dabitur appellatio saltem deuolutiua, habita consideratione, de qua supra quæst. 17. limit. 8. num. 8. & seqq. cum etiam in alimentis detur appellatio deuolutiua, vt scripsi d. quæst. 17. limit. 7. nu. 27. vnde, cum supersit remedium appellationis, frustra postulantur recursus, & supplicatio, quæ sunt remedia subsidiaria.

15 Secus etiam est in tribunali Auditoris Came-

Cameræ,& in Curia Capitolina,quia in istis tribunalibus, etiam quòd summa sit inappellabilis,non datur recursus, nisi in executiuis eo modo,de quo scripsi supra nu.5. & 6.& in Curia Capitolina excipe sententias Consulum, & officialium artium, quia si ab eis prohibita sit appellatio per eorum approbata statuta, Conseruatores cognoscunt de earum iniustitia per viam querelæ ex dispositione statut.Vrbis lib.1.cap.15.

16 Infero primo ex hac restrictione, quòd à sententia Locumtenentis Vicarij potest peti recursus non solum à summa quinque ducatorum infra,à qua erat prohibita omnis prorsus appellatio,vt retuli supra quæst. 17.limit.41.num. 1. sed etiam à summa infra sexdecim ducatos, de qua scripsi supra limit.43.num.1.Secus est si summa excedat sexdecim ducatos, quia tunc potest appellari,tam deuolutiue,quàm suspensiue,etiam si summa non excedat sexaginta ducatos auri de Camera, quia & si in ista summa, possit Vicarius cognoscere,iudicare, & fine debito terminare,summariè, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, manu regia,sine confectione regesti, & sicut ei videbitur, vt habetur in Vicarij facultatibus, quas citaui supra q.17.limit.41. tñ nõ ꝑ hoc est sublata appellatio saltem deuolutiua per ea,quæ scripsi d.q.17.limit.40.nu.16.quicquid sit de suspẽsiua,in qua,cõsideratis illis clausulis (*manu regia*,) & (*prout ei videbitur*) posset dubitari per ea, quæ scripsi supra q. 16.limit. 1. sub num. 64. confirm. 1.& nu.65.& q.17.limit.15.nu.1.& seqq.

17 Infero secundo, quòd Reuerendissimus Gubernator Vrbis non potest concedere recursum, etiam in causa mercedis, si eius valor excedat summam sexdecim ducatorum,de qua scripsi supra d.limit. 43. nu. 1. quia facultates, sibi datæ à Sixto V.dũ disponũt,ꝙ recursus detur in causis nõ appellabilibus,& in qbus de iure datur,nõ possunt habere locũ,nisi in causis à sexdecim infra.

Nec obstat,quòd secundum aliquos modernos in tribunali Gubernatoris vigore indultorum, ei concessorum sit prohibita appellatio in causa mercedis, & sic propter excellentiã iudicis. & fauore causæ,quia respondeo,hoc non esse verum,quia si summa sit appellabilis dabitur saltem ad effectum deuolutiuum,habita consideratione,de qua in d.quæst.17.limit.8.num. 8. & seqq. nam aduertendum est, quòd & si Gubernator in causis mercedum, & salarij procedat manu regia,vt scripsi supra lib.1.cap.23. num. 3. & modo rigoroso,non audiendo citatos,nisi facto actuali deposito à decem scutis petitis infra,& à decem supra, præstita fideiussione idonea in forma depositi, Paul. Granut.theor.12.ioannes.sub nu.15. & March. tract.de commiss.par.1.cap.19.de appell.in caus.merc.nu.23.fol.216.in secunda impressione,tñ nõ propterea intelligitur denegata appellatio saltẽ deuolutiua,vt scripsi supra.

18 Extende hanc illationẽ,vt procedat etiam si is,contra quem petitur recursus,non contradiceret,sed pateretur in eo procedi,quia adhuc sententia,quam Gubernator, siue deputatus ab eo ferret, esset nulla vel ex eo quia contineret repugnantiam iuxta ea, quæ scripsi supra rem.1. concl. 4. num. 57. cum idem iudex non possit ferre duas sententias contrarias, quæ se mutuo conquassent,vel esset nulla eo, quòd esset lata sine iurisdictione; nam Gubernatori data est iurisdictio per viam recursus, quando causa est inappellaailis: ergo extra hunc casum non habet iurisdictionem per viam recursus, etiã partibus consentientibus per ea, quæ de iurisdict.episcopi scripsi rem.pręced.nu.54.

19 Restringe tertio in actibus extraiudicialibus, quia licet in eis post lapsos decem dies non possit ex dispositione iuris communis appellari, tamen potest agi per viam querelæ, quia actus extraiudiciales nunquã transeunt in rem iudicatam,& ideo possunt quandocumque etiam post decem dies retractari,sed non per viam appellationis, testibus Franch. & Lancel. quos retuli, & sequutus sum supra q.17.num.41.declar. 3.

20 Restringe quarto, quando quis grauatur tarditate iudicis non procedentis ad expeditionem, quia ab ista tarditate non potest grauatus appellare,sed potest recurrere per viam querelæ ad superiorem, vt retuli, & sequutus sum supra q.17.in ampl. nu.56.

Restringe quinto in supplicatione per viã gratiæ ad Principem, quia licet appellatio sit prohibita quouis modo,tamen in quolibet casu potest Principi supplicari per viam gratiæ,Contar.in l.vnica,quæst.8. num. 16. 17.24.28. & sub num. 41. C. si de momen. poss.& de ista supplicatione intelligẽdi sunt Gemin.in cap.3. romana. sub num. 6. vers. quæro an episcopus. & Franch. sub num. 5. vers. quid autem si episcopus de appell. in 6.dum scribunt, quòd supplicatio non sit, nisi ad

niſi ad Principem, quia, cum ſit contra ius, & in præiudicium alterius, nullus inferior Principe poſſet illam admittere.

Et ideo Maran.in ſuo ſpec. par. 6.act. 2. princip.in verbo. & quandoque appellatur. ſub num.13.fol.462.Rol.à Vall. conſil. 94. præſuppoſita.num.15.lib.1.& conſ.38.de duobus.num.17.lib.2.Ioſ.Cum. ſuper ritib. ſicil. cap.43.num.2.& Achil. Perſon. tract. de adipiſc.poſſ.num. 349. tom.3.par. 2.fol. 270. deſcribunt, ſupplicationem eſſe quandam præcum porrectionem, factam Principi,per quam ex quadam benignitate,& gratia reſtituit ſupplicantem aduerſus ſententiam,contra quam non competit remedium ordinarium appellationis;licet Rebuff.trac. de ſupplic.in præfat. num.9.tom.1.fol.505. & Greg.Tholoſ.tract.de appell.lib.1.cap.6. nu.2. fol.35. reprobata hac deſcriptione, aliter definiant.

22 Reſtringe ſexto,quãdo is,qui ſupplicat ſeu recurrit,vult dicere ſententiam nullam,& in hac ſententiæ nullitate fundat ſupplicationem,quia licet ſit prohibita appellatio, tamen poteſt dicere de nullitate ſententiæ tam coram eodemmet iudice, qui ſententiam tulit, quàm coram ſuperiore, qui tamen poſſit adiri per viã querelæ, vt ſequutus ſum ſupra rem.1.concl.6.nu. 1. & ſeqq. vbi habes hanc materiam nullitatis; ſed dico, quòd ineptè intentat nullitatem per viam ſupplicationis, quia nullitas eſt remedium iuris ordinarium, & præſe fert nullitatem ſententiæ;vnde ſi competit remedium ordinarium nullitatis, ceſſat remedium ſupplicationis, quæ eſt remedium extraordinarium, & præſupponit ſententiam validam, Rebuff.tract.de ſupplicat.in præfat. nu. 13. tom.1.fol.505.

23 Contra vniuerſam hanc primam concluſionem oppono, quòd reſtitutio in integrum, & ſupplicatio ſint vnum, & idem per ea, quæ ſcribit Paul.de Caſtr.in l.5. ſi quis. num.2.in fine, C.de præcib. imper. offer. & quæ dixi infra num.27.& conſequenter non ſunt duo diuerſa remedia;vnde & nos hic in Curia videmus,ſupplicationẽ nõ eſſe in vſu.

Huic oppoſitioni reſpondet formaliter Odd.tract.de reſtit.in integr.quæſt. 1. num. 68.& ſeq.& quæſt.32.nu.29.Tu dicas,quòd & ſi ſupplicatio, & reſtitutio in integrum gratioſa multum inter ſe conueniant,vt dixi infra ſub d. num. 27. tamen reſtitutio in integrum non gratioſa, & ſupplicatio habẽt inter ſe multas differentias, quarum duas ſolum hic recenſeo; primam, quòd ſupplicatio petitur infra decem dies, & tunc petẽti datur cautio;vel infra annum, ſeu biennium,vt ſcripſi infra ſub nu. 27. ſubdeclar. 1.at reſtitutio in integrum poteſt impetrari intra quadrienniũ,l.fin.C.de tempor. in integ.reſtit. latè Odd.tract.de reſtit. in integ. q. 19. ſecundam, quòd reſtitutio retardat executionem,ſicut appellatio, vt ſcribit Aff.deciſ.341.lata eſt ſententia.ſub num.4. & ſcripſi rem.præced.num.64. ſed ſupplicatio nunquam retardat executionem, teſtibus his, quos ſecutus ſum infra ſub d. num. 27. hancque differentiam notat etiam Contar. in infra citata quæſt. 8. num. 40. & 41. & quòd reſtitutio in integrum pinguius prouideat, quàm ſupplicatio,ſcribit Contar. in l.vnica,quæſt.8.in fine,num.43.C.ſi de momen. poſſ. & quòd reſtitutio in integrum differat à querela,& à ſupplicatione, ſcribit Greg.Tholoſ.tract.de appell.lib.1.cap.6. 7. & 8.in quibus egit de iſtis tribus, tanquam de remedijs ſeparatis,& in cap. 7. num. 10. & ſcribit differentias inter ſupplicationem, & querelam,& in cap.8.nu. 9. ſcribit differentias inter querelam, & reſtitutionem in integrum,ex quibus tu cognoſces quantum diſtet ſupplicatio à reſtitutione in integrũ.

24 CONCLVDO II. quòd,admiſſa ſupplicatione,proceditur in ea, ſicut in cauſa appellationis: nam vbicunque ſtatutum permittit recurſum ab aliqua ſententia, ſemper talis recurſus debet regulari ſecuncundum quod regulatur appellatio, quantum ad tempus exercitij, & determinationis cauſæ,Franch.in cap.63. dilecto. quæſt. 56.ſub num. 168. de appell. Marſ. in pract. crim.§.opportunè.num. 65. Menoch. tract. de arbitr.iudic.quæſt.70. in fine, num. 27. lib.1.& Contar.in l.vnica,quæſt.8.num.36. verſ.item quod cauſa.C.ſi de momen. poſſ. & quòd ſupplicatio, & appellatio à pari procedant,niſi in caſibus,in quibus reperitur expreſſa differẽtia,qui caſus ſunt quinque, ſcribunt Capic. deciſ. 28. in cauſa magnifici ioannisphilippi. verſus finem ſub num.11.& Rol.à Vall.conſ. 94. præſuppoſita.nu 9.verſ.ſed præmiſſis.lib.1.

25 Infero primo ex hac concluſione, quòd ſicut in appellatione, ita etiam in ſupplicatione poteſt ſupplicans non deductum deducere, & non probatum probare, Rol.à Vall. d. conſ.94. præſuppoſita. num. 10.lib.

10.lib.1.& Contar.in l.vnica,quæst.8.num. 37.verſ.rurſus non eſt omittendum.C. ſi de momen.poſſ.

Contrarium ſeruatur in Regno Franciæ; debet enim cauſa reuideri omnino ex eiſdem actis;vnde,qui vult ſupplicare,non debet repetere acta à notario,quia,repetendo, diceretur renuntiare ſupplicationi, Rebuff. tract.de ſupplicat.in præfat.ſub num. 72. & num.80.tom.1.fol.516.& nu. 17. fol. 506. & Greg.Tholoſ.tract.de appel.lib.1.cap. 6. ſub num.11. differ.6.

Hæc contrarietas conciliatur,quia illatio procedit in ſupplicatione, generice ſumpta, prout continet etiam querelam, at opinio contraria procedit in ſupplicatione,ſumpta in ſpecie,vide infra num.34.vel hæc opinio contraria procedit de iure regio Franciæ.

26 Infero ſecundo,quòd inſtantia cauſæ ſupplicationis durat, quantum durat inſtantia cauſæ appellationis, quia regulatur ſecundum naturam appellationis, & in hoc non reperitur differentia, Rol.à Vall.d.conſ. 94. ſub nu.5.ibi, ſciendum eſt an inſtantia. ſub num.15.ibi, condeſcendo ad ſecundum. & ſignanter num.22.& ſeqq. verſ. ſed his non obſtantibus. ſed quantum duret. in Regno Franciæ,vide Rebuff.tract.de ſupplicat.in præfat.num. 75. & ſeqq. tom. 1.fol.517.& Greg.Tholoſ.tract.de appel.lib.1.cap.6.ſub nu.10.verſ.tempus.

27 Reſtringe primo eandem concluſionem, vt non habeat locum quoad vim ſuſpendẽdi executionem, quia in hoc habent diuerſam naturam; nam appellatio impedit executionem,imò ſuſpendit, & extinguit iudicatum,vt ſequutus ſum ſupra quæſt. 3. nu. 82. ſed ſupplicatio non retardat executionem,Paul.de Caſtr.in l.5.ſi quis.num.3. C. de præcib.imper.offer.Affl.deciſ. 231. dicit regia.num.2.& deciſ.341.lata eſt ſententia. num.2.Capic. deciſ. 28. in cauſa magnifici ioannisphilippi.in fine,ſub num.11.& Contar.in l.vnica, quæſt. 8. num. 41. verſ. nam regulariter. C.ſi de momen. poſſ. quia ſupplicatio eſt illa ſpecies reſtitutionis in integrum,quæ dicitur gratioſa,vt ſecutus ſum rem.præced.ſub num. 131. quæ gratioſa reſtitutio non retardat executionem, Anch. Iaſ. Corn. & Benint. quos ſequutus ſum d. num.131.ergo neque retardat ſupplicatio, vide rem.præced.nu.75.verſ.ſecus.

Amplia primo hanc reſtrictionem,vt etiã ad fauorem eius,qui ſupplicat,fiat executio in capitulis,in quibus non ſupplicat,Rebuff. tract.de ſupplicat.in præfat. num. 39. tom. 1.fol.510.dicens,ita fuiſſe iudicatum in Senatu Pariſienſi.

Amplia ſecundo,vt executio ſit facienda etiam pro expenſis, contentis in ſecunda, Rebuff. dicto tract. de ſupplicat. in præfat. num.40.

Quamuis contrarium dicat Affl.d. deciſ. 231.nu.2.in fine.

Declara eandem reſtrictionem, vt executio fiat, præſtita tamen prius cautione de reſtituendo in caſu retractationis,Affl.dicta deciſ.231.ſub num.2.Greg.Tholoſ.tract.de appell.lib.1.cap.6.nu.9.& Rebuff.d.tract.de ſupplicat.in præfat.num.38.tom.1.fol.510. alias executio erit nulla,Rebuff.ibidem, qui tamen teſtatur, in Regno Franciæ cautionem hanc non præſtari, quod replicat ſub num.89.

Subdeclara primo, vt hæc cautio ſit præſtanda,ſi ſupplicetur infra decem dies,ſecus ſi poſtea,Greg. Tholoſ. vbi ſupra,Rebuff. in d.præfat. ſub num.89.differ. 6. fol.519.Imò ſupplicans poſt lapſum biennium, nullatenus auditur,Rebuff.in ead.præfat.nu. 56. & ſeqq.fol.513.

Subdeclara ſecundo, vt admittatur cautio iuratoria,ſi dicat,ſe aliam non inuenire, Rebuff.ſub eod.nu.38.& Greg.Tholoſ. eod. cap. 6. ſub nu.14.

Tempera eandem reſtrictionem, vt non ſit vera in ſupplicatione, ſeu recurſu apud Vicarium,& Gubernatorem,de quibus ſcripſi ſupra num. 14. quia ille recurſus retardat executionem; nam recurrens ſtatim citat ad dicendum cõtrà recurſum,& videndũ inhiberi,& notarij, nullo etiam facto verbo cum iudice,reproducta citatione,ponunt decretum,quòd inhibuit. Et in Camera Imperiali quòd reuiſio ſuſpendat executionem,notat Greg.Tholoſ.tract.de appell.lib. 1.cap.6.num.11.in fine,& cap.9.ſub num.6. verſ.ſtatuitur.

28 Reſtringe ſecundo,vt non habeat locum quo ad facultatem vlterius ſupplicãdi, quia licet poſſit bis appellari, vt ſcripſi ſupra q. 16.limit.1.num. ...tamen ſemel tantum poteſt ſupplicari, Paul. de Caſtr. in l. 5. ſi quis.num.3.C.de præcib. imper. offer. Affl. deciſ.231.dicit regia.in fine,Guid. Pap. deciſ.345. à ſententia.num.1.& Rebuff. tract. de euocat.art.2.num.125.fol. 453. & tract. de ſupplicat.in præfat.nu.43.69.88.& 102. fol.511.

fol.511. tom. 1. sed si in causa supplicationis, fuerit correcta sententia, & altera pars diceret, fuisse erratum in causa supplicationis, audiretur etiam ipsa semel per viam supplicationis; quare vna pars potest semel solum supplicare, sed vtraque pars potest bis supplicare, Guid.Pap. d. decis. 345. nu.2.& Rebuff.d.tract.de supplicat. nu. 44.

An,& quando supplicari debeat infra decem dies, sicut appellari, vide Lancel. quem ad hoc citaui supra quæst.12.num.83.ampl. 7.& supra hoc eod.rem.sub num.27.subdeclar.1.

Quæ,& quot sint differentiæ inter appellationem,& supplicationē, vide apud Rebuf. tract.de supplicat.in præfat.nu.84. & seqq. tom.1.fol.518.vbi ponit decem differētias, quas sequitur Greg.Tholos.tract. de appell. lib.1.cap. 6.nu.11.& seqq.

29 CONCLVDO III. quòd Princeps non debet esse facilis in admittendis supplicationibus aduersus res iudicatas, Rebuff. tract.de supplicat.art. 1. glos. 15. fol. 526. Rol. à Vall.cons.38.de duobus. sub nu. 12. lib.2. Achil. Person. tract. de adipisc. poss. sub num.350.vers.& male.tom.3.par.2.fol. 270.& Contar.in l.vnica,quæst.8.num. 32. C. si de momen. poss. & facit, quod scripsi supra quæst.17.limit.1.num.2.extens. 1. & hoc benè seruat Princeps Lucensis,qui rem semel decisam non amplius committit. Et in Curijs Franciæ nemo admittitur ad supplicandum, nisi prius deponat 240. libras parisienses pro mulcta in casu, quo succumberet,Rebuff.tract.de supplic. in præfat. sub num.19.tom.1.fol.507.& art.5.gloss. vnica, fol.534.& Greg.Tholos.tract.de appell. lib. 1.cap.6.sub num.10.

Quos effectus producat supplicatio vide apud Rebuff.tract. de supplic. in præfat. nu. 96.& seqq.tom.1.fol.120.

30 CONCLVDO IV.quòd secundum Doctores infra citatos ea, quæ dixi de supplicatione possunt multum applicari querelæ, reclamationi,recursui,& reuisioni; quare de supplicatione, & de querela promiscuè loquitur Achil.Person.tract.de adipisc.poss. num.349.vers.vel & licet. & sub num.350. vers.& supplicatio.& nu.351.tom.3.par. 2. fol.270.Vel dic,quòd ea, quæ dixi supra in primo remed. de nullitate,habent locum in

31 querela, † quia paria sunt dicere de nullitate,& adire per viam querelæ, Felyn. in cap.9.in literis.sub num.5.declar.4.vers.&

32 nota.de offic. & potest. iud. deleg. † Item quæ dixi de supplicatione habent locum in reclamatione; nam de supplicatione, & reclamatione, sumendo vnam promiscue pro altera, loquuntur Maran. in suo spec. par. 6.act.2.princip.in verbo.& quandoque appellatur.num. 12.fol.462.& Ios.Cum. super

33 ritib.sicil.cap.43.num. 27. fol. 284. † Item habent locum in recursu; nam de supplicatione,& recursu promiscue loquitur Lancel.tract.de attent.par.2.cap.19. de attent. pend.recur.num.4.& 17.tom.5.fol.403.& sæpe nos supra. Item habent locum in reuisione causæ; nam de supplicatione, & reuisione causæ promiscue loquuntur Lancel. d.cap.19.& Ios.Cum.d.cap.43.nu.7.& 9.

34 Verum hæc conclusio,& promiscuus vsus loquēdi de istis remedijs potest procedere, sumēdo supplicationem in genere, sed sumpta in specie differt aliqualiter ab istis;nam querela,& supplicatio habent multas differentias, quas congessit Greg. Tholos. tract. de appell.lib.1.cap.6.num.10.& seqq. quarum duæ,quæ mihi principaliores videntur, sunt istæ: prima,quòd supplicatio fundatur in errore facti,commisso a iudice, at querela fundatur in errore partium, vel in circūuentione aduersarij, Greg.Tholos.d.cap. 6. num.10.in prima differen.secunda differentia est, quòd causa supplicationis reuidetur solum ex eisdem actis, vt dixi supra sub num. 25. at querela reuidetur etiam ex nouiter repertis,& ex nouis productionibus, Greg.Tholos.d.cap.6.sub nu.11. in 6. differ. Similiter reuisio differt ab istis;quare Greg. Tholos.d.lib.1. cap. 9. de ea separatim tractat,& ibi num. 2. ait, quòd iudicatum in vna Curia suprema reuidetur in alia Curia suprema, & reuisio ad differentiam supplicationis retardat executionem, vt dixi supra sub num.27.vers.tempera.

Pluribus non insisto super hoc tertio remedio, quia hic in Curia non est in vsu, præter recursum apud Vicarium, & Gubernatorem, vt explicaui supra num. 14. & seqq.

XIX. QVAEST. NII REM. IV.

ARGVMENTVM.

De Syndicatu.

SVM-

SVMMARIVM.

Sublatis vijs agendi contra partem, remanet via agendi in syndicatu contra iudicem, nu. 1. & 2. & contra Ciuitatem, quæ ipsum elegit. nu. 3.

De Italiæ consuetudine officiales non syndicãtur, nisi de dolo, & barattaria, num. 4. Et ita seruatur Franciæ, num. 5. In Rep. Lucensi, num. 6. In Vrbe nullatenus syndicantur, num. 8. Et quid si pars potuisset appellare, & non appellauit, num. 9.

De dolo, & barattaria sindicari debent etiam in causis, eorum conscientiæ commissis, nu. 7.

1 QVARTVM remediũ est syndicatus, quo contra iudicem post depositum officiũ agimus de iniquitate, & iniustitia sententiæ, ad interesse; quare licet grauatus nõ appellauerit à sententia, & ideo fecerit trãsitum in rem iudicatam, nequè dixerit de nullitate, neque petierit restitutionem in integrum, nec alio vsus sit remedio, tamen si passus est iniustitiam, habet regressum contra iudicem malè iudicantem, Rebuff. tract. de appell. in præfat. num. 23. tom. 3. fol. 477. quod sentit etiam Bar. in l. 1. num. 6. ff. de appell. & relat. dum ait, quòd licet pars possit appellare, nihilominus habet regressum contra iudicem, malè iudicantem,
2 & latius ibi Alex. in addit. ad eum: † Et quòd grauatus, etiam non appellando in casu appellabili, habeat regressum contra iudicem, & etiam si appellauerit, & sententia fuerit confirmata per iudicem ad quem, sequitur Rip. in l. 14. quod iussit. sub num. 32. ibi, istam conclusionem. ff. de re iud. & quòd si appellans non est prosecutus appellationem, aut non appellauit, possit nihilominus agere contra iudicem de iniqua sententia ad interesse, quia licet sententia transeat in rem iudicatam quoad partes, tamen non transit quoad iudicem, sequitur Franch. in cap. 44. sæpè num. 42. & seqq. vers. extra glos. quæritur. de appell. & quòd is, qui nullo modo appellat, non prohibeatur agere contra iudicem, sequitur, & defendit ibidem Dec. num. 21. & seqq. & quòd appellans, qui appellationem deseruit, possit nihilominus agere contra iudicem, qui malè iudicauit, sequitur, & testatur de opin.
* communi * num. 20. vers. extra gloss. quæritur. & quòd possit agi contra iudicem etiam si latæ essent tres sententiæ conformes, sed tamen isto casu magna præsumptio iustitiæ insurgat pro iudice, & ideo videatur excusatus in syndicatu, scribit sub num. 24. & 25. & quòd iudex habens arbitrium, faciat litem suam, si non seruauerit consuetudinem, sequitur Alex. vbi supra. & demum quòd vbi à sententia non potest appellari, iudex faciat litem suam, & contra eum possit agi, etiam si sententia fuerit confirmata, sed contra iudicem confirmantem; & non contra primum iudicem, vide Alexan. vbi supra.

3 Amplia hoc remedium, vt ne dum iudex teneatur in prædictis casibus, sed etiam Ciuitas ipsa, quæ ipsum elegit, Dec. in d. cap. 44. sæpè. num. 26. ibi, & ad supradicta, de appell.

4 Restringe hoc remedium, eiusque ampliationem, vt non seruetur in Statu Ecclesiastico, neque in alia parte Italiæ, quia de generali consuetudine officiales non syndicantur, nisi de dolo, & barattaria, Clar. lib. 5. recept. sent. quæst. 73. vers. item iudex. & & non de iniquis sententijs, Hier. Giach. in in cons. syndic. num. 46. impresso in fine præcitati libri Iulij Clarij.

5 Extende primo hanc restrictionem, vt procedat etiam in Regno Franciæ, quia ibi Magistratus sunt tuti extra tres casus, scilicet, doli, fraudis, & concussionis; ideo, qui non appellauerit in Francia, non aget, nisi dictis tribus casibus, Rebuff. tract. de appell. in præfat. num. 24. tom. 3. fol. 477.

6 Extende secundo in Rep. Lucensi, in qua & si in capitulis Rotæ, cap. vlt. 63. statutum sit, quòd Dominus Prætor, cæterique officiales syndicentur etiam de imperitia, & de iniustitia, etiam sine culpa leui, & leuissima, tamen in practica seruatur eadem consuetudo, vt syndicentur solum de dolo, & barattaria, quia esset magna confusio, & intricatio.

7 Subextende has duas extensiones, vt de dolo, & barattaria debeant syndicari etiam in causis, quas debebant definire secundum eorum conscientiam, vel in quibus non dabatur appellatio; immò in his præcipuè debent posse syndicari de dolo, & barattaria, cum grauato defecerint alia remedia.

8 Extende tertio hic in Vrbe, in qua officiales non solum non vexantur in syndicatu de iniustitia sentẽtiæ, sed nullatenus syndicantur, quia habemus Papam præsentem, ad quem potest quilibet grauatus recurrere; hæcque

hæcque extensio seruatur etiam in iudicibus Capitolinis, qui etsi ex dispositione statutorum Vrbis, lib. 1. cap. 13. & 14. debeant stare syndicatui; tamen de consuetudine non syndicantur.

9 Extende quarto, vt maxime procedat, quando pars potuit appellare, & non appellauit, quia appellatio est remedium ordinarium, vide supra quæst. 17. limit. 21. nu. 34. in fine, vers. non obstat. & quòd omissio appellationis à sententia purget omnem iniquitatem ipsius sententiæ, quia si non appellatur intra decem dies, sententia transit in rē iudicatā, & de cætero de iniquitate, & iniustitia sententiæ dici non potest, scribit Franch. in rubr. in fine, sub num. 4. de appel. in 6.

Contra hanc extensionem stant vrgenter, quæ scripsi supra sub num. 1. quia adducta hic in extensione procedunt quoad ipsas partes, sed non quoad iudicem.

Ratio huius restrictionis, & eius extensionum est, quia alioqui nulli vellent iudicis officium subire, timētes illud sibi fore damnosum, Rebuff. d. tract. de appell. in præfat. sub num. 24. tom. 3. fol. 477. & contra iudices non dari commissiones de spolio, quia nō inuenirētur iudices, dixi supra q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 78. nec debet contra eos dari facilis aditus, cum sint positi, quasi signum ad sagittam, & non possint omnibus placere; imò cum ex officio teneantur litigantes plurimos quotidie increpare, in carcerem, & exilium mittere, mulctare, condemnare, ac nonunquam pœna mortis punire, sæpissimè in multorum odium incurrunt, & insidias patiuntur, quare elegantimè Cic. pro Flacco, *ò conditiones miseras administrandarum Ciuitatum, & Prouinciarum, in quibus diligentia plena simulatatum est, negligentia vituperationum: vbi seueritas periculosa est, liberalitas ingrata, sermo insidiosius, assentatio perniciosa, frons omnium familiaris, multorum animus iratus, iracundiæ occultæ, blanditiæ apertæ, venientes Prætores expectant, præsentibus inseruiunt, abeuntes deserunt.* prout hæc omnia in alio proposito recenset Simanch. de cath. inst. tit. 64. de testib. nu. 30. fol. 220.

Iudex, finito officio, à quo syndicari debeat, vide supra q. 15. nu. 308.

QVAESTIO XX.

ARGVMENTVM.

De transportatione, & expensis actorum.

SVMMARIVM.

Transportatio actorum, quæ iustificant validitatem appellationis fieri debet ab appellante, nu. 1. & 2. Extenditur, num. 3. Restringitur, num. 4. & seqq.

Transportatio totius processus facti in prima instantia, si agitur intra fatalia, debet fieri regulariter ab appellante, num. 7. & 8. Declaratur, subdeclaratur, extenditur, & subextenditur, num. 9. & seqq. vsque ad num. 18. inclusiue: Et quid de transportatione processus post lapsa fatalia, & causa deserta, num. 19. & seqq.

Is tenetur probare in causa appellationis, qui tenetur in prima instantia, num. 23.

Transportatio actorum in causa appellationis ab interlocutoria à quo debeat fieri, nu. 24.

Acta, facta coram iudice incompetenti, à quo sint transportanda coram competenti, nu. 25.

Carceratus appellans an sit remittendus ad iudicem appellationis, nu. 26. & seqq.

Expensæ regesti facti ante latam sententiam soluuntur ab eo, qui facit regestum fieri, nu. 30.

Regestum in prima instantia non est necessarium, num. 31.

Notarius an sine præcepto iudicis possit partibus dare regestum, nu. 32. & seqq. & nu. 40.

Notarius tenetur saltem infra mensem tradere copiam actorum, nu. 35.

Appellatus an, & quando teneatur ad expensas regesti facti ad instantiam appellantis, & è conuerso, num. 36. & seqq. vsque ad num. 39. inclusiuè.

Condemnatus ad soluendam mercedem regesti non appellat, nu. 41.

Notarius ad consequendam mercedem regesti potest agere etiam contra procuratores, nu. 42.

Regestum transportatum remanet in officio notarij, nu. 43.

Expensæ regesti taxantur etiam appellatione pendente, nu. 44.

Regestum debet continere omnia acta vtriusque partis, nu. 8. 9. & 45. & etiam appellationem, num. 46.

Quæ-

VAESTIONEM hanc duobus absoluam articulis.

PRIMO, A quo producẽda sint acta in secunda instantia.

SECVNDO. Cuius expẽsis confici debeat regestum, & quomodo procedatur ad consequendam eius mercedem.

ARTICVLVS I.

Pro resolutione primi articuli, in quo Doctores variant, vt aduertit Guid. Pap. tract. de appell. q. 1. nu. 8. tom. 5. fol. 57. distinguo quinque casus principales.

Primus casus est de actis, quæ iustificant validitatem appellationis: & in isto casu concludo, quòd appellans tenetur ea producere; is enim debet docere, se appellasse infra legitima tempora in scriptis, petijsse apostolos, &c. Bar. in l. 1. ff. si tut. vel curat. & in l. 7. hi qui ad ciuilia. sub num. 3. ibi, quandoque quæritur. & Paul. de Castr. not. 3. num. 4. C. de appell. & consult. Ant. de Butr. in cap. 6. in præsentia. num. 16. de renunt. Guid. Pap. d. num. 8. Capel. Tholos. decis. 342. item condemnatus. sub nu. 1. Vant. tract. nullit. rubr. à quo, & quib. mod. sub num. 20. ibi, debet itaque appellator. tom. 4.
* fol. 383. & esse communem * opin. testatur, & sequitur Gabr. in conclus. lib. 2. tit. de appell. concl. 5. sub num. 1. & adde, quæ scripsi supra quæst. 12. num. 24. & 40. declar. 2. quare praxis, admittendo hanc conclusionem, seruat, vt is, qui vult sententiæ executionem post lapsum tempus ad appellandum, citet aduersarium ad docendum de legitima appellatione, &c. vt scripsi supra q. 11. sub nu. 200. vers. aut.

2 Infero corroborando eandem conclusionem, quòd si procurator appellauit, tenetur fidẽ facere de mãdato, quia est pars appellationis per ea, q̃ scripsi supra q. 6. sub nu. 34.

3 Extende eandẽ conclusionem, vt in tantum sit vera, quòd appellanti non sufficeret docere de nullitate, seu grauamine, & iniustitia sententiæ, quia, nisi doceret de legitima appellatione, non posset in causa appellationis obtinere, Io. Andr. Franch. & alij, quos sequutus sum supra q. 12. nu. 59.

4 Restringe primo eandem conclusionem, vt non procedat, quando sententiam, cuius exhibitio esset necessaria ad iustificandam appellationem in tempore, & qualitate, haberet appellatus, & eam non posset appellans aliunde habere, quia tunc appellatus cogeretur eam exhibere, vt cum distinctione quorumdam casuum sequitur Gabr. d. concl. 5. num. 5. & seqq. vsque ad nu. 13.

5 Restringe secundo, quando appellatus solus instaret, declarari appellationem nullam, quia tunc ipse tenetur fidem facere de appellatione, Anch. in clem. cõstitutionem. nu. & not. 13. de elect.

Nec obstat, quòd appellans debeat docere de legitima appellatione, vt dixi supra num. 1. quia respondeo, hoc esse verum ad obuiandum, ne detur executio sententiæ, sed non est verum ad fundandam intentionem aduersarij.

6 Restringe tertio, quando prosequitur solus appellatus, qui intendit, causam esse deuolutam ad Curiam, quia tunc is tenetur probare de legitima appellatione, Ant. de Butr. in cap. 6. in præsentia. sub nu. 16. de renunt.

7 Secundus casus principalis est de reliquis actis, factis in prima instantia circa iustitiam, & iniustitiam, idest, circa merita causæ; & hunc casum diuido in duo mẽbra.

Primum membrum est, quando agitur intra fatalia pro confirmatione, vel infirmatione sententiæ: & in isto possunt adduci opiniones.

Prima opinio distinguit: Aut vnus tantum prosequitur, & tunc si vult obtinere, debet ipse probare: Aut vtraque pars prosequitur; & tunc quædam est probatio per modum abnegatiuum, vt dico, videas acta, quibus apparet, sententiam fuisse latam, non citato, vel non adhibita causæ cognitione; & ista probatio incumbit appellanti, conquerenti de sententia, siue sit reus condemnatus, siue sit actor contra reum absolutum: quædam verò est probatio per inductionem testium, & instrumentorum super nouis, vel antiquis articulis; & tunc ille habet probare in causa appellationis, qui debebat probare in prima, Bar. in l. 1. ff. si tut. vel cur. appell. & in l. 7. hi qui ad ciuilia. sub num. 4. C. de appell. & consult. Guid. Pap. tract. de appell. q. 1. num. 9. tom. 5. fol. 57. Capel. Tholos. decis. 342. item condemnatus. & latius Ant. de Butr. in d. cap. in præsentia. sub nu. 16. de renunt. 8

Secunda opinio est, quam tenuit Papien. in pract. in form. appel. à sent. diffin. in gloss. & in quantum. sub num. 6. ibi, secundo casu fol. 412. qui considerat acta concernentia processum, & acta concernentia merita negotij

gotij principalis,& firmat, quòd si vnus solus prosequitur causam appellationis, is teneatur producere acta concernentia processum,siue is sit appellans,siue appellatus; si verò vterque prosequitur,tunc,inquit,appellans debet producere sententiam, & acta concernentia processum,cætera vero acta concernentia merita causæ debet, inquit, producere appel latus,sicut facere habuit in principali causa, dummodo,inquit,intentio appellantis non sit fundata de iure communi, alias si sit fundata, tenetur appellatus omnia probare.

Tertia opinio est,quam refert,& sequitur Foller.in pract.crim.can.in miscellanea, nu. 27.vers.alias fuit. fol. 326. dicens, quòd si reus condemnatus appellauit, actor appellatus debet ostendere, sententiam esse iustam; si vero,inquit, reus fuit absolutus, & actor ideo appellauit, tenetur actor appellans probare iniustitiam sententiæ, ostendendo, quòd in prima instantia probauit eius intentionem, & sic secundum istam opinionem actor originarius semper tenetur probare, & cum hac opinione videtur transire Guid.Pap.tract.de appell. num. 10. dicens,quòd actor originatius,qui habet probare in prima instantia, debet producere acta coram iudice appellationis, siue sit appellans,siue appellatus;hancq.opin.testatur seruari in Curia parlamenti Delphi. quando est appellatũ à diffinitiua: verũ tamẽ est, quòd attẽtis his,quæ scribit nu.9.in fine, videtur se restringere ad productionẽ actorũ, quæ consistunt in testibus, & instrumentis.

8 Quarta opinio est,quòd appellans teneatur transportare, & producere omnia acta primæ instantię coram iudice appellationis, adeo,quòd non sufficeret transportatio partis actorum,& processus, sed requiritur productio omnium actorum etiam facientium contra appellantem,Vant.tract.null. rubr. à quo,& quibus,&c. sub nu. 20.& 21.tom.4. fol. 383.alias iudex appellationis nõ potest iudicare ex primis actis, nisi producantur, & si iudicaret,non visis, peruerteret ordinẽ iudicij, & non rectè faceret, Bal. in l. 2. is apud quem.num.5.vers.ex quo nota. C. de eden. & licet æquum statueret, tamen non æquius statueret per ea, quæ de iudice non audiente vtramque partem, scripsi supra lib.1.cap. 88. sub num. 1. sicut etiam dicimus, quòd iudex procedens ad actum, non visa relatione citationis, nulliter procedit, etiam quòd postea superueniat,vt sequutus sum eod.lib.1.cap.48.sub num.1.& sententia iudicis lata,non visis actis,non valet,etiã si sententia esset bona, & rectè lata, secundum acta,Bar.in d.l.2.nu.5.vers.tertio modo. & Cassad.decis.2.num.10.de appell. & secunda sententia lata coram secundo iudice, non reproductis actis primæ instantiæ, dicitur nulliter lata,Cæs.de Grass.decis.37. alioqui 9.opponebatur.num.5.de caus.poss. & propr.fol.52. & dicitur ipso iure nulla, Gabr.in conclus.lib.2. tit.de appell. concl. 5.in fine,& hanc opinionem,quòd appellans debeat producere acta principalia, siue sit actor originarius,siue non,seruat stylus Curiæ Arelatensis,vt testatur Guid.Pap. tract. de appell.sub num.10.tom.5.fol. 58. & nos eam seruamus ex dispositione Sacri Conc. Triden.sess.24.de reformat.cap. 20. §. præterea.fol.221.quo aperte disponitur, vt appellans teneatur proprijs sumptibus corã iudice appellationis trãsfere omnia acta.

Contrariam opinionem; nempe, appellantem non teneri ad transportandum acta facientia in fauorem appellati, tenent Ang.Aret. in l. 1. num. 6. vers. nam secundum. ff. si tut.vel cur. appell. dicens, esse opinionem valde iniquam,quia inquit, absurdum est,appellantem suis sumptibus producere acta, quæ faciant pro aduersario, & contra se,Card.Alex.in cap. 59. vt debitus. versus finem,col.vlt.sub num.52.ibi,sed ista opinio. de appell. Aufr. ad Capel. Tholos. decis.342.nu.4.Rot.Bononiẽsis, vt testatur Cæsar Barzius decis. 37. magnificus. nu. 1. & seqq.dicens, quòd quando appellans instat,pronuntiari male,vel nulliter iudicatũ, & benè appellatum, sufficit ipsi appellanti producere sententiam iudicis à quo, loco grauaminis, & appellationem coram eo interpositam, nec aliter tenetur docere de iniquitate sententiæ circa merita,quæ iustificare debet actor in prima,ac secũda instãtia,cum semper, & omni instantia intentionem suam iustificare debeat,cum actor nunquam desinat esse, in quacumque instantia reperiatur,& quia non præsumitur pro sententia, neque pro rectitudine,& iustitia ipsius snīæ,stante appellatione, ideo ipsa snīa nõ probat sine actis,& processu,& quãdo nõ apparet de actis,& processu,sentẽtia dicitur ipso iure nulla,quare sufficit appellanti probare hæc tria,primum se appellasse; secundum ex causa legitima;tertiũ infra legitima tempo-

tempora, & secundum probatur ex causa, quæ allegatur in appellatione; hanc eandem opin. videtur sequuta Rot. Rom. vt scribit Caputaqu. decis. 128. seu 15. sententia non probat. par. 3. dicens, quòd illi, qui petit reuocari sententiam, sufficit quòd producat appellationem: & seruari de consuetudine, & practicari testantur Aret. & Aufr. supra citati, & seruari Mediolani vigore constitutionum, vt quilibet teneatur producere acta sua, scribit Ruginel. tract. de appel. §. 10. gl. 10. sub num. 25. vers. sextus.

9 Retenta hac quarta opinione, quòd appellans teneatur transportare processum, & omnia acta.

Declara primo eam, vt non teneatur præcisè, ita quòd possit cogi ad transportandum, sed solum causatiue; vt alias, nisi transportet, iudex non valeat reuocare sententiam iudicis à quo, & elapsis fatalibus, sententia transeat in iudicatum, & ad hos duos effectus requiritur transportatio actorum in appellante.

10 Declara secundo, restringendo, vt non procedat, quãdo appellatus instaret pro cõfirmatione sentẽtiæ iudicis à quo, quia tũc ipse appellatus trãsportabit procelsũ, vt scribunt Vant. tract. null. rubr. à quo & quibus, &c. sub num. 20. vers. & præmissa. & nu. 21. fol. 383. & Caputaq. d. decis. 128. in fine, par. 3. dicens, quòd petens confirmationem sententiæ debet producere processum, & ad hoc facit textus in Auth. de his, qui ingrediun. ad appell. vers. illud quoque. coll. 5. in illis verbis, *& ita potiantur victores sententijs, si eas recte habere monstrauerint*. & ibi Glos. in verbo. monstrauerint. & hæc declaratio seruatur.

Ratio est, quia ille tenetur ad expensas actus, qui instat pro illo actu, vt sequutus sum lib. præced. cap. 8. num. 851. & seqq.

Nec obstat, quòd Cõc. Trid. citatum, supra sub num. 8. mandet, quòd appellans teneatur transportare omnia acta, quia respõdeo, quòd Concilium respexit, quod frequẽter euenit, sed frequenter appellans prosequitur causam, ne sententia transeat in rem iudicatam; cæterum casum hunc, quando appellatus vellet prosequi, omisit, quasi clare decisum à iure communi, quòd is teneatur transportare processum.

11 Subdeclara primo has declarationes, vt si iudex appellationis tulerit sententiam, non transportatis actis, sententia sit nulla per ea, quæ scribunt Bar. Bal. & Cassad. quos sequutus sum supra num. 8. &, loquendo in actis probatorijs, tenuit Rot. die 13. februarij, 1609. in vna anconitana pecuniaria coram R.P.D. Sacrato.

12 Amplia hanc subdeclarationem, vt in causis ecclesiasticis procedat etiam ex dispositione Sacri Concil. Trident. citati supra sub num. 8. & nota obiter hanc ampliationem, vt scias, dispositionem Sacri Concil. non habere locum in causis prophanis, teste Rot. supra citata.

13 Subdeclara secundo, vt sententia sit nulla quando acta non transportata sunt talia, vt de sui natura sint apta reddere sententiam nullam, vel iniustam; secus si non sint talia, vt puta, quia non sint transportata interrogatoria testium, actus conclusionis in causa, vel aliqua citatio non necessaria.

14 Subdeclara tertio, vt nullitas sententiæ ob non integram actorum, & processus trãsportationem allegari non possit ab eo, qui processum, & acta vti integra transportauit, quia sic posset venire contra factum proprium, quod non licet, testibus his, quos in alio proposito sequutus sum lib. præced. cap. 9. sub num. 1124. & 1478. & audiretur contrarius, dum prius professus est, processum esse integrum, & nunc non esse integrum.

15 Declara tertio, vt si appellatus ad retardandum appellantem, ne prosequatur causam appellationis, opponat, acta non esse integrè transportata, teneatur id probare, vt ex communi * opin. sequitur Crauet. tract. de antiq. temp. par. 2. num. 55. tom. 17. fol. 146. & in terminis huius declarationis latè Rot. diuers. decis. 64. fuit resolutum. num. 3. in fine, & nu. 4. & 7. par. 2. & Marches. tract. de commiss. par. 2. in commis. deuolut. caus. cap. 11. num. 11. in fine, & 12. in secunda impressione, fol. 592.

16 Extende primo hanc declarationem, vt maximè procedat, quando copia processus esset à notario intitulata (copia omnium actorum) & ita practicatur.

17 Extende secundo, vt procedat etiam si ex lectura processus appareat aliquid deficere, quia adhuc appellato incumbit onus probandi, extare alia acta non transportata, Rot. diuers. in dissimilibus terminis d. decis. 64. sub nu. 8. vers. quinimo.

18 Subextende hanc extensionem, vt maximè procedat, quando acta, quæ diceret, non

esse transportata, essent fauorabilia appellanti, quia verisimile est, quòd si extarent, illa fecisset transportari cum alijs transportatis.

Ad euitandas disputationes,& lites praxis est,vt cum appellatus videt aliqua acta sibi fauorabilia non esse transportata, citet appellantem coram iudice appellationis ad videndum mandari corrigi extractum, & iudex in termino citationis mãdabit corrigi.

19 Secundum membrum est, quando agitur post lapsa fatalia, & sic post desertam causam appellationis: & in isto membro, loquendo de iure, videtur omnino concludendum,non fore necessariam aliam productionem actorum, sed sufficere solum instrumentum sententiæ. Primo quia sicut appellans debet docere de appellatione, & de alijs necessarijs, quæ appellationem iustificent, vt dixi supra nu.1.ita etiam debet docere, se prosecutum esse infra legitima tempora. Secundo,quia per desertionem causæ extat res iudicata, & sic præsumptio iuris,& de iure,vt scripsi supra lib.1. cap. 97. sub num.131.vers. sententia. & in alio proposito,lib.præced.cap.7.num. 209. & quòd in casu, quo sententia transiuit in rem iudicatam,præsumatur pro sententia, si contrarium non probet appellans, scribit respondendo Papien. in pract. in form. appell. à sent.diffin.in glos. & in quantum. sub num. 6.versus finem, fol.412.& res iudicata cognoscitur ex ipsius data sine alio processu. Tertio, quia instrumentum rei iudicatæ habet executionem paratam, vt ex pluribus retuli,& sequutus sum d.lib.1.c.62.nu. 12. & ideo sufficit producere instrumentum sententiæ sine processu,vt refert,& sequitur Vant.d.rub.à quo,& quibus,&c.nu.10.Demum,quòd hæc sit vera resolutio,quòd sententia post biennium possit exequi, etiam actis non productis,referunt, & sequuntur Vant.tract.null.d. rub.à quo & quib. num. 10.vers.satis.fol.382.& Asin.in prax.§. 31. cap.2.ampl.8.fol. 170. vide etiam Gramm. cons.ciuil.15.nu.6. fol. 298. qui testatur de * communi * opin.

20 Contrarium seruat stylus hic in Curia; vbi enim causa appellationis commissa deseratur, qui vult executionem rei iudicatæ, tenetur transportare omnia acta coram iudice ad quem: & ratio est, quia sententia non probat sine processu, Caputaqu. decis. 128.par.3. & ratio secundum Caputaq. potest esse, quia condemnatus potest dicere, se non fuisse citatum; & quamuis iste stylus sit bono zelo inductus, vt scilicet euitetur retractatio executionis,quia melius est in tempore occurrere, quàm post exitum cum magna vtriusque partis impensa vendicare, tamen est valde onerosus pauperibus litigantibus, qui non valentes satisfacere notarijs, quandoque maiorem expensam petentibus pro extractu, quàm sit valor totius litis, causam diu fluctuantem, postea in portu vident submergi: vnde appellans à turbida obligatione camerali, valde apud Signaturam iustitiæ contendit, vt rescribat cum clausula (*si quid exequendum exequatur*,) & appellans à sententia mixta in momentanea possessione, vt rescribat cum clausula (*quatenus ægidianę locus sit*) quia cum hæ clausulæ retardent non solum executionem,sed eius cognitionem transferant in iudicẽ ad quẽ cũ transportatione actorũ, vt apud nos ex inueterato stylo notissimum est, appellatus quandoq; ob inopiã reluendi acta, & faciendi vlteriores expensas litis, causam miserè perire desinit, quod non est, si Signatura rescriberet cum clausula (*sine præiudicio legitimæ executionis*) vel (*non retardata executione*,) quia tunc iudex à quo potest exequi,etiam non obstante inhibitione iudicis ad quem, Lancel. tract. de attent.par.2.cap.12.limit.25.princip. num. 31.fol.373.

21 Remedium tamen posset esse, vt appellatus, qui videt causam appellationis desertam,det commissionẽ in Signatura iustitiæ, petendo,quòd rescribat iudici,cui fuit commissa causa appellationis, vt, seruatis quatuor terminis, solitis seruari in articulo executiuo, seu vnico termino illorum quatuor loco præfixo, inhibitionem suam, si modo inhibuisset, moderetur, & causam ad iudicem à quo remittat, hocque remedium est affine dispositioni iuris communis, Vestr. in prax. lib.8.cap.vlt.nu.9.versus finem, vers. & si appellationis.fol.268. Quatuor autem termini,de quibus feci mentionem,sunt isti: ad docendum de appellatione, ac eius legitima prosequutione, primo pro prima: secundo pro secunda: tertio pro tertia: & quarto denique pro quarta dilationibus, sicut enarrat idem Vestr.eod.cap.vlt. num. 7. in fine,& num.8.fol.265.& apertius sub nu. 13.vers.& si commissio.fol.269.

Vel re-

22 Vel remedium ante desertionem posset esse, si daretur commissio, vt terminus ad transportandum acta appellanti assignetur, quo elapso, & ipsis non transportatis, iudici ad quem mandetur, vt moderetur suam inhibitionem: nam multi malitiosi, commissa causa appellationis, possidendo, non curant transportare acta, sed inhitione sequuta, silent; ideo datur præfatum remedium, Marcheff.tract.de commiff.par. 2. comm. deuoulut.cauf.ad rom.cur.cap.11.num. 16. fol. 592.in secunda impressione.

23 Tertius casus est de actis, & probationibus faciendis, puta per testes: sed certe iste casus non est de dubio, & resolutio est facilis; nempè quòd is tenetur probare in secunda instantia, qui tenebatur in prima ad obtinendam victoriam, vt scribunt Bar. in l. 1.ibi, quædam est probatio.ff. si tut. vel cur.& in l.7.qui ad ciuilia.num.4.in fine, & num.5.C.de appell. & consult. Capel. Tholos.decis.342.versus finē, & Guid Pap.tract. de appell.quæst. 1.sub num.9. in fine, & nu. 10.fol.57.

24 Quartus casus est in sententia interlocutoria: & isto casu secundum Papien. in pract.in form.appell.à sent. diffin. in glos. & in quantum.sub num.6.ibi, primo casu. fol. 412. Guid. Pap. tract. de appellat. quæst. 1.sub num.10. fol. 58. & Aufr. in addit. ad Capel. Tholos. decis. 342. item condemnatus.nu.5. qui etiam testatur de communi, * appellans tenetur producere, & ostendere se ex iustis causis appellasse.

Tu verò dicas, non esse constituendam differentiam inter appellationem à diffinitiua, & appellationem ab interlocutoria in casu propositi dubij; quare ea omnia, quæ dixi in primo, & secundo casu, procedunt etiam in isto; quia appellatio ab interlocutoria non differt ab appellatione à diffinitiua, nisi in tertio casu, quem posui supra num. 23. nam super interlocutoria non solet procedi, nisi ex actis iam factis.

25 Quintus est casus, quando acta sunt transportanda coram iudice competenti, eo quòd iudex, qui processit est incompetens, puta quia vnus ex litigatoribus erat clericus, & iudex erat laicus: & isto casu distinguo duas facti species.

Prima est, quando clericus opposuit de clericatu, ostendendo literas clericatus, & nihilominus actor, & iudex voluerunt procedere: & in ista non est dubium, quòd clericus non tenetur transportare acta, nec ad quicquam tenetur, quia dūmodo appareat, quòd opposuit, & ostendit clericatum, frustra producitur processus.

Secunda species est, quando clericus non opposuit de clericatu, & si opposuit, non exhibuit litteras clericatus: & in ista distinguo: Aut loquimur de actis ordinatorijs, seu decisorijs; & ista acta non sunt producenda, quia sunt nulla, tanquam facta coram iudice incompetenti, & ideo frustra producerentur: Aut loquimur de actis probatorijs, vt puta, quia sunt producta iura, quorū copia est denuò producenda, & dico, quòd tenetur clericus, quia is fuit in culpa istarum expensarum, non deducendo, & non ostendendo clericatum, & sic fuit in præsumpta calumnia, vt defatigaret aduersarium, vt sequutus sum supra lib.1.cap. 73. sub num. 2.vers.minus obstat.& supra q.17.limit.21. num.69.& seqq.

26 Pro intelligentia, dum egi, à quo sint producenda acta coram iudice ad quem, aduertè, quòd sub nomine actorum, & processus potest comprehendi carceratus: vnde, si carceratus præsertim pro causa ciuili appellet, orietur dubitatio, an carceratus debeat remitti iudici ad quem; in qua dubitatione varij varia scripserunt; nam Rot. decis. 34. alias 381. nota quod criminosus. de appell. in antiq. scribit, quòd criminosus condemnatus debet remitti ad iudicem, ad quem appellauit, quia etiam malè posset iudex causam terminare in absentia accusati, quia etiam in tali causa non admittitur procurator: Sed sacra congregatio Episcoporum, die 13. Octobris 1600. inter alia, vt refert quædam moderna praxis Archiepisc. cur. Neap.cap.88.num. 43. statuit, vt causa appellationis pendente, appellans in eodem, quo reperitur carcere, permaneat, quoad iudex ad quem, visis actis, & causa cognita, aliter decernat, & tunc si à iudicis ad quem decreto, vim diffinitiuæ habente fuerit appellatum, nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Ego pro clariori intelligentia distinguo duo membra.

Aut enim est appellatum ab interlocutoria: & isto membro dico, quòd non debet remitti, sed debet remanere carceratus iudicis à quo, donec discutiatur articulus appellationis, quo discusso, si iudex ad quem pro-

pronuntiet, male appellatum, iudex à quo prosequetur processum; si verò iudex ad quem pronuntiauerit, malè iudicatum, & bene appellatum: tunc potest iudex ad quē petere, sibi remitti carceratum, vel ad suum mandatum faciet seruari in carcere primi iudicis, Guid.Pap.tract.de appell.q. 30. sub num.29.tom.5.fol. 58.

Aut est appellatum à diffinitiua: & concludo, quòd potest carceratus petere se remitti, ex quò tota iurisdictio est deuoluta ad iudicem ad quem, & carceratio dicitur de processu, Guid.Pap.vbi supra, Ang.Aret. tract.de malef.in verbo. præsente dicto caio &c.sub num.16.& Henric.Bouer. in sing. in verbo.carcer. num.3. & ideo Diuus Paulus, appellans Cæsarem, fuit ad eum remissus, vt scribunt Henric. Bou. vbi supra, & alij, quos citaui supra quæst.16.in ampliat.num. 6.& quòd hæc conclusio seruetur in praxi, testatur Ang.Aret.sub d.num. 16.in fine: adde, quæ scripsi supra quæst.17. limit. 47. memb.1.sub num.162.

Confirmatur hęc conclusio secundi membri, quia si contingat, sententiam cõfirmari, executio sentẽtiæ pertinet ad iudicem confirmantem, vt retuli, & sequutus sum supra q.11.nu.172.& seqq.

Contra hanc conclusionem argumentatur Aret.vbi supra, quem tu poteris videre, & August. ad eum, qui, quasi retorquendo confirmationem, ait, quòd potest esse, quòd appellans deserat appellationem, & sic executio pertinebit ad iudicem à quo.

27 Retenta conclusione, à qua non discedo. Declara primo eam, vt procedat, quando iudex appellationis esset in eodem territorio; secus autem si esset in alieno territorio, quia isto casu non remittitur, sed remanet sub custodia iudicis à quo, August.ad Ang. vbi supra.

28 Declara secundo & melius, distinguendo duos casus. Primus casus est, quando non dum constat, ad quem debeat pertinere executio: & isto casu remanet sub custodia iudicis à quo, donec constet. Secundus est, quando constat: & isto casu si confirmatur sententia, posset remitti: idem si venirent explicandi aliqui actus personales, quia tunc debet remitti, & explicitis illis actis, remittitur iudici à quo, August. ad Ang. tract.de malef.in verbo. præsente dicto caio &c.sub num.16.fol.263.

Appellans à captura, seu à carcere, an debeat relaxari, vide supra quæst.17.limit.47. memb.1.num. 161. & an condemnatus de crimine, vide eod.memb.1.nu.162.

29 Quid erit dicendum, si quis fuerit prosecutus confictam appellationem, quam nunquam interposuit, & in disceptatorio examine reportauit victoriam coram ordinario, vel delegato, nunquid valet sententia.

Resp.quòd Bal.in cap. super litteris. sub num.28. vers. pone. de rescrip. sequutus Io. And.tenet, quòd valeat; vnde, inquit, non oportet, quòd, qui vincit in causa appellationis, ostendat processum primæ causæ, quod dicit esse not.dignum. Tu cogita.

ARTICVLVS II.

Ad secundum articulum. Cuius expensis sit conficiendum regestum, seu extractus, & quomodo procedatur ad consequendam eius mercedem.

Agendo resolutiuè, distinguo duos casus principales.

30 Primus casus est de regesto, quod aliqua pars facit fieri ad suam particularem commoditatem, vt ipse, & suæ causæ patroni possideant negotium.& studere valeãt punctis, & articulis; & isto casu firmo duas breues conclusiones.

Prima conclusio est, quòd expensæ huius regesti sunt soluendæ ab eo, ad cuius instantiam fit regestum; & hoc non habet difficultatem.

31 Secunda conclusio est, quòd hoc regestum, si fiat ante secundam instantiam, non est necessarium pro expeditione causæ, quia iudex primæ instantiæ potest habere acta à suo notario.

An requiratur præceptum iudicis contra notarium, de conficiendo regestum, vide num.seqq.

32 Secundus casus est de regesto, quod fit ad prosequendam causam appellationis coram iudice appellationis; & in isto firmo septem breues conclusiones.

Prima conclusio est, quòd etiam istud regestum fit ad instantiam partis, & pręcedente monitione, seu præcepto iudicis appellationis contra notarium, vt illud conficiat,

33 † quia actorum editio, iudice mandante, & non aliter à notario faciẽda est, Bal.& Paul. de Castr.in l.2.num.2.& Dec. num. 24. C. de eden. Maran.in suo spec. par.6.act.10. in verbo.actorum editio, &c. num. 55. vers. limita

mita hanc. fol. 418. & Grauat. in annot. ad prax. Vestr. lib. 7. cap. 1. nu. 20. & scripsi supra lib. 1. cap. 100. num. 8. nam illa editio facta de mandato iudicis habet vim publicationis, quæ addit robur, & fidem, & dicta testium sine iudicis iussu pandi non debent, per ea, quæ alibi, fauente Deo, dicturus sum.

34 Verum, quicquid sit in puncto iuris, hoc præceptum iudicis contra notarium post latam sententiam non est necessarium, nisi contra notarium recusantem tradere copiã actorum.

Minus etiam est necessarium ad augendam fidem, quia probatio processus pendet à subscriptione, & authenticatione notarij, & non à præcepto iudicis; quare in Ciuitate Lucensi vterquè procurator, actoris scilicet, & rei dat Prætori separatam, & integram copiam processus manu copistæ notarij confectam sine aliquo Prætoris præcedente præcepto.

Nec obstat, si dicatur, quòd copia actorum, edita sine auctoritate iudicis, non facit fidem, quia exemplis actorum originalium danda erit fides, si fuerint exemplata auctoritate iudicis, vt dicit Anch. in cap. 1. sub num. 6. not. 9. de appell. in 6.

Quia respondeo, quòd auctoritas iudicis requiritur, quanddo copia est exemplanda ab alio notario, vt retuli, & sequutus sum lib. præced. cap. 11. num. 603. & 604. & nu. 656. secus est, quando copia exemplatur ab eodẽ notario, qui fecit originale, vel ab eius successore in officio, quia tunc auctoritas iudicis non est necessaria per ea, quę sequutus sum d. cap. 11. sub num. 524. & 525. & licet in prædictis locis non sim loquutus de copia actorum, tamen nõ est constituenda differẽtia per ea, quæ scripsi eod. cap. 11. nu. 32.

35 Declara primo vt notarius, habita congrua mercede, teneatur copiam actorum appellanti quantò citius ad minus intra mensem exhibere, qui notarius, si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officij administratione arbitrio ordinarij suspenditur, & ad dupli penam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam compellitur, & eadem pœna esset puniendus iudex, qui esset conscius, & particeps, sic disponente Sacro Concilio Trid. cap. 20. versus finẽ sess. 24. de reform.

Declara secundo vt regestum debeat esse subscriptum a notario, Rebuff. tract. de appell. art. 17. glos. vna, num. 7. tom. 3. fol. 529. quod ego nunquam vidi seruatũ in tribunale D. Prætoris Lucensis, cum ei detur copia processus confecta manu copistæ, non aliter à notario subscripta, quia Prætor habet notam manum copistæ sui tribunalis.

36 Declara tertio, vt licet appellans teneatur satisfacere notario de congrua mercede pro copia actorum transportãdorum ad iudicem appellationis, tamen si appellatus comparuerit, & vti voluerit illis actis, cogetur ipse quoque subire expensas copiæ transportatæ pro sua portione, ex dispositione Sacri Concilij Tridentini d. cap. 20. §. præterea. sess. 24. Et in Camera Imperiali fuisse decisum, quòd si vna ex partibus appellantibus, quæ nulla produxerit acta, velit prosequi appellationem, teneatur soluere dimidiam mercedem actorum productorum ab altera parte, licet dicat, se non opus habere actis, & sufficere esse producta, testatur Mysing. in sing. obseru. cent. 1. obseru. 21.

37 Subdeclara primo hanc declarationem in eo, quod diximus, appellatum, volentem vti actis transportatis, teneri pro sua rata ad expensas, vt non procedat, quando ex loci consuetudine seruaretur, vt hoc onus integrum pertineret ad appellantem, quam consuetudinem Sacrum Concil. Trident. supra citatum relinquit in suo robore.

38 Subdeclara secũdo, vt ad expẽsas regesti, facti ab Archiuista hic in Curia ad instantiam vnius partis teneatur etiam altera pars pro rata sua, siue velit vti, siue non, nullo etiam præuio monitorio, dummodo causa sit commissa; & ita practicatur passim.

39 Secunda conclusio est, quòd in tribunalibus ordinariorum is, qui vult confici regestum, eodem tempore facit coram iudice delegato fieri monitorium contra notarium de conficiendo regestum, soluta sibi mercede, pro qua ei datur harra, & contra partem, si adsit, ac etiam contra procuratorem, vt infra triduum satisfaciat de rata mercedis debitæ notario, cum clausula iustificatoria, (*si quis senserit, &c.*) qui sic monitus si compareat infra triduũ assignatũ, & neget monitorium, dicendo se nolle vti regesto, protestando idcirco, quòd non intendit teneri ad aliquam impensam regesti, vel adducendo aliam exceptionem, tunc illud monitorium resoluitur in vim simplicis citationis, & ideo cogi non potest ad soluendum ratam mercedis; quòd si cõpareat post lapsum triduum, vel nullatenus compareat, solet actor

actor nomine depositi ratam mercedis, debitæ à reo monito,cõsignare notario, & vbi eam non consignet,posset a notario cogi ad soluendum,seu deponendum,& notarius debet eidem,sic deponenti,seu soluenti facere sua met manu fidem, seu cedulam receptionis depositi,seu solutionis, cuius cedulæ vigore potest idem actor agere contra reum coram quocumque iudice ordinario ad recuperationem ratæ mercedis solutæ.

40 Nota primo circa hanc conclusionem, quòd hoc monitorium contra notarium fit casu,quo propter amicitiam, aut ob aliam causam posset contingere, vt recusaret confectionem regesti; alias vt,dixi supra num. 34. hoc monitorium contra notarium non esset necessarium. Et coram iudice delegato solet etiam fieri monitorium contra reũ eò,quòd fit simul contra notarium, quem ad cõficiendum regestum à iudice delegato celerius, quàm à proprio eius iudice cogi arbitramur; quòd si actor vellet illud facere coram alio ordinario posset,quia est causa mercedis; & licet reus sit monitus coram iudice delegato, tamen deinde regulariter citatur ad soluendum coram Reuerendiss. Gubernatore Vrbis,quia is in causis mercedum procedit manu regia,vt dixi,q.præced. rem.3.sub num. 17. coram quo,producta fide monitorij non negati, datur parata executio.

41 Nota secundo, quòd reus, condemnatus ad soluendam mercedem regesti, non auditur appellans;quia si nõ negauit monitoriũ, videtur illi acquieuisse,& debitum tunc dicitur notorium, & videtur quasi obligatio penes acta. quę habet executionẽ paratam, vt dixi supra lib.1.cap.62. num. 2. & quòd in causa huius mercedis detur executio parata,scribit Vestr.in prax. lib. 7. cap. 1. sub nu.2.& quòd in executiuis, seu habentibus paratam executionem nõ detur appellatio, scripsi supra q.17.limit.9.

42 Tertia conclusio est,quòd notarius ad cõsequendam mercedem regesti potest agere contra principales, &,eis absentibus, quasi in subsidium, cogere eorum procuratores, Rot.decis.23.alias 303.licet procurator. de procur.in nou.quam sequitur Vestr.d.lib.7. cap.1.sub nu. 2.

43 Quarta conclusio est,quòd hoc regestum factum,& transportatum à notario de mandato iudicis habet plenam fidem, & remanet in officio notarij,qui illud videndum interim cõmodat partibus, & procuratoribus, habita tamẽ ab eis semper fide,eorum manu scripta de receptione, ad effectum, vt illud reportent in officio.

44 Quinta conclusio est, quod expensæ regesti taxantur, etiam appellatione pẽdente, & etiam contra hæredem defuncti, Lancel. tract.de attent.par 2. cap. 12. de attent. & innou.appell.pend.limit.11.princip.nu. 12. & 13. fol.367.

45 Sexta conclusio est,quòd hoc regestum debet continere omnia acta,vt late declaraui supra num.8.& 9.

46 Septima conclusio est, quòd regestum primæ causæ debet cõtinere appellationem, quia appellatio est de appenditijs primæ, vt sequutus sum supra q.5.sub nu.12. vers.ratio.& q.18.nu.2.versus finem.

FINIS.

Laus Deo,B.Virgini Mariæ, & omnibus Sanctis.

INDEX EORVM OMNIVM, QVAE IN ISTO SVNT TRACTATV, LOCVPLETISSIMVS.

Quæ hoc sequuntur signum ¶ sunt extra appellationis materiam.

A. Ab.

¶ A. Ab. *sunt dictiones, quæ regulariter excludunt diem à quo, quæst. 12. num. 57.*

Abbas, & Monachus.

Abbas potest appellare pro monacho, q. 3. num. 54.

Ab Abbate, excessiue corrigente monachum, appellatur ad Capitulum, q. 17. limit. 26. nu. 14.

¶ *Abbatis potestas in monachos est maior, quàm Episcopi in clericos, q. 17. limit. 26. nu. 10.*

Abbas potest sine mandato defensionem suscipere pro monacho, q. 5. sub nu. 63. confirm.

Absens, & Absentia.

Si superior medius est absens, appellatur ad eius superiorem, q. 7. num. 111.

Absens condemnatus in causa criminali non appellat, q. 17. limit. 48. num. 18. & 30.

¶ *Absens, inquisitus de delicto, non auditur per procuratorem, q. 17. limit. 48. nu. 18.*

Absolutio, absolutoria, & absolutus.

Iudex à quo potest, etiam pendente appellatione, absoluere excommunicatum, q. 3. nu. 39. Præcipuè si excommunicatus staret in articulo mortis, nu. 40. Et quamuis iudex appellationi detulisset, nu. 42. Secus est si sit iudex delegatus, nu. 43.

Ab absolutione excommunicationis non datur appellatio, vide in verbo. Excommunicatio. vers. à sententia absolutionis.

Absolutio ab excommunicatione post interpositam legitimam appellationem licet non sit nulla, tamen potest uti iniusta rescindi remedio appellationis, q. 17. limit. 22. nu. 25.

Iudex appellationis, si cognoscat de toto negotio per viam appellationis, potest vel ipse absoluere ab excommunicatione, vel remittere, sed si non cognoscat, sed solum sit ad eum reclamatum per viam querelæ, debet remittere ad ordinarium, qui excommunicauit, q. 17. limit. 22. nu. 35.

Fiscus licet de iure communi possit appellare à sententia absolutoria, lata ad fauorem inquisiti, q. 17. limit. 49. num. 14. Tamen de laudabili consuetudine non appellat, nu. 1. Et seruatur in Curia Romana, in Regno Neap. & in tota Italia, nu. 2. Et in omnibus locis, in quibus est probibita appellatio in causis criminalibus, num. 3. Et in absolutione ab obseruatione iudicij ex hucusque deductis, seu stantibus rebus, &c. num. 4. In Curia tamen Romana Procurator fiscalis, qui non potest appellare, adit Signaturam, citato reo, nu. 10. Sed si adsit instigator, fiscus adhuc non auditur, nisi instigator cauerit de reficiendo expensas, num. 11. Petente inquisito, nu. 12. Et in Regno Neapol. quid seruetur sub num. 10. & 13.

Appellans licet aliquando dicatur iustificasse appellationem, tamen non consequitur absolutionem, q. 11. num. 70.

Absolutus à pœna rixæ non potest appellare à non sufficienti pœna imposita corrixanti, q. 5. sub nu. 98.

¶ *Sententia absolutoria ab obseruatione iudicij facit numerum, & dicitur conformis cum alijs absolutorijs, latis super negotio principali, q. 17. limit. 1. nu. 25. Et an & quando habeat vim diffinitiuæ, limit. 47. memb. 1. nu. 27.*

Sententia absolutoria, lata, stantibus actis, prout stant, an dicatur conformis cum absolutorijs latis simpliciter, q. 17. limit. 1. num. 26. Et an habeat vim diffinitiuæ, limit. 47. memb. 1. nu. 189.

Absolutus expressè dicitur, qui non est condemnatus, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 70. & limit. 21. nu. 37. in fine.

Absolutio ab excommunicatione licet sit iniusta, tamen soluit, q. 17. limit. 22. sub nu. 24.

Est valida etiam non seruata forma absolutionis, si forma est tradita à iure, q. 17. limit. 22. sub nu. 26. & 27. Secus si forma est tradita ab homine, nu. 28. & limit. 6. memb. 7. nu. 116. & seqq.

Est nulla, si feratur à non habente iurisdictionem, d. limit. 22. nu. 29. Si obtineatur per vim, seu metum, num. 30. Si non sit seruata forma data ab homine, sub nu. 28.

Absolutio à sententia excommunicationis duobus casibus dari non debet, q. 17. limit. 22. num. 32. & 33.

Absolutus simpliciter in causa criminali an censeatur absolutus diffinitiuè, vel ex hactenus deductis, q. 17. limit. 49. sub nu. 4. vers. aduerte.

Absolutus ab obseruatione iudicij criminalis propter peremptam instantiam, an possit iterum accusari, vide in verbo. Instantia. vers. perempta instantia & ideo.

Excommunicatus pro manifesta offensa non debet absolui, nisi impendat aliquam satisfactionem, q. 17. limit. 22. sub nu. 24. Si tamen fuerit absolutus, tenet absolutio, nu. 26.

Excommunicatus ante eius absolutionem debet iurare de parendo mandatis ecclesiæ, q. 17. limit. 22. nu. 22.

Abusus.

In Francia ab abusu appellatur à iudice ecclesiastico ad secularem, q. 8. sub num. 100. vers. hanc illationem.
Litigantes sæpe abutuntur appellatione, q. 3. sub nu. 2. & q. 17. limit. 1. sub num. 55. vers. sed quisquis.

Accessorium.

Accessoria causæ principalis deuoluuntur cum negotio principali ad iudicem appellationis, q. 3. nu. 14. & vide in verbo. Connexa.
Probibita appellatione à principali, intelligitur probibita ab illius accessorio, q. 17. limit. 6. mēb. 9. nu. 28.
¶ *Articulus accessorius regulatur secundum suum principale, eod. memb. 9. nu. 29.*
Accessorium sequitur naturam sui principalis, ibidem. Et quādo non sequatur, q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 33.
Clausulæ accessoriæ non alterant dispositionem principalem, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 68.

Accidens.

Omitti medium iudicem appellationis est de accidentalibus appellationis, q. 7. sub nu. 93. vers. ratio.

Accusatus.

¶ *Accusatus de vulnere, si vulneratus, pendente processu, moriatur, an possit condemnari de homicidio in illa instantia, q. 5. sub nu. 27. comprob. 1.*

Acta.

Acta primæ instantiæ à quo sint transportanda in secunda, q. 20. nu. 1. & seqq.
Appellans tenetur producere acta, validantia appellationem, q. 20. sub nu. 1. Restringitur tripliciter, nu. 4. 5. & 6. Et quid in appellatione ab interlocutoria, num. 24.
Appellans tenetur transportare, & producere omnia acta primæ instantiæ circa merita, q. 20. nu. 7. 8. & 9. Et quomodo teneatur, ibidem, decl. 1. Et quando non teneatur, nu. 10.
Non transportatis actis, sententia iudicis ad quem est nulla, quæst. 20. num. 11. & 12. Declaratur, num. 13. & 14.
Appellato opponenti, acta non esse integrè transportata, incumbit onus probandi, q. 20. num. 15. & seqq. in quibus extenditur.
Deserta causa appellationis, an appellatus, volens executionem sententiæ, teneatur transportare acta, q. 20. nu. 19. & 20. Et ad euitandam transportationem dari solent duo remedia, nu. 21. & 22.
Reliqua vide in verbo. Regestum.
¶ *Acta facta coram iudice incompetenti, à quo sint transportanda coram competenti, q. 20. nu. 25.*
Acta ordinatoria iudicij, quæ sint, q. 15. nu. 349.

Actio.

Appellatio non est actio, &c. q. 2. nu. 31.
Actio in causa appellationis an possit mutari, q. 11. nu. 28. & seqq. & sub nu. 30. vers. contra. & nu. 36.
Quando causa appellationis est deserta culpa tertij, datur appellanti actio ad interesse, q. 15. nu. 135.
Sublata actione, non censetur probibita appellatio, q. 16. limit. 1. sub num. 31.
¶ *Actio in factum continet remedium recuperandæ possessionis, & qui de ea scripserint, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 37. Et hodie in omnibus casibus, in quibus olim agebatur ex interdictis, agitur actione in factum, d. limit. 6. memb. 6. nu. 53.*
Actio de dolo continet remedium prædictum, & qui de ea scripserint, eod. memb. 1. nu. 51.
Actio, quod metus causa, continet idem remedium, & qui de ea scripserint, eod. memb. 1. nu. 50.
Actione deficiente, datur officium iudicis ex æquitate, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 12.
Actio reuocatoria datur contra tertium, in quem debitor alienauit, eod. memb. 4. sub nu. 95.
Lapsa instantia facto tertij, datur actio ad interesse, q. 15. nu. 327. & 328.
Actio ineptè expressa non vitiat, &c. q. 11. num. 28. in fine.
Actio nec in summarijs mutatur sine refectione expensarum, q. 11. sub nu. 33. vers. ad adaucta.
Ex condictione legis quando nascatur actio, &c. q. 17. limit. 6. memb. 6. sub nu. 36.
In actione iudicati quamuis requirantur libellus, & alia ordinatoria iudicij, quæst. 11. sub num. 184. & quæst. 19. rem. 1. concl. 5. num. 18. tamen non admittitur exceptio, requirens altiorem indaginem, d. nu. 18.
Actio pignoratitia. *vide in verbo. Pignoratitia.*

Actor, & agens.

Actor ad rem controuersam datus à tutore, tenetur appellare, sed non potest prosequi appellationem, q. 5. num. 40. sub exten. 1.
Actor ordinatus ad omnia negotia forensia pupilli, tenetur appellare, & prosequi appellationem, q. 5. num. 40. in fine.
Actori datur regulariter appellatio, quæ denegatur reo, q. 17. limit. 9. num. 50. & limit. 6. memb. 4. nu. 38. restr. 3. & num. 39. & 40. & memb. 6. nu. 76. & seqq. & memb. 7. sub nu. 119. & limit. 7. num. 19. & seqq. Et an detur etiam reo in secunda instantia, si in prima fuit data actori, limit 47. memb. 1. sub num. 109. & seqq. & nu. 123. & seqq. & nu. 112. & 133 & d. limit. 9. nu. 58. per totum, & d. limit. 6. memb. 9. num. 74. cas. 2. Et quando denegetur actori, & non reo, d. limit. 47. memb. 1. nu. 134.
¶ *Actori non licet, quod reo denegatur, q. 17. limit. 7. num. 23.*
Actor, mutando libellum, aut actionem, vel causam, an & quando teneatur ad expensas, vide in verbo. Expensæ. vers. omnis.
Agens ex contractu conditionali ante euentum conditionis rectè agit, si ante sententiam eueniat conditio, q. 5. sub nu. 27. comprob. 5 fol. 50.

Actus.

Ab actu tàm iudiciali, quàm extraiudiciali debet appellari infra decem dies, q. 12. nu. 106.
¶ *In dubio sumus pro validitate actus, vide in verbo. Interpretatio. vers. debemus.*

Adhæsio,& adhęrens appellationi.

Tertius,adhærens appellationi,debet adhæsionem intimare iudici a quo,q.12.nu. 71.
Adhæsio tertij debet esse expressa,q.12.nu.73.
Adhęrens appellationi potest illam prosequi,licet principalis,qui appellauit, renuntiet appellationi, seu moriatur,q.12.nu.74.
Adhærenti appellationi, nihil debet adiudicari, q. 12. sub nu.74.decl.5.
Tertius licet adhæreat appellationi post lapsum tempus,tamen quoad sui præiudicium tenet adhæsio, q. 12.nu.76.
Reliqua vide in verbo.Tempus.& in verbo.Tertius.

Adipiscenda possessio.

A sententia, lata in possessorio ordinario adipiscendæ possessionis,non datur appellatio,q.17.limit. 6. mēb. 3.nu.35.& memb.4. nu. 1. & seqq. in quibus latè de singulis speciebus adipiscendæ,& nu. 135.
¶ *Timens præueniri in adipiscenda possessione,qua cautela vtatur,q.17.limit.6.memb.2.nu.26.*
Adipiscendæ possessionis interdictum competit hæredi contra apprehendentem possessionem rei hæreditariæ,&c.q.17.limit.6.memb.9.sub nu. 122.
Adipiscendæ possessionis interdicta, vide in verbo.Possessorium.

Administratio, & administrator.

Ab interdicta bonorum administratione an detur appellatio,q.17.limit.29.nu.2.
Administrator loci pij,condemnatus ad reddendas rationes,non appellat,q.17.limit.29.nu.1.
¶ *Maior, & minor dicitur quis ratione administrationis,q.2.sub nu.30.vers.& quis.*

Admittere,non admittere,& admisio.

Appellatio in dubio est admittenda,q.3 num.4.in fine, q.11.sub nu. 6.cas.2.& q.17.nu.60. & limit.1.sub num. 18. vers. ratio. & limit.4. num.90. Etiam in casu, quo appellatio sit regulariter prohibita, num.64.
Licet iudex à quo admittat appellationem, tamen iudex ad quem potest illam repellere,&c.q.11. nu. 5. Similiter licet non admittat, tamen non potest procedere,q.3.nu. 19. & q.11.nu.10.& 11.vbi declaratur. Et licet pronuntiet,non esse admittendam,tamen pronuntiatio ista nemini nocet,q.11.sub.nu.4. subill. 3.
Iudex à quo cognoscit,an debeat admittere appellationem,q.11.sub num. 2. Et qua debeat attendere in hac cognitione, nu. 6. & 8. Nec cogitur admittere, sub nu.4.subill.2. Nec tenetur hoc conferre cum peritis,num.7.Neque debet in hac cognitione interloqui.sub num.6.vers.verum.
Quando iudex à quo, & quando iudex ad quem cognoscat,an appellatio sit admittenda,q.11.nu. 11. 12.& 13. Et quam cognitionem debeat adhibere iudex ad quem,nu.14.
Interlocutoriam iudicis à quo, appellationem non esse admittendam, an iudex ad quem reuocet per viam attētati,q.11.sub nu.4.vers.imò.& vers. restringe.
Admittere appellationem,& deferre appellationi,licet sint in promiscuo vsu,tamen differunt,q.11.sub n u 11.declar.9.
Iudex a quo, volens reijcere appellationem,debet in apostolis exprimere causam,q.13.nu.23.
Iudex,non admittendo appellationem,nisi cum clausula (si & in quantum) non incurrit pœnam, q. 17. limit.6.memb.7.sub num.100. vers. subdeclara. in 2.effec.
Iudex ad quem non debet recipere appellationem confessi,& conuicti,q.17.limit.4.sub num. 10.
Licet iudex nolit deferre appellationi; tamen pars appellata potest illam approbare, & admittere, q. 13. sub num.3.& maxime si sit appellatum ad Papam, num.5.
Appellatus dicitur tacitè admittere appellationem, si post interpositam appellationem constituat simpliciter procuratoem ad illam causam,q.13. sub nu. 4. Et dicitur etiam tacitè deferre, si compareat coram iudice ad quem,& non reclamet,eod.nu. 4. in fine; & q.17.limit.6.memb.7. sub nu.93.
Iudex,non admittens appellationem, an & qua pœna puniatur,q.13 nu.100.& seqq.
Iudex an eo ipso, quòd appellanti præfigit terminum ad prosequendam appellationem, censeatur admittere appellationem,q.14.nu.16.
Appellatio admissa cum clausula (si & in quantum) seu cum clausula (non admitto, nisi si & in quantum) operatur,vt censeatur delatum, & non delatum appellationi,prout iuris fuerit, q. 17. limit. 6. memb.7.nu 100.
A non admissione, seu reiectione appellationis datur appellatio,q.17.limit.47.memb.1.nu. 107. Non tamen est necessaria,q.11.sub nu.4.vers.extende.
In articulo,an appellatio sit admittēda, attenditur statutum iudicis à quo,q.18.nu.2. & 6.
Appellationis admissio, seu non admissio est de appendicijs instantiæ sententiæ,à qua appellatur,d. q. 18. sub num.2.vers.1.quia.
Reliqua vide in verbo. Deferre.
¶ *Admissio iurium cum clausula (sine præiudicio termini habiti pro seruato) præseruat conclusionem in causa, & citationem ad sententiam, &c. q. 14. sub nu.10.vers.hinc etiam.*

Adoptio.

¶ *Nomen adoptionis est æquiuocum,q.1.nu.10.*

Adsectari.

Adsectari differt ab appellare,q.1.nu.3.in fine,

Adulterium.

In crimine adulterij an detur appellatio, q. 17. limit. 4.sub num.83. vers.sunt. Et quid si exprimatur causa rationabilis,nu.84.

Aduocatus.

¶ *Aduocatus potest cogi ad præstandum gratis patrocinium pro paupere,q. 12.sub nu.166. vers.verum. & q.15.nu.52.& vide in verbo.Pauper.*
Consulendo pro legatario dicitur approbare testimonio q.17.limit.2.sub nu.36.
Aduocatus pauperum.vide in verbo. *Pauper.*

Aedificium.

Ab edificij resarcitione, & reparatione non datur appellatio,q.17.limit.38.nu.5.

Aegidiana constitutio.

Constitutio ægidiana in materia appellationis sequitur dispositionem iuris ciuilis,q.17.limit.6.memb.3.nu.8.& sub nu.32. Et vberius probibet appellationē,memb.7.sub nu.25.vers.contrariam.& nu.26. Et disponendo,vt possit appellari à tota sentētia, quando continet condemnationem fructuum, reducitur ad concordiam cum communi opin.contraria, memb.9.sub num.35.vers.non videtur. Et probibendo appellationem in possessorio respicit ordinatoria,q.18.nu.9.

An & quando tollat appellationem in causis possessorijs,vide in verbo.possessio.vers.à sententia lata.

¶ *Constitutio ægidiana vnde dicatur,&c.q.17.limit.6.memb.7.sub num.25.Extenditur ad totum statum ecclesiasticum,& non vltra,ead.limit.6.memb.3.num.9.& 10. Licet sit confirmata à Pontificibus,d.num.9.Et à Concilio Lateranense,d.nu.10.in fine & num.17.*

Non babet locum in causis beneficialibus, & ecclesiasticis,q.17.limit.6.memb.3.nu.14. Et an inter personas ecclesiasticas,nu.15.& seqq.

Aequalis.

Ab æquali ad æqualem non appellatur, q.2.nu.6.9.& 11.Etiam si appelletur ignoranter, num.13. Sed ab interlocutoria appellatur, &c. num.18. Et quid in recursu,num.19.& fusius, q.19.rem.3.num.14.& seqq.

Ad æqualem superiori tenet appellatio interposita per errorem,q.2.num.17.

Aequiparata,seu adæquata.

¶ *Aequiparatio,seu adæquatio vnius ad alterum fit dupliciter,q.17.limit.19.sub num.5.*

Aequiparatis duobus inuicem, quod est in vno, est in altero,sed æquiparato vno alteri,quod est in altero, communicatur illi vni, at quod est in illo vno,non communicatur alteri, d.limit.19.sub num.5.in 1.& 2.casu.

Aequiuoca,& æquiuocatio.

¶ *Nomina æquiuoca quæ sint,q.1.nu.9.& seqq.*

Aequiuoca præstant impedimentum definitioni, q.2.num.21.

Aequiuocatio vnde procedat,q.17.limit.6.sub num.1.vers.verum.

Aestimum.

Descriptus in æstimo non appellat à collecta imposita, q.17.limit.17.nu.3.& limit.35.nu.7.

Aetas.

Si in causa restitutionis in integrum iudex pronunciet, ætatem minorem esse, vel non esse probatam, datur appellatio, q.17.limit.47.memb.1.num.16.& seqq.

¶ *Interlocutoria lata super probatione ætatis babet vim diffinitiuæ,q.17.limit.47.memb.1.nu.170.*

Agere.

¶ *Verbum agere,large sumptum,significat etiam excipere,q.19.rem.1.concl.5.nu.3.respons.2.*

Agnitio possessionis.

A sententia lata super agnitione possessionis bonorum datur appellatio,q.17.limit.6.memb.9.nu.113.

Alienatio.

Ab interlocutoria,rem posse,seu potuisse alienari, datur appellatio,q.17.limit.47.memb.1.nu.201.

¶ *Iudex potest reuocare interlocutoriam, qua pronunciauit,rem minoris posse alienari,q.19.rem.1.concl.6.sub nu.48.*

Interdicta bonorum administratione, est probibita alienatio,q.17.limit.29.sub nu.2.

Res semel facta alienabilis, perpetuò remanet alienabilis,q.17.limit.47.memb.1.nu.111.

Alimenta.

A sententia, lata fauore alimentorum, denegatur appellatio,q.17.limit.7.num.1.Etiam si sit lata super parte alimentorum, num.2. Etiam si alimenta decernātur ad sustinendam litem,nu.3. Etiam quādo decernuntur clerico suspenso à beneficio, nu.7. Et in alimentis,quibus aluntur ingenia, num.10. Et in quauis causa, quæ virtualiter contineat alimenta,num.9. Et æque denegatur à diffinitiua, & ab interlocutoria, num.11. Denegatur appellatio quoad alimenta futura, & denegatur appellatio suspensiua,non deuolutiua;secus quoad alimenta præterita, nu.14. Et quid in alimentis, quæ petuntur iure actionis,num.16. Et quid si non adsit inopia,num.17.Denegatur reo condemnato,sed non actori petenti,nu.19.& seqq.& num.26. Denegatur solum ad effectum suspensiuum, sed non ad deuolutiuum,nu.27.

Appellatio mariti à sentētia lata pro validitate matrimonij non suspendit iurisdictionem, quin iudex possit condemnare maritum ad præstanda alimenta,q.17.limit.47.memb.2.nu.18.

¶ *Alimentorum nomine quæ veniant,q.17.limit.7.sub num.2.vers.nota.*

Alimenta quibus casibus decernantur ad sustinendam litem,q.17.limit.7.nu.4.

Alimenta futura dicuntur à die motæ litis, d.limit.7.num.15.

In causa alimentorum quando possit procedi tempore feriato,q.17.limit.7.nu.17.in fine.

Alternatiua appellatio.

Appellans alternatiue cum reseruatione electionis potest eligere infra tempus datum ad prosequendum, q.9.nu.2. Potest etiam prosequi appellationē coram inferiore, nu.10. Potest etiam variare prosecutionem appellationis coram superiore,nu.11.

Appellatio alternatiua,siue reseruetur optio,siue non reseruetur,est valida,q.9.nu.1.4.& seqq. Et valet etiā de iure canonico, quando in appellante fuit aliqua probabilis dubitatio,&c. nu.6. Seu quando ex pluribus in appellatione expressis ad vnum tantum potuisset

potuisset appellari,nu.7.
Appellatio alternatiua maximè tenet si appellans certificet appellatum infra decem dies datos ad appellandum,q.9. num. 5.Sed tenet etiam si non certificet, & sibi optionem non reseruauerit, num. 8. Et maximè si appellans non recognoscat,nisi Papam in superiorem,nu.9.
Appellatio alternatiua de iure ciuili intelligitur ad ad proximum superiorem,q.9.nu.4.

Amicus.

Amicus potest appellare pro amico absente, dummodo sequatur ratificatio infra tempus, & cum cautione de rato,q.5.nu.67.
Annexa, *vide in verbo.Connexa.*

Annona.

Quando fertur sententia de conuertendo frumentum in vsum militum in subsidium annona non datur appellatio,q.17. limit. 7. nu. 8. sed si pronuntietur negatiue,daretur appellatio,nu.10.

Antianus.

Ab antianis appellatur,q.16.nu.18.

Apostoli.

Apostoli conuentionales dicuntur quando pars admittit appellationem,q.13.sub nu.3.
Apostoli testimoniales dicuntur, quia testificantur de appellatione,&c.q.13.num.6.& 7. vbi quando habeant locum.
Datis apostolis testimonialibus,appellans habet annum ad faciendum committi causam appellationis, q. 14 num 60.
Si non possit haberi copia iudicis à quo, an,eo reuerso, teneatur appellans eum adire pro apostolis,q.6.sub num.25.vers.confirmatur.& q.13.num.8.
Apostoli dimissorij dicuntur ij, per quos apparet,iudicem detulisse appellationi,&c.q.13.nu. 10.
Si iudex,petenti apostolos,responderet (dabo apostolos) an dicatur negare apostolos, & ideo non teneatur appellans coram eo amplius comparere,q.13.num. 11.& latius,nu.21.& 22.
Iudex,requisitus de apostolis,si taceat,vel dicat, quòd audit,censetur denegare apostolos, q. 13. num. 57. in fine.
Refutatorios apostolos an dare possit iudex, qui semel noluit respondere de apostolis,q.13.sub num.11. & sub num.21.&22.
Si iudex, petenti apostolos respondeat (do apostolos) dicitur detulisse appellationi q.13 nu.12.
Datis actis pro apostolis, dicitur delatum appellationi, q.13.nu.13.
Apostoli reuerentiales dicuntur illi, quibus iudex defert appellationi propter reuerentiam,q.13. nu. 18.
Datis apostolis reuerentialibus simpliciter, appellans habet annum ad faciendum committi causam appellationis,q. 14.nu. 4. Secus si sint dati in forma cum termino decem dierum,nu.7.
In Curia regulariter a diffinitiua dantur apostoli reuerentiales,cum termino decem dierum,q.14.nu.7.
Apostoli an, & quando petantur in appellatione extraiudiciali,q.13.nu.31.& 32.
Apostoli non petuntur, quando grauatus arripit iter ad Papam,licet itineris arreptio habeat vim appellationis,q.6 nu.42.
Si quis appellauerit in absentia iudicis,& iudex postea reuertatur,an debeat accedere ad eum pro apostolis, q.6.sub nu.25.
Apostoli refutatorij sunt ij, per quos apparet, quòd iudex non defert appellationi,q.13 n. 19.& seqq.& nu.65.in quibus ponuntur casus apostolorum refutatoriorum,& q.14.& nu.24.32.
Datis apostolis refutatorijs, appellans habet annum ad faciendum committi causam appellationis,q. 14.sub num.1.vers.in primo.
Iudex in apostolis refutatorijs tenetur exprimere causam,quare reijciat appellationem,q.13. nu. 23. & sub num.63.
Si iudices discordent in qualitate dandorum apostolorum,an neuter eorum possit procedere, q. 13. sub nu.23.decl.4.Et an datio apostolorũ teneat,nu. 48.
Si duo iudices tulerint sententiam, vnus solus non potest respondere de apostolis,q.13.nu.47.
Terminus ad redeundum pro apostolis est inductus ad fauorem iudicis,q.6.sub nu.26.vers.tertia.
Apostoli sunt pars appellationis,q.13.sub nu.24.
Appellans debet necessario petere apostolos. q. 2. num. 40. quaest. 4.num.54. & quaest. 13. num. 24. alias iudex non tenetur eos tradere.sub eod.nu. 24. illat.1.& nisi eos petat,censetur renuntiare appellationi,sub eod.nu.24.illat. 2. & sub nu. 38. Et an sint petendi si appellatur in absentia iudicis. nu. 30. & 31. Et sunt petendi etiam in appellatione ab interlocutoria,sub num.31.extens.4.& num. 91. Et quid in Regno Neap.eod.num.91.in fine, Et etiam in appellatione extraiudiciali,&c.nu. 32. & d.nu. 91. Et quando apostoli non sint necessario petendi, num. 33.& seqq. Et in Regno Franciæ appellans non tenetur eos petere,num.36.
Apostoli an, & quando sint pluries, & instantissimè petendi,q.13.nu.25.& seqq.
Appellans tenetur redire in termino pro apostolis, & an teneatur redire vltimo momento,alias censeatur renuntiare appellationi,q.13. num. 29. 49. 50. & 51.Et quando appellans non teneatur redire, nu. 53.56.57.64.& 68.Et quando non teneatur redire vltimo momento,nu.54.
Apostolorum petitio quare sit introducta q. 13.sub nu.36.vers.ratio.
Apostolorum vsus multum recessit à Curia, q. 13.nu. 67.& seqq.& nu.72.
Apostoli an sint petendi in ipsa appellatione, quaest.13. num.38.
Apostoli peti debent intra terminum iuris,idest intra 30.dies,q.13.nu.38. Et an peti possint vltima die, nu.39.Et quid in foro Capitolino,sub nu. 44. vers. aduerte.& sub num.49.& nu.98. Et quid in Regno Neap.nu.92.
Appellans, non appellatus debet petere apostolos, q. 13. sub num.39.declar.2.
Apostoli an, & quando sint petendi in scriptis, q. 13. num.40.
Iudex tenetur respondere de apostolis,q.13.num. 42. & sub num.91. vers. secundus. alias si non respondeat,non potest vlterius procedere, ac si appellationi detulisset

detalisset, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 91. cas. 1. imò priuatur iurisdictione, d. q. 13. sub nu. 11. & n. 58. & seqq. Et si procederet, processus est nullus, nu. 46. 58. & seqq. Etiam si appellatio esset friuola, nu. 63. & sub num. 70. Et quando non sit nullus, sub eod. num. 46. 66. 70. 81. & 91. vers. secundus.

Iudex non potest dare apostolos post lapsum terminum prorogatum, q. 13. sub num. 61. extens. 1. Et quid si daret illos in termino prorogato, nu. 62.

Iudex infra quantum tempus teneatur respondere de apostolis, q. 13. sub nu. 42.

Iudex potest præfigere breuiorem terminum ad redeūdum pro apostolis, & nunquid possit illum prorogare, q. 13. num. 44. 58. & seqq. & q. 15. sub nu. 219. vers. secundus. Et in foro Capitolino, sub num. 56. Et in Regno Neap. nu. 93.

Partes an possint prorogare terminum apostolorum, q. 13. num. 45.

Iudex diuersimodè assignat appellanti terminum ad redeundum pro apostolis, q. 13. sub num. 51.

Appellans, cui iudex prorogauit terminum ad redeūdum pro apostolis, habet annum ad impetrādum iudicem causæ appellationis, q. 13. num. 65. & q. 14. num. 32.

Processus, quem facit iudex à quo, pendente termino apostolorum, an sit validus, q. 13. num. 71. & latè num. 74. & seqq. & num. 91. vers. tertius. & vers. seqq. Et an, & quando valeat, si sit factus, pendente termino prorogato, nu. 66. & seqq.

Pendente termino ad redeundum pro apostolis, an possit impetrari iudex appellationis, q. 13. nu. 67. & latè nu. 74. & seqq. & q. 14. nu. 26. & 31.

Terminus iuris, qui datur appellanti ad petendum apostolos, & iudici ad respondendum, quando incipiat currere, q. 13. nu. 83. & seqq. Et quid in foro Capitolino, nu. 84. in fine.

Iudex, non dando apostolos punitur, q. 13. sub nu. 100. vers. & hoc.

Expensas apostolorum quis teneatur soluere, q. 13. num. 114.

Reliqua vide in verbo. Renuntiatio. in verbo. Tempus. & in verbo. Terminus.

Appellatio, appellare, appellabilis, & inappellabilis.

Appellatio quid sit, quotuplex, & quot modis sumatur, vide in verbo. Definitio. in verbo. Species. & in verbo. Nomen. & quando sit permissa, & quando prohibita. in verbo. Prohibere. & reliqua, quæ de appellatione quæris, vide in prædicatis appellationis, & in alijs proprijs nominibus, & verbis, quibus, quod quæris de appellatione, potest explicari; vt si quæris, an appellationi friuolæ sit deferendum, vide in verbo. Friuola. si infra quantum tempus debeat appellari. in verbo. Tempus. si à sententia principis, aut senatus liceat appellare, in verbo. Princeps. in verbo. Senatus si ab interlocutoria. in verbo. Interlocutoria. & sic in alijs, quia si hæc, & alia indicarentur sub nomine appellatio, index non esset index, quòd si mixtim cum hoc nomine indicarentur, esset incertus, & laboriosus.

Arbiter, arbitrator, arbitraria, arbitrium, & arbitramentum.

Ab arbitris electis inter Clericum, & Episcopum appellatur ad Papam, omisso medio, q. 7. nu. 107. Restringitur, num. 108.

A sententia arbitrorum, lata super recusatione iudicis suspecti, potest appellari ad Papam, q. 7. num. 109. Declaratur n. 110 Et ab ipsis, nolentibus pronūtiare, similiter appellatur ad Papam, q. 17. nu. 48.

Ab arbitro Illustri, puta, Præside vel Senatore, appellatur ad Principem, vel ad Senatum, q. 16. limit. 5. num. 9.

A sententia arbitri non appellatur, q. 16. limit. 17. nu. 1. q. 17. limit. 13. num. . . Et quid si partes pacto expresso conuenerint, vt possit appellari ab iniqua sententia, num. 2. Potest appellari ab arbitro, si sit electus ex necessitate statuti, num. 3. & 4. Si sit electus ex dispositione iuris communis, nu. 5. Dummodo non sit tertius inter alios duos discordantes, num. 6. Si sit assumptus cum clausula, vt possit pronuntiare solum de iure canonico, num. 9. Si statutum disponat, quòd sententia arbitri mandetur executioni, num. 10. Si compromissum sit factum sine pœna, nu. 13. De consuetudine indistinctè appellatur, nu. 14. An possit appellari de iure canonico, nu. 7. Potest peti reductio, nu. 11. A sententia lata super reductione datur appellatio, nu. 12. Et quid in laudo lato ab Episcopo arbitro, limit. 18. nu. 1.

Ab arbitratoris arbitramento non appellatur, q. 16. limit. 17. num. 1. & q. 17. limit. 14. num. 1. Etiam de iure canonico sub eod. num. 1. Potest tamen peti reductio ad arbitrium boni viri, num. 2. Et potest etiam appellari de consuetudine, nu. 15.

In arbitrarijs datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 170. in fine.

In pœnis arbitrarijs datur appellatio, etiam si agatur de crimine notorio, q. 17. limit. 4. nu. 2.

A sententia lata à iudice habente liberum arbitrium non datur apellatio, quæst. 17. limit. 15. num. 1. Neque à iudice, cui causa committitur secundum suam conscientiam, nu. 3. & seqq. in quibus declaratur. Et quid si iudex habeat simplex arbitrium, num. 2.

¶ *Arbitramentum non debet reuocari, nisi ex considerabili damno, q. 17. limit. 14 sub nu. 14. declar. 3.*

Arbitrator dicitur, is cui partes dant potestatem procedendi de facto, q. 16. limit. 1. nu. 66.

Ab arbitris, quorum vnus est laicus, & alter clericus, petitur reductio ad Episcopum, q. 8. sub num. 102. ill. 3.

Episcopo, & clerico litigantibus, sunt eligendi arbitri, q. 7. nu. 107.

Arbiter an possit cognoscere de nullitate suæ sentētiæ, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 96. & 97. Et quid in arbitratore, nu. 98.

Iudicis arbitrium non habet locum in rebus, à iure, vel à consuetudine decisis, neque in rebus claris, &c. q. 14. nu. 35.

Iudex, si in arbitrarijs non sequatur consuetudinem, facit litem suam, q. 14. sub. nu. 35.

Archi-

Archidiaconus.

Ab Archidiacono appellatur ad Episcopum, q. 8. num. 52. Et non ad Archiepiscopum, sub nu. 99. vers. limita. & q. 9 sub nu. 1. vers. prima.

Archiepiscopus.

Archiepiscopus non cognoscit causam appellationis, in qua iudicauit, cum esset Episcopus, q. 2. nu. 15. & q. 8. sub nu. 86. extens. 1.

Archiepiscopus non potest esse iudex in causa appellationis, in qua fuit pars in prima instantia coram episcopo, q. 7. sub nu. 107.

Ab Episcopo appellatur ad Archiepiscopum, q. 8. nu. 86. & sub num. 98. declar. 3. Etiam in his, quæ Episcopus cognoscit de iure accidentali, ex priuilegio, sub num. 90. vers. quare. Et vbi in appellatione ab interlocutoria pronuntiet, bene appellatum, remanet iudex in toto negotio principali, q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 7. Et an, omisso articulo appellationis de consensu partium, possit procedere in negotio principali, num. 9. & 11. Et quid si Episcopus detulerit appellationi, nu. 13.

Ab Archiepiscopo appellatur ad Primatem, seu Patriarcham, q. 8. num. 97. Si adsit Patriarcha, cui sit subiectus, alias appellatur ad Papam, sub eod. nu. 97. vers. intellige. Et quot & qui sint Patriarchæ, ad quos patest appellari à sententia Archiepiscopi, num. 98. declar. 2.

Ab Archiepiscopo, procedente iurisdictione ordinaria, & apostolica, appellatur ad Papam, q. 8. nu. 98.

Ad Archiepiscopum non potest appellari, omisso medio, q. 8. sub num. 99. vers. limita. & q. 9. sub num. 1. vers. prima.

Archiepiscopus in quibus casibus possit se intromittere de appellatione interposita ad Papam, q. 10. nu. 17.

Archiepiscopus habet limitatam iurisdictionem in causis appellationum, q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 7. & q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 85. Et ideo non potest à subditis suffraganei adiri alia via, quàm via appellationis, quia in eos, etiam ipsis volentibus, non habet aliam iurisdictionem, d. q. 19. rem. 2. num. 54.

¶ *Archiepiscopus vnde dicatur, q. 8. sub nu. 86. vers. ratio huius.*

Est gradatim supra Episcopum, q. 8. sub num. 86. vers. ratio.

Potest per modum constitutionis excommunicare committentes fraudem ad vsurpandam eius iurisdictionem, q. 8. sub nu. 28.

Non iudicat in suffraganeos, nisi in casibus expressis in iure, q. 8. sub num. 98. declar. 4. Quare exercet iurisdictionem in causis ciuilibus contra Episcopum, secus in criminalibus, sub eod. nu. 98. declar. 3.

Aditus per viam querela remittit causam Episcopo, astringendo eum ad faciendum iustitiam, q. 17. sub num. 57.

In subditos sui suffraganei, etiam volentes nullam habet iurisdictionem, nisi accedat consensus suffraganei, q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 11.

Habet iurisdictionem ordinariam, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 80.

Archipresbyter.

Ab Archipresbitero appellatur ad Episcopũ, q. 8. n. 52.

Argumentum.

¶ *A statuto ad consuetudinem valet argumentum, q. 2. sub nu. 29. vers. tertia.*

A coniugatis, q. 1. nu. 6.

Ars malefica. *vide in verbo. Maleficus.*

Articuli.

A non admissione articulorum in causa possessoria an detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 45. & limit. 47. memb. 1. nu. 139. Non tamen potest appellari, si articuli sint omnino impertinentes, nu. 141.

Si non sit appellatũ à pronuntiatione, articulos esse admittendos, non potest appellari ab eorum admissione, q. 17. limit. 10. num. 12. & limit. 47. memb. 1. sub. num. 137. & 140.

Ab admissione articulorum super dominio in causa spolij datur appellatio, vide in verbo. Dominium. vers. si reus.

Ab admissione articulorum datur appellatio q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 137. Etiam si sit admissio tacita, nu. 138. & 139. in fine.

Assassinium.

In crimine assassinij an detur appellatio, q. 17. limit. 4. num. 83. in fine. Et quid si exprimatur rationabilis causa, nu. 84.

Assessor.

Ab assessore, si grauet, appellatur, q. 16. nu. 19.

Attentare, & attentata.

Attentare non dicitur, qui, pendente appellatione, facit actum continuatiuum, q. 3. nu. 70.

Iudex à quo, procedendo, pendente appellatione ab interlocutoria, non attentat, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 28. Et ideo non reuocantur ex capite attentatorum, memb. 2. nu. 11. Sed ex capite iniustitiæ, iustificata appellatione q. 3. num. 47. & d. memb. 1. sub num. 28. Multoquè minus reuocantur, quæ sunt gesta, pendente termino ad appellandum ab interlocutoria, num. 29. Reuocantur autem ex capite attentatorum, quãdo in appellatione ab interlocutoria est expressa iusta causa, num. 37. Quando iudex ad quem inhibuisset, num. 38. & memb. 2. sub num. 11. limit. 1. & num. 27. Sententia censuræ, lata post appellationem ab interlocutoria, d. memb. 1. num. 39. Gesta in electione ecclesiarum cathedralium, num. 40. Quando iudex à quo detulisset appellationi, num. 41. sed de hoc vide in verbo. Delatio. vers. iudex deferendo. Quando debitè requisitus non daret apostolos, num. 54. Dummodo fuerit appellatum in scriptis, & non viua voce, nu. 58.

Attentata, appellatione pendente à diffinitiua, reuocantur ante omnia, q. 3. nu. 47. & 48.

Attentata committuntur solum respectu illius capituli, à quo est appellatum, & non respectu aliorum capitulorum, q. 17. limit. 47. memb. 2. num. 26.

Reuocatio attentatorum commissorum appellatione pendente, debet peti ante conclusionem in causa, q. 3. num. 81.

Atten-

detalisset, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 91. cas. 1. imò priuatur iurisdictione, d. q. 13. sub nu. 11. & n. 38. & seqq. Et si procederet, processus est nullus, nu. 46. 58. & seqq. Etiam si appellatio esset friuola, nu. 63. & sub num. 70. Et quando non sit nullus, sub eod. num 46. 66. 70. 81. & 91. vers. secundus.

Iudex non potest dare apostolos post lapsum terminum prorogatum, q. 13. sub num. 61. extens. 1. Et quid si daret illos in termino prorogato, nu. 62.

Iudex infra quantum tempus teneatur respondere de apostolis, q. 13. sub nu. 42.

Iudex potest praefigere breuiorem terminum ad redeũdum pro apostolis, & nunquid possit illum prorogare, q. 13. num. 44. 58. & seqq. & q. 15. sub nu. 219. vers. secundus. Et in foro Capitolino, sub num. 56. Et in Regno Neap. nu. 93.

Partes an possint prorogare terminum apostolorum, q. 13. num. 45.

Iudex diuersimodè assignat appellanti terminum ad redeundum pro apostolis, q. 13. sub num. 51.

Appellans, cui iudex prorogauit terminum ad redeũdum pro apostolis, habet annum ad impetrãdum iudicem causae appellationis, q. 13. num. 65. & q. 14. num. 32.

Processus, quem facit iudex à quo, pendente termino apostolorum, an sit validus, q. 13. num. 71. & latè num. 74. & seqq. & num. 91. vers. tertius. & vers. seqq. Et an, & quando valeat, si sit factus, pendente termino prorogato, nu. 66. & seqq.

Pendente termino ad redeundum pro apostolis, an possit impetrari iudex appellationis, q. 13. nu. 67. & latè nu. 74. & seqq. & q. 14. nu. 26. & 31.

Terminus iuris, qui datur appellanti ad petendum apostolos, & iudici ad respondendum, quando incipiat currere, q. 13. nu. 83. & seqq. Et quid in foro Capitolino, nu. 84. in fine.

Iudex, non dando apostolos punitur, q. 13. sub nu. 100. vers. & hoc.

Expensas apostolorum quis teneatur soluere, q. 13. num. 114.

Reliqua vide in verbo. Renuntiatio. in verbo. Tempus. & in verbo. Terminus.

Appellatio, appellare, appellabilis, & inappellabilis.

Appellatio quid sit, quotuplex, & quot modis sumatur, vide in verbo. Definitio. in verbo. Species. & in verbo. Nomen. & quando sit permissa, & quando prohibita. in verbo. Prohibere. & reliqua, quae de appellatione quaeris, vide in praedicatis appellationis, & in alijs proprijs nominibus, & verbis, quibus, quod quaeris de appellatione, potest explicari; vt si quaeris, an appellationi friuolae sit deferendum, vide in verbo. Friuola. si infra quantum tempus debeat appellari. in verbo. Tempus. si à sententia principis, aut senatus liceat appellare, in verbo. Princeps. in verbo. Senatus si ab interlocutoria. in verbo. Interlocutoria. & sic in alijs, quia si haec, & alia indicarentur sub nomine appellatio, index non esset index, quòd si mixtim cum hoc nomine indicarentur, esset inertus, & laboriosus.

Arbiter, arbitrator, arbitraria, arbitrium, & arbitramentum.

Ab arbitris electis inter Clericum, & Episcopum appellatur ad Papam, omisso medio, q. 7. nu. 107. Restringitur, num. 108.

A sententia arbitrorum, lata super recusatione iudicis suspecti, potest appellari ad Papam, q. 7. num. 109. Declaratur n. 110 Et ab ipsis, nolentibus pronũtiare, similiter appellatur ad Papam, q. 17. nu. 48.

Ab arbitro Illustri, puta, Praeside vel Senatore, appellatur ad Principem, vel ad Senatum, q. 16. limit. 5. num. 9.

A sententia arbitri non appellatur, q. 16. limit. 17. nu. 1. q. 17. limit. 13. num. . . Et quid si partes pacto expresso conuenerint, vt possit appellari ab iniqua sententia, num. 2. Potest appellari ab arbitro, si sit electus ex necessitate statuti, num. 3. & 4. Si sit electus ex dispositione iuris communis, nu. 5. Dummodo non sit tertius inter alios duos discordantes, num. 6. Si sit assumptus cum clausula, vt possit pronuntiare solum de iure canonico, num. 9. Si statutum disponat, quòd sententia arbitri mandetur executioni, num. 10. Si compromissum sit factum sine poena, nu. 13. De consuetudine indistinctè appellatur, nu. 14. An possit appellari de iure canonico, nu. 7. Potest peti reductio, nu. 11. A sententia lata super reductione datur appellatio, nu. 12. Et quid in laudo lato ab Episcopo arbitro, limit. 18. nu. 1.

Ab arbitratoris arbitramento non appellatur, q. 16. limit. 17. num. 1. & q. 17. limit. 14. num. 1. Etiam de iure canonico sub eod. num. 1. Potest tamen peti reductio ad arbitrium boni viri, num. 2. Et potest etiam appellari de consuetudine, nu. 15.

In arbitrarijs datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 170. in fine.

In poenis arbitrarijs datur appellatio, etiam si agatur de crimine notorio, q. 17. limit. 4. nu. 2.

A sententia lata à iudice habente liberum arbitrium non datur apellatio, quaest. 17. limit. 15. num. 1. Neque à iudice, cui causa committitur secundum suam conscientiam, nu. 3. & seqq. in quibus declaratur. Et quid si iudex habeat simplex arbitrium, num. 2.

¶ *Arbitramentum non debet reuocari, nisi ex considerabili damno, q. 17. limit. 14 sub nu. 14. declar. 3.*

Arbitrator dicitur, is cui partes dant potestatem procedendi de facto, q. 16. limit. 1. nu. 66.

Ab arbitris, quorum vnus est laicus, & alter clericus, petitur reductio ad Episcopum, q. 8. sub num. 102. ill. 3.

Episcopo, & clerico litigantibus, sunt eligendi arbitri, q. 7. nu. 107.

Arbitrer an possit cognoscere de nullitate sua sentẽtiae, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 96. & 97. Et quid in arbitratore, nu. 98.

Iudicis arbitrium non habet locum in rebus, à iure, vel à consuetudine decisis, neque in rebus claris, &c. q. 14. nu. 35.

Iudex, si in arbitrarijs non sequatur consuetudinem, facit litem suam, q. 14. sub. nu. 35.

Archi-

Archidiaconus.

Ab Archidiacono appellatur ad Episcopum,q.8. num. 52. Et non ad Archiepiscopum.sub nu. 99. vers. limita.& q.9 sub nu.1.vers.prima.

Archiepiscopus.

Archiepiscopus non cognoscit causam appellationis, in qua iudicauit,cum esset Episcopus,q.2.nu.15.& q. 8.sub nu.86.extens.1.

Archiepiscopus non potest esse iudex in causa appellationis, in qua fuit pars in prima instantia coram episcopo, q.7.sub nu.107.

Ab Episcopo appellatur ad Archiepiscopum, q. 8. nu. 86.& sub num.98.declar.3.Etiam in his,quæ Episcopus cognoscit de iure accidentali, ex priuilegio, sub num.90.vers. quare. Et vbi in appellatione ab interlocutoria pronuntiet,bene appellatum, remanet iudex in toto negotio principali, q.17. limit. 47.memb.3.num. 7. Et an,omisso articulo appellationis de consensu partium,possit procedere in negotio principali, num. 9. & 11. Et quid si Episcopus detulerit appellationi,nu.13.

Ab Archiepiscopo appellatur ad Primatem, seu Patriarcham,q.8.num.97.Si adsit Patriarcha, cui sit subiectus,alias appellatur ad Papam, sub eod. nu. 97.vers. intellige. Et quot & qui sint Patriarchæ, ad quos potest appellari à sententia Archiepiscopi, num.98.declar.2.

Ab Archiepiscopo, procedente iurisdictione ordinaria, & apostolica,appellatur ad Papam,q.8.nu. 98.

Ad Archiepiscopum non potest appellari,omisso medio, q.8.sub num. 99. vers. limita. & q.9.sub num. 1. vers.prima.

Archiepiscopus in quibus casibus possit se intromittere de appellatione interposita ad Papam,q.10.nu. 17.

Archiepiscopus habet limitatam iurisdictionem in causis appellationum,q.17.limit.47.memb.3.num.7.& q.19.rem.1.concl.6.nu.85.Et ideo non potest à subditis suffraganei adiri alia via, quàm via appellationis, quia in eos,etiam ipsis volentibus, non habet aliam iurisdictionem,d.q.19.rem.2.num. 54.

¶ *Archiepiscopus vnde dicatur,q.8.sub nu. 86. vers. ratio huius.*

Est gradatim supra Episcopum, q. 8. sub num. 86. vers.ratio.

Potest per modum constitutionis excommunicare committentes fraudem ad vsurpandam eius iurisdictionem,q.8.sub nu.28.

Non iudicat in suffraganeos, nisi in casibus expressis in iure,q.8.sub num. 98 .declar. 4. Quare exercet iurisdictionem in causis ciuilibus contra Episcopum,secus in criminalibus,sub eod.nu.98. declar.3.

Aditus per viam querelæ remittit causam Episcopo,astringendo eum ad faciendam iustitiam, q. 17. sub num. 57.

In subditos sui suffraganei,etiam volentes nullam habet iurisdictionem,nisi accedat consensus suffraganei, q. 17. limit. 47. memb. 3.num. 11.

Habet iurisdictionem ordinariam,q.19.rem. 1. concl. 6.num.80.

Archipresbyter.

Ab Archipresbitero appellatur ad Episcopũ,q.8.n.52.

Argumentum.

¶ *A statuto ad consuetudinem valet argumentum, q. 2. sub nu.29.vers.tertia.*

A coniugatis,q.1.nu.6.

Ars malefica.*vide in verbo.Maleficus.*

Articuli.

A non admissione articulorum in causa possessoria an detur appellatio,q.17.limit.6.memb. 7. nu. 45. & limit.47.memb.1.nu.139.Non tamen potest appellari,si articuli sint omnino impertinentes, nu. 141.

Si non sit appellatũ à pronuntiatione,articulos esse admittendos,non potest appellari ab eorum admissione, q.17.limit.10.num.12.& limit. 47. memb. 1. sub. num.137.& 140.

Ab admissione articulorum super dominio in causa spolij datur appellatio,vide in verbo.Dominium. vers.si reus.

Ab admissione articulorum datur appellatio q. 17. limit.47.memb.1.nu.137.Etiam si sit admissio tacita, nu.138.& 139.in fine.

Assassinium.

In crimine assassinij an detur appellatio, q. 17. limit. 4.num.83. in fine. Et quid si exprimatur rationabilis causa,nu.84.

Assessor.

Ab assessore,si grauet,appellatur,q.16.nu. 19.

Attentare,& attentata.

Attentare non dicitur,qui,pendente appellatione, facit actum continuatiuum,q.3.nu.70.

Iudex à quo,procedendo, pendente appellatione ab interlocutoria,non attentat,q.17.limit.47. memb. 1. nu. 28. Et ideo non reuocantur ex capite attentatorum,memb.2.nu.11.Sed ex capite iniustitiæ, iustificata appellatione.q. 3.num. 47. & d. memb. 1. sub num. 28. Multoquè minus reuocantur, quæ sunt gesta, pendente termino ad appellandum ab interlocutoria,num. 29. Reuocantur autem ex capite attentatorum, quãdo in appellatione ab interlocutoria est expressa iusta causa,num.37. Quando iudex ad quem inhibuisset, num.38.& memb.2.sub num.11.limit.1.& num.27. Sententia censuræ, lata post appellationem ab interlocutoria, d. memb. 1.num. 39. Gesta in electione ecclesiarum cathedralium, num. 40. Quando iudex à quo detulisset appellationi,num.41.sed de hoc vide in verbo. Delatio, vers. iudex deferendo. Quando debitè requisitus non daret apostolos, num.54. Dummodo fuerit appellatum in scriptis,& non viua voce,nu. 56.

Attentata,appellatione pendente à diffinitiua,reuocantur ante omnia,q.3.nu.47.& 48.

Attentata committuntur solum respectu illius capituli,à quo est appellatum,& non respectu aliorum capitulorum,q.17.limit.47.memb.2.num.26.

Reuocatio attentatorum commissorum appellatione pendente, debet peti ante conclusionem in causa, q. 3.num. 81.

Atten-

Attentata, appellatione pendente, non possunt reuocari ab alio, quam à iudice ad quem, q.11.num.18. & seqq. in quibus limitatur.
Attentata, appellatione pendente, non reuocantur, nisi probetur, fuisse appellatum infra decem dies, q. 12. sub num.42.
Licet iudex à quo admittat appellationem cum clausula negatiua (non admitto, nisi si, & in quantum, &c.) tamen si interim procedat, diceretur attentare, q.17.limit.6.memb.7.sub num.100.vers.declara.& q.3.num.19.& q.11.nu.10.& 11.
Executio sententiæ, facta eo, quia appellans non fecerit fidem de prosecutione appellationis, non retractatur per viam attentati, q.15.nu.23.
Reliqua de executione attentata, vide in verbo. Executio.
Attentatorum iudicio pendente, an & quando fatalia non currant, q.15.num.65. & seqq. & num.70.& seqq.
Licet appellans possit simul prosequi causam appellationis, & causam attentatorum, tamen potest prosequi solam causam attentatorum, q.15.sub nu. 65.
Litispendentia super attentatis non retardat cursum fatalium, nisi appellans inchoauerit prosequutionem causæ appellationis, q. 15. num. 69. Et nisi obtineat in causa attētatorum, nu.78. Vel saltem habuerit iustam causam agendi de attentatis, nu. 80. & 81.& sub num. 87. vers. intellige. Neque retardat cursum fatalium in articulo separato, ad quem non se extendit appellatio, de cuius attentatis agitur, q.17.limit.47.memb.2.nu.25.
Appellans, agens pro reuocatione attentatorum post desertam appellationem, non auditur per modum attentati, q.15.nu. 70. Sed auditur agendo via ordinaria nullitatis, num.72.& 74. Et auditur etiam per viam attentati, si ex actis clare non constet de desertione, num.71. Similiter si à iudice allegato suspecto est factus processus post appellationē, nu.75. Et quid si attentata sunt commissa infra decem dies datos ad appellandum, eod.nu.75.limit.2.
Fatalia currunt si appellatus agit pro reuocatione attentatorum, q.15.nu.76. Quod non est verum si appellans, conuentus de attentatis, obtinet, nu. 77.
In possessione momentanea non habent locum attentata appellationis pendentis, q.17.limit.6.memb.3.nu. 22.& seqq.
In spolio attentato datur appellatio, quæst. 17.limit.6. memb.6.nu.75.
A sententia lata super reuocatione attentatorum datur appellatio, q.17.limit.47.memb.1.nu. 172.
¶ *Actus facti lite pendente, non dicuntur attentati, si lis fuit calumniose, & in fraudem instructa, q.19.rem. 1.concl.4.nu.79.*
Causa attentatorum prius terminari debet, q. 15. sub num.65.
Qui tuetur sua possessione, lite pendente, non dicitur attentare, q.3.sub nu.70.
Instantia non habet locum in causa reuocationis attentatorum, q.15.nu.250.
Attentatorum reuocatio an sit magis priuilegiata, quam actio spolij, q. 17.limit.47.memb.1.nu. 173.
Reliqua vide in verbo. Gesta. in verbo. Innouare. in verbo. Mandatum. vers. mandatum executiuum. in verbo. Pendente. & in verbo. Terminus.

Attributa.

Attributa appellationis sunt plura, q.2.nu.2.

Auctoritas.

¶ *Creditor, qui potest propria auctoritate capere possessionem, si adiuerit iudicem, amplius auctoritate propria eam capere non potest, q.17.limit.9.sub nu. 45.vers confirmatur.*
Dominus, qui potest propria auctoritate expellere emphyteotam, si adiuerit iudicem, non poterit, sub d. num.45.vers.confirmatur.

Audientia, audiendum, & audientia contradictarum.

Denegata audientia, an, & quando intelligatur prohibita appellatio, q. 16.limit.1.sub nu.30.& 31.
¶ *Iudex non potest reuocare interlocutoriam, aliquem non esse audiendum, q.17.limit.47.memb.1.nu.63. & q.19.rem.1.concl.6.nu.38.*
Interlocutoria, aliquem non esse audiendum, trahit secum executionem sine facto hominis, q. 19. rem. 1. concl.6.num.39.
Audientia contradictarum. vide in verbo. Processus. & in verbo. Citatio.

Auditor Cameræ, & contradictarum.

Ab Auditore Cameræ, & eius Locumtenentibus appellatur ad Papam, q.8.nu. 144.
Auditoris Cameræ suprema est iurisdictio in causis appellationum etiam extra statum Ecclesiæ, q. 8. num.112. Restringitur sub num.125.vers.resp. & num. 126.restric.2.& sub num.99.subdecl.1.& 2.
Auditor Cameræ cognoscit causas appellationum à sententijs feudatariorum Sedis Apostolicæ etiamsi feudatarij haberent inuestituras cum iurisdictione cognoscenas causas in quacumque instantia, quæst. 8. num. 114. & sub num. 125. subextens. 1. Et potest cognoscere causas appellationum à sententijs iudicum Terrarum Populi Romani, sub num. 125. subextens. 2. Cognoscit etiam causas appellationum à sententij Gubernatoris Burgi, num.141. Et a sententijs Iudicis Turris Nonæ, & Curiæ Sabellorum, sub num. 128. in principio, & fine, Et demum ipse est ordinarius appellationum à sententijs iudicum ordinariorum in Curia, exceptis Vicario, Gubernatore, Curia Capitolina, & Camera Apostolica, q.8.sub num.125.vers.contra.& nu.128. Et quare sit excepta Camera Apostolica, sub eod. num. 128. vers. aduerte. Et an cognoscat causas appellationum a sententijs Gubernatoris Vrbis, si agatur de interesse fisci, sub num.142.vers.sed in causis.
Auditor Cameræ est iudex ordinarius appellationum interpositarum ad Sanctam sedem Apostolicam, q. 8. sub num.99.vers. declara. Et appellationum interpositarum ad Papam, sub num.125. vers. tertio concludo.
A Delegato Papæ an possit appellari ad Auditorem Cameræ, q.8. sub num.16.vers. subextende.
Auditor Cameræ non cognoscit appellationes causarum, quarum vniuersitas est delegata priuatiue alicui iudici, q.8.nu. 126.

Auditor

Auditor Cameræ, vti iudex ordinarius, potest sine commissione executoriali exequi suam sententiam, à qua non sit appellatum, q. 11. nu. 173. vers. contraria. Et potest exequi sententiam, quam ipse, confirmando alias, profert vti iudex appellationis in vltima instantia, nu. 174. Et quid si sit iudex delegatus, sub nu. 177. subextens. 2.

A Concilio etiam synodale non appellatur ad Auditorem Cameræ, q. 8. sub nu. 99. subdecl. 2.

Auditoris Cameræ iurisdictio non se extendit ad appellationes, interpositas à sententijs latis in causis matrimonialibus, seu beneficialibus, q. 8. sub nu. 99. subdecl. 1.

Auditor Cameræ admittit appellationes, omisso medio, à iudicibus dependentibus à Sede apostolica, q. q. 7. num. 90. & q. 8. sub num. 125. concl. 3. Neque Signatura solet rescribere isto casu contra tribunal Auditoris Cameræ, d. q. 7. nu. 91.

Ad Auditorem Cameræ potest appellari, omisso medio, sicut ad Papam, q. 8. sub nu. 99. vers. declara.

Auditor Cameræ recipit appellationes, cum clausula expressa (quatenus à diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habentr) q. 7. sub nu. 90. vers. aduerte.

Procedit in appellationibus, quamuis non sint interposita coram iudice à quo, q. 3. num. 12. & q. 6. sub num. 40. declar. 11.

Potest procedere ad executionem obligationis in forma cameræ, si in commissione causæ appellationis non sit facta mentio expressa de obligatione camerali, q. 14. nu. 29. & q. 17. limit. 9. nu. 59.

¶ *Auditor Cameræ non potest decernere monitorium contra Episcopum ad comparendum personaliter, q. 8. sub nu. 99. vers. sed an facultates.*

An facultates concessæ Rotæ Maceratensi præiudicent facultatibus Auditoris Cameræ, q. 8. sub num. 99. vers. sed an facultates.

Facultates Auditoris Cameræ in dies augentur, q. 8. sub nu. 125. vers. non discedas.

Auditor Cameræ an sit Auditor, seu officialis Papæ, q. 8. sub nu. 125. vers. contra hanc.

Auditor Cameræ est iudex ordinarius, q. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 79.

Auditor Cameræ reuocat non solum interlocutoriam, sed ipsam reuocationem, etiam si sint decreta diffinitiua; seu vim diffinitiuæ habentia, quæst. 17. limit. 47. memb. 1. num. 31. & quæst. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 37.

¶ *Auditor contradictarum est iudex ordinarius, q. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 79.*

Auditor Rotæ.

Ab Auditore Rotæ appellatur ad Papam, q. 8. nu. 20.

Auditor Rotæ an possit sine commissione executoriali exequi suam sententiam, à qua non sit appellatum, vel quæ sit lata in vltima instantia, faciatq. rem iudicatam, q. 11. nu. 175. Et an sine noua commissione possit pronuntiare super desertione appellationis, nu. 176.

Potest prorogare fatalia eius arbitrio, & sine citatione partis, q. 15. nu. 220. & seqq. Et quando requiratur citatio, nu. 224. Sed potest prorogare, seu de nouo cōcedere fatalia durantia, non fatalia lapsa, nu. 226.

Reliqua vide in verbo. Rota.

¶ *Iurisdictio Auditorum Rotæ quiescit, mortuo Papa, q. 8. sub nu. 160. vers. contra. & sub nu. 162.*

Auditores Rotæ, quare forment dubium de concordia partium, q. 16. limit. 1. nu. 142.

Auditorium.

Ab Auditorio florentissimorum procerum non datur appellatio, q. 16. limit. 1. sub nu. 117. extens. 8. & limit. 20. num. 1.

Auocatio causæ.

¶ *Auocatio causæ facta à superiore priuat inferiorem, ne possit vti iure suo, q. 3. sub nu. 79.*

Auocatio causæ propter negligentiam ordinarij quomodo fiat, quæst. 15. num. 280. Et quòd debeat prius requiri ordinarius, & quid seruet Signatura iustitiæ, & quid Magna Curia Vicariæ, & stylus Franciæ, q. 17. nu. 55. & 57.

Auocatio causæ subreptitia est ipso iure nulla, q. 14. sub nu. 27. vers. confirmatur.

Baiulus.

A BAIVLO seu officiali Baronis sententiam ferente, an appelletur ad Baronem, quæst. 8. num. 103.

Bannitus, & bannum.

Bannitus non potest appellare, quæst. 5. num. 84. Extraiudicialiter, sub num. 85. vers. similiter. & vers. & è conuerso. Et in quibus casibus neque iudicialiter, num. 86. & seqq. in quibus de statutis Lucensibus, & de constitutionibus Status ecclesiæ.

Bannitus, positus in primo banno, & declaratus pro confesso, seu pro confesso, & conuicto potest appellare, priusquam ponatur in secundo banno, quæst. 5. sub num. 91. vers. restringe. Et potest appellare etiamsi iudex simul, & semel declaret, & diffinitiuè condemnet, sub eod. num. 91. vers. amplia. Declarantur hæc, quando non procedant, sub eod. nu. 91. declar. 1.

¶ *Occidens bannitum, pendente causa nullitatis banni, punitur, si sequatur sententia contra bannum, alias secus, stante statuto, &c. quæst. 19. rem. 1. concl. 4. num. 13.*

Iudex potest reuocare primum bannum, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 23.

Barattaria.

Condemnatus de crimine barattariæ non appellat, q. 17. limit. 16. sub num. 3. vers. subextende. & sub nu. 9. vers. cæterum.

Baro.

Baro seu fœudatarius non cognoscit causas appellationum, nisi sit ei specialiter data iurisdictio cognoscendi, quæst. 8. num. 113. Nec sufficit, eum esse inuestitum de mero, & mixto imperio, & omnimoda iurisdictione, sub num. 103. vers. contraria. & num. 108. Et quando habeat iurisdictionem cognoscendi causas appellationum, num. 106. & seqq. & nu. 115. & seqq.

A Barone, seu Fœudatario appellatur secundum formam inuestituræ, q. 8. nu. 106. & seqq.
A iudice, seu officiale, deputato à Barone, an appelletur ad Baronem, quæst. 8. num. 103. In Regno Neap. appellatur ad Præsides Prouinciarum, &c. sub num. 110.
A delegato Baronis in Regno Neap. an possit appellari ad ipsum Baronem, vel ad Magnam Curiam Vicariæ, q. 8. sub nu. 29.
Magna Curia Vicariæ remittit causas appellationum ad Barones, qui habent priuilegia cognoscendi eas, q. 7. num. 101.
A Domicellis, & Baronibus, etiam si non recognoscant Imperatorem, appellatur, q. 16. num. 23. Et ab eorum officialibus potest appellari, etiamsi ab illis Domicellis non posset, nu. 24.
A Baronibus, & Fœudatarijs Sedis Apostolicæ appellatur ad Sedem apostolicam, q. 8. sub nu. 111. vers. oppono secundo. & sub nu. 112. vers ad secundam. Et potest appellari ad Auditorem Cameræ, etiam omissis medijs, sub nu. 125. subexten. 1.
A Baronibus, & Fœudatarijs Imperatoris quando possit appellari ad Papam, quæst. 16. limit. 1. num. 128.
Baro, cognoscendo causas modicas appellationum in Regno Neapol. procedit vti delegatus Regis, & non tanquam ordinarius appellationum, quæst. 8. num 105.
¶ Barones non habent aliam iurisdictionem, quàm ex tenore inuestiturarum, & priuilegiorum, q. 8. sub num. 102. vers. resp.
Baro potest prohibere suis vasallis, ne in derogationem suorum priuilegiorum, & iurisdictionis vadant ad Curiam Regiam, q. 7. sub nu. 33.
Barones ecclesiastici ex tolerantia cognoscunt causas prophanas priuatiuè, q. 7. nu. 35.
Barones, perpetuo inuestiti, sunt tanquam Principes in eorum baronia, & in eorum subditis ... facere omnia, quæ potest facere Imperator in vniuerso, quæst. 16. limit. 1. sub num. 111. vers. comprobatur.

Beneficium, & beneficiales.

Appellatio in causa beneficiali debet interponi infra decem dies, quæst. 12. nu. 103. & seqq. in quibus restringitur.
Causa beneficialis an subiaceat lapsui fatalium, q. 15. num. 9. & 10. & sub num. 21. vers. rursus.
In causa beneficiali potest appellari etiam si agatur de possessione momentanea, q. 17. limit. 6. memb. 3. num. 14.
¶ Causæ beneficiales sunt Rotales, q. 8. sub num. 99. subdecl. 1. in fine.
In possessorio causæ beneficialis agitur etiam de proprietate, sed tamen iudicium remanet possessorium merum, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 110.

Bonorum possessio.

A decreta bonorum possessione contra tabulas, causa cognita, & à decretali bonorum possessione datur appellatio, q. 17. limit 6. memb. 9. nu. 51.
A bonorum possessione secundum tabulas datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 52.
In bonorum possessionibus ordinarijs datur appellatio, q. 17. limit. 6 memb. 9. nu. 51. & 54.
In bonorum possessionibus iuris datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 57. & 85.
In bonorum possessionibus extraordinarijs non datur appellatio, eod. memb. 9. sub nu. 54. illat. 3.
In bonorum possessione carboniana non datur appellatio, sub eod. num. 54. vers. restringe.
¶ Bonorum possessio contra tabulas est ordinaria, & praiudicat in proprietate, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 51. vers. ratio.
Bonorũ possessio contra tabulas, quare dicatur possessio ex testamento, sub eod. nu. 51. vers. hacque.
Bonorum possessio secundum tabulas est ordinaria, & ideo iuris, & facti, conferens ius etiam in proprietate, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 52.
Bonorum possessiones ordinariæ in vniuerso sunt sex, & quæ, q. 17. limit. 6 memb. 9. sub nu. 53. vers. hæ possessiones. Et quare dicantur possessiones iuris, sub eod. num 53. vers. & dicuntur.
Bonorum possessiones extraordinariæ sunt quatuor, & quæ, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 54. vers. restringe.
Bonorum possessio, & possessio bonorum differunt, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 54. vers. restringe.

Bonum.

¶ Quod est de sui natura bonum, licet ex circumstantijs possit fieri malum, non debet prohiberi, quæst. 17. nu. 3.
Breuiores causæ. vide in verbo. Minimæ.

Caducitas.

CADVCITATIS sententia est appellabilis etiam in possessorio iud. q. 17. limit. 6. memb. 6. sub num. 3. 54. & seqq. & memb. 9. num. 10.
¶ Caducitatem incurrit, &c. vide in verbo. Litispendentia. vers.

Calculator, seu calculum.

A sententia lata iuxta calculatorum calculum non datur appellatio, q. 17. limit. 35. num. 1. & seqq. & nu. 5. Sed à sententia calculatorum non approbata à iudice datur appellatio, sub eod. num. 5 vers. secus. Etiam si calculatores essent electi ex forma statutorum, num. 6. A calculatoribus tamen, seu exæquatoribus referentibus bona in æstimum non datur appellatio, nu. 7.

Calumnia, & calumniosa.

Appellatio calumniosa quæ dicatur, q. 2. num. 48. & 50. in fine.
Appellans calumniosè, temerè. frustratione, seu friuolè punitur, & quomodo, q. 2. sub num. 52. vers. appellatio. & q. 17. limit. 36. nu. 2. & limit. 47. memb. 1. sub nu. 166. ampl. 2.
Calumniosa exceptio. vide in verbo exceptio.
De iuramento calumniæ, vide in verbo. Contumax. & in verbo. Iuramentum.

Lis ca-

Lis calumniosè, & in fraudem instituta non causat attentata,q.19.rem.1.concl.4.nu.79.
Calumniæ præsumptio cessat in tertio se opponente executioni si constet de eius interesse,vel offerat se de eo incontinenti probaturum, q.17. limit. 6. memb. 4. num.88.& seqq.Et oblatio probationis incontinenti tollit præsumptionem calumuiæ,d.limit.6.memb.7. sub nu.133.confirm.2.
Calumniæ seu malitiæ præsumptio cessat in notorijs,q. 19.rem.1.concl.4.& 5.nu.26. Et quid in his, quæ possunt incontinenti probari, d. concl. 4. sub num. 60.vers.ratio.& d.concl.5. nu.26.in fine, num. 35. & seqq.
Calumnia in petente restitutionem in integrum, vide in verbo.Restitutio.vers.calumnia.
Exceptio calumniosa. vide in verbo. Exceptio. vers. calumniosa.

Cambij.

In literis cambij non datur appellatio,quæst. 17. limit. 9.num.3.

Camera,Camerarius, Clerici Cameræ, Thesaurarius,Commissarius,Auditor,& obligatio formæ Cameræ.

A Camera Apostolica appellatur ad ipsamet Cameram q.8.nu. 146.& 153.
A Camerario Cameræ Apostolicæ appellatur ad Cameram.q.8.num. 150.
A Cameræ Clericis appellatur ad Cameram, q.8.sub num.146.vers. à clericis.
A Cameræ Thesaurario appellatur ad Cameram, q.8.nu.151.
A Cameræ Commissario appellatur ad Cameram, q. 8.num 152.
Auditor Cameræ.vide in verbo.Auditor Cameræ.
Potest multis casibus appellari ad Cameram Imperialem,omisso medio,q.7.nu.31.& 52.
Fatalia currunt etiam in Camera Apostolica, q. 15. num.134.extens.2.
A sententia Magni Camerarij in Regno Neapolitano non datur appellatio,sed solum supplicatio, q.8. num.55.
Ab obligatione formæ Cameræ denegatur appellatio, q.17,limit.9. num. 4. & seqq. Etiam si contrahentes in dominio Mediolanensi conuenerint,vt possint conueniri coram Executoribus Cameræ, &c. num.10.
Reliqua supple ex dictis in verbo. Instrumentum.
¶ Tribunal Cameræ Apostolicæ est tribunal supremum,q.8.nu.146.in fine.
Cameræ Apostolicæ, eiusque Præsidentum, & Clericorum iurisdictio quæ sit,q.8.sub num.153.vers. de iurisdictione.
Cameræ Clerici non habent iurisdictionem,vt singuli, sed tantum collegialiter, quæst. 8. sub num. 145. vers.ratio.
Cameræ Clericus non potest expedire causam sine voto Cameræ,q.8.sub num.145.vers.nota. Etiam si causa esset illi delegata per speciale rescriptum Papæ,sub num.147.
Causa semel effecta Cameralis,remanet Cameralis,q. 8.sub num.146.vers.à clericis.
Clericus Cameræ,cui causa est commissa à Camera,dicitur in ea iudex ordinarius, & non delegatus, q. 8.num.147.
Clericus Cameræ quando dicatur delegatus in causa, remissiuè,q.8.nu.147.in fine.
Clericus Cameræ debet expedire causam sub nomine Camerarij, q.8.sub nu.138.
Camerarius Cameræ Apostolicæ est iudex ordinarius, q.8.sub nu.152.vers.contra.& q. 16. rem. 1. concl. 5.sub num.79.
Clerici Cameræ Apostolicæ iudicant, expediuntque nomine Camerarij,q.8.sub nu.147.
Camerarius seu Camera habet iurisdictionem etiam sede vacante, & quam habeat iurisdictionem, q. 8. num.168.
Quæ sit iurisdictio Commissarij Cameræ, quæst. 8. num.152.
De obligatione, & obligato in forma Cameræ vide in verbo. Obligatio.

Cancellaria.

Appellans si intra decem dies adit Regentem Cancellariæ, & ab eo fidem præsentatæ commissionis habuerit, causa appellationis non efficitur deserta, q.14.nu. 36. Etiamsi fides non sit in originali commissione,sed in copia,num. 39.extens. 1. Et etiam si fuerit aditus, pendente termino apostolorum, num. 40.Et quid debeat facere appellans,si reperijerit Regentem impeditum, vel nullatenus reperierit, num.41.
Regens Cancellariæ, faciendo fidem præsentatæ commissionis, virtualiter prorogat terminum ad eam committendam, quæst. 14. sub num. 36. vers. secunda.
Regens Cancellariæ apponit iudicem in commissione causæ appellationis,q.14.num.38. vers. his non obstantibus.Qui iudex, si causa veniat cognoscenda in Curia,datur ex officio arbitrio ipsius Regentis, sed sit veniat cognoscenda extra Curiam, datur arbitrio appellantis, nisi contradicatur, sub num. 46. vers.ratio.
Reliqua vide in verbo.Commissio.vers.Regens.

Canonicus.

Canonicus,depositus per sententiam,potest,appellatione pendente,eligere,& testimonium ferre,quæst. 3.sub. sub nu. 72.

Capita.

¶ Tot capita,tot sententiæ, q.17. limit. 6. memb. 9. sub num. 32. & limit. 21. sub num. 19. & limit. 47. memb.2.num.23.

Capitaneus.

Capitaneus appellationum cognoscit omnes appellationes Capitolinas, q.2.nu.22.Et cognoscit etiam nullitates sententiarum Capitolinarum,q. 19. rem. 1. concl.6.sub num.85.vers. hinc est. Est tamen inferior,& minor Senatore,d. q. 2. nu. 23. Quare ab eius sententia appellatur ad Senatorem,&c.eod. num.23.& q.8.nu.139. & 140.
Reliqua vide in verbo.Senator.

Capitaneus appellationum non potest restituere in integrum principaliter, q.19.rem.2.nu.53.& seqq. & num.60.& seqq.
A Capitaneo Ciuitatis Pisarum appellatur ad Potestatem, q.
¶ *Capitaneus iustitiæ Ciuitatis Senarum est maior Rota Senensi, q.2.nu.24.nu.*
Capitaneus Ciuitatis Pisarum est maior Potestate, ibidem.

Capitolinus iudex.

A iudicibus Capitolinis, exceptis Senatore, & Collateralibus, potest appellari etiam à summa infra decem scutos, q.17.limit.42.num.24.

Capitulum.

Capitulum potest appellare pro Episcopo, &c. quæst.5. num.55.
A Capitulo appellatur cum distinctione, q.8.num. 60. & sub num.120.vers. à capitulo.
A gestis in Capitulo, in quo Episcopus præsidet, vt Prælatus, non appellatur ad Episcopum, secus si Episcopus non interuenit tanquam Prælatus, quæst. 8.num.60.
Ab Abbate appellatur ad Capitulum, q. 17. limit. 26. num.14.
Ab eo, quod facit maior pars Capituli, non datur appellatio, q.17.limit. 27. num. 1. Nisi appelletur ex rationabili causa, num.2. Aut in Francia.nu.3.

Capitula.

Si sententia contineat vnicum capitulum, seu negotium, vna tantum pars poterit appellare, q. 10. sub num.5.vers.prima. Si contineat plura capitula connexa, vna tantum pars potest appellare, num. 6. Si verò contineat capitula separata, vtraque pars potest appellare ad diuersos iudices, num. 7. Declaratur, num.8. & 9. & quæst. 17.limit.21.num. 12. & 19.
Vide in verbo. Positiones.
Capitula separata. vide in verbo. Res iudicata. vers. sententia.

Capitula iuris Canonici.

In remedio cap.sæpè. de restit. spol. non datur appellatio. q.17.limit.6.memb.6.num.31.
In remedio cap. reintegranda.3.q.1. datur appellatio, q.17.limit.6.memb.6.num.71. Et quid si hoc remedium intentetur in terris Imperij, nu. 72.
¶ *Cap. sæpè. de restit. spol. continet remedium recuperandæ possessionis, & qui de eo scripserint, q. 17. limit.6.memb.1. num. 32. & contra quem competat, memb.6.num.31.*
Cap.1.de restit.spol.in 6.continet, vt supra, & qui de eo scripserint, d.memb.1.nu.44.
Cap reintegranda.3.q.1.continet, vt supra, & qui de eo scripserint, eod.memb.1.num. 45. Et in quo differat à condictione indebiti, ead.limit.6.memb.6.sub num 24.vers. neque. Et remedium dicti cap. reintegranda, potest intentari etiam in foro seculari, & pro rebus prophanis, nu.74.vers.nota. Et an possit intentari inter Romanos, stante statuto, &c. eod. num.74.in fine.
Cap. bona. de appell. continet vt supra, & qui de eo scripserint, eod.memb.1.nu. 49.
Cap. conquerente. de restit. spol. continet remedium recuperandæ possessionis, & cui competat, q. 17. limit. 6.memb. 6.sub num.14. & 17.

Caporiones.

¶ *Caporiones, Sede Vacante, exercent quandam iurisdictionem, q.8.sub num. 159. confirm. 3. & vers. ad tertium. Et quare exerceant, nu.163.& 164.*

Captura, captus, carceratio, & carceratus.

Captura contra suspectum de fuga potest decerni, etiam appellatione pendente. q. 3.nu.17.
A decreto capturæ datur appellatio, quæst.17.limit.47. memb.1.nu.156. Et a decreto, quo iudex declarat, aliquem esse iustè detentum, nu.157. Et quid in decreto, aliquem vt suspectum de fuga esse capiendum, num. 158. & 159. Non datur appellatio à decreto capturæ, à captura, & a carceratione vigore rei iudicatæ, seu instrumenti executiui, nu.160. Et à carceratione quando quis possit appellare, vide q. 12.nu.148.
Licet captus, seu carceratus possit appellare à carceratione, tamen iudex à quo eum non dimittit, q. 17. limit.47 memb.1.nu.16 . Et vbi fuerit condemnatus non relaxat etiamsi velit dare fideiussorem, nu. 162. Sed si agatur de pœna pecuniaria debet, præstita fideiussione, relaxari, nu.163.
Carceratus, qui non prosequitur causam appellationis in primo fatali, ipso iure consequitur secundum, q. 15.nu.54.iuncta num.44.& 45.
Carceratus, & condemnatus pro delicto potest appellare, q.17.limit.45.sub num. 30. 32.& 28. Sed suspensiuè, non deuolutiuè si fuit condemnatus absens, num 33.
Carceratus appellans an, & quando sit remittendus ad iudicem appellationis, q.20.nu.26.& seqq.

Cardinalis.

A Cardinalis, & Cardinalium sententia an & quando possit appellari, q.16.limit.3.nu.1. & 2.
Cardinales, Sede vacante, non sunt iudices appellationum, q.8 sub nu.169.vers. vnde.
¶ *Cardinalis Alex. vide in verbo. Ioannes.*
Cardinales licet habeant æqualem dignitatem cum Episcopis, tamen habent maiorem administrationem, & sunt digniores. q.2.nu.30.
Cardinalis an possit recusari suspectus, q. 16. limit. 1. num.17.
Cardinalis æquiparatur Regi, & Præfecto pretorio, q.16.limit.10.nu.1.

Castrum.

A sententia super possessione castri datur appellatio, q. 17.limit.6.memb.9.nu.111.
¶ *Castri nomine venit iurisdictio, q.17.limit. 6. memb. 9.nu.111.*

Causa.

Cessante causa appellationis, cessat appellatio, quæst. 3. sub num. 117.
Causæ expressio an, & quando sit necessaria in appellatione

latione, & quid operetur, vide in verbo. Expressio.
Causa friuola, expressa in appellatione, vitiat etiam appellationem, in qua expressio causæ non erat necessaria, q. 2. sub num. 51. vers. & hoc.
Appellatio quando dicatur sine causa, relinquitur arbitrio iudicis, q. 2. nu. 49.
Causa finalis, quare sit inuenta appellatio, q. 3. nu. 1.
Causa, à quarum sententijs non permittitur appellatio quæ sint, q. 17. in limitationibus, & in earum proprijs verbis.
Causa appellationis sequitur naturam causæ principalis, q. 11. sub nu. 17 vers. confirmatur.
Appellatio à diffinitiua potest iustificari ex alia causa, quàm ex expressa in appellatione, q. 11. nu. 84. & seqq. Secus in appellatione ab interlocutoria, nu. 87. & seqq. Et fallit, vt in nu. 92. & seqq.
Iudex ad quem, reformando sententiam iudicis à quo, debet exprimere causas reformationis, q. 11. sub nu. 112. vers. aduerte. Fallit. sub nu. 113.
Causa appellationis an possit expediri in vno mense, q. 15. sub nu. 149. vers. difficultas, & nu. 155.
Causa semel effecta appellabilis, remanet appellabilis, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 86. & limit. 47. memb. 1. nu. 112. & seqq. & 109. & seqq. & 123. & seqq. & 135. Et an effecta appellabilis ad certum effectum, seu modum, remaneat appellabilis ad eundem tantum effectum, & modum, nu. 116.
Causa criminalis. vide in verbo. Crimen.
Causa fœudalis. vide in verbo. Fœudum.
¶ Iusta causa litigandi non excusat contumacem ab expensis, q. 15. nu. 308.
Qui est absolutus ab expensis, dicitur habuisse iustam causam litigandi, q. 15. nu. 81.
Delictum nunquam præsumitur commissum sine causa, & ideo iudex, constito de delicto, & delinquente, debet inuestigare causam delicti, q. 17. limit. 48. nu. 4. & seqq.

Cautio.

¶ Cautio, seu fideiussio præstanda pro euictione rei venditæ, an possit præstari alibi, quàm in loco, vbi extat res vendita, q 15. nu. 139.
Cautio iuratoria an, & quando sit admittenda, q. 15. num. 142. & q. 19. rem. 3. sub nu. 27. subdeclar. 2.
Sententia Præfecti prætorio habet executionem, media cautione, q. 16. limit. 7. nu. 2.
Cautio, de restituenda re, quando sit præstanda tertio se opponenti, q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 74. 81. & seqq.
Cautio de restituendo, &c. in causa restitutionis in integrum, &c. vide in verbo. Restitutio. vers. cautio. & in causa supplicationis, vide in verbo. Supplicatio. vers. cautio.
Reliqua vide in verbo. Fideiussio. & in verbo. Satisdatio.

Cedula.

Cedula. vide in verbo. Schedula.
¶ Mos pronunciandi prout in cedula valet, & seruatur in Curia, q. 12. sub num. 38. declar. 1. & nu. 39. & q. 15. num. 297. & q. 17. limit. 21. sub num. 23.
Celeritas. vide in verbo. Dilatio. vers. ab eo.

Censura.

Censuræ sententia præsumitur lata post interpositam appellationem, q. 3 sub nu. 4. confirm. 1.
A censura sententia conditionali potest appellari etiam post lapsos decem dies, dummodo appelletur ante euentum conditionis, q. 12. nu. 113.
Appellatio non suspendit effectum sententiæ censuralis, q. 17. limit. 22. sub nu. 3. Suspendit tamen si sententia sit lata sub conditione, & appellatio sit ante euentum conditionis, nu. 49.
A censuris Romanorum non dabatur appellatio, q. 17. limit. 26. nu. 11.
¶ Censuræ sententia trahit secum executionem, q. 17. limit. 22. sub nu. 3.
Sententiæ censurarum sunt medicinales, q. 17. limit. 22. sub nu. 3.
Sententiæ censurarum non transeunt in rem iudicatam, d. limit. 22. sub nu. 3.

Census.

¶ Census potest probari per testes, sed ita probatus non habet executionem paratam, q. 17. limit. 9. nu. 64.

Certusiensis.

¶ Certusiensis non potest recusari suspectus, q. 16. limit. 1. sub nu. 17.

Cessio bonorum, & Cessionarius.

A sententia, qua debitor admittitur ad bonorum cessionem, datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 197. & 198.
¶ Si cessionarius sit persona miserabilis, an possit vti priuilegio personæ miserabilis, q. 7. sub nu. 133. vers. contra.

Christus.

¶ Papa, & Christus in materia iustitiæ habent in terra idem Concistorium, q. 8. sub nu. 62.

Citatio, & citatus.

Citatio an, & quando sit necessaria in causa appellationis, q. 11. nu. 56. & 57.
Citatio in prorogatione fatalium. vide in verbo. fatalia.
A citatione valida non datur appellatio de iure ciuili, q 17. limit. 47. memb. 1. nu. 5. Secus de iure canonico, num. 6.
A citatione peremptoria cum nimis breui termino an detur appellatio etiam de iure ciuili, d. limit. 47. memb. 1. sub nu. 7. vers. primus.
An à citatione ad locum non tutum detur appellatio de iure ciuili, discutitur ead. limit. 47. memb. 1. num. 8. & seq. & resoluitur dari, quando locus nec personæ, nec causæ est tutus, secus si est tutus causæ, & nō personæ, n. 11. Et datur appellatio etiam à citatione reali sub eod. n. 11. exten. 1. Et potest citatus statim appellare sine alia oppositione, & etiā, quòd iudex ignorauerit, locum non esse tutū, nu. 12. Et potest appellare etiam si locus sit notoriè non tutus, nu. 13. Et idem est quando notum est iudici, locum non esse tutum, licet hoc non sit notorium, nu 14. Et multò magis, quando nec iudici constat, nec aliter est noto-

notorium, num. 16. Et potest appellari etiam si ex propria culpa citati locus non sit tutus, nu. 17. & 18. Et quid si ei offeratur saluus conductus, num. 19. & seqq.
A quacumque citatione, quae contineret aliquod inhonestum, seu notorie iniustum, potest appellari, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 15.
A citatione per edictum, quando iudex ciuilis citat extra certos casus, an possit appellari, d. limit. 47. memb. 1. num. 25.
Si citetur is, qui non est citandus, potest appellare à citatione, ead. limit. 47. memb. 1. nu. 24.
Citatus ad locum notoriè non tutum potest immediatè appellare, q. 5. sub nu. 116. vers. contra. Non tamen necessitatur appellare, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 8. in fine, & sub nu. 9. & 13.
Citatus personaliter debet appellare infra decem dies à à die prolata sententiae, q. 12. num. 9. vers. primus.
Citatus domi appellat infra decem dies à die notitiae, & non à die sententiae, q. 12. num. 13. Idem in citato in loco beneficij, nu. 15. In citato per contradictas, nu. 16. vbi etiam restringitur. In citato per edictum, nu. 17. In citato per diligentias, num. 18. Restringitur, num. 19. Limitatur sub num. 23. Et tenetur semper appellare infra decem dies à die intimatae sententiae, nu. 25. & seqq.
Citatus domi an, & quando teneatur appellare infra octo dies à die lata sententia in foro Capitolino, q. 12. sub nu. 23. limit. 2.
Citatus coram Archiepiscopo, an & quando teneatur comparere, quamuis ipse appellauerit ad Papam, &c. q. 10. nu. 15. & 16.
¶ Citatio notoriè iniusta non arctat citatum ad comparendum, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 9. in fine.
Citatio dicitur nulla quoties in ea exprimitur aliquid, propter quod manifestè apparet, quòd citatus non tenetur comparere, quaest. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 15.
Citatio ad comparendum personaliter, vide in verbo. Monitoria.
Citatio an & quando sit necessaria in executione sententiae, q. 11. nu. 186. & seqq.
Est necessaria in adiudicatione pignorum, q. 11. sub num. 187. vers. distingue. Non est necessaria in prorogatione compromissi, q. 15. num. 222. Neque vbi periculum est in mora, quaest. 17. limit. 6. memb. 2. sub nu. 30.
Debet fieri ante domum, & non in domo, q. 12. sub nu. 13. vers. aduerte.
Citatio per contradicta. vide in verbo Contradicta.
Citatio per edictum in quo differat à citatione per contradictas, q. 12. sub nu. 17.
Citatus vltra duas dietas licet in prima citatione non exceperit, poterit excipere in secunda, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 86. vers. confirmatur.
Habetur pro citato, qui dolo non permittit se citari, q. 12. num. 19. & 34.
Citatus ad locum notoriè suspectum non tenetur comparere, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 9. Imò non tenetur mittere ad allegandum de loco non tuto, nu. 10. Nec tenetur comparere etiam si ei offerretur saluusconductus, nu. 19. Si locus est non tutus propter inimicitias capitales, secus si est non tutus propter gueras, num. 20. Seu propter bannum datum, num. 21.

Clarissimus.

A Clarissimo appellabatur ad spectabilem, q. 8. num. 1. & q. 16. nu. 5. Sed, mutato isto ordine, appellabatur ad Imperatorem, & solus Praefectus pratorio vice Principis cognoscebat, d. q. 8. nu. 3.

Clausula.

Appellatio tollitur his clausulis, (appellatione remota) q. 16. limit. 1. nu. 20. & seqq. (sententia firma remaneat, & executioni mittatur) sub num. 28. (sententia sortiatur effectum suum,) num. 29. & q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 17. & 20. (non audiatur) d. q. 16. limit. 1. num. 30. & 31. vbi declaratur. (imponatur perpetuum silentium,) nu. 33. (absque lite fiat restitutio) num. 34. (non possit querelare) num. 35. (non possit contradicere) (sit remota omnis contradictio) num. 36. & seqq. (procedas sine ordine iudiciario) (procedas libere) (citra omnem iudicij formam) (sine strepitu iudicij) num. 39 (non possit se defendere) num. 40. (libere facias) (libere expedias) num. 41. (libere, & sine lite) nu. 42. (sine aliqua censura, & oppositione) num. 43. (ad satisfactionem condignam facias obseruari) num. 44. (nulla exceptione obstante) (remota omni exceptione) num. 45. & seqq. & num. 54. & seqq. vbi declaratur per casus. (prout tibi videbitur) (arbitrio, seu iudicio tuo) nu 57. (sit extra protectionem ciuitatis & iudicis) num. 58. (mox, statim, protinus, incontinenti, illico, sine mora, sine interuallo, sine vlla ludificatione, sine vlla procrastinatione) num. 59. (celeriter) num. 61. (procedatur sine processu) num. 62. (procedatur de plano,) num. 63. (procedatur de facto) num. 64. & seqq. & num. 74. & seqq.) procedatur sola facti veritate inspecta) nu. 76. (sine lite, statim & ex officio) num. 77. (tuam conscientiam oneramus) q. 17. limit. 15. nu. 3.
Clausula (appellatione remota) operatur etiam in causa reconuentionis, q. 17. limit. 7. sub num. 23.
Operatur, vt non possit appellari, nisi exprimatur causa, q. 4. sub nu. 29. cas. 3.
Operatur, vt excommunicatio, lata post appellationem, teneat, q. 17. limit. 22. sub nu. 56.
Apposita in commissione causa in prima instantia, censetur repetita in commissione causa appellationis, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 115.
An operetur vt à subdelegato Papa appelletur ad Papam, & non ad delegantem, q. 7. nu. 72.
Tollit appellationem, q. 16. limit. 1. nu. 20. & seqq. Etiã in iudicio possessorio, in quo possit de iure communi appellari, nu. 26. & q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 141. Et tollit tam respectu eius, contra quem impetratur, quam respectu eius, qui impetrat, d. limit. 1. num. 27. Tollit respectu iudicis, à quo, vt non teneatur deferre appellationi, num. 97. & quando non tollat, nu. 100.
Non operatur contra tertium, q. 16. limit. 1. num. 78. & q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 42. Et posita in medio litterarum, vel in vno articulo, vel in fine, ad quae se extendat, d. limit. 1. num. 79. Non operatur in his, in quibus appellatio est specialiter concessa à iure

à iure, num 80. Et 81. & qui sint hi casus, sub nu. 100. vers. casus. An tollat appellationem ab interlocutoria, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 31. & seqq. Non tollit, si iudex dolo malo, vel lata culpa sententiauit, d. q. 16. limit. 1. nu. 83. & sub nu. 85. vers. subextende. & q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 76. vers. comprobatur. Item si adsit grauamen notorium, num. 84. Imò si constet euidenter de iniquitate sententiæ, non tollit appellationem etiam si sit apposita de consensu vniusque partis, sub num. 85. extens. 2. Secus si iniquitas appareat in re minima, sub eod. num. 85. vers. tempera. Item non tollit, si offeratur probatio incontinenti ad iustificandam appellationem, num. 88. & q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 133. confirm. 1. In casibus, in quibus appellatur ex rationabili causa, d. q 16. limit. 1. num. 91. Item tollit solum appellationem friuolam, non autem legitimam, num. 93. & 94. Et quid de iure ciuili, num. 95. & seqq. Non tollit appellationem deuolutiuam, num. 98. & seqq. & sub nu. 105. declar. 15. Et quando tollat etiam deuolutiuam, nu. 85.

Non tollit recusationem iudicis, q. 16. limit. 1. num. 89. & 90. Neque supplicationem ad superiorem, q. 17. limit. 15. nu. 5. iuncto, nu. 3.

Posita in rescripto non tollit ita efficaciter appellationem prout tollit ius commune, & statutum, q. 16. limit. 1. nu. 92.

Solet apponi in vulgari, & vendibili rescripto conquestus, q. 16. limit. 1. sub num. 94. & sub num. 105. cas. 4.

An, & quando operetur, vt iudex possit impunè non deferre appellationi, quæst. 16. limit. 1. num. 101. & 102.

Operatur, ne attentata reuocentur per viam attentati, q. 16. limit. 1. num. 103. Et quibus casibus id non operetur, nu. 105.

Inferior Principe, etiam si esset Legatus de latere, non potest rescribere cum clausula (appellatione remota) quæst. 16. limit. 1. num. 106. & 109. Et quando possit, nu. 110. & seqq. & 115. & sub num. 116. subrestr. 3.

Signatura gratiæ rescribit cum clausula (appellatione remota) q. 16. num. 86. Et quando rescribat Signatura iustitiæ, nu. 87.

Clausula (omni, & quacunque appellatione remota) tollit omnino appellationem, quæst. 16. limit. 1. sub nu. 96.

Clausula (quam, & quas) operatur, vt commissio appellationis, impetrata ante appellationem, teneat, q. 3. num. 5. Et vt iudex possit, omisso articulo appellationis, amplecti negotium principale, num. 6. Et appellans, deserta causa appellationis, possit prosequi litem connexam cum prima, &c. nu. 7. Non operatur prædicta, nisi coram iudice seruentur termini substantiales, sicut in prima instantia, nu. 10. Non mutat iudicium cœptum, seu viam electam, &c. nu. 10. vers. confirmatur.

Clausula (vna cum toto negotio principali) quid operetur, q. 17. limit. 47. memb. 3. sub num. 8. vers. confirmatur. & clausula (quam & quas) iuncta cum ista fortius operatur, q. 3. nu. 9. Et quid operentur istæ clausulæ, si causa committatur in Curia d. limit. 47. memb. 3. nu. 31.

Clausula (exequatur quatenus sit locus constitutioni ægidianæ, & clausula (quatenus sit locus constitutione ægidianæ, in primis, & ante omnia exequatur, sin minus causam appellationis cognoscat,) quãdo Signatura vtatur, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 142. & 143.

Clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) vtitur Signatura committendo causam appellationis ab obligatione Camerali, quæst. 17. limit. 9. num. 51. in fine.

Clausula (sine præiudicio legitimæ executionis,) apposita in delegatione causæ appellationis, deuoluit sine suspensione, quatenus sit locus ægidianæ, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 12.

Clausula (admitto appellationem si, & in quantum,) vel (non admitto, nisi si, & in quantum, &c.) est val de vtilis, & quos effectus habeat, q. 17. limit. 6. memb. 7. num 100.

Clausula (prout de iure) in commissione appellationis, quid operetur, q. 12. nu. 35.

¶ Clausula constituti quid operetur, q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 48.

Clausula (sola facti veritate inspecta) an, & quando tollat efficaciam iuramenti, &c. q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 181.

Clausula (parito iudicato) (sine præiudicio trium conformium) (sine præiudicio rei iudicatæ) (sine præiudicio legitimæ executionis) (non retardata legitima executione) licet non sit posita in commissione causæ nullitatis, tamen iudex à quo potest procedere ad executionem, q. 19. rem 1. concl. 4. nu. 9.

Clausula (sine præiudicio rei iudicatæ) ponitur, quando non dum est facta executio) q. 19. rem. 1. concl. 4 sub num. 9. vers. contra.

Clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) ponitur, quando executio est facta, seu cœpta, d. concl. 4. sub nu. 9. vers. contra.

Clausula (prout de iure) in commissione nullitatis importat, vt iudex possit exequi, non obstante inhibitione iudicis, cui causa est commissa, q. 19. rem. 1. concl. 4. num. 17.

Clausula (sine præiudicio termini, &c. vide in verbo. Admissio.

Clausula in medio, vel in fine posita, an & quando referatur ad omnia præcedentia, q. 16. limit. 1. nu. 79.

Clausulæ accessoriæ, vide in verbo. Accessorium.

Clausulæ in commissione restitutionis in integrum.

Clausula (placet de restitutione prout de iure,) q. 19. rem. 2. nu. 71.

(Et si quid exequendum, &c.) d. rem. 2. nu. 77.

(Procedat ad legitimam executionem) Sine præiudicio legitimæ executionis) nu. 78.

(Parito iudicato) nu. 100. 108. 112. 116. 118. 119. 121. vers. contra. 123. & 126.

(Sine præiudicio rei iudicatæ) nu. 100.

(Prout de iure) num. 101. 118. 121. vers. contra, & num. 129.

(Sine retardatione) nu. 112.

(Sine præiudicio vlterioris executionis,) ibidem.

(Refectis dumtaxat expensis, nu. 122. & 123.

(Placet dimissa possessione tantum, & reseruatis fructibus, & expensis in fine litis, constito de oratoris paupertate,) nu. 128.

Claus

Clauus.

Clauum clauo trudimus, quaest. 13. sub nu. 36. vers. hac ratio.

Clem.vt calumnijs.

¶ *Clem. vt calumnijs. loquitur in nullitate per modum agendi, q. 19. rem. 1. concl. 4. num. 22. & concl. 5. nu. 2. Et non habet locum in nullitate notoria, ead. concl. 4. sub nu. 25. & seqq.*

Clericus.

Clericus potest appellare pro condemnato ex crimine, q. 5. num. 45.

A Clerico faeudatario secularis appellatur ad illum secularem, q. 8. nu. 92.

A Clerico iudice delegato, vel ordinario Domini secularis appellatur ad illum Dominum secularum, q. 8. num. 93.

Clericus litigans in foro seculari non potest appellare ante latam sententiam, nisi in casu permisso de iure ciuili, q. 18. sub nu. 3.

¶ *Venditor laudatus ab emptore, quamuis sit clericus, tenetur sequi forum emptoris, q. 7. sub num. 123. vers. moueor primo. Et quid si clericus compareat ante contestationem litis, sub eod. nu. 123. vers. caeterum.*

Haeres tenetur prosequi instantiam incboatam coram iudice seculari, licet ipse haeres sit clericus, q. 7. sub num. 133. vers. confirmatur.

Clericus ratione faeudi, quod habet à seculari, subijcitur illius iurisdictioni in concernentibus faeudum, q. 8. sub num. 92. extens. 1.

Si agatur criminaliter contra clericum, Praelatus eius est iudex competens, etiam si agatur de faeudo, quod clericus teneret à domino seculari, q. 8. sub num. 92. decl. 2.

Inuasus potest etiam in foro conscientiae occidere clericum inuasorem, si aliter se defendere non potest, & occidendo non incurrit irregularitatem, adeo, quòd potest prosequi celebrationem, q. 16. sub nu. 3.

Clericus, tarde allegans priuilegium clericatus, non auditur, nisi refectis expensis, q. 17. limit. 21. nu. 69. Et quomodo teneatur, & quando non teneatur ad expensas, nu. 70.

Clericus, inquisitus, & remittendus ad iudicem ecclesiasticum, debet soluere expensas, quaest. 17. limit. 21. num. 71.

Clericus Camerae. vide in verbo. Camera.

Coaceruatio summarum.

An & quando plures summae separatim petitae vnico libello coaceruentur ad constituendam summam appellabilem, vide in verbo. Summa.

Cognatio.

¶ *Nomen cognationis est aequiuocum, & quid significet, q. 1. nu. 11.*

Cognitio causae.

¶ *Processus factus, non adhibita causae cognitione in exceptione opposita contra processum, est nullus, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 99.*

Cohaeres.

Cohaeres potest appellare à sententia lata contra cohaeredem, q. 5. nu. 68.

Collateralis.

A Collateralibus appellatur ad Capitaneum, q. 8. nu. 136. Sed à scutis decem infra, si sententia sit lata à Senatore, vel eius Collateralibus, non datur appellatio, q. 17. limit. 42. num. 1. Siue causa sit inter pauperes, siue inter diuites, num. 2. Et siue appellatur suspensiue, siue deuolutiue, num. 3. Et quando detur, num. 5.

Collecta, & collector.

Condemnatus ad solutionem collectae impositae ab vniuersitate an, & quando appellet, q. 17. limit. 17. nu. 2. & 3. & limit. 35. nu. 7.

A Collectore Papae, imponente subsidium, appellatur ad Papam, q. 8. nu. 23.

Collegium.

Collegij rector, vide in verbo. Rector collegij.

Collusio.

Collusio Procuratoris in non appellando, an & quomodo praeiudicet domino, q. 12. nu. 129. & seqq.

Colonus.

Colonus condemnatus in iudicio possessorio potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 8. num. 18. vers. ratio. vide in verbo. Conductor. & in verbo. Inquilinus.

Comes.

A Comite Orientis appellatur, q. 16. num. 11. Et appellatur ad Illustrem Praefectum praetorio, & Illustrem Quaestorem Palatij, seu Illustrissimam Praefecturam, q. 8. nu. 5.

A Comitibus appellatur, q. 16. nu. 9.

Comes an possit dare iudicem cum clausula (appellatione remota) q. 16. limit. 1. num. 111. 113. & 114. & sub nu. 116. subrestr. 3.

¶ *Comes habet iurisdictionem ordinariam, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 81.*

Comes Orientis est spectabilis, q. 8. nu. 4.

Comminatio.

A comminatione de procedendo in causa, non obstante citati contumacia, non datur appellatio, quaest. 5. num. 106.

A grauamine comminato per iudicem potest appellari, q. 5. nu. 114.

A comminatione potest appellari etiam post lapsos decem dies, q. 12. nu. 159.

Commissarius Camerae. *vide in verbo. Camera.*

Commissio causae appellationis, & committere.

Commissio causae appellationis non potest impetrari, nisi prius appellatum sit à sententia lata, q. 3. nu. 3. Fallit, quando in commissione est apposita clausula (quam, & quas) num. 5. Sed tunc debet procedi, vt in prima instantia. nu. 10. Reliqua de ista clausula vide in verbo. Clausula (quam & quas.) (Et vide in ver-

in verbo.Interponere.vers.appellatione.
Commissio causæ appellationis potest impetrari etiam sine mandato,vide in verbo.Impetrare.
Commissio appellationis præsumitur impetrata post appellationem,& non prius,q.3.nu.4.
Commissio appellationis licet non contineat nomen iudicis a quo,tamen est valida,q.1.nu. 45. Secus est si non contineat nomẽ iudicis,cui committitur, nu 50.
Commissio reformatoria commissionis appellationis à sententia lata in possessorio,datur,&c.q.17.limit.6. memb.7.nu 142.
Commissionẽ reformatoriam commissionis appellationis in casu non appellabili vtilius est dare.quàm opponere de re iudicata coram iudice delegato, q. 11. nu.193.& seqq.& 199.in fine.
Aud C.potest procedere ad executionem obligationis formæ C.etiam non reformata commissione appellationis,si in cõmissione non sit facta expressa mẽtio obligationis formæ C.q.14.n.29.& q.17.lim.9.n.59.
Iudicei ordinarij in Romana Curia possunt sine commissione executoriali exequi suas sententias,à quibus non sit appellatũ,q.11.sub nu.173.vers. contraria.
In commissione causæ appellationis debet exprimi à diffinitiua,vel vim diffinitiuæ, &c. q. 17. limit. 47. memb.1.sub nu.171.
Commissio causæ appellationis signatur cum clausula (prout de iure,)& quare,q.12.nu.35.
Appellant,cui iudex prorogauit terminum ad redeundũ pro apostolis,habet annũ ad impetrandũ iudicem seu commissionem causæ appellationis, q.13.nu.65.
Licet de iure non possit impetrari commissio causæ appellationis, pendente termino ad redeundum pro apostolis,tamen de stylo Curiæ potest impetrari, q. 13.nu.67.& latè,nu.74.& seqq.& nu. 79.& 81. vers.verum.& clarius,q. 14.nu. 26.Et quid in cõmissione appellationis ab interlocutoria,nu.31.
Appellãs in Curia potest impetrare cõmissionẽ causæ appellationis, etiãsi non petierit apostolos q.13.nu.68.
Commissio causæ appellationis infra quantum tempus debeat impetrari,q.14.nu.1.& seqq. Et in Curia regulariter causa debet committi infra decem dies, nu.6.& seqq. Etiam si sit habitus terminus pro seruato,&c.nu.9.& seqq.& sub nu.38. vers. his non obstantibus. vbi redditur ratio. Vnde in Curia appellans à die latæ sententiæ habet ad minus viginti dies ad committendam causam appellationis, q. 14. num.12.& 13.Et quando possit committi infra lõgius tempus,num. 25. 32.& seqq.& sub nu. 36. vers.secunda.& nu.60.& seqq.& q.15.nu.176.Et quid si sit appellatũ à sententia lata in partibus,d.q. 14.nu.48.& seqq.Et quid si sit appellatũ in Curia, sed Papa cũ Cãcellaria existat extra Curiã, nu.59.
Iudex à quo potest breuiare terminum datum a lege ad committẽdam causam appellationis,q 14.nu.50.
Iudex à quo potest appellanti præfigere terminum ad committendam causam appellationis, q 14.nu.6.& 7.Et quid si non deferat appellationi,nu.15. Et deferendo,an possit præfigere ex interuallo, vel solum eodem contextu,nu.21.
Iudex non cogitur præfigere terminum ad committendam causam appellationis,q. 14. nu. 22.
Ad euitandam desertionem causæ appellationis paria sunt, quòd commissio causæ sit præsentata iudici ad quem,vel quòd sit in banco Cursorum,q.14.nu.14.
Dato termino ad committendam causam appellationis interpositæ in partibus ad Curiam sufficit infra terminum arripere iter,q.14.sub nu.48.
Quilibet etiã sine mandato potest impetrare cõmissionẽ causæ appellationis,imò etiam excõmunicatus potest impetrare,q. 14.nu. 23.vide in verbo.Impetrare.
Commissio causæ appellationis subreptitia an valeat, & impediat iudicem à quo, ne possit procedere ad executionem,q.14.nu.27.& 30.
Regens Cancellariæ prorogat terminũ ad cõmittendã causam appellationis,q 14 sub nu.36.vers secunda.
Regens Cãcellariæ,habita fide à notario iudicis à quo, quòd appellanti sunt dati reuerentiales in forma, potest commissionẽ appellationis signare, & rescribere absque Referendario,ab absq. Præfecto Signaturæ,& sine alicuius ministri reuisione, & immediate eam transmittere ad bancum Cursorum,q.14. nu.38.vers.his non obstantibus.
Regens Cancellariæ apponit iudicem in commissione appellationis,q.14 sub nu.38.vers.his nõ obstãtibus.
Regens Cancellariæ si non sit repertus vel sit repertus impeditus,appellans debet protestari, q.14. nu. 41.
Commissio appellationis, in qua Regens Cancellariæ fecit fidem,quòd fuit sibi præsentata,debet saltem die decima exhiberi in actis notarij iudicis a quo.&c.q. 14.sub nu.36.vers.secunda.
Commissio causæ appellationis, & quælibet alia quo ordine detur,& expediatur,q.14.sub nu. 38. vers. his non obstantibus.
Ad euitandam desertionem causæ appellationis committendæ, paria sunt eam committere infra legitima tempora, vel vti debita diligentia committendi, q 14.nu.33. & seqq.
Commissio causæ appellationis efficitur communis, q. 14.nu.47.vers. extende. Et ideo licet sit impetrata ab appellato, tamen prodest appellanti, etiam si appellans citatus dixerit generalia contra &c.sub eod. nu.47.subext.2.Licet etiam appellatio sit deserta quoad terminum præfixum ab homine,tamen potest appellans inhærere prosecutioni appellationis impetratæ ab appellato,sub eod.nu.47.declar. 2.
Commissio appellationis, impetrata ab appellato præueniendo appellãtem,non est nulla ipso iure,sed venit annullanda ope exceptionis,q.14.nu. 53.
Licet is, qui allegauit iudicem suspectum, & ab eius processu appellat, non faciat committi causam appellationis,tñ ille processus est nullus,q.14. nu. 61.
Iudex, præfigendo terminum ad committendum causam appellationis, debet illum præfigere principali causam agenti,vel eius legitimo procuratori, q. 14. sub nu.62.vers.aduerte.
¶ Signatura iustitiæ in commissione executoriali trium conformium rescribit simpliciter,sed in executoriali duarum rescribit cum clausula (quatenus sit locus statuto)q.17.limit.1.nu. 68. Et quomodo rescribat super executoriali sententiæ latæ in possessorio, limit. 6.memb. 7.sub nu.142.& 143.
Commissio executorialis an, & quando sit necessaria in Curia,q.11.nu.172.& seqq.
In causa commissionis executorialis quo ordine procedatur,q.11.nu.200.
Reliqua vide in verbo.Rescriptum.

Commodatarius.

¶ Commodatarius, qui negat dimittere possessionem rei commodata, potest conueniri actione spolij, q. 17. limit.6.memb.6.sub nu. 38.

Communis,& communitas.

Appellatio efficitur communis,q.14.sub num.47. vers. extende. & q.17.limit.2.sub nu.94.vers.ratio.Declaratur,qñ efficiatur cõis,lim.21.nu.20.& sub nu. 25.& 30. Et quando non efficiatur communis,eod. nu.20.21.23.29.& 32.

¶ Communitas an habeat priuilegium legis vnica. C. quan.imper.&c.q.7.sub nu.130.vers.extende.

Compensatio.

Appellatio à non admissa exceptione compensationis non suspendit processum in negotio principali,q.17. limit.47.memb.2.num.19.

Competens,& competentia.

Appellatio, simpliciter interposita ad iudicem competentem,valet,q.7.sub nu.4.5.7.& 14.

Ab interlocutoria super competentia, vel incompetentia datur appellatio,q.17.limit.6.memb.7.nu.47.& 48.Et quid in causa possessoria,nu.49.Et datur appellatio etiam de iure ciuili,nu.50.& limit.47.mẽb. 1.nu.174.& 175. Et etiam a tacita interlocutoria, & non appellando transit in iudicatum, d.limit.6. memb.7 nu.51. Sed an,& quando transeat in iudicatum,distinguuntur plures casus,nu.52.& seqq. Nõ tamen partes possunt appellare,si pronuntietur inter ipsos iudices, seu superiores contendentes de iurisdictione,& competentia, nu.66.

Pendente termino ad appellandum,&c.vide in verbo. Terminus.vers.pendente.in fine.

¶ Interlocutoria super competentia,an contineat grauamen irreparabile,q.17.limit.6 memb. 7 sub nu. 47. vers.ratio.& sub nu.48.Et lata super incompetentia,vel competentia dicitur habere vim diffinitiuæ, limit.47.memb.1 nu.174. & 175. Et iudex declarando se incompetentem, non potest eam reuocare, q.19.rem.1.concl. 6. num.44. & 51.Et reuocando, nulliter reuocat,nu.52. Et delegatus non potest reuocare etiam de consensu partium, nu. 53. Et quid si declarauerit se competentem, nu. 54. Ordinarius tamen potest eam reuocare,nu.55. Dummodo non pronuntiauerit se incompetentem super negotio principali,nu.57.& 58. Item potest reuocare, si ab ea fuerit appellatum, nu.59. Etiam si sit delegatus, eod.nu. 59. in fine. Potest etiam reuocare executor, accessoriè datus pro executionis gratia,nu.60.

Complicatio.

Complicatis duabus causis, attenditur ea,in qua datur appellatio,q.17.limit.6.mẽb.9.nu.24.& sub nu.84.

Compromissum.

Compromissum,factum pendente tempore ad appellandum,non retardat cursum decem dierum ad appellandum,q.12.num.110. Sed retardat cursum fatalium,q.15.nu.105. & seqq. Etiamsi in compromisso sit deductũ negotiũ principale,& non causa appellationis,nu.111. Et qñ non retardet,nu.112.& seqq.

Licet compromisso suspendantur fatalia, tamen pars potest prosequi causam appellationis,&c.q. 15. nu. 119.& seqq.in quibus de pœna compromissi.

A sententia,causam esse,vel non esse compromittendam datur appellatio,q.17.limit.47.mẽb.1.sub nu.198. exempl.14.Et quando nõ detur appellatio,nu.200.

¶ Pendentia compromissi non tollit iurisdictionem iudicis, sed tamen pars, quæ adiret iudicem,incurreret pœnam compromissi,q.15.sub nu.119. & 121.

Pendente compromisso, non currit terminus datus ad probandum,q.15.nu.323.

Interlocutoria de faciendo, vel non faciendo compromissum, habet vim diffinitiuæ, q. 17. limit.47. memb.1.nu.198.versus finem.

Compromissum, & laudum inde sequutum post rem iudicatam sunt nulla,q.15.nu.200.

Citatio non est necessaria in prorogatione compromissi, q.15.nu. 222.

Compromissum non potest prorogari vltra,tempus cõpromissi, q. 15.nu.227.in fine.

Compromissum non retardat cursum instantiæ,q.15. sub nu.322. & 323.

Licet quis semel voluntariè compromiserit,tamen non potest iterato cogi ad compromittendum, q. 17.limit.47.memb.1.nu.126.

Conciliabulum.

¶ Concilium non legitimè congregatum dicitur conciliabulum,q.8 sub nu.110.vers.declara.

Concilium.

A Concilio non appellatur ad Aud. C.q.8.sub nu. 99.

A Conc. Prouinc. appellatur ad Papam,q.8.nu.100.

A Concilio generali appellatur ad Papam,præcipuè si non fuerit legitimè congregatum,q.8 sub nu. 100. ampliat.2.Limitatur sub eod. nu. limit. 1.& seqq.

A Concilio,in quo Papa præfuit personaliter, non appellatur,q.8.nu.110.limit.1.& q.16.limit.2.nu.1.

A Conc.gen.legitimè cõgregato super contentione Papatus non datur appellatio,q.8.sub nu.100.limit.2.

A Papa non potest appellari ad Conilium,vide in verbo.Hæreticus.vers.asserens.

¶ Concilium celebratum auctoritate Papæ, an habuerit iurisdictionem ordinariam, vel delegatam,q.8.sub nu.99.subdeclar.2.

Concilium Prouinciale quod dicatur,q.8.sub nu.100. vers. concilium prouinciale.

Concilium Synodale quod dicatur,sub eod.num.100. vers. concilium synodale.

Concilium, non legitimè congregatum, non habet iurisdictionem,q.8 sub nu.100.vers.declara.

Si quod dubium emerserit in his, quæ decreta sunt in Concilio generali, Papa cognoscit, q.8. sub nu. 100. vers.tempera.

Conciliũ generale,maximè si præest Papa,nõ potest allegari suspectũ,q.16.limit.1.sub nu.17.vers.cõciliũ.

Conclusio.

Conclusio in causa appellationis non est necessaria, q. 11.sub nu.44.vers.conclusio.

Conclusio facta in prima instantia non se extendit ad causam appellationis, & ideo possunt examinari testes,q. 11. sub num.104.ampl. 2.

Facta conclusione in causa, an, & quando appellatio efficiatur deserta facto iudicis, & quãdo facto partis, & quid si sit mortuus iudex, & an sufficiat instantia

stantia facta pro sententia coram praedecessore, q. 15. nu. 125. & 126. Et quid si iudex tenuerit terminum pro seruato, nu. 127.
Vide in verbo. Attentare. vers. reuocatio.

Concordia.

¶ *Testes contrarij confessioni non reducuntur ad concordiam, q. 17. limit. 4. sub nu. 54. confirm. 1.*

Condemnatus, & condemnatio.

Condemnato appellante, victor non potest appellare, q. 17. limit. 21. num. 1. Et ideo si reus condemnatus in quinque, & absolutus ab alijs quinque appellet, actor non potest appellare ab absolutis quinque, nu. 6. & 17. Secus est in Curijs Franciae, num. 18. Secus etiam est, quando sententia continet capitula separata, & appellatio est limitata in parte, & partibus, nu. 19. Reliqua vide in verbo. Capitula. & in verbo. Expensae. vers. victor.
Condemnatus in causa criminali an, & quando audiatur appellans, & debeat se constituere in carceribus, q. 17. limit 48. nu. 17. 18. 28. & 30.
De omissa condemnatione. vide in verbo. Omissa.

Condictio triticaria, indebiti, incerti, sine causa.

In condictione triticaria an detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 20. vers. ut finem.
¶ *Coacto executiue ad soluendum, nulla admissa exceptione, datur condictio indebiti ad repetendum, q. 16. limit. 1. sub nu. 49. & q. 17. limit. 2. nu. 36.*
Condictio indebiti est remedium recuperandae possessionis, & qui de ea scripserint, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 30. Et vt competat quid requiratur, memb. 6. num. 19. in fine, Et cui competat, nu. 22. & 23.
Condictio triticaria est species recuperandae possessionis & qui de ea scripserint, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 29. Et vt competat quid requiratur, mēb. 6. nu. 19. in fine, Et cui, & contra quem detur, nu. 20. & 21.
Condictio incerti est species recuperandae possessionis, & qui de ea scripserint, d. limit. 6. memb. 1. nu. 36. Et vt competat quid requiratur, mēb. 6. nu. 19. in fine.
Condictio sine causa est recuperanda, & qui de ea scripserint, eod. memb. 1. nu. 48. Et cui, & contra quem detur, memb. 6. nu. 18. & 19.
Condictio indebiti, triticaria, & sine causa differunt ab alijs remedijs possessorijs, q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 19. & sub nu. 24. vers. neque.
Condictio indebiti. vide in verbo. Renuntiatio.

Conditionalis appellatio.

Appellatio conditionalis (appello, nisi reuocaueris grauamen) valet, q. 5. nu. 109.
Appellatio à sententia, quatenus contra, valet, q. 5. nu. 111. q. 12. sub nu. 38. declar. 1. & nu. 39. Et de vtilitate huius appellationis, ne appellatus possit ea vti, late, q. 17. limit. 21. nu. 21. & 29. Et in Curia praxis huius appellationis fuit ex necessitate inuenta, cum iudices pronuntient, prout in cedula, seu terminum habeant pro seruato, nu. 23. & 24. Sed non in foro Capitolino, sub eod. nu. 24. in fine. Et quid seruet Signatura de ista clausula (quatenus contra) sub num. 28.
Appellatio extraiudicialis conditionalis an valeat, q. 5. num. 115.
Appellatio conditionalis à futuro grauamine est nulla, q. 14. sub num. 10. oppos. 2. Vnde non tenent hae appellationes) oppono exceptionem subreptionis contra rescriptum, & quatenus iudex procedat in causa, appello) q. 5. nu. 103. (Ex nunc, prout ex tunc appello, nisi admiseris exceptiones meas) nu. 104. Peto quartam productionem cum solemnitate legali, quam si vos domine iudex denegaueritis, appello) nu. 105. Et licet postea veniat casus, in quo appellauit, tamen appellatio non reconualescit, nu. 108.
A sententia etiam conditionali appellari debet infra decem dies à die sententiae, & non à die conditionis, q. 12. num. 111. & 113. vbi limitatur, & de initio eius fatalium, q. 15. sub nu. 174.

Conductor.

Conductor, condemnatus ad dimittendam possessionem, non appellat. q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 37. Imo nec is, in quem conductor alienasset, etiam stante statuto, quòd &c. memb. 9. nu. 55.
Conductor etiam ad longum tempus condemnatus in possessorio potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 24.
Vide in verbo. Inquilinus.
¶ *Conductor non potest refricare quaestionem dominij, & potest summarie, & executiuè conuenıri, q. 17. limit. 6. memb. 6. sub num. 37. vers. ratio.*
Conductor quomodo possit agere de spolio, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 50. & 51.

Confessio & confessus.

Procuratoris confessio non impedit appellationem, q. 17. limit. 4. nu. 67. & seqq. in quibus extenditur.
Licet appellatus confiteatur fuisse appellatum, tamen appellans tenetur docere, fuisse appellatum infra legitima tempora, q. 12. nu. 42. Imo licet confiteatur de non iure ipsius appellati, & de bono iure appellantis, tamen nisi appellans doceat, fuisse legitimè appellatum, iudex non potest procedere, num. 62. & seqq. Etiamsi appellatio esset deuoluta ad Papam, num. 63.
Confessus regulariter non appellet, q. 17. limit. 4. nu. 30. Hocque est verum tàm de iure canonico, quàm de iure ciuili, num. 31. & 32. Et praesertim in criminibus grauissimis, num. 33. Et generaliter in omnibus delictis, num. 34. Et ita de consuetudine, limit. 48. nu. 12. Et secundum motus proprios, quando est imposita poena pecuniaria, num. 13. & d. limit. 4. num. 34. Et etiam in causa ciuili, num. 35. Et praesertim si confessus acquiescat sententiae, num. 36. Etiam si exprimeret causam appellationis, n. 37. Et confiteatur post litem contestatam, nu. 38. & 39. Si defunctus confessus est vsuras, & rapinas, haeres non appellat, num. 40. Si defunctus confessus fit coram Episcopo, seu Vicario, promiseritque eas restituere, num. 41. Secus est in confessione ficta, nu. 42. Confessus non appellat, etiam consideratis constitutionibus Marchiae, num. 43. Et motibus proprijs, num. 44.
Potest appellare, si confessio emanauerit motu tormentorum, num. 45. & 46. Si exprimat rationabilem causam, sub nu. 30. vers. hae opiniones. & nu. 47. & seqq. & num. 51. Dummodo ex actis non constet de

contrario, sub num. 48. vers. subdeclara. Et licet iudex à quo non teneatur deferre appellationi, tamen appellatio in se est valida, & deuoluit, etiamsi in ea non sit causa expressa, num. 55. Potest appellare si sit confessus post sententiam, num. 59. Si sit fictè confessus, sed cum distinctione, num. 60. Imò sine distinctione in Curia, & in foro Capitolino, num. 63. Declaratus pro confesso potest à declaratoria appellare, num. 64. Sed non in foro Capitolino, num. 66. Confessio procuratoris non impedit, quin principalis possit appellare, nu. 67. & seqq.

Contumax reputatus pro confesso, &c. vide in verbo. Contumax.

Confessus, & conuictus non appellat. q. 17. limit. 4. nu. 3. & seqq. Præsertim in quinque criminibus exceptis, nu 6. Et in omnibus delictis cuiusuis speciei sint, nu. 7. Etiam si ageretur de delicto non consumato, nu. 13. Neque in causis ciuilibus, nu. 9. & 12. Item non appellat, siue sit confessus ante litem contestatam, siue postea, num. 14.

Potest appellare, si exprimat rationabilem causam, & probationem offerat incontinenti, secus si non offerat, d. limit. 4. nu. 15. & 16. restr. 1. & num. 54. Si sit confessus metu tormentorum, nu. 17. & 18. Non tamen si tortura fuerit leuis, nu. 19. Vel si perseuerauerit, nu. 20. & 22. Si probationes sint semiplenæ, nu. 23. & seqq. Licet iudex à quo non teneatur deferre appellationi confessi, & conuicti, tamen si iudex ad quem inhibuerit, an, & quando tunc debeat supersedere, nu. 26. Item licet non teneatur deferre, si tamen detulerit, suspenditur eius iurisdictio, nu. 27. In Regno Franciæ confessus, & conuictus appellat, num. 28. Fictè confessus, & conuictus appellat, sub num. 60. confirm. 1. & limit. 48. num. 17. Confessio procuratoris non impedit, quin principalis possit appellare etiam si esset conuictus, d. limit. 4. nu. 71.

Confessus sub qua forma debeat appellare, q. 17. limit. 4. nu. 48. in fine, declar. 2.

¶ *Confessio spontanea, & confessio metu tormentorum sed perseuerata æquiparantur, q. 17. limit. 4. nu. 20.*

Confessio perseuerata, seu ratificata quæ sit, q. 17. limit. 4. num. 21.

Confessio, quæ habet concomitantiam testium probantium ipsam confessionem, non recipit probationem in contrarium, & non potest impugnari de errore, ead. limit. 4. sub nu. 54. vers. contra id.

Testes contrarij confessioni non reducuntur ad concordiam, d. limit. 4. sub num. 54. confirm. 1.

Confessio sanat omnes defectus processus, q. 11. nu. 139. Si sit verè confessio, & non fictè, nu. 104. Et præter defectum iurisdictionis, q. 12. nu. 65. & 66. & q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 61. & 62.

Confessio facit maiorem probationem, quàm publicum instrumentum, q. 17. limit. 9. sub num. 20. vers. limita.

Postquam iudex declarauit aliquem pro confesso, non potest hanc interlocutoriam reuocare, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 64.

Confinia.

A sententia, lata in causa possessoria super confinibus antiquis inter duas vniuersitates, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 4.

Confirmans, & confirmare.

A iudice electo, & confirmato non appellatur ad eligentem, sed ad confirmantem, q. 8. sub nu. 120. vers. à iudice.

Iudex ad quem non potest confirmare sententiam latam super inepto libello, q. 11. num. 24. & seqq. & num. 135. Et quando possit, nu. 137. & seqq.

Iudex appellationis an, & quando possit confirmare sententiam nullam, omisso articulo nullitatis, q. 11. num. 114. & seqq.

Confirmata sententia nulla, & non appellato à confirmante, non potest amplius dici de nullitate sententiæ confirmatæ, q. 11. num. 115. & seqq. & vide, q. 17. limit. 1. sub num. 24. & limit. 6. memb. 9. sub num. 11. & q. 19. rem. 1. concl. 5. sub num. 54. vers. confirmatur.

Aliud est confirmare, pronuntiando bene iudicatū, quo tūc si non appelletur, nō potest vlterius dici de nullitate sententiæ confirmatæ, & aliud est sententiare, male appellatum, quia isto casu licet nō appelletur, tamen poterit dici de nullitate, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 11. & sub num. 12. vers. nec obstat.

Licet quis non possit appellare ab interlocutoria eo, quod sint lapsi decem dies, tamen si iudex requisitus pro reuocatione, denuo confirmet, tunc potest appellare, q. 12. nu. 90.

Conformes, & difformes sententiæ.

A sententia, quæ pronuntiat, sententias esse conformes, an detur appellatio, q. 17. limit. 1. num. 49.

¶ *Sententia dicitur conformis cum prima, etiam si sit tertia, & non secunda, q. 17. limit. 1. nu. 20.*

Sententiæ conformes, quæ dicantur, dicta limit. 1. num. 21. & seqq. in quibus dantur multa exempla.

Sententiæ possunt in aliquo articulo, seu summa esse conformes, & in aliquo difformes, ead. limit. 1. nu. 31. & seqq. vbi dantur exempla.

Sententiæ difformes in aliquo, quæ sint, q. 17. limit. 1. num. 32. & seqq.

Sententiæ difformes, quæ dicantur, ead. limit. 1. num. 37. & seqq.

Si secundus iudex dicat, malè iudicatū à primo iudice, sed tamen ex nouiter productis eam confirmet, & tertius confirmet hanc secundam, an dicantur tres sententiæ conformes, q. 17. limit. 1. nu. 28. & 30.

Coniugata.

Appellatio, & appellare sunt coniugata, q. 1. nu. 6.

¶ *Argumentum a coniugatis valet, q. 1. nu. 6.*

Coniunctus.

Coniunctus potest cum cautione de rato appellare sine mandato, q. 5. nu. 66.

Connexa, & connexitas.

Iudex appellationis potest cognoscere, & iudicare, etiam parte non instante, super annexis notorijs, q. 11. sub num. 34. vers. declara. & seqq.

Articuli connexi, in quibus appellatio ab vno suspendit etiam in alijs, qui sint, q. 17. limit. 47. memb. 2. num. 3. & seqq.

Licet

Licet ab aliquo articulo non detur appellatio, an tamen detur, si sit connexus cum articulo appellabili, q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 24. 25. & 27. & limit. 47. memb. 1. num. 118.
Connexitas in ratione appellandi non consideratur in verbis, sed consideratur ex parte rerum, q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 36. Et relinquitur arbitrio iudicis, limit. 47. memb. 1. sub nu. 119.
Capitula connexa. vide in verbo. Capitula.
¶ Connexitas, quæ causat suspensionem totius iurisdictionis, est triplex, q. 17. limit. 47. memb. 2. nu. 10.
Connexa reputantur vnum, q. 17. limit. 21. sub num. 25. Et quæ dicantur connexa, sub nu. 30.

Conscientia.
A sententia iudicis, cui causa est commissa cum clausula (tuam conscientiam oneramus) non datur appellatio, q. 17. limit. 15. num. 3. Potest tamen recurri ad superiorem per viam supplicationis, num. 5. Et potest appellari, si conscientiæ sit additum aliquod verbum, respiciens iustitiam, num. 6. Si causa sit magni præiudiij, num. 7. Et demum, data læsione, potest implorari officium iudicis, nu. 8.
¶ Is, cuius conscientia est onerata, an teneatur iurare, quòd ita sibi dictat conscientia, q. 17. limit. 15. nu. 9.

Consensus.
Si appellatus consentiat appellationi, appellatio tenet, etiam si alias non teneret, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 83. Et quando pars dicatur appellare de consensu alterius partis, nu. 85. Et quando de non consensu, num. 84. & 86.
Consensus, præstitus in prima appellatione, an porrigatur ad secundam, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 86.
Iudex, ad quem est appellatum ab interlocutoria, an & quando possit, omisso de consensu partium articulo appellationis, procedere in negotio principali, q. 17. limit. 47. memb. 3. nu. 9. & seqq.
Fatalia an, & quando possint partium consensu expresso, vel tacito prorogari, q. 15. nu. 117.

Consequens.
¶ Qui vult consequens, vult & antecedens, q. 2. num. 26. in fine.

Conseruatores Vrbis.
Conseruatores Vrbis per viam querelæ cognoscunt de sententijs Cõsulum artium, à quibus appellari prohibitum esset, q. 8. sub num. 134. & q. 19. rem. 3. num. 15.

Consiliarij.
A Consiliariorum Principis sententia non appellatur, q. 16. limit. 4. nu. 3. & 4. & limit. 21. nu. 1.

Consilium.
A sententia, quam iudex profert secundum consilium Principis, an possit appellari, q. 16. limit. 1. num. 138. & seqq.
A Consilio Neap. non appellatur, q. 16. limit. 4. sub nu. 6. vers. quarto extat. & limit. 15. num. 1. & 2. Appellatur tamen ad Papam, si eius sententia contineret notoriam iniustitiam, &c. nu. 3.
Consilium generale Lucense cognoscit iniustitiam sententiæ Prætoris in causa inappellabili, q. 8. sub nu. 120. vers. sed hoc.
A Consilio generali Reip. Lucensis non datur appellatio, q. 16. limit. 4. sub nu. 6. vers. quinto extat.
Sapientis consilium an sit concedendum in articulo admittendæ appellationis, q. 11. nu. 7.
Commissa causa consilio sapientis, fatalia interim non currunt, q. 15. nu. 108.
Fatalia currunt etiam in Consilio Neapol. quæst. 15. num. 134.
A sententia, lata de consilio sapientis ex consensu partium, datur appellatio, q. 17. limit. 12. num. 1. & 2. Etiam si ipsæ partes elegerint sapientem, sub eod. nu. 2. extens. 1. Et consenserit puncto formato, extens. 2. Et iudex teneatur sequi consilium, nu. 3. Et partes post redditum consilium requirant iudicem, vt ferat sententiam, nu. 4. Et requirant, vt ferat secundum illud consilium, num. 9. Et sciant, quid contineatur in illo consilio, nu. 10. Et consentiant de stando sententiæ secundum consilium, num. 5. Et consilium esset apertum, nu. 6. Dummodo sit sententia diffinitiua, non autem interlocutoria, nu. 7. Et dummodo non sit notus tenor voti, & adhuc promitterent stare sententiæ, nu. 8. Non tamen daretur appellatio, si partes promitterent stare consilio sapientis, qualecunque sit, num. 11. Si consilium esset factum de voluntate partium, num. 12. Si, habita certa notitia, quòd consilium non est iustum, consenserint nihilominus, quòd sententia feratur secundum illius tenorem, num. 13. Si pronuntietur, causam esse committendam consilio sapientis, nu. 14.
A sententia, lata de consilio iurisperitorum, non potest appellari post lapsos decem dies, quæst. 17. limit. 12. num. 16.
¶ Sententia, lata de consilio sapientis, seu peritorum, non transit in rem iudicatam, q. 17. limit. 12. sub nu. 16. vers. contrariam.
Sapientis est mutare consilium in melius, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 33.

Constantinus.
¶ Constantinus Imperator vniuersum occidentem donauit Siluestro Papæ, &c. q. 8. nu. 110.

Constitutum.
Condemnatus vigore constituti ex remedio, l. fin. C. de acquir. poss. non appellat, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 80. vers. in hac. & num. 92. & sub num. 100. Appellat tamen, quando disputaretur de validitate contractus, seu constituti, sub eod. nu. 100.
¶ Constitutum. vide in verbo. Clausula constituti.

Consuetudo.
Consuetudo non potest inducere, vt à maiori appelletur ad minorem, q. 2. num. 6. & sub num. 27. vers. contra. & num. 28. vbi declaratur. Neque quòd ab æquali appelletur ad æqualem, eod. num. 6. & 9. Etiamsi ficte tantum sit æqualis, nu. 11.
Consuetudo potest inducere, vt iudex alias minor sit maior in actu appellationis, q. 2. nu. 26.
Consuetudo, deferendo alicui appellationem, an faciat illum maiorem, q. 2. sub nu. 27. vers. contra.

Consuetudo, deferendo alicui appellationem, præsumitur scienter eam deferre, quæst. 2 sub num. 28. vers. difficultas.

Valet consuetudo, quòd possit appellari, omisso medio, q. 7. nu. 93.

Consuetudo non potest inducere, vt à Vicario appelletur ad Episcopum, q. 8. nu. 59.

Consuetudo potest tollere appellationem, q. 17. limit. 48. sub num. 1. & seqq. & nu. 9. & 11.

¶ *Consuetudo, vt minor habeat iurisdictionem contra maiorem, non valet, q. 2. sub nu. 6. vers. ratio.*

Consuetudo non potest tollere substantialia actus, & saluare actum, q. 2. sub nu. 6. vers. ratio rationis.

Iudex, si in arbitrarijs non sequitur consuetudinem, facit litem suam, q. 14. sub nu. 35.

Consul, & Consules.

A Consulis delegato appellatur ad Præfectum, quæst. 2. num. 25.

A Consulibus agriculturæ an, & quomodo appelletur, q. 8. num. 133.

A Consulibus artium appellatur ad Capitaneum, q. 8. nu. 134. Et in causis non appellabilibus habetur recursus ad Conseruatores, q. 19. rem. 3. nu. 15.

¶ *Consul est maior Præfecto, q. 2. nu. 25. Hoc est verum quantum ad dignitatem, sed non quantum ad administrationem, nu. 30.*

Consultatio.

Ab interlocutoria de consultatione facienda non datur appellatio, q. 16. limit. 1. nu. 159.

Contestatio litis.

Appellatio reponit appellantē in statu, in quo erat tempore litiscontestatæ, q. 3. num. 84. & q. 11. sub num. 45. extens. 4. Declaratur, sub nu. 46. vers. vnum.

Contestatio litis in causa appellationis non est necessaria, q. 11. num. 37. & seqq. in quibus declaratur.

¶ *In causis summarijs litis contestatio non est necessaria, q. 15. nu. 245.*

Contestatio litis requiritur in iudicio possessorio, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 60. Et in iudicio recuperandæ possessionis, non tamen in reuocatione attentatorum, limit. 47. memb. 1. nu. 173.

Continentia causæ.

¶ *Causæ continentia non diuiditur, q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 26. & q. 19. rem. 1. concl. 6. sub num. 2. vers. capio.*

Contractus.

In contractu non datur appellatio, q. 17. limit. 28. nu. 1.

Condemnatus in iudicio possessorio ex contractu præambulo potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 11. & memb. 9. nu. 78. & 81. & seqq. in quibus declaratur.

Condemnatus ad restituendam possessionem propter nullitatem contractus potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 63.

¶ *Qui petit sibi restitui rem, quæ non potest restitui, non rescisso contractu, censetur petijsse rescissionem, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 71.*

Statutum, habilitans contractus initos cum filijsfam. mercatoribus, non habilitat contractus extra negotium mercaturæ, q. 17. limit. 16. sub nu. 5.

Nullitas contractus iurati non retardat executionem illius contractus, q. 19. rem. 1. concl. 5. sub nu. 32.

Contradictæ.

Vide in verbo. Citatus domi.

¶ *Processus per contradictas non potest fieri, nisi antecesserit citatio personalis, q. 12. sub nu. 16.*

Citatio per contradictas in quo differat à citatione per edictum, q. 12. sub nu. 17.

Contumacia procuratoris.

Contumacia vera procuratoris non excludit dominum à facultate appellandi, dummodo appellet infra decem dies, q. 12. nu. 120. Et quando possit appellare infra decem à die notitiæ, nu. 123. Et quid si procurator est, vel non est soluendo, nu. 124. & seqq.

Contumacia procuratoris in non appellando nocet etiā in causa matrimonij, status, infamiæ, & in causa beneficiali, q. 12. nu. 122.

¶ *Sententia, lata in contumaciam, facit numerum, & dicitur conformis, q. 17. limit. 1. nu. 27.*

Contumacia vera est delictum, q. 17. limit. 3. sub num. 8. vers. ratio.

Iudex, interponendo primum decretum, tacitè pronuntiat super contumacia, q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 70. in fine.

Contumax.

Contumax verus non appellat, q. 17. limit. 3. num. 1. & seqq. Quia non dicitur grauatus, q. 5. nu. 96. Sed vt possit appellare, debet citari peremptoriè, d. q. 17. limit. 3. sub nu. 3. vers. requiritur. Et prohibetur appellare à quocumque actu, in quo sit verè contumax, num. 4. Etiam si sit contumax in citatione ad sententiam, nu. 5. Et quamuis sententia de sui natura non sit transibilis in rem iudicatam, nu. 6.

Casus, in quibus potest appellare, sunt, quando procurator est verè contumax, quia tunc potest appellare principalis, num. 8. Sed debet appellare infra decem dies à die sententiæ, q. 12. num. 118. & 120. Item si lex fingat aliquem actum positiuum contra verè contumacem, nu. 10. Minor, mulier, & rusticus, licet sint verè contumaces, possunt appellare, nu. 11. De obseruantia Rotæ etiam verè contumax potest appellare, num. 12. Hæcque obseruantia procedit etiam in locis, in quibus seruantur Constitutiones Marchiæ, num. 13. Et siue fuerit contumax apparenter tantum, siue etiam existenter, nu. 14. Non tamen procedit hæc obseruantia quando appellatus, & intimatus prosequitur causam in contumaciam appellantis, quia tunc appellans verè contumax non appellat, num. 15. Item verè contumax appellat, si compareat incontinenti, &c. num. 16. Appellat etiam si sit verè contumax in non agendo, num. 17. Et is, qui fuit contumax in non prosequendo appellationem, & postea grauatur, &c. nu. 18. Appellat etiam in his, quæ veniunt ex accidenti, nu. 19.

Contumax in non respondendo positionibus, ideoque declaratus pro confesso, & conuicto potest appellare, q. 5. sub num. 91. comprob. 1. & q. 17. limit. 3. sub num. 19. Hoc non procedit in foro Capitolino, d. q. 5. sub

5.sub eod.num.91.declar.3.fol.65. In Curijs Frantia.si fuerit impeditus, admittitur ad respondendum.sub eod.num.91.declar.5. Et quod superfit remedium, si statutum prohibeat appellationem, sub eod.num.91.vers.subdeclara,fol.65.

Contumax in non recognoscendo scripturam manus sue, & ideo, ea habita pro recognita, condemnatus,an appellet,q.17.limit.4.sub nu.61.

Contumax in non iurando de calumnia, ideoque declaratus pro confesso,& conuincto, potest appellare, &c.q.5.sub num. 91. comprobat.2. Extenditur,vt procedat in statuto Lucense,quod prohibet,appellari à sententia proferenda contra recusantem iurare de calumnia,sub eod.nu.91.declar.4. Et quod superfit remedium,sub eod.nu.vers.subdeclara.fol.65.

Contumax in non exhibendo potest appellare, q. 17. limit.3.sub num.19.vers.de contumace.

Contumax ob veram contumaciam mulctatus potest appellare,q.17.limit.3.sub nu.19.

Contumax fictus potest appellare quandocumque infra decem dies à die notitiæ,q.12.num. 14. & seqq. Restringitur,& limitatur,nu.19.& sub nu. 23.

Contumax fictus tenetur appellare infra decem dies à die intimatæ sententiæ,q.12.nu.25. & seqq.

Contumax à primo decreto, quo aduersarius est missus in possessionem,non appellat,q.17.limit.6.memb. 4.num.123.

¶ Contumax,largo,sumpto vocabulo,dicitur rebellis, q. 17.limit.3.nu.2.

Non auditur, nisi refecit expensis, etiam si habuerit iustam causam litigandi,q.15.nu.308.& q. 17. limit.21.nu.67.& seqq.

Non censetur consentire in iurisdictionem iudicis, q. 16.limit.1.nu.124.

Non potest allegare litispendentiam, seu præuentionem,q.17.limit.47.memb.3.num.9. versus finem.

Verus contumax qui dicatur,q.17.limit.3.num. 3. Et qui fictus,q.12.nu.13.& seqq.

Vbi iudex pronuntiauerit,contumacem haberi pro cōfesso, iudex non potest reuocare hanc interlocutoriam,q.17.limit.47.memb.1.sub nu.64.

Contumax an,& quando possit simul declarari contumax,& condemnari diffinitiue, q. 5. sub num. 91. vers. infero.

Conuictus.

Conuictus testibus,contra quos nihil sit oppositum, potest adhuc appellare,q.17.limit.4.num.71.& 73. Etiam si conuinceretur per famā,nu.74. Et quamuis testes sint publicati, nu. 75. In aliquibus tamen delictis non appellat,nu.76.& seqq. Et quid secundum statuta plurium locorum, & generalem consuetudinem,limit.48.nu.9.

Conuictus, & confessus. vide in verbo. Confessus, & conuictus.

¶ Conuictus dicitur non solum is,qui plenis, & concludentibus probationibus conuincitur, sed etiam, qui conuincitur inditijs indubitatis,q.17. limit.4. nu.5.

Conuictus tantum testibus, contra quos nihil sit oppositum,an dicatur notorius,q.17.limit.4.nu. 72.

Copia.

Copia appellationis intimata petita nunquid sit danda, q.6.sub num.33.subdecl.9.vers.difficultas.

Copia schedulæ appellationis,vide in verbo. Schedula. vers.copia.

A denegata copia datur appellatio, quæst.17.limit.47. memb.1.nu.101.

Copulatiua.

Appellatio copulatiua ad plures iudices est valida, q. 10.num.1. & 3. Et ad quem intelligatur interposita,nu.2.

Correlatiua.

Prohibita appellatione in vno ex correlatiuis,censetur prohibita in altero,q.17.limit.7.num. 25. & limit. 49.num.3.

Correctio.

A correctione,quam facit Prælatus regularis in subditum non datur appellatio,q.17.limit.26.num.8. Et quid in correctione, quam facit alius superior contra clericum,num.9.& 10. Datur appellatio à correctione excessiua, num. 12. Sed debet exprimi causa grauaminis,nu.13.& q.4.sub nu.29.cas. 1.

¶ Melius est se ipsum corrigere,quam corrigi ab alio,q. 17.limit 47.memb.1.sub nu. 33.

Lex noua,corrigens veterem,non intelligitur corrigere eam in casu,quo specialiter prouidit, q.17. limit. 6.memb.4 sub nu. 29.

Creditor.

Creditor an,& quando possit appellare à sententia lata contra debitorem super proprietate rei pignorata,q.5.nu.59.

¶ Creditor, cui debitor obligauit bona sua, cum clausula constituti potest agere de spolio contra eum, in quem debitor alienauit,q.17.limit.6.memb 6.num. 48. Etiam si alienauerit sine animo fraudandi, sub eod.num.48.subexten.1. Et quid si iste tertius possessor non habeat causam ab ipso debitore, sub eod. num.48 subext.2. Et quid requiratur, vt creditor possit agere de spolio.sub eod.nu.48. vers. restringe.

Crimen,& criminale.

In causa criminali debet appellari infra decem dies, q. 12.sub num.142. ampl. 24.& quæst. 17.limit.48. num.17.

In causis criminalibus datur appellatio,q.17.num.23. & seqq. De iure tamen municipali plurium locorum, & generali consuetudine reus condemnatus non appellat,limit.48.num.1.& seqq. & num.29. Hæcque iura municipalia, & consuetudo generalis sunt fundata in iure communi,num. 2. & seqq. Et quid si pœna veniat applicanda partim fisco, & partim parti, nu. 20. Quomodo procedant hæc statuta,& consuetudo,tollentia appellationem,nu. 22. & seqq. Et quid in Statu Ecclesiastico, quando reus condemnatus in contumaciam se constituit in carceribus,num.28.29. 30. & 32. Et quid in causis criminalibus pecuniarijs,num.34.& 35. Et quid in Regno Franciæ,num.36.& 37. Et sicut prohibetur appella-

appellare reus condemnatus, ita etiam probibetur appellare fiscus ab absolutione rei, limit. 49. num. 1. & seqq. & ab alijs decretis, inquisito fauorabilibus, num. 5.

¶ Iudex criminalis nulliter profert sententiam in ciuilibus, q. 17. limit. 47. memb. 3. sub nu. 10.

Intentata via ciuili, non potest, ea pendente, intentari criminalis, quaest. 17. limit. 9. sub num. 45. vers. confirmatur.

Culpa.

A sententia, lata per latam culpam, datur appellatio, etiam in causa possessoria, sicut à sententia lata per dolum, seu per iniuriam, quaest. 17. limit. 6. memb. 7. num. 77.

¶ Culpa propria non debet prodesse. vide in verbo. Vidua. vers. vidua quae se ipsam viduauit.

Cumulatio.

Plures summae, contenta in petitione, an, & quando cumulentur ad effectum, vt possit appellari a sententia, vide in verbo. Summa.

Cumulatio petitorij, &c. vide in verbo. Petitorium.

Curator.

Curator potest, & tenetur appellare, q. 5. nu. 40.

A sententia deputationis in curatorem an detur appellatio, q. 17. limit. 8. num. 11. & 12. & limit. 33. num. 1.

¶ Curator tenetur ad interesse, si eius culpa pereat instantia, q. 15. nu. 328.

Si, cura finita, negat dimittere possessionem, potest conueniri actione spolij, q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 38.

Curia, & curialis.

A Curiae Sabellorum iudice ad quem appelletur, q. 8. num. 128.

Causa appellationis quando deuoluatur ad Curiam, vide in verbo. Deuolutio. vers. causa. & vers. deuolutio. & in verbo. Intimatio. vers. debet fieri.

¶ Curia Romana defenditur à falsa quorundam maledicentia, q. 7. num. 47. & q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 74. & seqq. & memb. 3. num. 29. Nec est locus in mundo, vbi ita bene, & celeriter causae decidantur, sicut in Curia Rom. num. 28. Et quare in ea aliquando lites protrahantur in longum, nu. 29.

Causa semel commissa in Curia, dicitur effecta Curialis, & inde non extrahitur, q. 17. limit. 47. memb. 3. num. 24. 26. & seqq. Nisi extrahatur per rescriptum Papae, &c. nu. 25. & 30.

Cursorum banchus.

Ad euitandum desertionem appellationis sufficit, quòd commissio causae appellationis fit in banco Cursorum infra decem dies, q. 14. nu. 14.

Custodia portarum, seu Ciuitatis.

Is, cui tempore belli, aut pestis praecipitur custodia Ciuitatis, non appellat, q. 17. limit. 38. nu. 4.

Damni infecti, damnum, & Indemnitas.

DAMNI infecti sententia non est appellabilis q. 17. limit. 30. nu. 1. & seqq.

A sententia conseruationis indemnitatis datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 202.

Vide in verbo. Grauamen. vers. damnũ.

¶ Damna, interesse, & caetera accessoria contingentia ante libellum, vel litem contestatam possunt peti in alio nouo iudicio, &c. q. 17. limit. 21. num. 45. in fine. Secus si contingant post litem contestatam, sub nu. 40.

Iussio de cauendo de damno infecto est interlocutoria, q. 17. limit. 30. sub nu. 3.

Datia, & datiarius.

Datia, seu gabella, soluenda pro appellatione, excusat pauperem non appellantem, q. 12. nu. 164.

Datiarius. vide in verbo. Gabellarius.

De aqua, &c.

In interdicto de aqua quotidiana, & aestiua an detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 5. nu. 6.

¶ De aqua quotidiana, & aestiua est species retinendae possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 23. Et cui competat, nu. 76.

Debitor.

Debitor an, & quando possit appellare à sententia, qua creditor mittitur in possessionem vigore constituti, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 80.

Decemuir.

A Decemuiro non appellatur, q. 16. limit. 8. nu. 1.

Deceptio.

¶ Lex non decipit, q. 17. limit. 21. nu. 8.

Decima.

Condemnatus ad soluendam decimam non appellat, q. 17. limit. 18. num. 1. Potest tamen appellare, si allegat exemptionem, seu &c. num. 2. Si sententia sit lata inter duas ecclesias contendentes de iure decimandi, num. 3. Ad effectum deuolutium, nu. 5. Et quid in Regno Franciae, nu. 6. & 7.

¶ Causa decimarum est pia, q. 17. limit. 18. sub num. 1. vers. ratio.

Decima est tributum animae, sub d. num. 1. vers. ratio.

Decisorium.

Probibitio appellationis respicit decisoria, q. 16. limit. 1. num. 68. in fine, & num. 69. & q. 18. sub num. 11. vers. secus. Si probibeatur ad effectum suspensiuum respicit ordinatoria, q. 17. limit. 9. sub nu. 9. Et d. q. 18. nu. 8.

¶ In decisorijs attenditur statutum loci contractus, &c. q. 18. in fine, nu. 17.

Declaratio, declaratoria, & declaratus.

Praxis declarandi, & condemnandi simul contumacem est bona, quando appellatio est prohibita, alias secus, q. 5. sub nu. 91. vers. infero fol. 65.

A declaratoria datur appellatio, quamuis ab eo, quod decla-

declaratur, non daretur, q.17. limit.4. num. 64. & 65. Datur enim à declaratoria notorij, d. num. 65. A declaratoria excommunicationis, limit. 22. num. 36. & 38. A declaratoria incursus in pœnam iuris, sub num. 36 in fine, & limit. 23. num. 3. A declaratoria iuris, d. limit. 22. num. 37. A declaratoria fictę confessionis, sub eod. nu. 37 comprob. 3. Non datur à declaratoria censurarum ob non paritionem rei iudicatę, nu. 44. Neque à declaratoria incursus in excommunicationem contra obligatum in forma camerae, nu. 45. & 46.

Declaratus pro confesso, seu pro confesso, & conuicto, an & quando possit appellare, vide in verbo. Contumax. & in verbo. Bannitus. & in verbo. Confessus.

Declinatoria exceptio. vide in verbo. Exceptiones.

Decretum primum, & secundum.

A missione in possessionem ex primo decreto non datur appellatio, q.17. limit.6. memb.4. nu.123. limit. 30. num.2. 3. & 4. Fallit in iure canonico, d. memb. 4. num. 125. Item quando acquiritur ius querendi fructus, num. 126. & memb. 9. sub num. 34. vers. confirmatur. In interlocutoria, qua iudex, reiecta causa, pronuntiat non audiri, nisi refectis expensis, d. memb.4. nu. 127. In mulcta imposita, &c. num. 128. In pronuntiatione, qua iudex, reiecto tertio possessore, pronuntiat, tenutam datam non esse reuocandam, nu. 129.

A secundo decreto datur appellatio, quaest. 17. limit.6. memb.4. num. 130.

¶ Missio in possessionem ex primo decreto est interlocutoria, q.17. lim.6. mēb.4. nu. 124. & limit. 30. nu. 3.

Interlocutoria secundi decreti habet vim diffinitiuae, q. 17. limit. 47. memb.1. nu.204.

Primum, & secundum decretum transeunt inter possessoria adipiscendę possessionis, q.17. limit.6. memb. 4. num.131.

Missus in possessionem ex primo decreto potest antequam sibi acquiratur possessio petere debitum, q.17. limit.9. num.45. in fine.

Possessio ex primo decreto in actione personali est quędam nuda detentio, q.17. limit.6. memb.4. sub num. 123. vers. imò. & limit. 30. num.4.

Iudex potest reuocare secundum decretum, q.19. rem. 1. concl.6. nu.25. & nu.49. Si sit iudex ordinarius, secus si sit delegatus, nu.50.

Defensio.

Appellatio est species defensionis, q.16. nu.3. in fine, & nu.4. Sed est defensio iudicialis, quę tolli potest, limit.1. nu.23.

Sublata appellatione, non dicitur sublata defensio, q. 16. limit.1. nu.24.

¶ Defensio est de iure naturę, q.16. nu.3.

Modalitas defensionis potest tolli, d. q.16. limit.1. nu. 23. in fine. Quare defensio potest tolli, quoad solemnitates iuris positiui, sed non quoad eius substantiam, nu.25.

Deferre, & non deferre appellationi, delatio, & non delatio.

Pars, non deferens appellationi partis aduersae, vel fugiens, non potest appellare, q.5. num.75. & q.17. limit.2. sub nu.83. Declaratur, d.q.5. nu. 79. & 80. & d.q.17. limit.1. nu.52.

Quamuis iudex detulerit appellationi, nihilominus potest prohibere partibus, ne aliquid innouēt in preiudicium appellationis, q. 3. num. 36. Contrarium in delegato, nu.38.

Cognitio an sit deferendum appellationi pręrtinet ad iudicem à quo, q.11. nu. 1. Et circa quae versetur haec cognitio, nu.2. Et ad quem effectum, nu.3. & 4.

Iudex, non deferens iustae appellationi, & deferens friuolae, punitur, q.11. sub num.1. & sub nu. 4. subill. 1. & q.17. limit.4. sub nu.50. extens.3. Contrarium, nempe, quòd non puniatur, si deferat iniustae appellationi, q.17. sub nu.61. & 62. Et qua pœna puniatur, non deferendo appellationi, q.13. nu.100. & seqq. Et quando non puniatur, nu.111. & seqq.

Iudex, non deferendo appellationi, & exequendo, ponit se in periculo, q.13. nu 111.

Licet iudex non deferat appellationi, tamen potest deferre pars appellata, q.13. sub num. 3.

Si iudex dicat (do apostolos) dicitur detulisse appellationi, q.13. nu.12.

Iudex, dando acta pro apostolis, dicitur detulisse appellationi, q.13. nu.13. & q.17. lim.6. memb.7. nu.92.

Iudex dicendo (recipio appellationem) censetur deferre appellationi, q.13. nu.14. & seqq.

Iudex, praefigendo terminum ad prosequendam appellationem, dicitur deferre appellationi, q.13. nu. 17. q.14. nu.16. & q.17. limit.6. memb.7. nu.91. cas. 1.

Si plurium iudicū vnus deferat, & alter non deferat appellationi, an & quando neuter vlterius procedere possit, q.13. sub nu.23. declar.4.

Si iudex detulerit appellationi, appellans non tenetur petere apostolos, q.13. nu.37.

Ius defert appellationi à diffinitiua, q.14. sub nu. 7. & sub nu.26. vers. ratio.

Delatio iudicis in appellatione à diffinitiua non est necessaria, & ideo non operatur, &c. q.14. sub nu. 7.

Licet iudex deferat appellationi, tamen potest appellanti praefigere terminum ad prosequendam causam appellationis, q.14. nu. 6. & 7. Et quid si non deferat, an possit praefigere, nu.15. Et deferendo, an possit ex interuallo praefigere terminum, nu.21.

Iudices in Francia ob reuerentiam deferunt omni appellationi, q.14. nu.8.

Licet iudex à quo non teneatur deferre appellationi confessi, & conuicti, q.17. limit. 4. num. 3. & seqq. Et iudex ad quem non debeat appellationem recipere, sub nu. 10. Tamen iudex à quo tenetur deferre, si probationes non sunt clarae, nu. 24. iuncto nu. 23. Et an teneatur deferre, quando conuictus, & confessus exprimit rationabilem causam, nu.15. restric.1. & nu. 16. vers. contra hanc. Et quid si offerat etiam incontinenti probationem, sub eod. nu.16. vers. declara nunc. Et tenetur deferre quoties in appellatione exprimitur rationabilis, & verisimilis causa, etiam si alias appellatio esset probibita, nu.47. 49. & 50. Dummodo ex actis non constet contrarium, sub nu.48. vers. subdeclara.

Iudex à quo, si notoriè sibi constet, appellationem esse iniustam, potest ei non deferre, & exequi, non obstante appellatione, q.11. num.11. & q. 17. limit. 4. sub nu.89. vers. probatur secundo.

Licet iudex à quo non teneatur deferre appellationi, si tñ detulerit, suspenditur eius iurisdictio, q. 17. lim. 4. nu. 27 & lim. 47. memb. 1. nu. 41. Et deuoluitur ad superiorẽ, d. lim. 4. nu. 57. Et ideo appellatio tenebit, & appellatus poterit in ea obtinere, ead. q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 87. Etiam si appellatio esset friuola, num. 88. & 99. in fine, Et ad iudicem à quo rediri non potest, num. 89. Et ideo acta post delationem sunt nulla, nu. 90. Et reuocantur tanquam attentata, d. limit. 47. memb. 2. nu. 11. in fine, Et licet appellatio interponatur sine scriptis, tamẽ valet, q. 4. nu. 6. & 18. restr. 3. & d. limit. 6. memb. 7. nu. nu. 96. & 97. Etiam si interponatur ab interlocutoria sine expressione causæ, d. q. 4. num. 36. & d. limit. 6. memb. 7. num. 95. Et delatio operatur etiam si non sint peti apostoli, nu. 98. & limit. 36. sub nu. 4. Et an operetur etiam quoad articulos separatos, d. memb. 7. num. 99. & limit. 47. memb. 2. num. 29. Et delatio potest esse expressa, & tacita, nu. 91. & 92. Delatio iudicis non operatur, quãdo habet clausulam (si & in quantum, &c.) num. 100. Multoque minus operatur, quando habet clausulam negatiuam (non admisit, &c.) sub eod. num. 100. subrestr. 2. Idem si pars appellata contradixerit, sub eod. num. 100. subrestr. 3.

Paria sunt, quòd appellationi deferat iudex delegatus, vel subdelegatus, &c. quæst. 17. limit. 6. memb. 7. num. 94. Vel quòd deferat pars ipsa appellata, num. 93.

Iudex, deferendo appellationi, abdicat à se iurisdictionem, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 41 Siue is sit ordinarius, siue sit delegatus, sub eod. num. 41. extens. 1.

Iudex, deferendo appellationi ab interlocutoria, an possit reuocare interlocutoriam, vide in verbo. Reuocare. vers. iudex a quo.

Iudex, deferendo appellationi ab interlocutoria, non potest vlterius procedere in causa, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 41. Nisi iudex ad quem remitteret ei causam, nu. 49. Aut is, qui defert, esset talis, vt posset adiri via querelæ, quia possent partes, re integra, comparere coram eodem, & processus valeret, nu. 50. Et nisi iudex detulisset cum clausula (si & in quantum) num. 51. Potest procedere ad præfixionem terminorum ad prosequendam appellationem, num. 52.

Delatio appellationi iudicis à quo operatur, vt iudex ad quem possit de consensu partium, omisso articulo appellationis ab interlocutoria, procedere in negotio principali, q. 17. limit. 47. memb. 3. nu. 13.

A delatione appellationi datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 106.

A non delatione appellationi, quando iudex pronuntiat, non esse deferendum, seu non esse admittendam, datur appellatio, etiam sine expressione causæ, & præsertim si iudex, reijciendo appellationem ab interlocutoria, adijceret, esse friuolam, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 166. Sed vbi quis appellauit à reiectione, & iudex iterum reijciat appelationem, à reiectione non tenetur reiectus iterum appellare, sub eod. nu. 166. declar. 1. & q. 11. sub num. 4. vers. extende.

Definitio.

Appellationis definitio quæ sit, q. 2. num. 1.

¶ *Definitio per æquiuoca non est bona, q. 2. sub nu. 21.*

De itinere, &c.

In interdicto de itinere actuque priuato an detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 5. nu. 5.

¶ *De itinere actuque priuato est species retinendæ possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 22. Et cui competat, nu. 75.*

Delatio appellationi. *vide in verbo. Deferre.*

Delegatio, & delegatus.

A delegatione potest appellari, q. 17. nu. 21.

Delegans iussu Principis efficitur iudex appellationis in illa causa, etiam si nullam alias haberet iurisdictionem, q. 8. sub nu. 17. extens. 4.

Causa appellationis non potest delegari iudici à quo, etiam si sit appellatum ab interlocutoria, nisi delegetur à Principe ex certa scientia, q. 8. nu. 75. & 76.

Reliqua de delegatione causæ, vide in verbo. Commissio.

A Baronis delegato non appellatur ad Baronem, si expressè sit cautum, quòd Barones non se intromittant in causis appellationum, q. 8. nu. 29.

A Baronis delegato in Regno Neap. an appelletur ad Magnam Curiam Vicariæ, quæst. 8. sub num. 29. & 50.

A Consulis delegato appellatur ad Præfectum, q. 2. num. 25.

A Delegato delegati, nempe a Subdelegato Papæ, Principis, Regis, & inferiorum, ad quem appelletur, & quid si sint duo Subdelegati, &c. vide in verbo. Subdelegatus. per totum.

Ab Episcopi delegato appellatur ad Episcopum, vel ad eius Vicarium generalem, q. 8. num. 24. Etiam si delegatus sit Vicarius foraneus, num. 26. Imo etiam à Vicario generali in causa sibi delegata appellatur ad Episcopum, num. 125. Non appellatur ad eum, quando Episcopus delegasset eo, quia erat suspectus, nu. 27. Seu delegasset in fraudem iurisdictionis Archiepiscopi, nu. 28.

Ab Episcopi delegato potest, omisso medio, appellari ad Papam, item ad Legatum Papæ, q. 7. nu. 50.

Ab Imperatoris delegato appellatur cum distinctione ad Imperatorem, vel ad Præfectum prætorio, q. 8. num. 10.

A Legati delegato potest appellari ad Papam, quæst. 7. num. 51.

Ab ordinarij delegato appellatur ad ordinarium, q. 8. nu. 18. Nisi delegauerit eo, quia ipse erat suspectus, num. 19.

A Papæ delegato in partibus non potest appellari ad Legatum de latere, q. 8. nu. 16.

A Papæ delegato appellatur ad Papam, q. 8. nu. 16. Et an, & quando possit appellari ad Auditorem Cameræ, sub eod. nu. 16. vers. subextende. Et in Prouincia Marchiæ an appelletur ad Rotam Maceratensem, sub num. 49. & sub nu. 99. vers. & licet.

A delegato potest appellari, licet non possit appellari ab eo, cuius est delegatus, quæst. 16. limit. 1. sub num. 71. &

71. & 154. Et quando hoc non procedat, sub num. 75.

A Principis delegato appellatur ad Principem, q.8.nu. 15.& q.16.limit.1.nu. 154. Et quid si sit delegatus cum clausula (appellatione remota) nu.20.& 155. Et quando non appelletur ad Principem, d.q.8. nu. 49.& seqq.

A Principis delegato appellatur ad iudicem ordinarium appellationum à sententijs latis à delegatis Principis, quaest. 8. num. 49.

A Principis delegato in procedendo an appelletur ad Principem, q.8.num.51.

A Regis delegato in Regno Neap. an appelletur ad Magnam Curiam Vicariae, q.8.sub nu. 50.

A Senatoris delegato ad quem appelletur, quaest. 8. num.138.

A delegato appellatur ad delegantem, q.8.num.14. & seqq. Siue sit delegatus ad totam causam, siue ad certam partem, num.17. Etiam si fuerit delegatus iussu superioris, ibidem extens. 3. Etiam si is, qui delegat iussu superioris, non haberet iurisdictionem, ibidem extens.4. Et etiam si processerit simul auctoritate ordinaria, & delegata, nu.89. Ampliatur, nu.30.& seqq. Limitatur, nu.48.& seqq.& q.7.nu. 42. ubi quòd non appellatur ad delegantem, qui deri, legauit eo, quia erat suspectus.

Ab uniuersitatis causarum delegato an possit appellari, omisso medio, q.7.nu.36.

Delegatus non potest ad se reuocare causam appellationis, interpositae ad Papam à sententia eius subdelegati, si subdelegatus detulerit appellationi, & causa appellationis sit incboata, appellato non contradicente, q.7.nu.66.

Delegatus non potest reuocare causam appellationis, interpositae à sententia eius subdelegati, qui appellationi detulerit, q.7.nu.67.

Delegatus in causa appellationis ab interlocutoria, pronuntiando, bene appellatum, remanet iudex in tota causa, q.17.limit.47.memb.3.nu.6.& 9. Et an possit, omisso articulo appellationis de consensu partium, procedere in negotio principali, num. 9. & seqq. Et quid si iudex à quo detulerit appellationi, num.13.

¶ Delegatus Papae gerit personam ipsius Papae, quaest.7. num. 64. Et repraesentatat Papam, quaest.8.sub nu. 31. vers. ratio.

Delegatus Principis adiunctus ordinario praefertur, quare si proferant duas sententias contrarias, recursus habitur ad Principem, tanquam si uterque esset delegatus, q.8.sub nu.102.illat.1.

Si causa delegatur ordinario, an remaneat ordinarius, vel sit delegatus, quaest. 11. sub num. 8. vers. unum.

Quando causa dicatur delegata ordinario, q.8.sub nu. 86.vers.quando.

Delegatus ad uniuersitatem causarum aequiparatur ordinario, q.19.rem.1.concl.6.nu. 99.

Iurisdictio delegati ad uniuersitatem causarum expirat morte delegantis, quaest.8.sub num. 160.vers. extende.

Delegatus à Signatura ad exequendum sententiam, latam ab altero iudice, potest cognoscere, & pronuntiare super nullitate illius sententiae, quaest. 17. limit. 10. num. 44.

Delegatus an, & quando possit cognoscere de nullitate suae sententiae, & eam reuocare, quaest. 19. rem. 1. conclus. 6. num. 91.& seqquent. usque ad num.109.

Delegatus an, & quando restituat in integrum, q. 19. rem.2.nu.44.& seqq.

Processus, factus coram delegato Episcopi, &c. an valeat, vide in verbo. Processus. vers. factus.

Delegatus Papae, delegatus Principis, & delegatus ordinarij, an possint exequi eorum sententias, vide verbo. Executio.vers.delegatus.

Delictum.

Quae sint grauia delicta, in quibus est probibitum appellare, quaest.17. limit. 4. num. 76. & seqq. Et quid, si in appellatione exprimatur causa rationabilis, num. 84. Et quid si appelletur ab interlocutoria, nu.85.

Reliqua vide in verbo. Crimen.

¶ Delicta non committuntur sine aliqua causa, q. 17. limit.48.num.4.& seqq.

Demolitio.

A sententia de demoliendo aedificatum post nuntiationem noui operis non datur appellatio, quaest. 17. limit.31.num.1.

Denuntiari, denuntiatio excommunicationis, & denuntiatio euangelica.

Excommunicatus licet appellet à sententia excommunicationis, tamen potest denuntiari excommunicatus, q.17.limit.22.num.4. Et potest denuntiari excommunicatus tam ab ordinario ipsius excommunicati, quamuis ipse non excommunicauerit, quàm à delegato, nisi, &c.nu.6. Non tamen posset denuntiari, si denuntiatione in plus ligaretur, num. 12. Item si sententia excommunicationis sit lata sub cõditione, ante conditionis euentum non potest denuntiari, num.13. Neque potest denuntiari, si delegatus detulerit appellationi, vel superior eam receperit, num.14. Neque si fuerit excommunicatus ignoranter, & à die habitae notitiae appellet, num. 15. Item non potest denuntiari, quando non constat clare de excommunicatione, num.16.

Excommunicatus potest, etiam pendente appellatione, petere se denuntiari, & declarari absolutum, & non ligatum, q.17.limit.22.nu.5.

Declaratus excommunicatus non potest, pendente appellatione à declaratoria, denuntiari excommunicatus, ead. limit. 22.num. 41. Siue declaratoria sit super excommunicatione hominis, siue iuris, num. 42. Quòd si denuntiaretur, denuntio esset nulla, num.43.

¶ Excommunicatus debet denuntiari in publico, ut euitetur, q.17.limit.22.nu17. Sed si non sit occultè excommunicatus, debet euitari etiam si non sit denuntiatus, nu.18.

Denuntiatio excommunicationis non probat excommunicationem, q.17.limit.22.nu. 19.

Sublato officio iudicis, datur adhuc denuntiatio euangelica, si quis locupletetur cum alterius iactura, q. 16.limit.1.nu.50.in fine.

Depositarius.

¶ *Depositarius potest conueniri actione spolij, si non restituat rem depositam, q.17.limit.6.memb.6.nu.38.*

Depositarius quomodo possit agere de spolio, d. memb. 6.num. 38.

Depositio, depositum, & depositus.

Sententiæ, à quibus non datur appellatio, nisi facto deposito, vide, q.17.limit.17.nu.8. & limit. 48. num. 34. & 35.

Depositus potest, appellatione pendente, exercere, &c. vide in verbo. Canonicus. & in verbo. Episcopus. vers. episcopus depositus.

Depositus per sententiam ex delicto, irrogante infamiã, potest, appellatione pendente, ferre testimonium, eligere, &c. q.3.nu.75.

¶ *Depositio ab ordine quid sit, d.q.3.nu.77.vers.contra.*

De riuis.

In interdicto de riuis non datur appellatio, q.17.limit. 6.memb.5.nu.7.

¶ *De riuis est species retinendæ possessionis. ead. limit.6. memb.1.num.24. Et cui competat, nu.77.*

Deserta, & desertio.

Appellatio efficitur deserta, si sit appellatum sine scriptis, q.4.num. 8.

Desertio appellationis non inualidat ea, quæ, appellatione pẽdente, sunt gesta ratione publici offitij, sed solum gesta ratione priuati iuris, q.3.nu.75.vers. difficultas.

In Regno Neap. quando appellatio efficiatur deserta, q.13.num.94. & seqq.

Ne causa appellationis efficiatur deserta, qualis requiratur diligentia ad eam committendam, q.14 nu.5. Et sufficit adire Regentem Cancellariæ, num.36. & 39.extens. 1. Et sufficit eum adire, etiam pendente termino apostolorum, nu. 40. Et vbi Regens Cancellariæ non fuerit repertus, vel fuerit repertus impeditus, debet appellans protestari, & recipere publicum instrumentum, nu.41.

Quæ impedimenta excusent appellantem à desertione appellationis non commissæ infra legitima tempora, q.14.nu.41. & seqq.

An iudex à quo, vel iudex appellationis debeat pronuntiare super desertione, & an, & quando hæc pronuntiatio sit necessaria. q.11.nu.148. & seqq. Et an Auditor Rotæ possit sine noua commissione pronuntiare super desertione, nu. 176.

Appellationis causa deserta, quis iudex condemnet desertorem ad expensas, q.11. num. 160. & 161. Et etiam delegatus potest condemnare, nu. 177.

Si causa appellationis. quæ debebat committi intra decem dies, sit commissa intra vndecim, non dicitur deserta, q.14.nu.61.

Si terminus ad faciendum committi causam appellationis, non sit præfixus principali, causam agenti, vel legitimo procuratori, sed simplici procuratori, causa non efficitur deserta, quæst.14. sub nu.62. verrs. aduerte.

Appellatio ita efficitur deserta per lapsum termini hominis, sicut per lapsum termini iuris, q.15. num.13. Et quid in causis beneficialibus, sub num. 21. vers. rursus.

Ne causa appellationis deseratur lapsu primi fatalis, quid agere debeat appellans, q.15.nu. 151. & seqq. Et quod debeat summa ope niti, nu.156. & seqq.

Licet appellans non fecerit fidem infra terminum, sibi assignatum, de prosecutione appellationis, tamen appellatio non efficitur deserta, q.15.nu.25. & 26.

Impedimentum, causatum ex propria negligentia, non excusat appellantem à desertione causæ, q.15. num. 58. & 59. Neque impedimentum iniustum, nu.60.

Impedimentum, causatum ex culpa, & negligentia appellati, excusat appellantem à desertione, q. 15. num.61. & seqq. in quibus declaratur materia.

Licet appellatus moriatur infra fatalia, tamen causa lapsu fatalium efficitur deserta, q.15.nu.161.

Lapso primo fatali, an appellatio efficiatur deserta, non expectato lapsu secundi fatalis, q.15. sub num. 179. & 180.

Appellans impeditus an, & quando ad euadendam desertionem causæ debeat protestari, & sæpius protestari, q.15.nu.181.

Deserta causa appellationis, an iudex ad quem possit confirmare illam sententiam, q.15.nu.209. & seqq.

Deserta appellatione extraiudiciali, &c. vide in verbo. Extraiudicialis. vers. deserta appellatione extraiudiciali.

Appellatione deserta, an, & quando possit agi pro reuocatione attentatorum, vide in verbo. Attentare. vers. appellans agens.

Deserta causa appellationis, deseritur etiã causa nullitatis, quæ stabat adhærenter, q.15. nu. 101. & q. 17.limit.2. in fine, sub num.131. Secus est si nullitas stet æque principaliter, num. 126. & 128. & q. 19. rem.1 concl.2.num. 2.

Sententia, lata post desertam appellationem, est nulla etiam si appellatus non contradixerit processui, &c. q.15. sub num.117. & nu. 201. Imò est nulla etiam si appellatus expresse consentiret, nu.199 & 200.

Deserta causa, expirat iurisdictio iudicis ad quem, q. 15.num.118. & sub num. 202. Et redit ad iudicem à quo, num.210. in fine. Et expirat etiam quoad cognoscendum de querela, nullitate, & restitutione, si habeat iurisdictionem limitatam, quæst. 17. limit. 1.num.9.

In dubio pronuntiandum est, appellationem non esse desertam, q.17.limit.1.nu. 18.

Sententia lata super desertione appellationis facit numerum, & dicitur conformis sententiæ, latæ super negotio principali, q.17.limit.1.nu.22. & 23.

Ab interlocutoria, qua iudex pronuntiat, appellationem esse desertam, datur appellatio, q. 17. limit.47. memb.1. num. 185. Et idem si pronuntiat, non esse desertam, nu.186.

Sententia, lata super desertione vel non desertione appellationis, an sit mera interlocutoria, vel habeat vim diffinitiuæ, aut sit diffinitiua, d.limit.47.memb. 1.num.185. & 186. Et iudex potest eam reuocare, q.19.rem.1.concl.6. sub num.27. & 56. Imò potest eam reuocare etiam si ab ea sit appellatum, d. mẽb. 1. sub nu.186. vers. declara.

De

Desuperficie.

In interdicto de superficie non datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 5. nu. 4.

¶ *De superficie est species retinendæ possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 21. Et cui competat, nu. 74.*

Detentio.

In iudicio detentorio datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 8. num. 18. vers. ratio. & nu. 23.

Deuolutio.

Appellatio deuoluit causam, & iurisdictionem, q. 3. nu. 13. & seqq. Etiam si sit appellatum à sententia nulla, nu. 15. & q. 17. limit. 21. sub nu. 8.

Appellatio deuoluit etiam accessoria, q. 3. nu. 14.

Appellatio, si non sit interposita coram iudice à quo, non deuoluit, q. 6. sub nu. 7.

Appellatio licet non sit intimata, tamen deuoluit, q. 6. num. 30.

Causa appellationis quando deuoluatur ad Curiam, q. 6. sub num. 33. subdecl. 8. & quæst. 11. sub num. 57. cas. 2.

Delatio, admissio, seu receptio appellationis, habita à iudice, vel à parte, deuoluit cognitionem causæ appellationis ad Curiam, q. 14. num. 18. Sed sola præfixio termini ad prosequendam causam appellationis non deuoluit, sed solum operatur, vt appellans teneatur impetrare iudicem qui cognoscat in partibus, nu. 19.

Appellatio simplex deuoluit omnia capitula sententiæ etiam separata, q. 10. nu. 8. & q. 17. limit. 21. num. 22. Et multò magis capitula connexa, num. 13. & 25. Etiam si isto casu appellatio esset limitata, num. 14. & sub d. nu. 25.

Appellatio limitata in capitulis separatis non deuoluit totum negotium, q. 10. num. 7. & 8. & q. 17. limit. 21. sub nu. 20.

Deuolutiua.

Appellatio etiam deuolutiua denegatur in missione heredis in possessionem ex l. fin. C. de edic. diu. adr. toll. q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 30. & 37. Sed non de iure canonico, num. 32. 33. & seqq. Denegatur etiam in possessorio summario, memb. 2. sub nu. 1. & 3. & memb. 4. sub nu. 37. vers. contrarietas. Sed non de iure canonico, d. memb. 2. num. 40. & d. memb. 4. num. 33. Denegatur etiam in omnibus possessoriis, in quibus appellatio prohibetur cum pœna, nu. 27.

Datur in possessorio ordinario, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub num. 37. vers. contrarietas. & latius memb. 7. num. 16. & seqq. & nu. 22. Et quid ex constitutione ægidiana, memb. 7 sub num. 25. vers. contrariam. & num. 26.

Habet locum in obligatione camerali, q. 17. limit. 9. num. 51. & seqq. Et in notoriis, limit. 4. sub num. 55. 58. & 91.

Potest habere locum etiam si agatur de executione vitæ hominis, q. 17. limit. 4. sub num. 16. vers. deduco.

Habet locum etiam in causis breuioribus, q. 17. limit. 40. nu. 16. Et quid in causis à decem infra, limit. 42. num. 3. Et quid seruet Signatura, limit. 43. in fine.

Habet effectum etiam in casu, quo index potest exequi non obstante appellatione, q. 17. limit. 4. nu. 55. & limit. 9. nu. 57.

Appellatio deuolutiua quam habeat vtilitatem, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 24. & limit. 9. nu. 54.

Appellatio deuolutiua non habet locum, quando reus absens condemnatus se constituit in carceribus, q. 17. limit. 48. nu. 33.

Reliqua vide in verbo. Probibere. & in verbo. Instrumentum.

Dicere.

¶ *Verbum (dicere) an sit aptum comprehendere verbum (excipere,) q. 19. rem 1. concl. 4. nu. 47.*

Dictator.

A Dictatore non appellatur, q. 16. limit. 7. nu. 1.

Dies.

Dies & hora diei est exprimenda de iure communi in appellatione, & quid de stylo Romanæ Curiæ, q. 4. num. 57. & q. 12 sub num. 40. vers. praxis. & clarius, nu. 50. iuncto. nu. 49.

Dies. vide in verbo. Tempus. & in verbo. Terminus.

¶ *Dies termini an, & quando computetur in termino, q. 12. sub nu. 51. vers. caterum. & nu. 56. & 57.*

Diffamatus.

¶ *Diffamatus coram quo iudice debeat agere, q. 7. sub nu. 108. vers. confirmatur.*

Differentia.

Differentias appellationum qui scripserint, q. 2. sub nu. 12. vers. vt singulas.

Differentia inter appellationem iudicialem, & appellationem extraiudicialem sunt vndecim, q. 2. num. 33. & seqq.

Diffinitiua.

A sententia, habente vim diffinitiuæ, datur appellatio, q. 17. nu. 19. & limit. 47. memb. 1. nu. 171. & seqq. Et quid in foro Capitolino, nu. 214.

Difformes sententiæ. *vide in verbo. Conformes.*

Dignitas.

Nomen dignitatis exprimitur in appellatione loco nominis proprii iudicis à quo, q. 4. num. 44. Et iudicis ad quem, nu. 50. in fine.

Dilatio.

An, pendente dilatione, seu termino assignato appellanti, ad prosequendam appellationem, iudex possit procedere, q. 13. num. 77. Et quid pendente dilatione assignata appellãti ab interlocutoria, nu. 78. & 81.

In his, quæ dilationem non recipiunt, appellatio ita intelligitur probibita à sententia diffinitiua, sicut ab interlocutoria, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 37.

Ab eo, quod est celeriter expediendum sine dilatione, non datur appellatio, q. 17. limit. 9. sub nu. 2. vers. primo quia. & limit. 7. num. 12. & limit. 38. sub num. 1.

A nimis breui dilatione an detur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 26.

A dilatione excessiua ita, vt excedat tempus instantiæ, datur

datur appellatio,q.17.limit.47.memb.1.nu.100.

¶ *Dilatio assignata ad plura, si non potest operari quoad omnia,operatur quantum potest,q.15.sub nu.16.*

Dilatoriæ exceptiones.*vide in verbo.Exceptiones.*

Diligentia.

Diligentia ad committendam causam appellationis qualis requiratur,q.14. nu. 5. Et quando dicatur probata, relinquitur arbitrio iudicis, num. 34. & seqq. Et an probetur ex libro Reu sorum cōmissionum,sub num.38.vers.aduerte.& nu. 40. & seqq.

Diligentia committendi causam appellationis coram Regente Cancellaria sufficit, si fuerit facta etiam ante dationem apostolorum,&c.q.14.nu.40.

Paria sunt committere causam appellationis, vel vti diligentia committendi ad euitandam desertionem, q.14.nu.33.& seqq.

Procurator in primo fatali appellationis debet esse diligens,in secundo diligentior, & in tertio diligentissimus,q.15.nu.33.

Quę diligentia requiratur in primo fatali, vt detur secundum,q 15.nu.34.

Appellans, vt causa non deseratur lapsu primi fatalis, debet summa diligentia, & ope niti exercere litem, q.15.sub num. 156.

¶ *Diligentia quando dicatur probata, relinquitur arbitrio iudicis,q.14.nu.34.*

Dispositiua verba.

¶ *Verba sententiæ quando stent dispositiuè,quæst. 17. limit.6.memb.9.nu.9.in fine.*

Distributiones quotidianæ.

Excommunicatus,&c. vide in verbo. Fructus. vers. excommunicatus.

Diues.

¶ *Qui dicatur diues.q.17.limit.40.nu. 13. in fine, iunctis, nu.præcedentibus.*

Diuisio.

Appellatio diuiditur in plures species,q.2.nu.31.

Diuortium.

¶ *Mulier,quæ fecit diuortium, dicitur vidua, & habet priuilegium viduæ,nisi diuortium fuerit causatum eius culpa,q.7.sub nu.116.vers.quod.*

Doanerius.

A Doanerio, & Doanerio Patrimonij appellatur ad Præsidem Doanarum.q.8.nu.145.

Doctor.

A sententia de expellendo eum, qui turbat Doctorem legentem,non datur appellatio,q.17.limit.7.sub nu. 13.illat.2.

Dolus.

A sententia lata dolo, seu per iniuriam iudicis potest appellari etiam in causa possessoria, q. 17.limit. 6. memb.7.nu.76.Etiam post lapsos decem dies, q.12. sub num.161.limit.8.& d memb.7.nu. 78.Idem si sit lata dolo partis,sub eod.nu. 78.

Dolus procuratoris.vide in verbo. Fraus.

Domicellus.*vide in verbo.Baro.*

Dominium.

Si reus, conuentus de spolio, admittatur ad probandum de domin.o, actor potest appellare,q. 17.limit. 6.memb.7.nu.120.& sub num.127.

Si iudex,veluti exceptione dominij non obstante, condemnat reum ad possessionem,reus potest appellare, q.17.limit.6. memb. 9. sub num. 42. Declaratur quando possit appellare, num. 43. Subdeclaratur quando non possit,num. 44.& seqq. Actor verò in casu contrario,si iudex reum absoluat, veluti exceptione dominij obstante,indubitate potest appellare num.46.& 47.

Dominus.

Dominus potest appellare pro suo subdito,q.5.nu. 56. & 57.vbi declaratur.

Dominus, vel alius eius nomine potest appellare pro seruo condemnato ex delicto,q.5.nu. 49.

A sententia,qua iudex pronuntiat,aliquem esse possessorem,& dominum,datur appellatio,quamuis in libello esset intentatum merum possessorium, q. 17. limit.6.memb.9.nu.20.

Dominus. vide in verbo. Principalis.

¶ *Dominus potest comparere, & defensionem absque mandato suscipere pro vasallo, q. 5. sub num. 63. confirm.2.*

Domus.

Iudex,coram quo appellari debet, est requirendus in eius domo,si in ea sit solitus ius reddere q.6.nu.19. in fine,& sub num.21.vers. confirmatur. vbi habes practicam,

Dos.

In causa dotis non datur appellatio.q.17. limit. 8. nu. 3.& 4. vbi de statuto Vrbis. Neque datur in fructibus dotis,sub eod.num. 4. extens. 2. Etiam si debeantur viduæ,num.5.vers.subextende. Neque in dotis repetitione,facta à vidua, neque cum dos petitur à puella,nu.6. Datur appellatio,si sententia feretur contra dotem, nu 7.

¶ *Instantia habet locum in causa dotis, q.15.num. 247.*

Statutum, quòd instrumentum dotis habeat executionem paratam, procedit non solum in petitione dotis,sed etiam in repetitione,soluto matrimonio, q. 17.limit. 10.sub nu.21.vers.confirmatur.

Fructus dotis debentur marito à die moræ,& ad quã rationem in Vrbe, & ad quam in Ciuitate Neap. q.17.limit.8.sub nu.4.extens. 2.

Hæres mariti an possit petere fructus dotis, quos non petijt maritus,sub d.num.4.vers. sed nunquid.

Fructus dotis an,& quando debeantur viduæ, q. 17. limit.8.num.5.vers.sed an.

Fructus dotis quando censeantur remissi, d. limit. 8. num.5.vers.sed nunquid.

In dotis promissione semper inest tacita conditio, si sequatur matrimonium,seu nuptiæ,quæst. 17. limit. 9.nu.77.

Dubium

Dubium, punctus.

Appellatio in dubio est admittenda, vide in verbo. Admittere.
Potest appellari non solum ex causa probabili, sed etiam ex causa dubia, q.17.nu.63.
Iudex ratione probabilis dubij excusatur, si non admittat appellationem, q.13. sub nu. 113. extens. 2.
A formatione dubij, seu puncti potest appellari, q. 16. limit.1.sub num.141.& 142.& limit.12.num.15. & q.17.limit.47.memb.1.nu. 203.
In dubio pronuntiandum est, appellationem non esse desertam, q.17.limit.1.nu.18.
¶ *In dubio est pronuntiandum, sententias non esse conformes, q.17. limit.1. num. 18. Et praesertim si duae faciant rem iudicatam, nu.19.*

Ducatus.

Valor ducati auri de Camera non est semper idem, q. 17.limit.43.nu.1.in fine.

Duellum.

A iudice duelli daretur appellatio, q.16. num. 21. Et à quibus iudicibus non appelletur ead.q. 16. limit. 1. num.19.

Dux.

Dux, qui sententiauit vti Comes, & ad se appellatur vti Ducem, non potest causam appellationis cognoscere, q.8.sub num.86.vers.confirmatur secundo.
A Duce appellatur, q.16.num.7.
A Duce Praeside appellatur, q.16.nu.6.
Dux an possit dare iudicem, appellatione remota, q.16. limit.1. num. 111. 113. & 114.& sub num. 116. subrestr.3.
A Mediolani Duce non appellatur, quaest.16. limit. 11.num.1.
A Venetiarum Duce non appellatur, q.16. limit. 12. num.1.
A Sabaudia Duce non appellatur, quaest. 16.limit.16. num.1.
Dux factionum non appellat, q.17.limit. 4. num. 81. Secus si in appellatione exprimatur rationabilis causa, nu.84.
¶ *Dux habet iurisdictionem ordinariam, q. 19. rem.1. concl.6.nu.81.*
Dux dicitur spectabilis, licet de consuetudine dicatur illustrissimus, q.8.num.6.

Ecclesia, & Ecclesiasticus.

ECCLESIA in Regno Neap. potest appellare, omisso medio, q.7. num.130. subrestric.2.iunctis, nu.praeced.
A iudicibus Status ecclesiastici ad quos appelletur, q.8.nu.125.
A Iudice Ecclesiastico iudicante vti ecclesiastico non potest appellari ad secularem, q.8.sub num.100.vers.infero. Et quid in Francia, ibidem. vers.hanc illationem.
Ab Ecclesiastico, & Laico, simul iudicantibus appellatur ad superiorem iudicis Ecclesiastici, q. 8. num. 101 Ampliatur, num.102.Declaratur, sub eodem num.102.vers.declara.
¶ *Ecclesia Romana est refugium Christianorum oppressorum, q.16.limit.1.nu.127.*
Ecclesia defendit reos sanguinis, q.5.nu.45.in fine.
Non praebet immunitatem delinquentibus in Ecclesia, q.5.nu.77.
In foeudo, quod habet à domino saeculari, ligatur lege feudali laicorum, q.8.sub nu.92. extens. 1.
Dicitur cultrix, & auctrix iustitiae, & mater aequitatis, q.7.nu.49.
An habeat priuilegium legis vnica. C. quan. imper. &c.q.7.nu.130.
Vide in verbo. Electio.vers.ecclesia.
Ecclesia non priuatur foeudo propter culpam commissam à Praelato, q.8.sub nu.92.declar.3.
Iudex ecclesiasticus per viam recursus cogit secularem denegantem iustitiam, q.7.sub num. 43.44. & 45.vbi declaratur.
Iudex ecclesiasticus potest repetere subditum à quocunque iniusto detentore, q.5. num. 56. vers. comprobatur.
Persona ecclesiastica est dignior laica, quare, &c. q. 8. num.101.& 102.
Iudices ecclesiastici, vide in verbo. Praelati.

Effectus.

Quot, & qui sint effectus appellationis, q.3.num.3.& seqq.& q.17.limit.19.sub num. 8. & seqq. & vide in verbo. Nulla.vers.appellatio.
Appellatio suspendit effectum sententiae, etiã si sententia trahat secum executionem, q.17.limit.22.nu.2.
Aegidiana constitutio. *vide in verbo. Aegidiana.*

Electio, & electus.

Appellans grauatus, & non appellatus non grauatus, eligit iudicem appellationis, q.5.num.99.& q.9.sub num.2.& sub nu. 3.vers.ratio.
Si non est prouisum de iudice appellationum, appellatur ad eum, qui iudicem elegit, q.8.nu. 120.
A Iudice electo à Populo, & confirmato à Domino appellatur ad ipsum Dominum, q.8. sub nu. 120. vers.à iudice.
Appellatur ad eligentem, vide in verbo. Potestas.
Qui appellauit alternatiue cum reseruatione optionis potest eligere iudicem infra tempus, datum ad prosequendum, q.9.nu.2.
Electus ad officium publicum an, & quando possit appellare, q.17.limit.33.nu.1.& seqq.
¶ *In dubio censetur electa potius via iuris communis, quam via iuris specialis, q.7.sub num.5.*
Ecclesia habet electionem fori, quando fuit spoliata cum aliqua violentia, q.7.sub nu.130.subrestric.1. Sed tamen non potest eligere per saltum, omisso medio.sub eod.nu. 130. vers. verum. Secus in Regno Neap.sub eod.nu.130.subrestric.2.

Emergens, & incidens.

Litispendentia super emergentibus, seu incidentibus, motis ab appellato, retardat cursum fatalium, q.15. num.83. & 84. Et hoc est verum, dummodo appellatus succumbat in emergentibus, nu. 85.
¶ *Emergens quod dicatur, q.19.rem. 1. concl.6. nu. 30. Et quod dicatur incidens, num.29. Et quid sit incidens,*

dens, emergens, dependens, annexum, & connexum, sub eod. num. 30. remissiue.
Instantia in emergentibus, & incidentibus post litem contestatam est perpetua, q. 15. sub nu. 317.
Articulus incidens regulatur secundum principale, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 29.

Emphyteosis, emphyteota.

¶ *Filiæ institutæ hæredi datur remedium ex l. fin. C. de edic. diu. adr. tollen. etiam quoad bona emphyteotica, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 17.*
Emphyteota possidet sibi, & non domino directo, & ideo an possit conueniri de spolio, finita linea, d. limit. 6. memb. 6. nu. 39. 46. & 47.

Emptor.

Emptor an teneatur appellare, q. 5. sub nu. 14. & 15. Et an nomine proprio, vel nomine venditoris, num. 34. Et potest appellare etiamsi prius appellauerit venditor, sub nu. 35. vers. secus.
Si appellauit, tenetur etiam prosequi, q. 5. sub num. 15. vers. amplia.

Enuntiatiua.

Verba enuntiatiua sententiæ non faciunt sententiam appellabilem, q. 17. limit. 6. mẽb. 9. sub nu. 9. Faciunt tamen, si sint prolata per modum causæ, &c. sub num. 10.

Episcopus.

Episcopus si proferat sententiam, à qua appelletur ad Archiepiscopum, & ipse euadat Archiepiscopus, non potest cognoscere causam appellationis, q. 2. nu. 15.
Depositus per sententiam difinitiuam potest, appellatione pendente, suum officium liberè exercere, &c. q. 3. nu. 72.
Potest appellare pro sua Ciuitate, & suis subditis, q. 5. nu. 53. Declaratur, nu. 57.
Ab Archidiacono, Abbate, Presbitero, alioque Prælato subdito Episcopi appellatur ad ipsum Episcopum, q. 8. sub nu. 52.
Potest, omisso Archidiacono, appellari ad Episcopum, q. 7. nu. 106.
Si Metropolitanus egit coram Episcopo contra subditum Episcopi, non appellatur ad Metropolitanum, sed appellatur ad superiorem Metropolitani, q. 7. sub nu. 107.
Ab Episcopo, qui, requisitus à Potestate pro executione sententiæ, excommunicat, appellatur ad superiorem Episcopi, q. 17. limit. 10. nu. 68. in fine.
Si familia Potestatis, requisita ab Episcopo pro executione suæ sententiæ, excedat, exequendo, ab illo excessu appellatur ad Archiepiscopum, q. 17. limit. 10. sub nu. 68.
Ab Episcopo appellatur ad Archiepiscopũ, q. 8. nu. 86. Extẽditur, sub eod. n. 86. Declaratur, n. 87. & seqq.
Ab Episcopo, cuius iurisdictio sit exercitata, appellatur ad Archiepiscopum, q. 8. sub nu. 86. extens. 2.
Ab Episcopo, procedente iurisdictione ordinaria, potest appellari ad Archiepiscopum, vel ad Papam, q. 8. num. 87.
Ab Episcopo, procedente iurisdictione delegata contra exemptos, appellatur ad Papam, q. 8. nu. 87.
Ab Episcopo in caussis fidei appellatur ad Papam, q. 8. num. 88.
Ab Episcopo iudicante etiam in temporalibus appellatur non ad Dominum temporalem, sed ad Archiepiscopum, q. 8. num. 90. Subdeclaratur, num. 91. Restringitur, nu. 92. & seqq. Et quid in Francia, nu. 94. Et quid in Hispania, nu. 95.
Ab Episcopo in fœudalibus appellatur ad Dominum directum fœudi, & non ad Archiepiscopum, q. 8. num. 92.
Ab Episcopo, deputato iudice ordinario ab aliquo Principe, seu Domino seculari, appellatur ad ipsum Principem, seu Dominum secularem, q. 8. nu. 93.
Ab Episcopo, delegato à Domino seculari, appellatur ad ipsum Dominum delegantem, q. 8. nu. 93.
Ab Episcopi laudo an appelletur, q. 16. limit. 18. nu. 1.
A Vicario Episcopi non appellatur ad Episcopum, & quando appelletur, vide in verbo. Vicarius.
¶ *Episcopi habent æqualem dignitatem cum Cardinalibus, sed non administrationem, q. 2. nu. 30.*
Episcopo litigante cum clerico, eliguntur arbitri, q. 7. num. 107.
Si sit quæstio de fœudo regio inter Episcopum, & tertium, Rex iudicat, q. 8. sub num. 92. extens. 1. Secus si quæstio sit inter Episcopum, & Regem, sub eod. num. 92. vers. secus. & vers. declara.
Episcopi, Metropolitani, Primates, aut Patriarchæ non iudicant in suffraganeos, nisi in casibus à iure expressis, q. 8. sub nu. 98. declar. 4. Quare cognoscunt solum causas ciuiles, non autem criminales, sub eod. nu. 98. declar. 3.
Episcopus potest dare alium iudicem, si recusetur Vicarius vti suspectus, q. 8. nu. 85.
Episcoporum causas criminales quis cognoscat, q. 8. sub num. 98. vers. secus etiam.
Episcopus si est in studio, tanquam scholaris, sedebit, tanquam scholaris, q. 8. sub nu. 92. vers. similiter.
Episcopus filius in domo facit reuerentiam patri, q. 8. sub nu. 92. vers. confirmatur tertio.
Episcopus potest conuenire suum subditum pro molestijs extraiudicialibus coram Metropolitano, q. 7. sub num. 108.
Episcopus, & Vicarius non sunt duo iudices, sed vnus, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 82.
Episcopus potest restituere in integrum aduersus sententiam Vicarij, prout posset ipse Vicarius, q. 8. nu. 77. & q. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 82. & rem. 2. nu. 33. Sed quid è contra, nu. 34.
Potest cognoscere de nullitate sententiæ Vicarij, prout posset ipse Vicarius, q. 8. nu. 77. & q. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 82.
Potest auocare ad se causam, vel aliud negotium à suo Vicario, q. 8. nu. 57.
Non habet tricesimas, nec sportulas pro sententia, secus si sententiet vt Baro, q. 8. sub nu. 92. vers. confirmatur primo.
Episcopo excommunicato, seu suspenso, Vicarius non habet exercitium iurisdictionis, q. 8. nu. 54.
Episcopo recusato vti suspecto, censetur suspectus Vicarius, q. 8. sub nu. 57. vers. septimo. & nu. 68. Extenditur, nu. 69. Limitatur, nu. 70. & 71.
Iurisdictio Episcopi est maior iurisdictione Vicarij, q. 8. nu. 57. in fine.

Potest

Potest supplicari Episcopo à sententia Vicarij, q. 8. nu. 79. & 80.
Si Papa deleget causam Vicario sub nomine proprio, & dignitatis, vel sub nomine proprio tantum, Episcopus non potest illam cognoscere, q. 8. nu. 56. Secus si deleget sub nomine dignitatis tantum, quia tunc, absente, vel mortuo Vicario, potest Episcopus cognoscere, sub eod. nu. 56. vers. intellige.
Episcopus sedens, seu habens vocem in capitulo tanquam Canonicus, non sedet in primo loco, q. 8. sub num. 60. vers. secus.
Quando dicatur interuenire in capitulo vti Episcopus, & quando vti Canonicus, quaest. 8. num. 120. in fine, vers. quando.
Potest reuocare interlocutoriam, latam à suo Vicario etiam generali, q. 8. sub nu. 73. Si illam posset reuocare ipsemet Vicarius, alias non, nu. 74.
Est iudex reductionis laudi lati à clerico, & laico simul, q. 8. sub nu. 102. illat. 3.
Est iudex competens scholarium, q. 8. sub num. 124. vers. nota etiam.
Solus sine consilio sui Capituli non potest punire suos clericos, q. 17. limit. 26. sub nu. 10.
Potest valide procedere etiam in casibus pertinentibus ad forum secularem, nisi declinetur iurisdictio, q. 19. rem. 1. concl. 2. sub nu. 26.
Habet iurisdictionem ordinariam, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 80
Episcopus, & Vicarius dicuntur aequales, q. 19. rem. 2. num. 33.
Episcopus. vide in verbo. Inbibitio, vers. episcopus.

Error.

Error nominis appellati non vitiat appellationem, q. 4. nu. 41.
Error de vno iudice appellationis ad alium an, & quando vitiet appellationem, q. 2. nu. 12. 13. & 17.
Appellatio interposita per errorem, omisso medio, est valida, q. 7. nu. 25. & 96. & seqq. in quibus extenditur, & declaratur.
Appellatio interposita per errorem ad aequalem superiori, ad quem debebat interponi, est valida, q. 2. nu. 17. & q. 7. sub nu. 97. extens. 2.
Iudex appellationis non potest confirmare sententiam, quae est nulla ob errorem in ea expressum, quaest. 11. num. 118.

Euictio.

¶ Cautio, praestanda pro euictione rei venditae, an possit praestari extra locum rei venditae, q. 15. nu. 139.

Ex. ex tunc.

¶ Dictiones (ex) (ex tunc) regulariter excludunt diem à quo, vt non computetur, q. 12. nu. 57.

Exceptio.

Peremptoriae exceptiones possunt opponi, & probari in causa appellationis, etiam si fuerint reiectae in prima instantia, &c. etiam si superuenerint, pendente causa appellationis, q. 11. nu. 45. vbi datur restrictio.
Grauatus in exceptione peremptoria, appellando, suspendit totam iurisdictionem q. 17. limit. 47. memb. 2. nu. 5. & seqq.
Appellatio grauati in exceptione subreptitij rescripti suspendit iurisdictionem in tota causa, q. 17. limit. 47. memb. 2. nu. 3.
Dilatoriae, & declinatoriae exceptiones non possunt opponi in causa appellationis, q. 11. nu. 46. Extenditur, nu. 47. Restringitur, nu. 51. & seqq. & num. 55. vbi de exceptione dilatoria, quae reddit ipso iure processum retronullum.
Subreptionis exceptio contra literas ad beneficia, si fit omissa in causa principali, an possit opponi in causa appellationis, q. 11. nu. 48. & seqq.
A non admissa legitima exceptione apta ad impediendum executionem datur appellatio, q. 17. limit. 10. n. 34. Dummodo probatio exceptionis offeratur incontinenti, nu. 35. Et offeratur iudici, non executori, num. 36. Et ab executore mixto non admittente exceptionem datur appellatio, limit. 11. nu. 13.
A non admissa, vel admissa exceptione impediente litis ingressum datur appellatio etiam in foro Capitolino &c. q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 92. & seqq. Et potest appellari tàm ab expressa, quàm à tacita non admissione per processum ad vlteriora, nu. 96.
A reseruatione exceptionis in fine litis datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 97. & 98.
Appellatio ab interlocutoria, lata super exceptione, ne certae personae teneantur vltra, quam facere possunt, non suspendit iurisdictionem in causa principali, q. 17. limit. 47. memb. 2. nu. 17.
Licet appellans probet, se appellasse eo, quia iudex noluerit admittere exceptionem, tamen ex hoc solo non dicitur probare grauamen, q. 11. sub nu. 61. & 62. Limitatur, nu. 63. & seqq.
Quando grauamen dicatur probatum, & iustificata appellatio eo solo, quòd iudex à quo non admisit exceptionem, q. 11. nu. 63. & seqq.
Calumniosa exceptio, seu suspecta de calumnia potest libere reijci, q. 11. nu. 129. & q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 78. Et licet appelletur à reiectione, & iudex adhuc procedat ad sententiam, non obstante appellatione, tamen sententia non irritabitur, d. q. 11. nu. 129. Sed si agatur de executione irretractabili, iudex ponit se in periculo, d. concl. 4. nu. 82.
Sublata facultate excipiendi, an censeatur prohibita appellatio, q. 16. limit. 1. sub nu. 47. 52. & seqq.
¶ Exceptio, quae non est admittenda, non debet admitti etiam si incontinenti offeratur probatio ipsius, q. 17. limit. 9. sub nu. 52.
Quando executio potest fieri realiter, & personaliter ad voluntatem creditoris, non admittitur exceptio, quae non possit momēto probari per instrumentum, d. limit. 9. sub nu. 52.
Quas exceptiones iudex possit reseruare ad merita causae, q. 11. nu. 76.
Exceptionibus per rescriptū Principis sublatis, intelliguntur sublatae solum friuolae, & quid si sint prohibitae à lege, & quid si à statuto, q. 16. limit. 1. nu. 51.
Exceptio dilatoria, quae per ignorantiam non fuit opposita ante contestationem litis, potest opponi postea, quaest. 11. sub num. 51. vers. comprobatur. & vers. seqq.
Exceptio dilatoria, quae reddit processum ipso iure nullum, potest opponi etiam post litem contestatam, q. 11. nu. 54.
Exceptiones dilatoriae, quando, seu quae possint opponi

poni post litem contestatam,q.11.sub num.55.vers. qua.
Exceptio, qua negatur actus, nunquam intelligitur prohibita, q.19.rem. 1.concl.5. sub num.43.vers. ratio.
Exceptio fortius operatur, quam actio, q. 19. rem. 1. concl.4. sub num.22.& 23.
Exceptio genericè sumpta comprehendit etiam actionem, d.concl.4.sub nu.25.
Iudex non potest reijcere exceptionem acquisitam parti, quamuis sit inducta de rigore iuris, ead. concl.4.sub nu.14.vers.comprobatur.
Statutum, prohibens agi post annum, non comprehẽdit excipiẽtem post annum, q.19.rem.1.concl.4. nu.50.
Licet actio aliquo casu sit annalis, exceptio tamen est perpetua, q.19.rem.1.concl.4.nu. 52.
Reliqua vide in nomine illius exceptionis, de qua quaeris. & in verbo. Actio.vers.in actione iudicati.

Excessus executionis.

Vide in verbo. Executio. in verbo. Correctio, & in verbo. Taxatio.
¶ Excessus executionis quot modis committatur, q. 17. limit.9.nu.30.& seqq.

Excommunicatio, & excommunicatus.

Sententia excommunicationis non transit in rem iudicatam, licet ab ea non appelletur, q.12.nu. 150.
A non reuocatione sententiae excommunicationis potest appellari, q.12.nu.151.
A sententia excommunicationis non datur appellatio, q.17.limit.22. nu.1. & seqq. Datur tamen ad effectum deuolutiuum, nu.34. Datur etiam à declaratoria, nu.36.& seqq. Nisi sit declaratoria censurarum ob non paritionem rei iudicatae, nu. 44. Aut contra obligatum in forma Camerae, nu.45.& 46. Datur etiam appellatio à praecepto facto sub poena excommunicationis, nu.47.& seqq. Datur etiam à sententia continente intolerabilem, & patentem errorem, num.53. Et à sententia interdicti respicientis temporalia, beneficium, &c.nu.60.
A sententia absolutionis ab excommunicatione nõ datur appellatio, q.17.limit.22.nu. 20. Praesertim si sit absolutio, praestita cautione, nu.21. Et multò magis si excommunicatus sit in periculo mortis, limit.38.nu. 2. Imò absolutio potest fieri etiam pendente appellatione, d.limit.22.nu.23.& 24. Si tamen absolutio sit iniusta, potest appellationis remedio rescindi, nu. 25. Casus, in quibus potest appellari, nu.29.& seqq.
Reliqua de absolutione à sententia excommnnicationis vide in verbo. Absolutio.
In appellatione à sententia excommunicationis debet exprimi causa, q.4.nu.30.in fine.
Excommunicatio, lata post interpositam appellationem, est nulla, q.17.limit.22.sub nu. 47.
Excommunicatio, lata post interpositam legitimam appellationem, non habet effectum, quia est ipso iure nulla, q.17.limit.22.nu.54. Etiam si appellatio fuerit extraiudicialis, nu.55. Secus tamen est, si sit lata à iudice dato cũ clausula (appellatione remota) n.56.
Concurrentibus eodem momento excommunicatione, & appellatione, praesumitur, quòd excommunicatio praecesserit in foro conscientiae, secus in foro fori, d. limit.22.sub num.57.declar.2.
Dicens se excommunicatum post appellationem, tenetur hoc probare, q.17.limit.22.nu.57.
Excommunicatus an, pendente appellatione à sentẽtia excommunicationis possit denuntiari, vide in verbo. Denuntiari. an possit grauari, vide in verbo. Grauari. vers. excommunicatus: an possit priuari fructibus, & distributionibus, vide in verbo. Fructus.
Reperto post datam rescripti, quòd delegatus est excommunicatus, fatalia non currunt, q.15.nu.130.
Appellatio ab excõmunicatione, seu reintrusione an, vti articulus connexus, suspendat, q.17.limit.47.memb. 2.num.7.& 8.
Appellatio grauati in exceptione excommunicationis suspendit iurisdictionem in tota causa, q. 17. limit. 47.memb.2.nu.3.
Excommunicatus potest appellare, q.5.nu.5. Hoc procedit in appellatione iudiciali, nu.6.& q.2. nu. 44. Secus in appellatione extraiudiciali, ibidem, & d. q.5.nu.83. Dummodo sit merè extraiudicialis, alias posset appellare, ead.q.5.nu.7.
Potest appellare iudicialiter in causa propria, sed non in causa aliena, q.5 nu.9.
Potest impetrare commissionem, seu iudicem appellationis in Curia, q.5.nu.7.vers.subdeclara.& q. 19. rem. 1.concl.4.nu.37.in fine.
Potest impetrare rescriptum super appellatione, nulla facta mentione excommunicationis, q.5.nu.8.
A sententia, lata ad fauorem actoris excommunicati, potest quilibet tertius, nullum habens interesse, & sine mandato, appellare, q.5.nu. 120.
Excommunicatus licet appellet post sententiam, tamen remanet excommunicatus, q.3.nu.65. Vnde non potest continuare, nu.76.
Petendo absolutionem à iudice à quo, dicitur renuntiare appellationi, nisi de hoc protestetur, q.3.nu.44.
Si iudex medius appellationis sit excommunicatus, appellatur, eo omisso, ad magis superiorem, q.7.nu.38.
Excommunicatus potest absolui, etiam pendente appellatione, vide in verbo. Absolutio.
¶ Excommunicatio accelerat mortem, & terminos vitae hominis, q.3.nu.41.
Sententia excommunicationis trahit secum executionem, q.17.limit.22.nu.1.
Sententia excommunicationis continet grauamen irreparabile, d.limit.22.nu.2.in fine.
Excommunicatio est nulla, si feratur à non habente iurisdictionem, q.17.limit.22.nu.29.
Homo non excommunicat, nisi propter contumaciam, q.17.limit.22.sub nu.38.
Excommunicatus non potest agere, seu conuenire, q.5. sub nu.6.vers.confirmatur.
Excommunicatus prohibetur implorare officium iudicis, q.5.sub nu.83.
Excommunicatus debet priuari fructibus beneficij, & distributionibus quotidianis, q.17.limit.22.num. 8. Etiam si non habeat aliud, vnde viuere possit, nu. 9.
Excommunicatus si perseueret, & insordescat in excommunicatione, posset priuari beneficio, q. 17. limit.22.nu.11.
Excommunicato, ne fame pereat, facienda est elemosina, d.limit.22.sub nu. 10.
De denũtiatione excommunicati, vide in verbo. Denũtiari.

tiari, & reliqua in cæteris alijs suis sedibus.
Qui ob impotentiam non paret præcepto sibi facto sub pœna excommunicationis, non remanet excommunicatus, q.17.limit.22.nu.50.
Excommunicatus sub conditione non dicitur excõmunicatus ante euentum conditionis, d.limit.22.nu.51. Etiã si euentus cõditionis prorogetur à parte, nu.52.
Excommunicatus non potest petere executionem sententiæ, q.10.rem.1.concl.4.sub nu.37.intellig.2.
Iudex potest reuocare sentẽtiam excommunicationis, iniustè latam, q.19.rem.1.concl.6.sub nu.25.subillat.4.

Executio, executiuè, & exequi.

Ab executione sententiæ, seu mandato de exequẽdo nõ datur appellatio, q.17.limit.10. nu. 1. & seqq. Neque datur a parte executionis, limit.1.sub num.48. Hoc est verum in re iudicata, aut in instrumento, vel aliquo simile, à quo sit probibita appellatio, quia tunc est probibita etiam ab executione eorum; secus est in sententijs appellabilibus, nu. 6. Imò appellans ab executione punitur, nu.7. Datur appellatio, si in ea sit expressa iusta causa, nu. 19. Item à pronuntiatione negatiua cõtra executionem, nu.21. Datur etiam quoad effectum deuolutiuum in instrumẽtis, &c.nu.22. Ab executionis ordine peruerso, nu. 23. & seqq. in quibus declaratur. Datur etiam ab executione excessiua, nu.28. Etiam si iurasset non appellare, nu. 29. Sed in appellatione an requiratur expressio quantitatis excesse, nu.59. & seqq. Et an & quando expressio quantitatis excessæ suspendat executionẽ, nu.63. & seqq. Et an possit appellari à pronuntiatione de exequendo instrumentum, nu. 8. Et à pronuntiatione de exequendo rem indicatam non datur appellatio, nu.9. & seqq. Siue executio sententiæ sit petita per actionem in facto, siue officio iudicis nu.15. Etiam si pronuntiatio ista esset interlocutoria, nu.16. Multò minus datur ab executorialibus decretis vigore trium conformium, nu. 17. Datur tamen appellatio à pronuntiatione de exequẽdo, quando ex ea inferretur nouũ grauamẽ, nu. 18.
Ab executione excessiua semel tantum licet appellare, q.17.limit.10.nu.69.
Ab excessu executionis, non appellatur post lapsos decem dies, q.17.limit.10.nu.66.
A non seruata ordine executionis appellat is, cuius fauore est datus ordo, q.17.limit.10. sub nu.27. decl.4. Et quando appellet creditor, & quando reus, sub eod. nu.27 illat.1. & seqq.
A secunda sententia, quæ sit executiua primæ non potest appellari, si non potuit appellari à prima, q. 17. limit 10.nu.11. & 12.
Mandatum simplex ad appellandum non sufficit ad appellanum ab executione excessiua, q.17.limit.10. num 70.
Iudex à quo potest exequi sententiam contra cõfessum, non obstante appellatione, q.17.limit.4.nu.4. & seq. Et quid si in appellatione exprimatur causa, &c.nu. 51. Et quid si exprimatur in appellatione contra confessum, & conuictum, nu.54. Et quid si in appellatione offeratur probatio incontinenti, sub nu.16. vers. declara nunc. Et quid si iudex detulerit appellationi, nu.27. Reliqua vide in verbo. Confessus, ubi an & quando appellatio confessi, & conuicti & confessi sit admittenda.
A sententia, qua iudex pronuntiat, instrumentum esse exequendam an, & quando detur appellatio, q. 17. limit.47.memb.1.nu.194.iunctis præcedentibus.
Iudici à quo volenti exequi, appellatione pendente, potest resisti, q.17.limit.4.nu.52.
Executio, facta post impetratam restitutionem in integrum ad appellandum, reuocatur tanquam attentatiua, q.5.sub nu.27.vers. hæc tamen.
Iudex attentatiue decernit executionem in sententia, lata in prima instantia, si sententia est appellabilis, q.1.num. 25.
Executio an, & quando retardetur per appellationem, vide in verbo. Suspensio.
An, & quando iudex à quo, & quando iudex appellationis debeat exequi rem iudicatam, q.11.num. 162. & seq. Et quid si iudex ad quem sit delegatus Principis, nu. 163. Et quid seruetur in Curia Romana, nu.172. & seqq. Et quid si sententia contineat pœnam corporalem, num. 183. & quæst. 20. sub num.26.
Iudices ordinarij possunt sine commissione executoriali exequi suas sententias, à quibus non sit appellatum, q.11.sub nu.173.vers. contraria.
Signatura committit causam executionis eidem iudici, qui tulit sententiam, q.11.nu.180. Etiam si ab eius sententia sit appellatum, dummodo causa appellationis non sit alteri delegata, nu.181. Alias committit ei, cui est delegata, vel. &c. nu. 182. Et quando committat executionem iudici à quo in reformatoria commissionis appellationis ordinariæ, q.17.limit.6.mẽb. 7.sub nu.142. & 143.
Iudex exequendo, pendente appellatione, an, & quã pœna puniatur, q.13.nu.100. & seqq. Et quid in Regno Franciæ.nu.109. & seqq. Et an puniantur ministri, executores, nu. 108. Et quibus casibus iudex non puniatur, nu.111. & seqq.
Iudex à quo, si constet sibi notoriè appellationem esse iniustam, & non admittendam, potest exequi sententiam, non obstante appellatione, q.11.nu. 11. & q.17.limit.4.sub nu.89.vers. probatur secundo. Et quid in Regno Frãciæ, lim.48. sub nu. 37.vers. imò.
Executio facta, appellatione pendente, à sententia lata super possessione momẽtanea, non dicitur attentata, q. 17.limit.6.memb.3.nu. 22. Et multò minus si sit facta, pendente termino ad appellandum, nu.23. Et quid si fuerit facta post inhibitionem iudicis appellationis delegati cum clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) num. 24. Et quid si inhibitio emanauerit à iudice ordinario, nu. 25.
Ab executione non datur appellatio, nisi exprimatur causa, q.2.sub nu.29.cas.2.
Tertius potest appellare ab executione instrumenti, seu sententiæ, in qua non est nominatus, q.17. limit. 63 memb.4.sub nu.42.vers. & quòd.
Tertius an, & quando appellando impediat executionem sententiæ contra condemnatum, vide in verbo. Tertius.vers. tertius appellando.
Executio sententiæ euidenter iniustæ potest impediri officio iudicis, q.17.limit.6.memb.7.nu.81.
Executio parata non datur pro his, quæ non leguntur in instrumento, sed veniunt ex interpretatione iuris

quest. 17. limit. 9. num. 16.
In executione sententiæ requiritur cognitio summaria, q. 19. rem. 1. concl. 5. sub num. 34.
Sententia, lata super executione instrumenti, seu sententiæ, an habeat vim diffinitiuæ, an sit mera interlocutoria, vel diffinitiua, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 191. & seqq. Et quid in pronuntiatione de exequendo, limit. 10. sub nu. 8. vers. ratio.
Executio facta ordine non seruato, an, & quando sit nulla, q. 17. limit. 10. nu. 24. & seqq.
Executionis excessus quot modis fiat, q. 17. limit. 9. nu. 30. & seqq. & limit. 11. nu. 8. & 9.
Executio pro modico debito non fit in magna re, q. 17. limit. 10. num. 31. Neque in alia re, quàm in re iudicata, seu, &c. nu. 32. Neque ante tempus, num. 33. Nec, spreta exceptione, &c. nu. 34.
Executio quando possit iustificari ex post agitatis, & productis, q. 17. limit. 38. sub nu. 6.
Quo ordine procedatur ad executionem sententiæ, q. 11. nu. 184. 189. & seqq.
Vtilius est petere executionem officio iudicis, quam agere actione rei iudicatæ, q. 11. sub nu. 184.
Ordinarius, cui delegatus Principis committit executionem suæ sententiæ, non potest cognoscere de iustitia, vel iniustitia sententiæ, q. 17. limit. 10. sub nu. 45.
Citatio an, & quando sit necessaria in executione sententiæ, q. 11. nu. 186. & seqq.
In executione sententiæ an sufficiat citare procuratorem, ead. q. 11. sub nu. 188. declar. 2.
Nullitas an, & quando impediat executionem, vide in verbo. Nullitas.
Restitutio in integrum an, & quando impediat executionem, vide in verbo. Restitutio in integrum.
Executio, cui se opponit tertius, docens de suo interesse, non fit nisi cum clausula (sine præiudicio iurium tertij) q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 84.
Tertius, opponendo se executioni, an, & quando eam impediat, vide in verbo. Tertius.
Executio contra tertium possessorem, probato, quòd victus in sententia est dominus, quomodo fiat, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 60. & seqq.
Melioramentorum exceptio an, & quando retardet executionem, vide in verbo. Melioramenta.
Executio parata, concessa instrumento, nō habet locum contra tertium possessorem, d. memb. 4. num. 43. Et an contra tertium possessorem possit agi executiuè, vide in verbo. Tertius.
Non potest procedi executiuè, vbi requiritur litiscontestatio, q. 17. limit. 9. sub nu. 64. vers. ratio.
De vna via executiua potest transiri ad aliam executiuam, & vtraque cumulari, q. 17. limit. 9. sub nu. 45. vers. comprobatur.
Quando creditor possit exequi realiter, & personaliter ibidem.
Via executiua, vide in verbo. Ordinaria.
Delegatus ab ordinario non exequitur sententiam, q. 11. num. 179. & q. 17. limit. 10. nu. 45.
Delegatus Papæ extra Curiam exequitur suam sententiam, q. 11. num. 178. Secus in Curia, num. 172. & seqq.
Delegatus Principis potest exequi suam sententiam, q. 17. limit. 10. nu. 45.
Iudices ordinarij Romanæ Curiæ an, & quando possint exequi sententias sine commissione executoriali, q. 11. num. 172. & seqq. Et quid si sit delegatus, sub nu. 173. vers. ratio. & nu. 175.
Signatura quomodo reseribat de executione, vide in verbo. Commissio vers. signatura.
Executoriales decretę, non seruatis quatuor terminis, an sint validæ, q. 11. nu. 201.
Si vltimus iudex pronuntiat, sententiam esse exequendam, hæc pronuntiatio dicitur sententia conformis, q. 17. limit. 1. sub nu. 30. exempl. 7.
Iudex, qui exequitur sententiam alterius ex defectu potestatis eius, qui eam tulit, quam habeat cognitionem, q. 17. limit. 10. num. 41. & seqq. & num. 47. & seqq. Et quid in superiore, non considerato defectu testatis, num. 46.

Executor

A mero executore executoris appellatur ad iudicem exequentem, qui relaxauit mandatum, q. 17. limit. 10. sub nu 41.
Ab executore, qui male interpretatur sententiam, datur appellatio, q. 17. lim. 10. nu. 52.
Ab executore ad quem sit appellandum, q. 17. limit. 10. nu. 67. & seqq.
A mero executore non appellatur, q. 16. limit. 1. num. 10. Neque ab executore, ead. q. 16. limit. 14. num. 1. & q. 17. limit. 10. nu. 1. in fine, & limit. 11. num. 1. Sed procedit in mero executore, num. 2. A quo tamen potest appellari, si excedat modum, num. 6. Sed est potius recursus, nu. 7. Potest etiam appellari ab executore mixto, nu. 11. & seqq. Et similiter quando pars post sententiam allegaret, & statim probaret transactionem, num. 16. Et quid si disputaretur de potestate executoris, nu. 10.
¶ Quo ordine sit procedendum coram iudice executoriali, q. 11. nu. 200.
Executor merus nullam recipit probationem, q. 17. limit. 10. sub num. 36. Nullamque audit exceptionem, nu. 37. Nisi sit exceptio notoria nullitatis sententiæ, num. 38. Et qui dicatur executor merus, limit. 11. num. 4. & 5.
Executor merus minister executoris nullam prorsus audit exceptionem, d. limit. 10. nu. 40.
Executor mixtus quam cognitionem habeat, q. 17. limit. 10. num. 42. & seqq. & limit. 11. sub num. 11. vers. ratio. Et quis dicatur executor mixtus, nu. 12.
Executor dicitur excedere, quando dolosè agit, d. limit. 11. nu. 8. Seu iniuriose, aut facit executionem in rebus prohibitis, aut tollit alienam, nu. 9. exemp. 2. & seqq. & vide limit. 9. nu. 30. & seqq.
Executor excedendo an teneatur parti de dolo, vel actione iniuriæ, q. 17. limit. 11. nu. 15.
Actus tribuitur ordinanti, & non executori, q. 17. limit. 10. nu. 4. & 5.

Exhibere

A sententia lata in actione ad exhibendum an, & quādo detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 8. num. 19. & seqq.
¶ Actio ad exhibendum sapit naturam iudicij realis, q. 17. limit. 6. memb. 8. sub num. 19.
In actione ad exhibendum iuratur in litem, sub eod. nu. 19. & sub nu. 20.

Exhi-

Exhibitio rei quandoque petitur, vt fiat recognitio, quandoque verò, vt transferatur possessio, &c. q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 22.

Eximere.

Appellatio eximit appellantem à iurisdictione iudicis à quo in causa appellata, q. 3. nu. 16. & seqq. In quibus sunt ampliationes, & limitationes.

Expensæ.

An iudex à quo, vel iudex appellationis condemnet ad expensas desertorem appellationis, q. 11. nu. 160. & 161. Et ad quas expensas condemnari debeat, d. nu. 161. vers. infero.

Delegatus etiam potest condemnare ad expensas desertorem appellationis, q. 11. nu. 177.

Apostolorum expensas quis teneatur soluere, q. 13. num. 114.

Expensæ pro remissione causæ appellationis à quo sint soluendæ, q. 7. nu. 87.

Appellans, non prosequendo causam appellationis in termino sibi præfixo, potest condemnari in expensis sine alia citatione, &c. q. 14. sub nu. 17.

A condemnatione expensarum datur appellatio, q. 17. limit. 1. sub num. 45. & limit. 21. num. 56. Non tamen datur, quando iudex post lapsos decem dies condemnat ad expensas interlocutoriæ, nu. 65. Nisi condemnatus habuisset iustam causam litigandi, nu. 66. Item non datur in expensis contumacialibus, nu. 67. Et quid si condemnatio expensarum fiat in vltima sententia conformi, quæ facit rem iudicatam, num. 72. & seqq. Et quid seruet Curia Romana, nu. 73. Et quid disponant statuta Vrbis, eod. nu. 73. in fine.

Licet condemnatus in negotio principali appellauerit, & renuntiet appellationi, tamen appellatus potest prosequi illam appellationem respectu omissæ condemnationis expensarum, q. 17. limit. 2. nu. 98. vers. primus.

Actore misso in possessionem ex primo decreto, si iudex pronunciet, reum non audiri, nisi refectis expensis, reus potest appellare, quæst. 17. limit. 6. memb. 4. num. 127.

Renuntians appellationi tenetur ad expensas, q. 17. limit. 2. num. 112. & 113. vbi ampliatur, & nu. 122. & seqq. in quibus limitatur.

Condemnatus ad restituendam domino possessionem fundi, in quo fecit melioramenta, seu expensas an, & quando possit appellare, q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 9. & 10. vide in verbo Retentio.

Hæres putatiuus, condemnatus in interdicto quorum bonorum, non potest appellare ratione expensarum factarum in rebus euictis, q. 17. limit. 32.

Qui non potest appellare à principali, non potest appellare à condemnatione expensarum, q. 17. limit. 6. memb. 9 nu. 28.

Condemnatio expensarum non coaceruatur cum summa principali, stante lege, quæ limitat quantitatem appellabilem, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 32. & sub nu. 37.

Victor non potest appellare ab omissa condemnatione expensarum, si appellauit victus, q. 17. limit. 21. nu. 1. & seqq. Neque ab insufficienti condemnatione, num. 5. & 6. Etiam si victus renuntiaret appellationi, nu. 7. & 8. & limit. 2. nu. 98. Et antequam inciperet uti appellatione, ead. limit. 2. sub nu. 99. & d. limit. 21. num. 9. Seu omitteret prosequi appellationem, nu. 10. Et etiam si non appellauerit, sed dixerit de nullitate sententiæ, nu. 11. Et etiam si capitulam expensarum sit separatum, nu. 12. Et a fortiori, si esset connexum, nu. 13. Quamuis appellatio esset restricta ad capitulum, quod facit contra appellantem, nu. 14. Et quid si victus esset expresse absolutus ab expensis, num. 15. & sequent. Et quid si victus appellaret in parte, & partibus, num. 19. & seqq. vsque ad num. 32. inclusiue. Potest victor appellare, quando victus non appellat, num. 33. Et quid isto casu si expensæ sunt silentio prætermissæ, nu. 34. & seqq. vsque ad nu. 55. inclusiue. In Regno Franciæ victor debet appellare, nu. 18.

Petens expensas post desertam causam appellationis non auditur, q. 17. limit. 21. sub nu. 10.

A sententia, lata pro solutione expensarum funeralium, non datur appellatio suspensiua, q. 17. limit. 45. nu. 1.

A sententia lata pro solutione expensarum infirmitatis, non datur appellatio, d. limit. 45. nu. 2.

Ab omissa condemnatione expensarum an, & quando detur victori appellatio, condemnato in negotio principali non appellante. q. 17. limit. 21. nu. 34.

Lata sententia in negotio principali, & omissa condemnatione expensarum; & ab earum omissione non interposita appellatione infra legitima tempora, si expensæ sunt factæ post litem contestatam, amplius peti non possunt, siue fuerint petita ab initio, siue non, q. 17. limit. 21. nu. 37. & sub nu. 40.

Ab omissa condemnatione expensarum datur appellatio, q. 17. limit. 21. nu. 34. Etiam si fuerint omissæ à iudice appellationis, nu. 46. & seqq.

Vbi plus expenditur, quam sit valor causæ, non datur appellatio, q. 17. limit. 40. nu. 1. & 2.

Iudex appellationis debet condemnare etiam ad expensas causæ principalis, q. 17. limit. 21. nu. 47. Et ideo si, confirmando sententiam, condemnet simpliciter ad expensas, intelligitur condemnasse etiam ad expensas causæ principalis, nu. 48. & q. 11. num. 161. vers. declara. Quod tamen non est verum si appareat, condemnatum habuisse iustam causam litigandi in prima instantia, & quid in Rota, & in Curijs Franciæ, d. limit. 21. nu. 49. Idem si iudex in prima instantia absoluisset ab expensis, sub eod. nu. 49. temper. 2. Idem si iudex appellationis pronuntiat solum super desertione, eod. nu. 49. in fine. Et an iudex in tertia instantia, reuocando duas priores, teneatur condemnare ad expensas factas in illis reuocatis, nu. 50. & 55.

Licet iudex appellationis teneatur condemnare etiam ad expensas factas coram iudice à quo; quid tamen si non fuerint petitæ coram ipso iudice a quo, q. 17. lim. 21. nu. 51. & seqq. Et quid si iudex appellationis infirmet sententiam ex nouis actis, & quid seruetur in Francia, nu. 54.

A taxatione expensarum an detur appellatio, vide in verbo. Taxatio.

Appellatio à condemnatione expensarum ratione contumaciæ non suspendit iurisdictionem in alijs, q. 17. limit.

limit.47.memb.2.nu. 16.
¶ Absolutus ab expensis dicitur habuisse iustam causam litigandi, q.15.nu.81.
Restitutus aduersus lapsum instantiæ, quando teneatur in primis reficere expensas, ead.q.15.nu.306.& seqq. Et quando non teneatur, nu. 311. & seqq. & sub nu.324.vers.tamen.
Perempta instantia, reus absoluitur ab obseruatione iudicij, & actor condemnatur ad expensas, ead. q. 15. nu.307. Et quando condemnetur reus, nu. 320.
Contumax non auditur, nisi refectis expensis etiam quod habuerit iustam causam litigandi, quæst. 15. num.308.
Licet Princeps restituat aduersus lapsum instantiæ, nulla facta mentione de expensarum refectione, tamen restitutus tenetur ad eas, q.15.sub nu.310.
Cedens liti tenetur ad expensas, q.17.limit.2.nu. 114.
Renuntians instantiæ tenetur ad expensas, q. 17. limit. 9.sub nu.46.vers.secundo quia.
Renuntians petitorio tenetur ad expensas, q.17. limit. 2.nu. 115.
Omnis mutatio actionis, seu libelli post contestationem litis trahit secum condemnationem expensarum, q. 11.sub nu.33.vers.ad adducta. & num. 36. & q. 17.limit.2.num. 116. Etiam si mutans sit mulier. num.117. Et in causis summarijs, nu.118. Mutans tamen actionem, si nulla potest in eo considerari temeritas, non tenetur ad expensas, num. 119. Idem si mutatio contingat intrinsece ex iure superuenienti, nu.120. Idem si mutetur causa in secunda instantia &c.nu.121.
Qui bona fide, ignoranter fecit expensas, seu melioramenta in fundo alieno, habet solum ius retentionis, q.17.limit.6.memb.8.nu.9. Sed si eas fecerit scienter animo obligandi, habebit etiam condictionem ad repetendum, nu.10.
Capitulum expensarum an dicatur separatum, vel connexum negotio principali, q.17.limit.21.sub nu. 25.vers.sed sic.& nu.26.& seqq.
Expensæ plerunque debentur officio iudicis mercennario, q.17.limit.21.sub num. 34. vers.contra. Et dicuntur deberi officio iudicis illæ, quæ debentur post contestatam litem, sub nu.40.
Expensæ, quæ debentur iure actionis, sunt illæ quæ debentur ante contestatam litem, &c. q. 17. limit. 21.nu.45.
Si iudex non absoluit, causa expressa, neque condemnat victum ad expensas petitas, an teneatur de suo, d.limit.21.sub nu.34.vers.contraria.
Victus non condemnatus ad expensas an censeatur absolutus, d.limit.21.nu.32.& 38. vtrobique in fine. Sed in Vrbe tenetur ad eas ex stat. Vrbis, quamuis sint omissæ in sententia, nu.35 in fine.
Iudex potest condemnare ad expensas factas post litem contestatam, quamuis non sint petitæ, d. limit. 21.sub nu.35.vers.sed nunquid.
Lata sententia in negotio principali, iudex non potest condemnare ad expensas, quæ debentur officio iudicis mercennario, d.limit.21 sub nu.40. Secus si sit lata super reuocatione attentatorum, nu.41. Quo casu potest condemnare etiam post lapsos decem dies, num.42. Dummodo non sit appellatum, nu. 44. At ad expensas, quæ debentur iure actionis, potest condemnare etiam post latam sententiam in negotio principali, num. 45.
Condemnatio expensarum, omissa in possessorio, potest reparari in petitorio per viam attentati, ead.limit. 21. num. 43.
Tardè producens tenetur ad expensas factas, d.limit.21. num.68. Et ideo clericus, tardè allegans priuilegium clericatus, non auditur, nisi refectis expensis, num. 69.& seqq. Et vide in verbo. Clericus.vers.clericus tarde.

Expressio,& expressum.

Expressio causæ, seu grauaminis non est necessaria in appellatione à sententia diffinitiua, q.4.num. 25. & q.17.limit.6.memb.7.nu.111. Neque in appellatione ab interlocutoria, habente vim diffinitiuæ, d.q. 4. nu. 28. Etiam si essemus in casu, in quo appellatio esset prohibita, d.q.17.limit.4.nu.55.& 58.& d. q. 4.num. 27. Et qui sint casus, in quibus appellatio à diffinitiua est nulla, nisi exprimatur causa, nu. 29. Secus est in appellatione ab interlocutoria, quia est necessaria, d.lim.6.memb.7 sub nu.111. vers. secus. Et requiritur expressio in specie, d.q.4.num.30. & seqq. in quibus ampliatur, & restringitur, & remissiue, d.limit.6.memb.7.sub d.nu.111.& 112.
Expressio generalis per relationem ad acta non sufficit in appellatione, q.4.num.31. Secus est si sit relatio ad certam partem actorum, nu. 32.
Expressio causæ in appellatione operatur, vt facilius admittatur appellatio, & inhibeatur, quæst. 17. limit. 4.sub num. 55. Imò operatur, vt admittatur etiam in casibus, in quibus appellatio est prohibita, nu. 48.
Quæ alia sint exprimenda in appellatione, vide in verbo. Nomen. in verbo. Res.& in verbo. Summa.
Causa rationabili expressa, quæ pateat ex actis, appellatio admittitur, quæ alias non admitteretur, secus si exprimatur causa friuola, q.17. limit. 6. memb. 7. num.103. Et hoc procedit tam de iure ciuili, num. 104. Quam de iure canonico, nu.105. Secundũ quod sufficit expressio cuiuslibet grauaminis, nu. 106. Et quamuis de eo notoriè non constet, nu.107. Secus de iure ciuili, nu.108. Et quando dicatur notoriè constare, nu.110.
Expressum. vide in verbo. Tacitum.
¶ Expressum plus operatur, quam tacitum, q.12.nu.87.

Extractus. vide in verbo. Regestum.

Extraiudicialis.

Appellatio extraiudicialis dicitur prouocatio, q. 2. nu. 33 in fine. Et impropriè appellatio, q.1.nu. 5. & d. q.2.sub nu.33.vers.at appellatio.
Non comprehenditur in rescripto appellationis, nec sub nomine appellationis in materia odiosa, q.1.sub num.8.
Appellatio extraiudicialis quæ dicatur, q.2. sub num. 34.vers. sed appellatio.& sub num.38.vers. at appellatio.
An sit licita etiam de iure ciuili, q.2. sub nu. 45. vers. sed appellatio.
Est prohibita excommunicato, q.2.sub nu.44.
Appellatio extraiudicialis ab vno articulo non suspendit in reliquis, q.2.sub nu. 37.

An,&

An, & quando sit intimanda ad inducendum effectum suspensiuum, q. 6. nu. 33.
Non impedit possessorem, quominus possit vendere, & alienare rem, quam possidet, q. 3. nu. 71.
Debet dari in scriptis, q. 4. nu. 4.
Quoad solemnia non differt ab appellatione iudiciali ab interlocutoria, q. 4. nu. 58.
Potest interponi a futuro grauamine, q. 5. nu. 115. & q. 2. sub nu. 43. Et ratione causæ de futuro, q. 2. nu. 43. vers. extraiudicialis.
Potest fundari in verisimili timore grauaminis, q. 2. sub nu. 41. vers. ratio.
Interponitur à iudice, & à parte, q. 2. nu. 38. vers. at appellatio. Quando interponitur à iudice procedente extraiudicialiter, interponi debet coram ipso iudice a quo, q. 6. nu. 5. Et infra decem dies, q. 12. nu. 106. & q. 17. limit. 1. nu. 7. Sed propter iustum metum potest interponi in absentia iudicis, d. q. 6. num. 17. Quando interponitur à parte aduersa, procedente sine auctoritate iudicis, tunc debet interponi ad iudicem, coram quo appellans deberet reum conuenire in prima instantia, q. 2. sub nu. 46. vers. at appellatio. Vnde habet naturam citationis, sub num. 34. vers. sed appellatio. & nu. 39. & clarius sub d. nu. 46. & q. 17. nu. 44. Imò habet vim citationis non solum contra appellatum, vt teneatur comparere sine alia citatione, sed habet vim citationis etiam contra ipsum appellantem, & c. nu. 45.
Iustificatio appellationis extraiudicialis quomodo fiat, q. 2. nu. 42.
Intimatio appellationis extraiudicialis debet continere etiam intimationem mandati procuratorij, q. 6. sub nu. 34. vers. intellige primo.
Appellatio extraiudicialis in quot, & quibus differat ab appellatione iudiciali, q. 2. nu. 33. & seqq.
Deserta appellatione extraiudiciali, appellans non auditur per viam appellationis, q. 17. limit. 1. nu. 7. Et an poterit agi via querela, nullitatis, & restitutionis, nu. 8.
Non suspendit nisi ea, quæ geruntur contra ipsam appellationem, q. 17. limit. 47. memb. 2. sub nu. 15.

Extraneus.

Extraneus quilibet an possit appellare pro condemnato ciuiliter, si sequatur ratihabitio infra decem dies, q. 5. nu. 43.
Extraneus potest appellare pro condemnato criminaliter, etiam condemnato inuito, q. 5. num. 44. Subextenditur, & restringitur, nu. 45. & seqq. & nu. 51. Imò potest etiam prosequi appellationem, nu. 46. Et potest appellare nomine, quo vult, & c. num. 47. Non tamen potest appellare in casu, in quo nec ipse condemnatus posset, nu. 51. restr. 1. & nu. 52.
Reliqua habes in proprijs nominibus eorum, qui possunt appellare.

Faber.

FABER, malleans propè doctorem, seu propè sacerdotem, non appellat à sententia de sfrattando, q. 17. limit. 6. memb. 2. nu. 36. Idem si sit condemnatus ad recedendum a contrada scholarium, limit. 7. nu. 13.

Factio.

In duce factionum, idest, duces factionum, qui produnt Principem, vel Remp. non appellant, q. 17. limit. 4. num. 81. Secus tamen si exprimatur causa rationabilis, nu. 84.
Factor. vide in verbo. Institor.

Factum.

Ab eo, qui potest procedere de facto, non appellatur, q. 16. limit. 5. nu. 8.
Ab eo, quod quis procurauit fieri, nõ potest appellare, q. 17. limit. 39. nu. 1. Contrarium, q. 5. nu. 4.
¶ Factum iudicis censetur factum partis, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 68.
De facto, idem est, quod manu regia, q. 16. limit. 1. sub nu. 64. vers. confirmatur.
Hæc verba (procedas de facto) tribuunt liberam, & absolutam potestatem, q. 16. limit. 1 nu. 65.
Voluntas magis facto, quam verbis exprimitur, q. 17. limit. 2. nu. 23. Plus enim est facere facto, quam verbis, q. 6. sub nu. 41.

Falsum.

In crimine falsæ monetæ non datur appellatio, nisi in Francia, q. 17. limit 4. nu. 83. Et quid si exprimatur causa rationabilis, nu. 84.
In causa possessoria a sententia, lata super complicata falsitate, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 84.
Fama. vide in verbo. Honor.

Familiaris.

Si appellatus efficiatur familiaris iudicis ad quem, appellanti non currunt fatalia, q. 15. nu. 62.

Fatalia.

Fatalia currunt à die interposita appellationis, q. 15. nu. 162. Et dies appellationis non computatur, nu. 171. Et hoc procedit tam in appellatione iudiciali, quam in extraiudiciali, nu. 172. Et quando fatalia incipiant currere in appellatione conditionali, seu à futuro grauamine, nu. 174. Et quando in appellatione de partibus, nu. 175. Et quando in appellatione, quæ veniat cognoscenda à iudice eligendo, num. 176. & seqq. Et quando in Auditorio Principis, q. 14. sub num. 48. versus finem, & d. quæst. 15. num. 131. & 132.
An incipiant currere à die prima, vel à die secunda appellationis, q. 13. nu. 86. & latè, q. 15. nu. 163. & seqq. & q. 17. limit. 21. nu. 4.
Currunt, etiam pendente termino habito pro seruato, & sic antequam subscribatur sententia, q. 14. sub nu. 11. in 2. respons. & q. 15. nu. 127.
Non incipiunt currere nisi à die, quo appellans potuit verisimiliter committere causam appellationis, q. 14. num. 48. in fine.
Fatalia appellationis vnde dicantur, q. 15. nu. 1.
Fatalia appellationis quæ sint, q. 15. nu. 2. Et quæ sint in foro Capitolino, num. 40. Et quæ in Prouincia Marchiæ, & in Abbatia Sublacensi, nu. 41.
Fatalia appellationis habent locum in causis, quarum prima instantia est perpetua, q. 15. num. 3. In interlocu-

locutoria, nu.4. In causis criminalibus, nu.5. Etiam si appellans moreretur, &c. nu.6. Etiam si prima instantia sit breuior, nu.7. In appellatione extraiudiciali, nu.8. & 14. In causis beneficialibus, num. 9. & 10. In appellatione à grauamine futuro, nu. 11. In sententia super declaratione iuris. In causis summarijs, & executiuis. In causa feudali, sub eod. nu. 11. Et quid in causa coram Principe, sub eod. num. 11. 131. 132. & 229. Et coram delegato Papæ, nu.133. Et an habeant locum in reductione laudi ad arbitrium boni viri, nu.258.

Fatalia habent locum tàm in prima, quàm in vlteriori appellatione, q.15. nu. 36.

Fatalia diuiduntur in septem tempora, q.15. nu.12. Et quæ sint hæc tempora, nu.15.

Fatalium tempora non omnia dantur ab initio, & quomodo dentur, q.15. nu.27. & seqq.

Primum fatale, id est, primus annus datur simpliciter, q.15. nu.27. & 28.

Ante lapsum primum fatale nullum tempus concedi potest per viam restitutionis, q.15. nu.30. & 31.

Secundum fatale non datur nisi ex causa, q.15. sub nu. 27. & 28. Et quæ requirantur, vt detur, num. 34. & 35.

Secundum fatale non datur ei, cui concessa est prorogatio fatalium, q. 15. nu. 234.

Tertium fatale datur ex causa per viam restitutionis, q.15. sub nu.27. & 28. Et qua vti debeat appellans praxi, petendo secundum, seu tertium fatale, num. 29. Et non conceditur integer annus, num.32.

Fatalia possunt breuiari à Prinsipe, a statuto, & à communi partium consensu, & illa sunt seruanda, q.15. nu.38. & seqq. & nu.195. Et quomodo possint breuiari à iudice appellationis, nu.217. Et iudex ad quem non potest ad instantiam appellati breuiare terminum ad prosequendam appellationem, num. 240.

Fatalia, seu instantia appellationis non currunt, si per errorem fuerit appellatum, omisso medio, q. 7. sub num.23. vers. sed secundum. Minusuè currunt, si fuerit, omisso medio, appellatum ad Papam, eod. nu. 23. & apertius, q.15. nu.53.

Fatalia an, & quando currant, & quando non currant, q.15. nu.44. & seqq.

Fatalia super petitorio non currunt quandiu lis durat super possessorio, q.15. nu.85. illat.6.

Fatalia statutaria subrogantur loco fatalium iuris, & ideo dicta de fatalibus iuris procedunt in fatalibus statutarijs, q.15. nu. 109.

Fatalia an, & quando possint suspendi, seu prorogari, vide in verbo. Prorogare.

Citatio an sit necessaria in prorogatione fatalium, q.15. sub nu.220. & seqq. & 224.

Vt appellanti non detur secundum fatale, quanti temporis exigatur negligentia, q. 15. nu. 148. & seqq. Et vt detur sufficit, quòd appellans in primo anno fecerit committi causam, & citauerit partem ad dicendum contra commissionem in actis præsentatam, nu.151. vbi late declaratur, & nu. 153.

Tempus vnius mensis reputatur sufficiens ad expediendam causam appellationis, q.15. sub nu.149. vers. difficultas. & nu.55.

Lapso primo fatali, an sententia transeat in rem iudicatam, q.15. num.179. & 180.

Commissionis prorogationis fatalium vsus in Romana Curia qualis sit, q.15. sub nu.229. & seqq.

Prorogatio fatalium, quæ hic desunt, vide in verbo. Prorogare.

Fatalia in quibus differant ab instantia primæ causæ, q.15. num. 241. & seqq. 303. & seqq. 330. & 339.

Sententia etiam nulla excusat à lapsu fatalium, q. 15. nu.296.

Impedimenta fatalium, vide in verbo. Impedimẽtum. in verbo. Impeditus. & in verbo. Desertio.

Reliqua vide in verbo. Compromissum. vers. licet. & in verbo. Iter. vers. vlt.

Fatum.

¶ Fatum sumitur pro morte, q.15. nu. 1.

Fauorabilis.

Appellatio est materia fauorabilis, q.17. limit.6. memb. 9. sub nu.26.

Feriæ.

Appellatio potest interponi etiam tempore feriato, q.4. nu.57. in fine, & q.12. sub nu. 51.

Feriæ excusant à desertione causæ appellationis non commissæ infra legitima tempora, q.14. nu. 42.

¶ Licet quis citatus comparuerit tempore feriarum, & non exceperit, tamen poterit excipere in alijs citationibus, q.17. limit.47. memb.1. nu.126.

Festinare.

Appellans quando dicatur nimium festinare in committendo causam appellationis, an relinquatur arbitrio iudicis, q.14. nu.57.

Ficte, & Fictio.

A sentẽtia lata super ficta possessione datur appellatio, q.17. limit.6. memb.9. num.114. & 115. Et quando non detur, nu.124. & seqq. & dixi in verbo. Heres. vers. à sententia. versus finem.

Condemnatus ex fictione iuris, &c. non appellat, q. 17. limit.4. nu.86.

Ficte confessus, & conuictus appellat, q.17. limit.4. sub nu.60. cõfirm.1. Etiam in causis criminalibus, dummodo se constituat in carceribus, &c. limit. 48. nu. 17. 28. & 29.

Fideicommissum. vide in verbo. Legatum.

Fideiussor, & fideiussio.

Fideiussor potest appellare pro eo, pro quo fideiussit, q. 5. nu.31. & 32. vbi de fideiussore iudicij, & q. 17. limit.6. memb. 4. sub num. 113. vbi de fideiussore contractus.

Fideiussor an debeat appellare nomine proprio, q.5. sub nu.31. vers. difficultas.

Fideiussor venditoris potest appellare, victo emptore, q.5. nu.33.

Fideiussor, qui accessit promissioni de stando, & parendo sententiæ, sequuta appellatione, statim est liberatus à fideiussione, q.17. limit.2. num.77. Et hoc est verum si appellat principalis, cui est promissum, secus si appellat principalis, qui promisit, num. 78. Et quid si appellauit promissor, sed iudex appellationis diminuit

adminuit, vel addit sententiæ, num. 76. Et qid si in promissione esset expressum proprium nomen iudicis, n. 80. Et quid si fideiussor promittit parere mandatis Ecclesiæ, seu Curiæ, &c. num. 81. Et quòd non liberetur, si promissio est de stando iuri, & iudicatum soluendo, num. 82.

Fideiussor de soluendo iudicatum non potest appellare à sententia, a qua non potest appellare principalis condemnatus, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub num. 112. vers. vnde.

Si iudex pronuntiat, fideiussorem esse idoneum, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 70.

¶ Forensibus difficile est inuenire fideiussorem, q. 15. sub nu. 141. confirm. 3.

Fideiussor forēsis an sit idoneus, q. 15. ibid. & sub n. 143.

Sententia, lata contra principalem, potest exequi sine alio processu contra fideiussorem de soluendo iudicatum, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 112. Et potest exequi sine alia citatione, sub eod. nu. 112. vers. quare. & q. 5. sub nu. 32.

Fideiussor de iudicio sisti an possit conueniri executiuè ex sententia lata contra principalem, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 113. vers. de fideiussore.

Licet obligatio principalis sit nulla, tamen si sit nulla aliquo fauore speciali, fideiussor, qui accessit obligationi, tenetur, q. 19. rem. 1. concl. 5. sub nu. 33.

Sententia, lata contra debitorem principalem, non potest exequi contra fideiussorem contractus, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 113. & q. 5. nu. 32.

Iudex, volens condemnare fideiussorem, qui tenetur repræsentare reum, quomodo debeat procedere, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 113. vers. caueant.

Postquam iudex pronuntiauerit, dandum esse fideiussorem, & datus est, non potest interlocutoriam reuocare, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 61.

Fideiussor idoneus. vide in verbo. Idoneus.

Fideiussio de stando iuri, & iudicatum soluendo an, & quando possit præstari extra locum iudicij, q. 15. num. 141.

Mutato iudice, euanescunt fideiussiones, & cautiones de iudicatum soluendo, & de non offendendo, q. 17. limit. 2. sub num. 77.

Reliqua vide in verbo. Cautio. & in verbo. Satisdatio.

Filius, filia, & soror.

Filius familias potest appellare pro patre, q. 5. sub nu. 63. confirm. 1. & vers. è conuerso. Et quo nomine debeat appellare, nu. 65.

Regulariter non potest appellare, quæst. 5. num. 64. Et an, & quando possit appellare a sententia contra se lata, num. 92. limit. 6.

¶ Filio, litiganti cum patre, decernuntur alimenta, q. 17. limit. 7. nu. 4.

Filiusfamilias potest agere pro patre, contestari litem, & producere testes sine mandato, q. 5. sub num. 63. confirm. 1.

Filia, seu soror, instituta hæres, potest agere ex l. fin. C. de edic. diui adr. toll. ad adipiscendam possessionem bonorum feudalium, q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 13. & seqq. Et bonorum emphyteoticorum, nu. 17. Secus si non sit instituta hæres, sed veniat ab intestato, quia, &c. nu. 16. vers. tamen.

Finis.

Ad quem finem sit introducta appellatio, q. 3. nu. 1.

Fiscalis, & fiscus.

A sententia, lata ad fauorem fisci super tributis, seu debito fiscali, non datur appellatio, q. 17. limit. 17. nu. 1. Neque à sententia, lata super collectis, &c. nu. 2. Et quid si condemnatus ad collectam nō reperiatur descriptus in æstimo, nu. 3. Datur appellatio, si agatur de lucro captando, vt in pœnis, num. 4. Si condemnatus allegat exemptionem, nu. 5. Si debitor non sit aperte conuictus, nu. 7. Si in Curia appellans faceret actuale depositum, nu. 8. Item datur appellatio in Regno Franciæ, nu. 6.

Debitor fiscalis, vel patrimonij Principis non appellat, q. 17. limit. 17. sub nu. 4.

Fiscus debet appellare infra decem dies, q. 12. nu. 99.

Fiscus an appellet à sententia absolutoria, lata in fauorem inquisiti, vide in verbo. Absolutio. vers. fiscus. & in verbo. Crimen. vers. in causis. in fine.

¶ Fiscus, laudatus in autorē, tenetur defendere emptorē coram iudice, coram quo emptor molestatur, q. 7. sub nu. 123. vers. moueor secundo.

Fiscus tenetur prosequi instantiam coram iudice, coram quo eam incohauit is, cuius est hæres, q. 7. sub nu. 133. vers. confirmatur.

Fiscus non habet alia priuilegia, quam expressa in iure, q. 17. limit. 6. memb. 3. sub nu. 32.

Flagrans crimen. vide in verbo. Fragrans.

Flumen.

Fluminis impetus excusat non appellantem infra legitima tempora, q. 12. nu. 167.

Fœudum, & fœudatarius.

A Paribus Curiæ appellatur ad superiorem dominum fœudi, q. 8. sub num. 120.

Ad quos, & qua ordine appelletur in causis fœudalibus, q. 8. sub nu. 120. vers. à paribus.

In fœudalibus appellatur ad dominum fœudi etiamsi appelletur à personis ecclesiasticis, q. 8. nu. 92.

Appellanti à sententia, lata in magno fœudo, dantur sex hebdomadæ ad iter arripiendum. &c. q. 15. sub num. 21.

A sententia, aliquem esse inuestiendum de fœudo, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 78. Nisi sit lata per vtile interdictum quorum bonorum ad fauorem filij, nu. 79.

A sententia, lata super possessione fœudi, non datur appellatio, q. 17. lim. 6. memb. 3. n. 31. & mēb. 9. n. 112.

In causa fœudali debet appellari infra decem dies, q. 12. sub nu. 142. ampl. 23.

¶ Rex seu alius dominus secularis an, & quando iudicet de causa fœudali, in qua vna pars sit persona ecclesiastica, q. 8. sub nu. 92.

Rex iudicat inter Episcopum, & tertium de fœudo regio, q. 8. sub num. 92. extens. 1. Secus si causa sit inter Regem, & Episcopum, sub eod. nu. 92. vers. secus. & vers. declara.

Clericus ratione fœudi, quod habet à laico, subijcitur iurisdictioni illius laici in his, quæ spectāt ad fœudū, q. 8. sub n. 92. exten. 1. Subextēditur & declaratur, restrin-

f

restringendo, sub eod. nu. 92. vers. seqq.
Licet Prælatus Ecclesiæ committat aliquam culpam, propter quam sit imposita pœna priuationis fœudi, tamen Ecclesia non priuatur fœudo, q. 8. sub nu. 93. declar. 3.
In fœudalibus quando iudicet Dominus fœudi, quando ordinarius, & quando Pares curiæ, remissiue, q. 8. sub nu. 120. vers. cæterum.
Filia, seu alteri feminæ transuersalis lineæ, vt puta, sorori, institutæ hæredi, datur remedium ex l. fin. ad adipiscendam possessionem etiam bonorum fœudalium, quamuis notorie cōstet, bona esse fœudalia, & filia nō probet, se esse eorum capacē, q. 17. lim. 6. mēb. 4. n. 13. Etiā si alij agnati opponerēt de incapacitate, nu. 14. Nisi essent parati incontinenti docere de eorum iure, nu. 15. Sed filiæ, vel alteri venienti ab intestato nō datur hoc remediū, sed officiū iudicis, n. 16.
Fœudatarius, vide in verbo. Baro.

Formula.

Formula appellationis quæ sit, q. 2. sub nu. 32. vers. de formula. & q. 4. nu. 55.
Formula sententiæ in causa appellationis qualis sit in genere, q. 11. nu. 112.
Fortuna. vide in verbo. Sors.

Fragrans crimen.

Captus in fragranti crimine non appellat, q. 17. limit. 4. nu. 88.

Frater.

Frater potest appellare pro fratre, & quæ requirantur, q. 5. nu. 62.

Fraus.

Fraus, vel dolus procuratoris in non appellando an, & quomodo præiudicet principali, q. 12. n. 129. & seqq.
¶ Fraus probatur per coniecturas, q. 8. sub nu. 28.
Non debet quis ex propria fraude reportare commodum, ibidem.

Frequens.

Appellandi vsus est frequens, q. 1. nu. 1.
¶ Quæ frequentia sunt, plenius attingi debent, q. 1. nu. 2.

Friuola.

Appellatio friuola quæ dicatur, q. 2. nu. 48. & seqq.
Quando iudex debeat, & quando non arbitrari, appellationem esse friuolam, q. 2. nu. 50.
Iustitia non defert friuolæ appellationi, neque iudex debet deferre, q. 2. sub num. 51. vers. at appellationi. & q. 17. limit. 36. nu. 1.
Iudex, admittens appellationem friuolam, peccat, q. 2. sub num. 51. vers. imò. Et punitur, q. 11. sub num. 1. & sub num. 4. subdl. 1. & q. 17. limit. 36. num. 3. Si tamen detulerit appellationi friuolæ, abdicat à se iurisdictionem, nu. 4.
Friuolè appellans non auditur, q. 5. num. 100. Et ideo reijcitur etiam postea, quando appellaret a diffinitiua, q. 17. limit. 36. nu. 2. & limit. 47. memb. 1. sub nu. 166. ampl. 2.
Potest tanquam contumax excommunicari, q. 2. nu. 51. in fine.
Non dicitur grauatus, sed intendit grauare, q. 5. num. 100. in fine.
Reliqua vide in verbo. Calumniosa.
Causa friuolæ appellationis ab interlocutoria potest delegari eidem iudici à quo, q. 8. nu. 76.
Causa friuola, expressa in appellatione, vitiat etiam appellationem, in qua non requiritur expressio causæ, q. 2. sub nu. 51. vers. & hoc.
Iudex à quo cognoscit, an appellatio sit friuola, quæst. 11. num. 2.

Fructus.

Descriptio fructuum conceditur, appellatione pendente, etiam si nulla dissipationis fructuum extet suspitio, q. 3. num. 31.
Condemnatus ad possessionem, & fructus potest appellare, quoad condemnationem fructuum, q. 17. limit. 6. memb. 9. num. 22. & seqq. & nu. 33. Etiam si sit condemnatus ad fructus futuros, nu. 34. Et licet sit condemnatus vnico capitulo, tamen non potest appellare, nisi quoad fructus, num. 35. & 36. In iudicio recuperandæ possessionis non potest appellare quoad fructus pendentes, nu. 39. Et quoad fructus perceptos licet possit appellare, tamen donec illos nō restituerit, non potest audiri in petitorio, nu. 40.
Si victus in possessorio non sit cōdemnatus ad fructus, potest victor ab omissa condemnatione appellare, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 38.
Excommunicatus licet appellet à sententia excommunicationis, tamen potest priuari fructibus beneficij, & distributionibus quotidianis, q. 17. limit. 22. nu. 8. Etiam si in sententia excommunicationis nihil dictum sit de fructibus, nu. 9.
Si quis ita mittatur in possessionem, vt interim lucretur fructus, aduersarius potest appellare, quæst. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 34. Etiam si sit missus ex primo decreto, vide in verbo. Decretum.
A liquidatione fructuum Signatura admittit appellationem, q. 17. limit. 10. nu. 65.
Taxatio fructuum. vide in verbo. Taxatio, vers. appellatio.
¶ Missus in possessionem ex primo decreto, quibus casibus faciat fructus suos, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub num. 126. vers. casus.
Fructus sequuntur naturam iudicij possessorij, quādo veniunt accessoriè, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 30.
Fructus est res separata à possessione, quæst. 17. limitat. 6. memb. 9. sub num. 36. vers. at fructus. & num. 37.
Fructus, qui veniunt principaliter, possunt peti etiam post sententiam, quæst. 17. limit. 21. sub num. 45. Secus est in fructibus, qui veniunt accessoriè post litem contestatam, num. 40. & num. 37. vbi de vsuris.

Frustratorium.

Appellatio frustratoria quæ dicatur, q. 2. sub num. 48.
Frustra appellat, qui potest ex sola comparitione reuocare grauamen, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 10. vers. demum.
Frustratoriè appellans. vide in verbo. Calumniosa. & in verbo. Friuola.

Fune-

Funeralia.

In funeralibus non datur appellatio, quæst. 17. limit. 45. num. 1.

¶ *Actio funeratitia datur soluenti expensas funerales, & quales debeant esse expensæ, q. 17. limit. 45. nu. 1. in fine.*

Furti actio.

¶ *Actio furti non competit ei, qui non est dominus rei, furto subtractæ, sed si sit bonæ fidei possessor, aget condictione triticaria, &c. quæst. 17. limit. 6. memb. 6. num. 20.*

Gabellarius.

ABELLARII, seu Datiarij *sententia licet sit inappellabilis, tamen potest appellari à sententia eius, qui potest procedere more datiarij, q. 16. limit. 1. num. 71.*

Generalis.

¶ *Sermo generalis restringitur secundum ordinem iuris, q. 7. sub nu. 12.*

¶ *Dicere generalia contra productionem, & dicere generalia contra instrumenta producta differunt, q. 11. sub nu. 196. vers. declara.*

Genus.

Appellatio est genus, &c. q. 19. rem. 1. concl. 2. num. 12. Et genus æquiuocum, nu. 13.

¶ *Genus quomodo cognoscatur, q. 1. nu. 13.*

Remoto genere, remouentur species, quæst. 19. rem. 1. concl. 2. num. 11.

Gesta.

Gesta, pendente appellatione iudiciali, reuocantur per viam attentati, q. 3. num. 48. & q. 2. nu. 35. Siue sint gesta contra ipsam appellationem, siue non d. q. 3. num. 49. & q. 2. num. 37. Limitatur multipliciter, d. q. 3. nu. 54. & seqq. & q. 6. sub nu. 7. vers. subinfero. & nu. 31. vbi, quòd non reuocatur, si appellatio non est interposita coram iudice à quo.

Gesta, pendente appellatione, an & quando inualidentur, sequuta desertione appellationis, & quid, sequuta morte appellantis, q. 3. nu. 75.

Gesta, pendente termino ad appellandum, vide in verbo. Terminus. vers. pendente.

Gesta, pendente appellatione extraiudiciali, valent, & non sunt attentata, quæst. 2. num. 35. vers. secus. & num. 53. Dummodo non sint gesta contra ipsam appellationem, quia reuocantur, num. 30. & 37.

Gesta, pendente appellatione ab interlocutoria, habente vim diffinitiuæ, reuocantur, tanquam attentata, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 209. Si sint gesta in articulo interlocutoriæ, nu. 210. & 211.

Gesta à falso procuratore, censentur ratificata eo ipso, quòd principalis appellat à sententia, etiam si appellet post lapsos decem dies, q. 12. num. 153. & q. 17. limit. 19. nu. 14. Nisi appellando protestetur, &c. n. 15.

Reliqua vide in verbo. Attentata.

Gestor negotiorum. *vide in verbo. Negotium.*

Gradatim, & gradus.

Appellari an, & quando debeat gradatim, non omisso medio, vide in verbo. Medius.

Gradatim appellatum quando dicatur, q. 7. num. 3. & seqq.

Gradatim, non omisso medio, dicitur appellari, quando appellatur ad superiorem proximiorem illi, à cuius sententia appellatur, q. 7. nu. 3. Et est superior subalternatus sub eod. nu. 3. vers. subdeclara. Reliqua inuenies in suis specialibus locis.

A iudicibus Romanæ Curiæ appellatur gradatim; q. 7. nu. 82.

A iudicibus Status Ecclesiæ appellatur gradatim, q. 8. num. 125.

Appellare gradatim non est de substantia appellationis, q. 7. sub nu. 93. vers. ratio.

¶ *Inter iudicem ecclesiasticum, & iudicem secularem regulariter non est gradus, q. 8. sub nu. 100. vers. prima ratio.*

Gratianus.

¶ *Gratianus non habuit potestatem legis condendæ, & an sit ei omnino, & semper credendum, q. 17. limit. 6. memb. 3. nu. 5. in fine.*

Grauamen.

An, & quando grauamen, expressum in appellatione, debeat probari ad iustificādā appellationē, q. 2. n. 42.

Appellatio quando dicatur sine grauamine, relinquitur arbitrio iudicis. q. 2. nu. 49.

Expressio grauaminis in appellatione à difinitiua, & ab interlocutoria an, & quando sit necessaria. vide in verbo. Expressio.

Appellatio conceditur propter grauamen, q. 5. sub nu. 94. vers. ratio.

Appellatio quandoque tendit ad producendum grauamen, & non ad reparandum, q. 3. nu. 2.

Damnum, seu grauamen illatum in prima sententia, potest reparari in causa appellationis, q. 3. sub nu. 1.

Reuocato, seu cessante grauamine, cessat appellatio, q. 5. n. 82. 94. in fine, & 117. Et quando nō cesset, n. 119.

A quolibet grauamine potest appellari, & à iudiciali potest appellari etiam si non sit illatum, sed sit comminatum, q. 17. nu. 35. Et an à grauamine extraiudiciali possit appellari etiam de iure ciuili, nu. 36. & seqq. Sed dicitur potius prouocatio, nu. 40. Et quid de iure canonico in grauamine inferendo, seu comminato etiam extraiudiciali, num. 42. Et quòd de iure canonico possit appellari à quolibet grauamine etiam minimo, q. 17. limit. 40. sub nu. 17.

Potest appellari etiam à grauamine illato à parte, q. 17. nu. 43.

Timens grauari potest appellare, si timor futuri grauaminis procedit ab alio grauamine iam illato, q. 5. num. 113.

A futuro grauamine non potest quis appellare, q. 5. nu. 101. & seqq. in quibus ponuntur exempla. Restringitur, nu. 110. & seqq.

Grauamen non dicitur probari ex eo solo, quòd appellans probet se ideo appellasse, quia iudex noluit admittere

mittere exceptionem,q.11.sub nu.61.& seqq.in quibus limitatur.
Grauamen notorium.vide in verbo.Notorium.
A grauamine successiuo potest appellari etiam post lapsos decem dies,q.12. num. 144. & seqq. in quibus dantur exempla & declaratur, quando debeat appellari antequam labantur decem dies.
Fatalia in appellatione à grauamine futuro non incipiunt,nisi à die illati grauaminis,q.15.nu. 174.
Damnum,seu grauamen in possessorio an sit reparabile per appellationem à diffinitiua, q. 17. limit. 6. memb.7.sub num. 29. vers.sed grauamen. & sub num.36.vers.quia.
A sententia,lata in causa possessoria, potest appellari, quando eius damnum non potest reparari in petitorio,q.17.limit.6.memb.8.nu.1.Et sufficit,quod nō sit reparabile in toto,seu plenè,nu. 2.Seu non sine magna difficultate, nu. 3. Et sufficit difficultas tam ex natura rei,quam ex dispositione iuris,nu.4. Seu ex parte aduersarij,nu. 6.
Quando grauamen non est reparabile potest appellari etiam ab interlocutoria,q.17.limit. 47. memb. 1. num.84.& seqq.Etiam si sit reparabile, sed cum magna difficultate, seu non sine magno praeiudicio, num. 86. Et in tantum potest appellari,vt si iudex velit exequi,non obstante grauamine, possit ei impune resisti.si agatur de executione pœnæ corporalis,nu.87.Et statutum,quod statueret,non posse appellari,quando grauamen est irreparabile,esset iniquum,nu.88. Et potest appellari etiam in foro Capitolino,nu.89.
Grauamen interlocutoria quando sit irreparabile, & ideo possit appellari ab interlocutoria, q. 17.limit. 47.memb.1.nu.90.& seqq.
Excommunicatus licet appellet à sententia excommunicationis, tamen potest,non obstante appellatione, grauari, & aggrauari, dummodo non excedantur fines excommunicationis,q.17.limit.22. nu. 7.
Grauatus,seu oppressus potest appellare, q.5. num. 1. Declaratur,& extenditur, nu.2.& seqq. Limitatur,nu.75.& seqq.
Si vtraque pars sit grauata,an vtraque possit appellare,q.10.nu.5.& seqq.
Timens grauari non potest appellare iudicialiter, q. 5. n.2.& 101. Procedit etiā de iure canonico,nu.102.
Grauatus non sententia iudicis, sed sua propria culpa, quia omiserit probare, potest adhuc appellare, q.5. num.3.
Non grauatus non appellat.q.5.num. 94. Ampliatur, num.101.& seqq.& q.10.sub nu.4.vers.primus. Limitatur,d.q.5.num.119.& seqq.
¶ *Damnum,seu grauamen illatum per interlocutoriam in possessorio,quot modis possit reparari,q. 17. limit. 6.memb.7.sub nu. 36.vers.quia.& latius, nu. 39.*
Grauamen interlocutoriæ quot modis sit irreparabile in petitorio,q.17.limit.6.memb.7. sub nu. 39. vers. subdeclara.
Iudex,non is,qui exequitur iudicis mandatum, infert grauamen,q.17.limit.10.nu.3.
Grauatus a iudice an possit illum iudicem recusare,vti suspectum in alijs causis,q.17.limit.47.memb.3.nu. 2.& seqq.
Guarintigia. *vide in verbo.Instrumentum.*

Gubernator Vrbis.

Vrbis Gubernator cognoscit causas appellationum à sententijs latis a Iudice Curiæ Sabellorum,q. 8. sub nu.128.vers.ab eodem.
A Gubernatore Vrbis appellatur ad Papam,q.8.num. 142. Et quid in causis, in quibus agitur de interesse Fisci,sub eod.nu.142.vers. sed in causis.
A Locumtenente in ciuilibus Gubernatoris Vrbis, si causa est inappellabilis,datur recursus ad Gubernatorem,q.8.nu.143. Sed si causa est appellabilis, appellatur ad Papam,nu.142.& q.19.rem.3. nu.14.
A sententijs criminalibus,continentibus pœnam corporalem,& latis in tribunali Gubernatoris Vrbis,non datur appellatio,q.17.limit 48.sub nu. 19.
¶ *Gubernator Vrbis est iudex ordinarius, q. 19. rem. 1.concl.6.sub nu.79.Et cognoscit causas mercedis,q. 20.nu.40.in fine.*

Gulielmus Durandus.

¶ *Gulielmus Durandus,dictus Speculator,fuit vir summa doctrinæ,q.15. nu.345.in fine.*

Hæreditas.

AEREDITATIS petitæ sententia est appellabilis, q.17.limit.6.memb.9. num.76.
A sententia,qua declaratur,hæreditatem non esse aditam,stantibus,&c. potest appellari,quest.17.limit.47.memb.1. num. 183.

Hæres.

Instantia appellationis transit in hæredes,q.15. nu. 6.
A sententia de mittendo hæredem ex testamento in possessionem ex l.fin.C.de edict.diu.adr.toll. denegatur appellatio,q.17.limit.6. memb. 2. num. 13. & latè memb.4 nu.6.& seqq.Imò appellans punitur, nu. 7. Et denegatur appellatio siue mittatur in possessionem ex d.l.fin.siue officio iudicis, siue in possessionem rerum allodialium,siue fœudalium, num. 16. in fine. Et denegatur etiam si contradictor opponeret,testamentum esse rasum, &c. nu.18. Et hæres descriptus in testamento esset extraneus,nu. 19. Et maximè denegatur, si sententia ferretur sine contradictore &c.nu. 20. Et denegatur etiam vbi statutum permitteret, semel appellari in causis possessorijs,nu.23.& seqq.& sub nu.30. vbi de intellectu statuti.Et an denegetur etiam de iure canonico, sub num.29.vers.tertia.Et quòd denegetur ad effectum suspensiuum,nu.31. Et de iure ciuili denegatur ad effectum deuolutiuum,num.30.Secus de iure canonico, sub nu.32. & 33. Non denegatur appellatio si possessio sit plena, & iudex,non attentis exceptionibus, mittat in possessionem,& similiter si producantur plura testamenta,&c.nu.35.vers.secus.An denegetur ad effectum deuolutiuum,nu. 36. & seqq. An denegetur quando iudex pronuntiat negatiue contra actorem,num.38.restr.3.& nu. 39. & 40. Tertio non citato non denegatur appellatio, nu. 41. & seqq.De tertij appellatione, vide in verbo. Tertius.& in verbo.Executio.Nō denegatur appellatio
quan-

quādo missio in possessionem est euidēter iniusta,n.115. & memb.7.n.100.Similiter si sit sine causa cognitione,mēb.4.nu.116.Si possessor conuentus ostendat aliud testamentum,in quo ipse sit scriptus hæres,nu. 117.Et quid in sententia,qua quis declaratur hæres, n.118.& 119.Si sentētia super missione in possessionem inferat damnum irreparabile,nu. 120. Si iudex deferat appellationi,appellatio tenet, num. 121. Si sententia super missione in possessionem condemnet ad fructus,&c.nu.122. Si sententia feratur super nullitate testamenti,memb.9. num. 62. Si feratur in fauorem hæredis vigore possessionis fictæ ex dispositione statuti,continuata in hæredem,nu.114. Non tamen isto casu posset appellare,si reus cōuentus fateretur,quòd actor est hæres,&c.nu.124.Neque si iudex in sententia omittit declarare eum esse hæredem,num. 125.Nec quando statutum diceret, possessionem defuncti continuari in hæredem scriptum,&c.num.126.Idem quando disponeret,continuari veram possessionem, nu. 127. Neque de stylo Franciæ,nu.128.

Hæres regulariter non vtitur priuilegio in causa inchoata,q.7.nu.133.

Hæres ex testamento etiam si sit ex testamento nuncupatiuo redigendo in scriptis,&c.potest agere ex l.fin. C.de edic.diu.adr.toll.q.17.limit.6.memb.4.nu.9. Etiam si hæres non sit masculus,sed sit fœmina,&c. & agatur de bonis feudalibus,nu.13.Et agnati opponant,esse incapacem bonorum feudalium, num. 14.Seu de bonis emphiteoticis, num. 17. Et etiam si contradictor opponeret,testamentum esse rasum, vel &c. n.18.Et quāuis esset hæres extraneus, n.19.

Hæredi venienti ab intestato non competit remedium executiuum.l.fin.C.de edic.diu.adr.toll.q.17. limit. 6.memb.4.num. 10.Sed tamen datur ei officium iudicis, nu. 11.12.& 16.

Hæres an possit conueniri executiue,sicut poterat conueniri ille,cuius est hæres,q.17.limit.6.memb.4.sub nu.72.restric.5.

Hæres an, & quando possit agere actione spolij ad recuperandam possessionem,vide in verbo.Spolium. vers.hæredi.

Hæreticus.

Si iudex mediatus appellationis sit hæreticus, appellatur,eo omisso,ad magis superiorem,q.7.nu.39.

Asserens,posse a Papa appellari ad Concilium,est hæreticus,q.8 sub nu.63.

Condemnatus de hæresi non appellat,q.17.limit. 4.sub nu.76.vers.primum. Secus si exprimatur rationabilis causa,nu.84.

Homicidium.

In crimine homicidij an detur appellatio,q.17.limit.4. sub nu.83.vers sunt. Et quid si exprimatur causa rationabilis,nu.84.& limit.48.sub nu.29. & 30.

Homo.

¶ Mitius agitur cum lege,quàm cum homine, q. 15. sub num.48.vers.ratio est manifesta.

Honesti viri.

Appellatio potest interponi coram honestis viris, quādo non potest haberi copia iudicis à quo,q.6. nu. 18. Hoc procedit quando neque iudicis ad quem potest haberi copia, num. 21. Et etiam si eo in loco extet Princeps,nu.22.

Honesti viri,coram quibus appellatur,debent esse duo, vel saltem vnus honestus vir,notarius,& testes, q. 6.num.23. Et nunquid sufficiat vnus, & notarius, num.24.

Qui appellauit coram honesta persona,eo quia non inuenerit iudicem,an,si iudex redierit, teneatur redire ad appellandum coram eo,q.6.nu.25.26.& 27.

Si quis appellauerit coram honestis viris propter metum,& postea cesset metus, tamen non tenetur iterum appellare coram iudice, q.6. sub nu. 27. vers. confirmatur secundo.

Honori.

Iudex appellationis debet consulere famæ, & honori iudicis à quo,q.11.sub nu.112.vers.aduerte.

Hora.vide in verbo.Dies.

Hypotecaria actio.

Condemnatus actione hypothecaria potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 9.num.86. & 87.Etiam si sit principalis debitor, num. 96. & 97. Et sicut potest appellare reus condemnatus,ita etiam potest appellare actor ab absolutione rei,nu. 95.

¶ Actio hypothecaria est minus vtilis, quàm remedium ex l fin.C.de acquir.poss.ad recuperandam possessionem, & quæ requirantur in actione hypothecaria, q.17.limit.6.memb.6.sub nu.48.vers.secus.

In actione hypothecaria requiritur excussio debitoris principalis,& non potest agi executiue,& datur in ea appellatio, & præscribitur spatio decem, vel 20. annorum,q.17.limit.6.memb.6.sub num. 48. vers. secus.

Actio hypothecaria respicit petitorium,q. 17. limit. 6. memb.9.nu.87.

In actione hypothecaria quid sit probandum,q. 17. limit.6.memb.9.nu.91.

Quo casu competat actio hypothecaria, & non interdictum saluianum, q.17.limit.6.memb.9.sub nu.94. vers.quia respondeo.

Quando dicatur intentata actio hypothecaria, & non interdictum saluianum,quæst.17. limit.6.memb.9. num.103.

Sententia quando dicatur lata super actione hypothecaria,& non super saluiano, eod.memb. 9. sub nu. 101.& 102.

Hypothecaria, & saluianum interdictum possunt cumulari in eodem libello,quæst. 17.limit.6.memb.9. num. 106.

Idoneus.

¶ DONEVS fideiussor dicitur,qui habet bona in territorio,vel prope territoriū,& non idoneus,qui nō habet, q. 15.nu.138. & seqq. Dicitur etiā idoneus is,qui est in tutissimo loco, dummodo adsit superior, cuius mandato possit facile fieri executio,q.17.limit.6. memb.7.sub num.7.

Igno-

Ignorans.

Ignoranti non currit tempus ad appellandum, q. 12. num. 48.

Illustris.

Ab Illustri appellatur ad Superillustrem, q. 8. num. 5. in fine.
Vide in verbo. Proconsul.

Impedimentum. & Impeditus.

Si appellans non potest habere copiam Principis ad introducendam appellationem, debet protestari de impedimento, nec sufficit quòd semel fuerit impeditus, quia impedimentum debet durasse, q. 6. nu. 26. vers. prima.
Si iudex medius appellationis est longo impedimento detentus, potest appellari ad eius superiorem, secus si impedimentum est breue, q. 7. sub nu. 111.
Impedimenta excusant non appellantem infra legitima tempora, q. 12 nu. 167. & 168.
Quæ impedimenta excusent à desertione causæ appellationis, non commissæ infra legitima tempora, q. 14. nu. 41. & seqq. Et quæ impedimenta non excusent à desertione causæ, vide infra, & in verbo. Deserta. vers. impedimentum.
Quale debeat esse impedimentum in primo fatali, vt concedatur secundum, q. 15. nu. 34.
Impedimentum potest diuersimodè contingere, q. 15. num 44. & seqq.
Impedimentum iniustum, causatum culpa, & facto ipsius appellantis non retardat cursum fatalium. q. 15. nu. 86 & seqq.
Impedimentum, causatum ex facto, & culpa iudicis, an retardet cursum fatalium, vel detur ipso iure secundum fatale, & an requiratur protestatio, q. 15. num. 122. & seqq. Et quid in secundo fatali, n. 128. & seqq. & sub nu. 174. & q. 14 sub num. 11. vers. primo resp.
Impedimentum, causatum ex culpa tertij, non retardat cursum fatalium, sed ipse tertius tenetur ad interesse, vel &c. q. 15. nu. 135. & seqq.
Impedimentum, procedens à casu fortuito, an retardet cursum fatalium, q. 15. nu. 145.
Onus probandi impedimentum incumbit appellanti, & qualiter debeat illud probare, q. 15. num. 146. & 147.
Impedimentum, propter quod appellanti datur secundum fatale, quantum, & quale debeat esse, q. 15. nu. 148. & seqq.
Vt appellans habeat secundum fatale propter impedimentum, an requiratur impedimentum ineuitabile, q. 15. nu. 156. & seqq.
Impedimentum voluntarium non excusat à desertione causæ, q. 15. nu. 160.
Impeditus, seu infirmus an teneatur appellare infra decem dies, q. 12. sub nu. 142. ampl. 22.
Impedito non currit tempus ad appellandum, quæst. 12. sub nu. 48.
Appellanti impedito an currat primum fatale, ideoque ei concedi debeat secundum, q. 15. num. 44. 58. & seqq.
Appellans potest quinque modis impediri, q. 15. nu. 44. Et qui sint isti modi, late examinantur, d. num. 44. & seqq.
Appellans, cuius nuntius, seu procurator fuit impeditus in primo fatali, ipso iure consequitur secundum, q. 15. nu. 55. iunctis, nu. 44. & 45. Dummodo impediti fuerint casu fortuito, nu. 57. Et idem si appellans non potuisset habere instrumenta, facientia ad causam, nu. 56.
Appellanti, impedito ex facto, & culpa appellati, non currunt fatalia, q. 15. num. 61. & seqq. in quibus explicatur materia.
Impeditus prosequi appellationem, an, & quando ad euadendam desertionem debeat protestari, quæst. 15. nu. 181.
¶ *Non præstat impedimentum quod de iure non sortitur effectum, q. 8. nu. 83. & q. 13. sub nu. 46. subdecl. 2.*
Non satis est probare impedimentum, sed oportet probare, quòd propter impedimentum non potuit fieri, & quòd impedimentum non poterat remoueri, q. 15. sub nu. 34.
An attendatur impedimentum, si post eius cessationem remansit tempus sufficiens, q. 15. sub nu. 148. vers. primum. & vers. seqq.
Impedimentum vt excuset, an debeat esse ineuitabile, q. 15. nu. 156. & seqq.
Non dicitur impeditus, qui potest de facili remouere impedimentum, q. 15. nu. 158.
Impedimentum excusat à pœna iudicem, non decidentem causam infra terminum sibi præfixum, q. 15. nu. 290. & seqq.
Impedimentum an, & quando retardet cursum instantiæ, q. 15. nu. 303. & seqq & 316. & seqq.
Impeditus quando restituatur aduersus lapsum instantiæ, etiam non refectis expensis, q. 15. sub num. 311. & seqq.
Impedimento allegato, seu iudice de eo aliter certiorato, nulliter proceditur contra impeditum, quæst. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 15. Secus si impedimentum ignoretur, nu. 16.

Imperator.

Ab Imperatore non appellatur, q. 2. nu. 20. & q. 16. limit. 1. nu. 2. Et an, & quando appelletur ad Papam, nu. 4. & 126.
Non potest appellari ad Imperatorem, omisso medio, q. 7. nu. 30.
In fœudalibus vltimo loco appellatur ad Imperatorē, q. 8. sub nu. 120. vers. a paribus.
A fœudatario Imperatoris quando possit appellari ad Papam, q. 16. limit. 1. nu. 128.
A iudicibus Sacri Palatij Imperatoris nō appellatur, q. 16. limit. 23. nu. 1.
Reliqua vide in verbo. Papa. & in verbo. Princeps.
¶ *Imperator habuit iurisdictionem à subditis, ideo non debet in eos esse ingratus, q. 7. sub nu. 47.*
Sicut aquila, distribuens predam suam, communicat iurisdictionem, q. 8. nu. 13.
Est dominus mundi, q. 16. limit. 5. nu. 5.
Imperator. vide in verbo. Constantinus.
Imperialis Camera. *vide in verbo. Camera. vers. potest.*

Imperititia.

Imperitia iudicis à quo corrigitur in causa appellationis, q. 3. sub nu. 1.

Imperium.

Vacante imperio, appellatur ad Papam, q. 7. nu. 112.

Impetrare iudicem.

Quilibet etiam sine mandato potest impetrare pro alio iudicem appellationis, q. 5. sub nu. 74. vers. extende. Neque est necessaria ratificatio, sub eod. num. 74. vers. contra. & q. 14. nu. 23.

Appellatus, seu appellans an, & quando possit praueniendo impetrare iudicem appellationis, vide in verbo. Prauentio.

Improprie appellare.

Appellare improprie quando quis dicatur, q. 1. nu. 4.

Impugnatum.

¶ *Nemo potest facere fundamentum in eo, quod ipse impugnauit, q. 17. limit. 2. sub nu. 48. & 108.*

Inanis appellatio.

Appellatio inanis quæ dicatur, q. 2. sub nu. 48.

Incantator. *vide in verbo. Malefici.*

Incendiarius.

¶ *Incendiarius postquam est declaratus excommunicatus non potest absolui ab alio, quam à Papa, sed ante declarationem potest absolui ab alio, q. 17. limit. 22. sub nu. 12.*

Incidens. *vide in verbo. Emergens.*

Incompetens, & incompetentia.

Ab interlocutoria, lata super incompetentia, datur appellatio, vide in verbo. Competentia.

¶ *Processus, factus à iudice incompetenti, qui nullius generis habet iurisdictionem, & sententia, ab eo lata, sunt ipso iure nulli, & nunquam transeunt in iudicatum, licet is prius pronuntiauerit, se esse competentem, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 52. Vnde si falsis literis, quæ non sunt literæ Principis, delegetur causa, processus semper erit nullus, num. 53. At processus, factus à iudice omnino etiam incompetenti, sed tamen est iudex, & declarato prius, se esse competentem, & parte à declaratione non appellante, potest regulariter valere, nu. 54. & seqq. vsque ad num. 64. in quibus ampliatur, & declaratur. Et multo magis tenet processus, quando iudex est competens, sed eius iurisdictio potest per exceptionem elidi, nu. 65.*

Iudex, procedendo ad vlteriora post oppositam exceptionem incompetentiæ, tacite declarat, se esse competentem, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 57. & 59.

Incontinenti.

Quando dicatur appellatum viua voce incontinenti, q. 4. nu. 16. Et quando probatio ad iustificandam appellationem dicatur in promptu, seu incontinenti, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 133. vers. declara.

¶ *Probare incontinenti quando quis dicatur, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 61. & seqq.*

Nullitas quando dicatur probari incontinenti, dicta concl. 4. num. 65. & seqq.

Inditia.

¶ *Inditia indubitata plene probant, q. 17. limit. 4. nu. 5.*

Inferior.

Ab inferiori appellatur ad superiorem, vide in verbo. Minor.

¶ *Inferior, vide in verbo. Iniustitia. vers. inferior.*

Infinitum.

¶ *Res non debet trahi in infinitum, q. 17. limit. 10. n. 10.*

Infirmus.

Infirmus, seu aliter impeditus, an teneatur appellare infra decem dies, q. 12. sub nu. 142. ampl. 22.

Informatio.

A Principe malè informato appellatur ad eundem Principem, q. 8. nu. 65. & 66. & q. 16. limit. 1. nu. 153. Et quid in Rep. Lucensi, nu. 137.

Reliqua vide in verbo. Relatio facta Principi.

Inhabilis.

Si iudex mediatus appellationis est inhabilis, potest, omisso medio, appellari ad magis superiorem, quæst. 7. num. 37.

Inhibere, & inhibitio.

Iudex, cui causa appellationis committitur cum clausula (quam & quas, & cum toto negotio principali) potest inhibere etiamsi non constet de appellatione, neque de sententia, q. 3. nu. 9.

Iudex appellationis non potest inhibere, nisi prius sibi constet, fuisse ad se legitimè appellatum, alias posset ab ipsa inhibitione appellari, q. 3. nu. 11. Hoc non seruatur coram Auditore Cam. dummodo ei constet de sententia, nu. 12.

Iudex à quo potest, pendente appellatione in causa matrimonij, inhibere, ne alteri nubat, q. 3. nu. 33.

Potest inhibere partibus, ne aliquid innouent in præiudicium appellationis, etiamsi ipse appellationi detulerit, q. 3. nu. 36.

Inhibitio iudicis ad quem impedit executionem sententiæ, latæ in causa possessoria, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 101. Sed declaratur, memb. 3. num. 24. & 25.

Si causa appellationis sit delegata cum clausula (quatenus non sit instructa) & sententia sit lata, iudex à quo potest eã exequi, nõ obstãte inhibitione iudicis delegati, q. 17. limit. 9. sub nu. 59. vers. confirmatur.

Licet iudex appellationis inhibeat, tamen iudex à quo potest facere ea, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis, q. 3. num. 34. vide in verbo. Pendente appellatione.

Inhibitio iudicis appellationis non trahitur ad tertium, q. 3. sub nu. 62.

Inhibitio iudicis incompetentis, ad quem fuit appellatum, non impedit, quin appellans, & appellatus possint adire iudicem competentem, q. 7. nu. 28.

Iudex appellationis an, & quando possit inhibere iudici à quo post interpositam appellationem, q. 11. sub nu. 34.

nu.34.vers.ad quartum.
Iudex, non parendo inhibitioni, punitur, q.13.nu.106.
Iudex ad quē potest inhibere iudici à quo, quando is, qui appellauit, est solum confessus, q.17.limit.3.nu.56.
Inhibitio iudicis appellationis an impediat iudicem à quo, ne possit exequi contra confessum, & conuictum, q.17.limit.48.nu.16.
Processus, factus post inhibitionē iudicis appellationis, dicitur attentatus, etiam si inhibitio emanauerit vigore appellationis ab interlocutoria, q.17.limit.47.memb.2.sub num.11.limit.1.& nu.27.
Processus, factus post inhibitionem, est nullus etiam si pars renuntiasset appellationi, q.17.sub nu.28.vers. nec obijciatur.
Inhibitio, emanata vigore appellationis interposita ab vno capitulo sententia, non se extendit ad alia capitula, q.17.limit.47.memb.2.nu.26. Et quid si iudex inhibuisset super tota causa, num.27. Et quid si non clare constet an inhibuerit super tota causa, num.28.
Inhibitio, emanata vigore appellationis ab interlocutoria, quam iudex ad quem confirmauerit, pronuntiando, fuisse male appellatum, non impedit vlterius iudicem à quo, quamuis iudex ad quem eam moderatus non sit, q.17.limit.47.memb.3.versus finem, sub num.34.
Inhibitio iudicis ad quem, emanata vigore appellationis interposita ab homicida absente, non impedit iudicem à quo, q.17.limit.48.sub nu.29.& 30.
¶ Inhibitio datur loco sequestri pro rebus immobilibus, q.3.sub nu.29.vers.aduerte.
Inhibitio Rotalis est obseruanda etiamsi sit iniusta, q.17.limit.4.sub nu.26.subexten.2.
Inhibitio, emanata à delegato Papa in Curia, debet obseruari etiam si videretur iniusta, quia facile est adire Principem pro reformatione commissionis, &c.q.17.limit.4.sub num.26.vers.ratio.
Inhibito emanata non à Rota, neque à delegato Papae, sed ab alio, si non sit canonica, potest impunè sperni, q.17.limit.4.sub nu.26.vers.subrestringe.
Inhibitio iudicis dati cum clausula (sine praeiudicio legitima executionis) non impedit executionem, q.19.rem.1.concl.4.num.15.& q.20 nu.26.in fine.
Inhibitio iudicis causae nullitatis principaliter intentata impedit executionem sententiae, q.19.rem.1.concl.4.num.12.& 13. Secus est, quando causa nullitatis est commissa cum clausulis praeseruatiuis executionis, nu.15.& seqq.iuncto num.praeced. Vel est commissa cum clausula (prout de iure) nu.17.
Inhibitio iudicis Ecclesiastici vigore instituta querela de vsura an impediat executionem instrumenti publici coram iudice seculari, quaest.19.rem.1.concl.4. num.88.
Episcopus an possit inhibere, parte non citata, d.concl. 4.sub nu.88.vers. an episcopus.
Inhibitio, &c. vide in verbo. visitatio. vers. inhibitio.

Iniquitas, & iniqua.

Iniquitas iudicis corrigitur in causa appellationis, q.3.nu.1.
A sententia euidenter iniqua potest appellari, non obstante clausula (appellatione remota) de vtriusque partis consensu apposita, q.16.limit.1.sub num. 85.exten.2. Secus si iniquitas sit in re modica, vers. tempera. Et potest appellari etiam in causa possessoria, q.17.limit.6.memb.7.sub nu.79.vers.ratio.

Iniuria iudicis. vide in verbo. Dolus.

Iniusta sententia, & iniusta appellatio.

A sententia euidenter iniusta datur appellatio etiam in causa meri possessorij, q.17.limit.6.memb.7.nu.79. Et datur etiam si statutum reijceret appellationem, nu.80.
Licet appellatio videatur iniusta, tamen in Regno Franciae, ea pendente, non proceditur ad executionem, q.17.limit.48.sub nu.37.vers.imò.
¶ Dicens, sententiam esse iniustam, & probans nullitatem, habet intentum, secus est, si dicat, esse nullam, & probet esse iniustam, q.17.limit.29.sub nu.5.cas.2.

Iniustitia notoria, & iniustum.

Appellans, si non doceat, se infra tēpus, & legitimè appellasse, non potest obtinere in causa appellationis, etiam si doceat de notoria sententia iniustitia, q.12.nu.67.
Prohibita appellatione, superest remedium dicendi de notoria iniustitia, q.17.limit.1.nu.62.
¶ Notoria iniustitia, & nullitas aequiparantur, q.17.limit.1.nu.62.
Nulla est maior iniustitia, quàm nullitas, q.17.limit.19.sub nu.4.vers.sed notoria.
Iniustitia notoria, & nullitas aequiparantur, sub d. nu.4.vers.sed notoria. Et qualis sit haec adaequatio, sub nu.5.vers.secundus.
Inferior, cui superioris praeceptum videtur iniustum, debet supersedere, certiorare, & expectare secundam iussionem, q.19.rem.1.concl.5.sub nu.13.

Innouare.

Appellatione pendente, nihil potest innouari, q.3.nu.48. Secus in appellatione extraiudiciali, quaest.1.sub num.8.
Innouare non dicitur, qui, appellatione pendente, facit actum continuatiuum, q.3.nu.70.
¶ Qui vtitur sua possessione, lite pendente, non dicitur innouare, q.3.sub nu.70.
Reliqua vide in verbo. Attentare. & in locis ibi notatis in fine.

Inopia. vide in verbo. Paupertas.

Inordinatus, seu peruersus.

A processu inordinato datur appellatio etiam in iudicio possessorio, q.17.limit.6.memb.7.nu.113.& sub nu.129.vers.exemplifica demum. Siue ordo sit assignatus ab homine, sub num.115. Siue sit assignatus à iure, & sit ordo vnius causa, num.116. Etiam si non sit substantialis, n.117. Idē etiam si peruertatur ordo vnius causae ad aliam causam, nu.118.& seqq. & nu.128.& 129. Et datur etiam in possessorio, & ab interlocutoria, nu.130. Et datur etiam in possessorio summario, nu.131. Et datur non solum deuolutiua, sed etiam suspensiua, nu.132.
Iudex, ad quem est appellatum ab inordinato processu, debet, constito de peruersione ordinis, sententiam reuocare, q.17.limit.6.memb.7.nu.126.
Ab inordinata executione, seu non seruato ordine executio-

executionis an, & quando, & qui possit appellare, vide in verbo. Executio.
¶ Inordinatio processus continet grauamen irreparabile, q.17.limit.47.memb.1.nu.98.

Inquilinus.

Inquilinus, seu conductor, conuentus pro euacuatione domus, an, & quando possit appellare, q. 16. limit.1.sub nu.54.& seqq.& q.17.limit.6. memb.6. nu.37.& memb.8.sub nu.18.vers.ratio, & nu.24. Vide etiam in verbo. Conductor.
¶ Inquilinus non potest refricare quæstionem dominij, q.17.limit.6.memb.6.sub nu.37.vers.ratio.
Quomodo possit agere de spolio, eod.mēb.6.n.50.& 51.
Potest summariè, & executiuè conueniri, eod. memb. 6.sub nu.37.vers.ratio.

Inquisitio, Inquisitor, & Inquisitus.

Ab inquisitione formata an, & quando detur appellatio, q.17.limit.47.memb.1.nu.91.
¶ Iurisdictio Inquisitoris contra hæreticos morte Papa non expirat, q.8.nu.160.in fine, vers.restringe.
Inquisitus, vide in verbo. Accusatus.

Instantia.

Prosequutio primæ instantiæ comprehendit interpositionem appellationis, q.5.sub nu.12.vers.ratio.
Instantia prima differt in pluribus à fatalibus, seu à secunda instantia, quæst.15.num.241.& seqq.303. 330. & 339.
De instantia appellationis, vide in verbo. Fatalia.
Instantia supplicationis durat, quantum durat instantia appellationis, q.19.rem.3.nu.26.
¶ Instantia incipit a die litis contestatæ, q.15.nu.339. Et vbi non contestatur, incipit ab actu, qui immediate sequitur litis contestationem, nu. 340. Et quando incipiat ante contestationem litis, nu.341. & seqq.
Partes possunt litigare per mille annos ante contestatam litem, & nunquā currit instantia, q.15.n.345.
Quando incipit à die præsentatæ commissionis, q.15.nu. 342.& 343. Et quando à die datarum literarum, num.344.
Incohata cum defuncto, transit in hæredem, qui tenetur eam prosequi coram eodem iudice, q.7.sub nu. 133. vers.confirmatur.
Non perit, quando actor fuit impeditus facto, subterfugijs, & cauillationibus rei, q.15.num. 66.& 316. vers. tamen. Neque quandiu durat causa appellationis interposita à reo ab interlocutoria, sub d. n.316.vers.confirmatur.& n.319. vbi declaratur.
Instantia biennalis super petitorio non suspenditur iudicio spolij, si agens in eo succubuerit, q.15.nu.79.
Non currit, quandiu disputatur, an sit perempta, q.15. nu.82. Neq; si testes accusentur de falso, sub n.291.
An currat impedito facto iudicis, q.15.nu.123. Et quādo in Regno Neap. dicatur labi facto iudicis, n. 326.
Non currit in Auditorio Principis, q.15. num.132. Et ideo donec habeatur responsum a Principe, quando causa est ei referenda, non currit, nu.269.
Instantia cursus an, & quando retardetur impedimētis, q.15 n.303.& seq.316.322.324.327.329.330.
Instantia trium mensium non habet locum in causa, in qua petitur dilatio ad examinandos testes vltramarinos, &c.q.15 sub nu.291.
Instātia de iure communi durat triennio in ciuilibus q.15.sub nu.241. Et biennio in criminalibus, num. 242. Hæcque instantia seruatur etiam in Regno Neap.n. 243. Et habet locum etiā in causis summarijs, nu.244.& seqq. In causa dotis, nu.247. Quid in causis executiuis, nu.248. 249.251.& 252. Quid in causa reuocationis attentatorum, n.250. Habet etiā locū in causis ciuilibus, in quibus proceditur officio iudicis, nu.253. Instantia causæ criminalis habet locum etiam in processu per inquisitionem, sed non in causis fiscalibus nu.254. Instantia habet locum tàm coram ordinario, quam coram delegato, nu.255. Et coram arbitris, nu.256. Sed non coram arbitratore, nu.257. Et quid in causa reductionis ad arbitrium boni viri, nu.258. Habet locum etiam contra hæredem, nu.260. Et in causa nullitatis, nu.102.vers.tamen.& nu.261. & 262. ¶ Instantia est perpetua in causis fiscalibus, &c.nu.264. Siue fiscus sit actor, siue reus, nu.265. In Consistorio Principis, nu.266. In rege Francorum, n.667. In alijs etiam Regibus, nu.268. Sed non in iudice, qui iudicat nomine Regis, num.270. Est etiam perpetua coram iudice, qui habet liberum arbitrium in procedendo, secus si solum in sententiando, nu.271. & 272. Est etiam perpetua de iure canonico, nu.275. Coram arbitris, & in Regno Franciæ, num.276. Est etiam perpetua in emergentibus, & incidentibus post litiscontestationē, d. q.15.sub nu.317. Et quanta sit instantia ex dispositione Sacri Concil. Tridentini, nu.277. Et in quibus causis, nu.279. Et cuius natura sit hæc instantia, nu. 278. ¶ Coram successore in officio augetur instantia, num. 273.& 274. vbi de aliquibus statutis. ¶ Instantia potest esse minor ea, quæ est de iure cōmuni multis casibus. Primo si sit breuiata à statuto, vel à Principe, & qualis sit instantia ex stat. Vrbis, n.282. Et in reductione ad arbitrium boni viri, nu.259. In compromisso, num. 283. In Regno Neap. eod.nu. 283. In ciuitate, statuque Lucensi in causis criminalibus, nu.284.& seqq. in quibus de diuersitate instantiarum illius Ciuitatis, & sub num.274. vers.statuta. In Abbatia Sublacensi, nu.287.in fine, & 274. Secundo potest esse minor ex consensu partium, nu.298. Tertio in causis syndicatus, in quibus quanta sit de iure communi, & quanta secundum aliqua statuta, n.299. Quarto in causa naufragij, nu.301. Quinto in causa discussionum, nu.302.
Iudex, qui sub pœna tenetur expedire causam infra certam instantiam, non incurrit illam pœnam, nisi fuerit requisitus cum protestatione, &c.q.15. num. 289. Et quibus casibus non incurrat etiam si fuerit requisitus, nu. 290. & seqq. Et quibus cautelis vti debeat ad euadendam pœnam, nu.292.& seqq.
Partes possunt reuiuiscere instantiam peremptam, repetendo vnico contextu omnia acta, &c.q.15. num. 335. Sed non possunt, quando talis est causa, vt cum peremptione instantiæ perimatur ius, nu.338.
Sententia diffinitiua non potest ferri nisi in causis, in quibus habet locum instantia, q.15.nu. 246.
Partes non possunt prorogare instantiā, q.15.nu.263. & sub nu.330.& 331. Possunt tamen breuiare nu. 298. Et quando possint prorogare, vide in verbo. Prorogatio.vers.partes.
Instantia aliquando præfigitur parti, aliquādo causæ, & quan-

& quandoque iudici, & quandoque actioni, &c.q. 15. nu.288. & 351. & seqq. & cui ex his in dubio præsumatur præfixa, nu. 357.
Lapsus instantiæ non præiudicat sicut lapsus fatalium, q.15.sub nu.303.& sub nu.304.& sub num.322. vers.ratio. Et quando præiudicet, nu. 332. & 347.
Instantia perempta, reus absoluitur ab obseruatione iudicij, & actor cōdēnatur ad expēsas, q.15.n. 307.
Perempta instantia, datur actori restitutio in integrū q.15.sub nu.304.vers.tamen.& nu.305.Sed datur quandoq. refectus expensis, n.306.& seqq.Et quandoque etiam non refectis, n.311. & seqq.& sub nu. 324.vers.tamen.
De expensis reficiendis ob peremptionem, seu renuntiationem instantiæ, vide in verbo. Expensæ.
Lapso termino instantiæ, quando iudex possit adhuc valide causam decidere, q.15.nu. 317.
Perempta instantia, pereunt omnia acta ordinatoria iudicij, q.15.nu. 348. Et quæ sint acta ordinatoria, n.349.Et ad quem effectū nō pereāt, n.359.& 360.
Sententia lata post peremptam instantiam, licet regulariter sit nulla, q.15.nu,350. 352. & 354. tamen est distinguendum. Aut enim instantia seu tempus præfigitur parti, & tunc pars non potest vlterius audiri, nu.351. Aut præfigitur iudici, & iurisdictioni, & tunc iudex aliquid facere non potest, nu.352. Aut præfigitur iudici, & tunc quod iudex facit, est validum, dummodo sit intra instantiam iuris communis, sed ipse punitur, nu.353. Aut præfigitur causæ, & tunc sententia ferri non potest, num. 354. Et quid si tempus statuitur actioni, nu.355.
Perempta instantia, liberantur fideiussores, q.15.num. 358.& q.17.limit.2.sub nu.77.
Perempta instantia, non pereunt acta litis decisoria, seu probatoria, q.15.nu. 361. Et quæ sint ista acta, num.362.
Actor quādo possit, inuito reo, renuntiare instantiæ, q. 17.limit.9.sub num.46.vers.secundo quia.
Perempta instantia, & ideo absoluto reo ab obseruatione iudicij criminalis, accusator non potest vlterius accusare, q. 17. limit. 49.nu.6.Etiamsi vellet reficere expensas, nu. 7. Et procederetur per viam inquisitionis, n.8.Sed si instantia perierit negligentia iudicis, posset iterato accusare, nu.9.

Institor.

¶ Institor, seu factor potest obligare banchum, & apothecam domini, q. 17. limit. 9.sub num. 23. confirm.3.
Dominus obligatur ex eo, quòd est præsens facto institoris, seu factoris, d.limit.9.nu.23.

Instrumentum.

A sententia, lata in vim publici instrumenti, datur appellatio, q.17.nu.29. Etiam si instrumentum sit iuratum, nu. 30. Et sit instrumentum de deposito, nu. 32. Non datur in instrumento testamenti non rasi, & non cancellati, ead.q.17.limit.6.memb.4. nu. 8. & seqq. Neque quando instrumentum publicum ex dispositione statutorum, seu obligatio cameralis, aut guarantigia habet executionem paratam, q. 17.limit.10.num.5.& latè limit.9. sub num. 6. & seqq. Etiam si instrumentum sit celebratum in loco, vbi non extet hoc statutum, dummodo agatur in loco, vbi extet, nu.9.& q.18.num.8. Et etiam si non sit liquidum, d.limit.9. num. 24. & seqq. Et habet executionem paratam etiam contra ratificantem, sub nu.11. Secus autem si instrumentum non sit celebratum nomine ratificantis, num. 13.& seqq. & nu.20. Nisi is vltra ratificationem declaret, instrumentum esse celebratum de suo mandato, sub eod. num.20.vers.limita. Vel faciat aliquem actum positiuum, nu.22. Et non admittitur appellatio, siue appelletur à decreto diffinitiuo, siue ab interlocutoria, nu.43. Et licet Signatura committat causam appellationis, & iudex commissarius inhibeat, tamen, si in commissione non sit facta mentio obligationis cameralis, Auditor Cameræ, etiam commissione non reformata, procedit ad executionem, remanente commissione in suo robore, quoad effectum deuolutiuum, nu.59. Datur tamen appellatio, quādo iudicium esset incohoatum via ordinaria, nu. 44. Datur etiam respectu actoris petentis, num. 50. & 58. Item datur appellatio deuolutiua, num. 51. & seqq. Et datur hæc deuolutiua etiam si in instrumento sit renuntiatum appellationi, nu. 56. Et datur in Regno Franciæ, nu.57. Denegatur tamen etiam deuolutiua, quando reus post motam litem, seu decretum mandatum, aut post commissam causam appellationis suscipit in se mandatum executiuum, seu terminum, sub nu.59. vers. restringe. & vers. amplia. Datur appellatio etiam suspensiua actori, qui in secunda instantia post factam executionem condemnatur ad restituendum, nu.58. Hæc suspensiua datur etiam reo, qui in prima instantia fuerit absolutus, & in secunda condemnetur, sub eod. nu. 58.vers.subextende. Et hoc procedit, quando reus in prima instantia fuit absolutus in meritis, secus, quando ex ineptitudine modi agendi, sub eod. num. vers. intellige. Datur etiam appellatio à mandato de extendendo obligationem cameralem iuxta dicta testium, nu.60.& 63. Item à reiectione exceptionis admissibilis, nu.61. Et quando in appellatione exprimitur iusta causa, num. 62. Item, quando obligatio cameralis, seu aliud instrumentum probatur per testes, nu.63. Nisi esset casus, in quo possit procedi, lite non contestata, & qui sint isti casus, num. 65. & seqq. Aut nisi testes examinarentur super præambulis, liquidatione, & legitimatione personarum, n. 70.& seqq. Et quid si testes examinentur super aliqua parte instrumenti corrosa, seu corrupta, nu. 73.& 74. Et quid si examinentur super defectu alicuius solemnitatis instrumenti, nu.76.
Ab executione instrumentorum quare statuta prohibeant appellari, q.14.limit.9.nu.7.
Instrumentum appellationis. vide in verbo. Repræsentatio.
A pronuntiatione de exequendo instrumentum an, & quando detur appellatio, q.17.limit. 47. memb. 1.nu. 194.iunctis præcedentibus.
¶ Instrumentum publicum communiter ex vi statutorum habet executionem paratam, q.17. limit.9.sub nu.6. Etiam si non sit liquidum, nu.24. & seqq. Et etiam contra ratificantem, nu.11. Et quid si non sit celebratum nomine ratificantis. num. 13. & seqq. & numero 20. Et quid si vltra ratificationem

declaret

declaret, fuisse celebratum de ordine suo, sub eodem num. 20. vers. limita. Vel fecerit aliquem actum positiuum nu. 22. Et habet eam etiamsi sit celebratum in loco, vbi deficiat statutum, num. 9. Habet etiamsi in eo adsit pactum, quòd si apparuerit non deberi tantum, debeatur solum illud, quod apparuerit, &c. num. 30. & seqq. Reliqua vide in superiori vers. à sententia.

Instrumentum, seu obligatio Cameralis, non habet viã executiuam in his, quæ non leguntur in instrumẽto, sed veniũt ex interpretatione iuris, q. 17. lim. 9. n. 16.

Instrumentum, & res iudicata æquiparantur, q. 17. limit. 10. nu. 8. versus finem.

Instrumentum, cui deficit aliquid substantiale, non habet executionem, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 43.

Sententia lata super executione instrumenti, an habeat vim diffinitiuæ, an sit mera interlocutoria, vel diffinitiua, q. 17 limit. 47. memb. 1. nu. 191. & seqq. Et an possit reuocari, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 32.

Insufflatio instantiæ. vide in verbo. Restitutio. vers. regium.

Interdictus, & interdictum.

Interdictus licet appellet, tamen remanet interdictus, q. 3. num. 65. Hoc procedit in interdicto spirituali tantum, nu. 67.

In interdictis possessorijs an detur appellatio, vide in proprijs nominibus cuiusque interdicti.

¶ Interdictum possessorium diuiditur in multas species, & quæ sint, q. 17 limit. 6. memb. 1. nu. 2. & seqq.

Interdicta origine sunt personalia, in re tamen scripta, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub num. 123. vers. oppono.

Reliqua vide in verbo. Possessorium. & in proprijs nominibus cuiusque interdicti.

Interesse.

Is, cuius non interest, non auditur appellans, q. 5. num. 95. Et ideo si audiretur posset is, cuius interest, eum non audiri, appellare, q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 107. Et de tertio, qui admittatur, non docto de eius interesse, vide in verbo. Tertius. Fallit, quando sententia est lata ad fauorem actoris excommunicati, d. q. 5. nu. 120.

Quilibet, cuius interest, potest appellare, q. 5. num. 68. Etiamsi nullatenus interuenerit in prima instantia, num. 69.

Interesse ad effectum, vt quis admittatur ad appellandum quando adsit, relinquitur arbitrio iudicis, q. 5. nu. 70. Et quando dicatur probari incontinenti, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 90.

Interesse superioris, appellantis pro suo subdito, quando sit considerabile, quæst. 5. sub num. 57. vers. sub declara.

Si appellatio culpa tertij deseritur, tenetur ad interesse, q. 15. nu. 135. & seqq.

Exceptio (tua non interest) repellit appellatum, &c. q 17. limit. 2. sub nu. 102.

Cõdemnatus ad possessionem, & interesse potest appellare quoad condemnationem interesse, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 22. & seqq.

De appellatione tertij habentis interesse, vide in verbo. Tertius.

¶ Exceptio (tua non interest) repellit agentem, q. 5. sub num. 95.

An, & quando dicatur constare de interesse tertij, se opponentis executioni, relinquitur multum arbitrio iudicis, q. 17. limit 6. memb. 4. sub nu. 90.

Reliqua vide in verbo. Damnum. vers. damna.

Interlocutoria.

Ab interlocutoria potest appellari ad eundẽ iudicẽ, q. 2. n. 16. Eadẽ iñ delegari non potest, q. 8. nu. 75. & 76.

Potest appellari ad æqualem, habentem eandem iurisdictionem, q. 2. nu. 18 & q. 8. sub nu. 73.

Appellatur in scriptis indistinctè, etiamsi appelletur incontinenti, q. 4. n 9. & 17. Fallit hoc, stãte statuto, quòd in appellationibus procedatur, solemnitatibus non seruatis, seu summariè, &c. nu. 10. & 11. vbi infertur ad iura municipalia Regni Neap.

Non appellatur sine expressione grauaminis, seu causæ rationabilis, q. 4. nu. 30. & seqq. in quibus extenditur, & restringitur.

Ab interlocutoria, habente vim diffinitiuæ, appellatur in scriptis sicut a diffinitiua, q. 4. nu. 2. & 12.

Ab interlocutoria Vicarij etiam generalis potest appellari ad Episcopum, q. 8. sub nu 73.

Si iudex à quo reuocet interlocutoriam, irritantur omnia acta, quæ fuerint facta coram iudice appellationis, q. 5. nu. 118.

Appellatio ab interlocutoria an, & quando possit iustificari ex alia causa, quam ex causa expressa in appellatione, & quando in ea possint recipi noua probationes, q. 11. nu. 87. & seqq. & nu. 92. & seqq.

Quando suscipiat naturam appellationis à diffinitiua, q. 11. nu. 97.

Debet iustificari ex eisdem actis, q. 11. sub num. 87. & 89.

Appellari debet ab interlocutoria infra decem dies, q. 12. num. 84. Etiam si sit interlocutoria tacita, num. 85. Et quando possit appellari postea, nu. 86. & seq.

Instantia primæ causæ non currit, quandiu reus appellat, & durat causa appellationis ab interlocutoria, q. 15. sub nu. 316. vers. confirmatur.

Inferior Principe an possit tollere appellationem ab interlocutoria, q. 16. limit. 1. sub nu. 136. subrestr. 3.

Prohibita appellatione in aliqua causa, non intelligitur prohibita ab interlocutoria, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 28. & seqq. Et ideo prohibita in causa criminali à sententia diffinitiua, an possit appellari ab interlocutoria, limit. 4. nu. 85.

Ab interlocutoria ante diffinitiuam regulariter prohibetur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 1. Etiam in causis criminalibus num. 2. In causis carceratorum, num. 3. In foro Capitolino, num. 4. Et ex dispositione Concilij Tridentini, d. q. 17. limit. 6. memb. 3. sub num. 18. ¶ Permittitur de iure canonico, d. limit. 47. memb 1. num. 73. & seqq. Et non solum semel, sed bis, nu. 78. Et quid in terris Ecclesiæ, num. 79. Et quid de iure canonico moderno, num. 83. Et quid si in appellatione exprimatur iusta causa, nu. 81. Permittitur etiam de iure ciuili, si agatur de grauamine irreparabili, nu. 84. & seqq. & lim. 6. memb. 7. nu. 29. & 40. Etiam si sit reparabile, sed non in totũ, aut nõ sine magna difficultate, ead. li-

ead.limit.6.memb.8.sub nu.2.vers.confirmatur.& num.3.& seqq.& d.limit.47.memb.1.num.86. Et in foro Capitolino,nu.89. Permittitur etiam appellatio ab interlocutoria,lata post sententiam diffinitiuam,nu.167. Et ab interlocutoria, quæ tangit factum principale,nu.186.Item ab interlocutoria habente vim diffinitiuæ, num.171. Non tamen in foro Capitolino,num. 214. Item ab interlocutoria, quæ ingerit difficultatem circa causæ decisionem, num.215.Similiter quando de grauamine interlocutoriæ constat iuris præsumptione, nu.216. Et quando in appellatione exprimitur, & probatur iusta causa appellandi,nu.217. Idem si interlocutoria mereatur executionem,nu.198.in fine,& 199.

Ab interlocutoria,quæ decidit articulum principalem, datur appellatio, quæst. 17. limit.47. memb.1.sub num.168.

Quando potest appellari ab interlocutoria expressa, potest appellari etiam à tacita, d. limit. 47. memb. 1.num.96.

Ab interlocutoria in causa possessoria an, & quando sit probibita appellatio,q.17.limit.6.memb.7. num. 28.& seqq.num.36.& seqq.sub nu.73.subrestr. 3. nu.74.130.& seqq.

Ab interlocutoria, inordinate lata, datur appellatio etiam in causa possessoria,d lim.6.memb.7.nu.130.

Iudex à quo potest,pendente appellatione ab interlocutoria,procedere sine vitio attentatorum,q.17. limit. 47.memb.1. num. 28. & seqq. Imò potest ipsam interlocutoriam reuocare,vide in verbo.Reuocare.

Terminata causa appellationis ab interlocutoria, quis iudex debeat procedere in negotio principali, d. limit.47.memb.3.nu.1.& seqq.& nu.14. & seqq.

Iudex,ad quem est appellatum ab interlocutoria,an,& quando possit,omisso de partium consensu articulo appellationis, procedere in negotio principali, eod. memb.3.nu.9.& seqq.

¶ Interlocutoria, habens vim diffinitiuæ, æquiparatur diffinitiuæ,q.4. nu. 56. Et regulatur secundum eius naturam,q.17.limit.47.memb.1.nu.171. in fine. Quandoque tamen regulatur,vt interlocutoria,sub nu.194.

Processus iudicis ad vlteriora post oppositam incompetentiam habet vim interlocutoriæ, q. 17. limit. 6. memb.7.nu.57.59.& seqq.

Non omnis vox iudicis est interlocutoria, q. 12. sub num.89.

Interlocutoria,strictè loquendo, non est sententia, q. 17.limit.6.memb.7.num.30.& sub num.31. vers. ratio.

Interlocutoria transit in rem iudicatam quoad partem,q.12.nu.95.Et an, & quando quoad iudicem, eod.nu.95.& seqq.

Sententia, lata super momentanea possessione, an, & quando sit interlocutoria,& quare, q. 17. limit. 6. memb.3.sub nu. 4. & seqq. Et multo magis dicitur interlocutoria, si sit lata in adipiscenda possessione, sine reo,memb.4.sub num.20.21. & 22. vbi distinguitur. Lata etiam in possessorio summario dicitur interlocutoria, ead.limit.6.memb.2.sub nu. 2. vers. secunda.

Sententia,quæ fertur, seruatis terminis substantialibus,non dicitur interlocutoria,d.limit.6. memb. 2. sub nu.7.vers.quia respondeo quòd.Sed cõtrarium, memb.3.sub nu.5.vers.verum.

Interlocutoria,quæ post se non expectat aliam sententiam,habet vim diffinitiuæ,q.17.limit.47.memb. 1. num.207.

Missio in possessionem ex primo decreto est interlocutoria.q.17.limit.6.memb.4.nu. 124.

Secundum decretum est interlocutoria, eod. memb. 4. sub nu.130.vers.ratio.

Interlocutoriæ, quibus infertur grauamen irreparabile,quæ sint.q.17.limit.47.memb.1.n. 84.& seqq. vsque ad num.168.

Interlocutoriæ, quæ habent vim diffinitiuæ, quæ sint, eod.memb.1.nu.171.& seqq. vsque ad num. 214. inclusiue.

Interlocutoria quando dicatur tangere factum principale,d. memb.1.nu.168. & seqq.

Interlocutoria mera quæ dicatur,eod.memb.1. nu. 5. 26.& 27.

Interlocutoriæ grauamen reparabile,& irreparabile, vide in verbo. Grauamen.

Iudex an,& quando possit reuocare interlocutoriam, vide in verbo.Reuocare.

Quis iudex debeat cognoscere nullitatem interlocutoriæ,vide in verbo.Nullitas.vers.interlocutoriæ.

Interponere appellationem.

Appellatio debet interponi coram iudice a quo,q.6.nu. 1.Et,sententia lata à pluribus iudicibus,coram omnibus interponi debet,vel coram maiori parte eorũ, num.2.Sed coram ambobus, quando sunt duo tantum, num. 3. Alias,non interposita coram iudice à quo,est nulla,nu.6.Nec sufficit interponere appellationem in tribunali sine præsentia iudicis à quo, nu.4.Quid seruetur in praxi, nu. 40. Et quid de stylo Auditoris Cameræ in appellationibus de partibus, sub eod. num. 40. declar. 11. Et quid in appellatione per arreptionem itineris,&c.num.41.Et quid si ob iustum metum grauatus non audeat appellare,nu. 8.& seqq.

Appellatio potest interponi coram iudice ad quem, quando non potest haberi copia iudicis à quo, vel potest interponi coram notario,& honestis viris, q. 6.num.18.

Appellatio infra quantum tempus debeat interponi,vide in verbo.Tempus.

Appellatione non interposita, causa appellationis non potest committi,vide in verbo.Commissio.

Appellatione non interposita, an valeat sententia, q. 20.num.29.

Interpretatio.

A mala sententiæ interpretatione datur appellatio, q. 17.limit.10.num.52.

¶ Ita debemus interpretari dicta prudẽtum,vt non mereantur reprehensionem,q.2.sub nu.28. Idem in interpretatione legis,& statuti,ibidem.

Debemus interpretari actum,vt valeat,q.2.num.29. & q.3.sub num.4.& q.7.sub num.5.& q.15.num. 225.in fine.Contrarium,ead.q.3.sub num. 4. vers. confirmatur primo.

Iudex an, & quando possit interpretari suam sententiam,q.17.limit.10.nu.53.

Inti-

Intimatio.

Intimatio appellationis interpositæ coram honestis viris non est necessaria ad validitatem appellationis, q.6.nu.30.

Est necessaria ad suspendẽdam iurisdictionem iudicis, q.6.num.31. Nunquid sit intimanda iudici, & parti, num.32. Et quando non sit necessaria, sub n.33. sub decl.7. & nu.35. & 36.

Potest fieri à quocunque sine aliquo mandato, q.6. sub nu.33. subdeclar.2.

Debet fieri infra mensem ad effectum, vt deuoluat causam ad Curiam, q.6. sub nu.33. subdeclar.8.

An, & quando debeat fieri cum scriptura authentica, q.6 sub num.33 subdeclar.9.

Appellatio licet non sit intimata, tamen deuoluit iurisdictionem, q.6.nu.30. Declaratur, sub num.33. subdeclar.8.

Debet intimari principali, vel procuratori specialiter constituto in illa causa, q.6. sub nu. 33. subdeclar.3.

Debet intimari personaliter si potest inueniri, q. 6. sub nu.33. subdecl.4.

Intimatio appellationis inualidæ est nullius momẽti, q. 6. sub nu.33. subdecl.5.

Intimatio appellationis extraiudicialis an, & quando sit necessaria, q.6.nu.33.

Intimatio itineris arrepti, cum habeat vim appellationis, est necessaria ad effectum, vt suspendat, q. 6. sub nu.42. subdeclar.1.

Mandati procuratorij intimatio quando sit necessaria in intimatione appellationis, q.6. nu.34. subdeclar. 10. & intelligen.3. & 4.

Intimatio sententiæ operatur, vt ex die intimationis teneatur intimatus appellare infra decem dies, q.12. nu.25. & seqq. & nu.26 vbi de stylo Auditoris Cameræ, & num.29. & seqq. in quibus an sufficiat intimare, sententiam esse latam, vel requiratur intimatio qualitatis sententiæ latæ, & num. 31. vbi de stylo Auditoris Cameræ.

Intimari debet adhæsio appellationis iudici à quo, q. 12.nu.71.

¶ *Mandatum procuratoris potest à quocunque sine mandato intimari, q.6. sub nu.34. intellig. 2.*

Intrusus.

Intrusus in possessione licet appellet, non retardat executionem, q.17 limit.6. memb.4. num. 91. Etiam si appellarit infra legitima tempora, num. 93. Imo si non præstatur cautio, num.94. Et, non docendo de interesse, minus appellat deuolutiue, sub eod. nu. 94. ampl.4. Et quando dicatur intrusus, nu.95. Et qui alij possessores, vti intrusi, non appellent, nu.92.

¶ *Intrusus, lite pendente, non potest impedire executionem, &c. & literæ executoriales eum comprehendunt, q.17 limit.6. memb.4. num.91.*

Inuentarium.

A sententia de conficiendo inuentarium non datur appellatio, q.17. limit.46. nu.1.

¶ *Tempus conficiendi inuentarium an, & quando currat pendente lite super hæreditate, q.15. nu. 318.*

Quæ personæ teneantur conficere inuentarium, d. limit.46. nu.2.

Inuestitura.

Ad cognoscendam iurisdictionem in appellationibus inspiciendus est tenor inuestituræ, q.8. nu. 106.

Inundatio.

Inundatio excusat non appellantem infra legitima tempora, q.12. nu.167.

Inutilis appellatio. *vide in verbo. Friuola.*

Ioannes Andr. & Io. Anton.

¶ *Io. Andreas non bene exposuit cap. ex ratione: de appellat. q.15. initio.*

Io. Antonius de S. Georgio, nuncupatus Præpositus, seu Cardinalis Alexandr. multa de verbo ad verbum aliquando transcripsit ex Ang. Aret. q. 17. limit. 4. sub nu.7. vers. priusquam.

Irregularitas.

Occidens clericũ inuasorem, si aliter se defendere non poterat, non incurrit irregularitatem, quæst.16. sub num.3.

Vide in verbo. Suspensus. vers. suspensus à beneficio.

Iter, & ire.

Arreptio itineris, seu missio nuntij ad Papam post litem motam, habet vim appellationis, q. 6. num. 41. Sed debet esse infra decem dies, & ad effectum, vt suspendat, debet intimari, sub nu.42. subdeclar. 2.

Itineris arreptio ante causam cœptam non habet vim appellationis, q.6.nu. 43.

Arripere iter vltima die termini est inchoare prosecutionem causæ appellationis, q.14. sub nu. 48.

Appellanti à sententia, lata in magno fœudo, dantur sex hebdomadæ ad iter arripiendum, q. 15. sub nu. 21. vers. adde.

Si partes conueniunt ire ad Sanctum Iacobum, fatalia interim non currunt, q.15. nu.107. & 190.

¶ *Itineris arreptio ante causam cœptam suspendit iurisdictionem iudicis, q.6. nu.43.*

Itineris arreptio suspendit iurisdictionem quoad eum, qui vadit, non quoad eum, qui mittit, q. 6. nu.44.

Itinerans ad Curiam Papæ non est exemptus à iurisdictione inferioris, si itinerat postquam fuit citatus, vel, &c. q.6. in fine, sub nu.44.

Iudeus.

¶ *Contra iudæos seruatur rigor iuris, q.3. num. 58. in fine.*

Princeps secularis non potest permittere in suo regno, quòd iudæi habeant mancipium christianum, neque quòd non deferant signum distinctum, q. 16. limit. 1. nu.129.

Iudex à quo, & iudex ad quem, seu iudex appellationum.

Iudex, coram quo est appellandum, vbi sit requirendus, q.6. nu. 19.

Appellari debet coram iudice à quo, q. 6. num. 1. Extenditur, nu.2. & seqq. Declaratur, & restringitur, num.8. & seqq. Potest tamen appellari coram iudice ad quem, quando non potest haberi copia iudicis à quo, num. 18. Item quando ob iustum metum, non ap-

non appellatur coram iudice à quo, nu.20.
Iudex, qui sententiam tulit, potest ab ea appellare, q.5. nu.4. Facit contra, q.17. limit.39.
Iudex ad quem potest in aliquibus esse minor iudice a quo, q.2. sub nu.25.
Non potest appellari ad eundem iudicem, qui tulit sententiam, q.2. nu.14. Etiamsi is ascenderit cathedram iudicis ad quem, nu.15. Ab interlocutoria potest appellari, nu.16. Et an, & quando possit eidem iudici à quo delegari causa appellationis, q.16. limit.1. nu.123. & q.8. nu.75. & 76.
Si iudicent simul plures iudices, appellatur ad superiorem dignioris, q.8. sub num.102. illat.2. & 5. Et ubi ab altero tantum esset probibita appellatio, & ab altero non, daretur appellatio, q.16. limit.24. nu.3.
Iudice à quo absente, & ideo appellatione interposita coram honestis viris, an teneatur appellans, eo reuerso, adire eum, q.6. sub num.25. vers. confirmatur. & q.13. nu.8.
Iudex minor potest in actu appellationis ex consuetudine reputari maior, q.2. nu.26.
Minor iudex an eo ipso, quòd sibi appellatio defertur, efficiatur maior, q.2. sub nu.26. vers. at quando. & num.27.
A iudice, qui habet iurisdictionem à persona ecclesiastica, potest appellari, omisso medio, q.7. num.88. & 89. vbi declaratur.
Iudex appellationum non habet iurisdictionem contra tertium, qui facit aliquid, appellatione pendente, q.3. nu.62.
Iudex causæ appellationis impetrari non potest, nisi prius fuerit appellatum, q.3. nu.4. Reliqua vide in verbo. Commissio.
Iudex causæ appellationis infra quantum tempus debeat impetrari, q.14. nu.1. & seqq.
Iudex à quo potest, appellatione pendente, procedere ad ea, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis, q.3. nu.20. & seqq. Et quæ sint ista, vide in verbo. Pendente appellatione. vers. iudex à quo.
Iudicibus pluribus appellatis, &c. vide in verbo. Plures. vers. pluribus.
Iudices appellationum quandoque non corrigunt sententias iniquas, sed benè latas malè reformant, q.3. num.2.
Iudex appellationis succedit in locum iudicis à quo, q.11. num.17.
Iudex ad quem non potest cognoscere, nisi de eo, de quo cognouit iudex à quo, q.11. sub num.17. Et de quibus possit cognoscere, num.23. & seqq. & 34. & q.17. limit.1. sub nu.46. & 56.
Iudicis ad quem iurisdictio quousque se extendat, q.11. sub nu.17. & seqq.
Iudicis appellationis officium an sit latius officio iudicis à quo, q.11. nu.17.
Iudex ad quē potest ex causa vera confirmare sententiā latam ex causa falsa, q.11. nu.22. & seqq. in quibus declaratur, Et potest sententiam emendare, confirmando in parte, & in parte infirmando, &c. n.112.
Appellatio coram iudice ad quem debet interponi infra decem dies, q.12. nu.108.
Iudex à quo potest appellanti præfigere terminum ad committendam causam appellationis, q.14. nu.6. & 7. Et quid si non deserat appellationi, nu.15. Et deferendo an possit præfigere ex interuallo, vel solum eodem contextu, nu.21.
Si non est prouisum de iudice appellationis, appellandum est ad eum, qui dedit iudicem à quo, quæst.8. num.110.
Iudex appellationis si detur, vt cognoscat in Curia, datur ex officio arbitrio Regentis Cancellariæ; sed si detur, vt cognoscat extra Curiam, datur arbitrio appellantis, nisi contradicatur, q.14. sub num.46. vers. ratio.
Appellari potest regulariter à quolibet iudice, tàm ordinario, quàm delegato, q.16. nu.1. & seqq. Siue sit ex maioribus, siue ex minoribus, nu.25.
A quibus iudicibus non possit appellari, q.16. limit.1. & seqq & in toto indice in proprijs nominibus eiusmodi iudicum.
Iudex a quo si detulerit appellationi ab interlocutoria, non recuperat iurisdictionem, quamuis appellans renuntiet appellationi, seu iudex ad quem pronuntiet, bene iudicatum, q.17. limit.2. nu.103.
Signatura in commissione appellationis in causa possessoria quando rescribat iudici à quo, & quando iudici ad quem q.17. limit.6. memb.7. sub nu.142.
An iudex à quo, vel iudex ad quem pronuntiet super desertione appellationis, q.11. nu.148. & seqq.
Appellatio simplex, non expresso iudice ad quem, valet, q.7. num.4. Præsertim si iudex appellationis est certus, nu.9.
Iudex, ad quem est appellatum ab interlocutoria, an & quando remaneat iudex in tota causa, q.17. lim.47. memb.3. num.1. & seqq. Et an possit de consensu partium, omisso articulo appellationis, cognoscere in negotio principali, nu.9. & seqq.
Reliqua vide in verbo. Admittere. in verbo. Confirmant. & in verbo. Deferre.
¶ Iudex, interponendo decretum ex necessitate officij, sibi non præiudicat, q.17. limit.2. sub nu.36.
Iudices sunt positi tanquam signum ad sagitam, q.19. rem.4. versus finem.
Iudex ecclesiasticus. vide in verbo. Ecclesiasticus.

Iudicatum.

Promittens, & cum iuramento, & obligatione camerali de stando iuri, & iudicatum soluere, potest adhuc appellare, q.17. limit.2. sub nu.73. vers. contra.

Iudicialis appellatio.

Appellatio iudicialis dicitur propriè appellatio, q.1. nu.8. & q.2. nu.33.
Appellatio iudicialis quæ dicatur, q.2. nu.34. & 38.
Appellatio iudicialis in vno articulo suspendit iurisdictionem in totum, & quoad totam causam, q.2. sub nu.37.
Appellatio iudicialis debet esse ex vera, & legitima causa, q.2. nu.41.
Iustificatio appellationis iudicialis quomodo fiat, q.2. num.42.
Appellatio iudicialis interponitur à grauamine præterito, & non à futuro, q.2. nu.43.
Appellatio iudicialis est licita tam de iure canonico, quam de iure ciuili, q.2. nu.45.
Excommunicatus potest appellare iudicialiter, q.2. num.44.

Appel-

Appellatio iudicialis in quot, & quibus differat ab extraiudiciali, q.2.nu.33.& seqq.

Iuramentum & iurare.

Calumniæ iuramentum an sit necessarium in causa appellationis, q.11. sub nu.44.vers.de iuramento.
Nolens iurare de calumnia, an appellet, q.17. limit. 34.num.10.
A sententia lata virtute iuramenti de mutuo consensu litigantium præstiti, non datur appellatio, q.17. limit.34.nu.1. Etiam si condemnatus velit per euidentiam rei probare contrarium, num.2. Etiamsi sententia sit lata virtute iuramenti relati, num.3. Etiam si reus fuerit condemnatus, eo quia noluerit iurare, nu.4. Aut actor, cui fuit relatum iuramentum, sub eod.num.4.vers. subamplia: Datur tamen appellatio, si is, qui recusat iurare, vel referre, allegat rationabiles causas, num.5. Et quid in causa matrimoniali, num.6. Datur etiam a sententia, lata virtute iuramenti necessarij, nu.7. Et quid in interlocutoria, quia iudex mandat, admitti probationem iuratiuam, num.8. Et quid si statutum mandet, in aliquo casu stari iuramento, nu.9.
Ab interlocutoria, qua iudex pronuntiat, debere iurare, vel referre, datur appellatio, quæst.17. limit.47. memb.1.nu.176.
A iuramenti delatione non datur appellatio q.17. limit.34. sub nu.8. Et quid de stylo Cameræ Imperialis, q.12.nu.161.
Ab absolutione, seu relaxatione iuramenti an liceat appellare, q.17.limit.34.in fine, nu.10.
¶ *Statutum, quòd in causa damni dati sufficiat iuramentum eius, qui passus est damnum, intelligitur in omnibus articulis emergentibus in causa damni dati, secus est, si statutum disponat, quòd iuramentum sufficiat ad probandum damnum, q.17.limit. 6.memb.7. sub nu.35.vers.in simili.*
Iuramentum necessarium quod dicatur, q.17. limit. 34. sub nu.7.vers.iuramentum.
Interlocutoria de iurando, vel referendo iuramentum, habet vim diffinitiuæ, q.17. limit.47. memb.1. num.176.& 177. Et ideo iudex eam reuocare non potest, num.178. Etiam si iuramentum sit solum acceptatum, & non dum præstitum, num.179. Et multò minus, si fuerit præstitum, eod. num.179. extens.2. Et citra dubium non potest reuocare sententiam latam virtute iuramenti præstiti, nu.180.
Iuramentum validat contractum, q.19.rem.1.concl. 5. sub num.32.
Iuramentum de non allegando nullitatem, an se extendat ad nullitatem ex defectu iurisdictionis, q.19. rem.1.concl.5.nu.47.& seqq.
Iuramentum non supplet consensum, d. concl.5. sub num.59.

Iurisdictio

Iurisdictio deuoluitur per appellationem, q.3. nu.13. & seqq.
Iurisdictio iudicis à quo suspenditur per appellationem, & quando non suspendatur, vide in verbo. Suspensio.
Concurrentibus iurisdictione mediata, & immediata, potest appellari, omisso medio, q.7.nu.106.
Iurisdictio iudicis ad quem ad quæ se extendat, vide in verbo. Iudex. vers. iudicis ad quem.
Licet iudex ad quem pronuntiet, male appellatum ab interlocutoria, & bene iudicatum, seu appellans renuntiet appellationi, tamen iudex à quo, si detulerit appellationi, non recuperat iurisdictionem, q.17.limit.2.nu.103.& vers.confirmatur.
A sententia, lata super possessione iurisdictionis, an detur appellatio, q.17. limit.6. memb.9. num.108. & seqq.
Licet partes compromittant causam appellationis, & suspendantur fatalia, tamen remanet iurisdictio iudicis appellationis, qui propterea potest, non obstante pendentia compromissi, adiri, vt procedat, q.15. sub nu.119.& seqq.
Fœudatario quando censeatur data iurisdictio causarum appellationum, q.8.nu.115.& seqq.
Iudex à quo, non respondendo de apostolis, priuatur iurisdictione &c. vide in verbo. Apostolos.
Deserta appellatione, iurisdictio iudicis ad quem expirat &c. vide in verbo. Desertio. vers. deserta.
¶ *Iurisdictio ecclesiastica antecellit secularem, q.8. sub num.100.vers. secunda.*
Iurisdictio ecclesiastica, & iurisdictio secularis regulariter sunt separatæ, & vna non se intromittit de alia, q.8. sub nu.100.vers.prima.
Iurisdictio Balliuorum Baronum non expirat per mortem Baronum, q.8. sub num.159. vers. ad secundam.
Iurisdictio Vicarij expirat per mortem Episcopi, ibidẽ.
Iurisdictio ordinaria nõ expirat per mortem committentis, q.8.nu.158. Et quid si sit data ad beneplacitum, num.161.
Iurisdictio iudicum ordinariorum in Curia Romana non expirat per obitum Papæ, q.8. sub num.157. vers.prima. Et quid de consuetudine, nu.162.
Iurisdictio delegati an expiret per mortem delegantis, q.8.nu.160.
Iurisdictio dari non potest super eo, quod non est, q.3. nu.3 in fine.
Iurisdictiones confundi non debent, q.7.nu.2.
Iurisdictionis prorogatio, vide in verbo. Prorogatio.
Iurisdictio nisi cuique seruetur, ordo ecclesiasticus, & neruus ecclesiasticæ disciplinæ confunditur, q.8. sub num.51.
Iurisdictio regulariter dicitur excitata, & non delegata, quando causa delegatur ei, qui ex ordinaria iurisdictione poterat illam causam cognoscere, q.8. sub nu.86.extens.2. vbi an, & quando dicatur excitata, vel delegata, remissiuè.
Papa non intendit præiudicare iurisdictioni ordinariorum, q.7 num.74.& 75. & q.8. sub num.125. vers.oppono.
Inferior non potest præiudicare iurisdictioni superioris, q.16.limit.1.nu.107.
Iurisdictio datur etiam per litteras obreptitias, & subreptitias, q.17.limit.6.memb.7. sub n.54.& 55. & q.14. sub nu.30.cas.5. Sed non per litteras falso nomine Principis impetratas, d. memb.7. num.53. & 55.
Ex qualitate libelli cognoscitur ad cuius iurisdictionem causa spectet, q.17.limit.6.memb.9.nu.7.
Partes non possunt dare, aut prorogare iurisdictionẽ,

quam

quam non habent, q.17.limit.47.memb.3.nu.10.
Iurisdictio ecclesiastica est magis prorogabilis, quam secularis, q.19.rem.1.concl.2.sub nu.26.
Iudices debent initio ostendere literas sua iurisdictionis, q.19 rem.1.concl.4.nu.39.
Iurisdictionis defectus consideratur multipliciter, q.19. rem.1.concl.5.nu.50.& seqq.
Mandatum iurisdictionale ampliatur ratione incidentia, q.19.rem.2.nu.46.

Ius.
A iuris dispositione non potest appellari, q.17.limit.20. sub nu.1.vers.ratio.
Appellatio est ius, &c.vide in verbo. Actio.
¶ Quod quisque iuris in alium statuerit, eodem ipse iure vtatur, q.17.limit.7.nu.23.
Ius, superueniens ex causa de praterito, conualidat iudicium prasens incohoatum, q.5.sub num. 27. vers. secunda.
Ius metimur ex parte actoris, q.17.limit. 6.memb. 7. sub nu.128.vers.explica. & memb. 9.sub num. 7. vers.confirmatur.

Ius canonicum, & ius ciuile.
De iure canonico potest, omisso medio, appellari ad Papam, multosque alios, q.7.nu. 92.
¶ Ius canonicum debet seruari in Terris Ecclesia, etiam si Terra sint mediatè subiecta, q.7.num. 77. & q. 15 num.281.
Ius canonicum defenditur à quorundam maledicentia, q.17.limit.47.memb.1.nu.74.& seqq.
Ius ciuile est nomen aequiuocum, & quid significet, q. 1.nu. 12.

Ius naturale.
Appellatio profluit a iure naturali, q.16. sub num. 3. vers.ita etiam.

Iusta, & iuste.
¶ Iusta agere, & iuste agere differunt, q. 17. limit. 6. memb.9.num. 59.
Iusta causa litigandi.vide in verbo.Causa.

Iustificatio appellationis.
Appellatio an, & quando iustificetur ex sola oblatione probationis, & quando sit necessaria probatio, q. 2.num.42.& q.11.nu. 68. & seqq. Et quando sola oblatio probationis non iustificet, nu.71. & seqq.
Appellans an, & quomodo teneatur iustificare causam appellationis coram iudice ad quem, q.11.num. 60. vbi distinguuntur tres effectus.
Quando appellatio dicatur iustificata absque alia probatione facienda, q.11.nu.63.& seqq.Et quando iudex, non aliter constito de iniustitia sententia, debeat eam reuocare, q.17.limit.6.memb.7.nu. 126.
Iustificatio appellationis quando operetur deuolutionem solam negotij, & reuocationē attentatorum, sed non absolutionem, q.11.nu.70. & 71.
Appellatio an possit iustificari ex alia causa, quàm ex causa expressa in appellatione, q.11.nu.84.& seqq. & nu.92.& seqq.
Appellatio ab interlocutoria debet iustificari ex eisdem causis antiquis, & ex eisdem actis, quaest.11. num.87. & 89.
Iustificatione appellationis incontinenti oblata, admittitur appellatio, qua non admitteretur, q.17. limit.6.memb.7.nu.133.

Iustitia denegata.
Si iudex medius denegat iustitiam, appellatur ad eius superiorem, q.7.nu.43.
A denegata iustitia an, & quibus interuenientibus possit appellari, q.17.nu.46.& seqq.
¶ Iudex, recusans ministrare iustitiam clerico post trinam monitionem, priuatur iurisdictione, quaest. 17. num.47.
Si iudex secularis denegat iustitiam, potest recurri ad ecclesiasticum, q.7.sub nu.43.& seqq. in quibus declaratur.
Denegari iustitiam dicitur, quando notoriè constat, q. 7.nu.78.Et quando dicatur denegata, sub nu. 46.

Læsæ maiestatis.

LAESAE maiestatis condemnatus, an appellet, q.17.limit.4.nu.78. Et quid si exprimatur causa rationabilis, num. 84.

Læsio.
¶ Læsio quando dicatur magna, vel modica in materia restitutionis in integrum, relinquitur arbitrio iudicis, q.19.rem.2.num. 16. Et qua veniant consideranda in isto arbitrio, nu.17.
Læsio, seu deceptio an, & quomodo possit considerari in eo, quod terminatur iudicio sortis, q. 16. limit. 6. sub nu.3.vers.primo quia.

Laicus.
Laicus, litigans in foro ecclesiastico, potest appellare à quolibet grauamine, q.18.nu.4.

Latro.
Latro famosus, seu insignis non appellat, q.17.limit.4. sub nu.79.
¶ Latrones statim puniri interest Reipub. d. limit. 4. num.69.
Laudatus.vide in verbo.Nominatus.

Laudum.
A laudo, seu sententia arbitri debet appellari infra decem dies, q.12.nu.114.& seqq.
A sententia lata super nullitate laudi, & super spolio datur appellatio, q.17.limit.6.memb.9.nu.64.
¶ Laudum, latum post rem iudicatam, est nullum, q.15. num.200.

Legatarius.
Legatarius potest appellare, quando fuit victus hæres, q.5.nu.37.
Debet appellare infra decem dies à die scientia, q.5.nu. 38.& q.12.nu.155.

Legatum in testamento.
Hæres condēnatus ad soluendū legatū, seu fideicōmissū ex testamento, an appellet, q.17.lim.37.n. 1.& 2.

Legatus Papæ,& de latere.

Legatus Papa potest examinare testes, & facere alia, tendentia in fauorem appellationis, interposita ad Papam, q. 3. nu. 26.
Non cognoscit causam appellationis, in qua iudicauit tanquam Archiepiscopus, q. 8. sub num. 86. vers. confirmatur primo.
Legatus de latere potest cognoscere causam appellationis interposita ad Papam, q. 17. limit. 2. num. 66. Et maximè de ea se intromittere, partibus consentientibus, vel si velit causam solum instruere, & remittere ad Papam, q. 7. n. 60. Et etiam cognoscere. n. 61.
A sententia Legati de latere an possit appellari, q. 16. limit. 10. nu. 1.
A Legato appellatur ad Papam, q. 8. sub nu. 99. vers. à legato. Et loco Papa potest appellari ad Auditorem Camera, q. 16. nu. 22.
Et quid in appellatione ab abusu in Francia, d. q. 8. sub nu. 99.
Ad Legatum Papa potest appellari, omisso medio, q. 7. num. 103.
A delegato Papa non potest appellari ad Legatum Papa, q. 8. nu. 16.
Legatus etiam de latere non potest delegare causam, appellatione remota, q. 15. limit. 1. sub num. 106. Etiam si Legato concessa sit iurisdictio cum præfata clausula, nu. 109. Et quando possit, nu. 115. & 116. Et quid in appellatione ab interlocutoria, sub eod. nu. 116. fi. breftr. 3.
¶ *Iurisdictio Legati non expirat per obitum Papa, q. 8. nu. 158.*
Gerit vicem Papa, q. 7. sub nu. 103. vers. ratio.
Concurrit cum quolibet ordinario, ibidem.
Est gradatim supra Patriarcham, q. 8. sub num. 99. vers. contrariam.

Legitima appellatio,& causa.

Appellatio legitima qua dicatur, q. 2. nu. 47.
Appellatio legitima est admittenda, & habet effectus suos, q. 2. sub nu. 51.
Appellatio legitima non præsumitur, ideoq. appellans tenetur tria probare, q. 3. sub nu. 15. vers. declara.
Legitima causa appellandi que dicatur, q. 17. limit. 4. sub nu. 49. vers. & loquendo.

Legitimatio personarum.

Ab interlocutoria, lata super legitimatione principaliũ comparentium in iudicio, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 70. Siue pronuntietur in litis ingressu, siue postea, num. 73. Et quando non detur appellatio, sub nu. 69. vers. infero. & sub num. 72. vers. declara.
¶ *Legitimare personas, quando petitur executio instrumenti publici, est liquidare illud instrumentum, q. 17. limit. 9. nu. 26.*

Lex,& legis remedia,à quibus an detur appellatio. & de remedijs possessorijs legum.

Appellatio non datur in remedio, l. fin. C. de edic. diu. adr. toll. vide in verbo. Hæres. vers. à sententia.
Neque in remedio, l. 3. C. de pign. q. 17. limit. 6. memb. 4. num. 5.
Neque in remedio l. fin. C. de acquir. poss. ead. limit. & memb. 9. sub nu. 80. vers. in hac. n. 92. & sub nu. 100.
Neque in remedio l. si coloni. C. de agric. & cens. ead. limit. 6. memb. 6. sub nu. 32.
Neque in remedio, l. si quis conductionis. C. loc. eod. memb. 6. nu. 37.
Neque in remedio l. vlt. ff. de rei vend. ead. limit. 6. memb. 4. nu. 132. Et quando detur, nu. 131.
In remedio, l. meminerint, C. vnde vi. an, & quãdo detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 14. & memb. 9. nu. 50.
In remedio, l. inuasor. C. vnde vi. an detur appellatio, eod. memb. 6. nu. 25. & 30.
In remedio, l. si quis in tantam. C. vnde vi. datur appellatio cum distinctione, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 55. & seq. & nu. 61. & memb. 9. nu. 49.
¶ *Frustra inuocat legis auxilium, qui committit in legem, q. 5. nu. 76.*
Lex debet interpretari, vt legislator non mereatur reprehensionem, q. 2. sub nu. 28.
Lex imponitur rebus, non verbis, q. 17. limit. 10. nu. 14.
Lex quantũuis aspera est seruanda, q. 17. lim. 48. n. 11.
Mitius agitur cum lege, quàm cum homine, q. 15. sub nu. 148. vers. ratio est manifesta.
Lex non potest omnia exprimere, ideoq. cogitur multũ cõfidere de iudice, q. 17. lim. 4. sub n. 89. vers. ratio.
L. 3. C. de pign. dat remedium adipiscenda possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 14. Et cui competat, num. 69.
L. fin. C. de edict. diu. adr. toll. continet remedium adipiscenda possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 15. Et cui competat, nu. 70.
Remedium dicta l. fin. datur etiam ex testamento nuncupatiuo, redigendo in scriptis, &c. eadem limit. 6. memb. 4. num. 9. Et datur etiam filia instituta haredi, agenti ad adipiscendam possessionem bonorum fœudalium, num. 13. & seqq. & nu. 17. Et de remedio huius l. vide in verbo. Hæres. Non tamen datur venienti ab intestato, d. memb. 4. nu. 10.
L. vlt. ff. de rei vend. continet remedium adipiscenda possessionis, q. 17 limit. 6. memb. 4. nu. 134.
Leges infrascripta continent remedium recuperanda possessionis.
L. si quis in tantam. C. vnde vi, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 27.
L. meminerint. C. eod. & qui de ea scripserint, eodem memb. 1. n. 28. Et cui, & contra quem detur, memb. 6. nu. 14. & 17.
L. inuasor. C. eod. d. memb. 1. nu. 31. & memb. 6. num. 19. Et qui de ea scripserint, eod. memb. 1. nu. 31. Et cui competat, memb. 6. num. 25. Et in quo differat à l. fin. & ab interdicto vnde vi, nu. 27.
L. non abs re. C. eod. & qui de ea scripserint, q. 17. lim. 6. memb. 1. nu. 52.
L. auctoritatem. C. eod. & qui de ea scripserint, n. 40.
L. fin. C. eod. nu. 43. & memb. 6. nu. 29. Et qui de ea scripserint, eod. nu. 43. Et in quo differat à l. inuasor. & ab interdicto, vnde vi, d. memb. 6. nu. 27.
L. 1. C. si per vim, vel al. mo. & qui de ea scripserint, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 55.
L. cum à te. ff. de vi, & vi arm. & qui de ea scripserint, eod. memb. 1. nu. 42.
L. si coloni. C. de agric. & censit. nu. 33. & memb. 6. sub num. 32.

nu. 32. Et qui de ea scripserint, d. nu. 33. Et cui competat, d. nu. 32. & seqq. Et in quo differat ab interdicto unde vi, eod. memb. 6. nu. 35. not. 1.
L. si quis conductionis. C. loc. & qui de ea scripserint, d. limit. 6. memb. 1. nu. 34. Et quibus competat, memb. 6. nu. 37. & 38.
L. conductores. C. eod. & qui de ea scripserint, eodem memb. 1. nu. 41.
L. fin. C. de acq. poss. & qui de ea scripserint, nu. 35. Et quibus competat, memb. 6. nu. 42. Et in quibus differat ab actione hypothecaria, sub nu. 48. vers. secus.
L. si me, & titium. ff. si cer. pet. & qui de ea scripserint, d. memb. 1. num. 39. Et cui, & contra quem detur, memb. 6. num. 15. & seqq. Et ut competat, quid requiratur, nu. 19. in fine.
L. extat. ff. quod met. caus. & qui de ea scripserint, memb. 1. nu. 53.
L. si constiterit. C. fin. regun. & qui scripserint, eod. memb. 1. nu. 54.
L. 1. ff. de condic. tritic. vide in verbo. Condictio triticaria.

Libellus.

In causa appellationis an sit necessarius nouus libellus, q. 11. nu. 35.
Libellus non potest mutari in causa appellationis, q. 11. nu. 36.
Iudex appellationis nō potest confirmare sententiam, latam super inepto libello, q. 11. nu. 24. & seqq. & nu. 135. Et quando possit, nu. 137. & seqq.
Si appellans dedit appellationis libellum ineptum, & de eius ineptitudine disputetur, & succumbat, interim ei currunt fatalia, q. 15. num. 86. Nisi habuisset iustam causam disputandi, n. 87. in fine. Secus si succumbat appellatus, nu. 90.
A sententia, lata super inepto libello, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 75.
Si iudex pronuntiet, esse respondendum libello, seu procedendum super eo, aut, non esse respondendum, seu procedendum, &c. datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 90.
Ab admissione inepti libelli datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 90.
Ab obscuro, & incerto libello potest appellari, si iudex, reo instate, non facit illum declarari. q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 90.
Libellus, &c. vide in verbo. Petitio. & in verbo. Schedula.
¶ Libellus ineptus qui dicatur, q. 11. nu. 25. & seqq.
Sententia, non definiens totum negotium deductum in libello, an, & quando sit nulla, & quando valida, q. 17. limit. 21. nu. 38. & seqq. & limit. 43. sub nu. 3. vers. primus.
Sententia non conformis libello est nulla, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 19.
Libellus requiritur in iudicio possessorio ordinario, q. 17. limit. 6. memb. 1. num. 60. Et in recuperanda possessione, non tamen in reuocatione attentatorum, limit. 47. memb. 1. nu. 173.

Liber.

Liber Tudeschi, seu alterius reuisoris commissionum appellationū non probat diligentiam in committendo causam appellationis, q. 14. sub nu. 38. vers. adu erte.
¶ Statutum de adhibenda fide libris Thesaurarij non habet locum, nisi in his, quae spectant ad officium thesaurariae, q. 17. limit. 16. sub nu. 5.

Libere.

Condemnatus ad liberè dimittendam possessionem potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 21.

Libertas.

A sententia, lata pro libertate, potest appellari, quaest. 17. num. 11.

Libertus.

Libertus an possit appellare à sententia, contra se lata, q. 5. sub nu. 92. limit. 7.

Licentia.

¶ Cui est praefixum certum tempus ad eligendum, eidemque probibitum est eligere sine licentia Papae, currit illud tempus, &c. q. 15. nu. 157.

Limitata.

Appellatio limitata in parte, & partibus non se extendit ad capitula separata, q. 17. limit. 21. num. 19. Quare non deuoluit omnia, sub num. 20. Et non efficitur communis, & ideo est utilis appellanti, nu. 21. & seqq.

Liquidatio.

A sententia super liquidatione, veluti ab excessu, potest appellari etiam si sit liquidatio materiae executiuae, q. 17. limit. 9. sub nu. 36. & 37. & limit. 10. nu. 54. Sed si non mutet substantiam rei iudicatae non datur appellatio, nu. 55. Et quando datur, semel tantum datur, d. limit. 9. nu. 39.
Fructuum liquidatio. vide in verbo. Fructus.
¶ Liquidatio instrumenti publici, sententiae, seu alterius obligationis habentis executionem paratam, potest fieri in executione, quae dicitur iuris, dummodo sit facta ante executionē facti, ad quam, scil. ad captionem pignorum non deuenitur, non facta prius liquidatione, q. 17. limit. 9. sub nu. 24. 28. & 32. Sunt tamen aliqui casus, in quibus ex vi conuentionis potest deueniri ad executionem facti etiam ante liquidationem, nu. 30. & seqq.
Executio instrumenti, & obligationis cameralis an possit peti ante factam liquidationem, q. 17. limit. 9. nu. 25. & seqq.
Quomodo procedatur in liquidatione sententiae, & instrumenti, q. 17. limit. 9. sub nu. 24. & seqq.
In liquidatione instrumenti, seu alterius obligationis, vel sententiae requiritur citatio partis. d. limit. 9. nu. 41. Non tamen requiritur litiscontestatio, sub num. 24. 35. & 68. An super liquidatione requiratur declaratoria iudicis, nu. 42.
In liquidatione instrumenti, seu sententiae habentis executionem paratam, admittuntur exceptiones, quae admitterentur, si ageretur via ordinaria, q. 17. limit. 9. n. 34. Non tū in eis requiritur ordo iudicij, n. 35.
Liquidatio quibus probationibus fieri possit, q. 17. limit. 9. nu. 40.

Lis.

¶ Litibus inquietatur iudex, laeditur Respub. vexantur par-

tur partes,&c.q.15.sub num.188.vers.ratio.& sub num.241.vers.ratio. Et ideo lites sunt minuendæ, q.17.limit.47.memb.1.nu.75.

Literarum.

A comparatione literarum datur appellatio, q. 17. limit.47.memb.1.nu. 142.

Litisconsors.

Litisconsortis appellatio prodest alijs litisconsortibus, q 5.num 58.& q.12.nu.77. & 78.Vbi extenditur etiam si is,qui appellauit, se composuerit cum aduersario.

Prosequutio appellationis facta à litisconsorte,quando prosit alijs litisconsortibus, q. 5.sub num. 58. vers. subextende.

¶ Litisconsortes habent priuilegium miserabilis personæ, q.7.nu.122.& 123.vbi restringitur.

Litiscontestatio.vide in verbo.Contestatio litis.

Litispendentis exceptio.

A non admissa litispendentis exceptione datur appellatio,q.17.limit.47.memb.1.nu.103.

Appellans non potest allegare litispendentiam coram iudice à quo, volente appellato causam cognosci à iudice ad quem,q.17.limit.47.memb.3.nu.9.versus finem.

Litispendentia,vide in verbo.Emergens.

¶ Litispendentia super caducitate non tuetur conductori à caducitate currenti,q.5.sub nu.27.vers.secũda.

Locati actio. locatio,& locator.

¶ Conductoribus,& inquilinis, spoliatis a domino,datur actio locati, sed spoliatis ab alio datur, vt cedat interdictum,q.17.limit.6.memb.6.sub num.50.vers. contra eandem.

Locationis titulus non probat dominium inter contrahẽtes,sed solam possessionem,& inter alios neutrum, q.17.limit.6.memb.9.nu.56.

Locator,finita locatione,& conductore non refractante, potest agere de spolio,q.17.limit.6.memb.6.nu. 37. Et quid si conductor conduxerit ignoranter rem, quam ipsemet possidebat,nu.40.Et quid si posset docere de notorio dominio,nu.41.

Locumtenens.

A Locumtenente non appellatur ad eum, cuius est locumtenens.q.8.nu.130 in fine.

De Locumtenente Vicarij,Gubernatoris, & Auditoris Cameræ,vide in verbo. Vicarius. Gubernator. Auditor Cameræ.

Locus tutus,& non tutus.

Si iudex pronuntiet,locum esse tutum,potest appellari, q.12.nu.149.in fine.

¶ Citatus ad locum non tutum tenetur opponere de loci suspitione, alias hoc ignorato, processus tenet,q. 17.limit.47.memb.1.nu.16.

Locus non tutus non excusat, si potest reddi tutus per impetrationem salui conductus,q.15.nu.159.

Locus non tutus dicitur propter proprias inimicitias, propter inimicitias propriæ ciuitatis, & propter pestem, vel intemperiem aeris, quæst. 17. limit. 47. memb. 1. sub num.22.

Exceptio loci non tuti potest allegari per quemcumq. etiam sine mandato,& sine satisdatione.d.limit.47. memb.1.nu.23.

Magus.

MAGI an appellent,q.17.lim.4.sub nu. 83.vers.sunt. Et quid si exprimatur causa rationabilis,nu.84.

Magister iustitiarius.

Magister iustitiarius in Regno Neap. est iudex ordinarius omnium causarum appellationum,q.8.sub nu. 29.

A Magistris iustitiarijs appellatur ad Capitaneum appellationum,q.8.nu.132.in fine.

Magister viarum.

A Magistris viarum ad quem appelletur,q.8.nu.135.

¶ Magna causa.vide in verbo. Minima.

Maior.

A maiori ad minorem etiam ex pacto appellari non potest,q.2.nu. 8.

Appellatio interposita à maiori ad minorem est nulla, q.2.nu.5.& seqq.Etiam si sit interposita ignoranter,num.12.

In causis maioribus datur appellatio,q.1.nu.5.

Ab interlocutoria,aliquem esse maiorem,datur appellatio,q.17.limit.47.memb.1.sub nu.201.

¶ Quis dicitur maior, vel minor ratione administrationis,q.2.sub nu.30.vers.& quis.

Maior,& minor potest quis esse diuersis respectibus, q.2.nu.27.

Vide etiam in verbo. Minor.

Maleficus.

Malefici, & incantatores an appellent, q. 17. limit. 4.sub nu.83.vers sunt.Et quid si exprimatur rationabilis causa.nu.84.

Malitia.

¶ Malitia hominis vertit remedium in noxam, quæst. 3.num. 2.

Obuiandum est malitijs, & non obuians peccat, q. 3. sub num.2.

Mancipium.

¶ Christiano licet habere mancipium christianum, sed non iudæo,q.16.limit.1.nu.129.in fine.

Mandatum ad appellandum,& mandatum executiuum.

Mandatum sufficiens ad appellandum quod sit, q.5. nu.10.11.18. & seqq.

Generale ad lites sufficit ad appellandum,q.5. nu. 10. Et an sufficiat, si posset,appellando, facere incidere dominum in pœnam,nu.11.& 16. Et quid in causis executiuis,sub nu.28.restrict. 4.

Ad contestandam litem sufficit ad appellandum,quæst. 5.num.18.

Simplex ad expediendam causam appellationis interposita

posita ab interlocutoria in Curia est sufficiens ad causam principalem, q.5.nu.20.
Ad impetrandum iudicem in partibus, vel ad contradicendum impetrationi partis non sufficit ad appellandum, q.5.nu.28.fol.50.
Ad audiendam sententiam, non sufficit ad appellandum, q.5.nu.26.
Si quis constituatur procurator ad defendendum, & appellandum, intelligitur habere sufficiens mandatum ad appellandum etiam à secunda sententia, q.5.sub nu.24.vers.subextende.
Mandatum bonum, superueniens ad appellandum, non conualidat appellationem interpositam, quæst.5.num.27.
Mandatum ad impetrandum iudicem appellationis non est necessarium, vide in verbo. Impetrare. vers. quilibet.
Mandatum procuratoris est pars appellationis, q.6.nu.34.vers. ratio.
Mandatum procuratoris an, & quando sit intimandum vna cum intimatione appellationis, q.6.n.34.
Qui possint appellare etiam sine mandato, q.5.nu.29.& seqq.
Si appellans miserit procuratorem sine sufficienti mãdato, & ideo super sufficiẽtia mandati fuerit disputatum, & pronuntietur, non esse sufficiens, fatalia interim currunt, nisi fuerit iusta causa disputandi, q.15.nu.87. Secus si pronuntietur pro sufficientia mandati, nu.90.
Mandatum executiuum, quod iudex decernit in sententia diffinitiua, quæ est appellabilis, dicitur attentatum, q.3.nu.25. Si sequatur appellatio infra terminum, alias remanet bene decretum, nu.52.
¶ Mandatum bonum superueniens solet de stylo Rotæ validare processum, q.5.sub num.27. vers. prima. Et validat sententiam etiam si de illo constet post sententiam, vers. comprobatur secundo.
Mandatum procuratoris intelligitur secundum terminos iuris, quæst.5.sub num.28.vers.confirmatur tertio.
Mandatum ad delinquendum non præsumitur, q.17.limit.3.nu.8.in fine.
Mandatum procuratorium ratione incidentiæ extenditur ad specialiter non commissa, quæst.19.rem.1.num.46.

Manifestum.

In manifestis datur appellatio, q.17.nu.28.& limit.4.num.100.

Manutenere, & mandatum manutentionis.

¶ Possessor debet manuteneri, q.17.limit.6.memb.2.nu.20.& seqq.
Si vnus possideat ciuiliter, & alter naturaliter in possessorio summario, manutenetur, qui possidet naturaliter, secus in possessorio ordinario, d.mẽb.2.nu.23. Et quomodo iudex debeat interloqui in manutentione, nu.24.
Qui manutenetur in possessione, potest petere cautionem de non molestando, quæst.17.limit.6.memb.2.num.25.
Mandatum de manutenendo non datur ei, qui constituit se possidere nomine precario, &c. ead. limit.6.memb.6.sub nu.50.vers.contra istam.
Inquilinis, & conductoribus datur mandatum de manutenendo, eod.memb.6.nu.52.
Tertius possessor licet possideat iniustè quoad alios, tamen si possideat iustè, quoad condemnatum in sententia, debet manuteneri, q.17.limit.6.memb.4.num.63.

Manu regia, & manus recognitio.

Ab eo, qui potest procedere manu regia, an possit appellari, q.16.limit.1.sub nu.64.vers.confirmatur. & sub nu.71.& 75.& limit.5.nu.6.
Manus recognitio. vide in verbo. Contumax.
¶ Manu regia, idem est, quod, de facto, q.16.limit.1.sub nu.64.vers.confirmatur.

Marchio.

Marchio an possit dare iudicem, appellatione remota, q.16.limit.1.nu.111.113.114.& sub num.116.subrestr.3.
¶ Marchio habet iurisdictionem ordinariam, q.19.rem.1.concl.6.nu.81.

Mare.

Mare non nauigabile excusat non appellantem infra legitima tempora, q.12.nu.167.

Marescallus.

¶ A iudice marescalli Vrbis ad quem appelletur, quæst.8.nu.128.
Marescallus Vrbis est iudex ordinarius, q.19.rem.1.concl.6.sub nu.72.

Maritata, & Maritus.

Maritata, habens virum inutilem, potest appellare omisso medio, q.7.nu.116.iunctis nu.præced.
Maritus potest sine mandato appellare pro vxore, sed cum distinctione, q.5.sub nu.65.vers. maritus.
¶ Maritata, habens maritum inutilem, potest in prima instantia, omisso medio ordinario, agere coram Principe, q.17.nu.116.iunctis nu.præced.
Maritus inutilis quando dicatur, ibidem.
Maritus adulter non debet ali ex dote, secus si non sit adulter, q.5.nu.78.

Mater.

Mater potest appellare pro filio condemnato ex crimine, q.5.nu.48. Et etiam in causa ciuili, ibidem, vers. amplia.
¶ Mater non potest in prima instantia defendere filium, q.5.sub nu.48.vers. amplia.

Medicus.

¶ Medicus potest petere salarium, quamuis curauerit infirmum inuitum, q.17.limit.45.nu.3.

Medius iudex, & medium.

Appellandum est ad iudicem medium, hoc est, non omisso medio, q.7.nu.1.& seqq. Et quid de iure canonico, nu.15. Alias appellatio non tenet, nu.16. Et quid, parte non opponente, nu.17.& seqq. Et quid si sit appellatum ad Papam, vel Imperatorem, nu.21.& 22. Et quid si per errorem, nu.25. Et quid de iure

iure canonico,parte non opponente,nu.26. Limitatur,nu.36.& seqq.Sublimitatur, nu. 139. & q. 8. sub nu.99.vers.limita.

Quando potest appellari ad superiorem,omisso medio, debet ille superior esse subalternatus iudici medio, alias appellatio uti ad incompetentem esset nulla, q. 7.nu.139.

Medio omisso,potest appellari ad Auditorem Cameræ, sicut ad Papam,q.8.sub nu.99.vers.declara.& sub nu.125,concl.

Appellatio,omisso medio,tenet,nisi pars opponat, q.7. nu.26. & 105.

Quando possit appellari, omisso medio, inuenies in suis specialibus locis,nempe in verbo Absens. in verbo. Excommunicatus.& similibus.

Quando dicatur appellatum gradatim, non omisso medio,vide in verbo.Gradatim.

¶ *Medius,seu mediatus iudex potest vocari etiam immediatus,habita diuersa consideratione,q.7. in fine sub nu.139.vers.aduerte.*

Probatis extremis, media præsumuntur,q.19.rem. 1. concl.5.nu.56.

Melioramenta.

Vide in verbo.Expensæ.vers.condemnatus ad.

¶ *Tertius,retinens rem ratione melioramentorum,iuste possidet,& impedit executionem,q.17.limit.6.mem. 4.nu.64.*

Exceptio melioramentorum an, & quando impediat executionem obligationis forma Cameræ, & quid si agens ad executionem offerat cautionem, & c.vod. memb.4.nu.65.

Mendax.

Reus mendax in possessione non appellat, q. 17. limit. 6.memb.4.nu.132.& memb.9.sub nu.77.vers.contraria. Actor verò appellat,d.memb.4. nu. 133.

Mens.

¶ *Magis debet attendi mens,quàm verba,q.4.nu. 21.*

Mercatores.

In causis mercatorum non datur appellatio, q. 17. limit.9.nu.3.

¶ *Mercatori extero, cuius bona sunt arrestata, debent præstari alimenta,q.17.limit.7.sub nu.4.vers.6.*

Merces.

A sententia lata in fauorem petentis salarium, seu mercedem, non datur appellatio , q.17. limit.8.num.8. Etiam si non constet de paupertate famuli,num. 9. Et quomodo soleat rescribere Signatura, sub d. nu. 9.& 10.

¶ *In causa mercedis,seu salarij potest procedi tempore feriato,q.17.limit.8.sub nu.8.vers.confirmatur.*

Metropolitanus.*vide in verbo.Archiepiscopus.*

Metus.

Iustus metus excusat non appellantem , dummodo deducat grauamen,& c.q.6.nu.8.

Qui propter iustum metum omittit appellare coram iudice à quo,debet appellare, & protestari coram honestis personis,q.6.nu.9.& seqq. & num. 20. Et quo ordine debeat appellare,nu.21.28.& 29.

Propter iustum metum potest appellari in absentia iudicis,q.6.nu.10.15. & seqq.In quibus ampliatur. Et qualis sit iustus metus , relinquitur arbitrio iudicis,nu. 13. Et quibus modis probetur , remissiuè, nu.14.Et dicitur iustus metus,etiamsi processerit ex facto,& culpa propria eius,qui timet,nu.15.Et siue procedat à iudice siue ab aduersario , siue ab illius consanguineis,nu.16.

Metus licet cesset post interpositam appellationem , tamen, qui appellauit non tenetur iterum appellare, q.6.sub nu.27.vers.confirmatur.

Minimæ,& breuiores causæ,& minima.

In causis minimis an detur appellatio,q.17. num. 1.& seqq. Et quòd de iure ciuili non datur,lim.40.n. 1.& 2.Datur tamen de iure canonico,nu.17. Non tamen,quia sit expediens,n.19.Datur etiam de iure ciuili quoad effectum deuolutiuum,& quid seruetur in Regno Neap.nu.16.

Quæ sint causæ minimæ, in quibus denegatur appellatio in Curia Vicarij Papæ,q.17.limit.41. In Curia Capitolina,limit.42. In Signatura iustitiæ, limit. 43. In Regno Neapol. & Ducatu Mediolanen. limit.44.

¶ *Minima, seu magna causa quæ dicatur , q. 17. limit. 40.nu.4.& 14. Dicitur aliquando, inspecta sententia,aliquando,inspecta petitione,nu.3.Et aliquando inspectis personis litigantibus,nu.5.*

Causa minima respectu diuitis, & magna respectu pauperis,iudicatur prout magis expedit pauperi , q. 17.limit.40.nu.6.

De minimis an curet Prætor,q.17.limit.40.nu. 18.

Minister.*vide in verbo.Officialis.*

Minor.

A minori appellatur ad maiorem,q.2. nu. 1. & seqq. Et vide in verbo.Maior.

In causis minoribus datur appellatio,q.17.nu.6.

¶ *Interlocutoria,aliquem non esse minorem , babet vim diffinitiuæ,q.17.limit.47. memb.1.sub nu.170.*

Si statutum disponat,quòd ætas annorum. 18. intelligatur ætas perfecta,& legitima,nunquid maior annis.18. sed minor.25.poterit alienare bona immobilia,q.19.rem.2.nu.23.

Minor non potest habere iurisdictionem in maiorem, q.2.sub nu.6.vers.ratio.

Vide in verbo. Maior.

Miserabilis.

Personæ miserabiles possunt,omissis medijs,appellare ad Principem,q.7.nu.114.

Reliqua de persona miserabili,vide in verbo.Vidua.& in verbo.Pupillus.

¶ *Personæ miserabiles quæ dicantur,q.7.nu.138.*

Persona miserabilis si sua culpa sit effecta miserabilis, an babeat priuilegium personarum miserabilium, q.7.sub nu.136.restric.9.

Agens ex iure cesso,an babeat priuilegium legis vnica, C.quan.imp.& c.4.7.sub nu.133.vers.contra.

Obligata in forma Cameræ non babet priuilegium legis vnicæ,C.quan.imper.& c.q.7.nu.134.

Non babet priuilegium persona miserabilis in causa

incboat

inchoata,&c.q.7.nu.133.
Non potest renuntiare priuilegio legis vnica,C.quād.imper.&c.q.7.nu.115.
Potest,omisso medio ordinario, agere coram Imperatore in prima instantia,q.7.sub nu. 114.
Priuilegium personæ miserabilis circa causam communicatur eius litisconsortibus,q.7.num. 122. Restringitur,nu.123.
Miserabiles personæ de consuetudine Cameræ Imperialis non gaudent priuilegio legis vnicæ,C. quando imper. &c.q.7.nu.136.
De persona miserabili,vide in verbo.Vidua.Pupillus.

Missio in possessionem.

A sententia,lata de mittendo heredum in possessionem ex l.fin.C.de edic.diu.adr.toll.an,& quando detur appellatio,vide in verbo.Hæres.vers.a sententia.

Mixtura.

Ratione mixturæ datur appellatio in possessorio,q.17.limit.6.memb.6.nu.54.55.56.& 61.& late memb.9.nu.1.& seqq. Et mixtura in ratione appellandi consideratur in sententia,d.memb.9.nu.6. Et quādo consideretur in his, quæ sunt extra sententiam, num.8.& seqq. Et non datur appellatio, quando agitur limitate ad possessionem, d. memb. 6. num. 58.& seqq.
¶ *Mixtura iudicij consideratur ex libello, ex conclusione libelli,ex prosecutis,& ex sententia, & quid ex his præualeat,q.17.limit.6.memb. 6. nu. 59.& 60. Aliter consideratur,memb.9.nu.5.*
Mixtura petitorij,& possessorij,&c.vide in verbo.Petitorium.

Monachus.

Monachus an appellet,q.8.sub n.160. vers.a prælato. & an possit appellare pro Abbate,q.5.sub nu. 54.
¶ *Monachus,& seruus æquiparantur,q.5.nu. 54.*
Ad sui necessariam defensionem potest sumere arma contra Abbatem,q.16.sub nu. 3.
Tenetur magis obedire Abbati,quàm Episcopo ; q.17. limit.26.nu.10.
Monacho,accusanti Abbatem,sunt præstanda alimenta,q.17.limit.7.sub nu.4 cas.2.
Monasterium.*vide in verbo.Moniales.*

Moneta.

In crimine falsæ monetæ non datur appellatio,vide in verbo.Falsum.

Moniales.

Moniales,seu monasterium potest appellare, omisso medio,q.7.sub nu.130.subrestr. 3.
¶ *Monasterium seu moniales habent priuilegium legis vnicæ,C.quan.imper. &c. ibidem.*
Reliqua vide in verbo Vidua.

Monitorium ad comparendum personaliter.

¶ *Auditor Cameræ non decernit monitorium contra Episcopum ad comparendum personaliter,q. 8.sub nu.98.vers.sequi etiam.*

Mora.

Quando periculū est in mora,non datur appellatio, q.17.limit.38.nu.1.& seqq. & q.13.nu. 100. Sed iudex à quo exequendo debet postea scribere iudici ad quem,quare,non admissa appellatione fuerit executus,d.limit.38.nu. 7.

Mortuus.

Si iudex mediatus appellationis est mortuus, appellatur ad magis superiorem,q.7.nu. 40.
Licet appellatus moriatur, tamen appellatio efficitur deserta lapsu fatalium,&c.d.q.15.nu.161.
¶ *Mortuo Barone, an reuocentur officiales, & Balliui ipsius Baronis,q.8.sub nu. 159. vers. ad secundam.*
Mortuo Episcopo,an reuocetur Vicarius, & quando eius gesta valeant,q.8.sub nu. 159. vers.ad secundam.& vers.declara.
Mortuo delegante,an expiret iurisdictio delegati,q.8. num.160.
Mortuo Papa, quiescit iurisdictio Auditorum Rotæ, q.8.sub nu.160.vers.contra.
Mortuo Papa , non expirat iurisdictio Inquisitoris contra hæreticos,q.8.sub nu.160.vers.restringe.
Mortuo Principe, expirat iurisdictio ordinaria data ad beneplacitum Principis,q.8.nu. 161.

Mulcta.

A mulcta datur appellatio,q.17.limit.3.sub nu.19. & limit.47.memb.1.nu.182. Etiam si sit imposita propter vnam contumaciam,q.17.limit.3.sub nu.19.
Reus mulctatus eo, quia non est passus actorem mitti in possessionem ex primo decreto,potest appellare,q. 17.limit.6.memb.4.nu.128.
¶ *Mulctæ interlocutoria habet vim diffinitiuæ,q. 17.limit.47.memb.1.nu. 182.*

Mulier.

¶ *Mulier virgo, &c. habet priuilegium legis vnicæ . C. quan.imper. &c.q.7.sub nu.130 subrestr. 3.*
Mulier maritata.vide in verbo.Maritata.
Munus.*vide in verbo.Officium.vers.electus.*

Mutare.

Actio an,& quando possit mutari in causa appellationis,q.11.nu.28.& seqq.& sub nu.30.vers. contra. & nu.36.
¶ *Crebra mutatio non est laudabilis , q. 17.limit. 47. memb.1.nu.32.vide in verbo. Consilium . vers. sapientis.*

Naturale.

NATVRALE nihil magis est, quam eo genere dissolui, quo colligatur , q. 17. limit.6.memb.9.sub nu. 66.

Neapolis,seu Sicilia.

In Regno Neap. potest appellari, omisso medio,q.7.nu.99. Limitatur,nu.100.& 101.
Rex Siciliæ cognoscit causas appellationum in quacunque instantia, suprema tamen remanet iurisdictio Papæ,q.8.nu.110.& 111.
¶ *Regnum Siciliæ est feudum Ecclesiæ,q.7. sub nu. 77. & q.8.*

& q.8.sub num. 110. Vnde quolibet anno soluit ei censum, d.nu.110.

Necessitas.

¶ Actus,factus ex necessitate, non praeiudicat,q.17.limit. 2.num.36.& q.13.sub nu.108.vers.contra.

Negatiua.

¶ Negatiua contra propriam confessionem quomodo probetur,q.17.limit.4.sub nu.54.vers.& licet.

Negligentia,& negligens.

Negligentia, seu contumacia procuratoris in non appellando,an,& quando noceat domino, vide in verbo. Contumacia procuratoris. & in verbo. Procurator.

Appellans,quando dicatur fuisse negligens in prosecutione appellationis,q.15.nu.148.

A negligentia, seu tarditate iudicis in non expediendo causam an possit appellari, & quae sint necessaria, q.17.nu.46.& seqq.

¶ Negligentia sequens tollit effectum, qui processerat ex impedimento,q.15.sub num.148.vers.ratio huius.

Negligentia non conuincitur,nisi praecesserit trina requisitio, q.17. num. 46.47.49.54.55.58.& 59.Et nunquid sufficiat trina requisitio unico contextu, num. 52. & seqq. Et quando sufficiat unica requisitio,nu.59.

Si iudex sit negligens in non expediendo causam,potest via querela recurri ad superiorem,q.17.nu.56. Et auocari causa, sed qualis requiratur negligentia, q.15.nu.280.

Negotiorum gestor,& negotium.

Negotiorum gestor potest appellare absque mandato, dummodo dominus ratam habeat appellationem. q. 5.num. 29. & 30.Imò tenetur prosequi appellationem,si est gestor omnium negotiorum,nu.41.

¶ Negotiorum gestor, qui non vult dimittere possessionem, potest conueniri actione spolij, q. 17.limit. 6. memb.6 sub nu.38.

Plura sunt negotia,quàm vocabula,q.1.nu.15.

Ne vis fiat ei.

In interdicto,ne vis fiat ei,nō datur appellatio,nisi extaret condemnatio ad interesse,q.17.limit.6.memb. 5.nu.1.

¶ Ne vis fiat ei,est species retinendae possessionis,q. 17. limit.6,memb.1.nu.18.Et cui competat, nu. 71. Et cuius natura sit,memb.5.sub nu.1.

Nomen.

Nomen appellantis est necessarium in libello appellationis,q.4.nu.39.Et quid si plures sint condemnati, qui deberent appellare,sub eod.nu.39.vers.declara.

Cuius nomen sit exprimendum in libello appellationis, quando appellat procurator, fideiussor, filiusfam. venditor,& emptor,q.4.sub n.39.vers. procurator.

Nomen appellati non est necessarium in appellatione, q.4.nu.40.Extenditur,& declaratur,nu.41.& 42.

Nomen iudicis a quo debet exprimi in appellatione,q. 4.nu.43.Declaratur,nu.44.& 45.

Nomen iudicis ad quem non est necessarium in appellatione,q.4.nu.46.& 47.& q.7.n.4.Extenditur,& declaratur, d.q.4.nu.48.& seqq.

Nomen iudicis à quo,& iudicis ad quem an sit exprimendum in commissione, seu rescripto delegationis causae,vide in verbo. Rescriptum.

Reliqua vide in verbo. Error.

Nomen appellationis sumitur strictè,large,& largissime,q.1.num.3.Et est generale,q. 19. rem. 1. concl. 2.num. 12.

Nomina,seu attributa appellationis sunt plura, q.2. num.2.

Nominatus.

Nominatus in dominum potest appellare, &c. quaest. 5.num.60.

Notarius.

Notarius non potest dicere,se rogatum de appellatione, nisi sit prius dictata,scripta,& data ipsi notario,q.4. nu. 5 in fine.

Si non potest haberi copia iudicis à quo, & in loco non extat ordinarius appellationum,potest appellari coram notario, & testibus cum protestatione de absentia,aut impedimento,q.6. sub nu. 22. vers. confirmatur. Alias potest appellari coram iudice ad quem, vel coram notario, & honestis viris, num. 18.

Notarius causa in Curia Capitolina debet scribere appellationem, interpositam ante diffinitiuam, & quid si fuerit impeditus, q.4. sub num.12.vers.aduerte.

Notarius debet edere copiam actorum appellanti infra mensem,alias,&c q.20.nu.35.

¶ Notarij dant gratis acta diuiti, sed pauperi non sine mercede,&c.q.15.sub nu. 32. vers. sed hac.Et vide in verbo.Pauper.

Notarius an debeat edere acta sine iussu iudicis, q.20. num.33. & 34.

Vide in verbo.Regestum.vers.notarius.

Notitia.

Appellatus,qui asserit,appellantem appellare post lapsos decem dies à die notitia lata sententiae, tenetur id probare,q.12.num.24.& q 17.limit. 6. memb. 4. nu. 103 & 104.Et potest id probare vel per testes, vel per scripturas,nu.102.

Notitia sententiae in eo, qui tenetur appellare à die habita notitia,probatur per intimationem,q.12.nu. 25.& seqq. & nu.29. & seqq. In quibus qualis debeat esse intimatio, & num. 31. Vbi de stylo Auditoris Camerae.

¶ Notitia sententiae probatur per intimationem, q. 12. nu.25.& seqq.

Notorium,& notorius.

Si sententiae grauamen est notorium, appellatio tenet, etiam grauamine non expresso,q.4.nu.34.& 35.

In notorijs non datur appellatio,q.17.limit.4.nu.1.3. & seqq.num.30.& seqq.num 72.& seqq.num.86. & seqq. Datur tamen ad effectum deuolutiuum, nu.91.Item datur appellatio.si notorium possit puniri arbitrio iudicis,nu.2. & 96. In declaratione notorij,nu.65.& 92.Item si exprimatur causa rationabi-

ctionabilis, &c. & offeratur probatio incontinenti, nu.93.& 94. Et iudex à quo potest deferre, & deferendo, sunt ligata manus, nu.95. Item potest appellari ab excessu pœna, num. 96. Idem si sententia sit notorie iniusta, nu.99. Item si non sit notorium, sed sit manifestum, nu.100. Et similiter in notorio probationis, sub eod. nu.100. in fine. Potest etiam appellari in Regno Franciæ, limit.48. nu.37.

Licet in notorijs non detur appellatio suspensiua, tamen datur deuolutiua, etiam causa in appellatione non expressa, q.17. limit.4. sub nu.55.58.& 91.

In notorio præsumptionis, & fictionis, prout, &c. non datur appellatio, q.17. limit.4. nu.86.& 87. Limitatur, vt ibi nu.2. 91. & seqq.

In notorij materia an sit deferendum, vel non deferendum appellationi, multum valet arbitrium iudicis, q.17. limit.4. nu.89.

Si notoriè constet iudici à quo, appellationem non esse recipiendam, potest exequi sententiam, non obstante appellatione, q. 11. num. 11. & q.17. limit.4. sub num.89. vers. probatur secundo.

¶ Notorium nunquam comprehenditur in dispositione exclusiua, q.19. rem.1. concl.4. nu.28.

Conuictus tantum testibus an dicatur notorius, q. 17. limit.4. nu.72.

Nouella.

Chi appella, hà la mala nouella, q.5. sub nu.50.

Nox.

Appellatio potest interponi etiam de nocte, q. 12. sub num.51.

Nulla sententia, appellatio, & nullitas.

A sententia etiam nulla, datur appellatio, q. 17. limit. 19. num.1. & 2. Etiam si sit nulla ex defectu iurisdictionis, sub eod. nu.2. extens. 1. Etiam si sit nulla euidenter, nu. 3. Et quamuis sit sententia ex eo genere sententiarum, à quibus est prohibitum appellare, num.4. Et in Regno Franciæ debet appellari, nu. 6. Et procurator constitutus ad appellandum potest appellare, nu.7.

Appellatio à sententia nulla ad quos effectus sit necessaria, & ad quem sit superflua, q.17. limit.19. num. 8.& seqq. & vide in seqq. vers.

Appellatio à sententia nulla deuoluit cognitionem causæ ad iudicem appellationis, q.17. limit. 19. sub num.8. vers. primus. Et operatur, ne amplius ordinarius possit eam reuocare, nu. 9. Operatur etiam, vt iudex appellationis possit pronuntiare super nullitate, nisi in appellatione sit reseruata nullitas, & quomodo iudex debeat pronuntiare, sub eod. nu. 9. in 2. effec. Operatur etiam deuolutionem totius negotij principalis, num. 11. Operatur vt gesta, pendente appellatione, sint attentata, num. 12. Impedit executionem, num. 13. Sanat nullitatem ex defectu mandati, nu. 14. Nisi appellando protestetur de nullitate sententiæ, nu.15.

Appellatio nulla nullum præstat impedimentum, q.7. num.27.& q.8. sub nu. 83.

Iudex appellationis an possit confirmare sententiam nullam iudicis à quo, q. 11. num. 114. & seqq. Et quando non possit, nu.118.127.& seqq. num. 135. 141.143.144.146.147.& 195.

Sententia nulla, valide confirmata à iudice appellationis facit numerum, & dicitur conformis, q. 17. limit.1. sub nu.24.28.& 30.

Iudex appellationis, nisi possit adiri etiam via querelæ, non potest cognoscere de nullitate principaliter intentata, q.11. nu.123.

Si sententia in causa appellationis, confirmans sententiam nullam, transierit in iudicatũ, amplius dici non potest de nullitate sententiæ confirmatæ, etiam si fuisset nulla ex defectu iurisdictionis, q.11. nu.115. & seqq.& q.17. limit.1. sub num. 24. de hoc vide in verbo Confirmans. vers. aliud.

Appellatione non interposita infra tempus, seu alias non legitime interposita, iudex appellationis non potest cognoscere sententiæ nullitatem, quæ adhærenter stat in appellatione, q.12. nu.59. Etiam si sit nullitas ex defectu iurisdictionis, nu. 60. Et etiam si sententia esset notoriè iniusta, nu. 67.

Potest dici de nullitate sententiæ, à qua est prohibita appellatio, siue sit prohibita ex natura causæ, q. 19. rem. 1. concl. 2. num. 1. & seqq. Siue sit prohibita propter excellentiam iudicis, nu. 7. & seqq. Declaratur, nu.14.& seqq. & nu.33.

Potest dici de nullitate rei iudicatæ, quamuis ab ea non possit appellari, q.19. rem.1. cõcl.2. sub n.1. Et de nullitate sentẽtiæ latæ in possessorio, quãuis appellatio sit prohibita, nu. 3. Etiam in possessorio summarijssimo, num. 17. Et de nullitate sententiæ criminalis, nu.6. Et de nullitate sententiæ Præfecti prætorio, & sententiæ Principis, quamuis ab ea appellari nõ possit, sub nu.9. vers. quanto. & num.10. Et hoc dummodo dicatur de nullitate principaliter, secus si incidenter, num. 14.& 15. Et quid in Gallia, num. 18. Et dummodo nullitas non sit prohibita à lege, vel à statuto, nu.33.

Nullitas sententiæ potest expressim cumulari cum appellatione, q.19. rem.1. concl. 3. nu.4. Sed si sententia sit inappellabilis, remanet sola nullitas, ac si appellatio non fuisset interposita, nu.9.

Pendente lite super nullitate processus, seu sententiæ, an currant fatalia, q.15. nu.88.91.& seqq.

Causa nullitatis, quæ stat adhærenter appellationi, deseritur cum ipsa appellatione, q.15. nu. 101.

Iudex appellationis a sententia lata super nullitate sententiæ non potest cognoscere de iniustitia sententiæ, sed solum de nullitate, q.17. limit. 1. sub nu. 46. & 56.& q.11. nu. 127.

Causæ nullitatis an, & quando præiudicet desertio causæ appellationis, vide in verbo. Desertio. vers. deserta.

A sententia super nullitate testamenti datur appellatio, licet agatur iudicio possessorio, quæst.17. limit.6. memb.9. nu.62.

A sententia, lata super nullitate sententiæ, seu contractus, datur appellatio, licet agatur iudicio possessorio, q.17. limit.6. memb.9. nu.63.& seqq.

Iudex appellationis potest, examinando appellationem, cognoscere etiam nullitatem incidenter deductam, q. 19. rem.1. concl. 3. nu.12. Et quando non possit, num.16.& 17.

Iudex appellationis regulariter non potest cognoscere de nullitate interlocutoriæ, q.19. rem. 1. concl. 6. nu.6.

6.nu.6.Et quando possit,nu.7.& seqq.

¶ Dicens sententiam nullam, & probans iniustam, vel è contra,an possit obtinere,q.17.limit.19.sub nu. 5. cas. 2.

Nullitas quid sit,q.19.rem.1.concl.1.nu.1.

Nullitas retardat executionem sententiæ, etiam si sit sententia Principis,q.19.rem.1.concl.2.sub nu.10.

Sententia Principis subiacet nullitati,procedenti ex defectu iuris naturalis,q.19.rem.1.concl.2.sub num. 19.cas.1.Etiam si Princeps vsus sit plenitudine potestatis,nu.20.Sed non subiacet nullitati,procedenti ex defectu iuris positiui, quando Princeps voluit vti plenitudine potestatis,nu.27. Secus si constat,eũ noluisse vti,nu.28.Aut non constat de eius voluntate,nu.29.

Nullitas ex defectu citationis inficit etiam sententiam Principis,& impedit illius executionem, q.19. rem. 1.concl.2.nu.21. Et similiter nullitas ex defectu nõ adhibitæ cognitionis, nu. 22. Et nullitas ex defectu mandati,nu.23.

Imperatoris sententia,lata contra clericum,est nulla, q.19.rem.1.concl.2.nu.24.

Nullitas potest cumulari cum alio remedio,d. rem.1. concl. 3. nu.5.Et potest simul cognosci,nu.6.Dummodo non resultet repugnantia, n.7.Et cumulatis, non tenetur is,qui cumulauit,alterum eligere, etiã parte instante, nu.8.

Nullitas deducta agendo an impediat executionem, q. 19.rem.1.concl.4.nu.1.& seqq.

Dicens de nullitate sententiæ in foro Capitolino,quando teneatur facere depositum,ead.concl.4.sub nu.2. vers.in foro.

Pendente causa nullitatis principaliter deductæ, potest fieri executio,ead.concl.4.nu.2.in fine.

Nullitas, deducta principaliter contra tres sentias cõformes,non retardat earum executionem etiam si nullitatis probatio offeratur incontinenti,q. 17. limit.1.n.58.& 59. Et quod dicitur de nullitate triũ, habet locum in nullitate duarum,stante statuto, &c.q.19.rem.1.concl.4.nu.4.Et in nullitate trium interlocutoriarum,nu.5.subexten.2. & in nullitate vnius seu duarũ,quæ ob non interpositã appellationẽ transierint in iudicatum,nu.6.Et in nullitate vnius sententiæ appellabilis,nu.19.Sed quando hoc sit verum,declaratur,nu.20.Et in nullitate aduersus instrumentum,seu aliam scripturam,habentem executionem paratam, num. 7. Et procedit etiam si causa nullitatis sit cõmissa à Signatura simpliciter, nu.9.Et præcipuè quando in commissione nullitatis reseruationis pensionis adest clausula (sine retardatione pensionis,)nu. 10. Neque est necessaria reformatio commissionis, nu. 11. Nullitas non retardat executionem sententiæ interlocutoriæ,n.84.Et nullitas aduersus testamentum non retardat aditionem hæreditatis ex eo, nu. 85. Nullitas retardat executionem,quando nullitas est notoria ex actis,n. 25.& seq.n.8.& 88.& q.17.lim.1.n.60.Et quid si iudex nullitatis inhibuerit,d.q.19.rem.1.concl.4.nu. 12.& seqq. Retardat etiam quando agitur de executione irretractabili,nu.73.& 74.Etiam si executio sit ciuilis,& requirat altiorem indaginem,num. 75. Et sit executio trium conformiũ,n.76.Nisi nullitas deducatur calumniose,nu.77.& seqq.Et quid in nullitate contra sententiam latam in possessorio, nu.89.Retardat etiam de consuetudine Florentina, &c.nu.90.Et in regno Neap.&c,nu.91.Et quid si nullitas deducitur in appellatione,nu.92.& 93. Et quid si nullitas deducta principaliter,deducatur per viã exceptionis, n.94.Et quid in nullitate,procedẽte ex iusto,& rationabili impedimẽto,n.95. Retardat etiam nullitas ex defectu iurisdictionis, nu.96. Et quid in nullitate,causata dolo aduersarij per falsa instrumenta,&c.nu.97.Et quid si nullitas deducatur à tertio,nu.98.& seqq.

Nullitas notoria est triplex,q.19.rem.1.concl.4.num. 29.& seqq.

Nullitates notoriæ retardant executionem, quando sunt ita notoriæ ex actis,vt nihil probandum sit, q. 19.rem.1.concl.4.nu.32.iunctis,nu.25.& 29.vers. prima.Huiusmodi nullitates sunt ex defectu citationis,nu.33.Ex defectu mandati,n.36. Ex defectu iurisdictionis,nu.38.Ex defectu terminorũ substantialium,nu.42. Quando apparet ex facie sententiæ, nu.40.Retardant etiam illæ, quæ non sunt notoriæ ex actis,sed tamen possunt probari incontinenti, n. 60.Eiusmodi nullitas est illa, quæ potest probari per instrumentum publicum,nu.61.& seqq. Retardant etiam illę,quarum probatio requirit altiorem indaginem,si executio sit irretractabilis, aut nullitas procedat ex defectu iurisdictionis,nu. 70.

Nullitates, quæ non comprehenduntur in statuto exclusiuo nullitatum, sunt nullitas ex defectu citationis,q.19.rem.1.concl.4.n.34. Ex defectu mandati, nu.37.Ex defectu iurisdictionis,concl.5.nu.58. Ex defectu terminorũ substantialium,d.concl.4.sub nu. 42.Nullitas apparens ex facie sententiæ, nu.41. Et quæcumque nullitas,quæ potest statim ex actis probari,num.44.Comprehenduntur tamen in statuto, præfigente terminum nullitatibus,nu. 45. Etiam si iudicium nullitatis cœptum fuerit infra terminum, num.48.Non comprehenduntur nullitates per modum excipiendi, quando verba statuti præfigentis terminum sonant in modum agendi,n.49.& seqq. Nullitas apparens ex tenore sententiæ, vel ex ineptitudine libelli,seu modi agendi,nu.56.& concl. 5. nu.12.cas.1.Causata ex perplexitate, seu repugnantia d.concl.4.nu.57.& concl.5.sub num. 12. cas.2. Causata dolo aduersarij,d.concl.4.nu. 58. & concl. 5.sub nu.12.cas.3.Proueniens ab incompetentia iudicis,d.concl.4. nu. 59. & d.concl.5.nu. 12.in fine. Ex defectu iuris naturalis,Ex capite alterius statuti,Ex defectu potestatis,& iurisdictionis, ead. concl. 4. sub nu. 59. subextens.6.7.& 8.

Nullitas,deducta principaliter per modum agendi, est actio ordinaria,in qua procedi debet,seruata tela iudiciaria,q.19.rem.1.concl.4.nu. 24.

Nullitas ex defectu iurisdictionis an, & quã impediat executionẽ sentẽtiæ,q.19.rem.1.conc.5.n.50.& seq.

Nullitas,superueniens ex accidenti,non impedit executionem trium sententiarum conformium, q. 19. rem.1.concl.5.nu.52.

Causa nullitatis aduersus tres sententias conformes suspenditur,donec sit facta plenaria executio,q.17. limit.1.nu.58.& 59.& q.19.rem.1.concl.4.sub nu. 3.Secus est in re iudicata ob desertam appellationem, sub num.6.vers.nota.

Executio trium sententiarum conformium non retardatur qualibet notoria nullitate, sed solum ea, quæ est euidens ex actis, & probabili exceptione non reuocatur in dubium, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 71. & 72. & concl. 5. sub nu. 6. Executio verò vnius sententiæ inappellabilis, seu instrumenti, habentis executionem paratã, retardatur etiam ea nullitate, quæ aliter, quam ex actis potest incontinenti probari. Et executio irretractabilis retardatur etiam ea nullitate, quæ altiorem requirat indaginem, sub eod. nu. 72. vers. aut. Et quòd nullitas contra executionem instrumenti non dicatur requirere altiorem indaginem, si possit incontinenti probari etiam aliunde, quàm ex actis, concl. 5. nu. 5.

Nullitas notoria instrumenti impedit illius executionem, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 43.

Lapso termino præfixo a statuto ad dicendum de nullitate, an nec agendo, neque excipiendo de ea dici possit, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 46. & 50.

Nullitas, quæ opponitur ad impediẽdam executionem, debet probari infra illud tempus, infra quod examinatur executio, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 65. & 66. Vel infra triduum, ibidem. Aut infra decem, vel relinquitur arbitrio iudicis, nu. 67. Quod debet esse regulatum, nu. 69. Sed quando executio potest fieri etiam personaliter, tunc debet probari momento per instrumentum, nu. 68.

Iudex, qui ob præsumptam calumniæ suspitionem procedit ad executionem irretractabilem, spreta nullitatis oppositione, ponit se in periculo, q. 19. rem. 1. concl. 4. nu. 82.

Nullitas, deducta per viam exceptionis, non retardat executionem rei iudicatæ, q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 1. & 3. Hoc procedit, si nullitas non est euidens, &c. num. 4. Si sit suspecta de calumnia, nu. 7. Si nullitatis exceptioni fuisset renuntiatum, num. 8. Etiam tacite, nu. 11. Demptis aliquibus casibus, num. 12. Si nullitatis exceptio proponatur coram iudice, subdito illi iudici, qui tulit sententiam, nu. 13. Si rescriptum Principis, seu statutum remoueat exceptionem nullitatis, nu. 14. Demptis casibus, de quibus remissiuè, nu. 15. Si agatur de executione trium conformium, nu. 16. Etiam si agatur actione iudicati, num. 18. Si nullitas, quæ obijcitur contra instrumentum, fuisset cognita in negotio principali, nu. 19. Si instrumentum, contra quod excipitur de nullitate, habuisset alias similem executionem, n. 20. & 21. ¶ Retardat tamen executionem nullitas euidens, & notoria ex actis, nu. 23. & seqq. & nu. 29. Etiam si sit executio trium conformium, nu. 27. Et etiam si iudex vellet suspicari de calumnia exceptionis nullitatis, nu. 26. Nullitas notoria retardat etiam executionem publici instrumenti, nu. 30. Et executionem vnius sententiæ, etiam si non sit notoria ex actis, nu. 34. Dummodo non adsit suspitio calumniæ, nu. 35. & seqq. Nullitas retardat executionem irretractabilem, num. 41. Item nullitas procedens ex defectu iurisdictionis, num. 43. Etiam si requireret altiorem indaginem, nu. 44. Et ageretur de executione trium conformium, nu. 45. Et lex reijceret nullitates, num. 46. Et quid sit excipiens, antea iurasset non allegare nullitatem, nu. 47. & seqq. Et statutum, excludens nullitates, non comprehendit nullitatem ex defectu iurisdictionis, nu. 58. Sed hæc nullitas quando impediat, & non impediat executionem, late declaratur, nu. 50. & seqq. Retardat etiam nullitas ex defectu consensus, & inhabilitatis personę contrahentis, nu. 63. Et nullitas accessoria appellationi, nu. 64.

Nullitas debet allegari in specie, quando statutum prohibet nullitates, præter aliquas, q. 19. rem. 1. concl. 5. num 59.

Nullitas, &c. vide in verbo. Iniustitia.

Iudex nullitatum potest pronuntiare etiã super causa principali, q. 11. nu. 122. Et quando possit pronũtiare solum super nullitate, nu. 127. & seqq. Et expedito articulo nullitatis, potest aggredi negotium principale, num. 133. Si sit superior, qui possit adiri etiam via querelæ, alias non, nu. 138.

Causa nullitatis deuoluit totã causam, q. 11. sub n. 122.

Instantia habet locum etiam in causa nullitatis, q. 15. nu. 261. & 262.

Nullitas, & notoria iniustitia æquiparantur, q. 17. limit. 1. nu. 62. Et quomodo æquiparentur, limit. 19. sub nu. 5. vers. secundus.

Aduersus rem iudicatam trium sententiarum conformium potest dici de nullitate, & protrahi lis in infinitum, q. 17. limit. 1. nu. 55.

Statutum Vrbis, præfigens terminum ad dicendum de nullitate sententiæ, habet locum etiam in interlocutoria, q. 17. limt. 6. memb. 7. nu. 34.

De nullitate coram quo iudice agere oporteat, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 1. & seqq.

Interlocatoriæ nullitas deduci debet coram eodem iudice, qui protulit interlocutoriam, q. 19. rem. 1. conc. 6. sub nu. 2. vers. capio. Et coram superiore deduci non potest, n. 3. Et ideo etiam delegatus, qui eã tulit, potest de ea cognoscere, etiã si habeat vim diffinitiuę, n. 11. Potest tñ adiri etiã superior, q. delegauit, n. 12.

Nullitas sententiæ diffinitiuæ, principaliter agendo, potest intentari coram eodem iudice ordinario, qui sententiam tulit, vel coram superiore, quæst. 19. rem. 1. concl. 6. num. 73. Sed nullitas, quæ veniat incidenter, coram quo possit cognosci, nu. 87. Et nullitas aduersus sententiam de aperiendo testamẽtum solum coram eodem iudice, n. 88. Et quando in sententia versatæ sunt sordes, aut malitia, & iniquitas iudicis, tunc solum coram superiore, & non coram eodem iudice, nu. 89. Delegatus, qui sententiam tulit, non cognoscit de eius nullitate, num. 90. & 91. Etiam si haberet iurisdictionem ordinariam in cognoscendo, nu. 92. Et esset delegatus Principis, nu. 93. Quia de nullitate sententiæ delegati cognoscet superior, nu. 95. Quando tamen possit, & quid in delegato ad vniuersitatem causarum, & quid in arbitrio, & arbitratore, vide in verbo. Reuocare. vers. delegatus, & vers. arbiter.

Qui potest cognoscere de nullitate sententiæ diffinitiuæ, principaliter intentata, potest eam reformare, & aliam contrariam ferre, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 109. Etiam si sit delegatus, cui Princeps delegauerit causam nullitatis, sub eod. num. 109. ampl. 2. Sed iudex debet prius pronuntiare super nullitate, & deinde super iustitia, num. 111. Parte instante, num. 112. Potest tamẽ, omissa pronuntiatione super nullitate, pronuntiare super iniustitia, & reformare, quando nullitas est deducta incidenter, nu. 113. Aut nullitas

apparet

apparet manifestè ex ipsa sententia,nu.114.
Facultas agendi, & replicandi de nullitate sententiæ durat vsque ad 30.annos,q.19.rem. 1.concl.7.nu.1. Præterquam vbi agitur de periculo animæ,nu.2. Et quid si nullitas sit notoria,nu.3. Sed de nullitate per modum excipiendi potest perpetuo opponi,nu.4. Et vbi statutum disponit,illud est seruandum, n.5.
Inferior an, quando,& quomodo possit cognoscere de nullitate sententiæ superioris, &c.q.19.rem.1.concl.6.nu.74.& seqq.vsque ad nu.78.inclusiuè.
Superior,qui non habet iurisdictionem limitatam, potest cognoscere de nullitate principaliter intentata, q.19.rem.1.concl.6.nu.84. Secus si habeat iurisdictionem limitatam ad causas appellationum,nu.85.

Nuntiatio noui operis.

¶ Is,cui nuntiatur nouum opus,sit violentus possessor,& quæ detur cautela,vt non fiat,q.17.limit.6. memb. 6.num.12.

Nuntius.

Missio nuntij ad Papam post motam litem habet vim appellationis,q.6.nu.41.

Oblatio probationis,& iustificationis.

OBLATIO probationis grauaminis sufficit adiustificandam appellationem iudicialem,q.2.nu.42.
Si iustificatio appellationis offeratur incontinenti, appellatio debet admitti etiam in casu prohibito,q.17.limit.6. memb.7.nu.133.

Obligatio formæ cameræ,& obligatus.

Obligatio formæ cameræ an recipiat appellationem, vide in verbo.Camera.vers.ab obligatione. & latè in verbo Instrumentum.
¶ Obligatio formæ cameræ vnde habeat executionem paratam,q.17.limit.9.nu.5.
Ex quibus componatur,ead.limit.9.sub nu.9.
Potest prboari per testes,non tamen habet tunc executionem paratam,ead.limit.9.nu.64.
Executio obligationis cameralis non retardatur exceptione nullitatis,q.19.rem.1.concl.5.sub nu.8.
Obligatus in forma cameræ non potest opponere, nisi tres exceptiones, & reliquæ possunt opponi post factam executionem,q.17.limit.9.nu.51. Et eas tres, quas potest opponere ante executionem, debet momento probare per instrumenta,eod.nu.52.Vel per confessionem partis,nu.55.

Obliuio.

¶ Obliuio quando præsumatur in iudice,q.6.sub nu.32. vers.confirmatur.

Obseruatio iudicij.

Ab absolutoria obseruationis iudicij in causa possessoria non datur appellatio etiam in ciuitate Lucensi,q.17. limit.6.memb.7.sub nu.39.vers.infero.Neque datur in causa criminali,limit.49.nu.4.
Ab absolutoria ab obseruatione iudicij propter lapsum instantiæ,seu propter ineptum libellum,aut quia non fuit plenè probatum, an detur appellatio, & quid si sit lata ex causa concernente merita causæ, q.17.limit.47.memb.1.num. 27.
¶ Absolutio ab obseruatione iudicij an,& quando sit mera interlocutoria,& quando habeat vim diffinitiuæ, seu sit diffinitiua,q.17.limit.47.memb. 1. num. 27. Et an iudex possit eam reuocare,q.19.rem.1. concl. 6.sub n.27.& sub nu.47.vers.secus.& vers.contra. Sed cum intelligentia de qua,sub nu. 41.

Officialis.

Officialis non appellat a sententia, contra se lata à suo Rectore,q.17.limit. 16. nu. 1. Etiam inspecto iure canonico, num.2. Et quamuis sit lata super delicto graui,præcipuè si officialis esset legitime conuictus de barattaria,num.3. Et præsertim si sententia contineret remotionem ab officio, quod esset sine iurisdictione,num. 4. Et multò minus appellat condemnatus ad reddendas rationes suæ administrationis, sub eod.num.4.extens.4. Posset tamen appellare, si condemnaretur ex causa, non spectante ad officium, nu.5.6.& 7. Potest etiam appellare de consuetudine Franciæ,nu.8. Et quid si non condemnetur à proprio Rectore,sed a Syndicatoribus deputatis à Populo,& quid in Regno Neap. & quid de generali cõsuetudine, n.9. Et quid in sñia interlocutoria,n.10.
¶ Officiales, & ministri Prælatorum Ecclesiasticorum, habentium fœudum à domino temporali,subijciuntur iurisdictioni domini fœudi,q.8.sub nu.92. vers. subextende.

Officium.

Officium iudicis appellationis an sit latius officio iudicis à quo,q.11.nu.17.& seqq.
Iudex appellationis in quibus possit procedere ex officio sine instantia partis,q.11.sub nu.34.vers.declara.& seqq per totum illum articulum.
A sententia, lata in officio iudicis implorato ad adipiscendam possessionem, non datur appellatio, q. 17. limit.6.memb.4.nu.4.
Ab eo,quod potest fieri officio iudicis, si non fiat,non datur appellatio,q.17.limit.21.sub num. 34. vers. contra.& sub nu 35.
Electus ad officium,seu munus, quod auctoritate est publicum,& vtilitate priuatum,non appellat,q.17. limit.33.nu.1. Secus est si sit auctoritate,& vtilitate publicum,nu.2. & seqq.
Reliqua vide in verbo. Actio.& in verbo. Cõscientia.
¶ Sublatis exceptione,& defensione,an intelligatur sublatum officium iudicis,q.16.limit.1.nu.47. & seqq. & nu.50.
Sublatis cæteris remedijs superest semper officium iudicis,ne quis locupletetur cum alterius iactura, q. 16.limit.1.nu.49.
Officium iudicis potest implorari contra executionem sententiæ,euidenter iniustæ,q.17. limit. 6. memb. 7. num.81.
Officium iudicis est species adipiscẽdæ possessionis,q.17. limit.6.memb.1.nu.13. Et cui competat,nu. 68. & memb.4.nu.11.12. & 16.
Officium iudicis est species retinendæ possessionis, q. 17. limit.6.memb.1.nu.25. Et cui competat,nu.78.
Officium iudicis est species recuperandæ possessionis, & qui de

qui de eo scripserint, d.memb.1.num.38.
Partibus contendentibus de possessione cum suspitione rixae, iudex potest procedere ex officio, q.17.limit. 6. memb.2.nu.27.
Officium iudicis datur ex aequitate, quando deficit actio, q.17.limit.6.memb.4.nu.12.
Quando ex condictione legis nascatur actio, & quando officium iudicis, q.17.limit.6.memb.6.sub n. 36.

Omissa condemnatio.

Ab omissa condemnatione quantitatis petita an, & quando detur appellatio, q.17.limit.6.memb.9.nu. 14. & seqq.

Oppressus.*vide in verbo.Grauatus.*

Ordinaria via.

¶ *Actor, si coepit agere via ordinaria, non potest redire ad executiuam, q.17.limit.9.nu.45. Et quid, si vellet reficere expensas, nu.46.restr.1.Et maxime non potest redire ad executiuam, quando ex iam probatis liquet, instrumentum esse vulneratum, sub eod. nu.46.in fine, vers. declara. Potest redire, quando reus fuit contumax, num.47. Item quando, agendo via ordinaria, reseruaret sibi viam executiuam, nu. 48. Aut in instrumento adesset pactum, quod creditori liceret variare, nu.49.*

Ordinarius.

Iudices ordinarij, si ab eorum sententijs non appelletur, possunt eas exequi sine commissione executoriali, q.11 sub nu.173.vers.contraria.
¶ *Iudices ordinarij in Romana Curia qui sint, q.19.rem. 1.concl.6.nu.79.*
Iudices ordinarij qui sint.d.concl.6.nu.80. & seqq. & d.q.19.rem.2.nu.29. & seqq.
Iudices ordinarij in Rom. Curia an, & quando exequantur suas sententias, q.11.nu.174.

Ordinatoria.

¶ *Statutum ligat etiam exteros in ordinatorijs, q. 17. limit.9.sub nu.9.*
In ordinatorijs attenduntur statuta, & stylus loci, in quo litigatur, q.18.sub nu.5.& 7.

Ordo.

Ordo appellandi, quando non potest appellari coram iudice à quo, qualis sit, q.6.nu.21.28.& 29.
Ordo appellandi qualis fuerit olim, & qualis sit hodie, late, q.8. Et quòd ordo, qui seruabatur olim, non seruetur hodie, nu.12.& 13.
Ordine omisso, seu peruerso, datur appellatio, vide in verbo. Inordinatus.
¶ *Si partes expressè consenserint, quòd iudex seruet ordinem iudiciarium, non possunt, inuito iudice, poenitere, q.17.limit.9.sub nu.46.vers.primo quia.*
Ordo quotuplex sit, q.17.limit.6.memb.7.nu.114.
Peruerso ordine tradito ab homine, quod sit, ipso iure non tenet, eod.memb.7.nu.115. & limit. 22. num. 28. Idem si peruertatur ordo vnius causae, traditus a iure d.memb.7.nu 116. Et sit ordo substantialis, seu de forma, num.117. Sed si peruertatur ordo vnius causae ad aliam, quod sit, tenet, nu.118.& seqq.
Quae ordinis peruersio reddat sententiam nullam, q. 17.limit.6.memb.7.nu.116. Et quae peruersio non reddat nullam, nu.118.& seqq.& nu. 127.
Ordo vnius causae ad aliam in iudicio possessorio potest tripliciter peruerti, eod. memb. 7. num. 127. vers. secundo respondeo.

Pactum.

ACTVM, quòd à maiori possit appellari ad minorem, non valet, quaest.2. num.8.
Fatalium cursus potest pacto impediri, seu potest tempus prorogari, q.15.nu. 106. Et potest impediri pacto tacito, &c.nu. 107.
Appellatio ab interlocutoria super pacto de non petendo suspendit iurisdictionem in tota causa, q. 17. limit.47.memb.2.nu.5.

Papa.

Papa, quantumuis foeudum Ecclesiasticum sit concessum cum clausulis amplissimis, tamen retinet penes se maioriam, & suppremam potestatem, vt ad ipsum possint deferri appellationes, q.8.sub nu. 111. vers. oppono secundo.
Papa quando cognoscat causas appellationum Regni Neap. q.8.sub nu.111.vers.oppono secundo. & sub qua distinctione, sub nu.112.vers.ad secundam.
Papa est iudex appellationum, quando vacat Imperium, q.7.nu.112.& q.16.limit. 1.sub num. 128. vers.confirmatur.
A Papa non potest appellari, q.2.nu.20.& q.16.limit. 1.nu.2. & seqq. Potest tamen appellari ad eundem, si iudicauerit ex relatione alterius, nu.130. & seqq. Et quid si iudex iudicauerit secundum rescriptum Papae, nu.138.& seqq. Potest etiam appellari a Papa male informato ad ipsummet Papam, nu.153.& q.8.nu.65. & 66.
A Papa non appellatur ad Cōcilium, & asserens contrarium, est haereticus, q.8. nu. 63.
A Papa non potest appellari ad Cardinales, etiam Sede vacante, q.8.nu.64.
A Papa non appellatur ad Deum, q.8.nu.62.
Papa non admittit appellationes causarum prophanarum extra statum Ecclesiae, nisi quando appellanti deficiunt remedia ordinaria, q.7.nu.74.& 78.& q. 16.limit.1.nu. 128. Et quare non soleat admittere, q.8.sub nu.125.vers.respondeo.
Ad Papam potest appellari à sententia arbitrorum electorum super recusatione iudicis suspecti, q.7.nu. 109. Declaratur, nu. 110.
Ad Papam potest appellari, omisso medio, q.7.nu.46.& 47. Extenditur, nu.52.& seqq. Declaratur, nu.58. & seq. Sublimitatur, nu.63.& seq.
Ad Papam potest appellari, omisso medio seculari in statu Ecclesiae, q.7.n.56. Et quid extra statū Ecclesiae, nu.74.& sub nu.77.vers.quia.& q.16. limit.1. num. 128. Et potest appellari omisso medio etiam scienter, d.q.7.nu.62.
Praxis appellandi ad Papam in statu Ecclesiae, q. 7. sub nu.51.vers.infero.
Potest appellari ad Papam, non obstante statuto alicuius ciuitatis, per eum confirmato, quòd causa tam in pri-

in prima, quàm secunda, & tertia instantia cognoscantur in ipsa ciuitate, q.7.nu.54.
A Vicario Papæ, vide in verbo. Vicarius.
Ab Episcopo quãdo appelletur ad Papam, vide in verbo. Episcopus.
A delegato Papæ appellatur ad Papam, q.8.nu.16.
A subdelegato Papæ ad quem appelletur, vide in verbo. Subdelegatus.
Papa non recipit appellationes in Curia, si extant iudices ordinarij appellationum, q.7.nu.82.
Appellato instante, Papa solet remittere causam appellationis ad suum iudicem, q.7.num.83. Declaratur, num.84. & seqq.
Si appelletur ad Papam, vel Imperatorem, omisso medio, & appellatus non opponat, tenet tàm appellatio, quam processus factus etiam ex certa scientia, q.7. num.21. Imo appellatio est valida, etiam appellato opponente, sed oppositio operatur circa remissionem causæ, nu.22.
Papa, & Imperator possunt remittere causam appellationis etiam post legitima tempora ad appellandum, q.7.nu.23.
Si sit appellatum ad Papam, & Metropolitanus vti iudex ordinarius appellationum processerit, processus erit nullus, q.7.nu.55.
Interposita appellatione ad Papam, sunt ligatæ manus inferiorum, q.7.nu.59.& q.10.nu.9. Declaratur, d.q.7.nu.60.& 61.
Licet causa appellationis neque de sui natura, neque ex delatione veniat cognoscenda in Curia, tamen cognoscitur, si pars allegauerit, & iurauerit, quòd non sperat consequi iustitiam in partibus, q.7.n.57.
Appellatio sine scriptis, interposita ad Papam, an teneat, q.4.sub nu.1.& 18.
Papa non cognoscit ipse causas appellationum, quæ ad ipsum interponuntur, sed eas delegat per eius Signaturam, q.7.nu.24.& 58.
Vna parte appellante ad Papam, & altera parte ad alium, prævalet appellatio ad Papã, q.10.n.10.& 11.
Appellans ad Papam, si fuerit citatus coram Archiepiscopo, ad quem appellauerit aduersarius, tenetur cõparere, alias potest vti contumax excommunicari, q.10.nu.15. Hoc est verum, si Archiepiscopus ignorabat appellationem interpositam ad Papam, alias non, nu.16.
Appellatione interposita ad Papam, Archiepiscopus quibus casibus possit adhuc se intromittere, q.20. num.17.
Si appellanti extra Curiam præfigat iudex à quo terminum ad se præsentandum coram Papa, sufficit se præsentare coram Auditore Cameræ, q.13.nu.89. & 90. vbi restringitur.
An, & quando ab Imperatore appelletur ad Papam, q.16.limit.1.nu.4.126.& seqq.
A Rege, & alio non recognoscente superiorem appellatur ad Papam, q.16.limit.1.sub nu.126.
Papa qualis debeat esse, dum agitur de appellatione ab Imperatore, & Rege, q.16.limit.1.sub nu.127.vers. aduerte.
Papa, vide in verbo. Signatura.
¶ Papa non intendit præiudicare iurisdictioni ordinariorum, q.7.nu.74.& sub nu.75.& 76.& q.8.sub nu.125.vers. oppono.
Non apponit manũ in iurisdictione Principis secularis, quando ille Princeps non potest ministrare iustitiam propter duritiem vasallorum, &c. q.7. num.80.
Cognoscit super his, quæ emergunt super decretis, factis in Concilio generali, q.8.nu.100.vers. tempera.
Non potest allegari suspectus, q.16. limit.1 sub nu.7. & 8. Imò Papa potest committere causam sine facultate recusandi, sub d.nu.8.vers. confirmatur.
In concernentibus periculum animæ, aut honorem, & honestatem christianæ religionis habet iurisdictionem in omnes Principes, q.16.limit.1.nu.129.
Electio Papæ non est differenda, q.8 sub nu.165.vers. ratio.& nu.167.
Papa vbi semel apposuerit manum in aliqua causa, æquum est, vt alius inferior manum non apponat, q.17.limit.47.memb.3.nu.27.& videe, q.16.limit. 1.sub nu.154.

Par.

A pari ad parem non appellatur, q.2.nu.6.9. & 11.
¶ Par in parem non habet imperium, ead.q.2.nu. 10.

Pares Curiæ.

A Paribus Curiæ appellatur ad proximiorem dominum superiorem feudi, q. 8. sub num. 120. vers. à paribus.
¶ Pares Curiæ iudicant inter Regem, seu alium Dominum temporalem, & Prælatum Ecclesiasticum, contendentes de feudo, &c.q.8.sub nu.92.vers. secus est. Declaratur, sub eod.nu.92.vers. declara.

Parisij studij vniuersitas.

A sententia, lata inter scholares ab vniuersitate studij Parisiensis, an appelletur, q.16.limit.22.nu.1.

Parlamentum.

In Curia parlamenti non appellatur, quæst. 16. limit. 13.num.1.

Pater.

Pater potest appellare pro filio, &c.q.5.nu.42. & 63. Et à sententia contra se lata an, & quando prohibeatur appellare, nu.92.
¶ Pater potest sine mandato defendere filium, q. 5. sub nu.63.confirm.2.

Patriarcha.

Ab Archiepiscopo appellatur ad Patriarcham, q. 8. nu.97.& seqq.
Ad Patriarcham potest appellari, omisso medio, q. 7. num.104.
Patriarchę, ad quos appellatur à sententia Archiepiscopi, & ad quos potest appellari, omisso medio, sunt quatuor, Constantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Hierosolimitanus, q.8.sub nu. 98. declar.2.& sub num.99.vers. quod si velimus.
A Patriarcha an appelletur, q.16. limit. 19. nu. 1. Et an appelletur ad Papam, vel ad Legatum, quæst.8. num. 99.
¶ Patriarcha est gradatim supra Archiepiscopum, q. 8. sub nu.97.vers. vel.& nu.99.vers. neque.
Primas, & Patriarcha idem sunt, q.8. sub nu. 98. declar.1.

clar.1.& num.99.vers.neque.

Patriarchæ, propriè sumpti ad differentiam Primatum, sunt quatuor tantum, q. 8. sub num. 99. vers. quòd si velimus.

Primates, qui impropriè dicuntur Patriarchæ, qui sint, ibidem.

Patronus.

Patronus à sententia contra se lata an, & quando prohibeatur appellare, q.5 sub nu.92. limit. 7.

Paulus Apostolus.

Paulus Apostolus appellauit ad Cæsarem, & quare, q.16.num.6.

Pauper, & paupertas.

Pauper potest appellare etiam post lapsos decem dies, q.12.nu. 162. & seqq. in quibus dantur exempla.

Appellans, qui ob paupertatem non prosequitur causam appellationis, ipso iure consequitur secundum fatale, q.15.nu.45.& seqq.

Paupertas, seu inopia excusat procuratorem ab onere appellandi, non tamen ab onere denuntiandi, q.5. num.22.

Paupertas, seu inopia dicitur impedimentum, proueniens ex facto proprio, & ideo non impedit cursum primi fatalis, sed operatur, vt concedatur secundum ipso iure. q.15.num. 45.& 47. Et an pauper debeat protestari, nu.48. Et quid si paupertas est notoria, num.49. Et quid si in loco pauperibus omnia gratis dari debent, nu.50.

¶ Pauper habet priuilegium accidentaliter, q. 7. sub nu. 118. sub restr. 1.

Aduocatus, seu procurator pauperum, lite vertente inter pupillum, & viduam, quem eorum teneatur defendere, q.7. sub nu.128. vers. occasione.

Aduocati, procuratores, notarij, cæterique causidici tenentur gratis suscipere defensionem pauperum litigantium, etiam si extent aduocati, & procuratores salariati à publico, & notarij tenentur copiam gratis dare, etiam si emerint officium. q.15 num.51. Et quando, nō suscipiendo eorum tutelam, peccent mortaliter, & cogi possunt ad suscipiendam, nu.52.

Paupertas præsumitur, q.17. limit.8. sub nu. 92

Pauper qui dicatur, q.17. limit.40. nu.8. & seqq.

Paupertatis priuilegia male seruantur, q.17. limit.40. num 7.

Pendente appellatione, &c.

Appellatione pendente, nihil est innouandum. q.3. nu. 48.& q.17.nu.25. Et in appellatione iudiciali procedit etiam si non innouetur contra ipsam appellationem, d.q.3.nu.49. Secus in appellatione extraiudiciali, nu.53. Reliqua indiuidualia, quando nihil sit innouandum, & quando possit innouari, videbis in suis proprijs locis.

Appellatione pendente ab interlocutoria, habente vim diffinitiuæ iudex à quo non potest ad ulteriora procedere super articulo illius interlocutoriæ, q.17. limit.47. memb.1.nu.208.210.& 211.

Appellatione pendente, quis priuari non debet iure suo, q 3.nu.72.& seqq.

Iudex à quo, licet non deferat appellationi, tamen ea pendente, nō potest procedere, q.3. num. 19. & q. 11.num.

Appellatione pendente, non omnia sunt prohibita. q.3. num.80.

Iudex a quo potest, appellatione pendente à diffinitiua, facere ea, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis, q.3.nu.20. Ideo potest cognoscere an sit, vel non sit deferendum appellationi, nu. 21. Potest appellanti præfigere terminum ad redeundum pro apostolis, nu. 22. Præfigere alios diuersos terminos, nu.23.& q.15.num.17. Et eos, si prolixi sint, denuo statuere, d.n.17. Reuocare grauamen attentatiuum, d.q.3.num.24. de hoc vide etiam in verbo. Vicarius, vers. vicarius episcopi si cognoscendo. Examinare testes ad perpetuam rei memoriam, nu.26.& q.17. limit.38.nu. 3. Propter fugæ timorem decernere capturam, d.q.3.nu.27. Sequestrare fructus, & res ipsas, & c.nu.28. & seqq. Prouidere, & inhibere, ne quis in sua possessione turbetur, nu.33. Absoluere excommunicatum ab excommunicatione, num.39. & seqq. Inhibere, ne alteri nubat, num.33. in fine. Expensas taxare an possit, vide in verbo. Taxatio. Potest facere hæc omnia prædicta etiam si iudex ad quem inhibuerit, n.34. Etiamsi sit iudex delegatus, num.35.& q.15.num. 18. Et quid si detulerit appellationi, d.q.3.num.36.& 38. Potest multo magis inhibere, & procedere contra tertium innouantem, nu.37. Non potest hæc facere, si superior auocauerit ad se causam, nu.79.

Iudex à quo potest, pendente appellatione ab interlocutoria, procedere ad vlteriora, q.17. limit.47. mēb. 1.nu.28.& seqq.& q.19.rem.1.concl.5.nu.52. Imò potest, pendēte appellatione, reuocare ipsam interlocutoriam, vide in verbo, Reuocare. Et quando non possit procedere, pendente appellatione ab interlocutoria, vide in verbo. Attentare. vers. iudex a quo & in verbo. Grauamen. vers. quando grauamen.

Iudex à quo, si notorie appareat, appellationē esse nullam, seu iniustam, aut non recipiendam, potest exequi sententiam, non obstante appellatione, q.11.nu. 11.& q 17. limit.4. sub nu.89. vers. probatur secundo.& limit.47. memb. nu.166. in fine.

Tertius nō dicitur innouare, pendente appellatione, q. 3.n.62.& q.17. limit.2.n.61. Fallit primo in tertio habente causam ab appellato, d.q.3.num.63. Fallit secundo in tertio succedente in ipsa re attentata, & c.num.64.

Gesta, appellatione pendente, an reuocentur, vide in verbo. Gesta.

Appellans si, pendente appellatione, innouat, dicitur renuntiare appellationi, q.17. limit.2.nu.83.

Termino ad appellandum pendente, vide in verbo. Terminus.

Pensio.

Pensio si sit reseruata pro alimentis, non admittit appellationem, q.17. limit.7.nu. 5.

¶ Pensio quando est rite imposita debet solui sine retardatione, & c.q. 17. limit.7. sub nu. 5.

Peremptoria exceptio. vide in verbo. Exceptio.

Pericu-

Periculum.

Vbi periculum est in mora, non datur appellatio, q.17. limit.38.nu.1.& seqq.

Pestis.

¶ *Pestis non retardat cursum instantiæ, sed datur restitutio sine refectione expensarum, q.15.nu. 329.*

Petitio, seu libellus.

Ex quantitate contenta in petitione seu libello an, & quando pendeat facultas appellandi, q. 17. limit. 6. memb.9.num.14.& seqq. & limit. 43.num. 3.& seqq.& vide in verbo. Summa. vers.licet.

¶ *Praxis Romanæ Curiæ eadem die, qua ferenda est sententia, format petitionem, q.11. sub num. 34. vers. ex his.*

Petitorium.

Cumulatio possessorij, & petitorij in causa appellationis non permittitur, q.11.sub nu.32.intellig.2.

Victus in petitorio, si deinde condemnetur in possessorio potest appellare, quæst. 17. limit.6.memb.8.nu.13. & 15.vbi declaratur.

Petitorij mixtura non facit sententiam appellabilem, quando petitorium fiat accessoriè, seu de eo non cognoscitur plene, q.17.limit.6.memb.9.nu.13.

Appellatio à sententia, lata super petitorio, non suspendit litem in possessorio, q.17.limit.47.memb.2.num. 21.Nisi per probationes sumptas in petitorio possit statim excludi ius possessorij, nu.22.

Condemnatus in prima instantia in iudicio possessorio, non potest in causa appellationis dare de petitorio, q.11.nu.32.

Fatalia petitorij non currunt, quandiu durat lis super possessorio, q.15.sub nu.85.illat.6.

¶ *Cumulatio petitorij, & possessorij admittitur in prima instantia, q.11.sub num.32.intellig.2. Parte tamen opponente, non admittitur, q.17. limit. 6. memb. 7. sub nu.127.vers.comprobatur. Et vtrumque cumulari contingit tripliciter, sub eod.num. 127.in 2.respons. Imò quadrupliciter, memb.9.nu.4.*

Petitorium potest intentari simul cum possessorio adipiscendæ, eod.memb.9.nu.106.

Sententia lata super petitorio, & possessorio, suspenso tamen petitorio, est nulla, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu.127.vers.comprobatur.

Petitorium potest suspendi, etiam stante commissione, quòd procedatur simul, & quæ sit praxis suspendendi, q.17.limit.6.memb.9.sub nu.107.

Licet petitorium, & possessorium legitimè cumulata debeant vnica sententia terminari, tamen sententia, quæ terminet vnum solum, est valida, q.17.limit.6. memb.7.nu.129.

Sententia, lata in petitorio, quando obstet possessorio, d. limit.6.memb.8.nu.16.& memb.9.sub nu.1. vers. ratio.

Pignus, & actio pignoratitia.

A sententia lata ad adipiscendam possessionem pignoris, ex l.3.C.de pign.non datur appellatio, q.17.limit.6. memb.4.nu.5.

¶ *In adiudicatione pignorum requiritur citatio, q. 11. sub num.187.vers. distingue.*

Debitor potest agere actione pignoratitia, dummodo ante sententiam offerat solutionem, q.5.sub nu. 27. comprob.3.

Licet quis ratificet pignus rei suæ, tamen non potest conueniri actione pignoratitia, q.17.limit.9.nu.15. versus finem.

Pius.

In causis pijs an detur appellatio, q.17. num. 10. & limit.8.num.1.

Condemnatus ad reddendas rationes alicuius loci pij, non appellat, q.17.limit.8.nu. 2.

Plebanus.

¶ *Simplex plebanus est dignior comite, q.8.nu.102.*

Plures appellationes, & iudices appellati.

Si latæ sint plures sententiæ, plures requiruntur appellationes, q.4.num. 23. & melius, q.17.limit.47. memb.2.nu.23.

Pluribus iudicibus alternatiuè appellatis, an valeat appellatio, vide in verbo. Alternatiua. Et quid si copulatiuè sint appellati, vide in verbo. Copulatiua.

Pluribus iudicibus appellatis, vno ab vna parte, & altero ab altera, præualet appellatio ad superiorem, ad quem possit appellari, omisso medio, q.10.nu. 10. & 12. Præsertim quando non apparet, quæ prius sit interposita, nu.13. Sed si appellatio continet capitula separata, vtraque appellatio tenet, num. 14. & nu. 10.in fine.

Quando vtraque pars possit appellare, vide in verbo. Vterque.

Si ab vno ex duobus iudicibus, simul iudicantibus, possit appellari, & ab altero non, datur appellatio, q. 16. limit.24.nu.3.

Pluribus iudicibus simul iudicantibus, appellatur ad superiorem dignioris, q.8.nu. 102.

Plus.

¶ *Qui petit ante tempus, plus petit, q.17.limit.10.nu.33.*

Quod plus est, tantum est, q.8.sub nu.4

Pœna.

Si condemnatus ad faciendum aliquid infra certum tempus sub pœna appellet, & iudex appellationis confirmet sententiam, tamen is non tenetur ad illam pœnam, quamuis non fecerit illud infra illud certum tempus, q. 3.nu.83.

Non posse appellare post lapsos decem dies, non est pœna, q.12.nu. 121.

Pœna, imposita contra appellantem, non habet locum, si appellet sine præsentia iudicis à quo, q.6. num. 7. in fine.

Imposita contra iudicem non admittentem appellationem, cessat, si iudex admittat cum clausula (si & in quantum) q.17.limit.6.memb.7.sub nu.100.vers. subdeclara.effec.2.

Licet condemnatus ad possessionem non appellet, si tamen simul condemnetur ad pœnam, potest appellare, q.17.limit.6.memb.6.nu.54. & seqq.

Casus, in quibus punitur appellans, q.2.sub nu.52. & q.5.sub nu.28.restr.4.& q.17.lim.5.nu.3.& limit. 6.memb.

6.memb.4.num.7. & 24. & limit.10.nu. 7. & limit.36.nu.2.& q.11.sub nu.4.subill.1.

A sententia,qua imponitur pœna iuris,non datur appellatio,q.17.limit.23.num.1.Sed à sententia,declarante esse locum pœnæ impositæ à iure, datur appellatio,nu.3.

Religiosus non appellat à pœna sibi imposita secundum regulam suam,q.17.limit.26.nu.8.

¶ *Pœna debet esse in eo genere,in quo est delictum, q. 7. num.76.*

Statutum, loquens generaliter, non comprahendit casus pœnales,q.17.limit.6.memb.4.sub nu. 28. vers. quarta.

Pœna apposita in compromisso an, & quando sit soluenda,vide in verbo.Reductio.vers.pendente.

Pœnitentiarius.

¶ *Iurisdictio summi Pœnitentiarij non expirat sede vacante,q.8.nu. 168.*

Populus.

¶ *Populus, eiusque nomine Decuriones, quando possint sibi creare iudices,q.8.nu.164.*

Positiones.

Capitulum nouum,seu positiones nouæ an, & quando possint dari in causa appellationis,q.11. nu. 28. & seqq.& nu.34. In appellatione à diffinitiua, non probatum probabo,nu.84.& seqq. Secus in appellatione ab interlocutoria,nu.87. & seqq.

Positiones,&c.vide in verbo.Contumax.

¶ *Vbi iudex pronuntiauerit,non respondentem positionibus haberi pro confesso, non potest reuocare hanc interlocutoriam,q.17.limit.47.memb.1.nu.64.*

Posse,& non posse appellare.

Qui possint appellare etiam sine mandato, q.5. Et qui non possint appellare,ead. q.5. num.75.& seqq. & nu.94. & seqq.

A quibus iudicibus possit, & à quibus non possit appellari, q.16.per totam.

A quibus sententijs possit appellari, & à quibus non possit,q.17.per totam.

¶ *Qui potest facere,vt possit,dicitur posse,q.15.nu.158.*

Possessio,possessor,& possessorium.

Non debet possessor propter aduersarij appellationem priuari possessione,q.3.sub nu.70. Procedit etiam in appellatione extraiudiciali,nu. 71.

A sententia lata in causa possessionis momentaneæ est sublata appellatio,quæst. 17.limit.6.nu.1.& latius memb.3. num. 3.Et quare sit sublata, sub num.6. vers. secunda ratio. Et est sublata etiam ex constitutione ægidiana,nu.8.Qua constitutio habet locum in toto statu,& terris Ecclesiæ, num. 9. Secus quoad loca,quæ sunt extra terras Ecclesiæ,num.10. Et seruatur eadem constitutio etiam inter non immediate subiectos Ecclesiæ Romanæ, dummodo litigent in Curia, nu. 11. Et seruatur in quolibet possessorio,nu.12.Et praxis obseruat, vt victor eam repetat in actis,nu.13.Datur tamen appellatio, & non seruatur constitutio ægidiana in causis beneficialibus,vel alias ecclesiasticis, nu.14. Et quid inter personas ecclesiasticas,nu.15. & seqq. Neque seruatur,vbi extant statuta particularia, num. 19. Appellatio in momentanea possessione non datur ad effectum suspensiuum,nu. 20. Et quid si appellatus in prima instantia appellet in secunda, num. 21. Et quando detur etiam ad effectum suspensiuum,num. 26.Non datur etiam in quasi possessione rerum incorporalium,nu.28.& seqq. Neque in fœudis, nu. 31.& memb.9.nu.112.Neque datur fisco,d memb. 3. num. 32. Neque minori, nu. 33. Neque alteri personæ priuilegiatæ,nu. 34. Et denegatur generaliter in qualibet specie possessionis, siue sit adipiscendæ,siue retinendæ,siue recuperandæ,nu.35.Quando detur appellatio, vide infra, vers. appellatio.

A sententia cuiusque interdicti possessorij regulariter denegatur appellatio.In interdicto adipiscendæ,vide in verbo.Adipiscenda. & in verbo. Hæres.vers. à sententia.In interdicto retinendæ,vide in verbo. Retinenda. In interdicto recuperandæ, vide in verbo. Recuperanda.& in verbo. Spolium.Quando tamen non denegetur, vide infra vers.appellatio.

In summario possessorio denegatur appellatio, q. 17. limit.6.memb.2.num. 1.& seqq.& memb.5.in fine, n.8.Etiam quoad effectum deuolutiuũ, eod. memb. 2.sub n.1.& 3.Et quoad effectum suspensiuum denegatur etiam de iure canonico,nu.4.Sed non quoad deuolutiuum; nu.40.Et quid in Regno Franciæ, nu. 41. Datur tamen appellatio etiam in possessorio summario ab inordinato processu,d.limit. 6.memb. 7.nu.131.& d.memb.2.num.33. & 34.

A præcepto,ne quis accedat, seu non molestet aliquem, seu, vt quis manuteneatur in possessione in summarijssimo possessorio,non datur appellatio, d. memb.2. sub nu.1.

A possessione decreta per modum prouisionis, ne partes veniant ad arma,non datur appellatio,q. 17. limit. 6.memb.2.sub nu.14.

Statutum permittens appellari semel in causis possessorijs,quomodo sit intelligendum,q.17.limit.6.memb. 4.nu.23.& sub nu.30.

Ab obseruatione iudicij in causa possessoria an detur appellatio.vide in verbo. Obseruatio iudicij.

In possessione bonorum an,& quando detur appellatio vide in verbo.Bonorum possessio.

Appellatio à sententia, lata super possessorio, non suspendit litem super petitorio,q.17.limit. 47. memb. 2.num.21.

Appellatio in causa possessoria datur de iure canonico, q.17.limit.6.memb.7.nu.1. & 2. Etiam in causa spolij,nu.3.Et quid in foro seculari, & terris Ecclesiæ,nu.4.Notorio tamen spoliatori etiã de iure canonico non datur, nu.5.& 6.Dummodo sit notorietas sine excusatione,n. 7.Et appellatio sine expressione legitimæ causæ,nu.8.Datur demum appellatio de iure canonico in quolibet possessorio,num. 9. Et sine controuersia ad effectum deuolutiuum,nu. 10. Datur etiam ad effectum suspensiuum,nu.11. Præterquam in possessione ex l.fin.C.de edic. diu. adr. toll. nu.12.Et in tantum potest de iure canonico appellari ad effectum suspensiuum, vt pendentia termini ad appellandum suspendat,nu.13. An detur appellatio de iure canonico,quando non exprimitur causa,nu.14.Et quibus in locis,& quibus in rebus seruetur ius

uetur ius

-uetur ius canonicum, & in quibus non seruetur agendo de facultate appellandi, nu. 15.
In causa possessoria potest etiam de iure ciuili appellari ad effectum deuolutiuum, n. 16. & seqq. & n. 22.
Et quid in loco, vbi statutum prohibeat appellationem in causis possessorijs, nu. 25. seqq. Et quid si appellatio sit prohibita sub pœna, nu. 27.
Ab interlocutoria an, & quando sit prohibita appellatio in causa possessoria, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 28. & seqq. & n. 36. & seqq. & sub nu. 39. vers. limita. & nu. 40. & seqq. & sub nu. 73. subrestr. 3. & nu. 74. & 130. & seqq.
Prohibita appellatione ab interlocutoria in causa possessoria, intelligitur prohibita ad vtrunq. effectum, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 74. vers. amplia.
In ficta possessione datur appellatio, quæst. 17. limit. 6. memb. 9. num. 114. & 115. Et quando non detur, num. 124. & seqq. & dixi in verbo. Hæres. vers. à sententia. in fine.
Datur appellatio, si ita consuetudo, vel statutum disponat, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 82. Si pars consentiat appellationi, num. 83. & seqq. Si exprimatur iusta causa, nu. 103. & seqq. Si peruerteretur ordo, nu. 113. & seqq. Si appellans offerat, se incontinenti iustificaturum appellationem, nu. 133. Datur etiam, quoad tertium. num. 134. Quando esset dubium de admittenda, num. 135. A sententia negatiua contra actorem, &c. nu. 136. Quando grauamen non posset reparari in petitorio, nu. 137. Quando sententia continet mixturam, num. 138. Quando appellatur extraiudicialiter, nu. 139.
A sententia lata in causa possessoria datur appellatio, si contineat grauamen, quod non possit reparari in petitorio, q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 1. Etiam si possit reparari, sed non in toto, seu plene, num. 2. Seu non possit reparari, nisi cum magna difficultate, nu. 3. & seqq. nu. 9. & seqq.
Statutum, permittens appellari in causis possessorijs, &c. vide in verbo. Statutum.
Clausula (appellatione remota) in rescripto iudicij possessorij, quid operetur, q. 17. limit. 6. memb. 7. n. 141.
Possessorij cumulatio, vide in verbo. Petitorium.
In possessorio iuris datur appellatio, q. 17. lim. 6. memb. 9. nu. 85.
Possessor mere naturalis, seu facti potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 8. nu. 23.
Tertius possessor, &c. vide in verbo. Tertius.
¶ Causa possessionis nihil babet commune cum causa proprietatis, q. 17. limit. 2. sub nu. 65.
Possessio ex primo decreto in actione personali est quædam nuda detentio, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 123. vers. imò.
Possessio amittitur multipliciter, q. 17. limit. 6. memb. 6. in fine, sub nu. 80. vers. nota.
Possessionis causa est præiudicialis, ideoque prius terminãda, q. 17. limit. 6. mẽb. 7. sub n. 127. vers. secũdus.
Possessio bonorum differt à bonorum possessione, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 58.
Possessiones iuris quæ sint, q. 17. lim. 6. memb. 9. nu. 85.
Possessio defuncti non transit in hæredem, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 116. Etiam si hæres adeat hæreditatem, nu. 117. Etiam si hæres ipso iure acquireret dominium, nu. 118. Nec transit possessio ciuilis, nu. 119.
Vbi iudex in summarijssimo possessorio pronũtiauerit, alterum ex contendentibus esse in possessione non potest hanc pronũtiationem reuocare, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 58. in fine, & nu. 65. & vide in verbo. Reuocare.
Possessio momentanea quæ dicantur, q. 17. limit. 6. mẽb. 3. nu. 2. & sub nu. 3. vers. sed omnis.
Orta controuersia de adipiscenda, vel retinenda possessione inter plures, & ex controuersia orta suspitione, ne partes veniant ad arma, quomodo iudex prouidere debeat, q. 17. lim. 6. memb. 2. n. 10. & seqq. & nu. 18. & seqq. in quibus agitur de sequestranda possessione.
Possessor non debet priuari possessione, dum disputatur de validitate instrumenti, cuius vigore stat in possessione, q. 19. rem. 2. concl. 5. nu. 21.
Possessor, qui non interuenit in causa, an, & quando possit impedire executionem, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 51. & seqq. & vide in verbo. Tertius.
Tertio possessori, ignoranti causam agi, non præiudicat sententia inter alios lata, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 56. Et quid si non ignorauit, nu. 57. & 73.
Executio contra tertium possessorem, si sit probatum, quod victus in sententia erat dominus, quomodo fiat, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 60. & seqq.
Possessor debet manuteneri, vide in verbo. Manutenere.
Possessorium interdictum diuiditur in multas species, & quæ sint, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 2. & seqq.
Summarium possessorium est semper momentaneum, & habet locum tam in retinenda, quã in adipiscenda, d. memb. 1. nu. 3. & memb. 2. nu. 9. & memb. 4. n. 10. Et vocatur diuersis nominibus, d. memb. 1. num. 56. Et quod sit, nu. 59. & d. memb. 2. nu. 9. & seqq.
Ordinarium possessorium diuiditur in tres species, & quæ sint, d. limit. 6. memb. 1. nu. 4. & seqq. Et quod sit, nu. 60.
Adipiscendæ possessionis, retinendæ, & recuperandæ sũt tres species possessorij, & qui de eis scripserint, d. memb. 1. nu. 7. & seqq.
Adipiscẽda possessionis interdicta sunt septem, & quæ, eod. memb. 1. nu. 10. & seqq. Et explicantur, nu. 64. & seqq.
Retinendæ interdicta sunt octo, &, quæ, eod. memb. 1. nu. 18. & seqq. Et explicantur, nu. 71. & seqq.
Recuperandæ interdicta sunt circa triginta, & quæ, eod. memb. 1. nu. 26. & seqq. Et agitur de eis, nu. 79.
Momentaneum possessorium quod dicatur, eod. memb. 1. nu. 61.
Perpetuum, nu. 62.
Mixtum, num. 63. Et quæ possessoria non sint mixta, quamuis contineant mixturam tituli, & proprietatis, ead. q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 109. & 110.
Quot remedia possessoria sint inuenta à iure canonico, eod. memb. 1. nu. 83.
Quando dicatur intentatum possessorium ordinarium retinendæ, vel summarium, q. 17. limit. 6. memb. 2. in fine, sub nu. 41.
In summario possessorio iudex debet interloqui cum clausula præseruatiua iurium partis, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 6. vers. ratio. & n. 10. & sub n. 18.

k Præ-

Præcarium.

¶ Finito precario, si non dimittatur possessio, potest agi de spolio, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 49.

Præcedentia.

A sententia lata inter mulieres, contendentes de precedentia in sessione, & oblatione in ecclesia, non datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 1. nu. 37. Similiter à sententia Episcopi super precedentia, &c. nu. 38.

Præceptum.

A Precepto facto sine causa cognitione potest appellari etiam post lapsus decem dies, q. 12. num. 160. Vbi etiam limitatur.

A precepto executiuo non datur appellatio, q. 17. limit. 9. num. 6.

¶ Preceptum factum in confessum, seu conuictum, vt soluat, quando habeat vim diffinitiua, seu sit diffinitiua, & quando sit mera interlocutoria, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 187. & 188. Et non potest reuocari, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 32. in fine.

Præfectus, & Præfectus prætorio.

A Prefecto Aegypti appellatur, q. 16. nu. 10. Et appellatur ad Illustrem, q. 8. nu. 5.

Ab his, qui cognoscunt vice Prefectorum, appellatur, q. 16. nu. 9. & 14.

A Prefecto pretorio Augustali appellatur, q. 16. n. 10.

A sententia Prefecti pretorio non appellatur, q. 16. limit. 7. nu. 1.

¶ Prefectus est minor Consule, q. 2. n. 25. Quoad dignitatem, sed non quoad administrationem, nu. 30.

Prefectus Aegypti est Spectabilis, q. 8. sub nu. 1. & 4.

Imperator hodie non habet in Curia Prefectum pretorio, q. 8. nu. 11. & q. 16. limit. 9. nu. 3.

Qui iudices habeantur pro Prefecto pretorio, q. 16. limit. 9. nu. 3.

Præiudiciale.

¶ Articulus preiudicialis, etiam si sit emergens, debet expediri prius, quam negotium principale, q. 17. lim. 47. mẽb. 1. n. 98. & memb. 2. sub n. 10. vers. secundo.

Prælatus.

Prelatus depositus potest, appellatione pendente, exercere suam iurisdictionem, q. 3. sub nu. 72.

A Prelato subdito Archidiaconi potest appellari ad Episcopum, vel ad Papam, omisso Archidiacono, q. 7. nu. 106.

A Prelato regulari an, & ad quem possit appellari, q. 8. sub nu. 110. vers. à prelato.

Si Prelatus habeat feudum à Domino seculari, appellabitur à Prelato ad illum Dominum secularem, q. 8. num. 92.

Prelatus Ecclesie an, & quando possit renuntiare appellationi, vide in verbo. Renuntiatio. vers. procurator.

Reliqua vide in verbo. Archidiaconus. Episcopus. Archiepiscopus. &c.

¶ Prelatus regularis potest ipse solus corrigere subditum, q. 17. limit. 26. nu. 10.

Prelati Ecclesiastici iudicant vti seculares in feudis, que tenent à secularibus, q. 8. sub num. 92. vers. ratio. Et quomodo sedeant in Consilijs, & Parlamentis regijs, &c. sub eod. nu. 92. confirm. 2.

Prelatus cognoscit causam criminalem contra clericum etiam si agatur de feudo, &c. q. 8. sub num. 92. declar. 2.

Præpositus. vide in verbo. Ioannes Ant.

Præscriptio.

Potest prescribi, quòd appellatio, omisso medio, valeat, q. 7. nu. 94.

A reiecta prescriptionis exceptione datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1 sub nu. 95.

Appellatio ab interlocutoria super prescriptione suspendit iurisdictionem in tota causa, q. 17. limit. 47. memb. 2. nu. 6.

¶ Spatio triginta annorum prescribitur omnis actio, & iuri agendi de nullitate, q. 17. limit. 1. nu. 10.

Exceptio prescriptionis potest opponi dupliciter, q. 17. limit. 6. memb. 7 sub nu. 128. vers. explica.

Quot sunt annue solutiones, seu termini, tot requiruntur prescriptiones, d. limit. 6. memb. 9. sub num. 17. vers. confirmatur.

Exceptio prescriptionis an, & quando sit admittenda in causa possessoria, ead. limit. 6. memb. 7. nu. 128. & in specie in vers. explica.

Præsentia iudicis.

Appellatio an, & quando sit interponenda in presentia iudicis. vide in verbo. Iudex.

Præses.

A Preside appellatur, q. 16. n. 6. Et appellatur ad Spectabilem, q. 8. nu. 1. Etiam si Preses esset Dux, n. 2.

A Vicarijs subiectis Presidi Prouincie appellatur ad Presidem, q. 8. nu. 84.

A Preside Prouincie in Regno Neap. appellatur ad Magnam Curiam, seu sacrum Consilium, q. 8. nu. 110. in fine.

A Presidibus Camere Apostolice appellatur ad ipsam Cameram, q. 8. nu. 145. in fine, 148. & 149.

A Preside Doanarum, & grascia appellatur ad Cameram, q. 8. nu. 148.

A Preside Ripe, & Ripetta appellatur ad Cameram, q. 8. nu. 149.

¶ Preses est clarissimus, q. 8. sub num. 1. Et est inferior Duce, nu. 2.

Presides Camere Apostolice proferunt sententias sine voto Camere, q. 8. sub nu. 145. vers. nota.

Præsumptio.

Condemnatus ex presumptione iuris, & de iure non appellat, q. 17. limit. 4. nu. 87. & 86.

Prætor, seu Potestas.

A Lucensi Pretore in causis appellabilibus appellatur ad Rotam Lucensem, q. 2. sub num. 24 Sed in causis non appellabilibus posset solũ recurri ad Consilium Generale, q. 8. sub nu. 129. vers. sed hoc.

A sententijs criminalibus, continentibus penam corporalem, & latis à Pretore Lucensi, non datur appellatio, q. 17. limit. 48. sub nu. 18.

A Pretoribus Vrbano, & Peregrino appellatur, nu. 8.

¶ Pre-

¶ *Prætor Lucensis est in eminentiori, digniorique potestate, quàm sit Rota, q.2.nu. 24.*
Pretor, seu Potestas Pisanus est dignior Capitaneo, ibid.

Præuenire in committendo causam.

Appellatus non potest præuenire appellantem, vt contra eum, non eligentem iudicem, procedatur per audientiam contradictarum, q.9. nu. 3. Nec potest etiā præuenire in committenda causa appellationis, si appellanti sit præfixus terminus ad prosequendum causam appellationis, q. 14. sub n.17. & q 15. n. 240.
Appellatus in Curia potest præuenire appellantem in committendo causam appellationis, q.14. nu.46. Nō tamen potest præuenire, si ei daretur iudex, quem eligeret, sub eod. nu.46. vers. infero. Nec potest præuenire, si committeret non vt appellatus, sed vt appellans, sub nu. 47. declar. 1.
Appellatus extra Curiam non potest præuenire appellantem in committendo causam appellationis, q. 14. sub nu.46. vers. secus. Et præueniendo, debet facere mentionem in commissione de termino, appellanti præfixo, nu. 52. Quòd si nullus præfixus sit terminus, potest, præueniendo impetrare, nulla etiam facta mentione de termino legali, dummodo nimium non festinet, nu. 56. & 57. Vbi declaratur, quæ dicatur nimia festinatio.
Non solum appellatus non potest præueniendo impetrare iudicem, quando est appellanti præfixus breuior terminus, sed neque potest ipse appellans, q. 14. num. 54. & 55.
A præuentionis exceptione non admissa datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 103.
¶ *Contumax non allegat præuentionem, q. 17. limit. 47. memb. 3. nu. 9. versus finem.*
Preuentionis exceptione non opposita, processus, & sententia tenent, q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 55.

Primas.

Ab Archiepiscopo appellatur ad Primatē, q. 8. sub n. 97.
A Primate appellatur ad Papam, vel ad Legatum, q. 8. num. 99.
¶ *Primates habent iurisdictionem ordinariam, quæst. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 80.*

Princeps.

A Principe, non recognoscente superiorem, prohibetur appellatio, q. 16. limit. 1. nu. 1. & seqq. Et prohibetur tam suspensiua, quàm deuolutiua, nu. 117. Et quādo possit appellari ad Papam, nu. 126.
A Vicario Principis appellatur ad Principem, q. 8. nu. 84. & 130.
Princeps an possit per rescriptum tollere appellationē, q. 16. limit. 2. num. 21. & seqq. Et qui veniant sub nomine Principis, nu. 110. & seqq.
A Delegato Principis appellatur ad Principem, vide in verbo. Delegatus.
Reliqua de appellatione à sententia Principis, vide in verbo. Papa. & in verbo. Imperator.
¶ *Qui dicatur Princeps in materia legis vnicæ. C. quan. imper. &c. q. 7. sub nu. 114. vers. declara.*
Vasallus non debet ad consequendam iustitiam venire ad Principem per saltum, q. 7. sub nu. 2. & sub n. 33.
Princeps debet esse vnus, q. 8. sub nu. 167.
Princeps est solutus legibus, q. 19. rem. 1. concl. 2. sub nu. 27. vers. ratio.
Non præsumitur, quòd Princeps voluerit vti plenitudine potestatis, d. concl. 2. nu. 30. Nisi quando actus peccaret in totum, quoad formam iuris, nu. 31.

Principale.

Appellabilitas sententiæ pendet ab eo, quod agitur principaliter, & non ab eo, quod venit incidenter, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 68.
¶ *Quod principaliter agitur, attenditur, non quod venit in consequentiam, d. memb. 9. n. 67. & 68.*

Principalis.

Principalis potest appellare, si non appellat procurator, q. 5. nu. 39.

Priuilegiatus, & priuilegium.

Si appellatus efficiatur priuilegiatus ita, vt durante priuilegio non possit citari, appellanti non currunt fatalia, q. 15. nu. 64.
Priuilegium, quod possit appellari, omisso medio, est validum, q. 7. nu. 95.
Priuilegiatus naturaliter, & priuilegiatus accidentaliter, qui dicantur, q. 7. sub nu. 128. subrestr. 1.
¶ *Priuilegiatus non vtitur priuilegio contra priuilegiatum, q. 7. nu. 128. Secus est quando vnus est priuilegiatus naturaliter, & alter accidentaliter, sub eod. nu. 128. subrestr. 1. Aut vnus insistit iuri communi, sub eod. nu. 128. subrestr. 2. Aut vnus est magis priuilegiatus altero, nu. 129.*
Renuntiari non potest priuilegio, dato causa miserationis, q. 7. sub nu. 115.
Priuilegiū miserabiliū personarū in earū causis extēditur ad litisconsortes, q. 7. n. 122. Restringitur, n. 133.
Priuilegium legis vnicæ. C. quan. imper. &c. non datur inter ipsos priuilegiatos, q. 7. nu. 128. Limitatur multipliciter, ibidem, & nu. 129.
Priuilegium d. legis vnicæ an competat Ecclesiæ, q. 7. nu. 130. An vniuersitati, & communitati, sub eod. n. 130. vers. extēde. Competit etiam monialibus, vide in verbo. Moniales. Competat etiam Virgini per vim defloratæ, sub eod. nu. 130. in fine. An competat personis miserabilibus conuentis ex delicto. ead. q. 7. nu. 132. Non competit obligatis in forma Cameræ, nu. 134. De consuetudine non seruatur in Camera Imperiali, nu. 136.
Priuilegium naturale præfertur priuilegio accidentali, q. 7. sub nu. 128. subrestr. 1. & subrestr. 2.
Reliqua vide in verbo. Vidua. & in verbo. Miserabilis.
Priuilegium concessum iudici ordinario, an transeat in eius substitutum, q. 8. sub nu. 125. vers. contra.

Probabilis causa.

Appellatio ex probabili, & rationabili causa debet admitti etiam in casu, in quo sit prohibitum appellari, q. 17. limit. 4. nu. 47. & seqq.
Probabiles, & verisimiles causæ appellandi quæ sint, q. 17. limit. 4. nu. 48. & generaliter, sub nu. 49. vers. & loquendo.

Probatio.

Probationes, omissæ in prima instantia, possunt fieri, & suppleri in causa appellationis, q. 3. sub nu. 1. vers. facit. & latius. q. 11. nu. 84. & seqq. & nu. 87. vbi aliud dicitur in appellatione ab interlocutoria.

Appellans, quæ teneatur probare in causa appellationis, q. 11. nu. 60. & seqq. & nu. 83. & q. 20. num. 1. & seqq.
Quando appellatio dicatur iustificata eo ipso, quòd est appellatum à non admissa exceptione, & ideo appellans non teneatur aliud probare, q. 11. num. 63. & seqq.
Oblatio probationis incontinenti iustificat appellationem interpositam à non admissa exceptione, q. 11. num. 68. & seqq. Et quando non iustificet, nu. 72. & seqq. & nu. 79. Vbi declaratur quando probatio dicatur incontinenti oblata.
Quando probationes in causa appellationis recipi non possint, & ideo inutiliter offeratur probatio incontinenti, q. 11. nu. 72. & seqq.
In causa appellationis à diffinitiua admittuntur nouæ probationes, q. 11. sub nu. 84. & seqq. & num. 102. & seqq. Secus in interlocutoria, quia debet iustificari ex eisdem actis, num. 87. & seqq. Fallit, vt in nu. 92. & seqq.
Ab admissione probationum omnino impertinentium in causa possessoria non datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 46.
In prosecutione appellationis is tenetur probare, qui tenetur in prima instantia, q. 20. nu. 23.
¶ *Pars non tenetur recipere probationes alterius partis, q. 11. nu. 74.*
Executor merus non tenetur recipere probationes, q. 11. nu. 73.
Oblatio probationis incontinenti sufficit si sit verbalis, &c. q. 11. nu. 79.
Probationes sunt recipiendæ antequam feratur sententia, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 116. exempl. 2.

Proceres.

A fidelissimis Proceribus non dabatur appellatio, q. 8. nu. 9. & q. 16. limit. 1. sub nu. 117. extens. 8.
A Spectabili quando appellaretur ad Auditorium fidelissimorum Procerum, q. 8. sub nu. 8.

Processus, & procedere.

Processus, factus coram Papa in causa appellationis interposita à sententia eius subdelegati, valet, quæst. 7. nu. 65.
Factus post inhibitionem, est nullus, etiam si appellans renuntiauerit appellationi, q. 7. sub nu. 28. vers. nec obijciatur. & vers. quia.
Factus à delegato Episcopi in causa appellationis interposita à sententia Vicarij, partibus scientibus, an sit validus, q. 8. nu. 82.
Processus in causa appellationis quot, & quibus terminis expleatur, q. 11. nu. 58. & 59.
Publicato processu in prima instantia, an, & quando possint examinari testes in causa appellationis, q. 11. nu. 103. & seqq. Et an vltra publicationem requiratur scientia testificatorum, d. num. 103. 105. 108. & seqq.
Si iudex, non obstante exceptione, iniuste pronuntiat, procedendum esse ad vlteriora, datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 94. Siue exceptio opposita sit dilatoria, siue peremptoria, nu. 95. Et hoc si pronuntiet in secunda instantia, reuocando contrariam interlocutoriam de non procedendo, est verum etiã stante statuto, quòd ab interlocutoria de procedendo non detur appellatio, nu. 109. & seqq. & n. 127. & seqq. in quibus de statuto Lucense.
Si iudex pronuntiat, non esse procedendum ad vlteriora, datur appellatio, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 108. 171. & 190.
¶ *Processus nomine an, & quando veniat sententia, q. 16. limit. 1. nu. 67. & 68.*
Processus factus à iudice allegato suspecto an, & quãdo sit nullus, q. 14. nu. 61.
Factus contra impeditum comparere, constito iudici de legitimo impedimento, est nullus, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub num. 15. Secus si impedimentum ignoretur, nu. 16.
Factus à delegato, priusquã haberet exercitium iurisdictionis, est inualidus, & non confirmatur per superuenientiam exercitij iurisdictionis, q. 5. sub nu. 27. vers. moueor primo.
Factus per audientiam contradictarum, non docto de absentia aduersarij, sustinetur, si postea constet, quòd verè erat absens, q. 5 sub n. 27. vers. in simili.
Factus à iudice incompetenti an, & quando sit validus, vide in verbo. Competens.
Processus, quando ex ordine non seruato sit nullus, vide in verbo. Ordo. & in verbo. Cognitio.
Iudex propter imminens periculum potest exequi, & deinde formare processum, q. 17. limit. 38. nu. 6.
Interlocutoria de procedendo ad vlteriora non habet vim diffinitiuæ, & potest reuocari, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 120.
Interlocotoria de non procedendo habet vim diffinitiuæ, præsertim si sit fundata in exceptione peremptoria, & reuocari non potest, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 120. & 190. & q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 40. Contrarium, sub nu. 27.

Proconsul.

A Proconsule Augustali appellabatur ad Illustrem, q. 8. num. 5.
A Proconsulibus appellatur, q. 16. nu. 9.
¶ *Proconsul Augustalis est Spectabilis, q. 8. sub nu. 4.*

Procurator.

Procurator, habens mandatum generale ad lites, potest appellare, q. 5. nu. 10. Et quod mandatum sufficiat, nu. 18. & seqq. Non potest appellare, si dominus cesserit liti, nu. 17. Et quid si dominus ex appellatione posset incidere in pœnam, nu. 16. & sub nu. 28. restrict. 4. & q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 8.
Tenetur appellare, q. 5. nu. 12. Si omiserit appellare, tenetur domino, nu. 21. Restringitur, nu. 22. & seq.
Non tenetur prosequi appellationem, q. 5. sub nu. 12. vers. contra. Imò si vellet, non posset, sub eod. num. 12. vers. extende. Restringitur, & declaratur, sub eod. nu. 12. vers. restringe. & vers. tempera. & nu. 13. 14. 16. & 17.
Licet non teneatur prosequi appellationem, tamen tenetur denuntiare domino, q. 5. nu. 13.
Si litem contestatus est, potest substituere procuratorem ad appellandum, q. 5. nu. 19.
Constitus ad præsentandum aliquem Episcopo ad aliquod officium, vel ad petendum beneficium, potest appellare, q. 5. nu. 23.

Ad agen-

Ad agendum, defendendum, & appellandum, tenetur appellare non solum à prima sententia, sed etiam à secunda, q.5. sub nu.24. vers. subextende.
Reuocatus non potest appellare, q.5. nu.25.
Si non habeat mandatum sufficiens, non potest appellare, q.5. nu.26. Neque conualidatur appellatio per superuenientiam mandati sufficientis, nu.27.
In causa executiua potest appellare sine speciali mandato, q.5. sub num.28. restric.4. Item à sententia immissionis in possessionem, sub eod. nu.28. vers. amplia. & q.17. limit.6. memb.4. num.8. in fine.
In rē propriam, an teneatur prosequi appellationem, q.5. num. 14.
Appellat nomine procuratorio, & quando possit appellare proprio nomine, q.5. nu.24.
Si bona fide omiserit appellare, vel quia ex legitima causa fuerit absens, an principalis possit appellare, q.12. nu.137. & seqq.
Licet non possit renuntiare expresse appellationi, potest tamen tacitè, q.12. nu. 119.
Qui omittit appellare, tenetur domino, q.12. num.124. Et omittendo dolo, per fraudem, & colludendo, an praeiudicet domino, nu.129. & seqq.
Si eius dolo, vel negligentia est deserta appellatio, tenetur ad interesse, q.15. nu.136.
Contumacia procuratoris in non appellando an, & quando praeiudicet principali, vide in verbo. Contumacia.
Procuratoris diligentia. vide in verbo. Diligentia.
A Procuratore Caesaris appellatur, q.16. nu. 13.
Procuratoris confessio non impedit appellationem, q. 17. limit.4. nu.67. & seqq.
Si iudex pronuntiat, procuratorem esse, vel non esse legitimum, datur appellatio. etiam de iure ciuili, q. 17. limit.6. memb.7. nu.67.
¶ *Procuratori nunquam censetur mandatum, vt delinquat, q.17. limit. 3. nu.8. in fine.*
Procurator potest facere incidere principalem in praeiudicialia, quae possunt esse sine delicto, quaest. 12. nu. 121.
Finita instantia, non citatur procurator, sed principalis, q.11. sub nu.188. declar.2.
Facilius eruitur claua de manu Herculis, quam recuperetur aliquid à procuratoribus, q.12. sub nu.126. vers. ratio.
Iudex vbi pronūtiauerit, procuratorem esse legitimū, & subsequenter cum eo fuerit lis contestata, non potest deinde hanc interlocutoriam reuocare, q. 17. limit.47. memb.1. nu.59.
Pauperum procurator, vide in verbo. Pauper.

Proditor.

Proditores Principis, aut Reipub. non appellant, q.17. limit.4. nu.91. Secus si exprimatur causa rationabilis, nu.84.

Productio actorum. *vide in verbo. Acta.*

Prohibere, & non prohibere appellationem.

Appellatio qua ratione esset prohibenda, & qua ratione non prohibeatur, q.17. nu.2. & 3.
Appellatio quandoque prohibetur personis litigantibus, de quibus in q.5. nu.75. & seqq. & nu. 94. & seqq. & generaliter omnibus his, qui non possunt stare in iudicio, nu. 93. limit. 9. Quandoque prohibetur ob excellentiam iudicantium, & de his, q. 16. limit.1. & seqq. Quandoque ex natura causarum, & de his, q.17. limit.1. & seqq.
Prohibita appellatione, non est prohibita adhaesio appellationi aduersarij, q.17. limit.1. num. 52. & 50. Contrarium in Regno Franciae, nu. 53. Et quando appellatio est in parte, & partibus, &c. nu. 54.
Appellatione prohibita, non censetur prohibita appellatio extraiudicialis, q.1. sub nu. 8.
Prohibita appellatione, contumax potest simul declarari, & condemnari, alias non, q.5. sub nu.91. vers. infero. fol. 65.
Quilibet, qui non recognoscit superiorem, an possit prohibere appellationem, q.16. limit.1. num. 110. 113. & 114. & sub nu.116 subrestr. 3. Et qui sint hi, qui non recognoscunt superiorem, nu.111.
Appellatio quando sit prohibita ad effectum suspensiuum, & deuolutiuum, & quando ad effectum suspensiuum tantum, q.17. limit.1. nu. 14.
Appellatione prohibita ob excellentiam iudicis, censetur prohibita tam suspensiua, quàm deuolutiua, q. 16. limit.24. num.2. & q.17. limit. 1. sub num. 14. vers. secus.
Appellatio regulariter non est prohibita, sed est permissa à qualibet sententia, q.17. num. 1. & seqq. Et ideo, qui aliter dicit, tenetur ostendere, nu.4.
Prohibita, & permissa appellatione, attenditur permissio, q.16. limit.24. nu. 23.
Prohibita appellatione, non censetur prohibita, si exprimatur rationabilis, & probabilis causa, q.17. limit.4. nu.47. & latius, nu.84.
Appellatione non prohibita, ad neutrum effectum intelligitur prohibita, q.17. limit.6. memb.3. nu. 26.
Appellatione prohibita, censetur prohibita ad vtrumq. effectum, q.17. limit.6. memb.4. sub num. 37. vers. contra istam. & memb.7. sub nu.74. vers. amplia.
Appellatione prohibita, an, & quando censeatur prohibita etiam tertio, vide in verbo. Tertius.
Prohibita appellatione à sententia, intelligitur de sententia diffinitiua, q. 17. limit.6. memb. 7. num.30. Et quid de interlocutoria, nu.33.35. & seqq.
Prohibita appellatione in causa, intelligitur prohibita tam a diffinitiua, quam ab interlocutoria, quaest. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 35. vers. tamen. & num.37.
Prohibita appellatione in aliqua causa, non intelligitur prohibita, si procedatur inordinate, q. 17. limit.47. memb.1. nu. 128. Si sententia sit euidenter iniqua, vide in verbo. Iniquitas. Si sit euidenter iniusta, vide in verbo. Iniusta. Si sit lata per iniuriam, seu dolo iudicis. vide in verbo. Dolus. In sententia interlocutoria. vide in verbo. Interlocutoria. vers. prohibita. Si sit lata super inepto libello. vide in verbo. Libellus. Si appelletur de consensu appellati. vide in verbo. Consensus. Si iudex deferat appellationi, vide in verbo. Delatio. Si in appellatione exprimatur iusta causa, vide in verbo. Expressio. Si appellans offerat, se incontinenti iustificaturum appellationem, vide in verbo. Iustificatio. Si appellet tertius, vide in verbo. Tertius. Si sententia sit negatiua contra actorem, vide in verbo. Actor. vers. actori.

Insup-

In suppremis Curijs Fräciæ est prohibita appellatio, q. 16. limit. 14. nu. 1.
Prohibita appellatione in causis criminalibus, censetur prohibita inquisito, & fisco, q. 17. limit. 49. nu. 3.
Prohibita appellatione, non est prohibita facultas dicendi de nullitate, q. 19. rem. 1. concl. 2. nu. 1. & seqq. Declaratur, nu. 14. & seqq. Neque facultas petendi restitutionem in integrum, rem. 2. sub nu. 1.
Reliqua vide in verbo. Tollere.
¶ *Prohibito vno, censetur prohibitum omne id, per quod deuenitur ad illud, q. 17. limit. 10. nu. 14.*

Propriè.

Appellatio propriè quæ dicatur, q. 1. nu. 7. & 8. & q. 2. nu. 33.

Proprietas.

¶ *Causa proprietatis trahit ad se causam possessionis, q. 17. limit. 6. memb. 9. sub nu. 1. vers. ratio. & memb. 8. num. 16.*

Propositum.

¶ *Tantum operatur propositum in proposito, quantū oppositum in opposito, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 114.*

Prorogatio fatalium, iurisdictionis, & instantiæ.

Fatalia an, & quando possint prorogari, seu suspendi facto, & consensu partium, q. 15. nu. 105. & seqq. & num. 117. & seqq. Et quòd partes possint prorogare, num. 188. Non tamen per modum duplicationis, aut alterius multiplicationis, num. 189. Et possunt prorogare etiam tacitè, num. 190. Et etiam si fatalia sint statutaria, nu. 191. Et quid, si statuta nolint, posse prorogari, nu. 192. Et quid, si prorogatio fatalium statutorum excederet fatalia iuris cōmunis, num. 193. & 194. Et quid, si non proregent, sed abbreuient. nu. 195.
Fatalia non possunt prorogari multis casibus: Primus est, quādo amplius nō durant, q. 15. nu. 196. 197. & 226. Secundus, quando procurator non habet mandatum speciale, nu. 212. Tertius, si non fiat cum scriptura, nu. 213. Quartus si vellet prorogare iudex, num. 214. Et quid in Auditoribus Rotæ, num. 220. & seqq.
Iudex non potest prorogare fatalia, q. 15. nu. 214. & 220. & seqq. in quibus de Auditoribus Rotæ.
Princeps potest prorogare fatalia, q. 15. num. 228. Et dare facultatem iudici, vt possit prorogare, nu. 229.
Commissio prorogationis fatalium practicatur in Curia Rom. q. 15. sub nu. 229. Et quare sit inuenta, nu. 230. Et ad eam impetrādam quid orator debeat narrare, nu. 231. Et in ea necessaria non est citatio, sed solum in eius præsentatione, nu. 232.
Commissio prorogationis fatalium quando dari debeat in Signatura gratiæ, & quando in Signatura iustitiæ, q. 15. nu. 238.
Prima prorogatio fatalium datur ad annum, posteriores verò ad sex menses, q. 15. nu. 227.
Ad impetrandam prorogationē fatalium quid Principi narrandum sit, q. 15. nu. 231.
Data iudici facultate prorogandi fatalia, intelligitur non solum de vna vice, sed de vlteriori vice, & nunquid data cum clausula (toties quoties) possint prorogari in infinitum, q. 15. nu. 233.
Iudex non potest prorogare, seu variare tempus decem dierum, datum ad appellandum, q. 15. nu. 216.
Citatio an sit necessaria in prorogatione fatalium, q. 15. nu. 220. & seqq. & nu. 224.
Prorogatio fatalium à qua die incipiat, q. 15. nu. 235.
Iudex, prorogando fatalia, quibus verbis debeat prorogare, q. 15. nu. 236.
Referendarius an, & quando debeat manum apponere in commissione prorogationis fatalium, quæst. 15. num. 237.
¶ *Partes possunt sine consensu proprij iudicij prorogare iurisdictionem alterius iudicis, q. 7. nu. 19.*
Iurisdictio iudicis incompetentis an, & quomodo prorogetur, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 54. & seqq. vsque ad nu. 65. exclusiue.
Partes non possunt prorogare iurisdictionem criminalem ad ciuilem, q. 17. limit. 47. memb. 3. sub nu. 10.
Prorogatio dicitur fieri, durante primo termino, secus postea, q. 15. nu. 198.
Prorogationis natura est, vt censeatur facta ad tantundem tempus, & non vltra, & cum suis qualitatibus. q. 15. sub nu. 227. vers. ratio. & sub nu. 148. vers. ratio est manifesta.
Prorogatio compromissi non potest excedere tempus compromissi, q. 15. sub nu. 227. in fine.
Partes non possunt prorogare instantiam, q. 15. num. 263. & sub nu. 330. Etiam si prorogent cum iuramento, nu. 331. Possunt tamen prorogare, quando ius partis periret ex lapsu instantiæ, num. 332. Et possunt prorogare instantiam statutariam vsque ad eam, quæ est de iure communi, nu. 333.

Prosequutio.

Prosequutio appellationis facta ab vno, &c. vide in verbo. Litisconsors. vers. prosecutio.
Appellatio est de prosecutione primæ instantiæ, q. 5. sub nu. 12. vers. ratio. & q. 18. nu. 2. in fine. Sed prosecutio appellationis non est de appendicijs primæ instantiæ, sub eod. num. 12. vers. extende.
Procurator an, & quando possit, seu teneatur prosequi causam appellationis, vide in verbo. Procurator.
Prosequutio causæ appellationis non debet esse de eo, ad quod non se extendit causa principalis, q. 11. nu. 23. & seqq. & sub nu. 30. illat. 3. & nu. 31. & seqq.
In appellatione à diffinitiua licet prosequi aliam causam, quàm expressam in appellatione, q. 11. nu. 84. & seqq. Secus in interlocutoria, nu. 87. & seqq. Fallit tamen, vt in nu. 92. & seqq.
Prosequutio appellationis, non interposita infra legitima tempora, an operetur, q. 12. nu. 100. & seqq. & q. 20. nu. 29.
Iudex à quo, quamuis deferat appellationi, tamen potest appellanti præfigere terminum ad committendum, seu prosequendum appellationem, q. 14. nu. 6. & 7. Et quid si non deferat, an possit hunc terminum præfigere, nu. 15. Et deferendo, an possit præfigere ex interuallo, vel eodem contextu, nu. 21.
Iudex à quo potest coarctare, & elongare terminum ad prosequendam appellationem, &c. sed non potest arctare, vel elongare in præiudicium superioris, q. 15. num. 218. & sub nu. 240. vers. ratio.
Appellatus non potest breuiare terminum ad prosequen-

quendam appellationem,q.15.nu. 239.
Iudex ad quem non potest breuiare terminum ad prosequendam appellationem,q.15.nu.246. Et quomodo possit,nu.217.
Decem dies, qui dantur ad prosequendum causam appellationis, dantur ad inchoandam prosequutionem appellationis,q.14.sub nu.14.vers.ratio.& sub nu. 39.vers.ratio.& sub nu.48.& sub nu.59.
Licet is,qui allegauit iudicem suspectum,& à processu appellauit, non prosequatur causam appellationis, tamen processus erit nullus,q.14.nu.62.
Terminus præfixus ad finiendam appellationem includit terminum ad prosequendam,&c.q.15.nu.16.
Si iudex præfixerit appellanti terminum ad faciendam sibi fidem de prosecutione appellationis, termino elapso,& non facta fide, potest procedere ad executionem suæ sententiæ q.15.nu.22. Et quid si appellans contradixit huic termino,nu.24. Et an appellatio efficiatur deserta,nu.25.& 26.
Appellans quando dicatur fuisse negligens in prosecutione appellationis,q.15.nu.148.
Tempus vnius mensis an sufficiat ad prosequendam causam appellationis,q.15.sub nu. 149. vers. difficultas.& nu. 155.
Licet principalis nolit appellationem prosequi, tamen tertius potest prosequi,q.17.limit.6.memb. 4. num. 45.& q.12.nu.74.
¶ Sententia generalis restringitur ad prosecuta,q.17. limit.6.memb.9.sub nu.9.cas.2.Quia prosecutio causa declarat sententiam,ead.lim.6.memb.6.nu. 60.

Protestatio.

Quomodo debeat protestari is, qui ob iustum metum non appellat coram iudice à quo,q.6.nu.9.& 11.
Protestatio coram honestis viris,&c.debet fieri infra decem dies,q.12.nu.167.
Impeditus appellare debet protestari,q.12.nu. 168.
Appellans si redierit pro apostolis in termino,& iudex illos non tradat,debet protestari,q.13.nu.52.
Appellans si non potest habere præsentiam Papæ ad faciẽdum committi causam appellationis, debet protestari ad euitandam desertionem,q. 14.sub nu. 5. vers.nec sufficit.
Appellans impeditus an,& quando ad euitandam desertionem causæ appellationis debeat protestari, & sæpius protestari,q.15.nu.181.& seqq. Et an sufficiat protestatio facta coram prædecessore, sub eod. nu.181.vers.quinimo.
¶ Actor,videns instantiam labi culpa, & facto rei,debet protestari,&c.q.15.nu. 320.
Protestatio,contraria facto,non tenet,q.17.limit.2.nu. 23.Quando factum perficitur,nu.45.& 47.Et quomodo possit iuuare protestantem,nu.46.

Prouisionalis sententia.

A sententia prouisionali non datur appellatio, q. 17. limit.7.sub nu.3.& 4.& limit.6.memb. 2. sub nu. 24.ibi,secundo quia.Et ideo potest exequi, non obstante appellatione,d.limit.7.sub nu. 3.

Prouocare.

Prouocare significat appellationem extraiudicialem,q. 1.num. 9.
Prouocatio est genus appellationis,q.1.nu. 13.
Non omnis prouocatio est appellatio,q.1.nu. 13.
Qualibet appellatio est prouocatio,q.1.nu.13.
¶ Verbum prouocare est æquiuocum,q.1.nu.9.& 14.Et in dubio debet sumi in specie,eod. nu.14.
Publicatio processus.vide in verbo.Processus.

Pupillus.

Pupillus potest appellare,omisso medio,q.7.num. 113. Ampliatur,nu.114.& seqq.& nu. 124. Restringitur,nu.128.& seqq.
Pupillus licet efficiatur maior, tamen causa debet remanere apud iudicem, ad quem fuit appellatum, omisso medio,q.7.nu.118.
¶ Pupillus potest in prima instantia, omisso ordinario, agere coram Principe,q.7. nu. 114. Etiamsi efficiatur maior,nu.118. Item etiam si sit naturalis legitimatus,nu.124.Restringitur,nu.128.& seqq.
Pupillus non potest renuntiare priuilegio legis vnicæ. C.quan.imper.&c.q.7.nu. 115.
Pupillus si conuincatur ex delicto, an habeat dictum priuilegium,d.q.7.nu.132.
Pupillus dicitur priuilegiatus naturaliter,q.7.sub nu. 128.sub restric.1.
Pupillus spurius non habet priuilegium legis vnicæ. C.quan.imper.&c.q.7.nu. 135.

Quæstor.

QVAESTOR & Præfectus sunt iudices appellationum à sententijs Spectabilium,q.8.sub nu.1.
¶ In Curia Delphinatus quis sit subrogatus in locum Quæstoris, q.8.nu.7.
Quantitas.vide in verbo.Summa.

Querela.

Querela est remedium contra rem iudicatam eo, quia à sententia non fuit appellatum infra legitima tempora.seu appellatio est deserta,vel sunt tres sententiæ conformes,q.12.nu.81.& q.17.nu.41.& limit. 1.nu.7.& 8.vbi controuertitur.
Vide in verbo.Conseruatores.
¶ Querela potest institui contra statutum,q.12.nu.158.
De querela vide in verbo. Supplicatio. quia videntur idem,q.19.rem.3.nu.30.& seqq.
Quod metus causa.vide in verbo.Actio.

Quod vi,aut clam.

In interdicto,quod vi,aut clam,non datur appellatio,q. 17.limit.6.memb.6.sub nu. 10.
¶ Interdictum,quod vi,aut clam, est recuperandæ possessionis,quod datur ei,qui vi, aut clam fecit, seu destruxit aliquod opus,&c.q.17.limit.6.memb.6. nu. 10.Et quid sufficiat probare,nu.11.

Quorum bonorum.

A sententia in interdicto,quorum bonorum,non datur appellatio, etiam si sit lata in vtili interdicto, q. 17.limit.6.memb.4.sub nu.1.
Hæres putatiuus, qui succubuit in actione interdicti, quorum bonorum,an possit appellare ratione expensarũ factarũ in rebus euictis,q.17.lim.32.nu. 1.

¶ Quo-

Quorum bonorum interdictum est species adipiscendæ possessionis,q.17.limit.6.memb.1.sub nu. 10. Et cui competat,nu.65.

Quorum legatorum.

A sententia in interdicto, quorum legatorum,non datur appellatio,q.17.limit.6.memb.4.nu. 2.

¶ *Quorum legatorum est species adipiscendæ,ead. limit. 6,memb.1.nu.11.Et cui competat,nu.66.*

Quotidiana.

¶ *Quotidiana sunt plenius attingenda,q.1.nu. 2.*

Raptus virginis.

RAPTUS *virginis condemnatus non appellat,q.17.limit.4.nu.77. Secus si exprimatur rationabilis causa,n.84.*

Ratificans,ratificatio,& ratum.

Ratificans instrumentum , quod habet executionem paratam,non appellat,q. 17. limit. 9. num.11 & seqq. Et quid,si instrumentum non fuit celebratum nomine ratificantis,nu.13.& nu.20.Et quid,si ratificans declaret, fuisse celebratum de suo ordine,sub eod.nu.20.vers. limita.Aut vltra ratificationem fecerit aliquem actum positiuum,n. 22.

Ratificatio appellationis est necessaria , si fuit appellatum sine mandato,q.5.nu.67.

Ratificatio commissionis causæ appellationis non est necessaria,q.5 sub nu.70.vers. contra.

Appellationis ratificatio an debeat fieri infra eosdem decem dies,q.12.nu.79.& 80. vbi declaratur.

Si quis appellet à sententia lata cum falso procuratore, dicitur ratificasse illa acta,etiã si appellatio sit post lapsos decem dies,q.12.nu.153.

¶ *Ratificatio æquiparatur mandato speciali,q.17.limit. 9.nu.12.*

Ratum quis habere non potest, quod suo nomine gestũ non est,q.17.limit.9.nu.14.

Ratificatio licet aliquando non teneat ad commodum ratificantis,tamen tenet ad eius incommodum,q.12. sub nu.80.

Ex actu ratificato quis conueniri non potest , si actus non fuit eius nomine gestus,q.17.limit.9 sub n. 15.

Rationabilis causa.

Appellatio ex rationabili causa non est prohibita etiã in casu,in quo prohibetur appellari,q. 17. limit. 4. nu.47.& seqq.

Rationabiles causæ appellandi quæ sint,q. 17. limit. 4. nu.48.Et generaliter,sub nu.49.vers.& loquendo.

Rationes.

Condemnatus ad reddendas rationes non appellat,vide in verbo. Administrator.& in verbo Tutor.

¶ *Ratio dicitur proprium bonum hominis, q. 17. limit. 9.nu.12.*

Rebellis.

¶ *Rebellis,largo sumpto vocabulo,dicitur is,qui non vult parere iudici,& c.q.17.limit.3.sub nu.2.*

Reclamatio.

¶ *A sententia magni Camerarij in Regno Neap. datur reclamatio , seu supplicatio ad idem tribunal , q. 8. num. 51.*

De reclamatione,vide in verbo. Supplicatio . quia reclamatio,& supplicatio videntur idem, q. 19. rem. 3 .num.30.& seqq.

Reconductio.

¶ *Reconductio tacita censetur facta sub eisdem pactis,& conuentionibus, non tamen sub obligatione executiua,q.17.limit.9.nu.17.*

Reconuentio.

Reconuentio an,& quando habeat locum in causa appellationis,q.11.nu.31.

Remota appellatione in causa conuentionis , censetur remota etiam in causa reconuentionis, q. 17. limit. 7.sub nu.23.

Rector Collegij.

A Collegij Rectore appellatur cum distinctione , q. 8. num.121.& seqq.

¶ *Rector Collegij est iudex competens scholarium , q. 8. sub nu.124.vers.nota obiter.*

Recuperandæ.

A sententia lata in ordinario possessorio recuperandæ possessionis,an,& quando detur appellatio, vide loca citata in verbo.Spoliator .

¶ *Recuperandæ possessionis interdicta, vide in verbo. Possessio.& in proprijs nominibus interdictorum recuperandæ possessionis.*

Remedium recuperandæ possessionis quibus competat, & quibus non,vide in verbo.Spolium.

Recursus.

Recursus ad Gubernatorem datur in causis ciuilibus inappellabilibus,q. 8.sub num. 143. & q. 19. rem. 3.num.14.

¶ *Recursus in quibus Vrbis tribunalibus detur,eod.rem. 3.nu.14.& seqq.*

Recursus,& supplicatio videntur idem,q. 19. rem. 3. nu.30.& seqq.

Recursus ad Gubernatorem petitur infra decem dies, q.8.sub nu.143.

Petitio recursus non retardat executionem quousque non concedatur,ibidem .

Recursus.vide in verbo.Iustitia denegata.

Recusatio.

Recusatio,& appellatio à pari procedunt, q. 16.limit. 1. num. 8. Et quomodo vna sit separata ab altera, num.90.

¶ *Princeps an possit dare iudicem cum clausula (recusatione remota) q.16.limit.1.nu.118.& seqq.*

Dato iudice cum clausula (recusatione remota) an intelligatur remota friuola tantum,ead.limit.1.nu. 120.& 121.

Qui possint ex capite suspitionis recusari , & qui non, vide in verbo.Suspectus.

Redu-

Reductio.

A sententia, lata super reductione, datur appellatio, q. 17. limit. 13. nu. 12. & limit. 14. nu. 3.

¶ *Reductio ad arbitrium boni viri à laudo arbitrorum, quorum alter est laicus, & alter clericus, petitur ad Episcopum, q. 8. sub nu. 102. illat. 3. Et quid si litigantes sint ex diuersis foris, q. 17. limit. 14. nu. 5.*

Reductio ad arbitrium boni viri potest peti à laudo arbitri, q. 17. limit. 13. nu. 11. Et ab arbitramento arbitratoris, limit. 14. nu. 2. Non obstante, quòd reductioni sit renuntiatum, sub eod. num. 2. extens. 1. Et non obstante, quòd compromittens iurauerit stare mandato arbitratoris, sub eod. nu. 2. extens. 2. & limit. 2. nu. 74.

Pendente reductione ad arbitrium boni viri, suspenditur executio laudi, seu arbitramenti, q. 17. limit. 14. nu. 6. Praesertim quoad poenam appositam in compromisso, nu. 7. Confirmato autem laudo, non auditur is, qui reductionem petijt, nisi soluta poena, nu. 8. Pendente autem alia reductione à sententia confirmatoria, non suspenditur executio, num. 9. Item quando partes conuenerint, vt possit procedi ad executionem, nu. 10. Quando laudum ex forma statuti habet executionem paratam, nu. 11. & 12. Et quid, pendente tempore ad petendam reductionem, nu. 14.

Instantia an habeat locum in causa reductionis ad arbitrium boni viri, q. 15. nu. 258.

Prohibita exceptione contra laudum, an intelligatur prohibita reductio ad arbitrium boni viri, q. 16. limit. 1. nu. 46.

Referendarius

An, & quando Referendarius debeat apponere manũ suam in commissione prorogationis fatalium, q. 15. num. 237.

Regens Cancellariae. *vide in verbo. Cancellaria.*

Regestum.

Regestum primae instantiae continet appellationem, q. 18. nu. 2. versus finem, & q. 5. sub nu. 12. vers. ratio.

Quomodo appellans, & appellatus teneantur soluere mercedem regesti, q. 20. num. 36. & seqq. & num. 8. & seqq.

Regestum in causa appellationis an fiat sine praecepto iudicis, &c. q. 20. sub nu. 32. & seqq.

Condemnatus ad soluendam mercedem regesti non appellat, q. 20. nu. 41.

Regestum causae appellationis debet continere omnia acta, q. 20. nu. 45.

¶ *Notarius ad consequendam mercedem regesti potest agere etiam contra procuratores, q. 20. nu. 42.*

Regestum in prima instantia non est necessarium, q. 20. num. 31.

Regestum an debeat esse subscriptum à notario, q. 20. sub nu. 35. declar. 2.

Quomodo procedatur ad confectionem regesti, q. 20. nu. 39. & 40.

Reijcere appellationem. *vide in verbo. Admittere. & in verbo. Deferre.*

Relatio facta Principi.

A sententia, quam Papa, seu Imperator profert ex relatione alterius, potest appellari, q. 16. limit. 1. num. 130. Etiam si esset relatio Cardinalis, num. 131. Et etiam si pars, contra quam fertur sententia, habuerit prius copiam relationis, num. 132. Sed est appellandum ad eundem Papam, sub nu. 133. Et Princeps non tenetur deferre appellationi, nu. 134. Et appellatio non retardat executionem, nu. 135. Et an possit appellari, quando pars consensisset relationi, nu. 136. Et quid in Rep. Lucensi, nu. 137.

¶ *Ex quibus causis soleat Principi fieri causae relatio, q. 16. limit. 1. nu. 140.*

Relatio facienda Principi, ne possit impugnari, debet fieri, partibus non contradicentibus, quaest. 16. limit. 1. num. 141.

Remedium.

Appellationis remedium quandoque conuertitur ad grauandum, q. 3. nu. 2. vide etiam, q. 17. limit. 1. sub nu. 55. vers. sed quisquis.

In remedio multarum legum an, & quando detur appellatio, vide in verbo. Lex.

In remedio multorum capitulorum iuris canonici an, & quando detur appellatio, vide in verbo. Capitula iuris canonici.

¶ *Hominis malitia remedium vertit in noxam, q. 3. n. 2.*

Remedia iuris ciuilis, & iuris canonici, vide in verbo. Lex. & in verbo. Capitula iuris canonici.

Remedia possessoria, inducta à legibus, & canonibus, vide in verbo. Capitulum. in verbo. Possessio. & in proprijs cuiusque interdicti nominibus.

Remissio causae.

Iudex, ad quem fuit appellatum ab interlocutoria, pronuntiando male iudicatum, & benè appellatum, nõ remittit causam iudici à quo, sed cognoscit ipse, q. 17. limit. 47. memb. 3. sub nu. 1. & seqq. Et hoc procedit tàm in iudice ordinario appellationis, num. 5. Quam in delegato, nu. 6. & seqq. Remittet tamen ad idem tribunal, quando mutatus, esset iudex à quo, num. 14. Item potest remittere, quando, reuocando interlocutoriam, pronuntiaret, esse procedendum ad vlteriora, nu. 15. Remittit etiam in absolutione ab excommunicatione, nu. 18. Indistinctè remittit in statu Lucensi, nu. 17. In casu appellationis ab interlocutoria, lata super incompetentia aliud est dicendum, quia nec iudex appellationis cognoscet, nec remittet, num. 16. Sed si iudex, ad quem fuit appellatum, pronũtiet, bene iudicatum & malè appellatũ, tunc remittit causam iudici à quo, nu. 19. Etiam si iudici ad quem fuisset delegata causa vna cum toto negotio principali, nu. 20. Non tamen remittit, quãdo appellatus consentit, vt procedat iudex appellationis, nu. 21. Dummodo iste iudex non habeat iurisdictionem limitatam, nu. 22. Minus etiam remittit iudex in Curia iudici de partibus, nu. 23. & seq. Maximè autem si in commissione sit clausula (vna cum toto negotio principali) nu. 31. Et quid de stylo Rotae, n. 32. & 33 Remissio autem est necessaria, quãdo iudex à quo detulit appellationi, sed si non detulit, tunc causa redit ad eũ absq. alia remissione, nu. 34.

l Appel-

Appellatio à remissione causæ suspendit iurisdictionem in tota causa, q.17.limit.47.memb.2.nu.9.

Si iudex decernat, inquisitum esse remittendum ad suū domicilium fiscus non appellat, q.17.limit.49. nu.5.

¶ Iudex laicus, coram quo emergenter discutiatur articulus filiationis, & in eo veniat agendum de matrimonio, & ideo causam remittat Episcopo, potest remissionem causæ reuocare, quæst. 19.rem. 1.concl.6. num.58.

Remissoria.

Pendente remissoria concessa appellato ad examinandos testes, an appellanti currant fatalia, q.15.n.67.

Renuntians & renuntiatio.

Renuntians appellationi, non potest appellare, q.17.-mit.2.num.1. Licet renuntiauerit sine scriptura, num.2. Etiam in beneficialibus, num.3. Simplex renuntiatio comprehendit etiam appellationem ab interlocutoria, num.4. Et potest renuntiare expressè, num.5. & seqq. In quibus dantur exempla. Potest etiam renuntiare tacitè, num. 12. & seqq. In quibus ponuntur exempla. Et vbi renuntiauerit, censetur renuntiasse etiam nullitati inclusæ in appellatione, nu.84. Potest appellare (licet renuntiauerit) in causis criminalibus, nu. 91. Siue agatur de morte naturali, siue de morte ciuili, &c. nu. 92. Secus tamen est si condemnatus esset notorius delinquens, nu. 93. Secus etiam est si tacitè renuntiet, eod. nu. 93. restr. 2. Potest etiam appellare in causis matrimonialibus, vel in causa status, &c. num.94. Licet vnus renuntiet, & ideo ipse non possit appellare, tamen non præiudicat eius aduersario, nu.94. & seqq.

Expressa renuntiatio appellationis potest fieri per pactum, q.17.limit.2.nu.6. Et hæc renuntiatio per pactum habet locum etiam si sit ex parte vnius tantum, nu.7. Et potest fieri tam appellationi interpositæ, quàm interponendæ, nu. 9. Secus si sit expressa aliter, quàm per pactum, quia tenet quoad appellationem interpositam, sed non quoad interponendam, sub eod. nu.9. vers. secus.

Renūtiatio appellationis expressa per pactū in iudicio valet, etiam si sit facta ab vna parte tantum, & in absentia alterius partis; secus si sit facta extra iudicium, quia non valet, nisi vtraque pars paciscatur, vel sit saltem præsens etiam altera pars, q.17.limit. 2.num.11.

Renuntiatio expressa appellationis per pactū tenet, siue fiat ante litem contestatam, siue postea, q. 17. limit. 2.num.10.

Renuntiatio tacita appellationis tenet, q. 17. limit.2. num.12. & seqq. In quibus dantur exempla.

Appellans, redeundo coram iudice, à quo appellauit, tacitè renuntiat appellationi, q.17. limit.2.num.14. Etiam si iudex nihil fecerit, nu.15. Et quid, si compareat non coram eodem, sed coram illius superiore, ad quem tamen non appellauerit, nu.16. Vel coram æquali, sub nu.17. vers. subamplia. Et quid si coram eodem iudice, à quo appellauit, non compareat principalis, sed eius procurator, nu.18. & seqq. Et quando non dicatur renuntiare appellationi, num. 20. & seqq. & nu.40. & seqq.

Appellans, redeundo coram iudice à quo pro reuocatione attentatorum, an renuntiet appellationi, q. 17. limit.2.nu. 53. Quid si iudex a quo detulerit appellationi, nu.54. & 55. Non renuntiat appellationi, si dolosè iudex à quo eum induxerit ad comparēdum, n.57. Neque si comparuerit non ipse, sed eius filius, vel amicus, &c. num. 58. Minus renuntiat si redeat pro apostolis, seu, &c. nu. 59. Item si conueniat aliquem tertium turbantem, nu. 61. Idem si lata sententia super petitorio, & ab ea pendente appellatione, spolietur appellans ab appellato, quia appellans, agendo pro recuperatione possessionis, non dicitur renuntiare appellationi, num.65. Idem si iudex à quo gerat vicem iudicis ad quem, nu.66. Et demum nunquam dicitur renuntiare, si compareat in casibus, in quibus iudex à quo potest procedere, non obstante appellatione, nu. 67.

Appellans si citatus coram iudice à quo ad videndum se aggrauari, compareat, & petat prorogari terminum, non dicitur renuntiare appellationi, q.17.lim. 2.nu.20. Et generaliter an, & quando, comparendo pro reuocatione grauaminis, dicatur renuntiare appellationi, nu.21. & seqq.

Appellans, comparendo coram iudice à quo, & pendente termino ad appellandum, an censeatur renuntiare iuri appellandi, quæst.17.limit.2.num. 26.27. & seqq.

Appellans, comparendo coram iudice à quo, non dicitur renuntiare appellationi si protestetur, quòd non intendit renuntiare appellationi, q 17.limit.2. nu.43. & seqq.

Appellans faciendo actum contrarium appellationi, dicitur renuntiare appellationi, q.17.limit. 2.sub nu. 22.vers.secus. & nu.27. Et quid si protestetur, nu. 46. Et quid si, non obstante protestatione, faciat deinde contra protestationem, num.49. Et quid si in quolibet actu repeteret, vel non repeteret protestationem, num. 50. Et quid si actum, quem volebat facere, non fecit, quia fuit impeditus, num. 48. 51. & 52.

Principalis condemnatus, seu procurator, petendo terminum ad soluendum, dicitur renuntiare appellationi, q.17.limit.2.nu.19.41.42. & 68. & sub num. 28.vers.pone primo. & nu.29. & seqq. vbi de stylo Auditoris Cameræ, concedentis terminum triginta dierum ad soluendum, vsque ad num.34. Et quid si non petat spontè, sed acceptet præceptum sibi factum, nu.35. & seqq. Et dicitur renuntiare etiam appellationi deuolutiuæ, nu. 38. Et quando non dicatur renuntiare appellationi, nu.40. & seqq.

Excommunicatus, petendo absque protestatione absolutionem à iudice à quo, dicitur renuntiare appellationi, q.3.nu.44. Secus si protestetur, q. 17. limit. 2.sub num.46. Et quando non dicatur renuntiare, etiam omissa protestatione, nu. 60.

Licet quis post inhibitionem renuntiet appellationi, tamen processus, quem facit post inhibitionem, est nullus, q.7.sub nu.28.vers. neque obijciatur.

Non appellans infra legitima tempora, dicitur renuntiare appellationi, q.17.limit.2.num.69. Non expediens commissionem appellationis, seu non prosequens, nu.70.

Expressè approbans sententiam, dicitur renuntiare appellationi, q.17.limit.2.nu.72.

Appel-

Appellans, qui pendente sua appellatione innouat, dicitur renuntiare suæ appellationi, q. 17. lim. 2. nu. 83.
Actus, qui consistunt in patiẽdo, non inducunt consensum, & consequenter neque renuntiationem appellationis, q. 17. limit. 2. sub nu. 36. confirm. 2. & nu. 56. Secus est si consistunt in agendo, d. nu. 56.
Soluens coactè in casu, quo tenetur soluere, & deinde repetere, non censetur renuntiare appellationi, quãuis soluat sine protestatione, secus si soluat in casu, quo potest non soluere, q. 17. limit. 2. sub nu. 41.
Promittens, & obligans se in forma cameræ parere sententiæ iudicis, non dicitur renuntiare iuri appellandi, q. 17. lim. 2. sub nu. 73. & 74. Et quid, si promiserit stare sententiæ, qualiscumque erit, nu. 75. Et quid, si promiserit stare sententiæ iam latæ, nu. 76.
Procurator non potest expressè renuntiare appellationi, q. 17. limit. 2. nu. 85. Etiamsi ipsemet appellauerit, nu. 86. Et esset effectus dominus litis, num. 87. Et procedit etiam in syndico, num. 88. Et in Prælatis ecclesiasticis, num. 89. Potest tamen tacitè renuntiare, q. 12. num. 119. & d. limit. 2. num. 71. & sub num. 90. cas. 3. Motiua contraria, d. limit. 2. num. 18. vers. contra. Potest etiam renuntiare, si habeat speciale mandatum ad renuntiandum, sub d. num. 90. cas. 1. Item si habens maadatum cum libera consensit, vt Signatura committat causam, cũ clausula (appellatione remota) cas. 2. Item si renuntiet ex noua, & magna causa, &c. cas. 4.
Appellationis renuntiatio, quam facit is, qui appellauit, non præiudicat aduersario appellato, q. 17. limit. 2. num. 94. & seqq. Neque præiudicat tertio, qui adhæsit appellationi, neque litisconsorti, nu. 95. Etiam si se composuerit, & transegerit cum aduersario, num. 96. Et tertius potest appellare, licet principales omittant appellare, vel renuntient appellationi, q. 17. limit. 6. memb. 4. sub num. 45. vers. imò. Et qui sint casus, in quibus venit interesse appellati, seu alterius tertij, & ideo renuntiatio ei non præiudicet, d. limit. 2. nu. 98. & seqq. Et qui sint casus, in quibus præiudicet, nu. 107. & seqq. & nu. 99. vers. prima. in quibus agitur de renuntiatione, re integra, & re non integra, & de appellatione simplici, & de sentẽtia, continente vnum, seu plura connexa, vel separata capitula. & vide in verbo. Expensæ. vers. victor.
Appellans potest, inuito appellato, renuntiare appellationi ab interlocutoria, q. 17. limit. 2. sub num. 109. Etiam, quòd res non sit integra nu. 110. Et quid, si appellatus receperit appellationem, nu. 111.
Licet quando appellans renuntiat appellationi ab interlocutoria, iudex a quo recuperet iurisdictionem, tamen non recuperat si detulerit appellationi, q. 17. lim. 6. memb. 7. sub nu. 120. vers. subdeclara. effec. 3.
Renuntians appellationi, tenetur ad expensas, quæst. 17. limit. 2. num. 112. Etiamsi appellatus non receperit appellationem, resque sit integra, num. 113. Tenetur ad expensas, quas appellatus fecit, prosequendo appellationem, sed non ad expensas, quas non fecit in prosecutione, num. 124. Neque tenetur ad expensas, si habuerit iustam causam appellandi, num. 122. Neque si appellationi renuntiaret conditionaliter, dummodo grauamen reuocetur, num. 123.
Renuntiatio appellationis non se extendit ad nullitatem, q. 17. limit. 2. nu. 125. & q. 19. rem. 1. concl. 3. num. 14. in fine. Etiam si sit renuntiatio tacita per lapsum temporis, d. limit. 2. num. 126. & 127. Quare adhuc poterit dici de nullitate, quæ stat principaliter, num. 131. Sed nullitati, quæ stat accessoriè, & adhærenter, intelligitur renuntiatum, d. num. 131. vers. secus. & d. rem. 1. concl. 3. nu. 14.
¶ Permittens labi terminum, præfixum à statuto ad dicendam de nullitate, renuntiat iuri dicendi de nullitate, q. 19. rem. 1. concl. 4. sub nu. 45. vers. ratio.
Renuntiatio nullitatum ad quas nullitates non extendatur, q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 12.
Pacto renuntiari an possit nullitati, q. 19. rem. 1. concl. 5. num. 8. & seqq.
Iuri de futuro non renuntiatur simpliciter, sed sòlum per pactum, q. 17. limit. 2. sub nu. 9. vers. secus. Imò facilius renuntiatur iuri quærendo, quam quæsito, sub nu. 26. vers. contra.
Reus, qui post oppositam exceptionem incompetentiæ, litigat coram eodem iudice, renuntiat illi exceptioni, d. limit. 2. sub nu. 14. vers. comprobatur. Non tamen renuntiat, si præmittat protestationem, num. 44.
Renuntiare non dicitur iuri suo, qui coactè facit, q. 16. limit. 1. nu. 49. versus finem.
Suscipiens sponte terminum ad soluendum, renuntiat iuri repetendi, & condictioni indebiti, q. 17. limit. 2. num. 39.
An, & quando quis dicatur tacite renuntiare rei iudicatæ, vide in verbo. Res iudicata.

Replicatio.

¶ Replicatio habet naturam actionis respectu temporis, q. 19. rem. 1. concl. 4. sub nu. 55. Sed alijs respectibus habet naturam exceptionis, eod. rem. 1. concl. 3. nu. 20. & d. concl. 4. nu. 55. in fine.

Repræsentatio.

Instrumentum appellationis, & apostolorum coram Capitaneo appellationum potest fieri à quauis persona etiam sine mandato, q. 5. nu. 74. in fine.

Repugnantia.

¶ Sententia continens repugnantia, perplexa, seu contrarietatem, est ipso iure nulla, q. 19. rem. 1. concl. 4. num. 57.

Res exprimenda.

Expressio rei, super qua lata est sententia, non est necessaria in appellatione, dummodo aliter demonstretur, sententiam esse latam, q. 4. nu. 52.

Rescindere.

Appellatio non rescindit iudicatum, q. 3. nu. 82.

Rescriptum.

Appellatio extraiudicialis non comprehenditur in rescripto de appellatione, q. 1. sub nu. 8.
Licet in rescripto delegationis causæ appellationis non sit expressum nomen iudicis à quo, tamen rescriptum valet, q. 4. nu. 45.
Licet in rescripto delegationis causæ appellationis sit expressa solum dignitas iudicis, cui delegatur causa, &

sa,& non nomen proprium, tamen rescriptum valet,secus si neque dignitas esset expressa, quaest. 4. num.50.

A sententia,quam iudex profert secundum rescriptum seu consilium,vel responsionẽ Principis factũ cõsultationi iudicantis potest appellari cum distinctione quatuor casuum,q.16.limit.1.nu. 138. & seqq. & sub nu.154. Et potest appellari etiam si pars habuerit copiam relationis,nu.148. Et consenserit relationi,num.149. Et multò magis potest appellari, si sententiam ferret,non expectata responsione Principis, nu. 150. Etiam si iudex de vtriusque partis consensu relationem non expectaret,nu.151.

Appellatio potest tolli rescripto Principis,q.16. limit.1. num.21.& seqq.

Rescriptum, vide in verbo.Commissio.in verbo.Clausula.& in verbo.Impetrare.

¶ *Rescriptum,seu commissio auocatoria causae,si sit subreptitia, est ipso iure nulla,q.14.sub num.27. vers. confirmatur.*

Processus,factus vigore rescripti subreptitij,an,& quã do sit nullus,q.14.sub nu. 30.

Rescriptum etiam subreptitium tribuit iurisdictionem, q.14.sub nu.30.cas.5.& q.17.limit.6.memb. 7. sub nu 54. & 55.

Valet argumentum à rescripto Principis ad statutum, q.17.limit.48.nu.10.

Sententia,lata contra formam rescripti,an, & quando sit nulla,q.19.rem.1.concl.6.nu.102. & seqq.

Resistere.

Si iudex à quo velit,pendente appellatione,exequi poenam irretractabilem,potest ei impune resisti, q. 17. limit.4.nu.52. & limit.47.memb. 1. num.87. & num. 147.

Res iudicata.

Lapso primo fatali, an sententia transeat in rem iudicatam,q.15.nu.179. & 180.

Sententia,continens capitula separata, si ab vno tantam capitulo sit appellatum,quoad alia transit in rem iudicatam,q.10.nu.7.& q.17.limit.47.memb. 2.nu.23. Secus si sit appellatum simpliciter,d. q. 10. num.8.& d.memb.2.num. 24.& limit.21. sub nu. 19. & 12.

Licet sententia sit ex illis,quae non transeunt in rem iudicatam,tamen ab ea non potest appellari post lapsos decem dies,q.12.sub nu. 67. vers. confirmo. & n.81.& q.15.nu. 41. Neque postquam fuit bis confirmata,q.19.rem.1.concl.6.nu.62. Et ideo superest solum remedium querelae,d.q.12.nu.81.& d.q.17. nu.41.& limit.1.nu.7. & 8.

Res iudicata interlocutoriae quando possit retractari coram iudice, ad quem est appellatum à difinitiua, q.12.nu.93. & 94.

Licet iudex appellationis non possit infirmare rem iudicatam, tamen nunquid possit eam confirmare, q. 15.nu.209.& seqq.

A re iudicata trium conformium non datur appellatio. vide in verbo. Tres sententiae.

Stante re iudicata hinc inde, quis debeat appellare, q.17.limit.1.sub nu.73.

Victus per rem iudicatam in petitorio,potest appellare à sententia,quae feratur postea in possessorio,q.17.limit.6.memb.8.nu.15.

Sententia an transeat in iudicatum quoad omissam condemnationem expensarum, si neutra pars appellauerit, & supposito, quòd ab illa omissione potuisset appellari,q.17.limit.21.nu.36.& seqq.

Sententia,à qua non appelletur infra legitima tempora, transit in iudicatum ipso iure absque alia declaratione,q.12.nu.143.

¶ *Sententia,lata in beneficialibus, an transeat in iudicatum,q.15.nu.10.& sub nu.21.vers.rursus.*

Exceptio rei iudicatae quando dicatur obstare, q. 11. sub nu.29.vers.subdeclara.

Pronuntiatio super re iudicata an, & quando sit necessaria,q.11.nu.148. & seqq.

Actio rei iudicatae requirit libellum, contestationem litis,& ordinem iudiciarium,q.11.sub nu. 184.

Sententia transit in rem iudicatam quoad expressa in sententia, secus quoad non expressa, q.17.limit.6. memb.9.nu.11.

Sententia, lata contra rem iudicatam,an valeat,q.11. nu.194.& seqq.

Qui patitur,procedi contra rem iudicatam,& non opponit de ea,an dicatur tacitè renuntiare rei iudicatae,q.11.nu. 196.

Opponens generalia contra productionem, dicitur opponere de re iudicata,secus si dicat generalia contra instrumenta producta,quaest.11.sub nu.196. vers. declara.

Res iudicata oritur ex tribus sententijs conformibus de iure cõmuni, sed de iure municipali Vrbis,Ciuitatis Lucensis,& aliorum locorum oritur ex duabus,q. 17.lim. 1.nu.66. Et ideo in illis locis,quae dicuntur de tribus sententijs, habent locum in duabus, num. 65.& 67.

Signatura super executione rei iudicatae trium conformium rescribit simpliciter,sed super executione duarum rescribit cum clausula (quatenus sit locus statuto) q.17.limit.1.nu.68.

Restitutio.

Si procurator,qui desijt appellare,non est soluendo, an debeat principalis restitui in integrum ad appellandum,q.12.nu.127.& 128.

Restitutus ad appellandum, debet appellare infra decem dies à die restitutionis,q.12.nu.141.

Si tertius, cuius culpa deseritur appellatio, non sit soluendo, datur appellanti restitutio in integrum,q. 15.n.135. Et quid, si deseratur dolo,aut negligentia procuratoris,nu.136.

A sententia, qua pronuntiatur, minorem esse, vel non esse restituendum in integrum, datur appellatio, q. 17.limit.47.memb.1.sub nu.201.

Restitutio in integrum datur tam aduersus sententiã inappellabilem ex natura causae, quàm aduersus inappellabilem propter excellentiam iudicis,q.19.rem. 2.nu.1.& seqq.& nu.5. & seqq.

Restitutio in integrum ad appellandum peti debet coram iudice à quo,d.rem.2.nu.39. Et quid seruet Signatura, committendo causam restitutionis, & appellationis,nu.40.& 41 in fine.

Iudex appellationis potest restituere incidenter, d. rem.2.nu.62. Vnde restituit aduersus ea,quae coram

ipso gesta, vel omissa sunt, d. rem. 2. nu. 41. & seqq.
Iudex appellationum non potest restituere in integrum principaliter, q. 19. rem. 2. num. 53. & seqq. & nu. 60. & seqq. Nisi sit talis, vt possit adiri etiam via querelæ, nu. 61. 63. & 58.
¶ Restitutio in integrum datur minori aduersus sententiam in possessorio iudicio, q. 19, rem. 2. nu. 2. vers. primo. Et datur etiam Ecclesiæ, num. 8. Et cuilibet contradictori, nu. 10. Et datur, quando ex aliquibus signis potest videri, quòd per possessorium inferatur damnum enormissimum, nu. 11. Non tamen datur in possessorio summarijssimo, num. 24. Datur etiam contra sententiam, quæ transiuit in rem iudicatam, nu. 3. Et datur contumaci, qui fuit declaratus pro confesso, nu. 4.
Datur etiam aduersus sententiam Principis, & Papæ, q. 19. rem. 2. nu. 5.
Datur etiam si à statuto esset sublatum remedium appellandi, & dicendi de nullitate, d. rem. 2. num. 6. Et excipiendi, num. 7.
Denegata audientia, prohibetur facultas petendi restitutionem ad possessionem, q. 16. limit. 1. nu. 32.
Ecclesia restituitur in integrum iure minoris, d. rem. 2. num. 9.
Restitutio in integrum an detur pro damno non enormissimo, q. 19. rem. 2. nu. 12. & seqq. Et an pro modica læsione, nu. 13. Et pro minimo damno, si non sequatur rescissio contractus magnæ rei, num. 14. Et datur resolutio in omnibus, quod est recurrendum ad arbitrium recti iudicis, nu. 16. & 17.
Minori datur restitutio in integrum aduersus omissam probationem, tàm ante latam sententiam, quam post, q. 19. rem. 2. num. 18. Et datur etiam maiori, num. 19.
Minori 25. ann. datur restitutio in integrum vti minori etiam si statutum disponat, quòd maior annis decem, & octo possit valide contrahere, &c. d. rem. 2. num. 20. Et etiam si lex in aliquo actu haberet minorem pro maiori, num. 21. Et quid, si statutum disponeret, quod minor haberetur pro maiori in omnibus, & per omnia, nu. 22. & seqq.
Restitutio in integrum est duplex, q. 19. rem. 2. num. 26. & 27.
Iudex ordinarius potest restituere in integrum, prout de iure, q. 19. rem. 2. num. 28. Et potest restituere tàm incidenter, quam principaliter, nu. 43. Sed debet habere etiam administrationem, nu. 29.
Iudex ordinarius potest restituere aduersus id, quod ipse, vel eius prædecessor, aut suus æqualis, seu inferior fecit, vel coram eis factum est, & non aduersus id, quod fecit eius superior, seu coram superiore factum est, q. 19. rem. 2. nu. 31.
Iudex ordinarius non potest restituere aduersus sententiam Principis, aut delegati à Principe, d. rem. 2. sub nu. 31. not. 1. & 2.
Princeps, restituendo prout de iure, delegat alteri, vt restituat, d. rem. 2. nu. 31. in fine.
Inferior non potest restituere aduersus contractum, in quo interuenit auctoritas superioris, d. rem. 2. num. 35. & seqq.
Iudex primæ instantiæ restituit aduersus id, quod coram se gestum est, d. rem. 2. nu. 38.
Delegatus non restituit in integrum principaliter, q. 19. rem. 2. num. 44. Secus incidenter, nu. 45. Nisi restitutio tendat contra actum factum coram superiore, num. 49. Secus etiam quando est ei delegata causa restitutionis, nu. 52. Et quid in delegato Principis, nu. 50. & 51.
Delegatus ad vniuersitatem causarum potest restituere, d. rem. 2. nu. 56. & sub nu. 60.
Restitutio in integrum incidenter potest peti coram quocunque iudice, cognoscente de causa principali, q. 19. rem. 2. sub nu. 45. vers. imò. & nu. 46.
Restitutio in integrum quando dicatur petita principaliter, & quando incidenter, remissiuè, d. rem. 2. num. 47.
In restitutione principaliter petita requiruntur libellus, & alia solemnia iudicij, d. rem. 2. nu. 48.
Restitutio in integrum impedit executionem rei iudicatæ, q. 19. rem. 2. nu. 64. Præsertim si causa restitutionis committatur à Signatura, nu. 81. & 83. Idem si committatur à Legato, num. 82. Impedit etiam si probationes non sint in promptu, nu. 68. & seqq. Et quamuis restitutio deduceretur excipiendo post petitam executionem, &c. sub nu. 72. Præsertim impedit per modum exceptionis, oblatis probationibus in promptu, nu. 67. Imò sola petitio restitutionis impedit, nu. 65. Et sola arreptio itineris, aut missio nuntij, nu. 66. Præsertim etiam impedit, quando executio est irretractabilis, num. 73. Etiam si restitutio esset suspecta de calumnia, nu. 75. Et quid in causis criminalibus, sub eod. n. 75. vers. declara. Impedit etiam in causa possessoria, nu. 76. Et quamuis causa restitutionis esset commissa cum clausula (si quid exequendum) num. 77. Et quid si cum clausula (sine præiudicio legitimæ executionis) vel (procedat ad legitimam executionem) nu. 78. Impedit etiam restitutio ad appellandum, nu. 79. ¶ Non impedit, si sit calumniosè petita, nu. 85. Præsertim si calumnia sit manifesta, nu. 88. Etiam si executio esset irretractabilis, nu. 89. Et quid, si petens offerret probationem incontinenti, nu. 90. & 91. Et sit executio, nulla præstita cautione, nu. 92. Non impedit, quamuis calumnia sit præsumpta, nu. 94. Vnde non impedit executionem trium conformium, nu. 95. & seqq. Etiam si Signatura committeret causam restitutionis, prout de iure, nu. 101. Et quamuis petens restitui allegaret propriam negligentiam, nu. 102. Et tam in causa prophana, quam in ecclesiastica, vel spirituali, n. 103. Nec impedit executionem duarum, stante statuto, &c. nu. 104. Nisi executio esset irretractabilis, nu. 105. Aut læsio esset euidens ex actis, num. 106. Neque impedit executionem sententiæ latæ à Principe, nu. 107. Nec executionem sententiæ beneficiariæ, quæ transiuit in iudicatum ob lapsa fatalia, nu. 108. Non impedit executionem consummatam, aut saltem cœptam, num. 110. 112. & 113. Secus si non sit cœpta, nu. 110. Sed sit solum mandata à iudice, n. 111. Præterquam in foro Capitolino, nu. 114. Non impedit post lapsum terminum præfixum a Signatura, & nihil docto, nu. 115. Neque, quando Signatura delegat cum clausula (paritò iudicato) nu. 116. Qua clausula vtitur in beneficialibus, sub nu. 118. 120. & seqq. Nec impedit, si restitutio sit gratiosè concessa, nu. 131.
Minor, & Ecclesia an petendo restitutionem in integrum

grum aduersus tres conformes impediant executionem,q.19.rem.2.nu.96.98. & 99.
Restitutio an impediat executionem, multum relinquitur arbitrio iudicis,eod.rem.2.nu.86.
Rota cur fuerit varia in articulo,an executio retardetur restitutione in integrum,eod. rem. 2. num. 87. & 86.
Commissa causa restitutionis ad appellandum,an, & quando debeat appellari,eod.rem.2.nu. 80.
Calumnia quando dicatur manifesta in petente restitui in integrum,eod.rem.2.nu.93. Et quando dicatur præsumpta,nu.95.Et quando dicatur iuris, & de iure,nu.97.
Cautio de restituendo, &c. an, & quando præstetur petenti restitutionē in integrum,eod.rem.2.sub nu. 94.vers.declara.& seqq.
Læsio an,& quomodo probetur in causa restitutionis in integrum,eod.rem.2.nu.69.& seqq.
Signatura, restituendo aduersus tres conformes, quibus clausulis rescribat,eod.rem.2.sub nu.100.illat.1.
Signatura in causa restitutionis aliter rescribit in causis beneficialibus,& aliter in causis prophanis, eod. rem.2.num.118.& 119.Et quibus clausulis in causis beneficialibus,nu.118.121.& seqq.
Restitutio in integrum contra publicum instrumentum quando non detur,eod.rem.2.nu.157.
An, & quando in prophanis, & beneficialibus detur restitutio in integrum ob negligentiam,seu dolum procuratoris,eod.rem.2.nu. 130.
Praxis omittit pronuntiare super restitutione in integrum,eod.rem.2.num.132.& 133. Sed super restitutione ad appellandum non potest omittere, n.134.
Episcopus potest restituere aduersus sententiam Vicarij,prout posset ipse Vicarius,q.8.nu.77.
Petens restitutionem,debet probare, se eam petiisse infra legitima tempora,q.12.sub nu.40.vers.comprobatur.
Restitutio non datur minor ea,quæ contineat tantum pro tanto,q.15.sub nu.148.vers.ratio est manifesta, & sub nu.227.vers.ratio.
Restitutio aduersus lapsum instantiæ, causatum ex culpa tertij,datur,si tertius non sit soluendo, q. 15. nu.327.
Restitutio aduersus lapsum instantiæ datur, siue lapsus processerit ex iusto impedimento,siue ex iniusto, q. 15.num.305.& seqq.In quibus an, & quando sint reficienda expensa,& nu.324. vers. tamen. & nu. 329. in fine.
Restitutio aduersus lapsum instãtiæ operatur, vt acta remaneant,q.15.nu.309.vers.respondeo.
Regium Cons. Neap. perempta instantia, insuflat spiritum,q.15.sub nu.306.Si tamen actor protestatus fuerit de impedimento ex facto iudicis, instantia intelligitur ipso iure restituta,&c.nu.325. & 326. Vbi quando dicatur impedimentum processisse ex facto iudicis.
Restitutio in integrum non datur in possessorio summario,q.17.limit.6.memb.2.nu.8.
Qui vti læsus petit sibi restitui rem à se venditam,censetur prius petiisse restitutionem in integrum,q.17. limit.6.memb.9.sub nu.9.

Retentio.

Condemnatus in iudicio possessorio, si habeat solum ius retentionis,potest appellare,q.17.limit. 6. memb. 8. num. 18.vide in verbo. Expensæ. vers. condemnatus ad.

Retinendæ.

In possessorio ordinario retinendæ possessionis nō datur appellatio,q.17.limit.6.memb.3.sub n.35.& latius, memb.5.num.1. & seqq.
¶ *Remedium retinendæ an detur hæredi pro turbatione, commissa contra defunctum, dum viueret,q. 17. limit.6.memb.9.num. 123.Et quid de stylo Franciæ, ibidem,in fine.*
Retinendæ possessionis interdicta,vide in verbo. Possessio.

Reuisio causæ.

Vide in verbo.Supplicatio.quia supplicatio, & reuisio causæ videntur idem,q.19.rem.3.nu.30. & seqq.

Reuocare sententiam.

Iudex à quo potest,pendente appellatione ab interlocutoria,reuocare ipsam interlocutoriam, q. 17. limit. 47.memb.1.nu.30.Imò tunc potest reuocare, & sine appellatione non posset,q.19.rem.1.concl. 6. nu. 35.& 59.Et potest eā reuocare etiā si sit delegatus, num. 36. Et potest appellantem citare ad audiendam reuocationem,&c.d.memb.1.nu. 34. Et potest reuocare etiam post diffinitiuam sententiam, num. 35.& q.3.n.24.& 25. Non tamen potest reuocare, si debite requisitus nō dederit apostolos,n.55.iuncto, nu 54.Et hoc in delegato,non in ordinario,nu.57.Si detulerit appellationi,n.42.& q.19.rem.1.concl.6. num.66.Siue velit reuocare ante traditos apostolos, siue post tempus tradendorum apostolorum, eod.memb.1. num.42.in 1.& 2.subextens.Imò neque potest reuocare delationem, num. 47. Nisi sint plures iudices,quorum alter non detulerit, &c.sub eod.num.47.vers. restringe. Et an possit interlocutoriam reuocare,quando res est integra,licet detulerit appellationi, n.46. Et quid si iudex ad quem inhibuerit,nu.69.& seqq. Potest tamen reuocare interlocutoriam,& causam reassumere, quamuis detulerit, quando reuocationi accederet vtriusque partis consensus,nu. 43. & 44. Siue sit iudex ordinarius,d.num. 44. Siue sit delegatus,vel abiter,sub eod.num.44.ampl.2.Siue etiam accedat solus consensus appellantis,sub nu.43.in fine, & re integra, num. 45.
A non reuocatione interlocutoriæ potest appellari post lapsos decem dies,q.12.nu.91.
Iudex à quo non potest reuocare interlocutoriam postquam iudex appellationis inhibuit, q.17. limit. 47. memb.1.nu.69. Dummodo tamen inhibitio sit legitima,num.71.Et dummodo interlocutoria sit valida,num.72.
Iudex ad quem non potest in appellatione à diffinitiua reuocare interlocutoriā latam in prima instantia, si illa interlocutoria non respicit negotium principale, nec reddit iudicium nullum,q.11.sub nu. 17. vers. quini-

quinimo. Secus si reddat nullum ipso iure, aut appellatum fuerit ab ea in prima instantia. sub nu. 55.
Iudex, ad quem est appellatum à diffinitiua, potest reuocare etiam grauamen illatum per interlocutoriam, latam in prima instantia, quamuis illa interlocutoria transierit in iudicatum, q. 11. sub nu. 45. extens. 1. & latius sub nu. 55. vers. infero.
Iudex appellationis potest reuocare interlocutoriam, bis confirmatam, si appellauerit tertius, &c. q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 48.
¶ Iudex ordinarius, cognoscendo de nullitate suae sententiae diffinitiuae, potest eam reuocare, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 73. & seqq. & nu. 79.
Delegatus non potest reuocare sententiam nullam diffinitiuam, quam ipse tulit. d. concl. 6. nu. 91. & seqq. Et quid, si iudicauit nulliter per errorem facti, nu. 100. & 101. Et quid, si tulit sententiã contra formam rescripti, nu. 102. & seqq. Et potest reuocare, quod nulliter gessit, quando non iudicauit super toto, num. 108.
Delegatus ad vniuersitatem causarum potest suam sententiam nullam reuocare, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 99.
Arbiter, qui tulit sententiam nullam, non potest iterum pronuntiare, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 96. Secus est in arbitratore, nu. 98.
Iudex an, & quas interlocutorias possit reuocare, dantur diuersae doctrinae, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 28. & seqq.
Iudex potest reuocare suam interlocutoriã, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 13. Etiam, parte non instante, nu. 16. Et etiam, partibus inuitis, & contradicentibus, nu. 17. Etiamsi reuocet in deterius, nu 19. Et non refectis expensis, num 21. Et etiam delegatus potest reuocare, executor mixtus, & arbiter, num. 22. Et potest iudex reuocare non solum interlocutoriam, sed ipsam reuocationem, sub eod. nu. 22. ampl. 12. & nu. 37. & q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 31. Et quoties possit reuocare, d. concl. 6. nu. 63. Et potest reuocare quandocumque vsque ad sententiam diffinitiuam, num. 20 Et maxime potest reuocare, quando fuisset ab ea appellatum, nu. 18. 35. & 39.
Reliqua vide in peculiaribus nominibus interlocutoriarum, & quando non possit reuocare, vide in versic. seqq. & in alijs peculiaribus locis.
Iudex non potest reuocare interlocutoriam, mandatam executioni, q. 17. limit. 47. memb. 1. num. 58. & seqq. & q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 67. Siue sit mandata executioni à parte, siue a iudice, d. memb. 1. num. 61. Siue sit talis, quia secum trahat executionem ex ipsa lege, nu. 62. & seqq. & d. q. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 39. & de his in suis proprijs locis, & sedibus. Potest tamen reuocare de consensu partium, d. lim. 47. memb. 1. nu. 66. Cum causae cognitione, num. 67. Et quando interlocutoria fuisset inualida, nu. 68.
Nemo potest reuocare interlocutoriam vti nullam, nisi idem iudex, qui eam tulit, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 5. Et potest contrariam ferre, nu. 4.
Delegatus ad vnum articulum, non potest reuocare interlocutoriam latam ad decisionem illius articuli, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 41. Etiam si interlocutoria sit iuxta stylum Curiae, nisi ad p. d. cum intimatione, nu. 43.
Iudex an possit reuocare interlocutoriam, quae habet vim diffinitiuae, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 26. & seqq. & q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 178. & 131. Non potest eam reuocare, quando per eam est finitum officium iudicis, d. concl. 6. nu. 32. Et est lata officio iudicis mercenario seu proposita actione, secus si officio iudicis nobili, nu. 33. Vel expectet post se sententiam diffinitiuam, num. 34. Vel sit ab ea appellatum, quia potest eam reuocare, num. 35. Etiam si sit delegatus, nu. 36.
Iudex non potest reuocare interlocutoriam, quae post se non expectat aliquam diffinitiuam, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 38. Et hoc, si iudex, actione proposita, pronuntiauit, nu. 46. Et quid, si pronuntiet ex causa, quae concernat merita, & quid si non concernat merita, nu. 47.
Iudex potest reuocare interlocutoriam, quam protulit officio iudicis nobili, etiam si post se non expectet aliam sententiam, q. 19. rem. 1. concl. 6. n. 48.
Non potest reuocare interlocutoriam, bis cõfirmatam, q. 19. rem. 1. concl. 6. nu. 61. & seqq.
Non potest reuocare interlocutoriam, quam tulit simul cum difinitiua, d. concl. 6. nu. 70. 71. & 24.
Non potest reuocare interlocutoriam, seu praeceptum emanatum in possessorio summario, nisi causa plenè cognita, q. 17. limit. 6. memb. 2. num. 5. Sed si praeceptum emanauerit, non capta prius informatione, potest illud reuocare, nu. 7. Et an, & quando possit reuocare sequestrum sine citatione, nu. 28. & seqq.
Reuocatoria etiam in possessorio summario lata sine libello est nulla, q. 17. limit. 6. memb. 2. nu. 6.
Qui promisit stare iuramento, seu dicto alicuius, non potest promissionem reuocare, q. 17. limit. 47. memb. 1. sub nu. 178. & 179. extens. 2.

Reus.

Reus, & actor non aequaliter appellant, vide in verbo. Actor. vers. actori datur.

Rex.

Rex quantumuis habeat regnum in faeudum, tamen habet iurisdictionem etiam in causis appellationum, q. 8. sub nu. 110.
Licet Rex Siciliae habeat inuestituram cum amplissimis clausulis, tamen potest appellari ad Sedem Apostolicam, q. 8. num. 111. oppos. 2. & sub nu. 112. vers. ad secundam. vbi declaratur.
Rex Franciae potest dare iudicem cum clausula (appellatione remota) q. 16. limit. 1. nu. 110.
A Rege non appellatur, q. 16. limit. 5. num. 1. Etiam si sit subditus Imperio Romano, nu. 2. Et recognoscat superiorem, nu. 3. & 4. A sententia autem, quam praefert vti Comes, appellatur ad superiorem illius Comitatus, n. 9. Itẽ appellatur à sentẽtia Regis dormitantis, vel minus sobrij ad eundem Regem, num. 10. Et quando appelletur ad Papam, ead. q. 16. limit. 1. sub nu 110.
¶ Rex non potest se intromittere in causis spectantibus ad suum Baronem, q. 7. sub nu. 34.
Rex iudicat de causa faeudi inter Episcopum, & tertiũ, q. 8. sub nu. 92. extens. 1. Secus si quaestio sit inter Episcopum, & Regem, sub eod. nu. 92. vers. secus. & vers. declara.

Rex Si-

Rex Siciliæ singulis annis soluit Sedi Apostolicæ annuum publicum censum,q.8.sub nu.110.
Rex Hispaniarum,Rex Franciæ,& Rex Angliæ non recognoscunt Imperatorem in superiorem,q.16.limit.5.sub nu.4.vers.falsa. Sed tamen de iure debent eum recognoscere, nu.5.
Rex Franciæ in eius consecratione vngitur ampulla, &c.q.16.limit.5.num.4.in fine.

Ripæ,& Ripettæ iudices.

A Ripa,& Ripetta iudice appellatur ad Præsidem, q.8.nu.129.
¶ *Iurisdictio iudicis Ripæ, & Ripettæ quæ sit, q.8.sub nu.129.vers.ratio.*

Romana Curia.

A Iudicibus Romanæ Curiæ ad quos appelletur, q.8.nu.127.& seqq. Et in hoc indice in singulis proprijs verbis.
De Romana Curia, vide in verbo. Curia. in verbo. Papa.& in verbo.Signatura.

Rota,Rotalis,Rotæ Auditores,& Rotæ decisio.

Licet à Rota appelletur ad Papam,q.8.nu.20. Tamen Papa causam appellationis delegat alteri eiusdem Rotæ Auditori,sub eod.num.20.vers.nec fit. Quare causa semel effecta Rotalis,remanet Rotalis,sub eod.nu.20.& q.17.limit.47.memb.3.nu.32.
¶ *Rota Romana est tribunal supremum,&c.q.8.sub nu.20.vers.minus.*
Causæ matrimoniales,& beneficiales regulariter delegantur Rotæ Romanæ,q.8.sub nu.99.subdecl.1.
Rotæ decisio contra tribunal Auditoris Cameræ hodie non est vera,q.8.sub nu.125.vers.contra. & vers. non discedas.
Rotæ Auditores sunt delegati Papæ in definiendo, q.8.sub nu.20.
Rotæ Auditor,vide in verbo.Auditor Rotæ.
Rotæ variatio,vide in verbo.Restitutio.vers. rota.

Rota Lucensis.

Lucensis Rota cognoscit causas appellationum à sententijs Prætoris,q.2.sub nu.24. Et causam appellationis ab interlocutoria remittit semper iudici à quo, etiam si pronuntiet,bene appellatum,q.17.limit.47.memb.3.nu.17.
Rotæ Lucensis capitula de appellationibus, q.17.limit.47.memb.1.nu.110.& 122.& sub num.121.vers. igitur.& sub nu.127.
Quis appellet in Rota Lucensi, quando vtraque pars habet duas conformes,q.17.limit.1.sub nu.73.vers. difficultas.
¶ *Rota Lucensis est inferior Prætore,q.2.nu.24.*

Rota Maceratensis.

An à delegato Papæ in Prouincia Marchiæ appelletur ad Rotam Maceratensem,q.8.sub nu.99.vers.& licet.
Rota Maceratensis est iudex ordinarius omnium appellationum, quæ in Prouincia Marchiæ interponuntur ad Papam,q.8.sub nu.99.vers.extende. Non tamen appellationum à sententijs latis in causis matrimonialibus, seu beneficialibus, sub eodem num.99.subdeclar.1.
Rota Maceratensis an cognoscat causas appellationum Prouinciæ Marchiæ priuatiuè ad Auditorem Cameræ,q.8.sub nu.99.vers.sed an facultates.

Rusticus.

Rusticus appellans non tenetur necessario petere apostolos,q.13.nu.33.& 41.

Sabellorum.

ABELLORVM curia,vide in verbo.Curia.
Salarium.*vide in verbo.Merces.*

Saluianum interdictum.

A sententia in saluiano interdicto non datur appellatio, q.17.limit.6.memb.4.nu.3.& memb.9.num.88.& sub nu.94.vers. non discedo.& nu.107.Et quando detur,nu.98.99.101.& 102.& seqq.& 107.vbi declaratur.
¶ *Interdictum saluianum est species adipiscendæ possessionis,q.17.limit.6.memb.1.nu.12.Et cui competat, num.67.*
Magis frequentatur, quam actio hypothecaria, ead.limit.6.memb.4.sub nu.3.vers.huius.
Est iudicium summarium,& possessorium,eod.memb.4.nu.3.in fine.
Directum datur locatori contra conductorem prædij rustici,& ciuile verò datur locatori contra inquilinum prædij vrbani, & cuilibet creditori contra debitorem, siue bona existant apud debitorem, siue apud tertium,q.17.limit.6.memb.9.nu.89.
Datur pro rebus mobilibus,eod.memb.9.nu.89.
Saluiani interdicti monitorium, quatl.17.limit.6.memb.4.sub nu.3.
Saluianum interdictum, & hypothecaria possunt simul cumulari,q.17.limit.6.memb.9.nu.106.
Agens saluiano interdicto, quam possessionem debeat probare, eod.memb.9.nu.89.
In saluiano interdicto agitur solum de possessione pignorantis, & non potest deueniri ad distractionem pignoris,d.memb.9.nu.90.& sub nu.94.vers. quia respondeo.
Saluianum interdictum quo casu non competat, sed competat actio hypothecaria,eod.memb.9.sub num.94.vers.quia respondeo.

Sapiens.

¶ *Sapiens non potest lædi, neque potest aliquid accipere loco muneris, eique quis prodesse non potest, q.17.limit.40.sub nu.12.*
Solus sapiens est bonus,d.limit.40.sub nu.12.

Satisdatio.

¶ *Qui tenetur præstare satisdationem necessariam, an admittatur ad satisdationem extra locum iudicij,& quid in satisdatione voluntaria ex conuentione, q.15.nu.140.& 142.& q.17.limit.2.nu.36.*

Schedula.

Amissio schedulæ, seu cedulæ appellationis potest testibus probari,q.4.nu.14.

Sche-

Schedula appellationis debet dari iudici à quo, quaest. 4. num. 38.
Non est legenda, seu recitanda iudici, q. 4. nu. 38.
Dicitur libellus appellationis, q. 4. sub num. 38. vers. & hac.
Copia schedulae appellationis, petita à iudice, an sit ei tradenda, q. 4. sub nu. 38. vers. huius.
Schedula seu libellus appellationis quae debeat continere, q. 4. nu. 39. & seqq.
Schedula appellationis data infra decem dies à die habiti termini pro seruato, si sententia non feratur intra illum terminum, & ideo fiat noua citatio, & nouus terminus habeatur pro seruato, an sufficiat prior schedula appellationis data, vel illius repetitio, seu requiratur noua schedula, q. 12. sub num. 38. vers. difficultas. & q. 17. limit. 21. sub num. 23. vers. & quia.

Scholaris.

Scholaris potest appellare, omisso medio, ad Imperatorem, q. 7. nu. 102.
Scholares studij Parisij non appellant à sententia lata ab vniuersitate studij, q. 16. limit. 22. nu. 1.
Scholaris, turbans socium, alte legendo, ne possit studere, non appellat à sententia de sfractando, q. 17. lim. 6. memb. 2. nu. 36. & limit. 7. sub nu. 13. vers. amplia.
A sententia qua expellitur, qui turbat scholarem, ne possit studere, non datur appellatio, q. 17. limit. 7. sub nu. 13. vers. amplia.
¶ Scholaris potest eligere iudicem, q. 8. sub nu. 124. vers. nota etiam.
Priuilegia scholarium gymnasij Vrbis, q. 7. nu. 102. in fine, remissiue.

Scientia, & scire.

Scientia seu notitia sententiae latae, vide in verbo. Notitia.
¶ Scire, & negligere scire paria sunt, q. 12. nu. 10.

Scriptura, in scriptis, & scribi.

Scriptura est de substantia appellationis à diffinitiua, quare appellatio debet dari in scriptis, q. 4. n. 1. Alias est nulla, etiam si iudex illi deferret, nu. 6.
Scriptura appellationis potest esse scriptura priuata, q. 4. num. 13.
Vt probet requirit praesentiam duorum testium, ibidē.
Et quando debeat esse authentica, eod. nu. 13. vers. subdeclara.
Si appellans dicat incontinenti (ego appello) & faciat per notarium redigi appellationem in scriptis, tamē appellatio non dicitur in scriptis, q. 4. nu. 5.
¶ Scriptura, habens apertum vitium, non potest testibus adiuuari, q. 17. limit. 9. sub nu. 74. vers. ratio.
Sententia debet prius scribi, quam ferri, q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 116. exempl. 1.

Sede vacante.

Sede vacante, an appelletur ad eosdem iudices, ad quos appellabatur ante Sedem vacantem, q. 8. sub num. 157. & nu. 169.
Sede vacante, Cardinales non sunt iudices appellationum, q. 8. sub nu. 169. vers. vnde.
¶ Sede vacāte, Vicariatus non trāsit ad Conciliū, neq; ad Collegiū Cardinaliū, q. 8. n. 64. in fine, & sub n. 165.
Iurisdictio iudicum Curiae Romanae an expiret, Sede vacante, q. 8. nu. 157. & seqq.
Iurisdictio Legati Papae non expirat, Sede vacante, q. 8. sub nu. 158.
Caporiones exercent quandam iurisdictionem, Sede vacante, q. 8. sub nu. 159. vers. confirmatur tertio. Et quare exerceant, nu. 163. & 164.
Cardinalium Collegium non potest, Sede vacante, exercere ea, quae spectant ad iurisdictionem Papae, dum viuit, q. 8. nu. 165. Sed imminente necessitate, potest prouidere in necessarijs, & quae sint ista necessaria, nu. 166.
Qui Cardinales habeant iurisdictionem, etiam Sede vacāte, & in quibus versetur illa iurisdictio, q. 8. n. 168.
Sedes potest vacare vel propter obitum Papae, vel propter schisma, & vtraque vacatio aequiparatur, q. 8. nu. 178.

Seditio.

In concitatione seditionis non datur appellatio, q. 17. limit. 4. nu. 80.

Semel appellare.

Qui sint casus, in quibus licet semel tantum appellare, q. 17. limit. 1. nu. 70.
Reliqua vide in verbo. Ter.

Senator.

A Senatoris sententia appellatur ad Capitaneum, q. 2. sub nu. 22. & q. 8. nu. 136. Sed circumducto statuto, cōtrouersia erat, an à sententia Senatoris Vrbis daretur appellatio, q. 16. limit. 4. sub nu. 1. vers. vnde.
Appellatio a Senatoris sentētia in secūda instātia quomodo redeat ad eūdē Capitaneū, à quo fuit appellatum ad Senatorem, q. 8. sub num. 138. vers. extēde.
A deputato Senatoris in locum Collateralis appellatur ad Capitaneum, q. 8. nu. 137.
A delegato Senatoris ad quem appelletur, q. 8. nu. 138.
A Senatoris sententia infra quam summam non detur appellatio, & &c. vide in verbo. Collateralis.
¶ Senator Vrbis est maior, & superior Capitaneo appellationum, q. 2. nu. 23.
Hodie est loco Praetoris Vrbani, q. 16. sub nu. 8. vers. aduerte. & limit. 4. sub nu. 1. vers. vnde. in fine. Et est iudex ordinarius, quaest. 19. rem. 1. concl. 6. sub nu. 79.

Senatus, & senatores.

A Senatu non appellatur, q. 16. limit. 4. nu. 1. Hoc est verum in sententia lata à Senatoribus Imperatoris, num. 2. & in omnibus Senatoribus Principis, seu alterius Domini, à cuius sententia nō liceat appellare, secus si à sententia eius, cuius Senatores sunt, posset appellari, nu. 3. Et non potest appellari, si sententiam ferant sub nomine Principis, secus si sub nomine Cōsilij, & Senatus, num. 4. Et ex quo numero debeat constare Senatus, & à quot Senatoribus debeat esse lata sententia, vt non possit appellari, nu. 5.
A Mediolani Senatu non datur appellatio, q. 16. limit. 4. sub nu. 6. vers. primo enim.
A Pedemontano Senatu non appellatur, q. 16. limit. 4. sub nu. 6. vers. secundo extat.
A Senatoribus Montisferrati an appelletur, quaest. 16.

limit.4.sub num.6.vers.sed.

¶ *Senatus est Princeps,&c.q.7.sub nu.114. vers. declara.& quaest. 16. limit. 4. sub num. 6. vers. quinto extat.*

Senatorum collegium, quod olim erat in Vrbe, amplius non est, q.16.limit.4.nu. 6.

Sententia.

Appellamus à sententijs, nō ab articulis, vel petitione, q. 17.limit.6.memb.9 sub nu. 6. Declaratur, num. 8. & seqq.& nu.20. & seqq. vide in verbo. Summa. vers. licet.

Sententia, à qua quis appellat, exprimi debet in appellatione, q.4.nu.51.& seqq. in quibus declaratur.

Sententiam latam ex falsa causa potest iudex ad quem confirmare ex causa vera, q.11.nu.22.& seqq. in quibus declaratur.

An, & quando iudex ad quem possit confirmare sententiam, q.11.nu.24.& seqq.

Sententia in causa appellationis quomodo sit ferenda, q.11.nu.112.

Appellatus tenetur ad instantiam appellantis edere sententiam, quando appellans non potest habere sententiam, &c.q.12.nu.41.vers.quod si.

Sententia excommunicationis, vide in verbo. Excommunicatio.

¶ *Sententia potest ferri etiam sine verbo (condemno) dūmodo feratur per verbum aequipollens, q.4. nu. 40.*

Sententia quando sit vna, & quando plures, q. 4. sub num.23.& q.17.lim.6.memb.9.n.17.& sub n.32.

Sententia, lata ad fauorem vnius ex litisconsortibus, prodest etiam alijs, q.12.sub nu. 77.

Sententia, lata contra debitorem, an, & quando noceat creditori, q.5. nu. 59. Et quae sententiae praeiudicent etiam tertio non vocato, q.17.lim.6.memb.4. n. 71.

Sententia diffinitiua debet ferri in scriptis, q. 4. nu. 1. in fine.

Sententia censurae est medicinalis, q.3.nu.76.in fine.

Latis sententijs contrarijs à duobus iudicibus simul iudicantibus, ad quem debeat recurri, q.8.sub nu.102. illat.1.

Sententia in causis summarijs est valida etiam si non sit conformis petitioni, q.11.sub nu.33.vers. tamen.

Sententia, lata in possessorio, valet licet non sit conformis actioni intentatae, q.11 sub nu.33. vers. tamen. in fine.

Sententia lata in causis ordinarijs, si non sit conformis petitioni, non valet, q.11.sub n.33.vers.contraria.& sub nu. 34.vers.ad adducta. Et quid seruet praxis Curiae Romanae, sub d.nu.34.vers ex his.

Mos, seu stylus sententiandi prout in cedula valet, q. 12.sub nu.38.declar.1.& nu. 39.

Instantia perempta, an, & quando possit ferri sententia, vide in verbo. Instantia. vers. sententia lata.

Sententia an, & quando comprehendatur sub nomine processus, & actorum. q.16.limit.1.nu.67.& 68.

An, & quando sit praesumēdum pro iustitia sententiae, q. 17.nu.65.

Quae sententiae dicantur conformes, quaenè difformes, vide in verbo. Conformes.

Sententia recipit interpretationem potius à prosequutis, quam à libello, &c.q.17.limit.6.memb.6.nu.60. & memb.9.sub nu.8.cas. 2.

Sententiae nomine non venit interlocutoria, &c. q.17. limit.6.memb.7.nu. 30.& sub nu.31.vers.ratio.

Sententia non transit in rem iudicatam quoad ea, quae tacitè colliguntur ex sententia, q.17.limit.6. memb. 9.sub nu.11. Nisi necessario colligantur, sub eod.nu. 11.in fine.

Sententia est stricti iuris, &c.q.17. limit. 6. memb. 9. sub nu.11.confirm. 2.

Verba sententiae operantur non solum quatenus inferūt, sed etiam quatenus ex ipsis necessario infertur, q.17.limit.6.memb.9.nu.12.

¶ *Sententia, lata contra rem iudicatam, an valeat, q.11. num.194.& seqq. Et quòd sit nulla, q. 15. nu. 202. Et quòd sit ipso iure nulla etiam si partes consenserint, vt ferretur, num. 203. Quid autem si partes renuntient specialiter rei iudicatae, num. 204. Quid seruetur in Regijs Audientijs Neap.nu.205. Quid si appellans allegat impedimentum, & desertio appellationis non sit clara, nu.207. Quid si sententia, cuius appellatio dicitur deserta, sit nulla ex defectu iurisdictionis, num. 208. Quid si iudex ferat sententiam confirmatoriam rei iudicatae, num. 209. & seqq.*

Sententia etiam nulla excusat à lapsu fatalium, q.15. num. 296.

Sententia nulla licet pacto partium non possit confirmari in vim sententiae, tamen potest confirmari in vim pacti, q.19.rem.1.concl.5.nu. 10.

Separata.

Separatio in ratione appellandi non consideratur in verbis, sed ex parte rerū, q.17.lim.6.memb.9.n. 36.

Articuli separati, in quibus appellatio ab vno non suspendit in alijs, qui sint, q.17.limit.47.memb. 2. nu. 15.& seqq.

Capitula separata. vide in verbo. Capitula.

¶ *Quae dicantur separata, q.17.lim.21.nu.32.in fine.*

Sequestrum.

Sequestrum potest concedi, etiam appellatione pendente si extet suspitio dilapidationis, q.3.nu.28.& seqq. Sed circumscripta suspitione dilapidationis, & in causa propbana, reuocaretur per viam attentati, q. 17.limit.6.memb.2.sub num. 15. confirm. 1. num. 17.& num.22.

Sequestrum quando concedi debeat à iudice à quo, & quando à iudice, ad quem est appellatum, q.3. num.32.

A sequestro ne partes veniāt ad arma non appellatur, q.17.lim.6.memb.2.num.14.& 18. Potest tamen appellari, si subuerteretur ordo petitorij, & possessorij, nu.33.& 34.& memb.7.nu.131.

A non reuocatione sequestri facti, lite pendente, datur appellatio, q.17.limit.6.memb.2.sub nu. 17.

Si, assumptis informationibus, constet, quis ex contendentibus sit in possessione, iudex non debet sequestrare, etiam si immineat suspitio rixae, nisi sequestret ex officio, q.17.limit.6.memb.2.nu.21.

Appellatio tertij quando non impediat sequestrum, q. 17.limit.6.memb.4.nu.110.

Etiam res immobiles possunt sequestrari, &c.q.3.n.29.

Reuocatio sequestri debet peti, oblato libello, q.17. lim. 6.memb.2.nu.5.& 35. Et quando possit ab codē iudice

dice reuocari sine libello, sub nu. 7.
Orta controuersia, & ex controuersia suspitione, ne partes veniant ad arma, an, & quando iudex possit procedere ad sequestrum, & quæ sit praxis, & quæ requirantur, vt possit sequestrare, q. 17. limit. 6. memb. 2. sub nu. 18. & seqq.
Qua clausula debeat vti iudex in sequestro, q. 17. lim. 6. memb. 2. sub nu. 18.
Sequestrum etiam in summario possessorio factum potest impugnari de nullitate, q. 17. limit. 6. memb. 2. nu. 28. Dummodo nullitas non deducatur incidenter in appellatione, sed de per se, sub nu. 31. subdeclar. 2. Et deducta, an impediat executionem sequestri, nu. 32.
Sequestrum an, & quando possit decerni sine citatione partis, & sine cognitione causæ, alias possit de facto reuocari, q. 17. lim. 6. memb. 2 sub n. 28. & seqq.
Licet actori, obtinenti fauorabilem sententiam contra reum in petitorio, concedatur sequestrum, tamen si prius reus obtinuerit absolutionem in prima instantia, non conceditur, q. 17. lim. 47. memb. 1. sub n. 117.

Seruiana.

¶ Actio seruiana respicit petitorium, q. 17. lim. 6. memb. 9. num. 87.

Seruus.

Seruus regulariter non appellat, q. 5. sub nu. 50. vers. regulariter. Procedit etiam si appellaret pro domino, & dominus ratificaret, sub nu. 92. vers. amplia. Non procedit, quando ipse seruus condemnatur ad pœnam corporalem, quia potest appellare, sub dictis nu. 50. & 92. in fine.
¶ Seruus nihil est de iure ciuili, & ideo non potest stare in iudicio, q. 5. nu. 50. vers. regulariter.
Seruus, & monachus æquiparantur, q. 5. nu. 54.

Sfractare.

A sententia, lata de sfractando, quando non detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 2. nu. 36.
Sicilia. vide in verbo. Neapolis.

Signatura.

Signatura cur deleget causas prophanas appellationum intra statum ecclesiæ, etiam si extent iudices mediati appellationum, & non soleat delegare extra statum ecclesiæ, q. 8. sub nu. 125. vers. resp.
Iustitiæ Signatura non solet rescribere in commissionibus appellationum, quæ in Romana Curia habent suos iudices, q. 8. num. 154. Vnde non rescribit in appellationibus Curiæ Capitolinæ, nu. 155.
Quando rescribat iudici à quo, & quando iudici ad quem, q. 11. nu. 180. & seqq. & q. 17. limit. 6. memb. 7. sub nu. 142.
Quando Signatura iustitiæ, & quando Signatura gratiæ rescribat super prorogatione fataliũ, q. 15. n. 238.
Signatura non delegat causas appellationum, nisi excedant sexdecim ducatos auri de Camera, q. 17. limit. 43. nu. 1. Et quid ad effectum deuolutiuum, sub nu. 7. declar. 2.
Reliqua vide in verbo. Fructus. vers. à liquidatione. in verbo. Cõditionalis. vers. appellatio à sentẽtia in fine. in verbo. Clausula sine præiudicio. in verbo. Commissio. in verbo. Executio. vers. signatura.
¶ Signatura iustitiæ an possit rescribere, vt cognoscatur simul de spolio, & de proprietate, q. 17. lim. 6. memb. 7. nu. 124. & 125.
Signatura iustitiæ non præsumitur concedere aliquid in præiudicium alterius, q. 7. sub nu. 82. vers. confirmatur. & d. nu. 124. & 125.
Signatura non solet rescribere in tribunali Cameræ Apostolicæ, q. 8. nu. 153. Rescribit tamen in foro Capitolino super restitutione in integrum, & prorogatione fatalium, nu. 156.
An, & quando sit recurrendum ad Signaturam gratiæ eo, quia Papa semel apposuerit manum, q. 16. limit. 1. sub nu. 154.
Papa habet duplicem Signaturam, q. 19. rem. 2. nu. 26.

Simonia.

In crimine simoniæ non datur appellatio, q. 17. limit. 4. num. 82.
Simplex appellatio. vide in verbo. Iudex vers. appellatio simplex. in verbo. Res iudicata. vers. sententia continens. & in verbo. Deuolutio. vers. appellatio simplex.

Societas.

A sententia, lata in recuperanda possessione ad effectum prosequendi societatem, datur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 61.

Soldanus.

A Iudice Soldani Romana Curia appellatur ad Gubernatorẽ, vel ad Auditorẽ Cameræ, q. 8. sub n. 128.
Soluendo, & non soluendo. vide in verbo. Idoneus.

Sors.

A sententia lata iudicio sortis, seu fortunæ, non datur appellatio, q. 16. limit. 6. nu. 1.
¶ Diuisio bonorum iudicio sortis, seu fortunæ facta non admittit recursum, non rescinditur, neque admittit restitutionem in integrum, etiam si sit facta cum minori, q. 16. limit. 6. nu. 2. Si tamen extaret enormis læsio, imploraretur officium iudicis, aut peteretur restitutio in integrum, nu. 3.
Læsio an possit considerari in eo, quod sortis iudicio terminatur, ead. lim. 6. sub nu. 3. vers. primo quia.

Species.

Appellationis species quot, & quæ sint. q. 2. nu. 32.
¶ Species derogat generi, q. 17. limit. 6. memb. 4. nu. 24. in fine. Siue species sequatur, siue præcedat, n. 25. Tã in mandatis, eod. nu. 25. Quam in legibus, & statutis, nu. 26. Et in rescriptis, nu. 27. Et siue derogatio veniat consideranda in eadem dispositione, siue in diuersa, nu. 28.
Legistæ non sumunt speciem more Dialecticorum, q. 17. limit. 6. memb. 1. sub nu. 2.

Spectabilis.

A Spectabilibus non potest appellari ad Spectabiles, q. 2. sub nu. 9.
A Præside, seu Clarissimo appellabatur ad Spectabilem,

bilem, quaest. 8. num. 1.

A Spectabilibus appellabatur ad Praefectum, & Quaestorem, q. 8. sub nu. 1. Declaratur, nu. 8.

A Spectabili appellabatur ad Illustrem. q. 8. n. 4 & 5.

¶ *Imperator hodie non habet Spectabiles in Curia, quaest. 8. num. 11.*

Speculator. *vide in verbo Gulielmus.*

Spoliator.

Spoliator regulariter non appellat, quaest. 17. limit. 6. memb. 6. num. 1. & seqq. Et quando possit appellare, num. 54. & seqq. & nu. 63. & seqq. nu. 71. 75. & memb. 7. nu. 128. & memb. 9. num. 61. 63. & seqq. Et quid in spoliato, d. memb. 6. num. 76. & seqq. & memb. 7. nu. 119.

Spoliator licet quoad fructus perceptos, & expensas audiatur per viam appellationis, nunquam tamen in petitorio ante purgationem spolij, d. lim. 6. memb. 9. num. 40.

Spoliator an, & quando possit appellare à non admissa praescriptionis exceptione, quaest. 17. limit. 6. memb. 7. num. 128.

¶ *Spoliator, qui vi vsus est, incidit in poenam priuationis dominij, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 54. & 55. Etiam si spoliatus rem vi ablatam recuperauerit à singulari successore, nu. 62.*

Spoliator non debet audiri, nisi purgato spolio, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 119. & seqq.

Spoliatus, & spolium.

Spoliatus potest appellare, q. 17. limit. 6. memb. 6. num. 76. Et quid attenta constitutione aegidiana, n. 77.

Spolio non purgato, potest appellari à processu, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 19. Etiam si conuentus de spolio obtulisset incontinenti probationes de dominio, num. 120. Et nisi sit purgatum quoad fructus, & expensas. nu. 121. Etiam in spolio commisso à iudice, nu. 122. Et quid, si Signatura iustitiae rescripserit, vt simul cognosceretur de spolio, & de proprietate, nu. 123. & seqq. Et adeo potest, non purgato spolio, appellari, vt iudex ad quem debeat absque alia cognitione circa merita sententiae, eam reuocare, n. 126.

A sententia, lata super spolio commisso à iudice, an, & quando detur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 63. & seqq.

¶ *Spoliatus debet ante omnia restitui, q. 17. limit. 6. mēb. 7. nu. 119. & seqq.*

Spoliatus qui dicatur, vide in seqq. vers. spolij.

Spolij, seu recuperandae possessionis remedium competit ei, qui non citatus auctoritate nulli, & inualidi decreti, rescripti, vel sententiae est eiectus è possessione, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 14. & seqq. Competit etiam ex eo solo, quòd non fuit citatus, seu quod fuit inordinate processum, vel eo, quia sententia est notoriè iniusta, nu. 16. & 17. Competit cuicumque bonae fidei possessori, qui sine iusta causa cecidit a possessione, nu. 15. Et quoties in aliquem res peruenit sine causa, &c. num. 18. Et ei, qui facto proprio, nempe contractu inutili cecidit a possessione, sub num. 19. vers. prima. & nu. 23. & 24. Competit etiam et, cui res aliena, quam bona fide possidebat, est furto subtracta, seu vi deiectus est, vel alius, qui eius nomine possidebat, possessionem interuertit, nu. 20. Competit ei, qui alienos indebitè soluit nummos, nu. 22. Et domino rei, cuius possessio vacans est iusto errore occupata, nu. 25. Et competit etiam aduersus eum, qui scienter rem habuit a spoliante, nu. 31. Competit ei, cuius seruus aufugit, &c. nu. 32. Vel aufugium animalia irrationalia, vt sunt canes, falcones, equi, & similia, nu. 33. Imò competit etiam pro rebus inanimatis, etiam quòd non probetur spoliatio, nu. 35. Competit etiam actio spolij locatori contra inquilinum, seu conductorem, qui negat rem restituere, num. 37. Competit cuicumque aduersus eum, qui possidet eius nomine, & negat rem restituere, num. 38. Et an competat locatori, si conductor conduxerit rem propriam, num. 40. Et quid, si conductor exciperet de notorio dominio, nu. 41. Et an competat contra emphyteotam, nu. 39. 46. & 47. Competit etiam cuilibet domino aduersus eum, qui occupat possessionem, quam reliquit seruus, vel colonus, nu. 42. & 43. Imò competit non solum si relinquant possessionem, sed etiam si tradant, num. 44. Competit propterea aduersus hebraeum, seu alium feneratorem, cui famulus, ignorante domino, rem pignorauit, num. 45. Item competit si emphyteota alienet rem emphyteuticam, n. 46. Seu si Baro, aut vasallus interuertat possessionem ciuilem foeudi, num. 47. Et competit creditori aduersus tertium possessorem, in quem debitor alienauit rem, quam debitor cum clausula constituti creditori obligauerat. vide in verbo. Creditor eius. Item competit habenti ciuilem possessionem contra vsufructuarium, seu detinentem precario, finito vsufructu, &c. num. 49. Competit etiam colono, depositario, & similibus spoliatis, nu. 50. Quia possunt implorare officium iudicis, vt eis restituatur possessio pro eorum interesse, nu. 51.

Spolij, seu recuperandae possessionis remedium competit etiam ei, qui est spoliatus à iudice, nulliter procedente, q. 17. limit. 6. memb. 6. sub num. 65. Et competit etiam si sit spoliatus à Principe, num. 67. Et competit etiam si a sententia, qua iudex spoliauit, non fuerit appellatum, seu &c. nu. 66. Et non agitur contra iudicem, sed contra partem, ad cuius instantiam spolium est commissum, vide infra vers. actio spolij. Et hoc si nullitas sit notoria ex actis, num. 70. in fine.

Iudex, nulliter procedendo, dicitur spoliare, q. 17. limit. 6. memb. 6. sub nu. 65. Dummodo nullitas sit notoria ex actis, n. 70. in fine. Maxime autē dicitur spoliare, si procedat extraiudicialiter, d. nu. 70. cas. 1. Secus, si iudex procedat, seruato iuris ordine, nu. 69.

Actio spolij non datur contra iudicem, iudicialiter procedentem, q. 17. limit. 6. memb. 6. nu. 78. Etiam postquam finiuit officium, num. 79. Sed datur contra partem, nu. 68. & d. nu. 78. Posset tamen agi etiam contra iudicem, quando is fuisset in maxima inobedientia, fauendo nimium parti, nu. 80.

Spolium ante omnia purgari debet, tam quoad possessionem, quam quoad fructus, & expensas, q. 17. limit. 6. memb. 7. nu. 121. Etiam si sit commissum à iudice, ead. limit. 6. memb. 6. sub num. 67. ampl. 3. & sub nu. 70. & d. memb. 7. nu. 122. Et quid si Signatura iustitiae rescribat, vt de spolio cognoscatur simul cum proprietate, nu. 124. & 125. Licet autem ante oīa nō purgaretur, tñ processus teneret, n. 127.

Sen-

Sententia, simpliciter lata super spolio commisso à iudice, dicitur etiam lata super nullitate sententiæ, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 69.

Heredi antequam apprehendat corporalem possessionem non competit remedium recuperandæ possessionis contra eum, qui, hereditate iacente, occupat possessionem, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 120. Et quando competat, nu. 127. & 128. Et quid, si fuerit spoliatus defunctus dum viueret, nu. 122.

Sportulæ.

¶ *Episcopus non habet sportulas sententiæ, nisi iudicet tanquam dominus temporalis, q. 8. sub nu. 92. confirm. 1.*

Statutum.

Statutum non potest disponere, quòd à maiori appelletur ad minorem. q. 2. nu. 7.

Statutum, quòd possit appellari sine scriptis, an valeat. q. 4. nu. 7.

Statuto nunquid tolli possit appellatio, q. 7. sub num. 54. vers. pro intelligentia. & q. 17. limit. 48. sub nu. 1. 9. & seqq.

Statutum, prohibens appellationem, debet esse conditum à non recognoscente superiorem, q. 17. limit. 48. nu. 22. & 23. Et in causis criminalibus, in quibus agitur de pœna vltimi supplicij, aut alia graui pœna reus debet claris, plenisque probationibus esse conuictus, & quid seruet praxis, num. 24. Et licet statutum prohibeat appellationem, tamen intelligitur, nisi iudici aliter videatur, num. 25. & seqq. Et quid si reus fuerit condemnatus in contumaciam, num. 28. & seqq. Et quid in causis pecuniarijs, &c. num. 34. & 35.

Statutum, permittens appellari in causis possessorijs, quomodo intelligatur, q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 140. & 141. Et quomodo intelligatur, quando permittit semel appellari, d. limit. 6. memb. 4. nu. 23. & sub nu. 30.

A statuto infra quantum tempus possit appellari, & infra quantum tempus possit impugnari, q. 12. nu. 156. & seqq.

A statuto generali etiam iniquo non datur appellatio, q. 17. limit. 20. nu. 1. Si statutum sit conditum à non recognoscente superiorem, nu. 2. Potest appellari à sententia lata vigore statuti iniqui, nu. 3. Potest appellari etiam à statuto condito in praiudicium particularis persona, num. 4. & 5. Etiam si statutum sit conditum per verba generalia, nu. 6. Et in praiudicium multarum personarum, nu. 7. Et poterit appellari etiam a sententia, nu. 8. Et potest etiam opponi exceptio doli contra agentem, num. 9. Sed si sit conditum in praiudicium multarum personarum ex iusta, & rationabili causa, non datur appellatio, nu. 10. & 11. Potest etiam appellari à pronuntiatione, qua dicitur, statutum esse in viridi obseruantia, num. 12. Item à sententia interpretatiua statuti, num. 13.

Licet non possit appellari à statuto, tamen eius iniquitas nunquam transit in iudicatum, &c. q. 17. limit. 20. nu. 14.

A statuto appellatur ad eum, qui possit corrigere illud statutum, d. limit. 20. nu. 15.

Statuta Lucensia de appellationibus, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 122. & sub nu. 127.

Statutum, quòd non possit appellari ab interlocutoria trahēte secum grauamen irreparabile, est iniquum, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 88. 131. & 132.

Ex pluribus statutis diuersorum locorum super appellatione, quod iudex primæ instantiæ, & quod iudex appellationis attendere debeat, q. 18. num. 1. & seqq. & nu. 7.

Iudex appellationis sequi debet statuta iudicis à quo in ordinatorijs pertinentibus ad processum eiusdem iudicis à quo, q. 18. nu. 1. & 2. & sub num. 10. illat. 2. Sed in ordinatorijs pertinentibus ad suum processum debet sequi statuta fori, in quo iudicat, num. 13. & seqq.

Statutum de appellatione est ordinatorium, q. 18. num. 3. & sub num. 4. 5. 8. & seqq. & latius, q. 17. limit. 9. num. 9. Decisoria autem respicit, quando totaliter perimit ius appellandi, ita vt grauamen illatum non posit reparari, sub num. 11. vers. secus. Et quid de statuto Vrbis, nu. 12.

¶ *Interpretari debemus, vt eius conditor non mereatur reprehensionem, q. 2. sub nu. 28.*

Licet durum, seruari debet, q. 17. lim. 20. sub n. 1. vers. ratio. Dummodo duritia non contineat peccatum, sub nu. 2. vers. declara.

Iniquum non dicitur statutum, q. 12. num. 158. vers. contra.

Generale non comprehendit casum specialem, & priuilegiatum. q. 17. limit. 6. memb. 4. sub nu. 29. Neque casum pœnalem, sub eod. nu. 29. vers. quarta.

Statuta condita ex causa contra particulares personas, q. 17. limit. 20. nu. 11.

Statuta Vrbis ligant etiam personas ecclesiasticas, q. 17. limit. 6. memb. 3. nu. 16.

Statutum de nullitate. vide in verbo. Nullitas.

Statutum ordinatorium ligat eos, qui litigant in foro ipsius statuti, q. 18. nu. 5. in fine. Sed statutum Vrbis ex expressa eius dispositione non ligat omnes litigantes in Vrbe, nu. 12.

Statutum loci contractus attenditur in decisorijs, &c. q. 18. in fine.

Statutum interpretamur, quominus contrarietur iuri communi, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 121.

Studium.

In causa studij non datur appellatio, q. 17. lim. 6. mēb. 2. nu. 36. & limit. 7. nu. 13.

¶ *Studium non patitur dilationem, eod. memb. 2. nu. 36.*

Subdelegatus.

A subdelegato Papæ, seu Principis appellatur, ad delegatum, qui subdelegauit, q. 8. nu. 31. & 43. Si subdelegando reseruauit sibi aliquid in subdelegatione, nu. 32. & q. 7. nu. 63. & 64. Vt si commiserit vices suas, quousq. non reuocauerit eas, d. q. 8. nu. 35. vers. contra. In pluribus tamen casibus appellatur ad Papam. Primus casus est, quando delegatus nihil sibi reseruauit, nu. 34. Idem quando sunt dati duo delegati, quorum vnus subdelegauit totaliter vices suas, alter verò committit solum aliquid, num. 36. Etiam si alter alterum simpliciter subdelegasset, nu. 37. Et hoc procedit eum, si alter committat condelegato

legato

legato vices suas, reseruando sibi aliquid, num. 38. & 39. Secundus casus est, quando delegatus reseruauit sibi aliquot actus, quos expediuit, nu. 40. Tertius casus est, quando delegatus reseruauit sibi solum consilium, num. 41. Quartus casus est, quando pars appellat à subdelegato ad Sedem Apostolicam, & subdelegatus defert appellationi, num. 42. Quintus casus est in Curia, etiam si non sit subdelegatus in totum, q. 7. nu. 70. & 71. Et quando processus factus coram Papa, teneat, num. 65. Et quando appelletur ad Papam, nu. 66. 67. & 68. Et quando possit appellari, omisso medio, nu. 69. Et quid, si causa erat commissa, appellatione remota, nu. 72. Et quid si sine dicta clausula, nu. 73.

A subdelegato inferioris Papa potest appellari ad Papam, omisso medio, q. 7. nu. 69. & q. 8. sub num. 45. & 46.

A subdelegato Regis Franciæ appellatur ad Regem, vel ad suppremam Curiam, q. 8. nu. 33.

A subdelegato delegati ad vniuersitatem causarum an appelletur ad ipsum delegatum, q. 8. nu. 30.

A subdelegato non potest appellari, omisso medio, q. 7. nu. 63. Et quando possit, nu. 65. & seqq. & nu. 68. & seqq.

A subdelegato appellatur ad eum, qui successit in locum delegati, q. 8. nu. 47.

A subdelegato non appellatur ad delegatum, si subdelegauit eo, quia erat suspectus, q. 8. nu. 48.

Subreptio.

Subreptionis exceptio. vide in verbo. Exceptiones.

Subreptitia commissio appellationis, &c. vide in verbo. Commissio.

¶ Exceptio subreptionis contra litteras ad beneficia potest opponi in vim dilatoriæ, & in vim peremptoriæ, q. 11. nu. 49. & 50.

Rescriptum subreptitium, vide in verbo. Rescriptum.

Subrogatus, seu substitutus.

A sententia subrogati potest appellari, licet non posset à sententia eius, in cuius locum est subrogatus, q. 16. limit. 1. sub nu. 70. & 75. Et ideo à substituto Potestatis potest appellari, licet non possit appellari à Potestate, q. 8. nu. 56. in fine.

¶ Licet Potestas in aliquo casu sit substitutus Capitaneo, tamen Potestas debet iudicare secundum ordinamenta Capitanei, q. 18. nu. 15.

Subsidium charitatiuum.

In subsidio charitatiuo non datur appellatio, q. 17. limit. 7. num. 6.

Substantia, & substantialia.

Quòd à minori appelletur ad maiorem est de substantia appellationis, q. 7. sub nu. 93. vers. ratio.

¶ Actus non potest remanere sine substantialibus, q. 2. sub nu. 6. vers. ratio rationis.

Substantialia iudicij non possunt partium consensu remitti, q. 19. rem. 1. concl. 5. nu. 9.

Substitutus. vide in verbo. Subrogatus.

Successor.

¶ Successor, restituendo aduersus sententiam sui prædecessoris, reputatur prædecessor, q. 19. rem. 1. concl. 6. num. 83. & rem. 2. nu. 32.

Summa.

In appellatione debet exprimi summa, seu quantitas, contenta in sententia, q. 4. nu. 53.

Licet plures summæ, contentæ in petitione, & condemnatione, simul cumulatæ, constituant summam appellabilem, tamen si virtualiter in se habeant diuisionem, & vnaquæque de per se diuisa non sit summa appellabilis, denegabitur appellatio, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 17. & sub nu. 23. in fine, & limit. 43. n. 3. Sed quando plures summæ separatim petuntur vnica actione, tūc coarceruātur, & datur appellatio si coarceruatæ constituant quantitatē appellabilē, d. memb. 9. n. 25. Secus si summæ proficiscantur ex diuersis actionibus, n. 32. & d. lim. 43. nu. 3. in fine. Sed si cum partita, seu summa inappellabili sit mixta alia summa appellabilis, dabitur appellatio quoad summam appellabilem, nu. 4. Siue illæ partitæ sint cumulatæ in prima sententia, siue in vltima, &c. num. 5. Quòd si in libello petatur summa appellabilis, & in sententia condemnetur ad summam inappellabilem, attenditur sententia, præsupposito, quòd sententia valeat, sed si non valeret, posset ex hoc ipso appellari, nu. 6. vers. primus. Secus est si in libello contineantur res, seu summæ separatæ ex diuersis actionibus profluentes, quia tunc attenduntur sententia, & omissa in sententia, nu. 7.

Summaria.

Causa prima si est summaria, erit summaria etiam causa appellationis, q. 11. sub num. 17. vers. confirmatur.

In causis summarijs datur appellatio, q. 17. nu. 7.

¶ Causa, quæ est summaria, quia est causa viduæ, remanet summaria licet vidua in medio litis nubat, q. 17. limit. 47. memb. 1. nu. 113.

Si causa sit summariè commissa ad instantiam actoris, potest etiam reus vti eodem rescripto, d. memb. 1. nu. 113. in fine.

Causæ summariæ habent instantiam, q. 15. nu. 244. & seqq. Et quando incipiat sub nu. 245.

Si causa principalis est summaria, omnes eius articuli sunt summarij, q. 17. limit. 6. memb. 9. nu. 29.

Causa semel effecta summaria, semper remanet summaria, q. 11. sub nu. 17. vers. confirmatur.

Inferior Papa, seu Principe non potest delegare causam summariè cognoscendam, q. 16. limit. 1. nu. 108.

Superflua.

Appellatio à sententia nulla an sit superflua, q. 17. limit. 19. sub nu. 1.

Superflua appellatione infertur iudici iniuria, q. 17. limit. 21. sub nu. 2.

Lex reijcit appellationes superfluas, q. 17. limit. 19. sub nu. 1. vers. confirmatur. & limit. 21. nu. 2. & 6.

Appellatio à sententia nulla, considerato effectu transeundi in rem iudicatam, est superflua, q. 17. limit. 19. sub nu. 2. vers. non obstant. & nu. 16.

Sententia fuisse bene appellatum, est nulla, si appellatio fuit superflua, q. 17. limit. 21. nu. 3.

¶ Statutum, quod tollit dubitationem iuris communis, non

non dicitur superfluum,q.17.limit.48.sub nu.8.

Superillustris.

Ab illustri appellatur ad superillustrem,quaest. 8. nu. 5.in fine.

Superior.

Appellatur ab inferiori ad superiorem. vide in verbo. Minor. & in verbo. Maior.

Superior,ad quem appellatur, omisso medio , debet esse subalternatus medio omisso,q.7.nu.139.

Ab eo,qui non recognoscit superiorem,non appellatur, q.16.limit.1.nu.6.iunctis praecedentibus.

Appellatio simplex ad superiorem proximum,valet,q. 7 sub nu.4.5.& 12.

Si iudicauerint simul ecclesiasticus, & secularis, & ab eorum sententia appelletur ad superiorem secularis, & ad quemcumque alium iudicem competentem, appellatio valet,q.7.nu.14.

Quilibet superior potest appellare pro subdito, q. 5. n.56.Declaratur,quando superior potest praetendere interesse,alias secus,nu. 57. Et potest appellare tam nomine proprio,quam nomine subditi, nu. 56. vers.subextende.

¶ *Superior corrigit factum inferioris,& non è conuerso, q.2.num.4.*

Superior potest agere pro subdito iniustè molestato, q. 5.sub nu.56.vers.comprobatur.

Superior dicitur is,qui est subalternatè superior, q.7. sub nu.3.vers.subdeclara.

Supplicatio.

Sublata appellatione propter excellentiam iudicis,non denegatur supplicatio, & recursus,q.19.rem.3.n.2. & seqq.

Sublata appellatione ex natura causae,censetur prohibita etiam supplicatio,eod.rem.3. nu. 4. & seqq. & nu.7. Praesertim quando appellatio est sublata à iure communi,& à statuto,nu. 8.Et idem, si à statuto solo,nu. 9.Vnde supplicari non potest aduersus sententiam, quae ob non prosecutam appellationem transiuit in iudicatum, num. 11. Neque aduersus sententiam latam contra verum contumacem , nu. 12.Et multò minus aduersus rem iudicatam trium conformium,nu.10. ¶ *Potest supplicari in causis minorũ,& matrimonialibus,n.13.Et an,& quando in tribunali Vicarij, & Gubernatoris Vrbis detur recursus,nu.14.16.17. & 18. Potest supplicari in actibus extraiudicialibus, nu. 19. Item aduersus tarditatem iudicis,nu.20. Et indistinctè per viam gratiae,nu.21. Et quando supplicatio fundatur in nullitate sententiae,nu.22.*

In causa supplicationis proceditur , sicut in causa appellationis,q.19.rem.3.nu.24. & seqq. Et in quibus non procedatur,nu.27.& 28.

¶ *A sententia Vicarij potest supplicari Episcopo,q.8. nu. 79. & 80.*

Supplicatio debet interponi infra decem dies,q.12. nu. 83.Declaratur,q.19.rem.3.sub nu.27.subdeclar.1.

Supplicatio non admittitur aduersus rem indicatam trium conformium,q.17.limit.1.nu. 15. Et quid in sententijs, quae non transeunt in rem iudicatam, num. 16.

Contumax verè non supplicat,q.17.limit.3.nu.7.

Supplicatio differt à restitutione in integrum , quaest. 19. rem.3.num.23. Et à querela, & à reuisione, num.34.

Supplicatio non retardat executionem, eod. rem. 3. num. 27. Sed recursus coram Gubernatore retardat,ibidem vers. tempera.

Non potest quis bis supplicare,eod.rem.3.nu.28.

Cautio de restituendo an,& quando praestetur supplicanti,& an sufficiat cautio iuratoria,eod.rem.3.sub nu.27.vers.declara. & seqq.Et, ea non praestita, executio est nulla ead. q. 19. rem. 2. sub num. 94. vers. amplia.

Princeps non debet de facili admittere supplicationes aduersus res iudicatas,q.19.rem.3.nu. 29.

Effectus supplicationis,remissiue,eod.rem 3. num. 29. in fine.

Supplicationis causa an reuideatur ex eisdem, vel possit reuideri etiam ex nouis,eod.rem.3.nu. 25.

Suspectus,& suspitio.

Suspectus de fuga potest capi, etiam pendente appellatione,q.2.nu.27.

Si iudex sit ex legitima causa allegatus suspectus , & is nihilominus procedat , potest appellari , quaest. 5. sub nu.116.

A iudice suspecto non potest propter solam suspitionem appellari,q.5.nu. 116.

Si ordinarius delegat eo, quia sit suspectus, à delegato non appellatur ad ordinarium, qui delegauit, sed ad illius superiorem,q.8.nu. 19.

Si Episcopus delegat eo,quia ipse sit suspectus,à delegato appellatur ad superiorem Episcopi, & non ad Episcopum,q.8nu.27.

Si delegatus subdelegauit eo , quia erat suspectus,non appellatur ad delegatum, sed ad alium superiorem, q.8.num.48.

A processu,quem facit iudex,allegatus suspectus , potest appellari etiam post decem dies allegatae suspitionis, dummodo appelletur intra decem ab ipso processu, seu actú,quem facit,q.12.nu.152.

Si iudex,allegatus suspectus,procedat, & appelletur à processu,processus est nullus,q. 14.nu.62.

Appellatio sola an causet suspitionem, q. 17. limit. 47. memb.3.sub nu.3.& 4.

¶ *Princeps an possit dare iudicem suspectum,q.16. limit. 1.nu.118.& seqq.*

Inferior Principe an,& quando possit dare iudicem suspectum,ead.limit.1.nu.122.& seqq. & 125.

Ex capite suspitionis non possunt recusari Papa,q. 16. limit.1.sub num 7.& 8.Imperator,num. 9. Is, qui non recognoscit superiorem,sub eod. num. 9. Bonus religiosus,sub nu.17.Merus executor,nu.10. Secus si sit mixtus,num. 11. Et qui executores possint recusari suspecti,nu.12.& seqq.

Si principaliores sunt suspecti, reliqui possunt haberi pro suspectis,q.16.limit.1. num.15. Quare tota Synodus potest recusari suspecta, si est suspectus Metropolitanus, nu. 16.Et totum Collegium , & Vniuersitas,si est suspectus Rector,sub eod.nu.16.

Qui possint recusari suspecti,& qui non,q.16.limit. 1, sub nu.16.& seqq.

Iudex si semel grauauit partem, efficitur suspectus de itera-

iteratione grauaminis,q.17.limit.47.memb.3.nu.2. Vnde potest recusari in alijs causis separatis, nu. 3.
Pars non potest recusare iudicem,quem elegit,d.limit. 47.memb.3.nu.21.
Pars potest allegare iudicem suspectum etiam quòd suspitio processerit ex facto ipsius partis, q. 17. limit. 47.memb.1.nu. 18.
Suspitio iuris,& de iure non indiget allegatione, q. 8. sub nu.75.
Suspitionis exceptio contra iudicem an,& quando possit opponi post litem contestatam,q. 11.sub num.52. subrestr.2.
De suspitione Episcopi,& Vicarij,vide in verbo. Episcopus.& in verbo. Vicarius.
Suspitio.vide in verbo.Timor.

Suspensio,& suspensus.

Appellatio suspendit iurisdictionem iudicis à quo, q. 3. num.16.& 49.Si sit appellatum à diffinitiua, q. 17. limit.47.memb.2.sub nu.11.vers.confirmatur. Suspendit etiam si sententia traheret secum executionem,d.q.3.num. 18.73.& 74.Etiamsi iudex à quo appellationi non deferret, nu. 19. Suspendit sententiam depositionis,nu.72.vide in verbo. Canonicus. in verbo.Episcopus.vers. episcopus depositus. & in verbo. Prælatus. Suspendit infamiam irrogatam per sententiam,nu.74.in fine,& nu.75.
Appellatio non suspendit iurisdictionem iudicis à quo in his, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis,q.3.nu.20.Et quæ sint ista,vide in verbo.Pendente. Non suspendit,nisi quo ad illam causam, seu articulum,a quo est appellatum, num.46.Non suspendit actum futurum, omnino accessorium ad sententiam latam, nu. 55. Non suspendit effectum sententiæ censuralis ecclesiasticæ,nu.65.76. & seqq. Procedit hoc in appellatione interposita post sententiam, nu. 66. Et in sententijs censurarum spiritualium,secus in alijs,nu.67. Non suspendit, si non sit interposita coram ipso iudice à quo,q.6.nu. 7.& latius,num.31.
Licet condemnatus ad mortem fiat seruus pœnæ, tamen appellatio suspendit effectum condemnationis, q.3.nu.73.& q.17.limit.22. sub nu. 2.
Licet iudex à quo non teneatur aliquo casu deferre appellationi, tamen deferendo suspenditur eius iurisdictio,q.17.limit.4.nu.27.
Licet non deferat, tamen suspenditur eius iurisdictio, si in appellatione sit expressa causa,&c.q.17. limit. 4.nu 51.
Appellatio in articulis separatis an suspendat quoad omnes,si iudex detulerit appellationi,vide in verbo. Deferre.vers.licet iudex.
Terminus ad appellandum à diffinitiua suspendit iurisdictionem iudicis à quo,q.3.nu.17.& 50.Sed non ab interlocutoria,vide in verbo. Terminus.
Appellatio à Papa, seu Principe malè informato ad eundem non suspendit pronuntiatum,q.8.nu. 66.
Appellatio suspendit,sed non rescindit iudicatum, q.3. nu.82.& 83.
Arreptio itineris ad Papam suspendit iurisdictionem iudicis,q.6.sub nu.42.subdeclar. 1.
Appellatio ab interlocutoria non suspendit iurisdictionem iudicis à quo,q.3.num.47. & q. 17. limit. 47. memb.1.nu.28.& memb.2.sub nu. 11. Sed si appellatio sit admittenda, & articulus sit connexus cum tota causa, suspendit non solum articulum interlocutoriæ,sed totam causam,d.limit. 47. memb. 2.sub num.1. Siue sit appellatio ante contestatam litem, num.2.& 3.Siue post litem contestatam, nu. 4. & seqq. Sed si articulus, a quo appellatur non sit connexus,non suspendit, nisi quoad illum articulum, nu.12.& sub nu.14.vers.non recedas.& nu.15. & seqq.Praxis tamen seruat,vt suspendat in omnibus, sub nu.14.vers. praxis tamen.
Suspēsio iurisdictionis,causata ex appellatiione ab articulo connexo,non operatur simpliciter reuocationem processus quoad connexa,sed conditionaliter ex futuro euentu, quatenus scilicet iustificetur appellatio,q.17.limit 47.memb.2.sub nu.10.declar.2.
Appellatio ab vna causa separata non suspendit processum alterius causæ,q.17.limit.47.memb.2. num. 13.confirm.1.Et quid si appelletur à sententia delegati,num.30.
Quæ sint articuli separati,in quibus appellatio non suspendit iurisdictionem, nisi in articulo,à quo appellatur,q.17.limit.47.memb.2. nu.15.& seqq.Et qui sint articuli connexi,in quibus suspendit quoad omnes,nu.5.& seqq.
Suspenso iudice medio,appellatur ad illius superiorem, q.7.num.41.
Suspensus licet appellet,tamen remanet suspensus, q. 3. nu.65.& 77.Declaratur,nu.66. & seqq.
¶ Connexitas,quæ causat suspēsionem totius iurisdictionis,consideratur tripliciter,q. 17. limit. 47. memb. 2.num.10.
Suspensio quid sit,q.3.sub nu.77.vers.contra.
Suspensus a beneficio,seu à pontificalibus, &c. & celebrans non incurrit irregularitatem,q.3.sub nu.68.

Suspensiua.

Appellatio suspensiua in possessione momentanea an habeat locum in casibus,in quibus ius ciuile permittit appellari,q.17.limit.6.memb.3.nu.26. Et quid si grauamen non possit reparari, nisi cum magna difficultate,memb.8.nu.5.& 8.
In possessorio summario denegatur etiā de iure canonico,q.17.limit.6.memb.2.num. 4.Secus in possessorio ordinario,memb.7.nu.11. & 13.
In missione heredis scripti in possessionem denegatur etiam de iure canonico,quæst. 17. limit. 6.memb.4. num.31.
Tertij appellatio an admittatur etiam suspensiuè,q.17. limit. 6. memb. 4. num. 46. & sub num. 47. comprob. 1.
Quo casu detur appellatio suspensiua, & non deuolutiua,q.17.limit.48.nu.33.
Reliqua vide in verbo. Prohibere. in verbo. Instrumentum.& in verbo. Notorium.

Syndicatus, & syndicus.

A sententia,lata in syndicatu,an detur appellatio,vide in verbo.Officialis.& in verbo.Barattaria.
Sindicus an,& quando possit renuntiare appellationi, vide in verbo.Renuntiatio.vers procurator.
¶ Iudices & officiales syndicantur de grauamine, iniquitate,& iniustitia sententiæ,q.19.rem.4.num. 1. Etiam

Etiam si pars grauata potuisset alia via se defendere contra aduersarium, nu.2. Et non solum tenetur officialis, sed etiam Ciuitas, quae ipsum elegit, num.3.
Officiales de consuetudine Italiae, & Franciae non syndicantur, nisi de dolo, & barattaria, eod.rem.4. nu.5. & seqq. Et in Vrbe nullatenus syndicantur, n.8.

Tacite.

TACITE contenta in sententia non admittunt appellationem, q.17. limit. 6.memb.9. sub nu. 11.
¶ *Tacitum non operatur quantum expressum, q.12.nu.87.*
Quae tacitè colliguntur ex sententia, non transeunt in rem iudicatam, q.17.limit.6.memb. 9. sub num.11. Nisi colligantur necessario, sub eod.nu. 11.in fine.
Sententia habet vim sententiae etiam in his, quae ex ipsa tacite, & necessariò colliguntur, eod. memb. 9. sub num.70.
Quod tacitè, & necessariò colligitur, dicitur expressum, eod.nu.70. & 71.

Tarditas.

A tarditate iudicis non expedientis causam an possit appellari, & quae sint necessaria, quaest. 17. num. 46. & seqq.
¶ *Tarde producens instrumentum, tenetur ad expensas. vide in verbo. Expensae. vers. tarde.*

Taxatio expensarum, & fructuum.

Expensae non possunt taxari, appellatione pendēte, q.3. nu.54. & seqq. Et quid in iudaeis, nu.58. Quid si taxentur incontinenti, num. 59. Quid in expensis regesti, num. 60. Quid in expensis causae attentatorum, num.61.
Appellatio a condemnatione fructuum an impediat iudicem à quo, vt non possit eos taxare, q. 17. limit. 6. memb.9.nu.41.
A taxatione expensarum propter excessum datur appellatio, q.17.limit.10.n.56. & limit.11.n.57. & 58. Et ideo nō potest appellari à taxatione, praesupposita re iudicata in simplici condemnatione expensarum, d.limit.10.nu.58. Sed requiritur, vt in appellatione exprimatur excessus taxationis, nu. 59. & 62. Et eiusmodi appellatio cum expressione excessus suspendit, nu.63. Et an vltra expressionem excessus requiratur aliquis fumus de excessu, & quid seruet Signatura, num.64. & 65. Et quid seruetur in foro Capitolino, quando appellatur à taxatione expensarum, nu. 57.
A taxatione expensarum excessiua datur appellatio etiam si non sit appellatum à condemnatione, q. 17. limit. 21. nu.59. Et daretur etiam in obligatione camerali, si expensae taxatae constituerent summam appellabilem, nu.60. Et etiam in expensis interlocutoriae, &c.nu.61. Et datur etiam vero contumaci, n. 62. Et in expensis contumacialibus, nu.63. Et praecipuè datur appellatio, quando taxatio expensarum fieret in ipsa sententia diffinitiua, nu. 64.
¶ *Iudex potest reuocare taxationem expensarum, dummodo non sit facta cum ipsa sententia diffinitiua, q. 19.rem. 1.concl.6 nu.24..70. & 71.*
Taxatio expensarum non est interlocutoria, sed est quaedam declaratio, q.3.nu.54.vers.ratio.

Temeraria.

Appellatio temeraria quae dicatur, q.2.sub nu.48.
Temere appellans. vide in verbo. Calumniose.

Tempus.

Tempus ad appellandum in causa propria, & in causa aliena quantum esset de iure digestorum, & codicis, q.12.nu.1.
Appellari debet infra decem dies, q.12. nu. 2. Etiam si sententia esset nulla, nu.59. & seqq. Etiam si appellatus confiteretur de non iure ipsius appellati, nu. 62. & seqq. Etiā si sententia esset notoriè iniusta, n. 67. & 68. Tertius debet adhaerere appellationi infra eosdem decem dies. nu. 69. & seqq. Debet ratificari infra eosdem decem dies, num. 79. & 80. Necessitas appellandi infra decem dies habet regulam pro se, tam in sententijs, quam in personis, & causis. In sententia ergo, quae non transit in rem iudicatam, nu.81. & 82. & q.17.limit.1.nu.7. In sententia lata de consilio sapientis, limit. 12. nu. 16. In supplicatione, nu.83. In sententia interlocutoria, nu. 84. & seqq. In quibus subampliatur, restringitur, & declaratur. In fisco, nu. 99. Nec de consensu partium potest deinde appellari, nu. 100. & seqq. In causa beneficiali, num. 103. & seqq. In actu iudiciali, & extraiudiciali, nu.106. In protestatione interponenda coram honestis viris, nu.107. In appellatione coram iudice ad quem, nu. 108. In intimatione appellationis, nu. 109. Etiam si intra illos decem dies fieret compromissum, nu. 110. In sententia conditionali, n.111. & 113. vbi limitatur. In laudo, n. 114. & seqq. In sententia lata, procuratore praesente, nu. 118. & seqq. In eo, qui est restitutus ad appellandum, nu.141. In actu, qui dependet à sententia, nu. 142. In sententia lata contra infirmum, sub eod.nu.142. In causa foeudali. In causa criminali, sub eod. num. 142. Si non appelletur, transit in rem iudicatam absque alia declaratione, nu. 143. Supplicari infra quantum tempus debeat, vide in verbo. Supplicatio.
¶ *Limitatur in multis casibus, in quibus potest appellari etiam post lapsos decem dies. In grauamine successiuo, nu.144. & seqq. Quoad effectum ratificandi gesta per falsum procuratorem, nu. 153. In appellatione tertij, nu.154. & 155. In appellatione à statuto, nu.156. & seqq. In comminationibus, num. 159. In praeceptis, nu.160. In appellatione à delatione iuramenti, n. 161. In sententia lata dolo iudicis, sub eod.nu.161. In paupere, &c.nu.162. & seqq. In impedito, nu.167. Quandiu pendet causa nullitatis, nu.169. Quandiu pendet articulus an appellatio sit deserta, nu 170. In causis criminalibus, &c.nu.171. In remedijs extraordinarijs, nu. 173. In reductione arbitramenti, &c.nu. 174.*
Infra tempus decem dierum est appellandum coram iudice competenti, licet fuerit prius appellatum coram incompetenti, q.7.nu.27. & q.8.nu.83. Infra idem tempus est appellandum coram iudice ad

n quem

quem,q.6.nu.37.Similiter coram honestis personis, nu.38.Restringitur, quando non posset propter iustum metum,nu.39.

Statutum, seu stylus potest augere, & minuere tempus datum à lege ad appellandum,q.12.nu.5. & 6.

Tempus datum ad appellandum an incipiat currere à die notitiæ latam esse sententiam, & an sufficiat notitia solius prolationis sententiæ, vel requiratur etiam notitia de qualitate sententiæ,q. 12. nu. 7. Et late resoluitur,distinguendo duos casus,n.9.& seqq. & nu.13.& seqq.Et quando incipiat currere contra tertium,nu.75.in fine,& nu. 154.

Tempus ad appellandum contra citatum personaliter incipit currere à die habiti termini pro seruato, q. 12.sub nu.38.vers.declara.

Tempus ad appellandum non currit quandiu pendet causa nullitatis,q.12. nu. 169. Et quandiu pendet articulus,an appellatio sit deserta,nu.170.

Appellatio præsumitur interposita infrà legitima tempora à tempore habitæ notitiæ,q.12.nu. 24.

Appellans tenetur docere non solum de appellatione,sed debet etiam probare se appellasse infra legitima tempora,q.12.nu.40. Etiam si appellatus confiteretur, fuisse appellatum,nu.42.Restringitur, & extenditur,num.44. & 45. Et etiam si appellatus ore proprio confiteretur de non iure ipsius appellati, num. 62.64. & 65. Etiam si causa appellationis esset deuoluta ad Papam,nu.63.

Appellans tenetur probare se appellasse infra legitima tẽpora,etiã appellato non opponente,q.12.sub n.42.

Non satis est probare fuisse appellatum infra legitima tempora,sed debent probari alia formalia appellationis,q.12.sub nu. 43.

Arreptio itineris, quæ habet vim appellationis,debet fieri infra tempus decem dierum,q.6.sub nu.42.subdeclar.1.

Appellans,& dicens,se à decem diebus citra habuisse notitiam,an præsumatur appellasse infra decem dies, q.12.nu.46.

Appellans non cogitur vltimo momento tẽporis dati ad appellandum adire iudicem, sed potest adire quandocunque intra illud tempus,&c.q.12.nu. 47.

Iudex non potest variare, seu breuiare tempus decem dierum,datum ad appellandum,q.15.nu.216.& sub nu.219.vers.primus.

Tempus datum ad appellandum,quoad sui initium est vtile,& quando propterea non currat,q.12.nu.48. Sed quoad sui progressum est continuum, sub eodem,nu.48.

Tempus datum ad appellandum,non currit ignoranti, q.12.sub nu.48.

Impedito nõ currit tẽpus ad appellãdũ,q.12. sub n.48.

Tempus datum ad appellandum currit de momento ad momentũ,de puncto adpunctũ,q.12.n.49.Hoc non seruatur Romæ,neq; in alijs locis status ecclesiastici, n.53.& 54.Neque quando tempus datur ad appellãdum infra decẽ dies à die latæ sententiæ,n.56.& 57.

Dies sententiæ latæ, & dies appellationis computantur in decem diebus datis ad appellandum,q.12.sub nu. 49.Romæ tamen, & in alijs locis status ecclesiastici dies latæ sententiæ non numeratur, nu.55. Neque computatur, quando tempus datur ad appellandum à die latæ sententiæ,nu.56. & 57.

Dies interpositæ appellationis non computatur in termino apostolorum,q.13.nu.85.Et ideo non computatur in fatalibus,q.15.nu. 171.

Appellatio potest interponi quolibet tempore tàm feriato,quam non feriato, etiam de nocte, q. 12. nu. 51.& q.4.nu.57.in fine.

Tertius infra quantum tempus debeat appellare, & infra quantum tempus debeat adhærere appellationi,q.12.nu.69.& seqq.& nu.75.& seqq.

Tertius,volens appellare,vel adhærere appellationi,debet hoc facere infra decem dies,secus si velit adhærere prosecutioni appellationis, quia potest adhærere etiam post lapsos decem dies,q.12.nu. 75.

Adhæsio appellationis infra quantum tempus debeat fieri,vide in verbo.Adhæsio.& in verbo.Tertius.

Appellatio vnius ex litisconsortibus facta infra legitima tempora prodest alijs non appellantibus, q.12. nu.77.& seqq.

Iudex,vel partes an possint præfigere breuius tempus vel longius ad redeũdum pro apostolis, vide in verbo.Apostoli.

Tempus petendorum apostolorum est commune iudici, & appellanti,q.13.sub nu.39.vers.contra,& n.83.

Tempus ad respondendum de apostolis quantum sit, q.13.sub nu.42.& nu.92 & seqq.

Tempus ad petendum, & respondendum de apostolis currit de momento ad momentum,q.13.nu.42.in fine.Et quando incipiat currere,nu.83.

Tempus decem dierum datum ad committendam causam appellationis interpositæ in partibus, quando incipiat currere,q.14.sub nu. 48.

Tempus decem dierum,qui dantur appellanti ad faciẽdum committi causam appellationis, est tempus ad subleuandam appellationem,&c.q.14. sub nu. 14. vers ratio. Et dantur ad incohandum prosecutionem appellationis,sub nu.39.vers. ratio. Et non est de fatalibus,q.15.nu.162.

Infra quantum tempus debeat expediri commissio causæ appellationis,vide in verbo. Commissio.

Tempora fatalium sunt septem,q.15.num. 12.Et quæ sint,& sunt ad illaqueandum appellantes, num.15. Et an,& quando currant,nu.44.& seqq.

Reliqua vide in verbo.Fatalia.in verbo. Feriæ. & in verbo.Terminus.

¶ *Tempus ad conficiendũ inuentarium an currat, pendente lite super hæreditate,q. 5.nu.318.*

Tempora vtilia non currunt ei, qui est impeditus facto iudicis,q.11.sub nu.153.& q.15.nu. 124.

Tempus,seu terminus non currit quandiu disputatur super eo,cui terminus est præfixus,q.15.nu.82.

Tempus ad eligendum currit, non obstante, quod sit impetranda licentia à Papa,&c.q.15.nu. 157.

Lapso tempore præfixo,an possit valide procedi, vide in verbo.Instantia.vers. sentent a lata.

Terminus.

Termini substantiales in causa appellationis quot, & qui sint,q.11.nu.58.& 59.

Pendente termino ad appellandum, nihil est innouandum, quæst. 3. numero 17. 25. & 50. Innouatum tamen remanet in suo robore, si non sequatur appellatio infra terminum, num. 52. Et quid de innouatis post lapsos decem dies à die senten-

tenip

sententia lata contra fictum contumacem, sed pendente alio termino decem dierum ad appellandum à die notitiæ,q.12.sub nu.38.vers. nota. & nu. 175.
Innouata remanent etiam contra tertium,q. 17.limit.6.memb.4.nu.111.Item remanent in casu, quo appellatio sit regulariter prohibita,ead.q. 17. limit. 4.nu. 53. Et ideo remanent gesta, pendente termino ad appellandum ab interlocutoria, ead. q.17.limit.47.memb. 1.nu. 29. Etiam si habeat vim diffinitiuæ,n.212.Et contineat grauamen irreparabile, sub num. 149. Quare iudex, pendente termino ad appellandum ab interlocutoria super competentia, potest procedere,ibidem,vers.confirmatur.
Terminus ad appellandum aliquando plus impedit, quam ipsa appellatio,q.3.num. 51.Et quando plus impediat appellatio,q.17.limit.4.nu. 53.
Paria sunt,pendere appellationem, vel terminum ad appellandum,q.17.limit.2. sub nu. 26. comprob. 1. Hæc æquiparatio quando non sit vera,q.17.lim.4. nu.53.& limit.47.memb.1.nu.149. & 151.
Termino habito pro seruato circunducto, an requiratur noua schedula appellationis, vel sufficiat prioris repetitio,q.12.sub nu.38.vers. difficultas. & q. 17. limit. 21.sub nu.23.vers. & quia.
Stylus habendi terminum pro seruato ad sententiam late impugnatur,& defenditur in commissione causæ appellationis,q.14.nu.9.10.& seqq.
Habito termino pro seruato, an adhuc appellans debeat facere instantiam pro illius aperitione, ne currant fatalia,q.15.nu. 127.
Si iudex, requisitus pro apostolis, det terminum iuris, & deinde eidem redeunti in termino iuris det alium terminum iuris,an censeatur dedisse apostolos refutatorios,q.13.nu. 20.& 22.Et non tenetur appellans ulterius redire,num. 34.Et tenetur iudex illos dare in secundo termino etiam non requisitus, alias amittit iurisdictionem,sub nu.58.
Iudex non potest monere appellantem ad redeundum pro apostolis in termino anticipato,&c.q.13.n. 35.
Terminus iuris,qui datur pro apostolis in Regno Neap. qualis sit,q.13.nu.92.& seqq. Et qualis in foro Capitolino,nu.98. & 99.
Iudex,dando apostolos dimissorios, an possit præfigere terminum ad se præsentandum cum apostolis, q. 13. num.87.& seqq.
Iudex,vel partes an possint præfigere breuiorem, seu longiorem terminum ad redeundem pro apostolis, vide in verbo. Apostoli.
Reliqua de termino apostolorum. vide in verbo. Apostoli.& in verbo.Tempus.& in verbo.Renuntians.
Iudex à quo non potest appellanti præfigere terminum ad finiendam causam appellationis,q.14. nu. 51. & q. 15.sub nu.15.vers.nono,& nu.218.Sed præfixus remanet validus in prosecutione appellationis,n.16.
Iudex à quo,non deferendo appellationi, an possit appellanti præfigere terminum ad prosequendam appellationem,q.14.nu.15. Et, deferendo,an possit ex internallo,vel statim eodem cōtextu præfigere,n.21.
Iudex à quo an eo ipso, quòd appellanti præfigit terminum ad prosequendam appellationem, dicatur admittere appellationem,q. 14.nu.16.
Præfixio termini ad prosequendam appellationem, quos effectus operetur,q.14.nu. 17. Et quod non deuoluat causam ad Curiam,nu.18.Et quid in causis beneficialibus,nu.20.
Iudex à quo potest præfigere terminum ad prosequendam appellationem,sed non cogitur præfigere,q. 14. num.22.
Regens Cancellariæ potest prorogare terminum ad committendam causam appellationis, q.14. sub nu. 36.vers.secunda.
Termini, quos iudex à quo potest præfigere appellanti ad eum illaqueandum,sunt octo,q.15.nu. 15.
Terminus, quem appellanti assignat iudex a quo,non retardat terminum assignatum à iure, quia terminus hominis venit ad abbreuiandum.q.15.nu.20.
Iudex ad quem non potest ad instantiam appellati breuiare terminum ad prosequendam appellationem,q. 15.nu.240.Et quomodo possit,nu.217.
Si iudex,lapso termino,admittat testes, potest appellari etiam in causa possessoria,q.17.limit.6.memb.7. nu. 41.& 42.
De termino ad committendam causam appellationis. vide in verbo. Commissio.
Reliqua vide in verbo.Dilatio,& in verbo.Tempus.
¶ *Termini substantiales seruandi coram iudice executoriali,qui sint,q.11.nu.200.*
Terminus pro seruato ad sententiam quantum duret de stylo Curiæ coram diuersis iudicibus,q 12.nu.8. & q.14.sub nu.11.vers.aduerte.
Sententia fingitur lata in die termini habiti pro seruato,&c.q.14.sub nu.10.vers. respondeo.
Iudex non potest prorogare, seu breuiare terminum datum à lege,&c.q.15.sub nu.214. & seqq.
Idem est assignare in termino,& ad terminum, q.13. sub nu.51.aduert.1.
Auditor Cameræ an,& quando concedat terminum triginta dierum ad soluendum, & quid operetur iste terminus,q.17.lim.2.nu.29.& seqq.
Terminus non currit.vide in verbo. Tempus.
Reliqua vide in verbo.Tempus.

Ter prouocare.

Vna,eademque pars non potest ter appellare, vtraque tamen potest bis appellare,q.17. limit. 1. num. 42. Quare statutum, quòd non liceat nisi semel appellare,intelligitur,ab vna parte,nu.43.& 51.
A sententia qua iudex declarat,non posse tertio appellari,datur appellatio,q.17.lim.47.memb.1.nu.184.
Non licet ter prouocare.vide in verbo. Tres sententiæ.
¶ *Interlocutoria, quòd non potest tertio appellari,habet vim diffinitiua,q.17.limit.47.memb.1.nu.184.*
Tertia sententia,seu appellatio. *vide in verbo.Tres sententiæ.*

Tertius.

Tertius quilibet potest appellare pro suo interesse, q.5. n.71.Etiam pro quali quali præiudicio,nu.73.Sed non pro interesse fundato in spe tantum,nu. 74.
Tertius,cuius culpa appellatio est deserta, tenetur ad interesse q.15.nu.135.& seqq.
Tertius faciens aliquid, appellatione pendente, debet conueniri coram suo iudice, nulla habita ratione appellationis,q 3.nu.62.& q.17.limit.2. num. 61. Et an, & quando dicatur innouare,appellatione pendente,vide in verbo.Pendente.

A sententia, lata in fauorem actoris excommunicati, potest tertius, qui nullum habet interesse, appellare, q.5.nu. 120.

Tertius quandoque admittitur ad appellandum ab ea sententia, à qua appellare non possunt partes, q. 17. limit.1.nu.63.

Non potest appellare à sententia diffinitiua propter suum interesse, nisi exprimat causam sui interesse, q.4.sub num.29.cas.4. Imo nisi doceat, etiam si vellet appellare deuolutiue tantum, q.17.limit.6.memb.4. sub nu.108.vers.declara.

Potest appellare infra decem dies à die notitiæ, q.12.n. 154.& 155.& q.17.limit.6.memb.4.nu. 69. 96. & seqq.102.& 103.

Volens adhærere appellationi, tenetur adhærere infra decem dies, q.12.nu.69.& seqq. Declaratur, nu. 75. seqq.& 78.restr.3.in quibus restringitur.

Non potest adhærere appellationi, nisi habeat interesse, q.12.nu.72.& q.17.lim.6.memb.4.nu.106.& 107.

Reliqua de tertij adhæsione, vide in verbo. Adhæsio. & in verbo. Tempus.

Tertius potest appellare à sententia de mittendo hæredem in possessionem, licet principalis non possit, q.17. limit.6.memb.4 nu.41.& seqq. Et, si bona sunt vacantia, impedit executionem, sub nu.74.& seqq.

Si tertius petat, reuocari tenutam datam ex primo decreto in sua possessionis præiudicium, & iudex non reuocet, potest appellare, q.17.lim.6.memb. 4.n 129.

Prohibitio appellationis non se extendit ad tertium, q. 17.limit.6.memb.4.nu.42.

Tertius potest appellare, inuito principali, qui litigat, q.17.limit.6.memb.4.nu.44. Et potest prosequi appellationem etiam si reus principalis se cōcordauerit cum actore, nu.45.& ead.q.17.limit.2.sub nu.96.

Potest appellare, quamuis principales non appellent, seu renuntient appellationi, vide in verbo. Renuntians. vers. appellationis renuntiatio.

Tertius appellando an, & quando impediat executionem sententiæ contra condemnatum, q.17. limit. 6. memb.4.nu.46.& seqq.& sub n.104. vers. verum. Et quando etiam non appellando, nu.51.& seqq. Et volens impedire per viam appellationis, debet appellare infra decem dies à die scientiæ, nu.69.& 96. Et quæ scientia requiratur, nu. 98. Et quid præsumatur in dubio, nu. 97. Et appellatio non debet præsumi calumniosa, nu.87. Et quando non præsumatur, num.88. Nec debet tertius esse intrusus in possessione lite pendente, num. 91. Aut aliter clandestinus, seu violentus, &c.nu.92. Quia isti possessores fraudolenti non impediunt executionem, etiam si appellent infra legitima tempora, nu. 93. Neque eis appellantibus præstaretur cautio, nu.94. Et sunt vitiosi possessores, quando fuit actum actione reali, & res controuersa fuit alienata in ipsos, nu.95. Item non appellat, si venerit ad causam in tertia instantia, & feratur tertia sententia conformis alijs duabus, num. 99. Et etiam si non venerit ad causam, dummodo sciuerit, quòd causa agitabatur, nu.100. & 101. Et quomodo probetur scientia, nu. 102. Et cui incumbat onus probandi scientiam, nu. 103. Minus etiam potest appellare conditionaliter, & quid in Curia, nu.105. Item non appellat, nisi exprimat suum interesse, nu.106.& 107. Et de eo doceat incontinenti, num.108. Et quando tertij appellatio non impediat sequestrum, nu. 110. Neque appellat, si non potest appellare principalis condemnatus, & sententia sit ex illis, quæ præiudicāt etiā tertio nō vocato, n. 112.

Si tertius admittatur ad appellandum, non docto de eius interesse, is, qui est principalis in causa, potest ab hac admissione appellare, q.17.limit.6.memb.4. nu. 107. Et idem si admittatur ad impediendam executionem, ead.q.17.limit.47.memb.1.nu.102.

Tertius possessor, cuius exceptiones non admittuntur ad impediendam executionem, potest appellare, q. 17. limit.6.memb.4.nu.55.

Tertio possidenti, & ignoranti, causam agitari, licet habeat notitiam post lapsum tempus, sententia tamen lata inter alios non præiudicat, q.17.lim.6.memb.4. nu.56. Et quid si sciuerit, causam agitari, & non appellauerit, nu.57.

Tertius possessor condemnatus ex l.fin.C.de acqu. poss. ad dimittēdam possessionem rei, quam debitor obligauerat creditori cum clausula constituti, nō appellat, q.17.limit.6.memb.6.sub n.48.vers.tertio quia.

Tertius non potest agere de attentatis commissis pendente termino ad appellandum, q. 17.lim. 6.memb.4. num. 111.

Tertius quomodo debeat concipere libellum appellationis, q.17.limit.6.memb.4.sub nu.114. not. 1.

Iudex appellationis quomodo debeat concipere sententiam respectu tertij, sub eod.nu.114.not.2.

Sententia in causa appellationis lata in fauorem tertij an, & quando prosit victo, sub eod.nu.114.not. 3.

Tertius, vide in verbo. Extraneus.

¶ Tertius non potest conueniri executiuè, & ideo potest excipere cōtra instrumentum, licet nō possint principales q.17.limit.6.memb.4.sub nu.43.

Tertius potest duplici via se opponere liti, & quæ sint istæ viæ, & quomodo differant, eod.memb.4.sub nu. 49.vers.pro.& nu.50.& seqq.& nu.69.

Tertius quando admittatur ad litem in statu, & terminis, in quibus reperitur, & quando sit cum eo inchoanda à capite, eod.memb.4.nu.50.& 72.

Opponendo se executioni an, & quando eam impediat, eod.memb.4.nu.51. & seqq.& q. 19. rem. 1. concl. 4 nu.98.& seqq.

Tertius possessor impedit executionem, q. 17. limit. 6. memb.4.nu. 51. & seqq. Siue sit actum actione personali, siue reali, nu.53. Etiam si non probet, neque alleget possessionem esse iustam, nu. 54. Præsertim si ignorauit, causam agi, nu.56. Et quid si sciuit, n.57. & 75. Præsertim etiam si alleget, se esse etiam dominum, nu.58. Et quamuis victor vellet probare, victum esse dominū, n.59.& seqq. Et quāuis possideret iniuste quoad alios, dūmodo iustè, quoad victū, n.63. Et quāuis possideret solum ratione melioramētorū, n.64.& 65. Et quāuis essent tres sentētiæ conformes, nu.66. Et victor, qui petit executionē, vellet cauere, &c.sub eod.n.66.ampl.11. Vt autem tertius possessor impediat executionem, debet incontinenti docere de sua possessione, nu.68. Et non debet esse possessor clādestinus, violentus, aut aliter vitiosus, num. 70. 91.& seqq. Aliàs fieret executio, nulla etiam præstita sibi cautione, n.94. Et non dicitur possessor intrusus, seu vitiosus, nisi possideat rem controuersam, nu.95. Item sententia non debet esse ex illis, quæ præiudi-

indicant etiam tertio non vocato,nu.71. & 112.Et quid si tertius possessor sit heres,sub n.72.restric.5. Et quid in tertio possessore, cuius actor constituerat se possidere nomine creditoris, qui agit contra ipsum tertium possessorem.sub eod.nu.72.vers.extende.

Quomodo fiat executio contra tertium possessorem, probato, quod victus in sententia est dominus,q.17. limit.6.memb.4.nu.60.& seqq.

Executio fit semper cum clausula (sine praeiudicio iurium tertij,qui se opposuit) eod.memb.4.nu. 84. & 109.

Vtilius est agere contra tertium possessorem,&c. q. 17. limit.6.memb.4.sub nu.72.

Tertius,docendo de suo interesse, impedit executionem rei,cuius possessio est vacans,eod.memb.4.num. 74. Si ipse ignorauit,causam agi,nu. 75. Secus si sciuit, nu.76. Aut habet praesumptionem calumniae contra se,nu.77.& sub nu.87.limit.1.

Si victus sit in possessione, tertius non impedit executionem,q.17.limit.6.memb.4 nu. 78. Etiam si tertius ante latam sententiam monuisset litem, quia ex hoc victor caueret solum de restituenda re, nu. 79. Et quamuis tertius allegaret,quod victus tenet rem illam ab ipso tertio, nisi hoc probaret incontinenti, nu.80. Et quando sit praestanda haec cautio, nu. 82. & 83.Impediret tamen executionem,quae fieret super alia re, quam super controuersa, & tertius allegaret se habere ius in illa re,nu.85. & 86.

Clem.1. vt calumnijs. de sent. & re iud. non habet locum contra tertium,eod.memb.4.sub nu. 51.

Tertius,in quem debitor alienauit in fraudem creditoris, conuenitur actione reuocatoria, q.17. limit. 6. memb.4.sub nu. 95.

Qui tertij, etiam non opponendo de possessione, possint ex inhabilitate litigantium impedire executionem eod.memb.4.nu.73.

Tertius,qui pro suo interesse vult incohare nouum iudicium, tenetur totam telam iudiciariam ab initio incohare,secus si vult prosequi incohatum,eod. mēb. 4.sub nu.114.not.4.

Sententia potest plus,& minus praeiudicare tertio,eod. memb.4.sub nu.114.not.1.

Testamentum.

Testamentum, factum à condemnato ad mortem, est nullum,& quod fecisset antea irritatur,sed si appelpellet, & pendente appellatione moriatur, remanet validum,q.3.nu.75.

A pronuntiatione de aperiendo testamentum non appellatur,q.17.limit.5.nu.1.Imò appellans punitur, quod non seruatur de consuetudine,nu.3.

Leges fauore testamentorum specialiter prohibent appellari à sententia de immittendo heredem scriptum in testamento,q.17.limit.6.memb.4. nu.24.

Reliqua de appellatione à sententia lata de mittendo heredem in possessionem,vide in verbo.Hares.vers. à sententia.

A sententia, lata super nullitate testamenti,datur appellatio,quamuis actum sit iudicio possessorio,q. 17. limit.6.memb.9.nu. 62.

¶ *Testamentum etiam si tempore, quo fit,non redigatur in scripturam, sed redigatur postea, tamen habebit executionem paratā,q.17.lim.6.memb.4.sub nu.9. Licet testamentum, probatum testibus; habeat executionem paratam, d. nu. 9.Tamen si sit redactum in scripturam,quae in aliqua parte sit vitiosa,& illa pars testibus probetur, non habet paratam executionem,q.17.limit.9.sub nu.74.*

Testificata.

¶ *Testificata quando dicantur dicicita,& quando non,q. 11.nu.108.& seqq.*

Testis.

In causa appellationis an,& quando possint examinari testes,q.11.nu.101.& seqq.

Ab admissione testium inhabilium, seu post lapsum terminum potest appellari etiam in causa possessoria,q.17.limit.6.memb.7. nu. 41. & 42. Et quid si examinarentur super re omnino impertinenti, nu. 46. Et quid si iudex pronuntiet, testes non esse admittendos,nu.43.ampl.1.& nu. 44.

Testes absfuturi,aut suspecti de morte,nempe senes, & similes possunt examinari a iudice à quo, non obstante appellatione,q.17.limit.38.num,3.& quaest. 3.num.26.

Appellatio,ne Titius recipiatur in testem,non suspendit iurisdictionem,vt non possint recipi alij, & procedi in negotio,q.17.limit.47.memb.2.nu. 20.

Testes sunt necessarij in appellatione, quaest. 4.sub nu.m 13.

¶ *Inhabiles testes faciunt adhuc aliquale inditium, & praeiudicant,q.17.limit.6.memb.7. num. 42. vers. ratio.*

Thesaurarius.

A Thesaurario appellatur ad Cameram,sed appellatio non suspendit,nisi fiat depositum infra 20. dies, q. 8.num.151.

A Thesaurarij Auditore, Locumtentenente, seu alio Ministro appellatur ad Cameram,vt supra.

Timor.

De timore appellandi,vide in verbo. Metus.

¶ *Suspitio, seu timor armorum in contendentibus de possessione,quando cesset,quaest.17.limit.6.memb.2. num. 31.*

Tiriaca.

Appellatio est tiriaca contra venenum iudicum, q.3. sub num.1.

Tollere appellationem.

Inferior Principe an possit tollere appellationem,q.16. limit.1.num.106.& seqq.& num. 113.& seqq.& sub nu.116.subrestr.3.

Appellatio quibus verbis tollatur,vide in vebro.Clausula.

Reliqua vide in verbo. Prohibere. & in verbo. Statutum.

Tortura.

An possit appellari à futura tortura, q.5.nu.112.

A decreto de torquendo datur appellatio, q. 17.limit. 47.memb.1.nu. 143.Et etiam à comminatione de torquendo,nu. 145. Et à decreto de torquendo pro habenda praecisa responsione, nu. 146. Posset tamen appellatio sperni,si esset friuola,nu.148.Non datur

appellatio ex legibus, & constitutionibus municipalibus,nu.152.Et quid in statu Lucensi,nu.153.
Pendente termino ad appellandum à decreto torturæ, potest iudex procedere ad torturam,q.17.limit. 47. memb.1.nu.149.& 151.Secus est,pendente appellatione,imò posset et impune resisti,nu.147.
A decreto de non torquendo an , & quando detur appellatio,d.limit.47.memb.1.nu.154.& 155.
¶ In Ciuitate Lucensi datur tortura etiam si agatur de pœna pecuniaria,quæst. 17. limit. 47.memb. 1.sub num. 143.

Transportatio actorum. vide in verbo.Acta.

Tres sententiæ,seu appellationes.

A tribus sententijs conformibus non appellatur , q.17. limit.1.nu. 1. Nec Papa ex ordinaria potestate potest appellationem concedere,num.2. Sed solum per viam priuilegij,nu.3.Et probibetur tertia appellatio etiam ab interlocutoria,nu.4. & 5. Et à sententijs,quæ non transeunt in iudicatum,num. 6. & 7. Et suspensiua appellatio probibetur etiã si essemus in casu,in quo liceret appellare à tribus sententijs, nu. 11. Et etiam si penderet appellatio ab interlocutoria,nu.12 Et probibetur tam suspensiua , quàm deuolutiua appellatio,nu.13.& 14.Venditori,sicque etiam tertio probibetur appellatio à tertia sententia, lata contra emptorem, etiamsi ipse venditor fuerit admissus ad causam in tertia instantia , & quid si venditor ignorauit, causam agi contra emptorem, num.17. & 63.
A tribus sententijs non potest appellari quod ad illud, in quo sunt conformes,secus quoad id, in quo non sunt conformes,q.17.limit.1.nu.31.& seqq. & nu. 44.& seqq. In quibus dantur exempla. Et in Vrbe, & in Ciuitate Lucensi procedit etiam ex dispositione statutorum, nu. 36.
A tribus sententijs non conformibus, sed diuersis potest millies appellari,si millies grauetur,etiam in eadem causa,q.17.limit.1.nu.40. Et quando non dicatur grauari,nu. 48.
Licet quis non possit tertio prouocare , potest tamen adhærere appellationi aduersarij,q 17.limit. 1. nu. 50.Contrarium in Regno Franciæ,nu.53.Et quando est appellatum in parte,& partibus,nu. 54.
Cautela,vt dentur tres,& infinitæ appellationes,quæ sit,q.17.limit.1.nu.55.
¶ Tres sententiæ conformes quando mittantur executioni,etiam quòd constet de nullitate vnius ex ipsis , q. 19.rem.1.concl.5.sub nu.52.vide in verbo.Confirmans.vers.confirmata.

Tribunal.

Iudex,coram quo est appellandum , debet requiri in loco sui tribunalis,vel in eius domo,& non in horto, aut villa,q.6.nu.19.

Turris nonæ.

A Iudice Turrisnonæ appellatur ad Gubernatorem, vel ad Auditorem Cameræ,q.8.sub num.128.vers. à soldani.

Tutor.

Tutor potest,& tenetur appellare,q.5.nu.40.
Si iudex pronuntiat, tutorem esse ; vel non esse legitimum,datur appellatio,q.17.limit.6.memb.7. num. 68.Secus est si iudex decerneret etiam, ratum esse, quod cum eo factum erit, nu.69.
Si iudex pronuntiat, pecuniam soluendam esse minori sine tutore,datur appellatio , q. 17. limit. 6.memb. 7.num.71.
A sententia,qua quis datur tutor, an detur appellatio, q.17.lim.8.nu.11.& 12.& limit.33.nu.1.
Tutor , seu eius hæredes condemnati ad reddendas rationes tutelæ,non appellant,q.17.limit.29.sub nu.1.
¶ Iudex potest,quem dedit tutorem, reuocare,q.19.rem. 1.concl.6.nu 48.
Tutor tenetur ad interesse,si eius facto perit instantia, q.15.nu.328.
Tutor potest conueniri actione spolij , si,finita tutela, nõ restituat possessionem,q.17.lim.6.memb.6. n.38.

Validitas.

¶ ALIDITAS actus in dubio præsumitur.vide in verbo.Interpretatio.

Vanum.

Appellatio vana quæ dicatur , q. 2.sub num.48.

Variatio.

Prima appellatio si fuerit nulla,potest variari,q.7.nu. 27.& 28.& q.8.nu.83.& q.10.sub nu.
Appellans an,& quando possit variare prosecutionem appellationis,& mutare voluntatem,q.9.nu.11.
Appellans ad vnum an possit infra decem dies variare,q.10.sub nu. 3.
An,& quando in causa appellationis possit mutari,& variari actio intentata in prima instantia,q.11.nu. 28.& seqq.& nu.34.
Quæ variatio toleretur in causa appellationis , q. 11. num.28.& 29.
¶ In executiuis an , & quomodo possit variari , q.17.limit.9.sub nu.45.vers.comprobatur.

Vasallus.

¶ Interest Domini habere vasallos locupletes , q. 5. sub nu.57.vers.subdeclara.

Venditor,& venditio.

Venditor potest appellare,victo emptore,q.5.num.34. & seqq.in quibus declaratur.Et quo nomine appellet,eod.num. 34.
Potest appellare à sententia,qua emptor in vim licentiæ sibi data apprehendit possessionem propria auctoritate,quæst.17.limit.6.memb.9.sub nu.80.vers. ab hac.
An teneatur de euictione , si emptor non appellauerit, q.5.num.14.
¶ Venditor laudatus tenetur sequi forum emptoris,quãuis venditor sit clericus,q.7.sub nu. 123. vers. moueor primo.Et quid si lis non sit contestata, sub eod. nu.123.vers.cæterum.
Venditio rei alienæ conualidatur, si venditor succedat domino rei,q.5.sub nu.27.confirm. 4.

Veneficij.

In crimine veneficij an detur appellatio,q.17.limit.4. sub nu.83.vers.sunt. Et quid si exprimatur rationabilis causa,nu.84.

Ventus.

Ventorum immensitas excusat non appellantem infra legitima tempora,q.12.nu. 167.

Verbum.

Appellare est verbum aequiuocum,q. 1. num. 3. vers. sic quoque.
Verbum appellare qua significet,ibidem.
Verbum (appello) non est de substantia appellationis,q.4.nu.19.
Verba (in his scriptis) non sunt necessaria in appellatione,q.4.nu.5.vers.non tamen.
Verba apta ad appellandum quae sint,q.4.nu.19.
¶ *Verba in materia poenali sunt strictè intelligenda, q. 1.num.8.*
Verbum (prouocare) vide in verbo. Prouocare.
Verbum,quod potest sumi in genere,& in specie, debet sumi in dubio in specie,q.1.nu.14.
Verbum (condemno) non est necessarium in sententia,q.4.nu. 20.
Verba, vt deseruiant intentioni, sunt improprianda, q.4.num.21.
Verba dispositiua,& enuntiatiua.vide in verbo.Dispositiua.& Enuntiatiua.

Veritas.

¶ *Veritas consideratur dupliciter,q.17.limit. 47. memb. 1.sub nu.181.*

Via.

¶ *Via,quam quis elegit,pateat,q.17.limit.9.sub nu. 45. vers. confirmatur. In executiuis tamen potest de vna executiua transiri ad aliam executiuam, sub eod.nu.45.vers.comprobatur.*

Vicaria.

Magna Curia Vicaria Neap.remittit causas appellationum ad iudices mediatos,q.7.nu. 100.
A delegato Baronis appellatur ad magnam Curiam Vicariae,q.8 sub nu.29.
A delegato Regis in Regno Neapol. an appelletur ad magnam Cur.Vicariae,q.8.nu.50.
¶ *Magna Curia Vicaria Neap. est Princeps, &c. q. 7. sub nu.114.vers.declara.*

Vicarius.

A Vicario Praefecti Egypti, & Comitis Orientis appellatur, q.16.nu.12.
A Vicario Episcopi potest, omisso medio, appellari ad Papam,q.7.nu.50.
A Vicario non appellatur ad Episcopum,q.8.num. 53. Extenditur,nu.58. & seqq. Et quòd neque ex consuetudine,nu.59.Restringitur,num. 72. & seqq.Et quid de iure ciuili,nu.78.
A Vicario generali potest appellari ad Episcopum in his,quae Vicarius non potuit cognoscere sine speciali commissione,q.8.nu.81.
A Vicario generali appellatur ad Episcopum in causa, in qua iudicauit vti delegatus Episcopi,q. 8.nu. 55.
A Vicario in causis criminalibus potest appellari ad Episcopum,q.8.sub nu 81.vers. infero.
A Vicario foraneo appellatur ad Episcopum,quaest.8. num.26.& 71.
A sententia interlocutoria Vicarij potest appellari ad Episcopum,q.8.nu.73.
A Vicario generali non appellatur ad eum, cuius est Vicarius,etiam loquendo de iure ciuili,q 8.nu.61.
Si fuerit appellatum à sententia Vicarij, & Episcopus delegauerit causam, & partes processerint coram delegato;an processus teneat,q.8.nu. 82.
A Papae Vicario appellatur ad Papam,quaest. 8. num. 84. & 130. Sed si causa sit infra quinque ducatos auri de camera non datur appellatio,quaest.17.lim. 41.nu. 1.
A Locumtenentibus Vicarij Papae appellatur ad Papam,q.8.nu. 130. versus finem. Si a Locumtenente non potest appellari propter modicitatem causae, datur recursus ad Vicesgerentem,q.8.num.131. & q. 19.rem.3.nu.14.
A Vicesgerente Vicarij Papae appellatur ad Papam; quòd si causa sit inappellabilis propter causae modicitatem,datur recursus ad Illustriss. Cardinalem Vicarium,q.8.nu.132.
A Principis Vicario,vide in verbo. Princeps.
A Vicario an possit appellari ad iudicem ordinarium, cuius vices gerit,q.8.sub nu.103. vers. confirmatur tertio.& vers.non obstant.
Licet à sententia Episcopi non posset appellari,tamen posset appellari à sententia eius Vicarij,q. 16. limit. 1.nu.70.
A Praefecti pretorio Vicario ad quem appelletur, q.8. sub nu.103.vers. non obstant.
A Vicario,seu substituto Potestatis potest appellari, licet non posset appellari à Potestate, quaest. 8.nu.56. in fine, & q.16.limit.1.sub nu.70.
Si Vicarius Episcopi,cognoscendo de vsura instrumenti,inhibuerit iudici seculari,posteaq. pronuntiauerit instrumentum non esse vsurarium, ideoque reuocauerit inhibitionem,& pars, quae agebat de vsura, appellauerit, & petierit,reuocari reuocationem inhibitionis,Vicarius potest, & debet reuocationem reuocare,q.3.nu. 24.
A Vicarijs, qui subsunt Praesidi Prouinciae,potest appellari ad ipsum Praesidem,q.8.nu.84.
¶ *Vicarius Papae est iudex ordinarius,q.19.rem.1.concl. 6.sub nu.79.*
Vicarius Episcopi non potest cognoscere causam delegatam Episcopo,q.8.nu.56.
Non potest cognoscere de causa,incoata ab Episcopo, q.8.nu.57.
Vicario suspecto,non ex eo redditur suspectus Episcopus, q.8.nu.57.vers.septimo.
Vicarius de iure canonico habet iurisdictionem ordinariam,q.8.nu.78. & 159.
Vicarius vigore mandati generalis,& ordinariae iurisdictionis potest cognoscere solas causas ciuiles, vnde potest inquirere delicta,& delinquentes,sed non punire,q.8.sub num.81.vers.infero.
Vicario recusato vti suspecto, Episcopus potest dare alium iudicem,q.8.num.85.

Vica-

Vicarius reuocatur per mortem Episcopi,q.8. sub nu. 159. vers. ad secundam. Et quando gesta valeant, ibidem,vers.declara.
Iurisdictio Vicarij suspenditur,si sit suspensus, vel excommunicatus Episcopus,q.8.nu.54.
Vicarius an possit restituere in integrum aduersus sententiam Episcopi,q.19.rem.2.nu.34.
Vicarius,& Episcopus dicuntur aequales,q.19. rem. 2. num.33.Et habent vnum tribunal, & vnam iurisdictionem,q.8.sub nu.159.vers.ad secundam.
Reliqua vide in verbo.Episcopus.

Vicepræfectus.

A Vicepræfectis appellatur,q.16.nu. 14.

Vicesgerens.

A Vicesgente non appellatur ad eum, cuius vicesgerit, q.8.sub nu.61.extens.5.
De Vicarij Vicegesrente vide in verbo.Vicarius.

Vidua.

Vidua potest appellare,omisso medio,q.7.nu.113.Ampliatur in vidua diuite,n.117. Ampliatur etiam si, causa cœpta,nuberet,nu.119. Ampliatur, & limitatur in vidua,de qua in sequenti vers.quia,quę dicuntur in prima instantia,procedunt etiam in causa appellationis,nu.127.
¶ *Vidua potest in prima instantia agere coram Principe, omisso ordinario,q 7.n.114.Etiam si vidua sit diues, n.117.Et cœpisset iudicium corā ordinario,nu.120. Et fuerit lis contestata,eod.nu.120.in fine. Et quāuis in ciuitate,seu loco possent omnes causæ cognosci in prima instantia,nu.125. Imò etiam si possent cognosci primæ, & secundæ causæ omnium, & quorumcūque,&c nu.126.Et postquam adiuit Principem potest petere,se remitti ad ordinarium, etiam si ipsa illius tribunal elegerit,nu.121. Limitatur multipliciter,nu.128.& seqq.*
Vidua non potest renuntiare priuilegio legis vnicæ. C. quan.imper.& e q.7.nu. 115.
Non potest trahi per rescriptum Principis extra domicilium, nisi in rescripto sit expressa qualitas viduitatis, q.7.sub nu.121.vers.ratio.
Vidua potest variare de vno tribunali ad aliud, sub eod.nu.121.vers. contra.
Vidua licet habeat ius eligendi iudicem, non tamen habet ius eligendi iurisdictionem,q.7.nu.137.
Non habet ius eligendi alios iudices quam Principem, vel suum ordinarium,eod.nu. 137.
Viuens inhonestè amittit priuilegium,q.7.nu.131.
Quæ se ipsam viduauit, non habet priuilegium, sub eod.nu.131.vers.multoque.& q.11.sub nu.52.vers. comprobatur.
Si sit hæres persona non miserabilis, & causa sit cœpta,non habet priuilegium,secus si non sit cœpta, q.7.num.133.
Si conueniatur pro delicto, an habeat priuilegium, q. 7.nu.132.
Obligata in forma cameræ non habet priuilegium, q. 7.num.134.
Vidua dicitur etiam mulier maritata, quæ habet maritum inutilem,q.7.nu.116.
Dicitur etiam ea,quæ fecit diuortium,sub eod.nu.116. vers.quod.
Dicitur priuilegiata accidentaliter,q.7.sub num. 128. subrettr.1.

Virgo.

Virgo per vim deflorata, volens appellare contra deflorantem,potest appellare,omisso medio,q.7.n. 130. in fine,iunctis nu.præced.
In crimine raptus virginis an detur appellatio,vide in verbo.Raptus.
¶ *Virgo per vim deflorata habet priuilegium legis vnicę, C.quan.imper.&c.q.7.nu. 130.in fine.*

Violentia.

In crimine publicæ violentiæ an detur appellatio, q. 17.limit.4.sub nu.83.vers.sunt.Et quid si exprimatur causa rationabilis,nu. 84.

Visitatio.

In visitatione,quam facit Episcopus, præsertim ad correctionem morum,non datur appellatio,q.17.limit. 26.nu.1.Neque in his,quæ à visitatione procedunt, num. 2. Neque in his,quæ an fuerint gesta in actu visitationis non constat,nisi per assertionem ordinarij,nu.3.Non datur appellatio,etiamsi appellans allegaret exemptionem,sed si appareat de exemptione, daretur,nu.4.Non datur in interlocutoria, nu. 5.
A præcepto de residendo, quod Episcopus facit in visitatione, non datur appellatio, quæst. 17. limit. 26. num.7.
¶ *Inhibitio, aut querela coram superiore non impedit executionem eorum, quæ Episcopus decernit in spectantibus ad visitationem,ead.limit.26.nu. 6.*

Vnde vi.

A sententia,lata in interdicto, vnde vi, non datur appellatio,q.17.limit.6.memb.6.num. 2. Et quid si sit lata contra mandatem, seu ratum habentem spolium,sub nu.4.Et quid,si spoliator non possideat,neque dolo desierit possidere,nu.5. & 6. Neque datur appellatio in vtile interdicto,vnde vi,nu. 8.
¶ *In interdicto, vnde vi, fructus peti possunt etiam post latam sententiam,&c.q.17.limit.21.sub n. 45.*
Interdictum vnde vi est species recuperandæ possessionis,q.17.limit.6.memb.1. num. 26. Et quæ debeat continere,& cui,& pro qua re competat, num. 79. Et datur non solum contra vi spoliantem,sed etiam contra mandantem,& ratum habentem, memb. 6. num.4.Et datur etiam si spoliator non possideat,nec dolo desierit possidere,nu.5.Et etiam si spoliatus recuperauerit à singulari successore, num. 7. Datur etiam ei,qui nuntiauit nouum opus,nu. 12. Et vtile interdictum, vnde vi, competit etiam contra patrem,& dominum etiam ignorantes pro spolio,commisso à filiofam.& à mercenario,nu.8. Et competit ei,qui suspicatus est,posse expelli,nu.9.
Vt competat, quæ requirantur, ead. limit.6.memb.6. num. 13.
In quibus differat à remedio canonis reintegrandæ,ead. limit.6.memb.1.nu.79.

Vni-

Vniuerſitas.

¶ *Vniuerſitas an habeat priuilegium legis vnicæ, C. quan.imp.&c.q.7.ſub nu.130.verſ.extende.*

Vniuerſitas æquiparatur pupillo,& ſub eod.nu.130. verſ. contra.

Vnus.

¶ *Vnus melius gubernat,quam plures,q.8.ſub nu. 167.*

Vox.

Appellatio viua voce incontinenti interpoſita à diffinitiua eſt valida,quaſt. 4. num.15. Secus ab interlocutoria,nu. 17.

Vſufructus.

¶ *Finito vſufructu,vſufructuarioque nolente dimittere poſſeſſionem,poteſt agi de ſpolio,q.17.limit.6.memb. 6.num.49.*

Vſura.

¶ *Terminato negotio principali, vſuræ, quæ debentur acceſſoriè poſt litem conteſtatam,peti non poſſunt, q. 17.limit.21.num. 37.*

Vſurarum exceptio,ſeu actio an, & quando impediat executionem inſtrumenti,q.19. rem. 1.concl.4. ſub num.22.verſ.ſecundo quia.

Vterque.

An,& quando poſſit vtraque pars appellare ab eadem ſententia,q.10.nu.4.& ſeqq.& q.17. limit. 21. ſub num.6.& 16.

Vtraque parte appellante, vna ad vnum iudicem, & altera ad alium,quis præualeat,q.10.n.10.& ſeqq. & q. 17. limit.21.ſub nu.25. verſ.prima. Et quid ſeruet Signatura iuſtitiæ,ſub nu. 28.

Vtipoſſidetis.

In interdicto vti poſſidetis non datur appellatio,q. 17. limit.6.memb.5.nu.3.

¶ *Vti poſsidetis eſt ſpecies retinendæ poſſeſsionis,q.17.lim. 6.memb.1.nu.20.Et datur pro poſſeſsione immobilium,nu.73.*

Non datur hæredi pro turbatione commiſſa contra defunctum,ead.limit.6.memb. 9.nu. 123. Et quid de ſtylo Franciæ, ibidem.

Vtrubi.

In interdicto vtrubi non datur appellatio,q.17.limit. 6.memb.5.nu.2.

¶ *Vtrubi eſt ſpecies retinendæ poſſeſsionis, q. 17. limit. 6.memb.1.num. 19.Et datur pro poſſeſsione mobilium,nu. 72.*

Vxor.

Vxor poteſt appellare pro ſuo intereſſe à ſententia lata contra maritum,q.5.nu.61. Non tamen poteſt appellare pro marito, etiam abſente, niſi agat pro libertate mariti,vel niſi maritus ſit in carcere, num. 65.in fine.

¶ *Vxori litiganti cum marito, ſunt præſtanda alimenta, q.17.limit.7.nu.4.caſ.4.*

FINIS.

ERRATA CORRECTIONES.

Pag	*col.*	*verſ.*	*error*	*correctio*
12	1	18	12	15
13	1	32	12	15
13	1	33	43	44
19	2	51	11	10
22	1	34	66	46
34	2	50	57	55
58	2	37	46	42
71	2	28	93	105
82	1	28	30.in fine.	31
90	1	27	gloſ.1.	gloſ.2.
93	2	49	346	436
99	2	36	12	15
100	1	49	12	22
101	1	11	202	102
109	2	49	22	21
129	2	41	intelligentiæ.	explicationis.
132	1	35	86	68
133	1	46	35	135
133	1	53	24	25
166	1	10	2.& 5.	1.& 10.
166	1	43	8.	4.& 5.
181	1	3	10.ſubdeclara	11.declara
186	1	30	ampliatione	extenſione
195	2	35	ego in controuerſia	tamen ego
212	2	16	6.extenſ.62.	5. ampl.61
226	1	12	extende	ſubdeclara
226	1	22	245	345
242	2	26	Ruin.	Achil.Perſon.
242	2	27	116	96
246	1	35	4	5
247	1	vlt.	102	202
247	2	47	nu. 10.	ſub nu.21.
254	1	28	129	130
255	2	46	89	69
258	1	28	42	39
258	1	40	143	140
272	2	35	hoc non obſtante	ſecundus
286	2	35	44	37
286	2	36	43.& 44	36.& 37
321	1	8	Extende	EXTENDE
324	2	26	INFERO	FIRMO
363	2	11	16	9
363	2	12	39	28
386	2	28	nu.14.	ſub nu.1.
387	1	42	14	1.& 2.
387	1	49	138	141
389	1	24	25	26
389	1	28	4	17
390	1	39	20	54
390	1	40	ſubdeclara	minus
392	2	37	19.& 20	11.verſ.ſecus 2
395	1	18	78	42
415	2	28	2	3
466	1	6	20	12
473	1	16	illatio	deductio
476	1	14	44.verſ.amplia hanc	46.ſub limit.6.

Pag.	col.	vers.	error	correctio
477	2	32	16	7
480	1	19	22	13
501	2	29	tract. de retinn. poss.	
		30	rem.vl.q.21.sub n.56.	
		31	vers. cæterum ego	vbi supra
502	2	21	47	39
507	1	20	15	14
508	1	24	tertiam	secundam
511	2	24	1	2
524	1	2	contra hanc	contrariam
533	1	41	91.2	96.3.
543	2	22	reus	tertius.
552	1	27	restringe	limita
561	1	51	18.subdecl.	19.bdecl.8.
565	2	20	restringe	limita
577	2	14	142	137

Pag.	col.	vers.	error	correctio
586	2	12	3	4
608	1	22	41	43
611	2	2	119	126
641	2	42	97	79
649	1	46	127	116
684	2	1	& ideo dicens	vnde agens
737	2	23	24	32
737	2	37	62	63
749	2	23	18	16
750	1	23	19.22	26
773	2	12	86	85
795	1	52	16.tertius	7.quartus.
838	1	39	36	37
852	1	36	nu.præced.	hic supra
863	1	11	habiles	inhabiles.

SVPERFLVA DELENDA.

pag.	col.	vers.	
34	2	49	& farin.
210	1	30	cap.9.
212	2	15	& limitando
454	2	30	non
468	1	50	vers. extende quinto
487	1	40	tertius casus
514	2	9	quatenus ægidianæ locus sit
570	2	32	quatenus ægidianæ locus sit
661	1	50	causa

OMISSA ADDENDA.

Pag.	col.	vers.	
7	1	51	in fine. *vide omnino infra q.8.sub n.86.extens.1.*
7	2	12	in fine. *vide infra q.7.nu. 97.*
8	2	27	appellatione. *ff. de appell.*
9	3	35	lib.1. *& q.seq.nu. 4.&c.*
17	2	26	veuntur. *Concil. Trid. cap. 1. sess. 13. de refor.*
21	2	48	fol. 363. *& par.3.cap.20.nu.168.fol.407.*
22	2	3	infra. *q.17.*
22	2	17	amplia. *& sub nu.60.vers. secus.*
24	2	45	appell. *Rot diuers. decis. 1147. lite pendente par. 3. lib.3 fol 255.*
25	2	8	appell. *in antiq. & decis. 44. alias 344. licet causa. sub nu 1. de appell. in nou.*
25	2	23	appel. *nullus enim tenetur dimittere ius suum, vel desistere à continuatione sui iuris, vel possessionis. propter aliquam appellationem, imò desiperet, qui hoc saperet, Rot. d. decis.44.nu.2. de appell. in nou.*
27	1	40	appellationis. *Rot. decis. 4. vt lit. pend. in nou. & decis.6. eod. in antiq.*
27	1	42	appel. *Vestr. in prax. lib.8.cap.4. nu. 14. & hæc declaratio procedit in attentatis ante conclusionem in causa, secus in commissis post conclusionem Vestr. d. cap.4 nu 15. & Lancell. tract. de attent. par.3. cap. 23. nu. 23. & seqq. fol.425. vbi ponit plures limitationes.*
27	1	46	& *quæ scripsi supra lib.1. cap. 97. sub nu. 109. vers. ad primum.*
31	1	43	*Contra hanc ampliationem in appellatione à diffinitiua tenet Put. decis. 303. in vna gerunden. n. 4. lib.3. Ego non discedo ab ampliatione.*
31	2	23	num. *17.*
31	2	49	fine. *Mefbed. decis.6. alias.132. nu. 6. de appell.*
35	2	37	possunt. *Rot. decis.2. alias 7. si appelletur sub nu. 1. de appell in nou.*
37	2	10	in 6. *& cap. vlt. si iustus, q.12. sub nu.34. de appell. vide infra, q.6 sub nu.33. vers. difficultas.*
38	1	10	appel. *Put. decis.46. appellauerat. nu.2. lib.1.*
38	1	38	appellationem. *Put. vbi supra.*
39	2	28	fol.263. *& dixi infra q.7.nu.4.*
41	1	8	ratio. *& sub nu.44. vers. capio.*
41	2	3	&c. *Pelyn. in cap.15. quo ad consultationem conci. 4. nu 26. de sent. & re iud. Card. Alex. in c. 4. personas. nu.2. in fine de appell.*
41	2	6	puncto est *necessarium, quando appellatur* ... *die, Card. Alex. vbi supra*

Pag.	col.	vers.	
41	2	8	q.12. *nu.50. & 53.*
48	1	34	fol.68. *non tamen ad prosequendum, Achil. de Graff. decis.4. alias 230. nu.3. de appell.*
78	2	19	21. *de appel.*
83	1	27	rescript. *Caputaq. decis. 35. appellauerat. nu 6. par. 1. Put. decis.405. in causa giennen. nu.2. & 5. lib. 3.*
83	1	31	nu.2. *Caputaq.*
125	1	13	latè. *Rot. diu. decis.1131. par.3. lib. 3. quæ est duplicata apud.*
131	1	49	appell. *Couar. pract. qq c 9. sub nu.1. vers. primo hinc.*
133	2	20	*Contra hanc limitationem, quòd enim adhuc possit recusari, tenuit Rot. de qua Cæs. de Graff. decis. 4. alias 93. causas. nu.3. & 4. de except. fol. 136. vbi sic intelligit Felinum.*
135	1	17	mandatum. *cap. 1. de offic. vic. in 6.*
135	1	28	seruari. *de opin. comm. supra lib.1. cap. 13. nu.14.*
138	1	33	*Confirmatur quartò, & propinquius, quia Curia suprema Franciæ, quamuis sit mixta ex clericis, & laicis, tamen non potest iudicare de causis spiritualibus; quia illi clerici iudicant vti laici, repræsentando curiam secularem, Rebuff. tract. de decim. q.10. nu. 36.*
156	2	12	iudic. *vide Corn. cons.48. nu.1. lib.1.*
176	2	50	infinitum. *vide infra q.17. limit.47. memb.1. sub nu. 166. decl.1.*
205	2	45	*An, & quando articuli obiectiui dati ab appellante sint admittendi, vide lib. præced. cap.7. nu.314. & seq.*
206	1	20	solano. *lib.2.*
225	1	24	infirmata. *& decis.202. fuit resolutum. lib.2.*
230	2	22	*INTELLIGE III. vt procedat contra ipsum citatum personaliter, secus contra eius hæredem, quia terminus ad appellandum non currit hæredi, nisi à die notitiæ, vnde licet defunctus fuerit citatus personaliter, tamen si, lata sententia, decesserit, hæredi non currit tempus ad appellandum, nisi à die notitiæ, Franch. in cap.8. ex ratione. nu.94. de appell.*
235	1	47	sententiam. *vide infra q.17. limit. 21. sub nu. 23.*
258	2	49	Vestr. *in prax.*
283	1	31	ritur. *de appell. in 6.*
301	1	28	*4. & q. seq. sub nu.227.*
325	2	24	*42. de appell.*
327	1	38	rem.1. *concl.3.*
[illegible]	1	41	*Contra hanc subextensionem facit, quod scripsi supra q.11.*

Pag.	col.	vers.	
			q.11.nu.55.& sub nu.45.extens.1.vide supra q. 12.sub nu.93 vers.contra.
451	2	21	293. de materia huius 12. restrictionis vide supra q.3.nu.62.& seqq.
468	1	15	In materia huius limitationis vide, quæ scribit Grat.cons. 10. lib. 1.
492	1	20	2.& 3.
509	2	49.	possessorij ordinarij.
513	2	19	de momen.
528	2	10	bell.Gallesi.ad form.camer. oblig. in qq. ad primam partem 2.nu.3.fol 352.
539	2	14	scribit Rebuff.de sent.execut.art.10.gl.1. num. 10. tom.1.fol.404.&
635	1	6	cogita.vide supra in ampl.nu.10.
642	2	50	tradicentem, præter Paul. de Castr.quem bene reprobat Couar.var.resolut.lib.2.cap. 11.sub nu. 1.vers.cæterum.
692	2	5	Rota.Achil.de Graff.decis.8. appell.suerat. de appell. fol. 207. & decis. 1. alias 227. appellationi.eod. fol.104.
721	2	15	352.& debet puniri, vt dixi supra q. 11. sub num. 4.subill.1.
773	1	36	seruatur.l.vnica, ff.apud eum à quo, &c. vbi Ang. Aret. notat, quod sententia etiam iniuriosa non eximit à iurisdictione in alijs causis.
776	2	37	57.& Couar.pract.qq.cap.9.sub nu.5.concl. 1.
776	2	44	tamen.& Couar.d.cap.9.sub nu.1.concl. 2.
777	1	47	& Couar.pract.qq.cap.9.nu.5.in fine vers.quibus.
777	2	5	appell.& Couar.d.cap.9.nu 5.vers.primum.
777	2	11	151.Couar.in loco supra proximè citato.
779	1	15	Restringe sexto, quando Princeps delegaret causam appellationis,& ipsum negotium principale,quia propter vim illius copulæ(&)delegatus cognosceret negotium principale, quamuis ab interlocutoria fuisset male appellatum,Couar.pract. qq. cap. 9. sub nu.1.concl.3.
818	2	26	attent.par.2.cap. 4.de attent.
846	2	13	deleg. Couar.pract.qq.cap. 9.sub num. 2. vers.secundo constat.

REGESTVM.

† A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Qqqq

✱ a b c d e f g h i k l m

Omnes sunt Duerniones, præter ✱, quæ est simplex.

Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vu Xx Yy Zz

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vuu Xxx Yyy Zzz

Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff Gggg Hhhh Iiii Kkkk Llll Mmmm Nnnn Oooo Pppp

Istæ verò sunt Terniones.

ROMÆ, Ex Typographia Iacobi Mascardi. MDCXI.

SVPERIORVM PERMISSV.